Hulánova láska - Díl čtvrtý - Vyzvědač z Ortry
Karl May
Klára, 1993

I.
Nadešlo čarokrásné jitro. Slunce pomalu vysušilo rosu na listech a stéblech, jen tu a tam se ještě třpytila stříbrná krůpěj v některém hlubším kalichu květu. V tu dobu bývala Madon de Sainte-Marie přítomna vyučování doktora Miillera, který učil jejího bratra Alexandra. Byla to sesterská láska nebo zájem o to, co doktor přednášel, co ji k takové oběti přimělo? Snad by to ani sama nedovedla říci!
Nanon pak ten čas většinou využila k osamělým procházkám po lese. Bylo jí tady volněji, lépe a krásněji než v pokoji u knih. Venku bylo plno různých bylin a květin a někdy přicházel i ten, kdo je trhal a schovával do velikého pytle. Zejména na jednom místečku se velice ráda zdržovala. Bylo to místo, kde s Fricem poprvé odpočívala. A bylo zajímavé, že i on, kdykoliv přišel do lesa, se nenatáhl v mechu nebo vřesu dřív, dokud také nedošel na toto místo.
Kráčela zvolna a tiše pod stromy a prozpěvovala si:
"Daleko na jih jsou krásné Španěly,
Španělyjasou mým domovem, kde stinné kaštanové stromy
šumí na břehu Ebra. Kde mandle růžově kvetou,
kde sladký hrozen láká, kde růže krásněji září
a měsíční jas se skví."
Zastavila se a naslouchala. Žádná, ozvěna! A ona přece byla velikou přítelkyní ozvěny, kterou tak ráda slýchávala. Pokračovala tedy v procházce a zpívala dál:

"Dlouho už bloudím se svou loutnou
od domu k domu ve smutku svém, žádné však oko odnikud ještě
se vlídně za mnou nedívalo. Skoupě jen, spoře dávají mi dárky,
namnoze mrzutě mě odženou. Ach, běda mi, snědému chlapci,
mně nikdo nechce rozumět!"
Znovu se zastavila a znovu naslouchala. Její rozkošný obličej se vyjasnil šťastným úsměvem, protože se v tu chvíli už opravdu ozvala ozvěna. Ale z které strany? Odrážel se její zpěv o horu nebo o některou stěnu? Asi sotva, protože tyto tóny byly o celou stupnici nižší a také slova zněla docela jinak. Copak jsou také ozvěny, které se netvoří odrazem slov o stěny a které mají svůj vlastní hlas a svá slova? Asi to tak bylo, protože ozvěna, která se v dáli ozvala, zpívala:
"Když při posledním vinobraní
byla velká zábava, dal jsem svojí nejmilejší
své písničky zahrát. Ale když kol vše tančilo
v zlatém slunci západu, na mé rozpálené tváře
vřelé slzy kanuly."
Tyto verše zpíval plný, silný barytonový hlas. Nanon naslouchala, a když doznělo poslední slovo, šla opět dál, ale rychleji než dříve. Blížila se stále více ke zmíněnému místu, a když k němu došla, leželi v mechu dva, totiž plný pytel na byliny a Fric, nynější majitel toho důležitého předmětu.
Neměl samozřejmě nejmenší tušení, že by v lese mohl být ještě někdo, nikoho nebylo ani slyšet. Ležel tady a díval se do nebe jako člověk, kterému se na zemi daří příliš dobře a který i těm, kteří tam nahoře bydlí, přeje z celého srdce to nejlepší.
"Dobré jitro, pane Schneebergu!" ozvalo se za ním. Je to možné? Že by se mýlil? Opravdu? Vyskočil a tvářil se nanejvýš překvapeně. "Ach, to jste vy!" mínil pak upokojeně. "Dobré jitro, ma

demoiselle Nanon! Domníval jsem se, že jsem tady úplně sám."
"Proto také jste tak krásně zpíval!"
"Krásně? To asi sotva. Já jsem se nikdy neučil zpívat."
"Ale máte krásný hlas."
"Ó, jaký jen může mít takový sběratel bylin."
"Jste velice skromný. A píseň, kterou jste zpíval, je moje zamilovaná písnička."
"Opravdu? To jsem měl vědět!"
A přece to věděl, protože mu to už několikrát řekla, stejnými slovy jako teď.
"Než jsem vás slyšela, také jsem si zpívala dvě sloky stejné písně."
"Proto! Proto jsem z dáli něco slyšel, jako by to přicházelo z nebe! To bylo krásné!"
"Ale jděte! Zase lichotíte!"
Položil si ruku na srdce a horlivě tvrdil:

"Jistě ne! Říkám vám svatou pravdu! Když zpíváte vy, zní to docela jinak než u jiných lidí. Tady uvnitř to u vás musí vypadat docela jinak. Mnohem krásněji a důkladněji."
Přitom ukázal na svá prsa. Nanon přistoupila až k němu a podala mu svou malou ručku.
"Jak je bělounká a jemná," řekl a chopil její tiše a opatrně. "Je jako samet, ale té nejlepší jakosti. Taková ručička je přece jen něco podivného."
"Jak to, pane Schneebergu?"
"Je to mistrovské dílo božských rukou a přece musí vykonávat tolik pozemské, hloupé práce. Taková ručka by měla neustále odpočívat. Měla by existovat pouze k rozkoši toho, kdo na ni má právo. Nemyslíte?"
"Mluvíte vždy tak, že je člověku líto vám i v nejmenším odporovat."
"A ve vašich shovívavých slovech se zase odráží tolik dobroty, že nutí až k uzardění."
Stáli vedle sebe a dívali se vzájemně do očí, tak upřímně, tak srdečně, tak poctivě - vysoký, silný muž a ona, rozmilá, slunná dívka. Dívali se na sebe, jako by se ještě nikdy neviděli. Usmívali se a nemluvili, až si nakonec Fric přece myslel, že musí zase něco říci. Proto se zeptal:
"Nejste unavená, mademoiselle Nanon?"
"Vlastně ani ne."

"Nechcete si laskavě sednout?"
"Zase na byliny? Ještě vám přesednu pytel a váš doktor se bude zlobit."
"Ó, žádný strach. Ten se na mne nezlobí."
"Protože jste tak dobrý a věrný."
"To ne, ale protože si myslí, že hubováním nic nezlepší a ničemu nepomůže. Pojďte, sedadlo je tak měkké a položil jsem je tak, že je pohodlné jako trůn."
Nanon se posadila na pytel s bylinami a řekla s úsměvem:
"Ještě mne celou rozmazlíte."
"Přál bych si, abych to dovedl! Pak bych byl u vás celý den a celý rok, abych vám vše měkce a něžně upravil, jak je jen možné."
"Ano, jste už takový. Stále se jen staráte o jiné. A my jiní toho příliš zneužíváme."
"Ó, jen směle zneužívejte," smál se blaženě. "Přál bych si, abych vám mohl sloužit ještě víc, než je mi dopřáno."
"Opravdu? Myslíte to doopravdy?"
"Zajisté! Nevěříte tomu?"
"Věřím, protože vím, že nikdy nelžete. Ale právě proto, že jste tak laskavý, nemám ani odvahu, abych pronesla prosbu, o které jsem dnes vlastně chtěla mluvit."
Díval se na ni tak blaženě, kývl hlavou, aby jí dodal odvahu, a řekl:
"To je právě to, co si přeji. Chtěl bych, abyste měla den co den tisíc žádostí, které bych mohl splnit."
"A přece nevím, budeteli moct splnit, oč vás chci dnes požádat."
"To je to tak těžké? Zkuste to!"
"Těžké zrovna ne, ale je k tomu třeba čas a toho asi pro sebe mnoho mít nebudete."
"Proč ne? Času mám vždy dost."
"Ano, pro své zaměstnání, ale ne pro mne."
"Pro vás nejvíc. Doktor Bertrand mne nechá dělat, co chci. Prosím tedy, řekněte, čím vám mohu posloužit."
"Nuže, odvážím se. Musím vám totiž říct, že mi umřel otec."
"Otec?" ptal se poděšeně. "Svatý Bože, to je velmi smutné!"
8
"Ano, i když to vlastně nebyl můj otec, ale jen pěstoun, poručník."

"Vy už tedy nemáte rodiče, mademoiselle?"
"Ne. Jsem sirotek."
"Zrovna jako já."
"Ano, jako vy."
Vzal ji za ruku, hladil ji a řekl:
"Bůh vás opatruj! Říká se, že každé dítě má anděla strážného, ale sirotek tři, vlastně dva - místo otce a matky."
"Je to milá a krásná víra, z které mohou osiřelí čerpat útěchu. Tedy můj pěstoun umřel a má být zítra pochován. Chci se táni podívat a přijde tam také má sestra."
"Vy máte sestru? Sestru?"
"Ano, dobrou, veselou a srdečnou bytost. Telegrafovala jsem jí a zítra bude na

nádraží. Tam se s ní sejdu a pojedeme do Met a odtud do Etainu. Považte, dvě dívky tak daleko!"
"Ano, to je zlé. Dvě dámy, tak samy!"
"Sice se nebojím žádného nebezpečí, ale člověk nikdy neví, co se může stát. Vzpomeňte si, tenkrát na Mosele!"
"Ano. Kdo by si pomyslel, že loď ztroskotá!"
"A přece jste mne musel zachránit. Od té doby se mi zdá, že si mohu být jistá, jen když jsem u vás. Proto také má dnešní prosba, milý pane Schneebergu, ale je pro mne opravdu těžké vyslovit ji."
Usmíval se na ni vlídně a řekl:
"No, musím vám to tedy usnadnit. Víte, co by mne udělalo šťastným a veselým?"
"Nevím."
"Kdybych vás směl doprovodit. Ale taková dáma se nebude zabývat ubohým sběratelem bylin. Viďte?"
"Co si myslíte! To je právě to, oč jsem vás chtěla poprosit."
"Opravdu? Pak se naše přání setkala!"
"Jako vždycky. Ale budete mít čas?"
"Tolik, co si budete přát. Oznámím to svému pánovi a bude všechno hotové."
"Dobrá! Budete moct odjet dopoledním vlakem?"
"To se rozumí!"
"Setkáme se tedy na nádraží. Jak se těším, až zase spatřím svou sestru! Uplynuly už dva roky, co jsme se rozloučily. Víte, že jsem jí o vás a o vašem lvím zubu psala? Myslela jsem, že by se mohla trochu poptat, bydlí v Berlíně."
9

Fric zvedl hlavu.
"V Berlíně?" zeptal se. "Je tam provdána?" "Nikoliv, je tam společnicí jako já tady. Vede se jí velmi dobře. Její paní je hraběnka z Hohenthalu."
"Z Hohen - thalu?" ptal se a namáhal, aby zatajil své leknutí.
". "o. Její syn je rotmistr u husarů."
"Tak, tak! Smím vědět její jméno?"
"Jmenuje se Madelon. Tedy přijdete určitě?"
"Zcela jistě."
"Už musím jít, Marion mne očekává."
Zvedla se a podala mu ruku.
"Chcete jít sama?" zeptal se jí.
"Ano. Zaberu vám zítra tolik času, že vás už dnes nechci o něj olupovat. Buďte s Bohem, můj nejlepší pane Schneebergu!"
"Adieu, slečno Nanon!"
Rozloučili se. Nanon šla a Fric tady zůstal. Když se vzdálila, potřásl hlavou a řekl:
"No, no, co z toho bude! Hohenthalových Madelon je její sestra! A ta mne zcela dobře zná. Bude hned tušit, proč jsme tady. Co dělat? Nejlépe bude, zeptámli se pana rotm - - chci říct pana doktora Miillera. Co ten řekne, to udělám. Na sebe vše nemohu vzít."
10

II.
Fric přehodil pytel přes rameno a odcházel.
Nebyl ovšem povinen sbírat pro doktora Bertranda byliny, ale často, dovolovaloli mu to jeho zvláštní zaměstnání, přinášel nasbírané byliny domů. I dnes si řekl, že nasbírá různé hojivé byliny, a tak se zdržel delší čas v lese a v polích.
Bylo dávno po poledni, když se vrátil s výsledkem svého botanizování do Thionville. Odevzdal byliny a odebral se do hostince, ve kterém se kdysi ubytovali provazolezci a komedianti a v kterém měl ten výstup s dívkou, kterou později potkalo neštěstí.
Když se ubíral přes cestu, spatřil Mullera, svého pána, který sem zvolna přicházel. Maličký posunek stačil, aby se dohodli, že chce Fric s nynějším vychovatelem mluvit.
Fric vstoupil do hostince.
V restaurační místnosti nebyl nikdo, ale přesto se odebral do zadního malého pokojíčku, aby snad nebyl vyrušován hosty, kteří by mohli přijít.
Můller byl tak opatrný, že přešel ještě celou ulici a vrátil se dvěma postranními ulicemi.
I on se odebral do zadního pokojíčku, když v přední místnosti nikoho neviděl. Právě když přicházel, dostal Fric objednanou láhev vína. Pozdravil, jako by ho ani neznal, a objednal si rovněž víno. Když mu ho číšnice přinesla a odešla, zeptal se polohlasně:

"Chceš mi něco říct?"
"Ano, pane doktore."
"Něco důležitého?"
Fric pokrčil rameny, tvářil se čtverácky a odpověděl:
"Hm! Pro mne snad, ale pro vás sotva. Je to soukromá záležitost."
11

"Tak! Mluv tedy."
"Potřebuji velmi nutně krátkou dovolenou.''1 "Proč?"
"No, protože umřel pěstoun."
"Pěstoun?" ptal se Míiller s úžasem. "Snad ne tvůj?" "Ne. Dvakrát, jak známo, nikdo neumírá. Myslím pěstouna a vychovatele slečny Nanon." "Ach! Tomu nerozumím!"
"No, má někde v okolí Etainu pěstouna, který umřel. Chce mu vzdát poslední čest a já ji mám doprovodit."
"Ty, ty!" hrozil mu Miiller prstem. "Co si o tom mám myslet? Nechci přece doufat, že - - " Zarazil se, ale Fric mu vpadl rychle do řeči: "Že snad nejsem chlapík, který by mohl doprovodit a chránit dámu?"
"Starou, hodně starou - ano, ale tak mladou a krásnou?
Ne!"
"Hrome! Královský pruský hulánský strážmistr!"
"Pst!" varoval ho Muller.
"Ach tak! Chtěl jsem říct francouzský sběratel bylin, který dovede zacházet s květinami a s kvítím, dovede snad také vzít dost něžně mladou dámu!" "Tedy jsi už u braní?" "Proč ne?" "Nevadí jí to?" "Co by dělala!"
"Hm! Jak přichází právě na tebe?" "Na vině je určitě ten pytel s bylinami." "Jak to?"
"Protože jí vždy slouží jako pohovka."
"Ach, tak! Začínám chápat! Vy se někdy stýkáte v lese?" "Ovšem!"
"Inu, jen docela náhodou?"
"Pouhou náhodou."
"A posadíte se a povídáte si?"
"Ano."
"Ona sedí na bylinách?" '
"Obyčejně ano."
"A ty vedle ní?"
"Někdy. Ale také se stane, že si lehnu do mechu. My jsme totiž při svých konferencích nadobro vyloučili všechnu etiketu."
12

"To je velmi praktické. A o čem se bavíte?" "O počasí, o sněhových koulích, o klarinetech a také třeba o kyselých okurkách a o dřevácích." "Taškáři! Copak nejsou zajímavější a lepší věci k zábavě?" "Ba, ano!" "Nuže?"
"Díváme se na sebe. To je to nejlepší a nejzajímavější, co můžeme dělat."
"Frici, ty jsi zamilovaný!"
"Hrome, ano, to je pravda!"
"A ona? Nanon?"
"Ta asi sotva. Bohužel! Tak malá myška se nezakousne do tak velikého medvěda!"
"Máš pravdu. Ostatně nemáš vůbec nic, čím by sis mohl získat náklonnost mladé, hezké dívky!"
"Ach! Opravdu? Ano, je tomožné. Schází mi hlavní věc, abych mohl vzbudit lásku a zbožňování."
"Co?"
"Hrb, který máte vy."
"Ty šibeničníku! Ale nechejme tuto choulostivou věc. Tvoje známost s Nanon Kohlerovou nám může být velmi prospěšná. Jak dlouho má trvat dovolená?"
"To nevím. Snad do pozítří večer nebo do následujícího dopoledne."
"Kdy pojedete?"
"Zítra poledním vlakem."
"Dobrá! Dostaneš dovolenou a tady máš také peníze na cestu. Ber!"
Vytáhl tobolku a podal strážmistrovi několik zlaťáků. Ten si je se smíchem vzal a řekl:
"Díky, pane doktore! Tímto způsobem budu moct vznešeně a okázale vystupovat. Je mi to zvlášť milé proto, že s námi pojede stará, dobrá známá."
Muller na něho pohlédl.
"Známá?" ptal se, "Odtud?"
"Ne. Z Berlína."
"Opravdu?" ptal se Muller s úžasem.

Fric natáhl pohodlně nohy, tvářil se nanejvýš důležitě a řekl:
"Ano, můj nejváženější pane doktore, je to prachčertovská historie. Můžeme se dostat do pěkné kaše. Ale kdo by si něco takového pomyslel?"
13

"Děláš mi starosti! Co se stalo?"
"Hm. Znáte přece rodinu pana husarského rotmistra z Hohenthalů?"
"Samozřejmě! Vždyť jsme s rotmistrem přátelé. Často se navštěvujeme!"
"Vím o tom. Znáte tedy také společnici jeho milostivé paní matky?"
"Malou Madelon? Aíio."
"Není vám nápadné, že se jmenuje právě Madelon?"
"Proč by mi to bylo nápadné? Snad, že je to francouzské jméno?"
"Ano. Nanon a Madelon, Madelon a Nanon. Je vám známo také příjmení této malé dámy?"
"Hm. Zdá sei mi, že jsem je slyšel. Ach, teď mne napadá, její rotmistr říkával ‚slečno Kóhlerová !"
"Ano. A Nanon se jmenuje také Kóhlerová. Z toho vyplývá, že -"
"Že jsou příbuzné!" přerušil ho rychle Miiller.
"Ano že jsou sestry!"
"Safraporte! Je to pravda?"
"Ano. Nanon mi to sama řekla!"
"A já o tom neměl ani tušení! Kdo by si to pomyslel! Ale snad nechceš říct, že ta Madelon přijede?"
"Právě to chci říct. I ona byla vychována stejným pěstounem. Nanon jí telegrafovala. Přijede zítra poledním vlakem do Thionville, aby se připojila k sestře."
"To je nepříjemné, nanejvýš nepříjemné!"
"Ovšem."
"Nebudeš moct Nanon doprovázet."
"To jsem si také řekl. Neměl bych se vlastně ani ukázat, ale - hm uvažoval jsem o tom podrobně a dospěl jsem k názoru, že bude přece jen lépe, když se jí ukážu. Předně jsem dal Nanon své slovo. Bylo by sice možné nalézt výmluvu, ale mohlo by to být nápadné, a mámli se upřímně přiznat, pojedu s ní velmi rád."
"Tvoje osobní pocity tady musí ustoupit ohledům moudrosti."
"To by bylo správné, kdyby to správné bylo. Ale obě sestry se už léta neviděly. Madelon věnuje této malé Nanon několik dní, po pohřbu s ní určitě přijede na zámek Ortry a pak nelze nijak zamezit, abych zůstal nespatřen a nepozorován."
14

"Pohříchu, to je pravda."
"To by mohlo být nebezpečné. Mohlo by být vše vyzrazeno. V okamžiku, kdy je člověk poznán, neovládá se tak jako jindy. Co kdyby této mladé, malé dámě vyklouzlo z úst i vaše pravé jméno?"
"To by bylo proklaté!"
"Také si to myslím. A proto bude lépe, uvidíli mne a já ji předem připravím."
"To by mohlo být. Ale jak odůvodníme svou přítomnost, své inkognito?"
"To nechávám na vás, abyste o tom rozhodl. Pravdu rozhodně říct nesmíme."
"Ovšemže ne. Znáš asi také něco z minulosti mé rodiny?"
"Ano, co jsem tu a tam zaslechl a odposlouchal."
"Starý kapitán v ní hraje velikou úlohu - - "
"Vím, vím. Myslíte, zejí mám tím způsobem vysvětlit naši přítomnost?"
"Ano, to bude nejlepší."
"Zajisté. Ale, co jí mám říct?"
"To záleží na tobě. Jsi dost chytrý a opatrný, abys přišel na to pravé a neřekl ani mnoho ani málo. Nemohu ti přece nic předpisovat, vždyť sám nevím, jak bude vypadat vaše shledání."
"A může to slyšet Nanon?"
"Ani slovo!" odpověděl Miiller rychle.
"Nesmí tedy ani vědět, že mne její sestra zná. To bude těžké."
"Považuji Madelon za chytrou, mlčenlivou a svědomitou."
"Já rovněž. Doufám, že sama své sestře nic nepoví. Ale, hm, okamžik shledání mi dělá přece jen starosti."
"Dal sis s Nanon dostaveníčko na nádraží?"
"Ovšem. Její sestra ví, že je tam očekávána. Dveře železničního vozu se otevřou, obě sestry si poletí v objetí, já tam budu stát jako sloup. Madelon mě pozná a vykřikne: ‚Aj, aj, nejsi Gustl z Blzvic?' Budu poznán a odhalen, máslo mi spadne z chleba: Nanon se na mne bude dívat a zeptá se mne na domovský list - to bude výjev, kterému musím stůj co stůj předejít."

"Docela správně."
"Ale jak? Nic mne zatím nenapadá."
"Je jen jediný prostředek, kterým bys předešel, abychom nebyli vyzrazeni."

"Jaký?"
"Musíš jí jet naproti."
"U všech blesků! to je pravda. A mne hlupáka to nenapadlo. Ale jak daleko pojedu?"
"Vlak sem dorazí po dvanácté hodině. Na malém nádraží, kde je kratičká zastávka, nebudeš mít čas, abys její kupé vyhledal. Musíš jí tedy jet naproti až do Trieru a to je možné jedině ranním vlakem."
"Dobrá. V Trieru stojí vlak deset minut, to stačí, aby člověk našel cestujícího."
"Můžeš se ostatně zeptat průvodčího vlaku. Posadíš se k ní a než sem dojedete, bude záležitost úplně v pořádku. Vím, že se nemusím vůbec obávat, vždyť se na tebe mohu spolehnout."
"Žádné starosti, pane doktore. Ale jak to, že jste teď ve městě?"
"Přišel jsem si koupit knihy. Poslouchej, zdá se, že přišli hosté."
Číšnice nezavřela dveře, vedoucí do velké místnosti, pouze je přivřela. Zaslechli tedy kroky a za chvilku hlas:
"Je hostinský doma?"
"Ano," odpověděla dívka.
"Přines mi absint a zavolej ho. Tebe však při tom nepotřebujeme."
Děvče odešlo.
"Ach! Tajná rozmluva, jak se zdá," šeptal Můller.
Popošel ke dveřím, podíval se skulinou a spatřil muže, jehož obličej byl zarostlý tmavým plnovousem. Měl na sobě docela obyčejné šaty, ale dojem, který vzbuzoval, byl vojenský. Posadil se na židli a pil likér, který mu číšnice přinesla, než nadobro odešla.
Můller a Fric byli docela potichu.
Trvalo delší chvíli, než přišel hostinský.
"Necháváš mě dlouho čekat," řekl muž. "Mám velmi málo času."
"Copak za to můžu? Co je?"
"Schůze."
"Ach tak. To se ovšem pořádně proběhneš. Schůze všech?"
"Nikoliv. Mají přijít jen vůdcové."
"Kdy?"
"Přesně v jedenáct."
16

"Do zřícenin?"
"Ne, tam nemůžeme od té doby, co jsme tam byli vyslíděni. Rád bych věděl, kdo to asi byl, že se mu podařilo vplížit se mezi nás. Ale máme podezření."
"Ach! Opravdu? Na koho?"
"Celé dnytady po lesích pobíhá nějaký cizí chlap a sbírá byliny. Byl spatřen také u zřícenin. Možná to byl on."
Hospodský zavrtěl hlavou a odpověděl:
"Ten? Toho to ani nenapadne."
"Znáš ho?"
"Ano. Je sběratelem bylin u doktora Bertranda. Znám ho velmi dobře, vždyť u mne bývá Často."
"Jaký to je člověk?"
"Stejně hloupý jak je dlouhý a silný. A chlastat dovede jako houba. Jinak však s ním nic není. Ten neotevře ústa, nehraje ani kulečník, ani karty, nemá smysl pro nic než .pro svůj sběrací pytel."
"To je jeho štěstí. Kdyby strkal nos do našich záležitostí, byl by mu brzy přiražen. Odkud je?"
"Myslím, že ze Ženevy. O toho se nemusíme starat."
"Dobrá. Kapitán měl na něho podezření a chce ho dát stopovat. Uklidním ho tedy."
"To můžeš směle udělat. Tedy ve zříceninách se nesejdeme? Snad u staré věže?"
"Také ne. Co si myslíš! Jak bychom se mohli k něčemu takovému odvážit! Zapomněl jsi na ty chlapy, kteří tenkrát otevřeli hrob?"
"Ach, ano. Měli jste je postřílet."
"Bah! Tobě se to mluví! Kapitán upevnil špatně drát, zvon se ozval pozdě. Byli jsme na stráži pouze tři, a když jsme přišli, létaly už blesky a hromy na všechny strany."
"Ti se asi pořádně polekali!"
"A jak! Jeden z nich ihned utekl. Druhý na něho křičel cizí řečí, které aby čert

rozuměl."
"Nepoznali jste žádného z nich?"

"Ne. Byli tři. Jeden tedy utekl, ale druzí dva zůstali bez strachu stát. Kapitán samozřejmě také přišel, protože byl přivolán zvoncem. Obával se, že tam oba zůstanou, aby naslouchali, co se bude z naší strany dít, proto y být docela tiše. A skutečně, šustot, který se nás přesvědčil, že se sice. vzdálili, ale pak přiš
"Chytráci!"
17

"Ano. Rád bych věděl, kdo to byl.,Vzdálili se teprve ráno. Pak se nám naskytla možnost, abychom jámu zahrabali a odstranili spoušť, kterou tam nadělali."
"Doufám, že byl starý tak moudrý, že zařídil úpravu hrobu 'jinak!"
"Zajisté. Ale o tom míči. Myslím si však, že několik kamarádů, které jsem několik dní nespatřil, mu při tom pomáhalo."
"Zbývá tedy jenom Trou du bois, kde se můžeme sejít."
"Teď ano. Tedy dnes večer v deset hodin v Trou du bois. Teď už musím dál."
"Máme něco s sebou přinést?"
"Ne. Dostaneme několik rozkazů, to je všechno. Za čtvrt hodiny bude po všem. Adieu!"
Podal hospodskému ruku a šel. Hostinský ho vyprovodil a už se nevrátil.
Oba tajní svědci tohoto výjevu na sebe pohlédli. Pak si Fric samolibě pokyvoval a řekl přitlumeným hlasem:
"Bon! To bylo famózní! Co?"
"Znamenité!"
"Hospodský ani neví, že jsme tady!"
"Určitě ne. Proto teď pěkně zavřeme tyto dveře, aby ho nenapadlo, kdyby nás zpozoroval, že jsme něco slyšeli."
Fric potichu zavřel, sedl si a pokračoval:
"Mají mne tedy v podezření! Dobře, že to vím! Mohu se teď podle toho zařídit."
"A já jsem rád, že to nejsem já, kdo je jim nápadný. Od té doby, co mne kapitán s tebou viděl ve zřícenině, jsem byl přesvědčený, že se podezření obrátí pouze na mne."
"Dnes večer zase schůzka! U všech kozlů! Kdyby tak bylo možné vyslechnout ji!"
"Víme, kde bude. V Trou du bois."
"To je v ,lesní díře'. Znáte snad to místo, pane doktore?"
"Ne, ale musím je vypátrat."
"Dotaz by však mohl být nápadný!"
"Nikoliv. Promluvím o tom s lesníkem, až se bude vracet domů."
"Co když je s nimi také spolčený?"
"Obrátím se na jeho příručího. Je to mladý, nezkušený člověk,toho se nemusím obávat."
"A co budete dělat, dozvíteli se, kde je ta lesní díra?"
18

"To zatím ještě nevím. Musím zvážit okolnosti."
"Snad vás napadlo, že byste šel sám na zvědy?"
"Možná!"
"Hrome! To je nebezpečné!"
"Ovšem," odpověděl Muller a pokrčil rameny.
"Může vám jít o krk!"
"To mne nezadrží, abych nekonal svou povinnost!"
"Ale máte se především šetřit, abyste mohl splnit svou úlohu."
"Vždyť ji tím právě splním, budulí naslouchat!"
"Ale může se stát, že vám prostřelí hlavu!"
"Jsem také ozbrojený. Ostatně doufám, že jsi přesvědčený o mé obezřetnosti."
"Člověk se může dostat při vší chytrosti a opatrnosti do nejhustšího inkoustu!"
"Děkuji ti za tvou starostlivost, kterou mi dáváš najevo! Ale jeh si vzpomeň na sebe! Váhal jsi snad, když jsi se tehdy v noci nalézal ve zřícenině?"
"Ne! Strčil jsem hned svůj nos, který by mi tak rádi narazili, do zříceniny."
"A nasadil přitom život!"
"Bah! Nic mi neudělali!"
"Ale málem by tě chytili a pak by bylo všemu konec!"
"Náležitě bych hájil svou kůži. Ale musíte také dělat rozdíl mezi mnou a sebou!"
"To je jedno."
"Ó! Rotmistr a strážmistr, anebo doktor filozofie a sběratel bylin! Kdybych byl odstraněn já, vy zůstanete přece jen mužem, který dovede svůj úkol rozluštit.

Ale zatočíli vám hlavu dozadu, bude po lucerně. Tedy, milý pane doktore, pošlete do Trou du bois raději mne!"
"Ne, to nejde. Musím tam jít sám."
"Tak mne aspoň vezměte s sebou."
"Musíš se vyspat."
"Bah! Snad proto, že zítra odjedu?"
"Samozřejmě!"
"To by scházelo! Prosím vás z celého srdce, opravdu, abyste beze mne nechodil."
Znělo to tak věrně a naléhavě, že Muller nemohl odolat. Odpověděl:
"Dobrá! udělámli ti tím tak velikou radost "
19

"Velmi velikou. Kde se sejdeme?"
"Přesně v deset hodin tam, kde vede ze zámku stezka do lesa."
"Budete do té doby vědět, kde máme hledat lesní díru?"
"Doufám, že ano. Rozumí se, že se ozbrojíš!"
"Zajisté! Poroučíte snad, abych se teď vzdálil?"
"Ne. Ještě počkejme. PůjdemeJi teď a hostinský nás spatří, bude mít hned podezření. Spatříli nás však později, bude se snad domnívat, že jsme teprve přišli. Apropos! Setkal jsi se s Abu Hassanem? Tehdy v noci beze stopy zmizel."
"Ale jeho zavazadla jsou dosud tady v hostinci."
"Tedy se jistě vrátí."
"Rozhodně ano. Ledaže by poznal, že je na něho vydaný zatykač. Má vydat svědectví u soudu o smrti komediantky."
"Spatříšli ho, dáš mi ihned zprávu."
"Chcete s ním mluvit?"
"Ano. Musím si v něčem zjednat jistotu. Lituji, že jsem k němu nebyl upřímnější. Ostatně nakonec bych rád promluvil upřímné slovíčko také s tebou, Frici."
"Poroučejte, pane doktore!"
"Pověz mi bez ostychu: opravdu miluješ Nanon?"
Tázaný se začervenal. Chvíli se díval před sebe, pak zvedl hlavu, upřel své dobré, upřímné oči na Müllera a odpověděl:
"Pane doktore, to je pra - pra miliónská otázka! Člověk je nakloněn leckteré tvářičce, ale co je láska, opravdová, skutečná láska - hm! Kdybyste mi mohl aspoň říct, co to je!"
"No," odpověděl Muller a usmíval se, "v tom směru jsem právě tak moudrý jako ty. Ani já nejsem schopný podat definici tohoto slova."
"Že ne? Já se o to přece pokusím."
"Nuže?"
"Je to láska, když člověk vidí dívku poprvé a hned by ji celou snědl?"
"Ne, to je spíš dravý hlad lidožrouta."
"Tak! Anebo je to láska, když by člověk vzal takovou dívku na srdce a nechtěl ji už pustit?"
"Snad!"
"Když by šel pro ni do ohně a tisíckrát pro ni umřel, kdyby to bylo možné?"
"Hm! Rozhodně je lepší pro milenku žít než pro ni umírat."
20

"To se mi také zdá. Ale, vezmuli všechno dohromady, jsem přece jen na dobré stopě, domnívámli se, že jsem této Nanon z celého srdce nakloněný."
"Rozvážil jsi si však také, co z toho může vzniknout?"
"Svatba nebo starý mládenec."
"Nesmysl!"
"Pane doktore, to není žádný nesmysl! Nebudeli se chtít tato dívka stát mojí ženou, zůstanu svobodný."
"A to ještě pochybuješ, zda ji opravdu miluješ?"
"Dobrá. Vyhodím tedy pochybnosti ze dveří."
"Ale pak považ, co je ona!"
"Rozkošně dobré a milé děvče."
"Společnice, bez rodiny a bez jmění!"
"A já mam rodinu a jmění?".
"Frici! Ty víš, že pracuji ňá tom, abych odhalil tajemství tvého rodu."
"Nechme je raději za oponou! Jsem až dosud docela šťastný. Mám vás, mám svou uniformu - chci říct svůj pytel na byliny, mohu si někdy promluvit s Nanon, ano, smím s ní dokonce i zítra odjet. To vše je víc, než potřebuji ke své spokojenosti."
"Ale co když jsi syn hraběte, syn generála?"
"Toto štěstí by pro mne nebylo tak veliké jako to, abych směl být manželem

Nanon."
"Nuže dobrá, nemluvme už o tom. Podařili se mi nalézt toho šaška, pak -" "Pak se snad dozvíte," přerušil ho Fric, "že jsme tkali pavučiny."
Vtom se otevřely dveře a dovnitř nakoukl hostinský. Když je spatřil, zamračil se, přistoupil blíž, obrátil se k Fricovi a ptal se ho:
"Jste tady už dlouho?"
Fric se tvářil jak jen nejhloupěji mohl a odpověděl:
"Vždyť to víte."
"Já? Já jsem vás neviděl přicházet."
"Ale ano! Když jsem k vám poprvé přišel, stál jste v průjezdu."
"Ach, kdo se vás na to ptá?"
"Vy přece!"
"Ani mne to nenapadlo."
"U sta hromů! Vždyť jste se mne přece ptal, jak jsem dlouho tady v Thionville."
21

"To jste mi špatně rozuměl. Myslel jserh, jak dlouho už tady sedíte, totiž dnes."
"Hm! Nedíval jsem se na hodinky."
"Byl někdo v přední místnosti?"
"Čišnice."
"A žádný host?" "Ne."
Teprve teď se hostinský zdál spokojený. Obrátil se k Mullerovi a zeptal se ho:
"Vy jste u nás ještě nikdy nebyl, monsieur. Smím se zeptat, kdo jste?"
"Proč se ptáte? To se u vás musí host legitimovat, chcéli tady vypít sklenici vína?"
"Ne, to ne, ale rád znám pány, kteří sem docházejí. Vždyť víte, monsieur, že je povinností hostinského, aby s každým hostem zacházel podle jeho oprávněných nároků."
"Možná. Co se mne týče, nejsou moje nároky příliš veliké. Jsem vychovatelem na zámku Ortry."
Obličej hostinského se lehce zachvěl. Díval se z jednoho na druhého a pak se ptal:
"Vy jste tedy pan doktor Miiller? Vy jste zachránil milos.tivou slečnu? A také mladého barona Alexandra?"
"Podařilo se mi ho zadržet před nebezpečným pádem."
"Musíte být velmi srdnatý muž."
Přitom ho měřil nedůvěřivým pohledem.
"Bah! Člověk koná svou povinnost," řekl Miiller chladně.
"Setkali jste se náhodou, pánové?"
"Náhodou," přisvědčil přestrojený důstojník a tentokrát mluvil pravdu.
"Znáte se?"
To bylo přece jen nestydaté.
Miiller se zvedl, hodil peníz na stůl a odpověděl:
"Dávejte si otázky školákovi, ale nevyptávejte se toho, kdo je sám zvyklý slyšet odpovědi. Tady jsou peníze. Adieu!"
Odešel. Hostinský se za ním díval, pak se obrátil k Fricovi a řekl:
"Grobián!"
"Ano," přisvědčil bylinář krátce.
"Také se vám to zdá?"
"Ano. Málem bych ho" zpolíčkoval."
"Jakto?"
22

"Vstoupil sem, když jsem se zrovna posadil. A myslíte, že pozdravil?"
"Ne?"
[,Ani ho to nenapadlo. Chtěl jsem s ním pohovořit "
"A on nechtěl?"
"Ne. Začal jsem o počasí, ale on se na mě ani nepodíval. Uváděl jsem různé věci, vesměs zajímavé. A víte, co mi na to řekl?"
"No?"
"Abych držel zobák."
"To je ovšem trochu mnoho."
"Příliš mnoho! Divím se, že to"neřekl také vám. Zobák! Jako by byl člověk špaček nebo hejl. Ten chlap dá mladému baronovi hrozné vzdělání!"
"Ano, vypadá to tak! Ale řekněte, nebyl někdo v přední místnosti? Neslyšel jste, že by tam někdo mluvil?"
"Ani slovo.".

"To je dobře. Očekávám totiž listonoše a jak slyším, dosud tady nebyl. Byl jste už dnes na rostlinách?"
"Všude. V lese i na polích."
"Kde jsou vaše nejmilejší místečka?"
"Jak to myslíte?"
"No, kde se nejraději zdržujete?"
"Hm! V posteli!"
Fric pronesl tato dvě slova s největším klidem. Hostinský se na něj hněvivě podíval a zeptal se:
"Monsieur, netropíte si ze mne šaška?"
Fric plný úžasu vyvalil oči a odpověděl:
"Jak to? Ptáte se mne, kde se nejraději zdržuji a já na to upřímně odpovídám! Co je na tom tak zvláštního?"
Hostinský viděl, že je ťo člověk, který není příliš inteligentní. Uklidnil se tedy a vysvětloval:
"Myslím, nemáteli v lese oblíbená místečka, kde se nejraději zdržujete?"
"Chodím všude, kde nacházím byliny. Jiná místa mne ani nemohou zajímat." ,
"Býváte často u staré věže?"
"Brrr! Tam přece straší!"
"Kdo vám to říkal?"
"Vždyť o tom ví celý svět."
"Nebo snad chodíváte k veliké zřícenině uprostřed lesa?"
i
23

"Co bych dělal na zřícenině? Tam jistě neroste, co já hledám."
"Nebo se snad často zdržujete v Trou du bois?"
Fric pozoroval, že rná být vyslýchán. Čím víc na něho hostinský naléhal, tím hloupějším se dělal. Teď se ovšem v duchu zaradoval, že se dostali k místu, o kterém by rád věděl, kde leží. Proto se ptal:
"V Trou du bois? Co je to?"
"Díra v lese."
"To je místo, na kterém nerostou žádné stromy?"
"Ne. Je to veliká díra do země."
"V lese je mnoho děr,u kterých jsem byl nebo kolem kterých jsem šel."
"Je to u velikého kamenného lomu, přímým směrem k nejbližšímu rohu lesa."
"Copak já vím o kamenném lomu, o přímém směru a o lesním rohu! Kdo by tohle pochopil?"
"Myslím, jdeteli přímým směrem k lesu, že se dostanete za půl hodiny do díry."
"Pro mne! Ani mne nenapadne kvůli nějaké díře, po které mi nic není, hledat přímý směr kamenným dolem k lesu. Taková dálka! Na to nemám čas!"
Hospodský se dal do smíchu. Cítil neobyčejné uspokojení. Stále se smál a řekl:
"Ale, monsieur, vždyť jsem ani nemyslel, abyste opravdu směr hledal!"
"No, tak! Nechtě mne tedy na pokoji. Proč o torh vůbec mluvíte, když nechcete, abych tam tudy táhl?"
"Vy jste dobrý, opravdu dobrý! Vy jste tam tedy ještě nikdy nebyl? Vy neznáte ani díru v lese?"
"NTc " "INC.
"Nezdá se vám, že je les příliš pustý? A právě tento les?"
"Je jako jiné lesy!"
"Ó, přece jsou také lesy, ve kterých je velmi živo. Ale do tohoto lesa přijde člověk málokdy."
"O tom nic nevím! Ale také se mi zdá, že tam není mnoho lidí - a že by do sebe vráželi hlavami!"
"Někdy tam však přece někoho potkáte?"
"To ano."
"Koho například?"
"Lesníka, drvoštěpa anebo cestujícího tovaryše."
"Jinak nikoho?"
24

"Nemohu přece vědět, kdo tu běhá lesem! Já tam viděl proklatě málo lidí."
"Ale povídá se o tom, že zejména v noci tam bývá někdy mnoho lidí."
"Nesmysl! Který rozumný člověk půjde v noci do lesa?"
"Ó! Vypravují se zvláštní věci!"
"Hlouposti! Kdyby tady byly hranice, které by vedly lesem, bylo by teožné, že by se v něm scházeli podloudníci. Ale povídáli někdo o lidech, že se houfně zdržují v noci v lese, no, len se notně mýlí. To já vím lépe."

Hospodský se zarazil. Copak ten hloupý chlapík přece jen něco tuší? Proto se zeptal:
"A kdo by to mohl být, když to nejsou lidé, monsieur?"
"Hm! Ano! O tom se však vlastně nesmí ani mluvit."
"Že ne? Proč ne?"
"Je to nebezpečné!"
"Proč nebezpečné?" ptal se hostinský, jehož nedůvěra stále vzrůstala.
"Protože by se to pak člověku zjevilo, kdyby nebyl v lese a ležel v posteli."
"Kdo? Co? Mluvte přece!"
"No, potichu se o tom může mluvit. Víte, co se v lese prohání? Lidi to nejsou."
"Nuže, kdo tedy?"
"Pojďte sem!"
Hospodský přistoupil blíž. Fric ho vzal za ruku, stáhl jeho hlavu k sobě a šeptal mu do ucha:
"Diví lovci."
A pustil ruku hospodského, oklepal se, jako by ho hrůzou mrazilo, tvářil se vážně, kývl několikrát nadmíru významně, třikrát se pokřižoval a dodal:
"Ano, tak to je, i když se o tom nahlas nesmí mluvit. Ale v noci by mne do lesa nedostala žádná moc na světě, ani kdyby mne táhlo deset koní."
Hospodský byl úplně přesvědčený, že má před sebou člověka nanejvýš neškodného a mírného. Významně bylináři přisvědčil a s velikou vnitřní radostí řekl:
"Ano, to bude ono! Také jsem už o tom slyšel."
"Víte také, že tomu, kdo se setká s divými lovci v lese, obrátí diví lovci hlavu obličejem dozadu?"
"Slyšel jsem o tom." '

"A musí honit s nimi a štvát zvěř na věky věků. Nebesa, chraňte mne toho!"
"Ano, to je horší než pekelný oheň a věčné prokletí. Hrůza přechází člověka, když si na to pomyslí. Půjdu raději po své práci."
Šel, ale sotva byl v přední světnici a zavřel za sebou dveře, rychle se otočil, ohrnul nos a spokojeně si bručel:
"Ty sprostý hlupáku! Ty osle! Tebe už nikdo nevyléčí. A takového pošetilého hlupáka jsme považovali za nebezpečného! Nebyli jsme hloupější než on?"
Uvnitř pak v malé světničce se Fric tiše smál a řekl si:
"Ten se teď bude tam venku řehtat a bude mne velebit." Je to přece jen nesmírný chytrák! Byl tak laskavý, že mi dal nejlepší zprávu, po které jsem toužil. Teď už vím, na čem jsem. Ten přímý směr z kamenného lomu k lesu je famózní. To dnes pana doktora potěším, když mu budu moct večer říct, kde je ,díra v lese'! Hned se tam vydám, abych si ji prohlédl. Ale nejdřív musím domů, abych u hostinského nevzbudil podezření, a pak také proto, abych si vzal nějakou zbraňv Nevím, nebuduli muset už zůstat venku."
Šel a vzal si revolver. Pak opustil město a zamířil k dobře mu známým lomům. - •
Miiller byl rád, že se hostinského zbavil. Umínil si, že nepůjdu přímo do zámku Ortry, ale že navštíví myslivnu, a proto odbočil ze silnice. -

III.
V zámku Ortry se zatím odehrál rozčilující a poněkud bouřlivý výjev. '
Byli tam totiž dosud oba Rallionové, otec i syn. Rána, kterou Fric při útěku ze zříceniny zasadil prvnímu z nich do ruky, byla, jak se zjistilo, nepatrná. Zato syn byl raněný vážněji. Tato druhá rána se rychle zanítila a působila veliké bolesti, navíc se mu zohyzdil obličej, na který byl plukovník vždy velmi marnivý.
Rozumělo se samosebou, že oba hrabata nebyli v právě nejlepší náladě. Jejich tajné záležitosti byly, jak se zdálo, na nejlepší cestě, ale pokud se týče zamýšleného spojení plukovníka s Marion, neukázal se žádný pokrok. Proto se otec Rallion ráno, když byla Marion přítomna u bratrova vyučování, odebral ke starému kapitánovi.
Seděl právě u svých dopisů a účtů. Staroch mu podal ruku a zeptal se ho na důvod neočekávané návštěvy.
"Tady," řekl Rallion, "přečtěte si zprávu, kterou jsem dostal ranní poštou."
Kapitán vzal do ruky podávaný list. Obsahoval jen několik řádek, které zněly takto:
"Hraběti Julesu Rallionovi v Ortry!
Přijďte ihned! Vaše přítomnost je potřebná, aby byly překonány zpátečně proudy.
Vévoda ? Gramoníu."

Rozkaz byl tedy podepsaný ministrem zahraničních záležitostí, který byl přívržencem válečné strany a byl na císařovnině straně.
"Co tomu říkáte?" ptal se Rallion.
27

"Že musíte odjet. Kdo je asi původcem tohoto zpátečného proudu?"
"Je mi to sice známo, ale v této chvíli mne to nezajímá. Sám říkáte, že musím odjet. Máte však přitom na mysli také úmysl, který mne sem přivedl?"
"Samozřejmě."
"Ale zůstal nesplněný."
Starý kapitán se na něho udiveně podíval. Odložil pero, pocuchal si špičky knírů a řekl:
"To bych neřekl! Viděl jste, že naše organizace je skoro dokončená. Viděl jste dále naše zásoby, které se denně rozmnožují a - - "
Rallion ho přerušil rychlým posunkem a zvolal:
"To není to, co myslím. Mám na mysli soukromou záležitost."
"No, a není snad v pořádku?"
"Co nazýváte pořádkem, kapitáne?"
"Současný stav věcí."
"Bah! Ten se mi zdá nanejvýš neuspokojivý, tedy v nepořádku!"
Starý se na něho udiveně zadíval a na jeho čele se objevila vráska nevole.
"Můj milý hrabě," řekl, "mluvímli o pořádku, vím, co říkám. Doufám, že mne znáte."
"Ano, znám vás, ovšem, ale i nejopatrnější počtář se někdy zmýlí. Snad se blížíme něčemu, nač jsme nepomysleli."
"Jak to? Jsou důvody, .které vyžadují velmi naléhavě spojení našich dětí. Řekl jsem, že Marion bude ženou vašeho syna. Oba se tady sešli, aby se poznali. Copak to nestačí?"
"Ne. Nestačí."
Líce starého se pokryly zvláštním úsměvem.
"Hm!" řekl. "Jste snad tak horkokrevný, že byste myslel na okamžitý sňatek?"
"To mne ani nenapadne. Ale přesto bych si přece jen přál mít jistotu."
"Máte moje slovo. Nestačí vám to?"
"Ne."
Hrabě to řekl klidně, ale nemohl se zdržet, aby přitom úzkostlivě nepohlédl na kapitána. Jeho oči se totiž zableskly hněvem.
"Jakže?" zvolal. "Co říkáte? Moje slovo, můj slib, moje čestné slovo vám nestačí?"
28

"Jak velice si vážím vašeho slova, víte nejlépe sám. Mohl jste to často dostatečně poznat. Ale v tomto případě záleží stejnou měrou, a možná ještě víc, na slově jiné osoby."
"Koho tím myslíte? Barona? Nebo snad baronku?"
Hrabě znal dobře poměry v tomto domě. Nedbale se usmál a řekl:
"Bah! Těch se přece nebudete ptát, co ti chtějí nebo co si přejí!"
"Zajisté. Můžete tedy myslet pouze Marion."
"Ano. Ta to je."
"No, jenom se uklidněte. Marion poslechne!"
"Dovolíte mi, abych o tom pochyboval?"
"Jak to? Máte nějaké důvody?"
"Pozorujte tu dámu, jak se chová k mému synovi."
"Nuže, jak?"
"Chladně, odmítavě, dokonce bych skoro řekl, že opovržlivě."
"Ano, má horkou povahu a váš syn se vůbec nepřičiňuje, aby se jejímu ideálu přiblížil. Ideál, takový směšný fantom, má přece každé mladé srdce. Ať se pokusí si ji naklonit!"
Hrabě potřásal hlavou.
"Na to nemám čas. Přišel jsem, abych odešel s jistotou. A teď už musím odjet. Co mi nabízíte?"
"Ach! Myslíte snad zasnoubení?"
"Snad!"
"V nynějším stavu vašeho syna? Leží v posteli, je nemocný, zohyzděný!"
"No, stačí mi tedy Marionin slib. Musím ho mít než odjedu, abych byl uklidněn."
"To není třeba, hrabě!" '
"Ale přesto si to přeji. Co když si už Marion někoho vyvolila?"
Špičky bílých knírů se vyhrnuly do výšky. Starý kapitán měl tu kousavou tvářnost, která u něho byla vidět vždy v okamžicích hněvu.

"Ta?" ptal se opovržlivě. "Co by si ta mohla volit?"
"A kdyby to přece tak bylo?"
"Pak jsem tady já, koho bude poslouchat, koho musí poslechnout!"
"Přesvědčte mne!"
"Hrabě, opravdu vás nechápu! Ale ze starého přátelství vám budu po vůli. Promluvím s Marion."
"Kdy?"
29

"Kdy odjedete?"
"Časně ráno."
"Váš syn zůstane tady?"
"Ano. Jeho stav nesnese, aby přerušil svůj zdejší pobyt."
"Nuže dobře, promluvím s Marion hned po obědě a uslyšíte její souhlas přímo z jejích vlastních úst!"
"To také doufám!"
"Ostatně vám mohu také při této příležitosti říct nanejvýš radostnou zprávu. Dostal jsem dnes dopisy, stejně jako vy. Mezi nimi je jeden, který jsme už dávno s dychtivostí očekávali."
Hrabě zvedl hlavu.
"Snad ne z New Orleansu?" ptal se rychle.
"Ano. Tak je."
"Bohu díky! Jak zní? Souhlasí?"
"Ano. Firma nám posílá svého úředníka, mastera Dephilla, který má instrukci, aby s námi záležitost uzavřel. Tento muž má u sebe milióny a přijede sem zítra poledním vlakem."
"Z Trieru nebo z Lucemburku?"
"Z Trieru."
"Pak jsme vyhráli! To mne naplňuje nadějí, že se také naše soukromá záležitost šťastně uspořádá."
"Spolehněte se na mne!"
Tím byla rozmluva skončena.
U oběda byla velmi zamlklá nálada, skoro by se mohlo říci, že ponurá. Baron jedl jako automat, jeho duch nebyl přítomen, nepromluvil ani slovo. Mladý hrabě se nemohl dostavit a jeho, otec neměl chuť začít rozhovor. Starý kapitán nemohl stále ještě přemoci, že byl donucen vidět u stolu vychovatele. Baronka, Marion a Nanon vzhledem k těmto poměrům mlčely, a ozvaloli se hlasité slovo, byl to pouze Alexandr a Míiller, kteří spolu hovořili.
Po jídle, když se všichni pozvedli, pozval si kapitán baronku a Marion do svého pokoje. Udělal to krutým, velitelským hlasem, který nesliboval nic dobrého.
Kapitán zvolna přecházel po pokoji. Baronkapřišla první.
"Kde je Marion?" ptal se jí.
"Nevím!" odpověděla. "Myslela jsem, zeje už tady."
Jeho kníry sebou škubaly, ale ještě nic neřekl.
Baronka se posadila a oba čekali, až konečně Marion přišla.
30

Starý se opřel o psací stůl, chvíli ji měřil pohledem a pak spustil:
"Proč jsi nepřišla ihned?"
Její obličej byl bledý, ale klidný. Tušila, o čem s ní chce hovořit. Zvedla k Richemontovi neohroženě oči a odpověděla:
"Musela jsem nejdřív papá doprovodit do jeho pokoje."
"Bah! Ten může jít sám! Mé rozkazy máš vždy a bez zdráhání poslouchat. Chci s tebou promluvit o důležité věci."
"Dovol tedy, abych se posadila."
Chystala se sáhnout po židli, ale zadržel ji posunkem.
"To není třeba!" řekl. "Co ti chci říct, je sice důležité, ale krátké. Poslechneš a rozmluva bude v minutě ukončena."
Přejel si rukou holé, lesknoucí se čelo, obrátil se k baronce a ptal se jí:
"Víte, madame, proč jsem Marion zavolal?"
"Ano, pane kapitáne," odpověděla.
V jejím obličeji se zrcadlil úsměv netajeného uspokojení. Věděla, o čem bude mluveno. Marion z celé duše nenáviděla a těšila se, že se jí zbaví. A stejně velkou radost jí působilo, že sličná dívka bude náležet muži, kterého nemiluje.
"A proč se teď hrabě Rallion zdržuje se svým synem v Ortry?" ptal se starý dále.
"I to vím."
"Mám zato, že to nebude proti vaší chuti?"
"Naopak, cítím se velice spokojená. Plukovník Rallion má velikou budoucnost a

kromě toho je velmi zajímavou osobností."
"Slyšíš, Marion? Psaní, kterým jsem tě povolal domů, obsahovalo už dost jasný pokyn. Od svého příchodu jsi mohla poznat výhody a dobrotu mých úmyslů a jsem přesvědčený, že dáš hraběti radostnou odpověď, když tě teď navštíví, aby se tě zeptal, smíli tě ode dneška považovat za nevěstu svého syna."
Vážný, bledý Marionin obličej zůstal celou dobu úplně stejný. Ještě stála u dveří. Vzdala se úmyslu vzít si židli a posadit se. Na svou nevlastní matku se ani nepodívala, ale starému hleděla přímo a pevně do očí a také její hlas zněl bezpečně, když se ho ptala:
"Myslíš, že se mám provdat za plukovníka Ralliona? Jaké máš k tomu důvody?"
31

"Mám mnoho důvodů, rozumíš? Ale není na tobě, aby ses po nich vyptávala."
Přisvědčila tiše a řekla:
"No, nechci zbytečně protahovat tuto krátkou rozmluvu a řeknu ti, že mám dvě námitky." To bylo přece jen zvláštní, naprosto zvláštní jednání! V obličeji starého se zableskla lehká bouře a pak se ptal: "No, co máš na mysli?" Jeho hlas zněl opovržlivě a urážlivě. "Dvojí, nač ty asi ani nemyslíš, jak se zdá," odpověděla. "Totiž moje lidská práva a mou osobní vůli!" Kníry se vytáhly nahoru. Rychle se zeptal: "Co to má být?"
"Že odmítám ženicha, kterého mi nabízíš. Za plukovníka Ralliona se nikdy neprovdám!"
"Ach! To je veselé!" smál se. "A jak to začneš, Marion?" "Ptej se raději, jak začneš ty, abys mne udělal ženou muže, který se mi hnusí!"
"To si můžeš jen myslet! Donutím tě!" Marion pokrčila rameny a toto charakteristické pokrčení se dobře hodilo k její vážné, bledé tváři.
"Ani to nechápu, jak bys mne donutil," odpověděla. "Nejsem tvoje dítě, úřady mi poskytnou ochranu. Provdámli se, bude to jen za muže, kterého si sama zvolím. V této záležitosti nedávám ani tobě ani komukoliv jinému žádný vliv anebo docela nějaké právo nad sebou!" To bylo na starého mnoho. Popošel o krok k ní a zahřměl: "To si mi troufáš říct? Mně, mně?" "Ano, tobě!" odpověděla chladně.
"Netušíš, jaké mám prostředky, abych tě donutil?" "Nemůžeš mít vůbec žádné!"
"Budeš zničena, když neposlechneš!" "Dobrá! To také dovedu unést!" "A tvoje rodina bude také zničena!" Marion potřásla opravdu královským způsobem hlavou a odpověděla s nepatrným úsměvem návrtech:
"Prosím tě naléhavě, abys zanechal takové opotřebené divadelní nápady. V románech a na jevišti se stává, že dcera, která svou rodinu miluje, podá ruku nemilovanému muži, aby ji zachránila před záhubou. Ale tady nehrajeme divadlo a já nemám žádný důvod, abych své rodině přinesla takovou oběť."
32

"Nezdárná osobo! Víš, že tě můžeme vyhodit z domu?"
"Udělejte to! Aspoň budu svobodná. To je právě to, co si přeji."
"Ach!" soptil. "Svobodná! Chceš být svobodná! Tím mi právě dáváš prostředek, jak bych tě zkrotil. Zavřu tě, pokud se nepodrobíš!"
"To nesmíš udělat. Nedovolené omezování svobody trestá zákon."
"Co se já ptám po zákoně! Tady platí jedině a výhradně moje vůle. Tvoji vůli už dovedu zlomit. Řekni ihned, chceš li poslechnout!"
Baronka sice očekávala zdráhání ale ne odpor. V obavě nad tím, co teď bude následovat, povstala z křesla. Starý se při posledních Márioniných slovech přiblížil ještě o krok. Nejevila ani stopy bázně, ale odpověděla bez nejmenší stopy obavy:
"Zůstane při tom, co jsem řekla!"
"Následky tedy padnou na tebe! Ukaž, děvče!"
Chtěl ji popadnout oběma rukama, ale rychle uskočil a leknutím vykřikl. Také baronka odskočila do nejvzdálenějšího kouta komnaty.
Marion měla pravou ruku v kapse.
Když ji chtěl kapitán popadnout, vytáhla ruku. Směrem ke kapitánovi vyskočil veliký chřestýš s otevřenou tlamou.
"Co to je?" zvolal. "Odkud je ta bestie?"
"Je to pozdrav z Alžíru!" odpověděla. "Dotkni se mne, mášli odvahu!"
"Ach! Ty jsi mluvila s Abu Hassanem! S kouzelníkem]"
"Ano!" odpověděla.
"Kam se poděl?"
"Hledej si ho! A teď mne donuť, abych se provdala za plukovníka!"
Otočila se a odešla z pokoje.

Teprve teď si baronka zase oddychla.
"Můj Bože!" zvolala. "Jaký to výstup! Jaké to utkání! A ta dívka si troufá dotknout se tak jedovatého a hnusného zvířete!"
Starý se k ní obrátil a řekl:
"Nebědujte. To děvče mne překvapilo. Je to poprvé za mého života, co se to stalo. Had není jedovatý, má vylomené zuby, jinak by uštknul a usmrtil především ji."
33

"Proč jste tedy utekl?"
"Byl jsem překvapený. Ale nepomůže jí to. Kdy a kde asi mluvila s Abu Hassanem? Co jí vypravoval? Musím se to dozvědět! Musím to vědět!"
"Znáte toho muže?"
Teprve teď zpozoroval že odhalil svou slabou stránku. Proto se hněvivě osopil:
"Co je vám do toho! Jděte! Jděte k ní a řekněte jí, že určitě očekávám, že do večera změní své rozhodnutí. Neuděláli to, pozná, že jsem mnohem mocnější než ona."
Vystrčil baronku ze dveří a zavřel za ní. Nikdo nevěděl, co dělal. I když za nějakou chvíli přišel hrabě a zaťukal, nebylo mu otevřeno, ale ozvala se otázka:
"Kdo je?"
"Já! Hrabě Rallion!"
"Co chcete?"
"Odpověď!"
"Počkejte do večera. Teď nemám čas!"
Hrabě se musel bez výsledku vzdálit.
Když Madon vstoupila dá svého pokoje, našla tam Nanon, která na ni čekala. Nanon slyšela rozkaz starého a tušila, že bude přítelkyně potřebovat útěchu.
"Můj Bože, jak jsi bledá!" zvolala jí v ústrety. "Co se stalo?"
"To, co jsem už dávno očekávala."
"Plukovník Rallion?"
"Ano, milá přítelkyně."
.jTvůj děd si to přál. A co jsi odpověděla?"
"To, co jsem si umínila: nebudu nikdy hraběnka Rallionová!"
Posadila se vedle Nanon na pohovku. Přítelkyně hořela zvědavostí, aby zjistila, co se právě přihodilo, ale přesto nejdřív řekla:
"Víš, co jsi řekla o plukovníkovi, když jsi ho poprvé viděla?"
"Nuže?"
"Že není zlý."
"A nic víc?"
"Že se zdá být galantní, kavalírský. A teď?"
"To nebyl můj úsudek o něm. Měla jsem jen v úmyslu naznačit první dojem, jaký na mne udělal."
34

"A tento dojem se rozplynul?"
"Úplně. Plukovník je hlupák, a nejen to, zdá se mi i necitelný a nesvědomitý. A jeho otec ve mně vyvolává takový dojem, který mne skoro nutí do strachu. Jen si vzpomeň na jednání plukovníka s ubohým, dobrým doktorem Mullerem."
Nanon přisvědčila.
"Vytknout mu vadu, za kterou nemůže!" , "Muller přijal urážky tak klidně jen z ohledu ke mně. Je to neobyčejný člověk. Přesto, že je pouze učitelem, nutí mne k největší vážnosti."
"A k tomu jeho zvláštní podoba s tvým ideálem," prohodila Nanon s úsměvem.
"Možná, že tato hra přírody se zdá být pouze náhodná. Ale nehledě k tomu, tento Muller je muž, kterého by dívka mohla ctít, možná snad i - milovat, kdyby - - "
"Kdyby?"
"Kdyby"
"Kdyby nebyl jenom učitel a k tomu ještě hrbatý?" ,
"Ano. Vyvolal u mne zcela zvláštní dojem. Často se cítím, jako bych ho měla obejmout. Tobě, své nejdůvěrnější přítelkyni, to smím říct. Dovedla bych mu svěřit svůj život, svou duši."
"Ó, běda! A tvůj ideál?"
Marion se smutně zadívala před sebe.
"Zůstane pro mne nedosažitelný," řekla. "Kde je ten, koho jsem tehdy spatřila? Kdo je? Je to muž, je to jinoch? Je pošetilé, aby tak srdce přilnulo k pouhému fantomu. Skládám se teď ze dvou jednotlivých bytostí, které nechápu. Skutečnost mne pohříchu záhy přivede k poznání sebe samé. Obávám se, že jdu vstříc smutné době."

Po těch slovech ovinula Nanon ruku kolem své přítelkyně a řekla:
"Budu trpět s tebou. Neopustím tě."
"Ano, ty milá a dobrá. Musím se pohříchu domnívat, že dědeček myslí na něco špatného. Je nanejvýš bezohledný a násilnický. Chtěl mne zavřít."
"Zavřít? Můj Bože, a jak jsi tomu ušla?"
"Pohrozila jsem mu."
"Čím?"
"Zákonem."
35

Byla to pravda, ale úplnou pravdu jí přece jen říci nechtěla. Že měla hada, to bylo pro přítelkyni dosud tajemstvím.
"Zákon tě bude chránit," řekla Nanon.
"Buduli mít příležitost, abych se ho dovolala. Ale zmocnili se mne náhle, jak najdu útočiště u soudce?"
"Udělám oznámení sama."
"Kdo ví, zda by to bylo co platné. Jak jsme byli ještě před krátkou dobou šťastné! A teď! Ví, jak skočil Muller za mnou do vody?"
"A ten druhý za mnou," dodala Nanon rychle.
"Je mi teď tak, jako by mi hrozila podobná bouře, úplně stejné nebezpečí. A když sedím při vyučování u bratra a moje oči na něm pátravě spočinou, spatřuji v něm svůj ideál, jeho tahy se oduševňují a bezděky mne napadá myšlenka, jako by se Muller pouze přetvařoval a z neznámých důvodů přijal škrabošku nepatrného, nehezkého člověka."
"Není to fantastické, milá Marion?"
"Ty to nazýváš fantastické? Copak pocity náleží do říše skutečnosti? Nebo fantazie? Chceš se mi smát, že u mne prostý domácí učitel vyvolal takový dojem, že stále a stále myslím na svůj ideál?"
"Nikoliv. Vždyť ti zachránil život a také zachránil tvého bratra."
"A pak, kdy tak tiše sedí u stolu, anebo když se tak jistě pohybuje mezi námi, zdá se mi, že vše ovládá a že i sám děd musí mít před ním strach. Prostě se nechápu já a učitel!"
Nanon jí položila hlavu na rameno a řekla polohlasně, skoro stydlivě:
"Nechápešli to ty, chápu to já, Marion."
"Ty? Copak jsi se náhle stala tak velikým znalcem lidí?"
"Ano, velmi velikým. Můj příklad mi totiž vysvětluje i tvůj."
"Tvůj příklad?"
"Ano. I já mám někoho, na koho musím stále myslet"
"Ty? Ty?" ptala se Marion překvapeně,
"Ano, já."
Marion od sebe něžně odstrčila společnici, aby její mohla podívat do rozpáleného obličeje, a ptala se jí hlasem, z kterého sálala skoro jakási rozkoš:
"Ty? Ty? Ty miluješ, malá Nanoničko?"
Tázaná sklopila oči a odpověděla:
"Nevím."
36

"Ale myslíš na něho?"
"Často, velmi často."
"A ráda?"
"S radostí. A pak, když se s ním setkám a mluvím s ním-"
"Ach, ty se s ním dokonce setkáváš, dokonce s ním mluvíš? Kde?"
"Představ si: v lese!"
"V lese? To je opravdu nesmírně romantické. Ty máš tedy milého, aniž bych o tom věděla!"
"Vždyť sama nemohu říct, zda ho miluji."
"To přece musíš vědět!"
"Vím pouze, že jsem mu nakloněna, ze srdce nakloněna."
"No, pak ho také miluješ. Smím snad vědět, kdo to je? Nebo to musí zůstat tajemstvím?"
"Snad bude lépe, když to zamlčím. Divila by ses, snad bys mi hubovala nebo dokonce se mi vysmála."
"Nemysli tak. Proč bych to měla dělat?"
"Protože ten, koho myslím, není vznešený pán." x
"Pak se velice mýlíš. Vždyť ten, o kterého se v poslední době tolik zajímám, je také jen učitel."
"Ale můj je ještě mnohem míň."
"Tak to přece řekni."

Nanon se přivinula ke své přítelkyni, skryla svůj obličej v jejích ňadrech a řekla:
"Jen si pomysli, je jenom sběratelem léčivých bylin."
Marion sebou úžasem trhla. Ptala se:
"Sběratel bylin? Snad ne tvůj zachránce? A ty se s ním stýkáš v lese?"
"Ano, docela neúmyslně."
"To je podivné!" řekla Marion. "Ale lze si to přece snadno vysvětlit! Ten, komu děkujeme za svůj život, určitě zasluhuje, abychom na něho Často a rády myslely. Ví, že ho miluješ?"
"Jistě pozoruje, že ho ráda vídávám. A, milá Marion, musím se ti k něčemu přiznat - ale nevysměješ se mi? Opravdu ne?"
"Nikoliv, má milá, jistě ne. Jsou to tak vážné věci, že na smích ani nepomyslím."
"Nuže, přiznám se ti, že - že jsem ho - jsem ho už políbila!"
"Opravdu? Skutečně? Je to možné?"
37

"Ano," odpověděla Nanon a zardívala se až po šíji.
"Chceš snad říct, že tě políbil?"
"Nikoliv. Já jeho!"
"To je nepochopitelné! A jak se to stalo?"
"To ti musím vyprávět. Setkali jsme se v lese náhodou, opravdu docela náhodou. Zabloudila jsem a úzkostí jsem volala o pomoc. On byl právě nedaleko."
"A opět tě zachránil!" usmála se Marion.
"AnOj přišel. Byla jsem unavená a posadila jsem se. On si sedl vedle mne. Všimla jsi si ho dobře?"
"Ne."
"No, když tak ležel přede mnou v mechu, napadlo mne, jakou má krásnou postavu, tak silnou, mocnou a přece souměrnou. Ruce a nohy má malé jako aristokrat, ne jako obyčejný sběratel bylin."
"Prohlédla jsi si ho tak podrobně?"
"Ano. Ale jdi! Ty se mi směješ! A jeho obličej, tak milý a dobrý, oči tak věrné a poctivé! Mluvili jsme mnoho. Zmínili jsme se i o tom, že mne zachránil z vody, a tak jsem mluvila o vděčnosti, kterou mu nikdy nesplatím. On na to řekl, že bych mohla všechen svůj dluh splatit najednou a to tak, že by ještě on sám byl můj dlužník."
"Co žádal? Už tuším! Hubičku."
"Ale ne. Je skromný a dobrý! Prosil mě o dovolení, aby mi směl políbit ruku."
"Ty jsi mu to samozřejmě dovolila!"
"Ne. Nevím, jak mi náhle bylo a co se se mnou dělo. Bylo to veliké, mocné hnutí. Bylo mi do pláče, zda radostí nebo bolem, to nemohu říct. Bylo mi, že by to byla přímo urážka, pokoření, kdybych mu podala ruku k políbení, a tu - tu jsem . mu raději nastavila ústa."
"To si mohu myslet, bylo to jako vnuknutí. Nemohla jsi jinak!"
"Ano. Tak to bylo. Zkusila jsi podobné vnuknutí už také násobě?"
"Často, ale nikdy jsem ho neposlechla."
"Proč ne?"
"Ten - ten - ó, prosím tě, nech toho! Když tak pozoruji jeho postavu a jeho rysy, zdá se mi, že bych ho hned zlíbala, ale pak můj pohled padne na - na - na - "
"Rozumím ti. Myslíš doktora Miillera?"
38

"Ano. On tě tedy políbil na rty?"
"Ano a ne, protože toto dotknutí bylo tak něžné, tak opatrné, tak váhavé! A pak byl tak šťastný a řekl, že nebude nikdy víc líbat, protože úst, které mne políbily, se jiné rty nesmějí dotknout. Znělo to tak mile a pravdivě a upřímně, A měl přitom zvlhlé oči. Viděla jsem, že mne zbožňoval, a přece si netroufal mít mne rád."
"Jakjerozmilý!"
"Ano. A tu mně oplývalo srdce. Nevím, jak se to stalo, ale vzala jsem ho docela upřímně za hlavu a políbila jsem ho sama na ústa, a zdá se mi, že asi třikrát!"
"Nanon, myslím, že to je láska, opravdová láska!"
"Myslíš?"
"Ano. A viděli jste se pak zase?"
"Několikrát."
"Jenom náhodou?"

"Zcela náhodou! Ale je mi vždy tak, jako by v mém nitru mluvil jakýsi hlas: Jdi teď do lesa, najdeš ho tam."
"A opravdu jsi ho tam pak našla?"
"Pokaždé."
"Skoro bych to chápala. Ale - nejmilejší Nanon, buďme upřímné! Co z té lásky bude?"
"Copak já vím?"
"Bylinář!"
"Ach, myslíš? Domníváš se, že jsem pro něho příliš vysoko? Pak se mýlíš! Teď, ano, teď je obyčejný dělník, ale - ach, málem bych zrušila své slovo!"
"Jaké slovo?"
"Že budu mlčet. Nesmím o tom říct ani slovo."
"O čem? To zní opravdu nanejvýš tajuplně!"
"A také to takové je. Nesmím o tom říct ani tobě. Napsala jsem to své sestře, ale on se proto skoro rozhněval. Je to tak dojemné, když by se rád hněval a přece to nedovede!"
"Jedná se tedy skutečně o tajemství?"
"A to neobyčejné! Jakmile s ním budu zase mluvit, zeptám se ho, smímli ti to říct."
"Udělej to! Kdy se s ním opět setkáš?"
"Zítra v poledne."
"To znamená, že odjíždíš?"
"Ovšem! Ale vždyť on pojede se mnou!"
Marion spráskla ruce a řekla:
39

"Podívejme se na tuto dívčinku! Objedná si milého, aby ji doprovázel na cestě!"
"Jdi! Je to jinak, než si myslíš! On není jako jiní muži. Jemu se mohu s radostí svěřit!"
Marion na to chtěla jeStě něco poznamenat, když někdo zaklepal na dveře a do pokoje vstoupila baronka.
"Málem bych zapomněla," řekla. "Posílá mne pan kapitán."
Marion povstala, ale zdrženlivě zůstala stát a nešla jí vstříc.
"Posel je důstojný toho, kdo ho posílá."
Baronka se tvářila, jako by tuto urážku neslyšela, a pokračovala:
"Dává ti lhůtu do večera, aby ses rozmyslela."
"Děkuji!"
"Neposlechnešli, máš si následky přičíst sobě!"
"Nepřičtu je sobě, ale vám. A tím, doufám, je tato záležitost pro vždy vyřízená!"
Baronka opustila pokoj. Marion přistoupila k oknu a dívala se z něho. Nemohla říci, jaké city v ní bouří. Vždyť se před chvílí sama doznala, že je složena ze dvou bytostí, které nemůže pochopit.
"Tak ti přece dali lhůtu," řekla Nanon.
"Naprosto zbytečná lhůta, protože své rozhodnutí rozhodně nezměním."
"Ale co se stane potom?"
"To' ví pouze Bůh. Je mi tak divně. Musím se rozmyslet, abych dospěla k nějakému výsledku. Projdu se trochu."
"Kde? Smím tě doprovodit?"
"Nemám žádný cíl. Chcešli mi prokázat laskavost, nech mne jít samotnou. Jsou okamžiky, kdy si musí člověk poradit sám."
1 "Ale pak tě prosím, abys mne hned po svém návratu navštívila!"
Rozloučila se a odešla.
Teprve teď Marion sáhla do kapsy a vytáhla hada. Dámám se zpravidla plazi oškliví. Bylo podivné, že sličná dívka necítila žádnou ošklivost.
"Měl pravdu. Ty jsi mne ochránil!" řekla. "Pojď, zase tě schovám."
Vešla do své malé knihovny a schovala hada za knihami, kde už měl připravené hnízdo z vaty. Pak se ustrojila k vycházce a vyšla ze zámku, aniž by jí v tom někdo překážel.
.40

Cesta ji vedla do lesa, ke staré věži, k matčině hrobu. Tam ve zříceninì seděla na schodech s Mullerem v době té bouřky.
Jak jen bylo možné, že musela na vychovatele stále a stále myslet?
Působil na ni takovým vlivem způsob jeho vyučování?
Byly jakési sympatické vztahy, které nemůže nikdo pochopit?
Oddala se těmto myšlenkám, aniž by si je mohla vysvětlit.
U hrobu poklekla a modlila se'.

Netušila, že byl vykopán..,
Při modlitbě padl její pohled na rozpadlé cimbuří věže a zdálo se jí, že se musí objevit ta tajemná postava, která tehdy vyvolávala islámskou modlitbu do bouře a vichru. Nato pak vyšlo jasné slunce.
Jsou také modlitby, které dovedou utišit bouři srdce?
Skoro se zdálo, že ano, protože když povstala, byla její duše plná čarovného klidu.
§la dál, z lesa dá polí. Cesta se zatočila a už byla dole v lomech, jejichž stěny se zvedaly kolmo do výše. Měřila pohledem tento prudký spád. Nahoře k tomuto hroznému okraji letěl její bratr. Zachvěla se hrůzou. Míiller ho zachránil! Zase ten Míiller! Proč?
Nedaleko ležel veliký kámen. Posadila se na něm. Měla s sebou stejnou kabelku, kterou měla tehdy na parníku. Otevřela ji a podívala se do ní. Byla to náhoda nebo úmysl? Vytáhla fotografii, kterou ukořistila v Berlíně.
Obraz ve vodě Mosely neutrpěl, protože uzávěr kabelky byl těsný. Upřela oči na fotografii. Jak často, jak mnohokrát se to v poslední době dělo? A nebyl to pak ten jezdec v lesklé uniformě, na kterého myslela, ale Muller, nepatrný vychovatel.
Vtom zaslechla kroky.
Schovala rychle podobenku a obrátila se tváří k muži, který právě za rohem vystoupil. Byl to - Muller.
Zvedla se. Její líce se pokryly hlubokým ruměncem. Muller byl překvapený, když ji spatřil, ale nebyl uvedený do rozpaků. Smekl klobouk, pozdravil ji a řekl:
"Vy jste tady, milostivá slečno? Račte prominout! Dovolte mi, abych se vzdálil."
Potřásla tiše hlavou a odpověděla:

"Nevyrušujete mne ani trochu, monsieur."
"A přece je samota něco svatého, co nemá být znesvěcováno, slečno."
"Chtěl jste snad být vy sám?"
"Nikoliv. Cesta mne náhodou vedla kolem, a tu jsem vstoupil do lomu, abych - - "
"Abyste spatřil dějiště svého smělého činu," přerušila ho. "Teprve teď vidím, zač vám máme děkovat. Víte, že jste odvážný muž, monsieur Míillere?"
Uklonil se a odpověděl se zdvořilou odmítavostí:
"Člověk jedná, jak okamžik velí."
"Ano, všichni tak jednáme. Ale jeden zápolí, druhý prchá, když okamžik velí, jak jste řekl. Přitom mne napadá, že vás mám prosit za odpuštění."
Pohlédl na ni tázavě a ona pak dodala:
"Pamatujete se na můj obdiv, že jste tak klidně snesl urážku plukovníka Rallipna?"
"Nezapomněl jsem na to," odpověděl.
"Co jsem tehdy považovala za nedostatek mužnosti, bylo vlastně hrdinství: zvítězil jste sám nad sebou."
V jeho líci se objevila náhlá radost, jeho oči se zaleskly a řekl se zřejmým potěšením:
"Přijměte můj dík, mademoiselle. Dáváte mi dar, který má pro mne nesmírnou cenu."
"A vy jste mi přinesl oběť, která vás stála veliké přemáhání aniž byste mi touto obětí způsobil radost."
"Jakže? Vám by bylo milejší, kdybych plukovníka skolil?"
"Nehněvala bych se."
Pohlédl na ni pátravě. Hluboko, hluboko v jeho modrých očích cosi zářilo, jako když se jasné slunce chystá vyrazit z tmavých mračen, a přece nesmí.
"Nemohl jsem to tušit," řekl. "Bylo mi řečeno, že se plukovník chystá zpříznit se s vaší rodinou - "
"To se nestane nikdy," přerušila ho. "Prosím vás, monsieur, posaďte se ke mně! Ráda bych se vás na něco zeptala."
Poslechl její rozkaz. Kámen nebyl právě objemný, takže si musel sednout těsně vedle ní. Sáhla do kapsy a vytáhla kus papíru, ale nejen papír, ale i fotografii, která jí upadla na zem. Nezpozorovala to, ale on ji viděl a shýbnul se, aby ji zvedl.
Jeho pohled padl na obrázek. Co to bylo? Bylo mu, jako

by dostal mocnou ránu, ne však bolestnou, ale bylo mu, jako by jím projela rozkoš celého nebe.
Jeho fotografie! Jak k ní přišla?
Teprve teď to zpozorovala, zapálila se,ale nebyla na rozpacích. Natáhla ruku a

řekla:
"Ach, vytáhla jsem také fotografii. Děkuji vám! Prosím vás, podívejte se na ni!"
Tvářil se, jako by ji ještě neviděl, a prohlížel si ji.
"Co o ní soudíte?" ptala se ho.
"Hm! Pruský důstojník!" řekl.
"Nejspíš. Neznám ho. Považujete to za možné?"
"Když to sama říkáte, pak ano."
"Dala jsem se v Berlíně fotografovat. Fotograf mi dal mezi mé podobizny také fotografii tohoto důstojníka."
Na Mullerových rtech se objevil jemný úsměv. Fotografii, kterou jsme dostali jen náhodou, nenosíme neustále při sobě.
"Nepozorujete nic nápadného na tomto obraze?" ptala se ho.
Pátral po tom, co asi myslela, ale zdálo se, že to nemůže
nalézt. •
"Přiznám se, že ne," usmál se.
"To je podivné. Není vám nápadná ta veliká podobnost?"
"S originálem? Jak bych mohl znát toho důstojníka?"
"Ne, ne, s vámi, s vámi samým... Copak to opravdu nepozorujete?"
Prohlížel si fotografii pozorněji a pak řekl:
"Má několik podobných tahů. Příroda si mnohdy s podobností zahrává."
Můller, jak je nám známo, poněkud změnil svou podobu a tuto změnu podporoval také nesmělým výrazem tváře, zvláště, když byl ostře pozorován.
"Několik tahů? Tím jste řekl velmi málo. Zdá se to být úplně stejná tvář! Jenom vaše vlasy jsou jiné a vaše pleť je tmavá. Nemáte také vousy, zatímco tento důstojník má krásné vousy. Ale to není tato fotografie, o čem jsem s vámi chtěla mluvit, ale tento list papíru. Prosím vás, podívejte se na to."
Nebyl to pouhý list, ale dva archy hustě popsané a složené.
"Znáte to cizí písmo?"
"Ano. Je arabské."
"Rozumíte této řeči?"
43,

"Tolik, abych tyto řádky přečetí, ano."
Její zrak na něm spočinul s výrazem údivu.
"Monsieur Miillere, já žasnu," řekla. "Nenašla jsem až dosud nic, co byste neznal a čemu byste nerozuměl. Jak jste se naučil tu řeč?"
"Můj otec cestoval po Sahaře. Syn zpravidla čerpá z vědomostí svého otce."
"To je správné. Musím vám především říct, že tyto řádky obsahují tajemství. Jaké - to sama nevím. Ráda bych je poznala, ale nevím jak. Mohu je však poznat s vaší pomocí. Zachováte je v tajnosti?"
"Mademoiselle!" zvolal. "Prosím vás důtklivě, abyste o mé mlčenlivosti nepochybovala."
"Dobrá. Důvěřuji vám. Chcete si to přečíst?"
"S radostí. Ale račte mi dovolit, abych si ty řádky nejdřív přečetí sám."
Souhlasila a Můller četl. Její oči byly zatím upřeny na něho. Kdyby jeho pleť nezbarvil odvar ořechových,slupek, musela by pozorovat, že nesmírně, nesmírně zbledl. Ale i tak sejí zdálo, že na něho list působí neobyčejným dojmem. Ptala se ho:
"Rozumíte těm slovům?"
"Úplně, docela úplně, mademoiselle," odpověděl rychle a zhluboka oddychoval.
"A co obsahují? Prosím vás, přeložte mi je!"
Potřásl zvolna hlavou, přečetl list do konce, pak složil papír a zeptal se:
"Máte tušení o důležitosti, jakou má pro vás tato listina?"
"Zeje důležitá, to mi bylo řečeno, ale jak velmi, to mi není známo."
"Od koho ji máte?"
Udělala odmítavý posunek rukou a odpověděla:
"Nemyslím, že bych to měla říct."
•"Pak také nemyslím, že bych ji směl přeložit'
"Ach! Vy byste nechtěl ?"
"Ne," odpověděl prostě.
"A proč?"
"Nemáteli ke mně důvěru, nesmím ji mít ani já."
Její tvář nabyla přísný výraz, jaký by nikdo v této andělsky krásné tváři nikdy nehledal. Řekla:
"Monsieur, co si mám o vás myslet? Je to zdvořilost?
44

Tomu říkáte dostát slovu? Vidím, že jsem se ve vás mýlila. Vraťte mi ten list!"

Miiller se zvedl a poklonil se.
"Tady je, mademoiselle!" řekl. "Nemýlila jste se ve mně. Obsah těch řádků má snad pro mne větší důležitost než pro vás. Vracímli vám jej, přináším vám oběť, o jejíž velikostí nemáte ani tušení. Adieu!"
Obrátil se k odchodu. Dívala se za ním zaraženě, nechala ho ujít několik kroků, ale pak zvolala:
"Monsieur! Stůjte!" (
Zastavil se a opět se k ní obrátil.
"Poroučíte?"
"Pojďte zpátky!"
Poslechl.
"Stal se opravdu zázrak, že by byl tento list i pro vás důležitý?"
"Zajisté."
"V jakém směru?"
"To vám nesmím říct, když ke mně nemáte důvěru."
"Můj Bože! Copak je to tak těžké věřit mi?"
Nejraději by jí padl k nohám, jak býk krásná a vznešená. Odpověděl:
"Věřím vám a důvěřuji vám, mademoiselle. Jsem ochotný vám svěřit všecka, všecka svá tajemství ale nesmím to udělat."
"Věříte mi, důvěřujete mi, a přece mi nesmíte tuto důvěru věnovat? Tomu nerozumím, naprosto nerozumím."
"A přece to lze velmi snadno vysvětlit. Tato tajemství nejsou totiž pouze mým majetkem."
"To by platilo."
"A pak - toto odhalení by vám způsobilo bolest, milostivá slečno."
"Opravdu?"
"Ano. Zcela jistě."
"No, pak vás tím naléhavě prosím, abyste mi vše odhalil. Jsem zvyklá snášet bolest."
Vzal ji za ruku, zavedl ji k balvanu a řekl prosebným hlasem:
"Posaďte se, mademoiselle a odpovězte mi laskavě na několik, mých otázek."
Poslechla. Když seděla, řekla:
45

"Ptejte se, monsieur. Dostanete odpověď na vše, pokud budu moct odpovědět."
"Pak vám musím především říct něco, co způsobí váš nejvyšší hněv, ale nemohu jinak. Musím mluvit."
"Myslím, že bych se stěží dovedla na vás hněvat. Poznala jsem ve vás muže, který nedělá nic bezdůvodně."
"A přece to tak bude. Mademoiselle, nelekejte se, když vám řeknu, že je člověk, který vás miluje, jako málokterý člověk kdy miloval. Jste jeho idolem, jeho životem, jeho blahem. Ten člověk je ochotný obětovat pro vás vše, vše, úplně vše, kromě své cti. S radostí by snášel tisíceré bolesti, jen aby vám připravil jedinou radost. Neměl by o své lásce mluvit, protože ji ani nelze vyslovit. Ten člověk jsem já!"
Zarazil se.
Marion byla bledá, nesmírně bledá. Dívala se na něho svýma velikýma očima a neřekla ani slovo. Toto mlčení považoval za svolení, že smí mluvit dál.
"To jsem musel přednést, mademoiselle," řekl. "Muž, který nemá jiné myšlenky než jedině o vás, o vás samotné, bude jistě s vámi smýšlet poctivě. Vyptávámli se vás, mám k tomu největší důvody, i když vám je dosud nemohu říct. - Prosím, od koho jste dostala tento spis? Od kouzelníka Abu Hassana?"
"Ano."
"Řekl vám, v jakém vztahu je Hassan k jeho obsahu?"
"Ne."
"A k vaší rodině?"
"Ne," odpověděla a pohlížela na něho s úžasem.
"Kdy jste s ním mluvila?"
"Druhý den večer po tom nešťastném představení v Thionville."
"Kde jste se s ním setkala?"
"V zahradě v Ortry. Čekal tam na mne."
"Smím znát obsah rozhovoru, všechno, co vám řekl?"
"Byla jsem v zahradě sama, když ke mně přistoupil. Polekala jsem se, ale on mne uklidnil."
"Zmínil se o Liamě, vaší matce?"
"Ano. Řekl mi, že ho ke mně posílá její duch, aby mne chránil."
"Smýšlí s vámi dobře, je to hodný, poctivý muž. A dále, prosím?"
46

"Řekl mi také, že mi hrozí od kapitána neštěstí."
"Měl pravdu."
"Abych toto neštěstí odvrátila, dal mi dva talismany."
"Jaké?"
"Tento spis a hada."
"Ach! Jjednohq ze svých brejlovou?" .
"Ano. Řekl mi, abych se tím hadem bránila, kdyby mne chtěl kapitán k něčemu nutit, co by bylo proti mému štěstí. Pouhý pohled na hada stačí, aby byl útok odvrácen. Had už sice není jedovatý, ale má ostré zuby, kterými způsobí rány, které se těžce hojí."
"A vy jste toho hada opravdu přijala, aniž byste se bála?"
"Ten muž ve mně vzbudil velikou, nevysvětlitelnou důvěru."
"Zasluhuje šiji. Máte ještě toho hada?"
"Ano. Připravila jsem mu hnízdo v úkrytu. Už jsem si na něho zvykla."
"A ještě ho nikdo nespatřil?"
"Ale ano! Kapitán i baronka, dnes po obědě. Tušila jsem, že mi hrozí nebezpečí, tak jsem si ho vzala s sebou."
"A opravdu se nebezpečí dostavilo?"
"Bohužel. Kapitán mne chtěl nutit, abych se zasnoubila s plukovníkem Rallionem. Odporovala jsem mu, ale kapitán, jak se zdá, mne chtěl zbavit svobody. Vztáhl po mně ruce, aby se mne zmocnil. Vtom jsem na něho vytáhla hada a on mne pustil."
Jak velice, jak jievýslovně lahodila Müllerovi tato zpráva a tato upřímnost! Řekl:
"Děkuji vám za důvěru, která je obsažena v tomto sdělení. Ale nebudete potřebovat ochranu i nadále?"
"Mám důvod se tak domnívat, protože mi dali čas na rozmyšlenou pouze do dnešního večera."
"Ach! Pak už vám had nepomůže. Kapitán uhodne, že není jedovatý." ,
"Sáhnu tedy k druhému talismanu."
"Jak vám má pomoct?"
"Abu Hassan mi řekl, že mám tento spis odevzdat úřadům, kdyby mi hrozilo veliké nebezpečí."
"Je to člověk z východu, orientálec, proto je fantastický. Nezná však zdejší poměry. Tyto řádky nejsou s to, aby hned a rázem působily ve váš prospěch."
47

"On mi to však slíbil."
"To rád věřím. Ale co kdyby vás kapitán zavřel, uvěznil tak, že byste ani nemohla listinu úřadům poslat? Co kdyby vám ji vzali a zničili ji?"
"Ach, na to jsem nepomyslela!"
"Abu Hassan na to rovněž nemyslel. A i kdyby se tyto řádky dostaly do rukou soudce nebo státního zástupce, jsou úplné bezcenné. Je v nich vypravována příhoda, ale není tu záruka o její pravdivosti. Myslím, že moje rada vám bude prospěšnější než ty talismany. Očekáváte, že se s vámi ještě dnes kapitán utká?"
"Zcela jistě."
"Pak je velkolepý prostředek, aby byl útočník ihned zdrcen. Ale dřív mi, prosím, dovolte otázku, zda starého milujete!"
"Hrozím se ho. Raději se dotknu chřestýše než ruky toho muže. A přece je můj příbuzný."
"Snad se mýlíte. Milujete snad baronku?" '
"Nikoliv. Opovrhuji jí."
"Pak není důvod, abyste je .šetřila. Poslyšte tedy moji radu. Budeli vás chtít kapitán nutit, zeptejte se ho, znalli následující osoby: Hadžiho Omanaha, jeho syna, obchodníka s ovocem Maleka Omara a jeho druha, který se jmenoval Ben Ali. Zapamatovala jste si ta jména, mademoiselle?"
"Ano. Hadži Omanah, jeho syn, obchodník s ovocem Málek Omar a pak Ben Ali, jeho druh."
"První dva byli jednoho večera zavražděni oběma posledními pro listiny, které si vrahové vzali."
"Můj Bože! Má snad kapitán nějaký vztah k této vraždě?"
Tázaný potřásl hlavou a místo odpovědi se ptal:
"Považujete ho za schopného vraždy?"
"Nevím, co "bych na to řekla."
"Nemluvme zatím o tom, proč vám tato jména říkám. , Znáte kapitánovu minulost?"'
"Ano. Je penzionovaný důstojník staré císařské gardy."
"Hm! Slyšela jste někdy jméno Goldberg?"
"Ne"

"Nebo Kónigsau?"
"Ano. Vzpomínám si, že toto jméno vyslovil Hrabě Rallion a že se na to kapitán vzápětí nesmírně rozlítil."
"Měl kapitán sourozence?"
"To nevím."
48

"Má váš otec, pan baron, nějaké příbuzné v Německu?"
"Ani o tom nic nevím."
"To jsou asi otázky, které jsem vám chtěl dát. Pokud to bylo nutné, jsem teď poučen. Jen to bych ještě rád věděl, kam odešel arabský čaroděj."
"Říkal mi, že jde do Sahary."
"A vrátí se ještě?"
"Ano. Mluvil o důkazech, které prý přinese."
"O jakých? A k čemu?"
"To mi zamlčel."
"Řeknu vám tedy i já veliké tajemství. Pamatujete se na tu bouři, kdy jsme byli schováni ve staré věži?"
"Docela dobře," odpověděla.
Vždyť ještě před chvílí na to vzpomínala!
"Spatřili jsme tam postavu, která šla kolem nás a vystoupila na schody do věže."
"Duch mé matky," přisvědčila Madon a její obličej se lehce zachvěl.
"To jste si myslela. Já vám však říkám, že nevěřím v nadpřirozenou povahu tohoto zjevu. Chtěl jsem postavu sledovat, ale vy jste mne zadržela."
"Vím to velmi dobře. Celý svět si vypráví, že moje ubohá matka nemá v hrobě pokoj, protože nebyla samospasitelné víry."
"A celý svět se klame - protože vaše ubohá matka vůbec nezemřela. A pokud umřela, pak našla místo svého odpočinku v jiné krajině. Spíše se mi však zdá pravděpodobnější první případ. Vsadil bych se, že Liama, dcera Beni Hassana, je dosud naživu."
Marion poslouchala s očima otevřenýma dokořán.
"Mocný Bože!" zvolala. "Máte snad důvody k této domněnce?"
"A to docela pádné. Přiznám se vám upřímně, že jsem byl spojencem tohoto arabského kouzelníka. Přišel z Afriky, aby vyhledal Liamu, dceru svého šejka. Slyšel, že je mrtvá, a chtěl se přesvědčit, bylyli její pozůstatky skutečně pochovány. V noci jsme vykopali její hrob."
Marion tu stála strnulá, jako by byla sama bez ducha. Její rty se chvěly a teprve po chvíli mohla promluvit:
"To jste udělali? A co jste našli?"
"Rakev naplněnou kamením. Mrtvá v ní nikdy neležela."
49

"Můj Spasiteli! To je hrozné! Je snad tedy pochovaná jinde?"
"To bych neřekl. Z jakého důvodu by pak tento hrob vydávali za její?"
"Ano. Byla jsem jako dítě sama přítomna, když její rakev spouštěli do hrobu. Bylo to bez zpěvu a bez vyzvánění, bez požehnání a bez modlitby, protože byla ,pohanka . Nebyla pochována nikde jinde."
"Pak zbývá pouze domněnka, že tehdy vůbec nezemřela."
"Možná je ještě živá! Ale kde? Kde, monsieur Miillere?"
Sličná dívka byla nesmírně rozčilená. Miiller jí konejšivě položil ruku na rameno a řekl:
"Myslím si, že Liama sama dala .své svolení k tomu, co tady bylo provedeno. Jaké k tomu měla důvody, to se ještě dozvíme."
"A můj otec o tom také ví?"
"Snad. Dokonce bych tvrdil, že jeho současný duševní stav je těsně spojený s tímto tajemstvím. Vaše ubohá matka byla donucena, aby zmizela, aby mohla nynější baronka zaujmout její místo. Proč, to ještě odhalíme."
"Z toho všeho vidím, že neznám poměry své vlastní rodiny a že jsem obklopená tajemstvími a - zločiny."
"Vaše domněnky budou asi správné."
"Bože, můj Bože! Komu mám tedy důvěřovat?"
"Tomu, na kterého jste právě volala. Bohu. A kdybyste mohla věnovat trochu důvěry i mně, jsem vám oddaný tělem i duší, vším, co mám a co jsem."
Podala mu obě ruce a řekla:
"Děkuji vám z celého srdce. Nemohla jsem nikdy milovat a vážit si svých příbuzných a také jsem se doma nikdy dobře necítila. Byla jsem stále jako rostlina bez kořenů: neměla jsem nikde stání. Stále jsem měla jakousi předtuchu, že všechno kolem mne je samá lež, jediná velká lež. A teď mi podáváte jistotu a

zároveň naději, že by se ta tma mohla vyjasnit. Ano, důvěřuji vám. Vy sám mi připadáte jako hádanka, kterou mám ještě rozluštit, ale budete mi při tom pomáhat."
Ustoupil, aniž by se chopil podávaných rukou, a odpověděl:
"Máte ve všech svých domněnkách pravdu. Ale i když jsem byl hádankou, přesvědčím vás, že mi můžete důvěřovat."
50

"Nepotřebuji žádné důkazy," přerušila ho.
"Nuže, ať to, co řeknu, je tedy pouhou poznámkou. Svěřil jsem vám, jak jste mi drahá. Toto vyznání, které mohlo být vylákáno jen okamžitou situací, nemá neproste účel, aby jím byla omezena svoboda vašeho cítění a jednání."
"Jak to myslíte?"
"Vím, že moje láska je beznadějná. Ano, že musí být beznadějná, jen proto jsem o ní mohl mluvit, aniž bych se stal směšný. Vy jste myšlenka mých snů a sen mých nocí. Zbožňuji vás jako světici, ale k světici se nelze dostat. Vy jste slunce, které ozařuje a ohřívá vzdálenou planetu, ale do jeho blízkosti se nikdy nedostane. Moje upřímné vyznání bude mít pouze ten následek, že odejdu ještě více do ústraní, ale jakmile mne budete potřebovat, udělám s radostí vše, co je v mé moci. To ať je smlouva, kterou spolu uzavřeme."
Marion chvíli váhala. Pak se její tvář náhle vyjasnila. Podala mu znovu ruce a řekla:
"Dobře tedy! Budiž úplně tak, jak si přejete. Dovolíte mi tedy, abych vás považovala za svého přítele?"
"Prosím vás snažně, abyste to udělala."
"Taková smlouva však musí být potvrzena - aspoň podáním ruky. Opravdu mi nechcete podat ruku?"
"Proti vašemu rozkazu nemohu jednat! Tady je má ruka. Poroučejte."
"Především se musím připravit na dnešní večer. Myslíte opravdu, že jména, která jste mi řekl, budou schopná kapitána zapudit?"
"Doufám, že ano, dokonce jsem o tom přesvědčený!"
"A ten arabský rukopis! Nesmím se dozvědět, co obsahuje?"
"V této chvíli je ve vašem vlastním zájmu, odepřuli vám zatím překlad. Také nerad vidím tuto listinu ve vašich rukách, protože si myslím, že tam není v bezpečí."
"Myslíte, že boj, který svedu s kapitánem, může mít pro mne nešťastný výsledek?"
"Dnes zvítězíte, ale co se stane dál, to nelze při charakteru tohoto muže předvídat."
"Budu statečná!"
"Ale opatrnost je stejně potřebná jako statečnost. Ostatně můžete být ujištěna, že nad vámi budu bdít. Smím tedy podržet u sebe tuto listinu?"
51

"Ano," přisvědčila "Ponechte šiji. Svěřuji se vám jako tehdy, když jste se mnou skočil do vody. Buďte s Bohem, můj příteli!"
Podala mu krásnou ručku, kterou přivinul ke rtům. Když se vzdalovala, díval se za ní, dokud ji bylo vidět. Pak si obě ruce přitiskl na srdce a zaradoval se:
"Miluje mne! Miluje mne! Má moji fotografii! Ale odkud jímá?"
"Vzala ji fotografovi!" ozvalo se za ním.
Rychle a zaraženě se obrátil. Za skálou vylézal Fric, v tomto okamžiku svému pánovi přece jen velice nevhod.
"U sta hromů!" zvolal. "Člověče, ty jsi poslouchal!"
"Ano," přisvědčil Fric docela klidně.
"Proč jsi se za mnou plížil?"
"Já - za vámi? Ani mne nenapadlo!"
"Jak tedy přicházíš do lomů?"
"Hledám tady přímý směr."
"Nemluv v hádankách! Jaký směr myslíš?"
"Ten, který vede přímo odtud k nejbližšímu lesnímu koutu do Trou du bois."
"Ach, ty už znáS cestu do lesní díry?"
"Docela přesně."
"Od koho jsi se to dozvěděl?"
"Od hostinského. Pane doktore, ten chlap je podšívka. Jsem přesvědčený, že v historii franktireurů nehraje jen obyčejnou úlohu. Chtěl se mne vyptávat, ale já jsem se dělal tak hloupý a pitomý, že mi rozkoší srdce přetékalo. Dostal se do řeči a popsal mi polohu lesní díry."
"To je znamenité! Já jsem se na ni ještě nemohl vyptat. Kde ji najdeme?"
"Přímým směrem odtud k rohu lesa. Je to odtud asi třičtvrtě hodiny cesty."

"Ty ses tam chtěl podívat?"
"Ano. Chtěl jsem být večer úplně au fait. Běžel jsem houštinou a byl jsem tu dřív než vy. Právě, když jsem se chtěl v tomto kamení proplést, objevila se dáma. Nechtěl jsem, aby mne viděla, tak jsem se schoval za skálu. Pak jste přišel vy a tak jsem byl nucený všechno vyslechnout."
"Podruhé si to však zařiď jinak, rozumíš!"
"To také doufám!" řekl Fric s jakýmsi důrazem. "Zařídím si věc tak, že u dámy budu já a vy, pane doktore,, budete odněkud jen nakukovat!"
"Oho!"
52

"No, myslím přece svou dámu a ne vaši! Ale s dovolením, pane doktore, je to nádherná žena! Má v sobě něco cizokrajného. Myslím, že se s ní lze báječně vychloubat!"
"S tvou méně, ty větroplachu! Pojďme tedy!"
Slezli bok lomů jako tehdy Muller, když zachránil Alexandra, a v dáli spatřili zmíněný cíp lesa. Zamířili přímo k němu a šli pak tím směrem, když se ocitli v lese.
Šli tak asi půl hodiny křovinami a podrostem, když Muller řekl:
"Podle tvé zprávy bychom už museli být blízko."
"Také si to myslím. Od směru jsme se neodchýlili."
"Buďme tedy nanejvýš opatrní. Místo, které slouží k tajným schůzkám, je dost důležité, aby bylo střeženo. Musíme se domnívat, že tu někdo vězí, kdo nás nesmí vidět."
"Nerozdělíme se raději?"
"Myslíš oddělit se? Ano. Ale ztratit se nesmíme. Kdo najde díru dřív, dá druhému znamení."
"Jaké?"
"Dovedeš napodobit ptačí hlasy?"
"Jenom kukačku."
"To stačí. Kdo tedy najde díru, zakuká."
Odloučili se od sebe a plížili se opatrně dál. Stromy byly hustě u sebe a mezi nimi bylo mnoho bujného podrostu. Za chvíli se ozvala kukačka. Muller se obrátil směrem, odkud se zvuk ozval, a záhy našel Frice, který stál u křoví, jehož větve rozhrnoval.
"Máš to?" ptal se Muller.
"Ano. Musí to být tady."
Stáli před dost hlubokou, nálevkovitou prohlubinou, která měla průměr asi šedesát metrů. Její okraj byl lemovaný křovím a boky prohlubiny až dolů na dno byly hustě porostlé stromovím, pod kterým divoce rostlo ostraží a kapradiny. Tu a tam byl vidět veliký kámen, porostlý zeleným mechem. Prohlubeň vypadala tak, jako by bylo před několika sty lety ústí dolů, které se rozsypalo a zarostlo lesem.
"Ano, to je to místo! Jsme tady!" řekl Muller. "Není to špatné místo pro schůzky!"
"Ano, leží hluboko a vejde se sem stovka lidí, kteří zhord nemohou být pozorováni."
"A jak skvostně tady lze naslouchat! Člověk se prostě schová do křoví -" "A bude přistižen a důkladně vyklepán!" přerušil ho Fric.
53

"Leda by si počínal hloupě."
"Jen jestli se sem dá dobře dostat? Ti lidé budou asi tak moudří, že rozestaví hlídky!"
"Je tedy nutné pospíšit si, než sem stráže přijdou."
"Hm! Nejlepší by ovšem bylo, abychom tady zůstali hned."
"Ovšem. Já však pohříchu musím domů, protože nikdo nesmí mít tušení o mých nočních výletech."
"Mne nečeká nikdo, mohu tady tedy zůstat."
"Dobrá. Bude rozhodně lépe, budemeli mít už od této chvíle místo na očích, aby nám nic neušlo. Dřív se však dobře podívejme, jsmeli skutečně jediní, kdo tady je."
Prohledali opatrně okolí, ale nemohli odhalit nic podezřelého. Pak zvolna sestupovali do dolíku. Ani tady nenašli žádné stopy, že by tu snad byl někdo schovaný.
"Zdalipak tu bývají schůzky častěji?" ptal se Fric. "Asi sotva."
"Proč ne?"
"Protože by tady byly mech a chrastí více ušlapány."

"To je správná domněnka. Ale podívej! Vidíš, jak tady na této straně roste vše pravidelně a jak každý lísteček leží, jako by směl ležet pouze tak a ne jinak?"
"Skutečně! Vypadá to, jako by bylo vše urovnáno rukou."
"No, rukou snad ne, ale hráběmi."
"To je pravda, pane doktore! Tady se prohrabuje hráběmi velmi často, je to dobře vidět."
"Toto odhalení je velmi důležité. Předně lze z toho usuzovat, že se tady podobné schůzky odbývají častěji, než jsme si mysleli, a pak, že si při nich počínají tak opatrně, že ušlapané rostliny opět urovnávají hráběmi."
"Ale proč jen tímto směrem a ne jiným? Stopy hrábí jsou patrné pouze tady a jsou sotva dva lokte široké. Jdou shora dolů a tady už mizí."
"To mne přivádí na myšlenku, zeje tady cesta, která se po užití vždy zakrývá. To nám bude dnes večer velmi prospěšné. Ale teď se už pod stromy skoro stmívá. Musím jít."
Když vylezli z prohlubně nahoru, ptal se Fric:
"Kde se večer sejdeme?"
"Přesně to určit nemohu. Postav se tady na kraj a podívej se přímo k tomu červenému buku. Tímto směrem se

připlížím. Doufám, že budu o půl jedenácté u toho buku. Nenajduli tě tam, budu přesvědčený, že jsi se dal udaným směrem dolů, a půjdu za tebou, až tě najdu."
"A zvláštní znamení, podle kterého se poznáme?"
Nepotřebujeme ho. Mohlo by být pro nás nebezpečné. Máš s sebou zbraně?"
"Ano, dost."
"A něco pro zahnání hladu?"
"Na to jsem zapomněl."
"Přinesu ti tedy něco. Hlídej dobře, ale nedopusť, aby tě spatřili!"

IV.
Rozešli se.
Fric si vyhledal úkryt pod křovím a Milller se pustil rychlým krokem k zámku. Nastalo už šero, a když se ubíral po schodech, spatřil Marion, vycházející ze svého pokoje. Ubírala se kolem něho a pošeptala mu:
"Kapitán mne volá!"
"Jen mužně!"
Poté se odebral do svého pokoje, ale nechal otevřené dveře, aby slyšel, až se bude Marion vracet.
Když dívka vstoupila ke kapitánovi, byla u něho baronka.
Kapitán se tvářil nadmíru zamračeně a hned hněvivě zvolal:
"Víš, co ti řekla baronka ve tvém pokoji?
"Ano, pamatuji se dobře!"
"A to v přítomnosti tvé společnice!"
"Ano. Nanon byla u mne!"
"Řekla jsi, že jsme si s baronkou hodni?"
"Ano!"
"Jak si to myslela?"
"Úplně tak, jak jsem to řekla!"
"Ta slova jsou nanejvýš dvojsmyslná. Kdybych věděl, že jsi mínila méně dobrý význam, neušla bys mému trestu." .
"Ponechávám vám oběma, abyste si smysl mých slov vyčetli!"
"Slyšela jsi, že jsem ti dal čas na rozmyšlenou."
"Bylo to zbytečné!"
"Dokáži ti opak. Nuže, jak ses rozhodla?"
"Své rozhodnutí jsem nezměnila!"
"Dovedu je tedy změnit!"

Obrátila se ke dveřím a zeptala se:
"Chceš ještě něco poznamenat?"
"Ano!" řekl zvučným hlasem. "Chci ti poznamenat, že tě při večeři slavnostně zasnoubím s hrabětem Rallionem!"
Marion pyšně a chladně pokrčila rameny a řekla:
"Ráda bych věděla, jak bys to chtěl dokázat."
"To ti ukážu!"
"Bah! Nechci tě přivést do rozpaků! Řekla bych ne a chtěla bych pak vidět toho umělce, který by se přesto odvážil nazvat mne svou snoubenkou!"

. "Ale ano, já tě donutím, abys mne do těch rozpaků přivedla. Teď zůstaneš tady u mne, až tě sám dovedu do salónu. Posadí se!"
Z jejích rtů se ozval krátký, zvonivý smích.
"Nedělej se směšným!" řekla mu. "Dnes v poledne jsi mi nedovolil, abych se u tebe posadila, a teď mi ráčíš poroučet, abych si sedla. Kdy konečně zjistíš, že se už neučím slabikovat? Takových chyb by ses měl vystříhat!"
"To je trochu mnoho! To je trochu mnoho!" zvolala baronka a třásla se uměle vyvolaným rozhořčením.
Starý stál strnulý a bez pohnutí uprostřed pokoje. Něco takového se mu ještě nepřihodilo, to se mu ještě nikdo neodvážil říct v jeho vlastním pokoji! Špičky knírů se vytáhly do výšky jako štětiny hyeny, jeho zuby zaskřípaly a pak vztekem vykřikl:
"To si mi troufáš říct, mně, mně? Okamžitě klekneš a odprosíš!"
Ukázal rukou na podlahu. Vztekem se chvěl po celém těle.
"Kleknu před Bohem," odpověděla mu, "ale nikdy před člověkem. Nejméně pak před tebou!"
Kapitán zařval skoro jako zvíře, popadl ji za ruku a křičel:
"Dobrá, tady ne, tady ne! Jak chceš! Ale dole, dole musíš odprosit, veřejně před hosty a před vším služebnictvem. Budeš donucena mluvit o -"
Vytrhla mu rychle ruku a zvolala zvučným, hrozebným hlasem:
"Budu donucena? Nemusím být donucována, abych mluvila. Budu dobrovolně vyprávět, hlasitě a veřejně, docela tak, jak si to přeješ, tak hlasitě, aby to všichni slyšeli, o obchodníku s ovocem Maleku Omarovi - "
Úmyslně se zamlčela. Baronka se na ni udiveně dívala. Staroch však sebou polekaně trhl.
57

"O Ben Alim, jeho druhovi!" pokračovala Marion.
"Co můžeš vědět o Maleku Omarovi!" zvolal.
"Stejně tolik jako o Hadžim Omanahovi, který byl se svým synem zavražděn!"
Kapitán se popadl oběma rukama za hlavu. Vlasy, kterých měl jen málo, jako by mu vstávaly. Před očima se mu dělaly mžitky, v uších mu hučelo a dunělo - sáhl po stole, aby se zachytil.
Ale jeho železná konstituce záhy přemohla toto překvapení. Obrátil se k baronce:
"Prosím, opusťte nás. Není třeba, abyste byla svědkem
(trestu, který této osobě udělím."
To baronce stačilo. Marion bude potrestána! Snad docela i tělesně! Jaké to zadostiučinění pro ženu, která tolik žárlila na krásu své nevlastní dcery!
Zvedla se, posměšně a kousavě se podívala na dívku a řekla:
"Zasluhuje nejtěžší trest. Shovívavost by byla hříchem!"
Poté vyšla z pokoje.
Starý mlčky čekal, že její kroky utichly, pak založil ruce na
l prsou a ptal se skoro, sípavým hlasem:
"A teď ven s tím! Co víš o Hadžim Omanahovi?"
"Že byl zavražděn. On i jeho syn!"
"Ach! A kým? Kým?"
"Malekem Omarem a Ben Alim!"
"To je lež, trojnásobná, desateronásobná lež!"
"Je to pravda, ryzí pravda!"
"Jaký by měli důvod, aby je zavraždili?"
"Pro listiny, které mu chtěli ukrást!"
Starý kapitán si zhluboka a úzkostlivě vzdychl.
"Odkud to víš?" ptal se. "Kdo ti to řekl?"
"To je mé tajemství!"
"Oho! Musím to vědět!"
"Ty? Ty víš víc, než co bych ti řekla. Ale mluv ještě o mém zasnoubení nebo o mém pokárání a soud se dozví vše. Sám jsi nikdy neměl slitování, nečekej ho tedy ani ode mne!"
Po těch slovech se otočila a opustila pokoj. Baronka měla otevřené dveře, chtěla vědět, jaký bude trest, kterým jí bylo pohrozeno. Neměla ani čas, aby uskočila, když šla Marion kolem ní a ani se na ni nepodívala. Začala tušit, že tentokrát starý podlehí.
I teď našla Marion svou přítelkyni, která na ni čekala. Nanon vystála jistě víc úzkostí než Marion.
58

"No, jak to dopadlo?" ptala se jí.
"Velmi dobře. Úplně ke spokojenosti!" odpověděla Marion.

"To se dalo stěží očekávat, když jsi se rozhodla, že se nepoddáš!"
"Nepoddala jsem se, a přece jsem zvítězila!"
"Dobrým nápadem, o kterém jsi mi prve řekla, že jsi ho dostala na procházce?"
"Ano."
"Jaký to byl nápad?"
"Doktor Muller!"
"Ach! Ty ses s ním setkala?"
"V lomech."
"A nápad pocházel od něho?"
"Ano. Dal mi radu, podle které jsem se zachovala, a mám důvod být s výsledkem úplně spokojená."
"Dalli ti dobrou radu, jistě jsi ho o ni požádala."
"Samozřejmě!"
"Ty jsi mu tedy vyprávěla o chystaném zasnoubení? Ale to se zdá být velice důvěrné, velice intimní!"
"Snad přece ne. Je to muž, kterému lze vyprávět víc než komukoliv jinému. Opakuji ti: člověk si ho musí nejen vážit, ale mohl by ho docela i milovat."
"Milovat a - líbat, jak jsi dnes řekla!"
"Ó, právě teď bych mu dala políbení, opravdu srdečné políbení za radu, kterou mne z mých hrozných rozpaků vysvobodil." -
Nahoře přecházel starý kapitán po pokoji a skřípal zuby. Svíral pěsti, pronášel temným hlasem nejasné kletby a přitom si bručel.
"Unikla mi, ale jen pro dnešek, nanejvýš ještě pro zítřek! Kdo jí pomohl k tomuto tahu proti mně? Kdo ví o té noci v Atlasovém pohoří? Nikdo! Nikdo při tom nebyl! Nebo snad něco žvanil sám baron, šílenec? Ne, tomu nevěřím. Ten nikdy nic nevyzradí, ani ve své nejslabší chvíli. Ale Marion se mi musí vyzpovídat a pak běda jí! Zavřu ji, aby byla zneškodněna, a pak vyjde na svobodu jen jako hraběnka Rallionová!"

l

v.
,Fric zatím ležel v lese a čekal. Setmělo se. Čas plynul, mohlo být už deset hodin, když se ozval praskot a blížící se kroky.
Přicházeli dva muži, šli kolem Frice a zastavili se na okraji prohlubně. Jeden z nich zapískal. Když se neozvala žádná odpověď, řekl:
"Přicházíme příliš brzy, ještě tady nikdo není."
"To je dobře, aspoň se budeme moct dohodnout o naší záležitostí."
"Souhlasíš tedy?"
"Kolík bude za muže?"
"Pět tisíc franků."
"To je málo. Vždyť ten chlap má prý u sebe milióny!"
"Vždyť všechny peníze přijdou do naší pokladny."
"A je to nebezpečné!"
"Slabochu! Jaké nebezpečí spočívá v tom, sáhneli se raněnému do kapsy a vezme se mu tobolka!"
"Možná! Kolik nás bude?"
"Tři osoby. To stačí!"
"Samozřejmě, že stačí. Ale víte jistě, kterým vlakem přijede?"
"Poledním vlakem z Trieru. Přichází z New Orleansu, má anglické jméno, myslím, že se jmenuje Deephill (Unterberg)."
"To je divné jméno!"
"Nuže tedy, půjdeš s námi? Nebo mám najít někoho jiného?"
"Hm! Pět tisíc franků jsou hezké peníze!"
"To se ví! Je to veliký rozdíl, mít je nebo ne. Rozhodni se rychle, než přijdou ostatní."

"Starý to tedy chce?"
"Vlastně to nařídil."
"No, musíme se tedy o to pokusit. Zúčastním se."
"Konečně jsi zmoudřel. No, pojď dolů! Zdá se mi, že slyším kroky!"
Oba sestoupili do hlubiny. A už se trousili další. Fric jich napočítal přes dvacet, když byl najednou zatahán za rukáv. Ležel na kraji lesní díry v křoví.
"Fric?" ozvalo se šeptem.
"Pan doktor!"
"Je jich tady už hodně?"

"Čtyřiadvacet."
"Ale není slyšet, že by mluvili."
"Ano, ďas aby tomu rozuměl. Jakmile sejdou, dolů, není je už ani vidět."
"Snad tam jsou potichu, než se všichni sejdou."
"Možná. Můžeme tedy poslouchat."
"Z které strany přicházejí?"
"Z této. Všichni šli těsně kolem mne."
"Ach, tedy cestou urovnanou hráběmi! Hrome! Viděl jsi?"
"Co?"
"Světélko."
"Asi rozsvěcují svítilnu."
"Ba ne. To vyšlo jakoby ze země. Když si všechno uvážím, že dolů vede cesta a v celém tom dolíku nejsou žádné stopy, napadá mne, že tady musí být nějaké jeskyně nebo nějaký jiný úkryt."
"To není špatná myšlenka. Ale pak by teď všichni vězeli v jeskyni, zatímco my si myslíme, že sedí pod stromy."
"Ovšem. Musíme se přesvědčit. Nezbývá moc času. Slezu potichu dolů."
"Já také?"
"Ano, pojď! Ale opatrně, aby nás nezpozorovali. Nejmenší udrobený kamínek nás může prozradit."
"A když nás zpozorují, co uděláme?"
"Utečeme a budeme se bránit. Chytit se rozhodně nenechám. Raději jich několik postřílím."
"Souhlasím."
Lehli si na zem a lezli indiánským způsobem ze stráně. Každou chvíli vyčkávali a naslouchali, zda se mohou odvážit dál.

Tak se dostali skoro až k nejhlubšímu místu, když se najednou zděšeně zarazili. Kmitl se nad nimi rychlý, ale jasný paprsek světla.
"Safra! Odkud to bylo?" šeptal Fric.
"Tady, přímo před námi! Zamiřme trochu víc nalevo, aby na nás nedopadlo světlo. Podívej!"
Skutečně teď ze země padal jasný paprsek světla právě na to místo, odkud se odplazili.
"Viděli nás?" ptal se Fric.
"Ne. Byla to jistě jen náhoda, že nás světlo zasáhlo. Ale mánie to tady: tady je jeskyně. Vchodem může projít pouze jeden člověk. Zavírá se tímto kamenem."
"Ale jak?"
"Bude tu nějaké strojní zařízení, to je jisté. Půjdu sem zítra a prohlédnu si to."
"Škoda, že při tom nebudu moct být. Ostatně budu mít snad sám příležitost, že zažiji dobrodružství."
"Kde?"
"Na nádraží v Diedenhofenu. Přijede totiž raněný, který má u sebe milióny. Mají mu být uloupeny peníze."
"Kdo mu je ukradne?"
"Tři chlapi tady zdoía. Dva z nich jsem vyslechl. Každý z lupu dostane pět tisíc franků. Raněný je z New Orleansu a jmenuje se Deephill."
"To všechno jsi jasně slyšel?"
"Ano. Poručil to starý."
"Starý? To by byl tedy kapitán! Už jsem chtěl říct, abys na to upozornil policii. Ale máli v tom prsty starý, nebudeme se do toho plést. Nanejvýš se můžeš na nádraží poptat na toho muže z New Orleansu a privátně a nepozorovaně ho varovat. Poslouchej! Slyšíš hovor? Zdá se, že jsou pohromadě, protože už nikdo nepřichází. Jednání už asi začalo."
Otvorem, z kterého padlo světlo, se ozýval temný hukot hlasů. Náhle však světlo zmizelo a nebylo už nic slyšet.
"Zavřeli vchod," šeptal Miiller. "Bylo slyšet rachot, jako když na sebe narazí kameny."
"Venku není živá duše," odpověděl Fric. "Ani hlídku tady nepostavili."
"Bude tedy tím snadnější podívat se, kde je uzávěra umístěna."
"Snad to nebudou uvnitř pozorovat?"

"Jak by mohli? Vyhneme se hlomozu. A kdyby ani to nebylo možné, přece to nikdo neuslyší, protože tam rozmlouvají nahlas. Pojď!"
Plížili se k místu, odkud prve vycházelo světlo. Byly tady mechem porostlé

kameny, z nichž vynikal jeden, který už viděli ve dne.
"Tento balvan bude asi dveřmi," řekl Miiller a ohmatával opatrně tu skálu.
Fric udělal totéž a docela tiše prohodil:
"Kámen tady nestojí volně, jen vyčnívá jedním svým bokem ze stěny prohlubiny. Musíme tedy mít zato, že je pohyblivý a že není pevně spojený se svým okolím."
"Skutečně je pohyblivý, ale pak se neotvírá ven, ale dovnitř."
"Ovšem. Kdyby se otvíral ven, muselo by to tady být patrné. Mech by byl jeho tíhou roztlačen. Ale jak se pohybuje? Zkusíme to?"
"Ano, ale nanejvýš opatrně. Smíme jím pohnout jen docela málo. Pojď, přitlač a posuneme ho."
Poklekli, přitiskli k němu ramena a tlačili ho, ale kámen se vůbec nehnul.
"Musí mít uzávěr vevnitř," mínil Miiller. "Nezbývá nám nic jiného, než vyčkat konce porady. Snad něco uslyšíme, co nás přivede na stopu, až se budou lidé rozcházet."
"Anebo je uvidíme! Musíme se skrýt co možná blízko. Snad tady za tím křovím?"
"Ano. Křoví je sotva na loket vzdálené a je tak husté, že nás tady těžko zpozorují."
"Nikdy bych neřekl, že jsou Francouzi tak hloupí, že by ani nerozestavili stráže. Při takových tajných schůzkách to je nezbytně nutné. Ani je nenapadlo, aby si s sebou vzali psa!"
"Ten by mohl vše vyzradit."
"Musel by to být ovšem opravdový pes. Nemuseli by ho ani nechávat venku. Mohli by si ho vzít s sebou, a až by odcházeli, jistě by nás odhalil."
"Hm, ano! Přejme si, aby ani ve válce neměli vojáci velikého národa větší důvtip. Pojď, schovejme se!"
Zalezli pod vyhlédnuté křoví. Úkryt byl tak dobrý, že by nebyli zpozorováni ani tehdy, kdyby nebyla taková tma jako dnes v noci.
Uplynula hodina, snad i delší doba. Vtom se ozval tichý, skřípavý zvuk. Oba se šťouchli.
63

"Teď! Dej pozor!" šeptal Mtiller svému sluhovi.
Skutečně, v nejbližším okamžiku se opět objevilo světlo. Teď už viděli zcela dobře, že balvan zmizel, a sice zapadl dovnitř. Východ se chvilkami zatemňoval, jak z něho vycházeli muži, kteří se hned vzdalovali.
Protože vycházeli z hlubiny napřed hlavami, oba vyzvědači někdy také viděli jejich obličeje.
Jenom dva z nich tady zůstali stát. Naposledy vylezl jen jeden a sotva se vzpřímil, přidružil se k nim.
"No," řekl zřetelně, "nemyslíte, že je všechno správně vymyšleno?"
"Starý kapitán!" šeptal Miiller svému sousedovi. . "Zcela jisté," odpověděl jeden z nich. "Lidé potřebují veliké cvičení a zbraní i nábojů je tady víc než dost."
"Jakmile se něco přihodí a budu vás potřebovat, dám vám znamení. Ode dneška se budeme scházet vždy tady."
"Přál bych si, aby to už brzy začalo!"
"Pohříchu ještě nenašli důvod k vypovězení války!"
"Copak by to bylo tak těžké?"
"Hm!" bručel starý: "Nepovažuji to za příliš těžké a také císař brzy najde to, co hledá. Chce válku, císařovna si ji přeje ještě víc. Gramont stojí v čele zahraničních záležitostí, je to vyhlášený nepřítel Němců, nenávidí je a dělá vše možné, aby roznítil plamen. Proto máme důvod očekávat, že naše naděje budou co nejdřív splněny."
"A pak! Sacrebleu! Pak pomašírujeme do Pruska!"
"Hned ne! Slavná armáda musí respektovat mezinárodní zákony války, ale fřanktireur je úplně volný.'Budeme dělat, co se nám bude líbit!"
"Hrome, a ještě budeme boháči!"
"Doufám, že uděláme dobrý obchod. Až dosud jsme měli jen vydání, a to velmi značná. Prasák je musí zaplatit se sto procenty! Přál bych si, aby z proklaté Germanie nezůstal kámen na kameni! Mám mnoho důvodů, abych nenáviděl německý pronárod!"
"Ale říká se, že jsou teďPrušáci velmi silní!"
"Hlupák, kdo tomu věří!"
"Ale huláni!"
"Huláni? Nesmysl! Těch se přece nebudeme bát! Průsak si je vypůjčil od Poláků."
"Jakto?"
64

"Huláni jsou vlastně potomci asiatských jezdců, kteří se mohli v čtrnáctém a patnáctém roce odvážit až k Seině, protože měli štěstí, které náhodou velikého císaře opustilo. Slyšeli jste přece o kozácích?"
"Ano. Jsou to velcí muži s velikými medvědicemi."
Třetí, který až dosud mlčel, chtěl také něco říci. Roznítil tedy svoje světélko a dodal:
"Měli malé koně s velikou hřívou a žíněmi."
"Smrděli lojem a byli špinaví!"
"Žrali pepř a chlastali kyselinu sírovou!"
"Kalhoty a kabáty měli z kůží sviní!"
"Kopí používali pouze k tomu, aby na ně nabodávali malé děti!"
"Ano, je to ukrutný, bohaspustlý národ, ale je už blízko vymření. Většinu jich zahubila zimnice, v šlesvicko- holštýnské válce jich nesmírné množství pomrzlo a v šestašedesátém jim hrozně nařezali."
"Nemusíme se jich tedy strachovat!"
"Docela ne! Je jich pouze několik set a ti budou našimi strojními puškami v několika minutách vyhlazeni. Je to přímo směšné, že se pruský král spoléhá na takovou sebranku!"
"Ale prý má slušné dělostřelectvo."
"Bah! Jediná strojní puška umlčí tři nebo čtyři baterie!"
"Ajehlovky!"
"Ty jsou vlastně k smíchu! Copak někdo někdy slyšel, že by se vedla válka s jehlami?"
"To je pravda!"
"A naše chassepotky! Těm se žádná zbraň nevyrovná!"
"Ale nedávno jsem četl v novinách, že pruský král má velké generály!"
"Tak? Koho například?" ptal se kapitán opovržlivě.
"Steinmetza!"
"To je stařec. Je mu devadesát osm let a udržuje se na světě jen kozím mlékem."
"A Séidlitz?"
"Seidlitz je mladý, nezkušený dělostřelecký plukovník. Každý náš kanonýr s ním bude střílet o závod!"
"A Zieten?"
"Zieten! Co vás napadá! Máme se bát Zietena? Vy asi ani nevíte, co je?"
"No, proslulý husarský generál. Je prý už starý a starý

pruský král mu je prý velice nakloněný. Dokonce mu dovolil, že může při královské hostině usnout."
"To je pravda, je to ve všech knihách. Ale husarským generálem není, i když vám to namluvili. Je z Rosbachu, a je poručík u námořnictva. Dál to navzdor svému věku nepřivedl. Ostatně člověk může jen slyšet, že pruští důstojníci smějí u královského stolu spát, a ihned pozná, co si může myslet o celé armádě."
"Ale Moreau je prý velmi proslulý a statečný!"
"To také je. Je to rodilý Francouz, ale odpadl a přešel k Průsakům. U Hradce mu byly ustřeleny obě nohy. Můžete si pomyslet, mámeli se strachovat takového mrzáka."
"A náčelník pruského generálního štábu!"
"Moltke? To je blouznílek a snílek! Ani prý nemá vousy! Je nejméně na vině, že bylo Rakousko poraženo. Že Rakousko prohrálo, to zavinili jen Rusové, kteří nechtěli strpět, aby vrazilo přes Rusko do Pruska."
"A pak, říká se, že nebudeme mít proti sobě jen Průsaky!"
"Koho tedy ještě?"
"Sasy, Bavory - "
"Nesmysl!" přerušil ho starý. "To já znám lépe! Sašové byli vždy naši spojenci, jsou k nám vázáni smlouvami, protože Napoleon ve třináctém a čtrnáctém roce rozšířil jejich území aspoň desetkrát. Bavoři, Virtenberští a Badenští se neodváží být proti nám, protože bychom k nim vpadli nejdřív. Kdo jiný by mohl být pruským spojencem?"
"Hesenští."
"Toho se nemusíme obávat. Hesensko leží až u samého Ruska. Než se Hesenští objeví, budeme mít už dávno hlavní bitvy vyhranéřa nepřítele zaženeme."
"A je také země jménem Valdek!"
"To je v Anglii!"
"Reussko!"
"To patří Norsku!"
"ALippe?"
"Jací to jsou geografové! Lippe je kanton ve Švýcarsku. Dole na italské hranici!

Nechme toho! Zvítězíme a není o tom třeba ani mluvit! Zůstaňme raději v přítomnosti. Vy dva máte zítra provést kousek, který je důležitější než takové neodůvodněné obavy. Pochopili jste nařízení?"
"Úplně!"
66

"Vyrazte tedy včas, abyste nezmeškali vlak!"
"To se přece rozumí samosebou!"
"Lefleur bude už na místě, aby vykonal svou povinnost. Hlavní věc je, abyste rychle zmizeli a postarali se o to, aby na vás nepadlo podezření."
"O to se už postaráme, pane kapitáne! Vyhledáme hlídače na trati."
"Ach! Proč? To by bylo neprozřetelné!"
"Právě naopak! Bude to chytré. Budeme s ním mluvit."
"Proč?"
"Budemeli se s ním bavit, bude moct Lefleur spíš vykonat nerušené svou povinnost."
"Ach, to je pravda!"
"A hlídač bude moct dosvědčit, že jsme byli u něho. Tím od nás bude odvráceno podezření."
"No, připouštím, že jste si to promysleli dobře, ale zbytečně se nezdržujte!"
"Vrátíme se hned do Ortry!"
"Budu vás čekat. Provedeteli svou věc dobře, můžete očekávat ještě zvláštní odměnu. Víte, že neskrblím, vidímli, že moji lidé plní svou povinnost. A teď půjdu. Dobrou noc!"
"Dobrou noc, pane kapitáne!"
"Zatáhněte dobře klín, aby kámen náležitě zapadl!"
"Nestarejte se!"
Starý se sehnul a vlezl do otvoru, který se pak za ním zavřel. Jeden z obou mužů se skrčil a něco u kamene kutil. Když se opět zvedl, řekl druhý mnohem tišším hlasem, než mluvili dřív:
"Tedy ještě zvláštní odměna."
"Ano. Někdy přece bývá štědrý."
"Bah! Vždyť také může! Co vlastně dostaneme? Kolikátý díl celku to bude? Přičiň se, hochu, abys to vypočítal."
"Na to jsem už také myslel."
"Vytáhneme mu kaštany z ohně."
"A přitom nasadíme svobodu, čest a život."
"On zůstane sedět na divaně a klidně čeká, až mu přivezeme milióny!"
"Proklatě! Člověk by se měl vlastně pořádně zlobit!"
"Zlobit? Ó, nikoliv! Naopak, já se raduji."
"Raduješ? Proč?"
"Copak to netušíš? Raduji se a předpokládám, že nejsi hlupák."
67

"Dal jsem ti někdy důvod k tomu, abys tak o mně smýšlel?"
"To ovšem ne. A proto si také myslím, že se mnou budeš souhlasit."
"To zní jako bys mi chtěl něco navrhnout!"
"Ano. Návrh. A jaký!"
"Mluv tedy!"
"Hm! Je to vlastně nebezpečné svěřovat se někomu, o jehož souhlasu není člověk přesvědčený."
"Ty mi snad nedůvěřuješ?"
"Víš už, že ti důvěřuji víc než komukoliv jinému, ale ta věc je spojená opravdu s velmi neobyčejným nebezpečím."
"Pak bys o tom neměl mluvit v otevřeném lese."
"Ó, tady jsme jistější než kdekoliv jinde. Nebo si snad myslíš, že by tady s námi starý kapitán mluvil, kdyby nebyl úplně přesvědčený, že nikdo neposlouchá?"
"Mohl tady zůstat někdo z našich."
"To se nikdo neodváží. Všichni mají z kapitána veliký strach."
"Ale my přece ne. Mohlo by tedy i někoho jiného napadnout, aby se tady trochu zdržel."
"Říkám ti, že se nikdo neodváží. U nás dvou to je něco jiného. Občas nám dává trochu nahlédnout do karet. Opravdu myslím, že není vhodnější místo, kde bychom mohli mluvit o tajnostech, než tato lesní díra."
"A kdyby byl starý kapitán ještě tady?"
"Nemůže nás slyšet. Vchod je uzavřený."
"No pro mne. Co tedy máš za lubem?"
"Prozatím ještě nic. Myslím jen na to, že má starý dostat všechno a my nic."

"Skoro nic."
"Nebylo by nádherné, kdyby nedostal vůbec nic?"
"Hm! A kdo by to dostal?"
"My."
"Hrome! To je nápad!"
"A je snad špatný?"
"Ne, je báječný, velmi báječný!"
"Co tomu říkáš?"
"Musím si to trochu promyslet. Myšlenka je to velkolepá, že si na ni nemohu hned zvyknout."
"Nuže, pospěš si."
"Jsou to milióny."
68

"Aspoň starý to řekl."
"Považ jen! Milióny! Svatý Bože! A teď jsme žebráci, že sto franků je pro nás už jmění!"
"Ale je to nebezpečné, proklatě nebezpečné."
"Vždyť jinak nám přece hrozí totéž nebezpečí. Vezmemeli peníze pro sebe nebo pro starého, to je přece už úplně jedno."
"To je pravda. Ale následky!"
"Neznám jiné následky, než že budeme bohatí a že budeme moct užívat život. Pověz mi ostatně, proč se chceš dát k franktireurům?"
"No, kvůli kořisti."
"Tak je! Já také. Ale proč bys čekal, mášli teď hned před sebou kořist, že se ti už taková ani nenaskytne?"
"Souhlasím s tebou, ale starý, starý!"
"No, co je sním?"
"Zabije nás."
"Bah! Proti tomu se můžeme pojistit. Budemeli mít peníze, kdo nám může překážet, abychom šli do Ameriky anebo tam, kde nás nebude moct dostihnout?"
"Ten? Nebude moct dostihnout? Aclvten by byl schopný pustit se za námi."
"To mu zakážeme."
"Nepřijme od nás žádné zákazy! Jen tomu nevěř."
"Ano, musí je přijmout. Bude jen záležet na tom, jak je dostane."
"Nužejak?"
"Nožem nebo kulí."
"Proklatě. Ty bys ho zabil?"
"Proč ne? On sám by se ani okamžik nerozpakoval prohnat nám hlavu kulí, kdyby zjistil, že to bude pro něho prospěšné."
"Ale přísahali jsme mu věrnost."
"Hlupáku! copak je kapitán oprávněn žádat na nás takovou přísahu? Naše přísaha nemá ani před soudem nejmenší platnost. Ale vidím, že máš strach. Nechme tedy této myšlenky! Jsi přece jen zajíc. Hoď tedy starému milióny do klína. Za to ti bude prominuto tisíc let v očistci."
Tvářil se, jako by chtěl jít. Druhý ho však chytil za ruku a rychle řekl:
"Počkej! Stůj! Vždyť jsem se ještě nerozhodl. Mám pouze jednu obavu."
"Jakou?"
69

"Že nás dá sledovat."
"Kým?"
"Lefleurem."
"Bah! Tomu dáme ránu do hlavy a bude po dozoru. Ostatně jsem neměl v úmyslu hovořit teď s tebou o celém provedení plánu. Chtěl jsem jen vědět, zda bys byl případně ochotný přistoupit na můj návrh."
"No, nebyl bych proti tomu."
"To je to, co chci slyšet. Zbytek si můžeme říct cestou nebo až zítra ráno. Na to je dost ěasu, až budeme mít peníze v rukou. Myslím, že v tom případě budeš rád souhlasit, abychom si je nechali."
"Uvidíme. Ale jen zda ten - ten -jak se jmenuje?"
"Deephill."
"Ano, zda ten Deephill skutečně přijede, chtěl jsem říct."
"Jistě. Řekl to kapitán a ten je vždy přesně informovaný. Musíme přiznat, že ve všem, co podniká, je přesná a nesporná vypočítavost."
"Ale jak ho poznáme?"
"To nebude těžké. Amerikána lze přece snadno poznat nebo se na něho vyptat."
"Dejme tomu, že bude ještě živý."

"No, pak svou službu vykoná bodnutí nožem nebo stisk hrdla. Ostatně nechme teď takové zbytečné otázky! Až nadejde okamžik činu, odbude se vše samosebou."
"Půjdeme tedy?"
"Ano. Pojď!"
Vzdálili se. Teprve za hodnou chvíli, kdy jejich kroky nadobro utichly, šeptal Miiller Fricovi:
"Pojď! Teď můžeme jít i my."
Vylezli z křoví a protahovali si údy, které byly ve velmi nepohodlné poloze.
"Dva hezcí hoši!" šeptal Fric.
"Šibeničníci!"
"Bylo by vlastně naší povinností udělat je neškodnými."
"Jak bys to udělal, abys nás neprozradil?"
"Prostě bych je skolil."
"Tím by přece vyšlo najevo, že tady byli slídilové. Ne. Musíme je rozhodně nechat."
"Snad je budu moct přece popadnout. Co vlastně zamýšlejí?"
70

"No, pokus vraždy na tom Amerikánu Deephillovi."
"To se rozumí samosebou, pane doktore. Ale kdy a jak to chtějí provést?"
"Hm! To je právě otázka. Přijede poledním vlakem do Thionville?"
"Ano, to jsem slyšel docela dobře."
"Na nádraží ho přece nemohou přepadnout."
"To je naprosto nemožné. Ale pak jedině cestou."
"Jak se zdá, ubírá se do Ortry ke kapitánovi."
"Zajisté! A než dojde, chtějí ho přepadnout. Tomu rozhodně musíme zamezit!"
"Samozřejmě! Uděláš to!"
"Půjde to těžko. Vždyť jedu stejným vlakem dál a nemám tedy vlastně žádný čas!"
"Je to snadnější, než si myslíš. Vždyť odjedeš ranním vlakem do Trieru. Přitom oznámíš tuto záležitost nádražní policii. Ta vyhledá Amerikána při jeho příjezdu a bude ho varovat. Ostatně je také možné, že se na něho budeš moct po cestě sám vyptat a budeš ho moct o všem informovat."
"Uvidíme. Ale, hm!"
"Jaké máš ještě pochybnosti?"
"Musím dodržet slovo, které jsem dal mé milé Nanon. Musím jet s ní, ale mohl bych být přitom velmi snadno zadržen."
"Kým?"
"Je možné, že mne policie zadrží, udámli, co se má stát."
"To asi sotva."
"Budou se mne vyptávat, jak jsem se dozvěděl o vražedném útoku. Co mám odpovědět?"
"No, policie ví, že jsi bylinář. Nemůže být nápadné, řeknešli, že jsi byl v lese ještě za soumraku a že jsi tam vyslechl dva muže."
"Výborně! Neznal jsem je a.také jsem si proti nim netroufal nic podniknout, protože byli ozbrojeni a já ne. Mám se zmínit také o kapitánovi?"
"Nikoliv. Kdoví, zda by ti pak věřili!"
"Dobrá! To je tedy hotové. Půjdeme už?"
"Ne. Ani mě nenapadne, abych toto místo opustil, aniž bych se v něm trochu nepoohlédl. Možná to bude k něčemu dobré, když si tady všechno prohlédnu. Podívejme se na vchod."
71

"Ach, na klín, o kterém mluvil starý?"
"Ano. Z jeho slov soudím, že se může otvor otevřít a zavřít klínem. Klín musí být tedy po straně kamene. Hledejme ho."
Přistoupili k balvanu, jeden z pravé a druhý z levé strany, a pozorně ohledávali jeho hrany.
"Safra! Tady to bude!" řekl Fric po chvíli.
"Kde?"
"Tady dole v rohu. Stiskl jsem to a povolilo to."
"Ukaž!"
Miiller prohlížel místo, ke kterému Fric zavedl jeho ruku, a zjistil, že tlaku jeho prstů povolovalo.
"Je to ono!" řekl. "To je klín, který je možno odšoupnout. Je na něm upevněný konec lana, aby mohl být přitažený. Tak! Teď jsem ho opět zastrčil. A teď uvidíme, lzeli kamenem pohnout." ...
Zatlačil do kamene, který se dal docela lehkým namáháním odstrčit a povolil.
"Vzhůru!" šeptal Muller. "Teď můžeme dovnitř. Pojď, Frici, sezam je otevřený!"

"Ale opatrně, pane doktore!" mínil věrný sluha. "Připravte si revolver!"
"Už ho mám v ruce., Polezu napřed, ty mne následuj."
Otvor byl dost veliký, aby mohl jeden muž projít, Vedl asi tři stopy hluboko a pak už Muller cítil, že se může zvednout. Fric stál v okamžiku u něho.
"Máte s sebou svítilnu?" šeptal.
"Samozřejmě! Ale nejdřív se musíme přesvědčit, mámeli ji rozsvítit."
"Zdá se, že tady nikdo není."
"Vždyť ani nevíme, kde jsme se ocitli. Může to být dlouhá, hluboká chodba. Udělámeli si tady světlo, může být zpozorované z protějšího konce. Pátrejme tady zatím potmě. Já vpravo a ty vlevo. Ale tiše a s největší opatrností, abychom někam nespadli."
Muller tápal po stěnách a cítil, že jsou z kamene. Šel podél stěny a dospěl k rohu, kde se setkal s Fricem.
"Ty jsi už tady?" řekl. "Jsme tedy v čtverhranném sklepení, jak se zdá. Nemyslíš?"
"Určitě. Pozoroval jste nějaké dveře?"
"Ne."
"Já také ne."
72

"A přece tady někde budou. Kapitán přece nezmizel ve zdi. Rozsviťme si!"
Vytáhl svítilnu z kapsy a rozsvítil ji. Spatřili, že jejich domněnky byly správné. Byli ve sklepení, jehož stěny byly z dobře stmeleného kamene. Dveře nebylo nikde vidět.
"Budeme je hledat?" ptal se Fric.
"Ovšem."
"Kde asi budou?"
"To není těžké říct. Ve stropě asi ne."
"Tak je!" smál se Fric. "Tedy dole na podlaze?"
"Sotva! Musí tu být někde chodba. Tato chodba povede jen jediným možným směrem, tedy rovněž odtud. Tajné dveře tedy musí být ve stěně naproti vchodu, kterým jsme sem přišli."
"Pak je také najdeme."
"Doufejme! Ale dřív uzavřeme otvor a zatáhneme také klín na své místo. Uzavřemeli ho, nebudeme moct být zvenčí zpozorováni."
Stalo se. Pak prohlíželi půdu pod nohama.
"Je opravdu masivní," řekl Fric. "Nikde není prázdné místo, nejsou tu tedy žádné padací dveře. A teď zadní stěna!"
Přistoupil k ní a začal na ni klepat.
"Pst!" zvolal Muller rychle. "Neklepej na ni! Vždyť nemůžeme vědět, co se za tou stěnou nalézá!"
"Ale jak tedy poznáme, kde je duté místo, pane doktore?"
"Uvažuj trochu, milý Frici. Tady je kamení a všude jen kamení. Dveře v obyčejném slova smyslu tady tedy vůbec nejsou. Domnívám se, že východ, který hledáme, je právě taková díra, jakou jsme sem vlezli."
"Hm! Kámen, který se odstrkuje a s klínem?"
"Snad! Klín s lanem, aby mohl být přitažen tím, kdo do otvoru zmizel. Hledejme."
"Tady dole u země?"
"A asi tak uprostřed stěny."
Muller posvítil naznačeným směrem blízko u země a Fric ihned zvolal:
"Safra! Tomu říkám ostrovtip!"
"Vidíš něco?"
"Ano. Tady je kus lana. Prosím, račte sem posvítit!"
Muller poslechl a zpozoroval nepříliš silné lano, které tu bylo upevněno.
73

"Vidíš!" šeptal si radostně. "To je ten klín! A ten balvan ve zdi tvoří dveře. Bude asi opatřen kolejí jako první vchod. Zkusme, dáli se odstranit!"
Pokus se podařil. Stanuli před otvorem, který se úplně podobal tomu, kterým sem přišli.
"Polezeme dál?" ptal se Fric.
"Samozřejmě! Ale nejdřív schovám svítilnu. Člověk neví, nejsouli tam naproti otevřené oči."
Zavřel svítilničku, kterou však nechal hořet, a lezl napřed. Fric za ním. Uvnitř oba cítili, že jsou v úzké chodbě.
"Kam asi povede?" šeptal Fric.
"To se musíme dozvědět. K tomu bude třeba světlo, ale dřív musíme vědět, mámli světlo ukázat. Poslouchejme."

Zůstali několik minuttiše, a když neslyšeli nic znepokojujícího, vytáhl Muller svítilnu a posvítil před sebe.
"Není vidět konec," řekl Fric nejtišším hlasem.
"Chodba vede přímo. Pojdme dál, ale docela tiše! Zadělejme otvor za sebou."
Zasunuli kámen a ubírali se kupředu, ale tak tiše, že ani sami neslyšeli hlomoz, který dělali. Za nějaký čas pozorovali na pravé straně dveře, zhotovené ze silných tvrdých fošen, pak vlevo druhé, později třetí a čtvrté. Dveře byly pobité železem a opatřené velmi pevnými zámky.
"Co asi za nimi vězí?" šeptal Fric.
"To mne také zajímá. Musíme se to dozvědět, i kdyby to nebylo dnes. Prozatím musíme vypátrat, kde tato chodba ústí."
Ubírali se dál. Muller byl přitom tak opatrný, že si jen občas posvítil na cestu. Vždyť se stále museli domnívat, že by před nimi mohli být lidé.
Ušli značný kus cesty, když se Muller náhle zarazil, sáhl dozadu a vzal Frice za ruku.
"Pst!" šeptal. "Co je?"
Došli opět ke dveřím, které nebyly zavřené, ale jenom přivřené. Muller rychle schoval svítilnu do kapsy a dveře poněkud pootevřel. Nespatřil nic, byla za nimi úplná tma. Otevřel je ještě víc a vstoupili. Fric mu byl v patách.
"Ticho!" zašeptal Muller a naslouchal.
Minula opět hodná chvíle. Pak Fric prohodil:
"Tady nalevo se mluví."
"Ano. Také to slyším."

"Je tady komora nebo zase jen chodba?"
"Chodba asi ne! Necítím stěny. A přece! Ale ne, to není zeď, to jsou bedny, složené na sobě."
"U mne vpravo také."
"Zkusme to tedy."
Vytáhl svítilnu a na chvilku ji rychle otevřel.
"Viděl jsi?" ptal se.
"Ano. Musí to být veliká komora. Bedny jsou až ke stropu. Chodba mezi nimi teď vede rovně."
"A zdá se mi, že pak zabočuje nalevo, tím směrem, odkud je slyšet hovor."
"Odvážíme se dál, pane doktore?"
"Ano. Pojď!"
Bedny složené na sebe tvořily chodbu, kterou se oba vetřelci ubírali. Chodba náhle zabočila nalevo. Když se tam dostali, spatřili náhle před sebou dost vzdálené osvětlené místo.
"I tam se odvážím!" rozhodl se Muller. "Musím vědět, co se tu tropí."
Plížili se tiše dál. Blížili se stále víc a víc k osvětlenému místu, už také rozhovor slyšeli jasněji. Nemohli ještě nikoho vidět, ale Muller přece šeptal svému druhovi:
"Starý kapitán a hrabě Rallion, otec. Poznávám je po hlase. Zůstaň tady!"
"Probůh! Chcete dál sám?"
"Ano. Zatím nehrozí žádné nebezpečí. Kdybych však zavolal, přijď rychle za mnou."
Ubíral se dále, krok za krokem, až zpozoroval, že je ve skladišti beden utvořen čtvercový prostor. Tady seděli na truhlici oba jmenovaní. Na prkně před sebou měli víno a svítilnu. Kouřili doutníky a bavili se dost hlasitě. Nemohli tušit, že nejsou sami. Ani je to nemohlo napadnout. Muller slyšel, že hrabě řekl:
"A tím chcete opravdu dívku donutit?"
"Zajisté!"
"Obávám se, že bude ještě víc odporovat!"
"Však já jí to vyženu z hlavy. Tma, hlad a žízeň zlomí i nejsilnější odpor. Musí říct ano!"
"Snad to udělá, ale svůj slib nedodrží."
"Pak neznáte její charakter. Co jednou slíbí, to také dodrží, i kdyby jí z toho mělo vzniknout veliké neštěstí!"

]
"A kdy se to má stát?"
"Jakmile se mi to bude hodit. Dnes, zítra, pozítří!"
"A když se nerozhodne?"
Starý ukázal palcem přes rameno za sebe a řekl s posměšným úšklebkem:
"Tady uvnitř? Že by se nerozhodla? Ještě bude prosit, aby mi směla být po vůli.

Na to vám dávám své slovo. Ale nechme toho! Jsem si úplně jistý. Můžete klidně odejít."
"Pohříchu musím. Kdoví, kdy se zase spatříme! Každý den teď může přinést očekávané a také neočekávané."
"No, my jsme připraveni, jak vidíte. Všechna tato sklepení jsou plná zbraní a nábojů. Přál bych si, aby to začalo už zítra."
"Nebudou meškat a pospíší si. Válka se přece nezačíná v prosinci a teď už máme léto za dveřmi."
"No, můžete ohlásit, že jsme tady tak dostatečně vyzbro
jeni. Jsem připravený vyrovnat s Pruskem účet, který je už
tak dlouho nevyrovnaný. Ale teď dopijme a pojďme. Dnes
bylo mnoho starostí, mnoho zlosti a mrzutosti. Jsem una
vený!"
"Ano, pojďme! Ale dřív ještě schovejte dodavatelské knihy' a víno do skříně."
"Ovšem! Ach, kde mám klíče?"
Můller slyšel dost. Obrátil se k Fricovi, jak jen rychle mohl, a táhl ho spěšně s sebou.
"Rychle! Už jdou!"
Když zatáčeli za roh a blížili se ke dveřím, mohl se Miiller odvážit, aby zase povytáhl svítilnu a posvítil na cestu. Vtom Fric zašeptal:
"Saprlot! Dva klíče!"
"Kde?"
"Tady, na rohu bedny, která vyčnívá!"
"Sem s nimi!"
Můller vzal klíče a oba vyšli otevřenými dveřmi do chodby. Fric dveře přivřel, aby byly jako dřív.
"A teď rychle zpátky!" nařídil Miiller.
Teď si na cestu svítili. Chvátali rychle, ale jen k nejbližším dveřím, kolem kterých přišli. Tady Můller vytáhl klíče.
"Snad byste nechtěl dovnitř?" ptal se Fric.
"Samozřejmě! Jen jestli se hodí?"
Zkoušel s horečným chvatem. Jaké štěstí! Klíč se hodil.

Můller otevřel dveře, vytáhl klíč, vstoupil s Fricem do otevřeného prostoru a zvnitřku dveře opět zavřel. "Co tady budeme dělat?" ptal se Fric. "Kapitán hledal klíče, které máme my. Možná, že si bude myslet, že je někde založil, ale také je možné, že se v něm vzbudí podezření. V tomto případě se jistě vrátí, aby se podíval, nalezneli se někde stopa, že tady byl někdo nepovolaný. A pak musím pokud možno vypátrat, co si myslí. Proto jsem se tady schoval. Kdybychom hned utekli, nedozvěděl bych se, co si o zmizení klíčů myslí."
"Ale odvažujeme se příliš mnoho!"
"Ani ne tolik, jak si myslíš. Sem přece nemůže a navíc jsme ozbrojeni."
"No, já se také nebojím, pane doktore. Ale tak jste spěchal, že jsem se domníval, že vám jsou v patách. Zatínaje není ani slyšet."
"Jistě hledají klíče. Poslouchej!"
Otočil klíč v zámku a dveře trochu pootevřel. Skulinou zpozorovali hraběte a kapitána, kteří právě vešli do chodby. Mluvili hlasitě, což bylo dobré znamení. Kdyby měli podezření, jistě by mluvili tišeji.
Oboje dveře byly od sebe vzdálené asi padesát stop. Této okolnosti mohl Můller děkovat, že slyšel, co mluvili.
"Ne," řekl kapitán, "sem jsem je nepoložil. Vzal jsem je s sebou. Musel jsem je přece nechat uvnitř na truhlici."
"Ano. A pak jsme se vrátili ke dveřím a počítali jsme bedny."
"A měl jsem klíče s sebou?"
"Zdá se mi, že jste je položil na některou bednu."
"Pak by tady přece musely ležet!"
"Hm! Jsme tady opravdu docela sami?"
"O tom nepochybujte."
"No, musíte sám nejlépe vědět, máli sem někdo přístup. Myslím, že se nemýlím, co se týče klíčů."
"A přece se mýlíte. Zanesl jsem je dozadu. Nejspíš mi spadly mezi bedny. Je mi to nepříjemné, ale nemám čas, abych je hledal a všechno zpřevracel."
"A co bude s těmito dveřmi?"
"Zůstanou zatím přivřené. Musím se ještě vrátit, abych je zavřel."
"Máte ještě druhé klíče?"

"Zajisté! Klíč se snadno ztratí, proto mám dvoje hlavní klíče."
"Hrom a blesky! Tohle byly hlavní klíče? Nebylo to snad neprozřetelné?"
Tato otázka asi starého mrzela. Odpověděl:
"Dejte mi pokoj! Nejsem školák, jsem dost starý, abych věděl, co dělám. Až vyprázdníme skladiště, najdu ztracené klíče zcela jistě. A teďpojdme!"
Starý odváděl hraběte. Fric se potichu ozval:
"Gratuluji, pane doktore! Hlavní klíče! U sta hromů!"
"Ano, je to náhoda, která nám snad velice poslouží. Jak je dobře, že jsi je zpozoroval!"
"A stejně dobře je, že jste právě tam otevřel svítilnu. Považoval bych starého za chytřejšího. Je opravdu lehkomyslný."
"To bych neřekl. Vždyť aemůže považovat za možné, že by někdo v jeho přítomnosti vnikl do podzemní místnosti, aby mu ukradl jeho hlavní klíče."
"Teď si budeme moct všechno pohodlně prohlédnout."
"Dnes toho však necháme."
"Ach! Jaká škoda! Proč?"
"Neslyšel jsi, že se starý vrátí? Vyhnu se tomu, abych se jím dal překvapit."
"Musíme být opatrní."
"Ale nevíme, zda tato opatrnost postačí. Nejlepší opatrností bude, nechámeli pro dnešek pátrání. Bylo by také zcela možné, že bychom vpadli do léčky, o které nemáme tušení."
"Půjdeme tedy?"
"Ne, zůstaneme!"
"Safra! Ti dva už odešli!"
"Ano, ale já tady přece zůstanu, dokud se starý opět nevrátí. Musím vidět, zda zavře a zda se uklidní. Velice mi záleží na tom, abych věděl, zda je neklidný nebo zda nemá obavy."
"Dobrá! Můžeme se tady zatím porozhlédnout."
Muller opět zavřel dveře a otevřel svítilnu. I tady byli ve velikém sklepení, které bylo naplněné až po strop bednami a sudy.
"To jsou jistě zbraně a prach," mínil Fric. "Hrome! Jediná jiskřička do některého z těchto sudů a všechno dobré chutnání by vyletělo do vzduchu. Takovou laskavost bych rád
prokázal!"
78

"A letět také do vzduchu!"
"Oho! Já bych se včas zachránil. To by se musel položit doutnák, který by byl dost dlouhý, aby byl člověk v bezpečí, než nastane výbuch."
"Ale těchto zásob by byla věčná škoda!"
"Ano! Jaká je to pro nás kořist!"
"A pak, i kdybychom zvítězili, může se velmi snadno stát, že nám tato kořist unikne?"
"Jakto? Raději bych vše vyhodil do vzduchu, než bych připustil, aby se franktireuři těmito zbraněmi ozbrojili na nás!"
"To jsem měl právě také na mysli."
"Tedy přece do vzduchu! Hm! Musíme se rozhodně podívat, z čeho se tyto zásoby skládají."
"Ano, musíme sklepení a chodby podrobně prohledat, i když k tomu budeme potřebovat hodně času."
"A budeme přitom přistiženi starým."
"I na to jsem už myslel. Museli bychom nalézt prostředek, aby byl zdržen a nešel sem dolů."
"Jaký prostředek myslíte?"
"O tom bych musel uvažovat."
"Proč teprve uvažovat? Takový prostředek se najde velmi snadno."
"Copak jsi tak neobyčejně vtipný?"
"Ano. Už to mám."
"To je neobyčejně rychle."
"Rychle myslet a dobře myslet - to je vlastnost, kterou voják musí mít!"
"Nuže, řekni, jaký máš prostředek?"
"Kdyby byl staroch nemocný a musel ležet, kdyby svůj pokoj nesměl vůbec opustit."
"To není špatný nápad. Ale jak u něho vyvoláš nemoc?"
"Zapomínáte, že jsem sběratel bylin."
"Ano, a neobyčejný znalec rostlin. Ale přece jen nevím, jeli možné se na tebe spolehnout. Ve svých studiích jsi asi stěží pokročil dál než ke kopřivě a jitroceli!"

"Oho! Znám svoje prostředky. Dal bych mu šátek plný durmanu."
"To by nebylo zlé!"
"Anebo plnou zástěru rulíku."
"To účinkuje."
"Nůši jílku."
"Stále lepší."
79

"Anebo pytel muchomůrek."
"To bychom se ho zbavili nadobro. Ne, takové radikální prostředky nepoužijeme."
"No, doktor Bertrand bude vědět něco lepšího. Obrátím se na něho a požádám ho o prostředek, kterým se člověk stane naprosto neschopný opustit lože."
"To je příliš nebezpečné!"
"Ale ne! Prostředek bude účinkovat pouze několik dní."
"Tak je! Použití takového léku bych se už nebál. Ale myslím, zeje to pro nás nebezpečné."
"Vždyť my tu medicínu užívat nebudeme."
"Ne. Ale nevím, smímli se doktorovi svěřit."
"Ó, ten je mlčenlivý! Jemu můžete plně důvěřovat."
"Možná! Ale teď patří k zdejším obyvatelům, a tak bude rozhodně lépe, když se mu nebudeme svěřovat. Ale poslouchej! Už přichází!"
Potichu pootevřel dveře. Nemýlil se, protože spatřil, že se kapitán vrací. Měl v ruce svítilnu, v druhé nesl klíč. Zavřel dveře a znovu se vzdálil.
"Opravdu nemá žádné podezření?" ptal se Fric.
"Určitě ne! Vypadá úplně jako člověk, který nemá nejmenší příčiny k obavám."
"No, pak mu nebesa žehnejte za tuto velikou důvěru. Přičiníme se ze všech sil, abychom ho oklamali. Už půjdeme?"
"Počkejme ještě okamžik. Než se odtud vydáme, musím být přesvědčený, že odešel nadobro."
"A kdy prohlédneme ty místnosti?"
"Jak to jen bude možné."
"To je nepříjemné, protože zítra a pozítří tady nebudu."
"No, mně by bylo také milejší, abys byl se mnou. Nebudeli tedy žádný důvod ke spěchu, počkám, až se vrátíš."
"Děkuji! Víte, co si myslím o té chodbě venku?"
"Nuže?"
"Že vede přímo do zámku v Ortry!"
"Také si to myslím. Zámek a ‚lesní díra' jsou skoro stejným směrem, kterým vede tato chodba. Ale já si myslím ještě něco."
"Snad, že chodba vede ještě dál než pouze k zámku?"
"Ne, dále asi ne. Ale mám zato, že do ní ústí ještě dvě boční chodby."
80

"Ach! Odkud a kam?"
"Napravo do staré věže a vlevo do zříceniny, ve které jsi byl málem polapen."
"Satřaporte! Ano, to je možné. Kdysi tu býval rytířský hrad a je všeobecně známé, že pod takovými loupežnickými rytířskými pelechy bylo vždy mnoho chodeb, sklepení a úkrytů. Dobře, že máme klíče!"
"Nezdržuj se na pohřbu dlouho. Nikdo neví, co se může přihodit, a v našem postavení musíme využít každou minutu."
"Vím, vím. Mně vlastně na pohřbu vůbec nezáleží. Seděl bych mnohem raději s Nanon někde v lese."
"Na pytli lékařských bylin?"
"Tak je, pane doktore. Je to rozhodně mnohem příjemnější než plavat v bouři a hromobití v Mosele."
"To ti rád věřím milý Frici. Ale teď už starý kapitán určitě odešel. Půjdeme tedy."
Vyrazili. Míiller zavřel dveře a schoval klíč. Na zpáteční cestě už bez obav používal svítilnu, protože by l, přesvědčený, že už není důvod k přílišné opatrnosti. Když oba kameny uložili na svá místa, dostali se pod širé nebe a nastoupili cestu domů.
V místech, kde se už několikrát sešli, se rozloučili. Mnoho slov přitom nenadělali, protože vše potřebné už projednali.
Muller se dostal do svého pokoje obvyklou cestou - totiž po hromosvodu - a odebral se spát.
81

VI.

Fric měl před sebou dalekou cestu.
Cestou uvažoval o velmi různých věcech. Nešlo mu zejména z hlavy, jak udělat kapitána nemocným, a když při návratu viděl, že doktor Bertrand ještě ve své pracovně svítí, zaklepal potichu na dveře a vstoupil.
Lékař se nemálo podivil, že ho tak pozdě v noci navštěvuje.
"Monsieur to jste vy?" ptal se. "Jistě vás ke mně přivádí něco velmi důležitého. Roznemohl se někdo?"
"Ba ne, pane doktore," usmál se strážmistr. "Spíš je někdo nadobro mrtvý a jiná osoba má teprve být nemocná."
"Nadobro mrtvý? Ach! Tedy prohlídka mrtvoly! A někdo se má rozstonat? Tomu nerozumím."
"Musím to tedy říct srozumitelněji."
"Prosím vás o to. Posaďte se a tady si vezměte doutník."
"S radostí, vždyť špatné nekouříte."
Fric věděl dobře, jak se má k lékaři chovat. Doktor mu už dal několikrát dostatečně najevo, že se na něho může spolehnout. Strážmistr si zcela nenucené zapálil doutník, posadil se a řekl:
"Jsem váš služebník, pane doktore, váš bylinář, tedy váš poddaný, a tak - - "
"Eh, co, milý pane!" přerušil ho doktor rychle. "Začínáte nadobro falešně. Nejsem váš pán, váš představený, ale váš přítel a jsem vám rád k službám."
"Děkuji pěkně! Dal byste mi tedy dva dny dovolené?"
"S radostí. Jak dlouho chcete. Vždyť víte stejně dobře jako já, že na mně nejste závislý. Chcete odjet?"
"Ano. K nebožtíkovi, o kterém jsem právě mluvil a

kterého naštěstí nemusíte ohledávat. Ten už neobživne. Je to příbuzný mademoiselly Nanon, totiž její pěstoun. Chce mu jít na pohřeb, a tak mne prosila - - "
"Abyste ji doprovodil?" přerušil ho lékař.
"Ano."
Bertrand se výmluvně usmál, poklonil se a řekl:
"Gratuluji!"
"K té mrtvole? Ach, to nebývá zvykem."
"Ne, ale k tomu úspěchu."
"Hm! Je to podivná historie. Nenaklonil jsem si ji já, ale ona mne."
"To je stejné štěstí. Jak znám slečnu Nanon, sám bych se s ní oženil, kdyby - "
"Kdybych si to nechal líbit, pane doktore. Ale protože to nikdy nedopustím, pak - rozumíte?"
"Rozumím!" smál se Bertrand. "Jedna věc už je tedy v po
řádku. A co ta druhá?" •
"O tom, kdo se má rozstonat? No! Hm! Znám totiž člověka, špatného chlapa, kterého by vůbec nebylo škoda, kdyby ho vzal das."
"To je řečeno velmi nekřesťansky."
"Naopak velmi křesťansky, protože křesťanství přece učí o satanovi, který obchází a ničí lidi. Ostatně, aby ho vzal ďas bylo řečeno jen obrazně. Myslel jsem smrt místo ďasa a chtěl jsem říct, že by ho nebyla škoda, kdyby se odebral ke svým předkům."
"Tak, tak. A dále?"
"Ale přesto ho nechci usmrtit nadobro."
"To je velmi roztomilé a mírné."
"Ano. Také se mi to zdá. Má se totiž jen na jistou dobu rozstonat."
"To je zvláštní úmysl, můj milý!"
"Mám totiž k tomu mnoho pádných důvodů."
"A já už dovedu uhodnout, proč ke mně přicházíte, abyste mi o tom vyprávěl."
"Tím lip. Nepřeji si nic nesprávného, nechci vůbec nic, co by bylo zločinem. Muž, o kterém mluvím, má totiž jakési úmysly, jejichž provedení nesmím dopustit. A mohu je překazit pouze tak, když mi bude umožněno, abych ho upoutal na lože."
"Hm! Ten se tedy má teprve rozstonat? Nechci se ani ptát,

o kom mluvíte. Znám vás a důvěřuji vám. Jen jedno se vás musím zeptat: ví o tom pan doktor Miiller? A schvaluje to?"
"Zajisté. Úplně."
"A řekl, že se máte v této záležitosti obrátit na mne?"
"Nikoliv. Já sám jsem mu to nabídl."
"A on to schválil?"
"No, právě se tomu neprotivil, jen se mnou přestal o této věci mluvit."

"Rozumím, rozumím. Věděl, že vám nesmím posloužit."
Při těchto slovech se tvářil tak podivně, že by Fric musel být mnohem méně nadaný, kdyby to ihned nepochopil. Proto řekl:
"Vím to také. Ostatně jsem ani neměl v úmyslu o něco vás prosit. Ale věc mne začala zajímat, a když jsem tady spatřil ještě světlo, myslel jsem, že vás budu smět na chvilku vyrušit. Jsou opravdu prostředky, kterými se přivolá nemoc?"
"Zajisté!"
"Ale jsou nebezpečné?"
"V neznalých rukou ano. Lékař bývá často nucený se na ně obrátit."
"Safraporte! Lékař tedy dělá častěji lidi nemocnými?"
"Ano, a to proto, aby odvrátil něco horšího. Vysvětlím vám to na příkladu. Když někoho očkuji, znamená to, že někomu způsobím několik přechodných neštoviček, aby zůstal uchráněný před neštovicemi, mnohdy životu nebezpečnými."
"To je věru chvalitebné. Já jsem také takový. Ve válce jsem jako voják ťál nepřítele šavlí do ruky, abych mu nemusel rozseknout hlavu. I můj prostředek je v neznalých rukou nebezpečný, jak jistě uznáte. Vaše prostředky lze dostat jen vlekáme?"
"Ano. Ale jsou také lékaři, kteří mají domácí lékárničku."
"To je pohodlné."
"A mnohdy i potřebné. Vyskytnou se nemocní, kterým je možné ušetřit cestu do lékárny anebo výlohy vůbec. Přijdeli občas někdo ke mně, že ho bolí zub, proč bych ho posílal do lékárny, mámli sám doma prostředek, který účinkuje skoro okamžitě?"
"Ale, ale! Safra, to je dobré! To mne těší, protože mám právě hrozné bolesti zubů."

"Už dlouho?"
"Tři dny."
"A kde?"
"V pravém řezáku a nalevo ve dvou stoličkách."
"Ó, běda! Ukažte!"
"Prosím. Tady!"
Přiblížil se s nejvážnější tváří k lékaři a otevřel ústa. Bertrand rovněž vážně vzal do ruky světlo, posvítil mu do úst, strčil do nich prst a zeptal se:
"Snad tento řezák a tyto dvě stoličky?"
"Ano, ty."
"No, pak laskavě chvilku počkejte. Hned vám posloužím. Bolest zubů je zlá věc. Člověk se jí nemůže dost rychle zbavit."
"To je pravda. Budu šťastný, přestanouli už bolet."
"Za dvě minuty bude po bolesti."
Lékař spatřil, když mu svítil do úst, dvě řady krásných, zdravých zubů, ale přesto rychle přinesl skřínku a tvářil se při tom velmi tajemně. Otevřel ji a Fric spatřil celou sbírku nástrojů, klíčů a tahacích kleští, při jejichž pouhém spatření zpravidla jakákoliv bolest zubů mizí.
"Co je to?" ptal se poněkud zaraženě.
"Nástroje na tahání zubů."
"U všech kozlů! Copak je u mne budete potřebovat?"
"Ano, pohříchu."
"Běda! To je zatrolená věc."
Strážmistrovi bylo, jako by ho bolelo všech dvaatřicet zubů.
"Ale musí to být," mínil Bertrand. "Řezák asi bude možné ještě zachránit, ale obě zadní stoličky jsou nadobro ztracené. Ven s nimi!"
"Ale neměly by mi to přece dělat, když se mnou žily už tak dlouhý čas!"
"Jsou nadobro zkažené a vyžrané."
"To je zvláštní. Kdo by je vyžral, když žranice je přece jejich největší vášní? Nebylo by možné pomoct jim jiným způsobem? Nemohl bych se s nimi nějak narovnat?"
"No, to by šlo také."
"Pak bych Vás o to prosil!"
"Musím vám však říct, že vám tím nemůže být posloužено."
"Proč?"

"Takové narovnání nemá dlouhé trvání. Nerv lze jen přechodně otupit, záhy začne zase bolet."
"Ale přece jen bude humánnější a lidštější, když nerv hned najednou neusnutím, ale když ho prozatím jen trochu klepnu, aby se vzpamatoval."

"To si myslíte vy, ale já ne. Chcete tedy?"
Vytáhl největší nástroj a udělal posunek, jako by tahal slonovi tesák z hlavy.
"Děkuji pěkně!" bránil se Fric. "Nechtě jen kleště ležet a zkusme to raději s některými kapkami. Nemáte skořicové nebo křenové kapky?"
"Mám, oboje mám, ale ty vám bolest nezmírní. Je ovšem zcela nový prostředek, který tiší bolesti zubů okamžitě a navždy. Ale ten prostředek mohu dát jen dobrému známému."
"Proč?"
"Protože má svou nebezpečnou stránku. Jedna kapka na zub utiší všechny bolesti, ale větší množství v jídle nebo v nápoji způsobí takovou nemoc, že nemůže několik dní vstát z lože."
"To je potutelné."
"Ano. A jak snadno se člověk může zmýlit!"
"Dát to do jídla místo na zub!" přisvědčiíFric významně.
"A čtyřicet kapek místo jedné!"
"Ano. Někdy se člověk přepočítá. Při tomto léku je tedy nutné být nesmírně opatrný. Má odpornou vůni?"
"Ne. Není vůbec cítit."
"Jakou má barvu?"
"Je čistý jako voda."
"Má ošklivou chuť?"
"Ne, docela žádnou. Právě proto je tak nebezpečný. Kdo ho užije, ani to nezpozoruje."
"A působí veliké bolesti?"
"Ne. Žádné. To je právě zase dobrá stránka tohoto léku."
"Bude mi tedy přece jen mnohem milejší než vaše kleště a vrtáky. Smím ho zkusit?"
"Ano. Tady je lahvička. Tedy jen jednu kapku na zub, ne čtyřicet."
"Safraporte! Co kdybych se přepočítal a užil jich osmdesát?"
"To není možné! Vždyť v lahvičce je jen čtyřicet kapek."

"To je moudré. Aspoň jsem se uklidnil. A účet?"
"Nežádám nic, ale mám podmínku, že vám budu smět obě stoličky vytáhnout, jestliže ty kapky nepomohou."
"Ano. V tom případě ano. Dobrou noc, nejdražší pane doktore!"
"Dobrou noc a šťastnou cestu, můj milý!"
Když Fric vešel do světničky, kterou obýval, prohlížel si bezbarvou tekutinu v lahvičce.
"Vyhráli jsme!" řekl si. "Železo je třeba kovat dokud je žhavé. Tento dobrý doktor je přece jen hodný chlap. Starý kapitán tomu bude věřit. A teď si přichystám šaty na cestu a ještě hodinku si schrupnu."
Lehl si, aniž by měl starost, že zaspí. Byl voják a byl už zvyklý, že se vždy probouzel, když to bylo nutné.
Oblékal se a bručel si do vousů:
"A teď mám udělat oznámení na policii. Snad bude přece jen lépe, nechámli toho. Bylo by skoro jisté, že mne tam zadrží. Snad se s Amerikánem setkám cestou. Nestaneli se tak, pošlu v Thionvillu lístek s výstrahou, až přijdu na nádraží. Než mne tam zadrží, budu dávno zase dál. Ano, tak to udělám. Pan rotmistr mi snad promine, že si tentokrát nebudu počínat úplně přesně podle jeho přání."
Fric byl připravený na cestu.
Byl oděný do nových šatů a vypadal velice slušně. Odebral se na nádraží a koupil si zpáteční lístek druhé třídy. Mohl to udělat, protože peněz měl dost.

VII.
Když přijel Fric do Triem, měl tolik času, že ho ani nenapadlo, aby zůstal na nádraží. Prošel se městem a pak šel do hotelu a poručil si láhev vína. Kromě něho tu byl ještě jeden jiný host.
Byl to muž rozhodně cizího zevnějšku. Jeho pleť byla tmavá a měl kudrnaté vlasy. Jeho horní ret byl zdoben slušnými kníry. Cizinec vypadal velice vznešeně a byl to skutečně hezký muž. Jeho oči byly ohnivé, pohyby svědčily o síle a obratnosti. Šaty i prádlo nasvědčovaly, že je to bohatý muž, který se dovede ustrojit. Byl asi čtyřicetiletý nebo o málo starší, ale mohl by směle zápolit s leckterým mladíkem, kdyby se jednalo o přízeň u sličné dámy.
Četl noviny, ale zřejmě se nudil, protože chvílemi odkládal list a díval se zase z okna. V jedné takové přestávce si prohlížel Frice. Zdálo se, že Fric u něho vyvolal příznivý dojem, protože se zvedl, několikrát přešel po místnosti a

nakonec se obrátil k strážmistrovi:
"Promiňte, monsieur! Zdá se, že ani vy nejste zdejší, rodák!"
"Ne. Jsem tady cizí," odpověděl Fric zdvořile.
"Jste z jihu nebo ze severu?"
"Z jihu, monsieur."
"Zdaleka?"
"Ani ne."
"Pak vám skoro závidím. Cestování bývá někdy pro duši mnohem namáhavější než pro tělo. Jednotvárnost jízdy, stále stejný život v hotelích je skoro hrozný. Teď zase sedím tady a čekám, až pojede vlak do Met. To je nuda! Jak ji zahnat?"
Velmi rychlá řeč, netrpělivé posunky, zajímavá hra změn v jeho tváři to vše naznačovalo, že je muž jihu.
88

"Jedete do Met?" ptal se Fric.
"Až do Met ne. Vystoupím v Thionville."
"Já prozatím také pojedu do Thionville. Jsem z Thionville, ale dnes pojedu dál."
"Z Thionville, monsieur? Ach, dovolíte, abych si k vám přisedl?"
"Zajisté. Aspoň společně zaženeme nudu."
"Kterým vlakem pojedete?"
"O půl dvanácté."
"Já také. Znáte okolí Thionvillu?"
"Ano, trochu."
"Znáte jméno Ortry?"
"Ano. Je to zámek nedaleko města."
"Komu patří?"
"Baronovi de Sainte-Marie."
"Nebydlí tam jakýsi starý pán, který byl gardovým kapitánem prvního císařství?"
"Nejspíš myslíte kapitána Richemonta?"
"Ano, tak je."
"Bydlí rovněž v zámku v Ortry."
"Je teď na zámku?"
"Ano. Ještě včera jsem ho viděl."
"To je milé. Musím k němu. Znáte se snad s ním osobně?"
"Nikoliv. Jsme si vzájemně příliš vzdálení."
"Ale znáte jeho poměry?"
"Jenom z doslechu."
"Je bohatý?"
"O tom si netroufám pronést úsudek."
"Je prý veliký patriot."
"To je pravda. Je zejména nepřítel Němců."
"Slyšel jsem o tom. Je prý dokonce i ve styku s osobnostmi z císařova okolí."
"Máte snad na mysli některou určitou osobnost?"
"Hraběte Ralliona."
"Ano, s tím se zná. Hrabě tu teď byl několik dnů na návštěvě, ale dnes asi odjel."
"Jaká škoda!"
"Jeho syn, plukovník, je dosud v zámku."
"No, to mne uspokojuje. Bylo mi řečeno, že starý kapitán Richemonte tvoří střed jakýchsi agitací."
Při této otázce se pronikavě zadíval na Frice.
89

"Ano. Shromažďuje kolem sebe všechny, kteří se těší na válku s Německem."
"Jste také mezi nimi?"
"Nikoliv."
"Proč ne?"
"Protože nepatřím k těm, kteří by se z války radovali, monsieur."
"Ale člověk je přece vlastenec!"
"A může přitom dostat nejkrásněji na frak."
"Bah! Francie zvítězí!"
"Možná."
Fric pronesl toto slovo a pokrčil lhostejně rameny, jako by mu to vše bylo úplně cizí.
"Říkáte možná?" pokračoval cizinec. "Pravděpodobně, dokonce zcela určitě zvítězí Francie! Kdo tvrdí opak, ten Francouze nezná."
"A Němce asi ještě méně."
Cizinec sebou polekaně trhl.

"Cože?" zvolal. "Vy si snad myslíte, že Prušáci mají nad Francouzi převahu?"
"Co by kdo mohl říct? Vždyť se ještě neutkali, nezměřili svoje síly. Prasák se bil s Dány a s Rakouskem a zvítězil. Francouz přemohl Rakousko, Rusko, Maury, Číňany a Mexikány. Ale srazíli se tito dva doopravdy, teprve se ukáže kdo s koho."
"Monsieur, vy jste špatný patriot!"
"Jsme tady na německé půdě. Člověk musí být opatrný."
"Bah! Mluvíme jen mezi sebou, nikdo jiný tady není. Jsem tak přesvědčený o válce mezi Francií a Pruskem a o našem vítězství, že přicházím z nesmírné dálky, abych vlasti nabídl své síly."
"Snad tím přinášíte oběť, které budete později litovat."
"Nebudu litovat ničeho. Jsem hrdý na svou vlast, ačkoliv jsem v ní byl velice nešťastný. Němce nenávidím, nenávidím!"
Jeho krásné, velké, tmavé oči sršely blesky, které by mohly vzbudit strach. A pak se zeptal:
"Vy jste asi přítel Němců?"
Fric protáhl pohodlně svou silnou, mocnou postavu, pokrčil rameny a odpověděl:
"Přeji všem národnostem. Nejsem přece lidožrout! Každý jednotlivec a tudíž i každý národ je oprávněný, aby existoval.

Vzdělaný člověk jedná zdvořile s každým svým bližním a stejným způsobem jednají mezi sebou také národy."
"Co říkáte, to zní docela hezky, docela dobře, docela znamenitě. Ale je k tomu třeba krev, která proudí žilami velmi, velmi zvolna a pomaloučku. Vy nejste narozen na jihu?"
"Ne."
"No, pak nemáte ani tušení, jak žhavě proudí naše krev. My jižané milujeme s ohněm a nenávidíme s ničivým plamenem. Miloval jste někdy?"
"Hm! Ano!"
"Byl jste ženatý? Nebo jste ještě ženatý?"
"Ne."
"Měl jste děti, krásné, milé, roztomilé děti, které jste přímo zbožňoval?"
"Rozumí se, že ne."
"No, pak také nesmíte nic říkat, pak musíte mlčet, pak nemůžete rozeznávat Francii a Německo."
Cizinec vyskočil a podrážděně přecházel po světnici. Byl to pravý typ jižana: byl krásný, prudký, žhavý, mužný, dokonce vyzývavý, upřímný, prostý, vůbec zdrženlivý nebo rozvažující.
Fric se usmál a zeptal se:
"Jaký je vlastně rozdíl mezi nimi? Jeden z nich je ženatý a druhý svobodný? Jeden má krásné, milé, rozmilé děti, které miluje jako modly, a druhý hloupé, ošklivé pitomce a blbce, kteří nejsou hodni ani toho, aby se na ně člověk podíval?"
"Přeháníte, pane! Nerozumíte mi! Víte, měl jsem ženu, manželku, byla to Němka. Není tím řečeno vše?"
"Ano. Říká se, že Němka je vzorem věrnosti, šetrnosti, domácnosti a bezúhonnosti, že je něžnou ženou a rozumnou milující matkou. Jdoly si ovšem nevychovává."
"Monsieur, ořete špatnými koňmi. Ta, která byla mou ženou, měla sice francouzské jméno, ale přesto byla Němka. Miloval jsem ji, zbožňoval a -"
"Zase zbožňování!" usmál se Fric.
"Ano, byla mým ideálem. Měl jsem přivést otci jinou snachu, ale neposlechl jsem ho a byl jsem zavržen, protože jsem tuto Němku miloval."
"Jen proto, že byla Němka? To bych si s vaším otcem rád promluvil, ale důvěrně, mezi čtyřma očima, bez svědků, aby z toho později nevznikly nepříjemnosti."

"Pane, otec měl pravdu."
"Jakto?"
"Dala mi dvě dcery, skutečné obrázky, slunivé, roztomilé dcery"
"No, to přece bylo velmi pěkné a chvályhodné!"
"Jen poslouchejte dál! Jednoho dne jsem musel odcestovat. Byl jsem dlouho v cizině, celé měsíce, skoro celý rok."
"To je ovšem velmi nepříjemné, máli člověk svou rodinu rád. To si mohu myslet!"
"Když jsem se vrátil, moje žena zmizela!"
"Hrome!"
"A děti také!"

"Hreme! A kam?"
"Copak já vím?"
"Vy jste je nehledal ani nepátral?"
"Celé měsíce, celá léta, ve dne i v noci."
"A nic jste nenašel?"
"Ani stopu."
"Pak jste jistě nehledal dobře. Žena a dvě děti přece nezmizí, aby po sobě nezanechaly zhola žádné stopy."
"Měla dobrý důvod k tomu, aby po sobě všechny stopy skryla a zahladila."
"Jaký?"
"Utekla s jiným."
"Ustadablú!"
"Ano. Inu, byla to Němka."
"Poslyšte, monsieur, snad si nemyslíte, že všechny Němky svým mužům utíkají?"
"Skoro ano."
"Pak si ovšem zasloužíte, že vám utekla."
"Monsieur!" zvolal cizinec výhružně.
"Eh co, monsieur sem, monsieur tam! Říkáte, co si myslíte, a já říkám, co se mi líbí. Copak máte důkazy, že vaše paní utekla s jiným?"
"Ano!"
"Jaké?"
"Můj otec a jiní mi to řekli a dokázali."
"Váš otec? Který vás pro ni zavrhl? Ach, to je opravdu zajímavé! A kdo byl ten ničema, který vám ji odvedl?"
"Neznámý!"
"Výborně! Tedy ten proslulý neznámý, který všechno

provádí, co se potom dává druhým za vinu! A děti si vzal s sebou?"
"Ano. Obě."
"Poslyšte, monsieur, myslím, že vám vaše jižní povaha utekla s rozumem do světa! Prozkoumal jste všechno dobře a rozumně?"
"Ano, vše!"
"No, pak ať je z toho das moudrý. Dal bych se sežrat, kdyby Němka tak snadno utíkala jako nějaká jižanka! Mně by se moje žena určitě neztratila. A vaším svědkem je váš otec, otec, který nechtěl, abyste se s ní oženil? To je velmi povážlivé. A nakonec vaše paní si vzala děti s sebou? Lehkomyslná žena, která uteče svému muži, obyčejně mu nechává děti na krku."
"Vždyť je měla ráda."
"Dobrá, měla tedy srdce, byla matkou. Ale hodná matka nebere svému dobrému muži dětí, zvlášť jeli ze severu. Odejdeli s dětmi od muže, má k tomu vážné důvody a dělá to jistě s krvácejícím srdcem. Copak vám nezanechala nic, nadobro nic?"
"Psaní. Bídné, chladné, bezvýznamné psaní."
"A to jste si jistě schoval?"
"K čemu? Ani mne to, nenapadlo. Nechal jsem její fotografii i to psaní otci, aby je zničil, a odešel jsem hledat své dětí."
"Aniž byste je našel?"
"Jak jsem řekl."
"Odpusťte! Jak jste byl starý, když jste se ženil?"
"Dvacet let."
"A když vás paní opustila?"
"Dvaadvacet."
"A vaše paní byla ještě mladší?"
"O dva roky."
"Ano, jak se zdá, něco takového se může stát jen jižanovi. Zamiluje se v osmnácti letech, namluví děvčeti bůhví co, ožení se ve dvaceti letech proti vůli svého otce, odjede v jedenadvacátém roce do světa na celý rok, zanechá ubohou manželku se dvěma dětmi tak dlouho bez ochrany, vydanou všemožným útokům a piklům, pak zjistí, že zmizela, věří všem lžím, které mu namluví, a pak nadává, až se hory zelenají! Poslyšte, monsieur, já jsem rozhodně jiný chlapík,

než jste byl tehdy vy, ale takové hlouposti mne ještě nikdy nenapadly."
"Monsieur!" zvolal cizinec výhružně.
"Eh co! Chceteli mne opravdu spolknout, pak vám přeji dobrou chuť. Ale jsem trochu nestravitelný, to vám musím říct předem. Kam jste vlastně běžel, když jste hledal své děti?"
"Prošel jsem celou Francii, celou Anglii a Ameriku."

"Bez zastávky? A aniž byste znal jméno takzvaného svůdce?"
"Jak jsem seje měl dozvědět?"
"Hm! Plamen, vítr a voda, když se to dá dohromady, vaří se to, syčí a kypí z hrnce zpod pokličky, a když je polévka hotová, čpí připáleninou a člověk si zkazí žaludek. A pak? Co jste dělal potom?"
"Zajímá vás to?" ptal se .cizinec, protože nemohl snést, že Fric jeho jednání posuzuje takovým způsobem.
"Hm, naprosto ne!" odpověděl tázaný.
"Proč se tedy ptáte?"
"Protože jste sám s touto řečí začal. Copak jsem vás vyzýval, abyste mi sděloval tajemství svého srdce a života? Začal jste sám! Ptal jste se mne na všechno možné, a když s vámi z pouhé zdvořilosti hovořím dál, jste uražený a pohněvaný! To máte tam na jihu ve zvyku?"
"Monsieur, ušetřte si otázky!"
"Dobrá, nemusíte mi odpovídat. Vraťte se k svým novinám a nechtě mne na pokoji!"
"Začínáte hrubě?"
"Ano. Je to můj zvyk! Mámli z někoho radost, bývám hrubý."
"Dobrá! Nechme toho. Nejste ještě obeznámený s pravidly slušnosti a zdvořilosti."
"To je vaše štěstí, jinak bych cítil chuť seznámit vás s těmito pravidly." Chladně se obrátil.
Cizinec se však nemohl uklidnit. Stále přecházel po pokoji, jeho prsa se dmula, z očí mu sršely blesky.
Nakonec se přece zase posadil ke svým novinám.
Fric zvolna vypil láhev vína, zavolal číšníka, zaplatil a odešel, aniž by druhého hosta pozdravil.
Odebral se na nádraží, aby tady čekal, než přijede vlak.
94

Za chvíli, když se pohodlně uvelebil v čekárně, přišel také jižan. Ale jeden druhého si nevšímali.
Ozval se signál, vlak se blížil a zvonec poprvé zazvonil. Vše spěchalo na perón. Fric nespěchal. Věděl, že rozvážný a obezřelý pochodí vždy nejlépe. Vlak přijel a vozy byly otevřeny.
"Pět minut zastávka!" volali průvodčí vlaku.
Fric chtěl právě vyjít na perón, když jiný cestující vrazil do dveří. Byl to malý, velmi tlustý muž s obrovským širákem na hlavě. Měl tak naspěch, že ani Frice nezpozoroval. Proto do něho vší silou vrazil, odrazil se, sklouzl a svalil se na zem. Posadil se přitom na svůj zlatý skřipec, který mu při této srážce sletěl z nosu.
"Tisíc hromů a blesků!" klel. "Co tu stojíte jako špalek? Nemůžete jít z cesty?"
"Človíčku, človíčku!" odpověděl strážmistr se smíchem. "Vstaňte, jděte domů a už nehřešte, jinak se vám stane ještě něco horšího. Tentokrát to odstonal jen skřipec."
Tlustý se podíval na zem, zvedl se na stopu do výše a vytáhl zespodu optický instrument.
"Tisíc blesků!" křičel. "Obě skla rozbitá! To na nich musel sedět sám ďábel! Vy jste zavinil celé to neštěstí!"
"To je pravda, protože kdybych tady nestál, vrazil byste laskavě do někoho jiného. Jaké jméno si mám ostatně zapsat s dnešním datem do svého památníku?"
"Jmenuji se Hieronymus Aurelius Schneffke, to je jasné jako nákyp! Jsem Ježíšinku, vždyť mám dámám opatřit malý zákusek! A už se zvoní podruhé!"
Rychle se sebral a běžel do nejbližších dveří. Otevřel je a volal dovnitř:
"Dvě porce studených řízků! Ale rychle! Honem! Spěchám!"
"Chcete to telegrafovat, můj milý? Kampak?" ozval se zvnitřku hlas.
Schneffke se ohlédl a k svému leknutí spatřil, že vlezl do telegrafního úřadu.
"Svatá smůlo! Vpravo bok, čelem vzad!" zvolal a bouchl za sebou dveřmi. "Ale kde to je? - Ach, tady! Tady to stojí: Re - re - - ano, ano, to bude restaurace! A čtyři minuty jsou už ty tam!" Otevřel druhé dveře a křičel dovnitř:
95

"Dva studené řízky! Ale rychle! Mám nanejvýš naspěch!"
Přitom vytáhl z kapsy tobolku, otevřel ji, holou dlaní si stíral pot z čela a ptal se rychle:
"Co stojí dva řízky?"
Žádná odpověď.
"Co stojí!"
Zase nic. Zadíval se tedy upřeně dovnitř svýma malýma očkama, která nebyla

ozbrojená skly, protože se mu rozbil skřipec, a k nemalému leknutí viděl, že v této místnosti nebyla živá duše. Rychle tedy vyskočil a pokoušel se rozluštit nápis.
"Re - re jezer rezervovaný pokoj," četl. "Ale to už přestává všecko! Myslel jsem, když to začíná na Re, že to musí být restaurace! Ale teď honem, co nejrychleji!"
Fric zatím vyšel na perón. Ohlížel se po první a druhé třídě. Šel zvolna k nim. Jeden vůz byl otevřený, podíval se dovnitř a poznal Madelon! Ano, byla to ona, po boku jiné, závojem zastřené dámy. Rychle vstoupil.
"Služebník, slečno Kóhlerová!" pozdravil.
"Pan strážmistr!" zvolala. "Je to možné? Co tady děláte v Trieru?"
"Frici, Frici!" zvolala druhá dáma a rychle si odhrnula
závoj.
"Milostivá slečno! Jakže, vy tady? Ó, to je překvapení! Ale, jak vidím, nejste samy? Je tady ještě cizí kufřík?"
"Jede s námi malý, tlustý malíř. Chce nám přinést studený zákusek."
"Ach, ten tlustý pán, který se se mnou srazil, upadl a rozbil
si skřipec!" "Už zase upadl?" "Ano." "To je z Berlína už po osmé! Ale Frici - je vaše přítomnost
jen náhodná?"
"Nikoliv. Dostal jsem od slečny Nanon rozkaz, abych uvítal slečnu Madelon a - ach, tady přichází nový cestující! Po cestě vám povím zbytek! Dovolte mi, abych se směl posadit naproti vám, slečno Kóhlerová!"
Ten, který k nim vstupoval, byl ten cizinec, který se s Fricem bavil v hotelu. Zdvořile pozdravil a posadil se.
Tlustý malíř zatím šťastně našel slova: "Čekárna druhé třídy."
96

Chtěl právě otevřít dveře, když se zvon potřetí ozval a stroj pronikavě zapískal.
"Hromy a blesky, teď už mám opravdu naspěch!" vykřikl a vrazil do dveří. Porazil stolici a zamířil s největším chvatem k bufetu.
"Dva studené řízky, honem, rychle! Nemám ani vteřinu nazbyt!"
"Teplé nebo studené?" ptali se ho.
"Tisíc hromů! To se ví, že studené! Kolik stojí?"
"Oba dvanáct grošů."
"Tady jsou!"
Hodil peníze na stůl.
"To nestačí, vašnosti!"
"Že ne? Jakto?"
"To není osmigroš, ale troník."
"Čert aby vzal všechny osmigroše a troníky!" Doplatil a sáhl po talířích.
"Adieu!" volal a běžel ven."
"Počkejte! To má být do vozu?"
"Ano!" zařval od dveří.
Jeho hlas zněl úzkostí a vztekem jako lví řev.
"Pak tady nechtě porcelán, nůž a vidličku, pane!"
"Nemám čas!"
A už byl ze dveří. Číšník běžel za ním. Všechny vozy byly už zavřené, vlak se už rozjížděl. Obě dámy ohlásily průvodčímu vlaku, že schází jeden cestující. Čekal na něho, ale déle se vlak zdržet nemohl. Dívkám bylo přece jen líto toho zvláštního, ale dobráckého spolucestujícího. Stály u okna. Vtom vyrazil ze dveří budovy a běžel, co mu nohy stačily, a v každé ruce nesl talíř.
"Stůjte! Stůjte! Řízky!" řval obrovským hlasem."Vždyť jedu také s vámi!"
Hlavy všech se zvědavě objevily v oknech.
"Zpátky!" zvolal úředník. "Už je pozdě!"
"Nesmysl! Mám přece zaplaceno!"
A letěl dál.
"Talíře! Vraťte talíře!" ozvalo se za ním.
Byl to číšník, který ho honil. Pan Hieroňymus Aurelius Schneffke se zuřivě ohlédl, ale to se mu stalo osudné. Totiž průvodčí vlaku, když malíř nepřišel a byl už nejvyšší čas, vyhodil jeho kufřík z vozu na perón. A když Hieroňymus
97

odběhl k vozu, ohlédl se po číšníkovi kufřík nezpozoroval a upadl přes něj. Klobouk, talíře, nože i vidličky, nádoba s hořčicí i řízky se rozletěly na všechny strany. On sám se pak ještě kus cesty kutálel po zemi. Když se nakonec zastavil, nabyl opět svou osvědčenou duchapřítomnost. Napůl se zvedl, upřel

pohled na otevřené okno svého ztraceného ráje a volal:
"Nejvzácnější dámy, chopím se s radostí příležitosti, abych se vaší laskavé "
Ostatní slova už nebylo slyšet. Zanikla v skřípotu kol a smíchu četných svědků této žertovné porážky.
"Po deváté!" řekla Ema a opět se posadila.
Naproti ní seděl cizinec, Fric se posadil u Madelon. Tato si dosud nemohla vysvětlit, jak se stalo, že se s ním tady setkává. A on zase nemohl uhádnout, proč s ní jede slečna Kónigsauová.
"Říkáte, že vás poslala Nanon?" ptala se Madelon přitlumeným hlasem.
"Ano, tak je, slečno," odpověděl.
"Vy ji znáte?"
"Ano, velmi dobře."
"Byl jste snad v Ortry?"
"Jenom mimochodem. Půjdete tam také?"
"Až na zpáteční cestě."
"Pak jsem nucen svěřit vám tajemství. Chtěla byste mi dát čestné slovo, že ho neprozradíte?"
"S radostí!"
"Pan rotmistr Kónigsau je tam!"
"To už vím."
"Opravdu? Kdo vám to řekl?"
,jSlečna Ema."
"Víte také, proč se tam asi zdržuje?"
"Tak přibližně."
"Probůh!"
"Nemějte starosti, pane strážmistře! Já držím s Pruskem!"
"Pst! Nejsem strážmistr, ale bylinář! Hlavní věc je ta, že slečna Nanon nesmí mít ani tušení, kdo jsem a kdo je rotmistr!"
"A nesmí ani vědět, že se známe?"
"Rozhodně ne!"
"Požádala jsem ji, aby přišla v Thionville na nádraží."

"Bude vás tam čekat."
"A pojede hned se mnou?"
"Ano. Mně bude potěšením, že vás budu moct provázet."
"Ach! To je pěkné! Ale jak je to možné?"
"Mademoiselle Nanon byla tak dobrotivá, že se svěřila mé ochraně."
"To je hádanka, na jejíž rozluštění jsem velmi zvědavá."
"Doufám, že na sebe rozluštění nedá dlouho čekat. Ale teď, prosím, mi povězte, co znamená přítomnost milostivé slečny?"
"To je zase hádanka pro vás, na jejíž rozluštění musíme ještě čekat."
"Dobrá! Poddávám se! Ale jede snad do Ortry?"
"Myslím, že ano."
"Safřaporte! To je nebezpečné! Ví pan rotmistr, že přijíždí?"
"Ani slovo!"
"Ale pak je to odpusťte mi - veliká neopatrnost! Ach, tento pán se k ní druží?"
"Kdo je to?"
"Jižan, který nenávidí Němky, protože jeho paní byla Němka a utekla mu s dvěma dětmi."
"Ó, běda! Ubožák!"
Pohlédla soustrastně na pána, o kterém mluvili, ale to se dobrému Fricovi příliš nelíbilo.
Cizinec si až dosud Emu jen prohlížel. Její zjev na něho udělal hluboký a bezprostřední dojem. Byla sličná. Podobala se bohyni. Seděla tady tak čistá, tak něžná, a přece tak sebevědomá. Nemohl od ní odvrátit zrak.
A jí se dařilo zrovna tak. Zvláštnost jeho zjevuji zarážela. V jeho líci bylo cosi bolestného, a přece také vzdorovitého, a přitom byl muž neobyčejně hezký. Jeho věku si ani nevšímala. Muž, spatříli dámu, ptá se skoro vždy, kolik jí je let. Dáma to nedělá, aspoň ne hned. Nechává na sebe působit bytost, zjev, ale ne věk.
Tak se jejich zraky potkávaly, až se nakonec Ema obrátila k Madelon s otázkou:
"Jak se jmenuje nejbližší stanice?"
"Wellen, slečno," odpověděl rychle cizinec. "Kartousy jsme už minuli."
"Děkuji, monsieur!"

Při těchto slovech se lehce uklonila. Sáhl rychle do tobolky a podal jí svou

vizitku. Četla jméno: "Benoit Deephill, New Orleans."
I ona sáhla po tobolce. Ale směla mu říct své vlastní jméno? Bylo možné, že tento pan jede do Thionville anebo byl ve styku přímo s Ortry! Měla u sebe ještě navštívenku své přítelkyně, Angličanky, a tak mu ji podala. Deephill četl: "Miss Harriet de Lissa, London."
"Ach, vy jste Angličanka, mademoiselle?" ptal se, rozradostněný tímto objevem.
"Ano," odpověděla s lehkým ruměncem.
"To ve mně vzbuzuje velmi milé vzpomínky. Kdykoliv jsem se zdržoval v Londýně, vždy jsem se těšil opravdu velkolepé pohostinnosti vašich krajanů. Je to pro člověka velmi milé, když je všude ve světě cizí."
Znělo to tak smutně a jeho oči nabyly smutný pohled. Cítila, že tento muž asi velmi mnoho vytrpěl.
"Copak jste ztratil svou vlast, monsieur?" ptala se ho.
"Bohužel! Vlast i rodinu."
"Pak vás lituji! Kdo toto ztratil, ten byl zbavený nejlepšího a nejušlechtilejšího. Ale ztracené přece možno nalézt a ztroskotané znovu obnovit!"
"Kdo by rád stavěl na zříceninách!'Tam nelze očekávat žádné štěstí!"
Odvrátil se a upřel pohled z okna. Mohla pozorovat jeho profil. Co to bylo, co na ni přitom tak mocně působilo? Pozorovala, že na něho i Madelon stále pohlížela.
Ema si hrála s navštívenkou, která jí vypadla z ruky, aniž to hned zpozorovala. Fric to viděl a rychle se shýbl, aby ji ochotně zvedl. Přitom padl jeho pohled na jméno. Byl překvapený. Vrátil lístek. Cizinec tím byl na něho upozorněn. Pozoroval pohled, kterým se k němu Fric obrátil, a lehce pokrčil rameny. Ale německý strážmistr se už nemohl zdržet.
"Promiňte, monsieur," řekl. "Je to vaše navštívenka?"
"Koho jiného?" odpověděl tázaný hrubě.
"Jmenujete se opravdu Deephill?"
"Ano."
"Přijíždíte z New Orleansu?"
"Ano. Ale co vás opravňuje k těmto otázkám, když jsme už spolu domluvili?"
100

"Musíte mi ještě dovolit, abych se o vás zajímal."
"Zamezit vám to nemohu, ale mohu vám zakázat, abyste mi tento svůj zájem dával najevo."
"Zakazovat můžete, ale já se vaším přáním nebudu řídit."
"Monsieur!"
"Eh, co! Nehádejme se! Hledal jsem vás a je pro vás dojista štěstím, že jsem vás našel."
Amerikán nemohl utajit svůj úžas.
"Štěstí - pro mne, že se s vámi setkávám?"
"Ovšem!"
"To je zajímavé! Vy jste četl moji navštívenku, monsieur. Smím vědět, kdo jste?"
"Lístek vám dát nemohu. Můj stav považuje takové věci za přepych, ale mohu vám říct, že jsem sběratel bylin u doktora Bertranda v Thionville."
Cizincův úžas byl nesmírný. Svou jižní povahu, zvyk, že vždy jednal, jak cítil, nemohl ani tady utajit.
"Šťastná země, kde sběratelé bylin mohou a smějí jezdit v první a druhé třídě!"
"Rád připouštím. V jiných zemích jezdívají první třídou utíkající ředitelé bank a ožebračení olejoví princové, monsieur. Ostatně mezi sběratelem bylin a dolarů není tak velký rozdíl. Každý z nás má právo, aby dal podle své chuti přednost své libůstce před zálibou jiných. Mojí zálibou je sbírání bylin a právě to je pro vás veliké štěstí!"
"Ale uvěříte mi, že to nemohu pochopit - - "
"Věřím, věřím a vyvozuji si z toho právo a povinnost, abych se vyjádřil. Neníliž pravda, v Ortry vás očekává kapitán Richemonte a vy přicházíte v zájmu Francie?"
"Monsieur, takové otázky vám nesmím dovolit, zvláště když se zdá, že nejste příliš dobrý Francouz."
"Sympatizuji se všemi hodnými Francouzi, můj pane! Máte u sebe milióny?"
Amerikám sebou překvapením trhl.
"Kdo to říká?" ptal se.
"Vím to. Chcete to zapírat?"
"Mohu to připustit, a přece popřít. Proč se zabýváte touto záležitostí?"
"Protože se vám může stát osudnou. Může vás stát i život."
"Pane, vy žertujete!"
101

"Mluvím docela vážně."
"Jak to můžete tvrdit?"
"Vím zcela určitě, že vás chce někdo zabít, aby vám ukradl peníze."
"Ah! Ale bylo by to pro něho trochu těžké!"
"Také dvěma nebo třem?"
"Jsem ozbrojený!"
"Co vám bude platný revolver proti lsti a náhlému, neočekávanému přepadnutí?"
"To je pravda! Ale kdo mne chce zabít?"
"Snad bych vám na to mohl odpovědět, ale dám přednost tomu, aby mluvily události. Nevěřím tomu, že byste se dostal do Ortry živý, kdybych se s vámi nesetkal. Vždyť jsem vám jel naproti, abych se s vámi setkal a varoval vás."
Obě dámy nevěděly, co by na to měly říci. Mlčely. Amerikám opět zvážněl a řekl:
"Ale jak jste se dozvěděl o těchto úkladech?"
"Byl jsem včera večer v lese. Zdržel jsem se a náhodou jsem vyslechl rozhovor dvou mužů, kteří se ke mně přiblížili. Vyprávěli si, že jakýsi mister Deephill z New Orleansu přijede dnešním poledním vlakem do Thionville a že má u sebe milióny. Mluvili o bodnutí nožem, o stisknutí hrdla. O lup se chtějí rozdělit. A ještě mluvili o třetím, který prý bude na svém místě už dřív."
"Na jakém místě?"
"To pohříchu nevím. Rozmluva byla taková, že jsem se musel domnívat, že celý plán už byl do nejmenších podrobností předem domluvený."
"Nedal jste ihned zprávu policii?"
"Mé "
"1C.
"Proč ne?"
"Mohla by udělat policie víc než já, totiž že jsem vám jel vstříc, abych vás varoval?"
"Ale mohli by je chytit!"
"To můžeme přece udělat my!"
"Je mi hádankou, jak se ti lotři mohli dozvědět, že přicházím s milióny. Věděly o tom pouze dvě osoby."
"Obě znám."
"Opravdu? Kdo tedy?"
"Starý kapitán a hrabě Rallion!"
"Monsieur, když víte i to, pak jste zcela jistě našinec!"
102

"O tom se nebudu vyjadřovat!" odpověděl Fric zdrženlivě.
"A jste snad ještě více zasvěcený než sám kapitán?"
"Nemám důvod, abych vám odporoval anebo potvrzoval vaši domněnku. Domnívám se však, že nezapomenete, že jsem z vaší záležitosti udělal svou!"
"Dojista ne! Ale jak se o mně mohli dozvědět lidé, o kterých jste mluvil? Richemonte i Rallion přece dovedou mlčet!"
"Snad byli nepozorovaně vyslechnuti!"
"Patrně!"
"Také si to myslím!"
"Ale místo, kde nám být přepadený? To by teď bylo hlavní! O tom jste nezaslechl nic?"
"Hm! Mluvili o nějakém hlídači na dráze."
"Hlídači jsou pouze na trati, ale ne na nádraží. Jsou takoví zřízenci mezi Thionvillem a Ortry?"
"Ne. Tam není železnice."
"To je zvláštní! A co vypravovali o tom hlídači?"
"Oba se chystali, že k němu půjdou a budou se s ním bavit, aby pak mohli dokázat, že to nebyli oni, kdo zločin spáchal."
"A přece mne chtějí okrást!"
"Skoro se zdálo, že se snad má před loupežíTIČCO stát Oba muži měli asi zato, že vás najdou v takovém stavu, který loupež usnadní! Pro případ, že byste byl ještě živý, mluvili o bodnutí nožem a stisknutí hrdla!"
Amerikán zbledl.
"Svatý Bože!" zvolal zděšeně. "Teď se mi rozbřesklo, začínám tušit... Ale to by bylo hrozné!"
"Co? Co? Co?" ozvali se všichni tři současně.
"Snad nechtěl ten třetí, o kterém mluvili, způsobit, aby vlak vykolejil?"
Fric vyskočil, až se hlavou udeřil o strop, a zvolal.
"Tak je, tak je! Chce dát kamení na koleje! Oba druzí pak jen přijdou jakoby náhodou k neštěstí! Vozy vykolejí, lidé budou ranění a pobití... V hrozném

zmatku, který při tom vznikne, nebude těžké nalézt Amerikána... Tobolku mu vezmou z kapsy... Budeli mrtvý, snadno se to podaří, budeli jen raněný, postačí sevření hrdla, aby byl nadobro mrtvý..."
Dámy leknutím oněměly. Ale teď Ema zvolala:
"Musíme jednat! Probůh, nemarněme čas! Kde jsme teď?"
Fric otevřel okno z jedné strany, Amerikán z druhé.
103

"Kónigsmachern je poslední stanice před Thionvillem. Staneli se něco, stane se to tady, brzy... hned! Kde je nouzový signál? Musíme dát znamení řidiči vlaku!"
Vyběhl jedněmi dveřmi a Deephill druhými. Ale přístroje pro nouzový signál nenašli.
"Otevřeme dveře!" řekl Fric. "Doběhnu ke stroji po stupátku!"
Naklonil se z okna a otevřel. Amerikám udělal totéž z druhé strany. Vystoupili na stupátka. A v tom okamžiku se ozvalo pronikavé, známé, hrozné pískání stroje. Vlak jel právě do zatáčky. Fric byl v užší straně oblouku a mohl tedy přehlédnout část kolejí, které měl vlak před sebou.
"Bože kameny, obrovské kameny na kolejích!" vykřikl. "A vlak nemůže tak rychle zastavit... Bude to hrozné neštěstí! Monsieur, dámy ven! Seskočit a hned běžet stranou!"
Vrazil do vozu, uchopil"Madelon a zvedl ji. Byl silný a ona štíhlá a lehká. Skočil dopředu. Podařilo se mu to. Ještě několik skoků a pak se s dívkou svalil z vysokého náspu.
Amerikán byl stejně duchapřítomný a odhodlaný jako Fric.
"Rychle dolů, miss!" zvolal.
Ema poznala, že jiná záchrana není, a svěřila se jeho rukám. Nebyl silné postavy, ale v tomto okamžiku měl sílu obra. Stroj hučel, kola drnčela a hrčela, brzdy skřípaly, ve vozech se ozvaly četné výkřiky hrůzy. Deephill popadl levicí Emu, pravou rukou se držel vozu a pak skočil. Dopadl na nohy a sice hned klesl pod tíhou břemene, ale rázem se vzchopil a běžel s Emou dolů ze svahu.
Byl nejvyšší čas.
Ozvala se rána, hrozná, děsná rána, jako by se srazily hory kovu a kamene. Následoval příšerný rachot, pískot, sykot, hukot, řev a sténání. A dílo hrůzy bylo dovršeno. Vlak vyjel z kolejí a sletěl z náspu...
Co se dělo dál, nelze ani popsat. Místo neštěstí bylo pokryté celou horou trosek, Vozy se srazily, zarazily se do sebe, převalily se a teď ležely na boku anebo koly vzhůru...
Lidský hlas nebylo v první chvíli ani slyšet. Ale pak nastalo bědování, sténání, volání, křik, řev, prosby i jek, který nelze ani popsat.
Těsně za místem neštěstí bylo vidět dvě dvojice lidí. Jednu vpravo, druhou vlevo od náspu. Ema ležela bez sebe v trávě,
104

Amerikán klečel u ní. "Ublížila si?" ptal se v duchu. Doufal však, že si bude moci tuto otázku zodpovědět záporně. Rozepjal jí šaty, aby mohly plíce volněji dýchat. Přitom poznal, jak rozkošné byly půvaby této dívky.
"Rozkošná! Nádherná!" šeptal si. "Tak dokonalá a půvabná může být pouze Angličanka. Co byla proti ní Amély, malý kolibřík? Kéž bych si mohl získat lásku této bohyně!"
A na druhé straně kolejí klečel Fric u Madelon. I ona měla zavřené oči, ale teď je otevřela a zmateně se rozhlížela.
"Žiji ještě?" zeptala se.
"Ano, žijete, slečno!" odpověděl Fric. "Unikli jsme neštěstí v posledním okamžiku. Bůh budiž veleben za tuto záchranu!"
"A kde je slečna Ema?"
"Naproti, za náspem."
"Je také zachráněna?"
"Doufám, že ano."
"Vy jenom doufáte? Nevíte to určitě?"
"Ne. Vždyť jsem tam dosud nemohl. Vlak sletěl právě na protější stranu. Můj Bože! Snad je přece nezasáhl a neroztříštil?"
"Musíme se přesvědčit! Rychle, nahoru!"
Rázem nabyla čilost a život. Vylezla chvatně na násep, jako by právě sama neprožila největší hrůzu, jakou si jen člověk dovede představit.
Fric jí sotva stačil, ale přesto u ní setrval. Když se vyšplhali nahoru, spatřili je. Ema byla dosud bez sebe.
"Je mrtvá!" vykřikla Madelon zděšeně.
"Nikoliv!" odpověděl Američan hlasitě. "Žije, dýchá. Pojďte!"

Sletěli rázem ze svahu. Madelon u ní poklekla, chvíli se s ní zabývala a pak řekla:
"Zdá se, že to bude jen mdloba. Nechtě nás o samotě, messieurs. Vaše pomoc bude potřebná i jinde."
"Máte pravdu. Pojďte!" řekl Fric.
Chvátali k místu neštěstí. Naskýtal se jim hrozný pohled. Stroj se zabořil hluboko do země. Syčel, kouřil a soptil jako poražený drak, který cítí, že jeho běs je spoután. Znetvořená těla topiče a strojníka byla nedaleko.
A také v osobních vozech a kolem nich bylo boží dopuštění. Zachránění a lehce ranění se namáhavě vyškrábali
106

z trosek, ostatní byli pohřbeni v troskách, které se na ně nakupily. Zachránění a lehce ranění začali pátrat po ubožácích, kteří měli méně štěstí než oni. Fric s Amerikánem se také pustili horlivě do díla.
Najednou se náhodou ohlédl. Zdaleka přicházeli tři muži, přímo letěli. Dva byli v občanských šatech, třetí byl oblečený jako hlídač na trati.
"Monsieur," šeptal Amerikánovi, "to jsou jistě ti dva!"
"Ano, to budou oni. Zadržíme je."
"Ale při činu."
"Jakto? Čin už spáchali a bude jim ho těžké dokázat, nebudeteli je moct sám poznat."
"Do tváří jsem jim neviděl, ale přesto je přelstíme."
"Jak?"
"Máte odvahu zahrát si na nebožtíka?"
"To by nebylo těžké, ale bodnutí nožem nebo sevření hrdla..!"
"Bah! Budu nad vámi bdít."
"Dobrá! Souhlasím tedy s vaším úmyslem a jsem ochotný ho provést."
"Nejdříve však vytáhněte cenné papíry z tobolky."
"To není třeba. Tito ďábelští zlosynové se mýlili. Moje papíry mají cenu pouze v mých vlastních rukou. I kdyby se jim úklad podařil, nedostali by ani centimu."
"Rychle tedy! Jsou ještě vpředu u parního stroje. Vás však, monsieur, nesmí nikdo z nich spatřit!"
"Kam se mám schovat?"
"Tady do toho vozu první třídy. Je notně rozbitý. Zaházím vaše tělo troskami, tak nikdo nezpozoruje, že se vám nic nestalo. Otvorem svítilny nahoře ve stropě je budu pozorovat. Kdyby některý jen nejmenším pohybem prozradil, že by vás chtěl ohrožovat, zastřelím ho. Rychle tedy!"
Amerikán vlezl do roztříštěného vozu a Fric ho přikryl troskami tak, že mu bylo vidět jen hlavu a část prsou.
"Tak! A teď čekejte!" řekl pak. "Především sem přivedu ještě jednoho svědka."
Průvodce vlaku zůstal naživu a bez úrazu. Řídil teď
záchranné práce, o pomoc do stanice už bylo posláno. Fric se
k němu přiblížil a dal mu znamení, aby poodešel za pře
vrácený vůz, kde nemohli být spatřeni oběma budoucími
franktireury.
107

"Co si přejete?" ptal se průvodčí.
"Chcete dostat zločince, kteří neštěstí způsobili?"
"Pane! Kdybyste mi je mohl ukázat!"
"Jsou tady."
"Tady? To není možné!"
"A přece. Není čas k dlouhému vysvětlování, poslechněte si stručně jen toto: Včera v lese jsem vyslechl rozhovor dvou mužů, kteří si vyprávěli o tom, že v tomto vlaku přijede jistý Amerikán, který má v tobolce obrovské jmění. Chtěli ho zavraždit - po jeho příjezdu do Thionville, jak jsem se domníval. Jel jsem mu vstříc, abych ho varoval. Setkal jsem se s ním, ale lotři měli docela jiný plán než jsem mohl uhodnout. Vyvrátili vlak z kolejí a teď přišli naoko, aby tu pomáhali. Ve skutečnosti však proto, aby vyhledali Amerikána a včas mu tobolku ukradli."
"Ach! Posloužíme jim tedy! Kde je ten pán?"
"Schoval se ve voze první třídy a tváří se jako mrtvý."
"Musím ho vidět."
Průvodčí přistoupil k Amerikánovi a prosil, aby mu ukázal tobolku. Deephill ji vytáhl a podal mu ji.
"Dobrá," řekl průvodčí. "Teď ji znám. Uvidíme, zda ve zkoušce obstojí."
"Ale ještě okamžik počkáme," prosil ho Fric. "Musím nahoru na vůz, abych

zamezil, aby ho nezabili."
"To bude moudré a obezřetné. Tady leží kus strženého voskového plátna. Hodíme je nahoru, abyste se pod něj schovat. Zařídím vše tak, aby přišli lotři sem. Ostatní uvidíme."
Průvodčí se vzdálil. Fric vylezl na vůz, schoval se pod voskované plátno a vytáhl revolver. Amerikán ležel opravdu jako mrtvola v troskách. Kabát měl rozhalený tak, že bylo snadno možné sáhnout mu do náprsní kapsy.
Průvodčí se vrátil na své dřívější místo, aby zařídil, co bylo potřebné. Pozoroval oba muže, kteří se napohled horlivě účastnili záchranných prací, ale setrvali na jednom miste jen několik okamžiků. Protože byl na ně upozorněný, musel vidět a poznat, že hledají něco určitého. Přistoupil k nim, pronesl několik pochvalných slov a dodal:
"Tady vzadu bude také ještě práce. V druhé třídě sedí několik vinařů a v první třídě jel nějaký Amerikán. Dosud je nebylo vidět."
Viděl hned, že v nich tato slova vyvolala radost. Byli upo

zorněni právě na to, co hledali. Průvodčí se odvrátil a tvářil se, jako by je ani nepozoroval.
"To se dobře hodí!" šeptal druh druhovi. "Tedy leží v první třídě! Hořím touhou, abych už věděl, máli peníze při sobě."
"To se hned ukáže. Pojď!"
Přistoupili k vozu a podívali se dovnitř.
"Hrome! Ten musí být nadobro rozmačkaný!" řekl jeden.
"Je vidět, zeje mrtvý."
Nakupené trosky je oklamaly.
"Horní část těla je dobře zachována. K dílu tedy!"
Vjel mu rukou do náprsní kapsy a vytáhl tobolku. Otevřel ji a skoro hlasitě zvolal, nedbal na to, že by ho mohl někdo slyšet, kdo je nepozoroval:
"U vše čertů! Podívej, to jsou číslice Samé desítky, dvacítky a padesátky tisíců!"
"Schovej to rychle!"
"Dobrá! Už je mám v kapse. Ale co teď? Půjdeme?"
"Hned ne. To by bylo nápadné. Ještě se podívejme do druhé třídy. Dali už zprávu do Thionville a Kónigsmachernú. Pomoc může přijít každým okamžikem. Jakmile přijde, zmizíme."
"Setrváme při svém plánu?"
"Ano. Starý nedostane ani haléř."
"A Lefleur?"
"Jen af na nás čeká u buku! Co je nám po něm? Nenašli jsme nic."
"Kupředu tedy!" '
Vzdálili se a obrátili se k druhému vozu. Zatím se Fricovi podařilo, že mohl nepozorovaně seskočit a přidružit se k průvodčímu.
"Hotovo?" ptal se.
"Ano."
"To je výborné!" Poslouchejte! Z Thionville přichází pomoc. Slyším hukot kol. Počkejme, až přijde, a pak se ďáblů zmocníme."
"I oni chtějí vyčkat, až přijde pomoc. Pak ihned zmizí."
"Je tedy nutné, aby byli střeženi. Uděláte to?"
"S radostí."
"Máte revolver, monsieur, jak pozoruji. Než byste dopustil, aby některý z nich unikl, raději ho střelte. Ach, tady je stroj a vozy.Bohudík! Pomoc velmi potřebujeme."

Odběhl. Fric se přidal k oběma zlosynům a tvářil se, jako by jim chtěl pomoci. Když přišla zpráva o neštěstí do Thionville, byl odtud ihned vypraven pomocný vlak. Přijeli v něm úředníci, vojsko a několik lékařů.Všichni chvatně vystoupili z vozů, když vlak zastavil na místě neštěstí. Průvodčí spěchal rychle k důstojníkovi, který velel četě, a řekl mu:
"Kapitáne, naléhavě vás žádám, aby nikdo z přítomných nesměl opustit toto místo."
"Proč?" ptal se setník.
"Jsou tady také původci neštěstí."
"Sacrebleu! Copak byl ten hrozný pád vlaku z náspu úmyslný?"
"Ano. Na koleje byly nakladeny balvany."
"A vy znáte pachatele?"
"Ano, Ukáži vám je."

"Dobrá, můj milý! Ti zlosynové dostanou náležitou odměnu."
Vojáci, kteří vystoupili, dostali hlasitý rozkaz, že mají zastřelit každého, kdo by se chtěl vzdálit bez dovolení velitele. Rozestavili se tedy tak, že okupovali celé místo neštěstí.
Oba zlosynové, kteří Amerikána oloupili, právě vytahovali z rozbitého vozu mrtvého. Fric stál na druhé straně trosek tohoto vozu a pokoušel se trochu je nadzvednout. Nemohl tedy slyšet, co si povídali:
"Tisíc hromů!" zaklel jeden z nich. "Slyšel jsi to?"
"Samozřejmě! Vždyť ten chlap křičí dost nahlas. Co tomu říkáš?"
"Je to proklatě nepříjemné!"
"Nejspíš se dovtípili, že neštěstí bylo způsobeno úmyslně."
"Ano, a že pachatelé jsou jistě tady."
"Co dělat?"
"Bah! Vždyť nemohou vůbec nic vědět!"
"Ale najdouli u nás tobolku?"
"Jak by je mohlo napadnout, aby nás prohledávali? To není možné!"
"Ale je to velmi snadno možné. Mezi rozházenými předměty je leccos, co láká ke schování. Co když je napadne, aby pak všechny prohledali, kteří tady pomáhali?"
"To se nestane. Byla by to hanba, urážka, hrozný nevděk k těm, kteří přichvátali, aby pomáhali zachraňovat."
110

"Pro mne! Ale lepší je mít jistotu. Raději se pokusím odtud zmizet."
"To je ovšem nejjistější. Ale jak to provést, aby to nebylo nápadné?"
"Docela jednoduše. Odneseme jednoho raněného do vozů, které stojí nahoře na kolejích. Za vozem z druhé strany sklouzneme dolů a utečeme."
"Nebude tam také stráž?"
"Dosud tam není."
"Dobrá! Pojď! Tady ten je mrtvý. Naše námaha tady byla marná. Hej, kamaráde!"
Toto zvolání se týkalo Frice, který je nespustil z očí. I když neslyšel jejich slova, přece mohl v troskách pozorovat jejich postavy a přesvědčit se o jejich přítomnosti. Odpověděl:
"Co je? Jen ho vytáhněte! Copak nemůžete?"
"Ne. Navíc je mrtvý. Pojďme jinam, kde bude naše pomoc potřebnější."
Vzdalovali se a snažili se ho přitom zbavit. On však byl v okamžiku u nich a řekl:
"Máte pravdu. Tam vpředu nás budou víc potřebovat. Pojďte tedy!"
"Proklatý chlap!" zaklel jeden, ale byl nucený tvářit se vesele.
Ema Königsauová zatím nabyla vědomí. Byl to opravdu div, že se zachráncům podařilo s oběma dívkami seskočit, aniž by se zranili. Bylo to ovšem i proto, že už působily brzdy a vozy už jely poněkud volněji.
Když otevřela oči, spatřila Madelon. Druhý pohled jí ukázal hroznou spoušť. Rázem si upamatovala, co se s ní dělo.
"Bože, můj Bože!" zvolala. "Ty jsi zachráněna!"
"A ty také!" zajásala přítelkyně. "Bohu díky za to! Můžeš se zvednout?"
Ema se pokusila postavit. Podařilo se jí to. Cítila sice bolesti po celém těle, protože bleskurychlý slet ze stráně se neodbyl tak snadno - ale bolesti nebyly tak značné.
"Ano, půjde to. Bůh budiž pochválen!" odpověděla a pohybovala klouby. "Ale kam se poděl?"
"Kdo?"
"Cizinec, který se mnou vyskočil z vozu. Zachránil se?"
V jejím hlase a v bledém obličeji byl patrný výraz starosti, jakou člověk k cizím, lhostejným osobám nepociťuje.
111

"Ano, je zachráněný," odpověděla Madelon. "A Fric?"
"I ten je v pořádku. Je to hodný, statečný hoch!" "Ale ostatní ubožáci! Nebesa, jaká to hrůza! Jaké neštěstí! To je strašlivé!"
"Budou tam asi velmi potřebovat i ženskou pomoc." "Musíme si tedy pospíšit! Pojď honem, milá Madelon!" "S radostí! Ale nejdříve si ještě něco vysvětlíme. Je to nutné."
"Něco vysvětlíme?"
"Nedala jsi Amerikánovi svou navštívenku, jak jsem pozorovala."
"Ne. Domnívala jsem se, že musím být opatrná." sj A jakou jsi mu dala? Musím vědět, jak ti mám říkat." "Na lístku stálo jméno: Harriet de Lissa z Londýna."
"Dobrá. Jsi tedy Angličanka a setkaly jsme se ve voze jen náhodou. Ale ví o tom také Fric?"

"Ne. Řekni mu o tom, budešli s ním mluvit dřív než já."
Malý okamžik ještě využily k tomu, aby si upravily šaty, které byly pádem poškozené, a pak se obrátily k troskám vlaku, kde je očekával pohled, jaký se pro oko právě příliš nehodí.

VIII.
Nanon se dala dovést do Thionville, aby tady čekala na sestru a aby k ní vstoupila do vlaku. Vlak už byl ohlášen, ale čas příjezdu minul a vlak nikde. Muselo se něco přihodit, a to nedaleko města.
Náhle se ozvaly hlasité výkřiky, které se opakovaly a na které bylo odpovědí hrozné zděšení.
"Vlak sjel z kolejí! Vlaku se stalo neštěstí, když minul Kónigsmaehern!"
Zaslechla tato slova a opouštělo ji vědomí. Když se vzpamatovala, viděla kolem sebe několik postav, které ji křísily. Také zaslechla otázku:
"Očekávala jste snad známé?"
"Ano, sestru," šeptala.
"Právě tímto vlakem?"
"Ano. A jak jsem slyšel, sjel z kolejí."
"Bohužel je to tak! Je to prý Strašné."
"Bože! Můj Bože! Musím tam!"
Chtěla se rozběhnout, ale třásla se po celém těle a klesla zpátky na lavici.
"Vzpamatujte se, mademoiselle!" řekl muž konejšivým hlasem. "Všichni určitě nebyli raněni, můžeme doufat, že se vaší sestře nic nestalo."
To ji poněkud uklidnilo a dodalo ztracenou sílu.
"Děkuji vám, monsieur!" řekla. "Ale musím tam, musím tam, a to hned!"
Znovu se zvedla, aby odešla, ale on ji lehce zadržel a řekl:
""Počkejte, mademoiselle! Už poslali pro pomoc. Přijede vojsko a také lékaři. Naštěstí je tady po ruce vytopený stroj. Za pár minut odjede několik vozů na místo neštěstí."

112
113

,.Ale vezmou mne s sebou?"
"Udělali by to vlastně stěží, ale postarám se, abych vám vymohl místečko."
Ten muž byl nádražní úředník a dodržel slovo. Sám Nanon dovedl do vozu. Tak se stalo, že přijela na místo hrůzy zároveň s vojskem. Když spatřila všecku tu hrůzu, padla na kolena a chvíli trvalo, než opět nabyla tolik síly, aby slezla z náspu. Dala by se do hlasitého nářku, ale vtom spatřila někoho, koho tady neočekávala, zvláště kdy se po něm na nádraží marně ohlížela, i když ho tam pozvala sběratele bylin Frice Schneeberga.
To ji rázem vrátilo všecku živost. V okamžiku k němu přiskočila. Právě klečel se dvěma muži u raněného. Chytila ho za rameno a zvolala:
"Monsieur Schnnebergu! Vy jste tady? Bohudík! Kde je moje sestra?"
Zvedl se. Jeho tváře zářily radostí. Ukázal na násep a odpověděl:
"Žádný strach, mademoiselle Nanon! Tady právě přichází!"
Vykřikla radostí a běžela s roztaženýma rukama vstříc zachráněné, která právě s Emou přicházela.
"Madelon! Madelon! Sestro! Ty jsi zachráněna!"
Madelon s úžasem pohlížela na běžící dívku, roztáhla rovněž ruce a zajásala:
"Nanon! Ty jsi tady? Bože, jaké to shledání!"
Ležely si v objetí, líbaly se, hladily si tváře a obě vzlykaly radostí a štěstím.
"Považovala jsem tě za mrtvou a ztracenou!" řekla Nanon.
"Bohudík! Jsem zachráněna."
"Aniž by se ti něco stalo! Jaký to zázrak!"
"Ano, byl to zázrak, jaký dovede vykonat jen odvážná smělost."
"Odvážná smělost? Není to tedy jen náhodou, že tě vidím bez úrazu?"
"Ne. Vlak ještě jel, stroj dával znamení o pomoc, když vtom mne jeden cestující popadl, strhl mne z vozu a seskočil se mnou ze stupátka."
"Jaká to odvaha! A jaká duchapřítomnost! A tento hrdina zůstal také bez úrazu jako ty?"
"Ano, a děkuji za to Bohu a všem svatým."
114

"Já také. Ale tomu muži především náleží náš dík. Kde je?"

Madelonina líčka se rozmile usmívala, když ukazovala dopředu a odpovídala:
"Tam, ten vysoký, silný pán, který je u toho raněného."
Nanon pohlédla naznačeným směrem a zeptala se:
"Ten? Opravdu ten?"
"Ano. Ovšem."
Spráskla v nejvyšším překvapení ručkama a zvolala:
"To je monsieur Schneeberg, můj přítel a známý!"
"Ano, milá Nanon!"
"A on tě opravdu zachránil? On? To ani není možné!"
"Proč by to nebylo možné?"
"Copak byl také ve vlaku? Byl ve tvém voze?"
"Ano. Přistoupil k nám v Trieru."
"To nechápu. Pozvala jsem ho přece na nádraží v Thionville. Musím k němu, musím mu poděkovat."
"Ano, udělej to, ale nejdřív dovol, abych ti představila tuto dámu. Moje sestra Nanon miss de Lissa z Londýna, která byla zachráněna stejným způsobem jako já."
Tyto otázky a odpovědi následovaly tak rychle za sebou, že od prvního slova do posledního uplynulo sotva několik vteřin. Teprve teď Nanon zpozorovala Emu Königsauovou. Uklonila se jí a ptala se:
"Vy jste také byla zachráněna Schneebergem, miss?"
"Neli přímo, tedy přece nepřímo," odpověděla tázaná. "Kdyby nevstoupil do našeho vozu, byly bychom obě mrtvé pod vozy."
"Jaký to hodný, dobrý muž! Musím opravdu hned k němu."
Běžela a obě spěchaly za ní.
Fric se právě chystal obvázat raněného, když ho Nanon chytila za ruku.
"Monsieur, byl jste to vy, kdo zachránil Madelon?" řekla rychle. "To vám nikdy, nikdy nezapomenu!"
Radostně přisvědčil a odpověděl:
"Nebyla to z mé strany žádná zásluha, ale pouhá náhoda, mademoiselle. Promluvíme si o tom později. Teď musíme svou pozornost Věnovat těmto ubohým, politováníhodným nešťastníkům."
"Ano, ano! Máte pravdu! Moje leknutí už zmizelo, mohu také pomáhat."
115

Tři dívky se obrátily k lékařům, kteří přijeli pomocným vlakem, a žádaly je o další rozkazy.
Oba franktireuři byli ještě stále u Frice, vlastně spíš Fric byl stále u nich a ani se od nich nehnul. Teď zvedli raněného, aby ho donesli do vozu. Fric jim chtěl pomoci, ale jeden z nich řekl:
"To není třeba, kamaráde. Doneseme ho tam sami."
"Na tento příkrý svah?"
"Ano. My nejsme slaboši."
"Ale do vozu ho nedostanete. K tomu je třeba tří lidí."
Při těch slovech se také chopil raněného. Ani ho nenapadlo, aby tady zůstal, a oba zlosynové proti tomu nemohli nic dělat, i když ho v duchu proklínali. Ale dorozuměli se krátkým pohledem, že teď nadešel nejvhodnější anebo nejvyšší čas, aby už utekli.
Ani je nenapadlo, že mohl Fric všechno vědět. On však zpozoroval jejich pohled a cítil se dost silný k tomu, aby jejich útěk překazil. Když zvolna vystupovali po svahu nahoru, přistoupil průvodčí vlaku k důstojníkovi.
"Kapitáne," řekl, "tito dva muži jsou ti, které jsem měl na mysli."
Přitom ukázal na tu trojici.
"Ach! A ten vysoký, silný muž ne, který je u nich?"
"Ne. Jemu spíše můžeme děkovat za odhalení. Drží se při nich jen proto, aby je pozoroval."
"Dobráf Donesou raněného do vozu, ale přitom by mohli hledat příležitost k útěku. Překazím jim to."
Pokynul dvěma vojákům a dal jim tiše rozkaz. Oba si ihned připravili pušky k výstřelu.
"Ale jen tehdy, nebudouli dbát mého napomenutí!" dodal. "A hleďte, aby byli jen raněni, ne usmrceni. Musíme je mít živé."
Tři muži došli k vozu. Jeden řekl Fricovi:
"Napřed může nahoru jen jeden. Vy jste z nás nejsilnější, jak se zdá. Vezměte raněného na ramena ,a vystupte s ním nahoru."
"Hm!" myslel si Fric. "Počkejte, hoši, mne tak lehce neoklamete. Ze žertu udělám, co si přejete. To bude léčka, do které sami vlezete."
    Uchopil raněného a zvolna a opatrně s ním vstupoval pozpátku do vozu, aby mu nezpůsobil žádnou bolest. Oba druzí

mu pomáhali raněného držet a zvedat. Ale nebožák ještě ani neležel na lavici, když jeden zašeptal:
"Teď anebo nikdy! Kupředu!"
Obrátil se a zvolna a klidně kráčel podél vozů, aby pak obešel poslední vůz a tak se dostal na druhou, nestřeženou stranu.
Důstojník to však zpozoroval.
"Stůjte, vy dva tam nahoře!" zvolal. "Zastavte se!"
Tvářili se, jako by to zvolání ani neslyšeli, a kráčeli dál.
"Stůjte! Stůjte, jinak budeme střílet!"
Jeden se obrátil a pošeptal druhému:
"Tisíc hromů! Mají nás v podezření. Poslechnemeli, jsme ztraceni. Ať jen chlapi míří. Dva nebo tři rychlé skoky a jsme za vozy a pak rychle ze svahu. Honem!"
V nejbližším okamžiku už letěli kolem vozů.
"Palte!" velel kapitán.
Fric, zaměstnaný ještě ve voze ukládáním raněného, ihned zpozoroval, že zmizeli. Podíval se rychle otevřenými dveřmi za nimi.
"Skutečně!" bručel si spokojeně. "Chtějí se dostat na druhou stranu. Počkejte! Tam vás také pozdravím!"
Otevřel dveře z druhé strany, vyskočil, vytáhl revolver a běžel až na roh posledního vozu. Vtom slyšel poslední kapitánův povel. Třeskly výstřely, ale kule prostřelily obě stěny vozu, aniž by trefily, a hned nato skočili uprchlíci za roh.
"Vítám vás!" vzkřikl na ně Fric. "Máte tak naspěch? Stůjte! Ani krok!"
Oba poznali nebezpečí, v kterém se ocitli. Přední zvedl ruku, aby Fricovi vyrazil revolver z ruky, ale dřív dostal sám takovou ránu pěstí, že se svalil a na okamžik pozbyl vědomí. Druhý vytasil nůž a rozehnal se na Frice. Ale zkušený strážmistr ho uvítal kopnutím do spodní části těla, takže se také svalil a upustil nůž. Fric v okamžiku schoval revolver a klečel na obou, svíraje jim silnými dlaněmi hrdla.
Vtom se sem přihnalo několik vojáků a také kapitán.
"Ach!" zvolal důstojník a těžce oddychoval. "Tady jsou!"
"Ano, tady leží," smál se Fric. "Práce je vykonána. Nejlépe bude, dáteli je svázat.''
Tento určitý tón se důstojníkovi nelíbil.
"Mám zato, že jsem to já, kdo má určit, co se má dělat!"
Í17

"Nemám nic proti tomu," odpověděl Fric a pustil oba lapené lotry. Zvedl si klobouk, který mu v zápasu spadl, nasadil si ho na hlavu a vstal. "Ale, prosím, pane kapitáne, jenom ne zase nějaké neprozřetelnosti!"
"Co myslíte tou neprozřetelnosti?" ptal se důstojník rozhněvaně.
"Obě kule, které měly tyto muže zasáhnout, se zaryly do vozu. Co kdybych jimi byl zasažen?"
"Bah! Sám byste byl na vině. Copak jsme mohli vědět, že vězíte za vozy? Kdo vám vůbec nařídil, abyste šel na tuto stranu?"
"Já sám, pane kapitáne! Kdybych to neudělal, oba lotři by uprchlí. Než by se vaši lidé objevili, ti chlapi by se dávno schovali dole v houštině."
"To je ovšem otázka, monsieur." '
"A navíc ve voze, kterým kule proletěly, leží ranění, kteří jimi mohli být snadno zasaženi. To jste si měli rozmyslet."
"Ach, kdo jste, že si troufáte se mnou mluvit takovým způsobem?"
"To nemá s věcí nic společného. Hlavní věc spíše je, abyste si zajistil tyto dva muže, jinak vám znovu utečou."
Poté pozdravil důstojníka a lezl opět ze svahu. Kapitán dal přistižené zlosyny svázat a dopravit do prázdného vozu, u kterého postavil stráž.
Oba frankcireuři se domnívali, že se budou moci zachránit jen největší drzostí.
"Pane kapitáne!" zvolal jeden. "Co jsme udělali, že po nás střílíte a pak na nás vztahujete ruku a dáváte nás spoutat? Nejsme si vědomi ničeho nesprávného."
Vtom okamžiku však Fric přiváděl průvodčího vlaku a Amerikána.
"Zeptejte se těchto pánů!" odpověděl důstojník.
Když spatřili Amerikána, bylo jim, jako by uviděli strašidlo.
"Okradli jste tohoto pána," řekl průvodčí vlaku a ukazoval na Deephilla.
"O tom vůbec nic nevíme."
"Oho!" ozval se Fric. "Právě ten, co to tvrdí, má v náprsní kapse jeho tobolku."
Vstoupil do vozu a vzal mu ji.
"Tady je, monsieur Deephille. Podívejte se, zda něco schází. Oba lotři mluvili o

vysokých bankovkách."
118

Deephill otevřel tobolku, spočítal obsah a odpověděl se smíchem:
"Neschází nic. Ostatně by se lupiči velmi zmýlili. To nejsou bankovky, ale poukázky na mého pokladníka. Musel bych je nejdříve podepsat, aby mohly být vyplaceny. Takto nemají cenu ani halíř."
"To však nezmenšuje jejich vinu," poznamenal průvodčí.
"Dali na koleje kameny, aby vlak vykolejil a aby tu tobolku mohli ukrást. Zavinili smrt a zranění tolika lidí. Propadli bez milosti katu."
"To by nám muselo být dokázáno!" zvolal jeden z nich. "Můžeme dokázat, kde jsme byli, než se stalo neštěstí. Stáli jsme u hlídače na trati."
"To všechno už víme. Ale váš druh kladl na koleje balvany, zatímco vy jste se starali o to, abyste měli svědka svého pobytu. Nám neuniknete. Kam se poděl ten váš druh?"
"Nemáme žádného."
"Dobrá! Však vy už budete přivedeni k doznání! Kapitáne, postarejte se, aby se tito lidé nemohli dát na útěk."
"To asi neudělají!"
Všichni se opět vrátili dplů k troskám vozů, kde bylo ještě mnoho práce. Dřív však důstojník postavil vojáka na stráž k otevřenému oknu. Tento voják se musel postavit na stupátko a neustále pozorovat zločince. Dostal také přísný rozkaz, aby ihned střelil, kdyby pozoroval, že dělají nejmenší podezřelý pohyb.
Nemohl však slyšet, co si tiše, docela tiše šeptali:
"Ty, jsme ztraceni!"
"Čert aby vzal psa, který nás zadržel! Kdo to asi je?"
"Neznám ho!"
"Já také ne! Bylo by se nám to podařilo! Ale teď je po všem!"
"Zdá se, že všechno vědí!"
"I o Leíieurovi, který teď na nás čeká pod bukem! Jak se to mohli dozvědět?"
"Je jen jediná možnost: někdo nás poslouchal."
"Ale kdo?"
"To se dozvíme u soudu."
"Peklo a ďábli! Dostanemeli se k soudu, nebude pro nás žádná záchrana."
"Tady také ne."
"Oho!"
119

"Ach! Máš nějaký nápad?"
"Ano. Ale jen tiše! Nesmíme pohybovat ani rty, jinak ten zatracený voják zpozoruje, že spolu rozmlouváme!"
"No, tam dole dělají dost veliký hluk, že náš šepot nebude slyšet. Jakou tedy máš myšlenku? Napni svůj ostro vtip! Jinak jdeme vstříc potupné smrti!"
"Hm! Až dosud se zdá, že nás nikdo nepoznal. Kdybychom utekli, zarostla by celá ta historie brzy trávou. Museli bychom na několik let zmizet."
"Samozřejmě! Ale jak se odtud dostat?"
"Jsme střeženi jen z jedné strany, z druhé však ne - "
"Co je to platné?"
"Kdybychom mohli otevřít!"
"Vždyť ten chlap od nás neodvrátí oko!"
"Musela by se mu k tomu dát příležitost!"
"To by bylo možné, ale jsme spoutáni. Jak bychom mohli spustit okno, abychom mohli dosáhnout na kliku u dveří?"
"To je pravda. A i kdybychom mohli ven, přece jen by nebylo možné uniknout, protože se spoutanýma rukama bychom nemohli dost rychle utíkat."
"Peklo! Kdybychom měli nůž!"
"To je ono! Mně nůž vypadl! Ale ještě uvažujme! Teď je poslední čas, abychom se mohli zachránit!"
"Ty! Ach, mne něco napadlo!"
"Opravdu? Co?"
"Myslíš, že nás starý nechá v bryndě?"
"Kapitán?"
"No ano! Samozřejmě!"
"Hm! Skoro bychom si mohli myslet, že mu na našem vysvobození bude záležet stejně jako nám - "
"Ovšemže! Ale starý taškář je příliš nespolehlivý."
"Přece jen si bude muset říct, že bychom ho mohli zradit, kdyby nás ponechal

osudu."
"Je otázkou, budeli si z toho něco dělat. Má v rukou mnoho prostředků, aby se vymluvil."
"Tiše!" poručil strážník, který přece jen musel zpozorovat, že spolu rozmlouvají.
"Vždyť my nemluvíme!" dostal hrubou odpověď.
"Viděl jsem to a slyšel jsem vás. Promluvíteli ještě jednou, dáme vám do úst šátky!"
Vrhli na něho pohled plný vzteku, ale museli poslechnout jeho rozkaz.
120

IX.
Paní baronka de Sainte-Marie se včera velice zlobila. Těšila se, že její nevlastní dcera bude donucena podrobit se vůli starého kapitána. V tom se zklamala a teď trpěla migrénou. Poslala tedy do Thionville posla pro doktora Bertranda.
Bertrand, domácí zámecký lékař, toto vyzvání poslechl. Ale ještě byl u baronky, když do dvora vrazil muž na zpěněném oři a ptal se po doktorovi. Když ho k němu uvedli, hlásil:
"Pane doktore, máte ihned přijít. Všech lékařů je třeba. Vykolejil vlak a sletěl z náspu."
Panstvo sedělo při svačině, proto byli všichni přítomni, kromě baronky, které bylo nevolno. Všichni se vyděsili. I starý kapitán zvedl hlavu a upřeně se zadíval na posla. " "Vlak vykolejil?" ptal se lékař. "Kde?"
"Nedaleko města. Někdo nakladl na koleje kameny."
"Svatý Bože! Jaký to zločin! Neštěstí je veliké?"
"Prý vyvázlo jen málo lidí." .
"Musím tedy tam, okamžitě! Pane kapitáne, promiňte, že tak rychle odcházím."
V očích starého plál zvláštní žár. Už tedy bylo známo, že neštěstí bylo úmyslné. Copak si ti chlapi nepočínali dost moudře? A pak se jednalo o hru velmi, velmi vážnou! O vysokou sázku! Musí se sám přesvědčit, zda se úklad podařil nebo ne.
"Jen jděte!" odpověděl. "Nepotřebujete se ani omlouvat. Máte koně ve stáji?"
"Ano," odpověděl tázaný a spěchal ke dveřím.
"Mohl byste tedy ještě okamžik počkat. Pojedu s vámi.
121

V takovém případě není pomocníků nikdy nazbyt. Pojedeme přímo přes pole, ne k městu, ale rovnou na místo neštěstí!"
Otevřel okno a dal rozkaz, aby mu ihned osedlali koně.
Marion de SainteMarie se vyděsila na smrt.
"Můj Bože!" řekla. "To je ten vlak, kterým přijíždí Madelon!"
"Madelon? Kdo je to?" ptal se starý ostře.
"Nanonina sestra."
"Ach! Ta poněmčená? Německá vychovatelka? Té není škoda, jestliže se jí něco stalo!"
Marion se prudce zvedla a odpověděla:
"Tak by měl mluvit jen satan!"
"Mlč, děvče!" pohrozil jí.
Ona však prudce odstrčila židli a odpověděla:
"Nemohu mlčet! Madelon je v nebezpečí. I já pojedu k vlaku. Ať mi osedlají koně!"
"Zůstaneš tady!" poručil.
"Pojedu!" trvala pevným hlasem na svém. "Víš, co jsem ti včera řekla! Pane doktore, doprovodíte mne?"
Miiller se poklonil a odpověděl:
"Jsem vám k službám, milostivá slečno."
Starý se k němu hrozebně obrátil:
"Co kdybych vám to zakázal?"
"Vy chcete milostivou kontesu pustit na takové místo bez průvodu, pane kapitáne?"
Starý zvedl ruku k ústům, zatahal se prudce za oba konce knírů a pak řekl:
"Dobrá! Budiž tedy! Nedáli se zdržet, bude ovšem lépe, pojedeteli s ní. Ale v budoucnu si už dovedu vynutit víc poslušnosti. Pojďte, doktore!"
Za dvě minuty v trysku odjeli. Pustili se polní cestou, která byla mnohem kratší než silnice, po které by museli projet celým městem. Dorazili k náspu, kde se stalo neštěstí, seskočili z koní, nechali je dole stát a vystoupili na násep a z druhé strany opět slezli dolů. Tady byli uvítáni, starý kapitán důstojníkem, který ho ovšem znal, lékař pak svými dvěma kolegy, kteří se radovali, že v něm

našli osvědčenou a nanejvýš potřebnou pomoc.
Bertrand míval vždy potřebné nástroje s sebou. I teď tomu tak bylo. Pustil se ihned do práce.
U jednoho muže, který měl hrozně roztříštěnou nohu,
122

klečela postava sličné dívky. Přistoupil k nim a poklekl vedle ní.
"Ubožák!" řekla. "Bolestí ztratil vědomí."
"Blaze mu!" odpověděl Bertrand. "Nechme ho! Tady mu nemůžeme pomoct. Noha musí být uříznuta."
Zvedl se a ona také. Teprve teď ji mohl vidět do obličeje.
"Je to možné?" zvolal překvapeně. "To nemůže být pouhá podoba! Vy jste "
Okamžitě se však zarazil a opatrně se rozhlédl, zda nebude jeho slova slyšet, a pak tiše pokračoval:
"Vy jste slečna Konigsauová?"
"Ano," přisvědčila s úsměvem. "A vy jste pan doktor Bertrand, který v nešťastném šestašedesátém roce - "
"Byl zachráněn vaším panem bratrem a pak měl čest vás vidět. Ale, probůh, smíte se odvážit přijít až sem?"
"Musela jsem se odvážit a přitom, abych se upřímně přiznala, jsem také trochu spoléhala na vás."
"Jsem vám k službám!"
"Chtěla jsem k vám do Thionville, ale tady mne potkalo toto hrozné neštěstí, jehož následky - "
"Jakže?" přerušil ji polekaně. "Vy jste byla také v tomto nešťastném vlaku?"
"Ano, pane doktore. Ale nechme své osobní záležitosti, nepřipravujme o čas tyto ubožáky, kteří tolik potřebují naši pomoc! Smím si vyprosit krátké pohostinství ve vašem domě?"
"Zajisté, milostivá slečno."
"Musím vám tedy především říct, že jsem Angličanka z Londýna a jmenuji se Harriet de Lissa."
"Ví váš pan bratr, že přicházíte?"
"Nemá ani tušení."
"A jeho sluha, můj sběratel bylin, kterého tady také vidím?"
"S tím jsem se už dohodla. Ale teď už pospěšme k našim raněným."
Po této krátké rozmluvě, která byla ovšem nutná, se opět pustili do záchranné práce.
Důstojník podal starému ruku a po obvyklém pozdravu se ho zeptal:
"Vy jste už také slyšel o neštěstí?"
j,Ano. Pohříchu to nelze pojmenovat jen neštěstím.
123

Označení, které by tady bylo správné, ani nemůže být nalezeno."
Přitom se rozhlížel a tvářil se, jako by se nemohl ubránit hrůze.
"Bohužel!" odpověděl důstojník. "Toto utrpení a četná zmrzačení! Je to hrozné!"
"Kdo zavinil neštěstí? Železniční personál?"
"Ale ne! Na koleje byly nakladeny kameny, veliké množství balvanů."
"To je hrůza! Jistě to byli jen kluci, kteří mají ďábelskou radost z takové zkázy. A že to postihlo právě osobní vlak!"
"Vždyť to bylo úmyslné!"
"Úmyslné?" ptal se starý s úžasem.
"Ano. Vlak měl být zničen, aby mohla být provedena předem promyšlená loupež."
"Je to možné?"
"Anp, jsou takoví ďábli! Ale my jsme naštěstí ty lotry pochytali."
Kapitánova víčka se na krátký okamžik přivřela, ale pouze na krátký okamžik, pak hned pokračoval:
"To je dobře! Ale jsou to ti praví?"
"Ano. Vždyť jsme jim lup zase odebrali."
"Znáte je?"
"Nezná je tady nikdo."
"Ach! Směl bych je vidět? Snad bych vám o nich mohl dát zprávu!"
"To by mne těšilo, nesmírně těšilo."
"Kde jsou?"
"V zadním oddělení předposledního vozu. Budu vám hned k službám, pane kapitáne! Jen ještě zařídím nějakou maličkost tady naproti."
Na krátký čas se vzdálil. Starý kapitán se pátravě ohlédl po označeném voze. Spatřil na stupátku vojína, a protože sám stál hlouběji, mohl vůz prohlédnout. Poznal, že z protější strany nestojí žádná stráž. Jeho plán byl ihned hotový. A

stejně odhodlaně se hned pustil do jeho provedení.
Sáhl do kapsy svrchníku. Měl tam malý kapesní nůž. Otevřel ho a držel ho v pravé ruce tak, aby byl schovaný rukávem. Ohlédl se za důstojníkem a poznal, že ten nedaleko hovoří se šikovatelem.
Sestupoval zvolna ze svahu, jako by mu dlouho trvalo, než
124

se velitel vrátí. Ale místo aby zamířil k vojákovi stojícímu na stráži, obešel poslední vůz a prohlížel si ho, jako by zkoumal jeho únosnost a pevnost.
Na druhé straně nebyla živá duše. Rychlý rozhled ho přesvědčil, že není pozorován. Přistoupil k zavřeným dveřím oddělení, v kterém byli zajatci, a rychle a tiše je otevřel.
Pak šel dál a vrátil se z druhé strany. Stále se tvářil, jako by zkoušel pevnost vozidel.
Nikdo ho neviděl a otevření vozových dveří se stalo tak potichu, že ani vojín na stráži nic nezpozoroval. Ale oba tam ve voze to přece mohli slyšet.
"Ty, co to bylo?" šeptal jeden.
"Jsou otevřené dveře," odpověděl druhý.
"Hrome! Opravdu?"
"Ano. Vidím docela uzoučkou skulinu, která se v nich utvořila."
"Kdo to asi byl?"
"Kdoví!?"
"Je to jistě pro naši záchranu!"
"Možná! Dejme si pozor! Myslím, že se něco stane!"
V tom okamžiku se blížil starý z druhé strany k vozu. Voják na stráži ho zpozoroval a pozdravil.
"Znáte mne?" ptal se Richemonte.
"Ano, pane kapitáne."
"Nechtě mne podívat se na zajatce, zda je poznám!"
Voják seskočil ze stupátka a starý se na ně postavil. Pravou rukou sáhl do otevřeného okna, jako by se chtěl hodně pevně přidržet, a přitiskl se do okna celou horní polovinou těla, takže je úplně vyplnil.
"Tedy tito lotři způsobili takové neštěstí!" řekl hlasitě. "Měli by být mučeni rozžhavenými kleštěmi!"
Při těchto slovech hodil jediným trhnutím ruky, kterou zvenčí nebylo vidět, na klín jednomu z přistižených nožík. Pak rychle seskočil. V nejbližším okamžiku zaujal voják opět své místo, ale považoval za svou povinnost, aby měl oči upřené na bývalého důstojníka císařské gardy.
To poskytlo oběma zlosynům opět lhůtu k výměně myšlenek.
"Starý!" šeptal první.
"Mohli jsme si to myslet."
"Jsme zachráněni."
"Máš nůž?"
125

"Ano. Jak je dobře, že nám nesvázali ruce za zády!"
"Můžeš tedy nejdříve přeříznout můj provaz a já pak tvůj."
"A pak ven! Jenom kdyby chtěl tam ten čertovský voják na okamžik zmizet!"
"Neměj starost! Starý je moudrý. Však už zařídí, aby se to stalo. Já ho znám."
Vtom už přicházel také důstojník.
"Nuže, pane kapitáne?" ptal se. "Podíval jste se na ně?"
"Jen pouhý okamžik."
"Znáte je?"
"Myslím, že ne."
"Ale snad oni budou znát vás. Zeptám se jich. Snad je usvědčíme."
Odstrčil vojáka a sám se postavil na stupátko.
"Poslouchejte, chlapi," řekl, "znáte toho pána, který se sem teď díval?"
Nikdo neodpověděl.
"Nechceteli mluvit, rozvážu vám jazyky. Ptám se vás, zda znáte toho pána!"
"Ne," zněla teď odpověď.
"Vy tedy nejste z tohoto kraje? Odkud jste?"
Než mohl vyslechnout odpověď, ozvalo se hučení a starý varovně zvolal:
"Pane kapitáne vlak!"
Důstojník se ohlédl. Stroj, který před chvílí odjel, se opět vracel s několika vozy.
"Bah! Stojím pevně!" odpověděl důstojník.
Přiměl zlosyny k řeči a nechtěl tuto dobrou příležitost nevyužít. Obrátil se tedy znovu dovnitř vozu.

"Nuže! Odkud jste, ptám se!"
"Z okolí Verdunu."
"Máte spoluviníky?"
Ne "
"ÍNC.
"Nelžete!"
Vtom přirazil parní stroj nové vozy k těm, které tady stály. Stalo se to opatrně, ale přece s nárazem, kterému nemohl důstojník odolat, protože na to nebyl zvyklý. Seskočil a běžel podél vozu, protože se vlak ještě kousek cesty pohyboval.
"Teď!" řekl uvnitř druh.
"Dej sem ruce!"
"Tady! Tak! A teď ty!"
126

Nový řez a oba měli volné ruce.
"Je někdo na druhé straně?"
Ten, který seděl u protějších dveří, je pootevřel a podíval se ven. Neviděl nikoho.
"Není," odpověděl. "Pojď! Rychle!"
Vyskočil. Druhý ho následoval a přirazil za sebou dveře. Vlak zastavoval, kola hrčela takže nebylo ten hluk slyšet. A oba sletěli ze svahu a zmizeli v houštině.
Právě v tom okamžiku podával důstojník zprávu starému:
"Jsou prý z okolí Verdunu. Věříte tomu?"
"Možná... Ale, prosím, vyptávejte se jich dál!"
Přitom se špičky jeho knírů chvěly. Důstojník odpověděl:
"Máte pravdu. Železo se musí kout dokud je žhavé. Pomohu vyšetřujícímu soudci."
Vystoupil opět na stupátko. Od okamžiku, kdy sestoupil, uplynulo sotva několik vteřin.
"Poslouchejte, vy lotři, teď mi povíte   svatý   !"
Zarazil se a bylo i zvenčí vidět, jak nesmírné bylo jeho zděšení.
"Nuže?" ptal se starý. "Co je?"
"Pryč!" odpověděl tázaný a stále upíral strnulé oči dovnitř vozu.
"Pryč? Kdo?"
"Oba chlapi!"
"Není možné!"
Teprve teď se důstojník otočil. Jeho tvář zbledla jako křída. Upřel na starého vyboulené oči a ptal se:
"Můžete to pochopit?"
"Že jsou pryč? Ne! Tomu nemohu vůbec věřit!"
"A přece zmizeli!"
"Ukažte!"
Starý ho odstrčil, vystoupil nahoru a podíval se do vozu.
"To je nemožné!" zvolal. "Myslím, že se schovali pod sedadla,"
"Pod sedadla?" ptal se druhý a krev se mu při těchto slovech opět vrátila do tváří.
"Zajisté," odpověděl Richemonte.
Snažil se tento výjev prodloužit, aby měli prchající více času k útěku.
"Ale proč by se schovávali?"
"To lze přece snadno pochopit: abychom si mysleli, že
127

uprchlí. A zatímco je budeme na jedné straně hledat, utečou nám na druhé."
"Ach! Tak hloupí přece nejsme! Vytáhněme je zpod sedadel!"
"Ano, otevřme!"
Otevřeli dveře a velitel se začal dívat pod sedadla. Ale když byl s prohlídkou hotový, zase zbledl na smrt.
"Nadarmo! Jsou pryč!" řekl zdrceně.
"Tisíc hromů! Vždyť se přece nemohou udělat neviditelnými!"
"Zdá se už, že to dovedli."
"Copak je z druhé strany otevřené okno? Myslím, že ne!"
"Ne. Je zavřené."
"Anebo snad dveře?"
Vstoupil do vozu a prohlížel dveře.
"Jsou stále ještě zavřené jako dřív," řekl.
"Z toho aby byl ďábel moudrý! Nebo je snad můžeme vidět někde tady naproti?"
Druhý důstojník otevřel rychle okno, díval se z něho a odpověděl:

"Ne. Není tady vidět živá duše."
"Pak se stal zázrak. Ale jak si ho vysvětlit?"
"Já to nedovedu, pane kapitáne," odpověděl druhý a vyskočil z prázdného vozu.
"No, já také ne. Ostatně mi po tom nic není!"
"Zato mně ano," odpověděl druhý a potil se rozpaky. "Zajatci mi byli svěřeni, abych je hlídal."
"Vždyť jste je dal střežit, a dokonce jste je i sám střežil!"
"A právě v tu chvíli, kdy jsem je měl sám na očích, zmizeli beze stopy. Muselo se to stát ve dvou vteřinách, co jsem seskočil, když se vůz začal pohybovat."
"Ale na druhé straně nevyšli. Je tady všechno stejně zavřené jako dřív."
"Tady však mohli utéct ještě méně. Tady jsme stáli my!"
"Tedy snad stropem nebo podlahou?"
"Vše je pevné a neporušené."
"No, já po tom pátrat nebudu."
Chtěl se obrátit, ale nemohl. V nových vozech totiž přijela kromě četného pomocného dělnictva také soudní komise, jejíž povinností bylo sepsat protokol. Páni se ihned obrátili na místo neštěstí, ale protože tam zaslechli, že pachatelé byli

přistiženi a jsou zavření ve voze, vrátili se právě v tom okamžiku, kdy se měl starý kapitán k odchodu. Viděl je sice už dřív, ale tvářil se, jako by je nepozoroval. Teď zdvořile smekl klobouk.
"Ach, pane prokurátore!" zvolal.
"Ano, jsem to já, pane kapitáne. Zavolala mne sem nejsmutnější povinnost. Váš sluha, pane kapitáne!" pozdravil také mladšího důstojníka. Zločinci už byli přistiženi?"
"Ano, pane prokurátore," odpověděl tázaný, vytáhl šátek a stíral si pot.
"Byli svěřeni do vaší péče?"
"Ano pohříchu zajisté!" koktal ubožák.
"Pohříchu?" ptal se prokurátor udiveně.
"Ano, pohříchu!"
"Jakto? Proč?"
,,Už je nemám."
"Nerozumím vám. Už je nemáte a nepředal jste je nikomu jinému, aby je střežil?"
"Tak je. Totiž... oni oni jsou pryč," koktal v rozpacích.
"Pryč? Už je odvedli?"
"Nikoliv. Uprchlí!" ozval se starý kapitán.
"Uprchlí?" ptal se prokurátor. "Pánové, doufám, že je to pouhý omyl! Nebo se mám snad domnívat, že při neštěstí tam dole si tady nahoře tropíte žerty ?"
"Žádný žert! Zlosynové skutečně uprchlí."
"Pane kapitáne!"
"Ano, je to tak!" přisvědčil starý svým obvyklým, jistým způsobem.
"No, doufám, že se ještě toto temno vyjasní. Zločinci jsou pryč, to je jisté. Pane kapitáne, dejte laskavě prohledat okolí. Zejména stopy na protější straně. Já zatím půjdu opět dplů na místo hrůzy."
Tato slova pronesl nejpřísnějším hlasem. Bylo jasné, že se tady stala chyba. Páni se obrátili a nechali oba důstojníky stát u vozu. Velitel odkvapil, aby poslech daný rozkaz, starý kapitán pak sešel dolů k troskám, aby sledoval svůj další účel.
Dole spatřil Nanon,'která byla zaměstnaná raněným. Přistoupil k ní a zeptal se jí:
"No - vaše sestra je také mrtvá?"

"Ne. Žije. Bůh buď za to pochválen!"
"Bah! Nevíte, zda byl v tomto vlaku také nějaká pán z Ameriky?"
"Ano, pane Deephill."
"Toho jsem myslel. Je jistě tady?"
"Stojí tam u té Angličanky. Právě se chystá obvázat raněného."
"Ah! Ten černovlasý pán!"
Ema Kdnigsauová odložila cestovní přehoz. Protože se teď pohybovala pouze v šatech, bez pláště, vynikly její krásné půvaby mnohem víc. Starý ji spatřil. Býval vždy obdivovatelem ženské krásy a znalcem v tomto oboru byl ještě dnes.
"Angličanka?" ptal se a upřel na dámu svůj pátravý pohled.
"Ta dáma, ano!"
"Ta byla také ve vlaku?"
"Seděla s mou sestrou v jednom voze."

"Ach! A obě jsou zachráněny! Neštěstí bylo galantní - krásu ušetřilo."
A už se obrátil k té skupině. Došel k ní, smekl a ptal se zdvořile:
"Slyšel jsem, že tady najdu monsieura Deephilla. Smím se snad ptát, bylli jsem dobře informovaný?"
Amerikán se zvedl a odpověděl:
"Tak je, monsieur. Jméno, které jste vyslovil, náleží mně."
"Vy jste z New Orleansu?"
"Ano."
"A jste poslán ke kapitánu Richemontovi?"
"Takje."
"Nuže, pak jste u cíle. Moje jméno je Richemonte. Věděl jsem, kterým vlakem přijedete, slyšel jsem před několika minutami, že tento vlak stihlo neštěstí, a tu jsem přirozeně ihned přichvátal, abych se dozvěděl, nepotkaloli i vás. Ke svénesmírné radosti vidím, že jste zachráněn. Dovolte, abych vám z celého srdce blahopřál!"
Podal Amerikánovi ruku. Deephill ji uchopil, poklonil se a řekl:
"Pane kapitáne, vaše starosti jsou pro mne velmi vysokou ctí. Smím prosit, abych vás mohl dnes nebo zítra navštívit?"
"Navštívit? Ach, nejen to, ale budete mým hostem v zámku Ortry!"
130

"Jak poroučíte! Jsem vám úplně k službám."
"Přišel jsem pro vás, abych vás odvedl a doprovodil. Kdy smíme vyrazit?"
"Zatím ještě prosím o chvilku strpení."
Jeho pohled padl bezděky na Emu. Starý tento pohled pozoroval, ale vysvětlil si ho svým způsobem a řekl:
"Ach, krása má přece jen stále svá pouta!"
Ema se začervenala, ale netvářila se, jako by tato poněkud drzá slova vztahovala na sebe. Amerikán svraštil čelo a odpověděl hlasem, který zněl skoro káravě:
"Chcete tady mluvit o kráse, tady, mezi mrtvými, raněnými a troskami? Neštěstí má silnější pouta než štěstí. To mne tady zdržuje. Nemohu opustit toto místo, dokud nebudu přesvědčený, že jsem vykonal svou povinnost vůči těmto nešťastníkům."
Starý pokrčil rameny a chladně odtušil:
"Je tady dost jiných zachránců!"
"To není důvod, abych odcházel! Čím více rukou bude v činnosti, tím dříve budou utišeny bolesti!"
"Snad máte pravdu, ale musím se domnívat, že tato dáma patří k vám. Nechtěl byste mne laskavě představit?"
"Viděli jsme se teprve ve vlaku, pane kapitáne. Tato dáma je miss de Lissa z Londýna."
Richemonte smekl klobouk a hluboce se poklonil.
Ema vstala a obrátila se k němu. Stála tváří v tvář dlouholetému úhlavnímu nepříteli své rodiny, ale v její tváři nebylo vidět ani stopu pocitů, které k němu chovala. Dívala se mu pátravě, upřeně a dlouho do tváře, jako by si chtěla zapamatovat její tahy na věčné časy, poklonila se, jemně se usmála a řekla:
"Je mi opravdu zadostiučiněním, že mohu poznat pána, o kterém jsem tak často slýchávala!"
V tom okamžiku ji totiž napadla myšlenka, možná to bylo vnuknutí, které ihned a neodvolatelně musela poslechnout.
On jí však pohlédl překvapeně do obličeje a řekl nedůvěřivě:
"O mně jste slýchávala, miss? Nemýlíte se? Jméno Richemonte, jak se zdá, není příliš neobyčejné!"
"Míním kapitána Albína Richemonta ze zániku v Ortry."
"No, to jsem já. Smím se ptát, při jaké příležitosti a kde jste slyšela moje jméno?"
131

"O tom až později, pokud se ještě uvidíme. Jsem členka klubu milosrdenství."
Oči starého se zaleskly.
"Ach!" zvolal. "Cestujete snad v zájmu tohoto klubu, miss de Lissa?"
"Ano."
"To je pro mne ovšem zajímavá zpráva, nanejvýš zajímavá! Smím se zeptat na cíl vaší cesty?"
"Thionville."
"Safra - pardon! Thionville! Jste tam snad odkázána na určitou adresu?"
"Nikoliv. Mohu jednat úplně podle svého uznání, ale ubytuji se u pana doktora Bertranda."

"Vaše rodina s ním je ve styku?"
"Nikoliv. Byl mi doporučený."
"Byla jste mu ohlášena? Je totiž tady, právě teď stojí nahoře na náspu, u vozů."
Ukázal jí ho rukou. Ona vlídně pokynula a odpověděla:
"Vím to, pane kapitáne. Už jsem s ním mluvila."
Starý nemohl odvrátit oči od její sličné tváře. Bylo mu tak podivně.
"Odpusťte, že jsem vám kladl tolik otázek," prosil ji. "Ve vašich tazích, ve vaší postavě, ve vaší řeči, v celé vaší bytosti je něco, co mi vnucuje myšlenku, jako bychom se už někdy viděli, nebo jako bychom měli vstoupit ve vzájemný přátelský vztah. Byla jste už ve Francii?"
"Ne, ještě nikdy!"
"Pak se tedy mýlím. Ale snad se mi dostane štěstí, že se s vámi ještě setkám. Zdržíte se v Thionville delší dobu?"
"To ještě není určeno. Rozhodně však odjedu teprve tehdy, až bude dosažen účel mé přítomnosti."
"Ach, vy máte zvláštní poslání?"
"Zajisté."
"Snad obchodní?"
"Tak nějak by se to mohlo nazvat. Ale teď prosím o dovolení, abych se směla vrátit ke svým povinnostem."
Udělala starému opravdu královskou poklonu a obrátila se k raněnému.
Kapitán poodešel s Amerikánem několik kroků a zeptal se ho:
"Slyšel jste slova této krásné dámy?"

"Samozřejmě, kapitáne!"
"Přicházíte ke mně s politickým posláním?"
"Zajisté."
"Skoro se zdá, že tato Angličanka přišla do Francie také z podobných důvodů."
"Ano, je možné se tak domnívat."
"Zajisté jste se s ní ve vlaku bavil! Nezmínila se o ničem, z čeho by bylo možné určit, zda je moje domněnka správná?"
"Ne, vůbec o ničem."
"Budu ji tedy muset v Thionville vyhledat. Ale myslel bych, že i nejkratší zábava poskytne bod, který postačí, aby se dal podle něho zbytek domyslet."
"Nemluvili jsme skoro o ničem. Představil jsem seji a pak ihned přišla řeč na vykolejení vlaku, které nás očekávalo."
Starý se zarazil.
"Které vás očekávalo?" ptal se. "To zní, jako byste věděli, že vlak vykolejí?"
"Také to tak je."
"Ale prosím vás - to je nemožné!"
"Soudil jsem tak z různých důvodů, ale úsudek jsem si mohl udělat teprve tehdy, když jsme už byli tak blízko tohoto místa, že už nebylo možné neštěstí odvrátit!"
Starého se zmocnilo rozčilení, které dovedl přemoci jedině napětím všech sil.
"Smím vědět," ptal se, jaký předpoklad jste měl, abyste se takového úsudku mohl dovtípit?"
Amerikán váhal s odpovědí. Díval se chvíli do dálky. Jeho tvář nabyla strnulý výraz. V duchu uvažoval, co má odpovědět. Nakonec řekl:
"Při tomto vykolejení se ani tak nejednalo o vlak, jako spíše o mne!"
Kapitán se ulekl, ale pokoušel se, aby své leknutí zakryl.
"O vás?" řekl. "Není možné!"
"Je to jisté."
"Ne, to si nelze pomyslet!"
"Ó, naopak, lze to snadno vysvětlit! Věděli, že přijdu tímto vlakem a že mám při sobě velmi značnou sumu peněz!"
"No? A dále?"
"Rozhodli se, že vlak vykolejí a že pak najdou u mé
mrtvoly plnou tobolku." ;

Starý se musel ze všech sil přemáhat, aby se neprozradil. Zakašlal a popotahoval se za konce kníru. Konečně ze sebe vyrazil:
"To je šílený nápad!"
"A přece je to holá skutečnost!"
"Důkazy!"
"Považovali mne už za mrtvého a mezitím, co jsem ležel zahrabaný v roztříštěném voze, .odňali mi tobolku."

"U všech čertů!"
"Ano, je to tak!"
"Ale to přece ještě nic nedokazuje! Tobolku u vás našli nepochybně jen náhodou."
Amerikán váhal říci ještě něco víc. Fyziognomie starého se mu naprosto nelíbila. Tento však mínil dobráckým hlasem:
"Vidíte tedy, že vaše domněnky jsou nesprávné!"
"Možná. Ostatně bych siani nedovedl vysvětlit, jak by se mohli dozvědět o mé tobolce."
"Ano, věděli o tom jen dva, že jste očekáván, totiž hrabě Rallionajá."
"A vy dva jste se dojista chránili, abyste naše tajemství nevyzradili!"
"Zajisté! Ale safraporte, co je tedy s vaší tobolkou? Je pryč?"
"Byla mi odcizena ale už ji zase mám!"
"Ach! Byla tedy zloději odňata?"
"Zlodějům. Byli dva."
"Ach! Tedy ti, co utekli?"
Amerikán na něho s úžasem pohlédl. Byl spolu s Emou Kónigsauovou tak zaměstnaný pomáháním ubožákům, že si nevšímal ničeho, co se kolem nich dělo.
"Utekli? Oba?" ptal se.
"Ano. Důstojník je nechal uniknout. Teď se chystá, že se za nimi pustí."
"To je nepochopitelná nedbalost! To je - - "
Zarazil se a díval se zamyšleně před sebe. Po chvilce pokračoval:
"Ale doufám, že je opět přistihnou!"
"Zajisté, monsieur! Budete tedy mým hostem. Nemám pohříchu čas, abych se tady déle zdržel. Jak opustíte toto místo?"
"Nejspíš opět vlakem."

"Dobrá! Dovolím si vám tedy poslat svůj kočár na nádraží."
"Budu vám vděčný za tuto pozornost."
"Adieu tedy prozatím!"
Podali si zdvořile ruce a starý se vzdálil, aby se vrátil ke svému koni, který se na druhé straně náspu pásl.
Když se roznesla zpráva, že zlosynové zmizeli a část vojáků byla vyslána, aby hledali jejich stopu, připojil se k nim také Fric. Byl přímo rozzuřený, ale brzy musel uznat, že už nemůže ničím přispět, aby byli uprchlíci opět přistiženi. Neměl čas, aby za nimi prohledal celou krajinu. Vrátil se tedy na místo neštěstí.
Chtěl právě vystoupit z křoví, když spatřil starého kapitána, který sestupoval ze svahu ke svému koni. Současně se objevil na louce jezdec s jezdkyní, kteří se sem chvatně blížili. Byl to doktor Miiller a Marion.
Starý je zpozoroval a zůstal stát, aby na ně počkal. Zastavili před ním a Muller seskočil, aby pomohl sličné baronce při sestupování.
"Nechtě toho, když jsem tady já!" osopil se na něho starý.
Pomohl své vnučce a podal jí rámě, aby ji vyvedl na násep. Marion jednala, jako by se mezi ní a dědem vůbec nic nepřihodilo.
"Tady nahoře to je?" ptala se ho při sestupování.
"Z druhé strany, dole! Prosadila jsi svou vůli, ale budeš také dost silná, abys ten pohled snesla?"
"Myslím, že ano!"
"Pojď tedy!"
Když vyšli nahoru, zastavil se, aby jí dopřál čas k rozhledu. Zachvěla se. Ucítil to.
,",No? Teď přijdou mdloby?" ušklíbl se.
"Asi ne," odpověděla mu. "Ale přece jen je třeba naprosto necitelné a surové srdce, aby se tady člověk nezachvěl!"
"Dobrá! Rozumím ti. Takové srdce mám já."
"Jak se zdá."
"Bah! Je mi při tom docela dobře. Ale co teď?"
"Co teď? To je otázka! Pomohu obvazovat raněné."
"Ty?" ptal se hněvivě. "Baronesa de SainteMarie?"
"Ano, já! Baronesa má stejné lidské povinnosti jako každá jiná žena."
"To zní po sociální demokracii a komuně. Ale hm, nechci mít nic proti tomu, ale s jednou podmínkou."

"Při plnění povinností si nedám předpisovat žádné podmínky."
"Čerta! Ty jsi už několik dnů neobyčejně emancipovaná. Postarám se o to, aby ti byla trochu přistřižena křídla."

"Dřív mne odnesou, než se jich dotkneš svými nůžkami."
"Uvidíme! Nechcešli přistoupit na žádnou podmínku, dám ti rozkaz. Rozumíš?"
"Ano. Rozkaz mi neimponuje a tobě vůbec neprospěje."
"Oho! Dovedu mu dát váhu!"
"Bude to bud zbytečné anebo bezúspěšné. Budešli žádat něco, co nemohu udělat, nechám toho docela. Budeli to něco, co budu moct srovnat se svými názory, není třeba žádný rozkaz, stačilo by přání, pouhá žádost."
"Safřaporte! Tedy už nesmím poroučet! Jenom prosby a žádosti smím milostivé slečně předkládat?"
"Tak je! Zdvořilost je první zákon společenského a tudíž tím spíše i,rodinného života. Měl bys to konečně vědět. Jsi na to dost starý!"
Prudce ji odstrčil, obrátil se k ní a chtěl se na ni osopit. Ona však udělala pohyb rukou tak vznešený a velitelský, že mu nevyšlo ze rtů ani slovo.
"Tiše!" řekla. "Jsou tady lidé, kteří nemusí ani tušit, jaký jsi tyran. Nuže - co ode mne žádáš?"
Násilím přemohl svůj vztek a odpověděl:
"Podívej se tady rovněž dolů! Vidíš toho pána a dámu, kteří právě raněnému obvazují zlomenou ruku? Ten pán je Amerikán a jmenuje se Deephill. Bude u nás bydlet a doufám, že se přičiníš, abys k němu byla vlídná, vlídnější, než jsi ke mně."
"Vše bude záležet na něm. Hrubost nikdy nesklidí vážnost a zdvořilost."
"Dobrá! Ale zanech toho filozofování. Dáma, která je s ním, je Angličanka."
"Je vdaná?"
"Nikoliv, když si dává říkat ,mis ."
"Šlechtična?"
"Zajisté, protože se jmenuje de Lissa. Bude bydlet u doktora Bertranda. Mám důvod k domněnce, že sem přijela s diplomatickým posláním."
"Dáma?"
"Copak dosud nebyly žádné diplomatky?"
136

"V Thionville a v Ortry nikoliv!"
"Však tady také nebyl nikdy žádný kapitán Richemonte. Přál bych si " a na tato slova dal zvláštní důraz "přál bych si tedy, aby ses s ní seznámila - - "
"Ach! Ze mne se má také stát diplomatka?"
"To nemáš ani tolik obratnosti, aby ses seznámila s cizí dámou?"
"Ne, když se mi nelíbí!"
"Ta se ti bude líbit. Je neobyčejně krásná."
"Uvidíme!"
"Seznámíš se s ní tedy a budeš hledět, abys vypátrala její tajemství. Rozumíš?"
"Velmi dobře! Ale neposlechnu tě."
"U čerta! Proč?"
"Máli mne tvé přání přimět k pátrání a vyzvídání, neposlechnu tě. Nemám k tomu rozhodně žádné nadání."
"Postarám se o to, abys nadání dostala! Teď tě opustím. Doufám, že uslyším, až se vrátíš, že jsi už s tou dámou mluvila. Adieu!"
Šel.
Když přišel dolů ke koním, doktor Muller tam už nebyl, ale to mu nevadilo. Vsedl si na svého koně, koně doktora Bertranda nechal dále pást a sám odjel.
137

X.
Miiller, když viděl starého vystupovat s Marion na násep, chtěl jít za nimi. Zavedl tedy oba koně, aby je přivázal ke stromu. Nebyl ještě hotový, když sebou náhle trhl.
"Pst!" ozvalo se nedaleko, něho.
Vstoupil do křoví a spatřil Frice, který tady stál.
"Ty jsi tady?" ptal se ho. "Nepodařilo se ti tedy zabránit neštěstí?"
"Ne. Kdo by si pomyslel, že má být vykolejen vlak?"
"Máš pravdu! Přijel jsi sem v pomocném vlaku?"
"Nikoliv. Přijel jsem s vlakem."
"Cože? S vlakem, který stihlo neštěstí?"
"Ano. Jel jsem totiž časně ráno do Trieru, abych se setkal s Madelon dřív než její sestra."
"To bylo dobré!"
"Zároveň jsem si myslel, že bych mohl někde ve voze narazit na toho Deephilla."
"To asi nebylo těžké, bylli skutečně ve vlaku."
"Setkal jsem se s ním však náhodou už v hotelu v Trieru," pokračoval Fric.

"A informoval jsi ho o nebezpečí, které mu hrozilo?"
"Nikoliv, ale naopak jsem se s ním nesmírně pohádal, když se z něho vyklubal náš úhlavní nepřítel. Neznal jsem jeho jméno, to jsem se dozvěděl, až když jsme se setkali opět ve voze."
"Vy jste tedy jeli spolu?"
"Ano. My dva a dvě dámy!"
"Madelon mezi nimi?"
"Ano, ona byla jednou z nich!"
"A ta druhá?"
138

"Angličanka, z Londýna, miss de Lissa."
"A co dál?"
"Představil jsem se té Angličance. Přitom jsem četl jméno Deephill na jeho navštívence a už jsem věděl, že je to můj muž. Seznámil jsem ho ihned s nebezpečím, které mu hrozí."
"Věřil tomu?"
"Ne. Ale když jsem se mu zmínil o jeho tobolce a o jeho miliónech a zvlášť když jsem jmenoval starého a hraběte Ralliona, byl už přesvědčen!"
"A pak?"
"Řekl jsem mu několik slov z toho, co jsem slyšel, a tu nás napadlo, že asi chtějí způsobit vyšinutí vlaku, aby se dostali k j eho penězům!"
"Svatý Bože!" zvolal Muller, "teď mi je, jako by mi spadlo bělmo z očí!"
"Mně bylo zrovna tak."
"Začíná mi být úzko! Rychle, rychle! Co jste udělali?"
"Byli jsme už tady nablízku. Máli se opravdu stát železniční neštěstí, stane se to jistě před Thionvillem!"
"Tak je! Tak je! Dál!"
"Neměli jsme tedy ani okamžik nazbyt. Vyrazili jsme dveře z obou stran a postavili se na stupátko, on z jedné, já z druhé strany. Chtěli jsme dát strojvedoucímu znamení, ale ve voze nebyl poplašný signál. A už bylo pozdě. Stroj už zoufale pískal. Na kolejích ležela veliká hromada kamení!"
"Bože, co dál?!"
"Popadl jsem Madelon a on Angličanku. Pak jsme oba seskočili ze stupátek, každý ovšem se svým břemenem a v nejvyšší čas, aby nás vozy také nestrhly a nepochovaly."
"Bohudík! Jak to asi vypadá na druhé straně?"
Přitom ukazoval na násep.
"Hrozně, hrozně!" odpověděl Fric.
"Je mnoho raněných?"
"Velmi mnoho, ale ještě více je mrtvých. Jen velmi málo osob vyvázlo bez pohromy."
"Ale byloli to vše předem vypočteno, musím se domnívat, že přišli také ti dva zlosynové, aby hledali Amerikána!"
"To se také stalo!"
"Ach! Opravdu přišli?"
"Ano. Amerikán se tvářil mrtvým. Vzali mu tobolku, a když chtěli zmizet, zadržel jsem je. Byli svázáni a schováni do vozu tady nahoře."
139

"Bohudík, 3e byli chyceni!"
"Láryfáry! Chyceni sice byli, ale pohříchu je už nemají!"
"Nemají? Snad nechceš říct, že - - "
"Že utekli? Ano, právě to chci říct. Zrovna se vracím z jejich pronásledování. Nikde po nich není ani stopa!"
"Ale jak se jim podařilo uniknout? Vždyť nahoře a naproti musí být velmi mnoho lidí, aby byl podobný útěk naprosto znemožněn!"
"Je tam plno lidí a stovky ještě přicházejí z blízkého okolí. Ale všichni se nesmí přiblížit k místu neštěstí. Ale považte: Strčili oba chlapy do vozu, na oživené straně postavili vojáka, ale na druhé, směrem k nám, kde není živá duše, nechali vůz nestřežený!"
"To je hrozně hloupé!"
"Ano. Něco takového se někdy stane. A toto bezpečnostní opatření řídil sám kapitán! U nás doma má každý husopasek víc krupice v hlavě. No, těš se, Francie, na svá vítězství! Stále si myslím, že tví hrdinové dostanou důkladně na frak!"
"Ne tak nahlas, ne tak nahlas, Frici! Nejsi doma ve své stáji!"
"Ano, člověku přece jen přetéká žluč, když vidí něco takového!"
"Ty jsi tedy zachránil život krásné Madelonce?"

"Ano. A Amerikán zachránil Angličanku."
"Přeji mu to a jí také, ale to mne tolik nezajímá."
Fric se tvářil nadmíru udiveně a ptal se:
"Ne tolik?"
"Ano. Není to nelidské. Vždyť je neznám!"
"O tom bych přece jen pochyboval!"
"Jakto?"
"Hm! Ta Angličanka totiž cestuje inkognito!"
"Na zapřenou? S nepravým jménem?"
"Ano!"
"Ale přece je Angličanka?"
"Ne, ačkoliv mluví anglicky jako nejjemnější lady. Považte si, ona je z - "
"No, odkud?"
"Z Berlína!"
"Z Berlína? A cestuje jako Angličanka? To musí mít docela zvláštní důvody!"
"Zajisté! Jen kdybychom mohli ty důvody vypátrat!"
140

"No, a znám ji snad?"
"Možná. V Berlíně se lidé dost často potkávají."
"Jinde také, milý Frici! Ale možná mne někdy také viděla, teď mne tady spatří a mohla by mne rázem prozradit!"
"Ne, to asi sotva. Jsou proti tomu dobré důvody!"
"Jaké?"
"Váš hrb!"
"Bah, ten nespatří na první pohled!"
"Vaše změněná podoba a černé vlasy!"
"Ani na to nelze v okamžiku prvního shledání spoléhat. Hlavní věc je podoba. Zdá se ti tedy známá?"
"Ano."
"Jaká je? Ošklivá?"
"Hezká, velmi hezká!"
"Safřaporte! Černá nebo plavá?"
"Plavá, právě jako vy, pane doktore, kdybyste sundal tu paruku "
"Pst! Pst! Ani mezi čtyřma očima není radno se o tom zmiňovat. Jak se jmenuje - no, to ovšem nevíš."
"Křestní jméno jsem se přece jen dozvěděl."
"Jak zní?"
"Ema."
"Jako moje sestra!"
"Je šlechtična a její příjmení zní jako Herzogswiese."
"Herzogswiese? Taková šlechta vůbec není!"
"Pak jsem se spletl. Snad jsem měl říct Fůrstenwiese místo Herzogswiese."
"Ani toto jméno neznám."
"Tedy Kónigswiese?"
Míiller se poněkud zarazil.
"Rozumím ti dobře, co míníš?" ptal se. Kónigswiese Kónigsau?"
"Ano, ano, tak je!" mínil Fric.
"Člověče, co tě napadá! A je z Berlína? A jmenuje se Ema? A seděla s Madelon v jednom voze?"
"Ano! Ano! Ano!"
Fricova tvář se každým okamžikem vyjasňovala.
"Vždyť to by byla moje sestra!"
"Hrom a blesky!" zaklel Fric. "Konečně je to venku! Proto se mi zdála tak povědomá!"
"Člověče! Frici! Bylináři! Zbláznil ses?"
141

"Ani mne nenapadne."
"Buď tedy vážný a zanech vtipů! Řekni mi upřímně: kdo je ta dáma, o které mluvíš?"
"No, zůstanu při tom, co jsem už řekl. Je to milá, milostivá slečna sestra."
"Ema? Moje Ema?"
Při této otázce se Mtiller tvářil opravdu příliš neinteligentně.
Fric se kochal v Miillerových rozpacích a nakonec klidně přisvědčil:
"Ano, slečna Ema Kónigsauová."
"Svatý Bože! Co tady chce?"
"To nevím."

"A nemáš ani tušení?"
"Ne. Ani nejmenší."
"Nemohl bych si mysleťnic jiného, než že provází svou přítelkyni na pohřeb. Ale dědeček !"
"Milostivý děd by nedovolil milostivé slečně takovou dalekou cestu v případě úmrtí, které potkalo guvernantku, i kdyby to byla její přítelkyně!"
"Ano. Musí tedy k tomu být jiný důvod."
"Myslím, že se vše dozvíme."
"To je jisté. Ale potkámli se s ní teď, jistě se prozradí svým překvapením."
"Ale ne. Jistě ne. Bude se spíše obávat, aby se pan doktor překvapením neprozradil."
"Tomu jsi předešel ty. Jaká škoda by nám mohla vzniknout, kdybychom se teď tak zcela nepřipraveni setkali před svědky! Musím k ní. Musím se dozvědět, co ji přimělo k této cestě."
Chtěl jít, ale Fric ho zadržel.
"Dřív ještě něco, pane doktore."
"Na to bude čas později."
"Možná bude čas později, ale možná se už nenaskytne příležitost. Musíme o tom mluvit mezi čtyřma očima."
"No, mluv tedy."
"Měl jsem dnes v noci strašlivé bolení zubů - - "
"Vždyť máš zuby úplně zdravé!"
"To nevadí. Zkrátka a dobře, měl jsem dnes v noci hrozné bolesti zubů. Proto jsem šel k doktoru Bertrandovi, který ještě seděl u knih. Nejdřív mi chtěl tři zuby vytáhnout - "

"Nesmysl! Tobě zdravé zuby!"
"Také jsem si to myslel. Proto jsem ho požádal o tinkturu nebo mixturu, která pomáhá od bolesti zubů, a dostal jsem tuto lahvičku."
Podal Miillerovi lahvičku. Ten si ji prohlížel a řekl:
"Ale je ještě plná, Frici!"
"Samozřejmě!"
"Ty jsi tedy ty kapky neužíval?"
"Kdepak! Jsou příliš nebezpečné."
"Jakto?"
"Pět kapek pomůže proti bolestem zubů, užijeli se však omylem více, tak asi čtyřicet kapek, pak "
"Oho! Kdo má užívat pět kapek, ten se přece tolik nepřepočítá, aby jich užil čtyřicet!"
"Jen poslouchejte, pane doktore. Vždyť by se mohla naskytnou nejkrásnější příležitost k tomu, aby se člověk přepočítal. Nuže, kdo jich užije čtyřicet, roznemůže se."
"Roznemůže se? Jak to myslíš?"
"No, roznemůže se, že nebude moct několik dní vstát z lože."
Teprve teď si Muller vzpomněl na svou včerejší rozmluvu s Fricem. Jeho tvář se stáhla spokojeným úsměvem. Už mu rozuměl.
"Chytráku!" řekl.
"Budiž. To není zlé jméno."
"Máš to od doktora Bertranda?"
"Ano."
"Ví, k čemu to má posloužit?"
"Samozřejmě! Někdo má být několik dní upoutaný na lože."
"Myslím, zda ví, že je to starý kapitán?"
"Zcela jistě."
"A dal ti tento prostředek hned?"
"Docela i s radostí. Samozřejmě při tom zachoval velikou zdrženlivost. Dal mi lék na zuby, ale řekl mi, jak na člověka účinkuje čtyřicet kapek."
"Myslí si tedy, že jsem tě k němu poslal?"
"Ne. Je pevně přesvědčený, že jsem k němu přišel sám."
"Budiž tedy. Jsme tomuto pánovi zavázáni velikými díky. Snad nadejde čas, kdy budeme mít možnost tento dluh splatit."

'"Bude to docela jednoduché: celou Francii rozsekáme a necháme naživu jen doktora Bertranda."
"Bah! Ty bys byl první, kdo by se proti tomu ohradil!"
"To určitě ne!"

"A co by pak bylo s Nanon?"
"U sta kozlů! Ano, to bylo hloupé! A také s jistou Marion, která se naprosto nechce provdat za jistého mladého Ralliona."
"Ano, můj milý. Tedy - abychom se dostali ke konci: neštěstí zdrželo vlak. Pojedete tedy asi nejbližším vlakem?"
"Ano. Po čtvrté hodině."
"Pak jsem zvědavý, pojedeli moje sestra ještě dál. Musím k ní. Ale nás dva nesmí nikdo vidět pohromadě, milý Frici. Dovol tedy, abych šel napřed."
Vylezl na svah. Nahoře ho chtěli vrátit, protože nával zvědavých lidí byl v tu chvíH veliký, ale když řekl, že je vychovatelem na zámku v Ortry, pustilťho na místo neštěstí.
Viděl už hrůzy války. Pohled, který teď spatřil, tudíž nebyl pro něho ničím novým. Jeho zrak hledal Marion. Spatřil ji klečet u jiné, plavovlasé ženské postavy. Obě byly zaměstnány mrtvolou dítěte.
Přistoupil blíž. Když slyšely jeho kroky, otočily se. Ano, plavovláska byla jeho sestra. Ale ani v nejmenším neprozradila, že by ho znala. Oči obou byly plné slz.
"Podívejte se, pane doktore!" vzlykala Marion a ukazovala na mrtvolu.
"Ubohý hoch," řekl hlasem plným srdečného soucitu.
"Tak hezký a roztomilý," dodala. "Má rozbitá prsa."
"Kdo jsou asi jeho rodiče?" ptala se Ema.
"To asi zahynuli s ním," prohodil Mtiller.
"Můj Bože! Proč tak soudíte?"
"Kdyby otec nebo matka vyvázli živí, hledali by dítě tak dlouho, až by je našli."
"To je pravda," mínila Marion. "Dokud je život v srdci rodičů, není možné, aby na dítě zapomněli nebo je opustili."
Můller na ni soucitně pohlédl. To, co říkala, jí vnuklo její srdce. Na sobě to nikdy nepoznala. Kolik mateřské nebo otcovské lásky vlastně poznala?
"Neujmeli se nikdo toho dítěte, dám je sama pochovat," řekla.
"Ano," dodala Ema. "Na jeho hrobu nesmí scházet

květiny. Dovolíte mi, milá baroneso, abych byla zároveň s vámi jeho matkou?"
Marion jí podala ruku a odpověděla:
"Zajisté, má milá miss Harrietová! Ale oč lepší by bylo, kdybychom se o něho mohly postarat živého než jen mrtvého... Jak mocně spojuje utrpení a soucit srdce! Poznaly jsme se sotva před půl hodinou a - a "
Zarazila se. Ema ji pochopila. Stiskla ruku rozpačité dívce a pokračovala za ni:
"A přece jsme si už docela srdečně nakloněny, chtěla jste říct? Viďte?"
"Ano, je to tak. Na hřbitovech kvetou mnohdy nejkrásnější rostliny a tady na poli hrůzy se zdá, že vroucí pocity se tady také nejrychleji vyvíjí."
"Ponechme jim volnost vývinu, milá baroneso. Nebo mi nedovolíte, abych se stala vaší přítelkyní?"
"Ó, s jakou radostí!"
Objaly se a políbily.
Jsou duše, které jako by byly pro sebe stvořeny. Poznají se hned jakmile se naleznou, zatímco jiné se mohou léta vídat, aniž by pocítily potřebu sblížení.
Můller stál několik kroků opodál. S pohnutím se díval na obě krásné dívky, které tu před ním klečely. Obě byly stejně krásné, ale každá svým zvláštním způsobem.
Vtom padl opět Marionin pohled na něho. Začervenala se a zvedla se.
"Odpusťte, pane doktore, že jsem zapomněla na svou povinnost. Pan doktor Můller, vychovatel mého bratra miss Harriet de Lissa z Londýna."
Oba se navzájem poklonili, jako by se ještě nikdy neviděli. Ema v prvním okamžiku opravdu nevěděla, co má říci, ale Můller, duchaplný důstojník, měl pohotově otázku:
"Slyšel jsem, že se dámy chtějí postarat o tuto malou mrtvolu. Ale s tím jsou spojeny různé úřední kroky a tak dále, což vše bývá pro dámy nepříjemné. Smím prosit, abyste mi svěřily uspořádání těchto záležitostí?"
"S radostí, s velikou radostí, milý pane doktore," odpověděla Marion.
"Nerozumíme takovým věcem, a proto vám je velmi rády přenecháme. Ach, tady přichází jeden ze zachránců. Musím mu poděkovat, že sestře mé Nanon prokázal takovou neobyčejnou službu!"

Spěchala naproti Fricovi, který se právě ubíral kolem nich. Miiller zůstal sám s Emou.
"Emo!" šeptal jí. "Jak jsem užasl, když jsem slyšel, že jsi tady! Bohužel, ani

tě nemohu obejmout."
"Kdo tě připravil na mou přítomnost?"
"Fric."
"Hněváš se?"
"Neznám ještě důvod tvé cesty. Dovolil ti to dědeček?"
"Zajisté!"
"Jak bych se tedy mohl na tebe hněvat?"
"Mám dva důvody."
"Jaké?"
"Předně je to Fric a pak Marion."
"Proč Fric?"
"Má lví zub."
"To vím."
"Nebesa! Víš to a nic jsi "nám o tom nenapsal!"
"Copak jsem vám směl způsobit neklid? Znáš celou souvislost?"
"Trochu."
"Kdo ti ji sdělil?"
"Nanon o tom psala své sestře."
"No, já jsem chtěl nejdřív nalézt šaška a donutit ho k přiznání. Pak by teprve nadešel pravý čas, abychom se svým odhalením vystoupili."
"Mělo tvoje pátrání nějaký úspěch?"
"Dosud ne. Ale teď druhá příčina tvého příjezdu. Tou je Marion?"
"Ano, milý Richarde."
"Jakto?"
"Musíš mi odpustit! Řekla jsem totiž všechno dědečkovi."
"Ó běda! A co na to řekl?"
"Nechce žádnou Francouzku za vnučku!"
Miiller s úsměvem přisvědčil a řekl:
"A já jsem se musel spokojit s tím, že moje babička byla Francouzka! A mamá také a teta rovněž."
"To jsem mu také řekla."
"A co odpověděl?"
"Ve Francii mají ženy větší cenu než muži, v Německu pak muži větší než ženy."
"Ano, to zní úplně jako z dědečkových úst. Ostatně nemám žádné starosti. Ať jen Marion nejdřív pozná!"
146

"A právě proto jsem tady já!"
"Saprlot! Tak to tedy je! Ty vyzvědačko! Ale pomyslela sis také, jak mne můžeš svým příchodem vzrušit?"
"Zajisté! Ostatně můžeš však být bez starosti, budu se mít velice napozoru a nezůstanu tady dlouho."
"Ach, ty chceš zůstat v Thionville?"
"Ano. Kde jinde?"
"Myslel jsem si, že účelem tvé cesty je doprovodit Madelon."
"To by přece dědeček nepřipustil."
"Ale kde budeš bydlet?"
"U doktora Bertranda."
"Ach! Proč právě u něho? Jsem mu už příliš zavázaný."
"V tom už nemohu nic dělat. Pozval mne a já pozvání přijala. Ale, milý Richarde, kdybychom nebyli na tak hrozném místě, musela bych se ti nesmírně smát."
"Jakto?"
"Takový hrb!"
"Ó, sluší mi!"
"A cikánská pleť!"
"Ta mě dělá mužným."
"Falešné vlasy!"
"Ať se dámy krákají za své vlastní vlasy."
"S tebou nelze ani promluvit!"
"O svých tělesných přednostech nedopustím mluvit s ironií, to je moje slabá stránka. Pokusím se, abych s tebou promluvil u doktora Bertranda."
"Ó, to není nutné!" řekla s důraznou rozhodnutí. "Pohovoříme si v Ortry!"
"Ne, ne! To by bylo příliš nebezpečné! Kdyby tě starý spatřil a poznal rodinnou podobnost!"
"Z té strany mi nebezpečí nehrozí! Už se mnou mluvil."
"Opravdu? Jaká to odvaha!"
"Považuje mne za členku dámského klubu milosrdenství v Londýně."
"Ach, snad si myslí, že jsi vyslána klubem, aby sis opatřila jistotu o válečných

záměrech!"
"Zdá se, že si něco podobného myslí."
"Jak se choval?"
"Udělala jsem na něho dojem. Vyslovil naději, že mne ještě uvidí. A teď, když jsem se seznámila s Marion, budu zcela jistě pozvána do Ortry."
147

"Ale pak bučí tak laskavá a buď velmi opatrná!"
"To se rozumí samosebou!"
"Nebuď si tak jistá vítězstvím! V Ortry je nebezpečí, které ještě neznáš, které ti teprve musím vysvětlit. Ale tady přichází Marion. Nemůžeme tu dlouho zůstat. Vlak právě dává znamení k odjezdu."
Měl pravdu. Vozy se naplnily, prozatímní vlak za malou chvíli odjel, aby se ještě jednou vrátil a odvezl ostatní - živé, raněné i mrtvé.
Pracovali v troskách, aby roztřídili zavazadla a zatím také jakž takž srovnali horní část rozbitého náspu, aby byly aspoň koleje uvolněny.
Když Ema s Nanon a Madelon vstupovala, neměla Marion de Sainte-Marie ani tušení, že ty dvě jsou přítelkyně. Srdečně se rozloučila s Emou a slíbila jí, že ji velmi brzy navštíví u doklpra Bertranda. A pak se vrátila s Mullerem do Ortry.
Když přijeli, šel jí kapitán vstříc.
"Viděla jsi Amerikána a Angličanku?" zeptal se jí.
"Je to vysoce vzdělaná dáma."
"Ach! Líbí se ti? Výborně! Dobře!"
"Bydlí u doktora Bertranda. Navštívím ji možná už zítra."
"To bych ti radil!"
"A dovolíšli, poprosím ji také o návštěvu."
"Samozřejmě! Nemám vůbec nic proti tomu, pozvešli ji, aby byla naším hostem. Proč by bydlela u doktora? Máme tady dost pokojů!"

XI.
Když pan Hieronymus Aurelius Schnefíke upadl na nádraží v Trieru s oběma talíři, zůstal klidně ležet, až vlak odjel. Kolem něho bylo plno střepů z porcelánu.
Vtom se za ním ozval hlas:
"Tak už přece konečně vstaňte!"
Ohlédl se a poznal číšníka, který za ním běžel. Tento člověk vlastně zavinil, že tak osudně upadl.
"Abyste vstal, vy osle!" opakoval číšník.
Ale Hieronymus se vyšvihl ze země desetkrát rychleji než by si kdo o jeho krátké, tlusté postavě pomyslel.
"Co to bylo?" zeptal se. "Osle?"
"Ano!" přisvědčil rozhněvaný číšník.
"Tu je, hlupáku!"
V tom okamžiku pleskla na číšníkovu tvář taková rána, že rázem padl na dlažbu.
"Tak!" mínil pan Hieronymus Aurelius Schneffke. "A teď si seber střepy! Od toho jsi přece tady!"
Šel do restaurace, aby zaplatil rozbité nádobí, pak se odebral do města, aby si koupil nový skřipec a vypil sklenici piva, kterým chtěl spláchnout svůj hněv.
Když se vrátil na nádraží, uplynuly už tři hodiny.
Teprve teď ho napadlo, že nechal ve voze svou malířskou mapu. Odebral se do telegrafního úřadu a prosil o radu. Úředník mu podal žádanou zprávu a pak odeslal do Thionville tento telegram:
"Ve voze 125. posledního vlaku zapomenuta malířská mapa. Ve 4.31 si ji vyzvednu. Hieronymus Aurelius Schneffke, malíř umělec z Berlína."

148
149

Když byl ohlášen nejbližší vlak, přišla zároveň telegrafická zpráva, že předešlý vlak stihlo neštěstí a že většina cestujících byla vytažena z trosek mrtvá nebo raněná.
To ovšem dobrého Hieronyma nesmírně rozčililo. Pobíhal po peronu, mával rukama jako zuřivec a stále volal:
"Guvernantka! Guvernantka! Jak ji asi vytáhli? Mrtvou, napolo mrtvou, raněnou, omdlenou, živou nebo zdravou? A ten proklatý vlak ještě stále nepřijíždí. Jeli guvertnantka mrtvá, vyhodím všechny francouzské dráhy do povětří!"
Konečně vlak přisupěl. Schneffke letěl do otevřeného vozu a byl plný radosti, že se v něm může usadit sám. Úzkost mu nedala pokoj. Pobíhal po úzkém prostoru jako

dravé zvíře v kleci.
"Proklatý vlak!" klel neustále. "Jak se loudá! Já dovedu běžet desetkrát rychleji!"
Minuli první stanici, druhou, třetí, pátou a dojeli konečně1 do Kónigsmarchen. Tady otevřel okno a díval se z něho.
Vlak začal jet pomaleji než dosud. Dorazil na místo, kde byly koleje jakž takž přizbůsobeny k jízdě. Dole pod náspem byl zástup lidí, hlava na hlavě, nahoře na náspu ještě neustále pracovali železniční zřízenci.
"Hej!" křičel malíř na tyto dělníky.
"Co je?" zařval jeden z nich..
"Rozmačkala se tu vychovatelka?"
"Ano! Dokonce pět!"
"Vychovatelek?"
"Ano! Tři staré a dvě mladé!"
"Svatá smůlo!" zvolal a stahoval hlavu opět do vozu, protože vlak zatím zvolna dělníky minul. "Pět vychovatelek! To je jistě mezi nimi! A já ani nesmím zůstat v Thionville, ale musím ještě dnes do Met. Zkrátím však celou tu historii co nejvíc a pak se zase rychle vrátím. Musím ji ještě vidět, než bude pohřbena."
A opět se posadil, opřel si hlavu o dlaně a tiše si bručel:
"Loučení, loučení - jaká to smutná věc! Když se musí rozloučit s panenkou mládenec!"
Vtom zaznělo zvonění, stroj zapískal, kola skřípěla - vlak zastavil v Thionville.
150

"Thionville! Jedna minuta zastávka! Rychle nastupovat!" ozvalo se volání.
Malíř slyšel pouze první slovo, ostatního si nevšímal. Musel se také poptat na své desky. Vyskočil, sotva se dveře otevřely.
"Pane, jen jedna min - - " volal za ním průvodčí.
Schneffke si ho ani nevšimnul. Chvátal do nádražní budovy. Tam stál muž s bílým proužkem na čepici.
"Vy jste portýr?"
"Ano, monsieur."
"Moje desky!"
"Jaké desky?"
"Zapomněl jsem je v předešlém vlaku."
"Ach tak! Vy jste zmeškal vlak a pak jste sem telegrafoval?"
"Ano."
"Jsou v kanceláři."
Schneffke vstoupil a pozdravil.
"Jsou tady moje desky?"
Přítomný pán na něho pátravě pohlédl, sáhl po jakési listině, podíval se na ni a pak se zeptal:
"Vy jste pan Hieronymus Aurelius Schneffke?"
"Umělecký malíř z Berlína. Telegrafoval jsem z Triem," přerušil ho tázaný.
"Dobrá. Desky jsou zachráněny. Tady jsou!"
Sáhl do skříně a vytáhl něco, co vypadalo asi jako odřezky papíru a tuhé lepenky, svázané starým provazem. Schneffke po tom sáhl, vyvalil oči, otevřel ústa a nakonec se zeptal:
"Co - co co to je?"
"Vaše mapa, pane Schneffke!"
"Mo - mo - moje de - de - děs - desky? Ale tohle přece nejsou žádné desky!"
"Ale ano! Jsou sice trochu poškozené, protože byly v osudném vlaku, ale musíte být rád, že jsme je aspoň tak zachránili."
"No, to je krásné nadělení. Poslouchejte, pane, pane-pane-"
"Zadržte, nejdražší pane Schneffke, jen žádné dlouhé povídání. Zůstanete v Thionville nebo chcete jet dál?"
"Pojedu dál!"
"Kdy?"
"No, teď, tímto vlakem."
151

"Ó běda! Průvodčí už dal znamení! Běžte honem těmito dveřmi!"
Schneffke tady ve spěchu nechal ležet klobouk a vyskočil na peron. Vozy už byly vesměs zavřeny a kola se už pohybovala.
"Stůjte! Stůjte!" řval. "Já tam také patřím!"
"Zpátky!" volal na něho přednosta stanice. "Už je pozdě!"
"Pane Schneffke!" zaslechl zvučný, ženský hlas.

Ohlédl se a poznal Madelon, která stála u okna a hodila mu z něho šátek. Udělal několik rychlých skoků, aby se k ní dostal blíž, a zeptal se:
"Je mezi těmi pěti roztříštěnými?"
"Kdo?"
"Guvernantka."
Odpověděla mu se smíchem:
"Není rozmačkána. Žije, bydlí v Thionville u pana - - "
Zbytek byl přehlušen hrkotem kol. Vlak se už rozjel.
Schneffke se zastavil a těžce oddychoval.
"Bohudík, tedy žije!" řekl si. "Není pro mne ztracená! Je to snad vůle boží, že jsem zmeškal i tento vlak."
Viděl na zemi svůj kapesník, zamířil k němu a zvedl ho. Chtěl si utřít čelo, proto sáhl rukou k hlavě, aby smekl klobouk. Ale klobouk byl pryč.
"Safřamente, kde je můj širák?"
Ohlížel se na všechny strany. Po klobouku nikde ani stopa.
"Ach! Zůstal ležet u telegrafisty!"
Vstoupil opět do kanceláře.
"Co chcete?" ptal se úředník.
"Promiňte! Zapomněl jsem si tady klobouk."
"Tady leží. Vy jste tedy zmeškal vlak? Buďte rád, kdybyste odjel, musel byste znovu telegrafovat o klobouk."
"Máte pravdu. Kdy pojede nejbližší vlak do Met?"
"V devět hodin a třináct minut, tedy skoro za pět hodin. Můžete si pohodlně prohlédnout město."
"To také udělám. Byl byste laskav a přijal malou odměnu za to, že jsem vás dvakrát obtěžoval?"
Úředníkův obličej se znatelně vyjasnil.
"Vlastně to nikdy nedělám," řekl, "ale abych se vám nezdál být nezdvořilý, odvážím se k tomu."
"Jsem vám velice zavázaný! Dovoluji si tedy věnovat vám ve vší uctivosti pozůstatky mých nebožtíků desek. Slepiteli
152

si ty hadry a dáteli si pak dobrým malířem něco na ně namalovat, očekávají vás umělecké požitky, o jakých teď nemáte ani zdání. Buďte sbohem!"
Strčil telegrafistovi neblahý ranec pod paži a spěchal, aby byl ze dveří.
Úředník překvapením strnul a upíral oči na místo, kudy štědrý dárce zmizel. Pak zase hodil bývalou malířskou mapu do nejvzdálenějšího kouta a zaklel:
"Proklatý chlape! Neopovaž se mi sem přijít ještě jednou, jinak uvidíš, jak tě zpracuji holí, která ještě není nebožtíkem!"
Schneffke si umínil, že zbývajících pět hodin využije k pátrání po své guvernantce. Proběhal všechny ulice, vstoupil do všech hospod, šel na místo neštěstí, kde bylo ještě mnoho lidí ale nikde se mu nepodařilo dozvědět se o hledané ani slovo.
Pak se blížila doba odjezdu vlaku. Bylo už devět hodin, zbývalo mu už pouze třináct minut.
Zamířil k nádraží a dospěl do ulice, ve které bydlel Fric Schneeberg. Dvě dámy kráčely proti němu. Zastavil se. Opravdu! Jedna z nich byla guvernantka.
Spěchal k ní, smekl klobouk a řekl:
"Tisíc miliónů, slečno, vy jste ještě živá? Slyšel jsem, že jste byla rozmačkána, a tu jsem samou bolestí "
Zarazil se, nedomluvil. Dívka se na něho plaše podívala, pokrčila rameny a vstoupila se svou průvodkyní do nejbližšího domu.
Tento dům měl dvoje dveře. Jedny byly vlastním vchodem do domu a vedle nich byly ještě skleněné dveře, na kterých bylo slovo "Lékárna". Tyto skleněné dveře byly otevřené a na prahu se o ně opíral výrostek, který celý tento výjev pozoroval.
Schneffke k němu přistoupil, milostivě ho pozdravil a řekl:
"Znáte ty dvě dámy, můj milý?"
"Ano," odpověděl tázaný a měřil tlustého muže zvědavým pohledem.
"Kdo to byl?"
"Hm!" zabručel mladík a drbal si záda o pažení dveří.
"No, mám zato, že je znáte?"
"Samozřejmě! Ale chcete si snad něco koupit?"
"Nic nepotřebuji!"
"Pak dobrou noc!"
153

Vešel do dveří a chtěl je zavřít. Schneffke však rychle přiTkočil. Viděl, že

bude lépe, koupíli nějakou maličkost, než aby musel odejít bez odpovědi.
"Počkat!" zvolal. "Právě mě napadá, že něco potřebuji."
S těmi slovy vstoupil do krámu.
"Čím mohu posloužit?"
"Dejte mi mýdlovou náplast a ještě nějakou zprávu."
"Kolik mám dát?"
"Za pět souš!"
"Dobrá!"
Mezitím, co pro něj lékárník balil náplast, malíř se ho ptal:
"Kdo tady bydlí?"
"Pan doktor Bertrand."
"Kdo ještě?"
"Já a sběratel bylin Schneeberg."
"A vy ty dvě dámy opravdu znáte?"
"Ano. Tady to máte. Namaže se na papír a přitiskne na nemocné místo. Když nastane zlepšení, odpadne náplast sama."
"Dobrá! Kdo byla ta plavovlasá dáma?"
"Potřebujete ještě něco?"
"Pro dnešek ne."
"Pak se vám poroučím. Dobrou noc, monsieur!"
"Počkat! Vezmu si ještě čtvrt libry žluté náplasti."
"Dobrá."
"Nuže - ta plavovlasá dáma?"
"Je u nás na návštěvě."
"Jak se jmenuje?"
"Miss de Lissa."
"To není možné!"
"Nic jiného nevím. Tady je žádaná mast. Nejlépe je namazat ji na ovčí kůži. Jakmile začne účinkovat a rána se zjitři, vytáhne se hnis příhodným nástrojem."
v "To už znám. Kdo je ta dáma?"
"Potřebujete ještě něco?"
"Hrome! Myslíte, že mám skoupit celou lékárnu?"
"Ne. Ale smím se bavit s panstvem jen pokud je tady kvůli obchodu."
"Dobrá tedy. Dejte mi kornout pokroutek pro škrkavky. Ale přitom mi laskavě povězte, co je tato dáma."
"Angličanka."
154

"Ani to není možné! Kdo byla ta druhá dáma?"
"Manželka pana doktora Bertranda."
"A plavovlasou dámu stihlo železniční neštěstí?"
"Ano. Tady jsou pokroutky, monsieur. Tři najednou. Ale lépe bude, užijeteli dřív trochu ricinového oleje a po užití odvar aloe a senesových listí."
"Kdybych užil obojí, jak mi radíte, nepotřeboval bych vaše pokroutky. Jak dlouho tady ta dáma zůstane?"
"Neviní. Potřebujete ještě něco?"
"Teď už opravdu nic."
"Dohromady dva franky osmdesát centimů."
"Sapristi! Drahé zprávy! Vždyť vlastně ty léky ani nepotřebuji."
Při těch slovech položil Schneffke peníze na mramorové paženi. Lékárník po nich sáhl a pak lhostejně řekl:
"Proč jste si je tedy přál?"
"Jen abych mohl s vámi mluvit."
"Dobrá. Nepotřebujeteli toto zboží, odkoupím je od vás za padesát centimů."
SchnefEke otevřel ústa, upřel na mladíka oči a po chvíli řekl:
"Chlape, tebe by měli pozlatit! Na mou čest a nákyp! Kdybych věděl, že ty sám hned použiješ tyto náplasti a tyto pokroutky, přistoupil bych na tvůj návrh. Ale snad budu moct ještě sám tyto krásné věci potřebovat. Dobrou noc!"
Odešel a měl štěstí, protože přišel v pravý čas, aby mohl naskočit do vozu. Za půl minuty se vlak rozjel.
I pak měl štěstí, protože zůstal sám. Natáhl se a spal, dokud vlak nezastavil v Metách. Tam se odebral do nejbližšího hostince, ve kterém přenocoval.
Časně ráno se ptal na spojení s Etainem. Pošta už odjela a podomek mínil, že nejlepší bude rozběhnout se do Etainu pěšky, protože to není daleko a protože nádherný kraj tuto námahu náležitě odškodní.
Schnefike se dal přemluvit. Koupil si malířskou stoličku a nové, menší desky, které bylo možné pověsit na sebe. Takto vybavený se vydal na cestu.
Pozdě večer dorazil do Etainu. Byl tak unavený, že si ihned objednal pokoj a

ulehl k odpočinku.
O této cestě a o této krajině se nikdy nikomu nezmínil. Snad byla ta krajina tak nádherná, že nikomu nepřál ani dodatečný požitek, který by pouhé líčení vyvolalo...
155

XII.
Fric musel své výroky potvrdit na místě neštěstí v zápisníku soudní komise a pak jel s oběma sestrami a s Emou do města. Na nádraží se s nimi Ema rozloučila, aby se odebrala k doktoru Bertrandovi, který vyslal ke své paní posla, aby ji informoval o příchodu hosta.
Fric čekal s Nanon a Madelon do příjezdu vlaku z Trieru. Vstoupili do nejbližšího otevřeného kupé druhé třídy. Na sedadle ležel hedvábný kapesník, žlutě a červeně kostkovaný.
"Ten šátek znám," řekla Madelon, "To bude jistě veselé."
"Komu patří?"
"Panu Hieronymovi Schneffkemu, o kterém jsem vám už vyprávěla. Přijel asi v tomto vlaku a vystoupil tady. Doufám, že tentokrát zase vlak nezmešká."
Ale tato její naděje byla přece zklamána. Madelon mu musela hodit šátek oknem.
"Musím si ho prohlédnout," mínil Fric a vyhlédl přes dívčino rameno z okna.
"Ach toho znám," řekl.
"Opravdu? Viďte, zeje nádherný?"
"Ano. Ale mohu vám říct, že rozhodně není tak pošetilý, jak se zdá. Má zvláštní zálibu v tom, aby byl považovaný za hlupáčka, kterým však není."
j,Kde jste ho poznal?" ptala se Nanon.
Tato dívka zatím neměla vědět, čím a odkud vlastně Fric byl, proto ho tato otázka poněkud uvedla do rozpaků, přesto však rychle odpověděl:
"Setkal jsem se s ním na svých cestách světem. Byl tehdy na studijní cestě."
156

Okolnost, že obě sestry nemohly otevřeně mluvit o Fricových poměrech, jim vadila v zábavě.
Ale krásný, něžný pohled Nanon vyhledával znovu a znovu milánského strážmistra, který dnes vypadal velmi vznešeně. Dosud ho neviděla v tak jemných šatech, a proto bylo pro ni těžké odvrátit od něho pohled.
Madelon to zpozorovala a jemným ženským citem ihned uhodla, že poměr těch dvou není asi všední.
Do Met přijeli v šest hodin. Fric ihned opatřil soukromý povoz do Etainu.
Protože obě dívky měly s sebou přece jen nějaká zavazadla, byl sběratel bylin nucen sednout si na kozlík k vozkovi.
Koně byli mladí, hezky rychle se rozběhli, a tak se cestující dostali ještě před půlnocí ke svému dnešnímu cíli. Vystoupili v nejlepším hostinci, kde Fric objednal dva pokoje, jeden pro sebe a druhý pro obě sestry.
V tomto pokoji povečeřeli a pak se Fric vzdálil do své světnice.
"Konečně jsme samy, od té doby, co jsme se setkaly!" řekla Madelon. "A můžeme si spolu pohovořit o samotě."
"Ó," mínila Nanon, "před panem Scheebergem nemusíme mít žádné tajemství."
"Myslíš? Ty mu tedy úplně důvěřuješ?"
Nanon se trochu zarděla, ale přece odpověděla:
"Ano. A zasluhuje si to."
"Kdo vlastně je?"
"Sirotek jako my dvě. Něco jsem ti už o něm psala, zbytek ti dopovím dnes."
A vyprávěla, co o něm věděla a jak se s ním setkala. Ale přece jen nebyla ke své sestře tak zcela upřímná jako ke své přítelkyni Marion de SainteMarie.
"To je zvláštní!" řekla Madelon. "Já jsem před několika dny také poznala člověka, který je Fricovi neobyčejně podobný!"
"Já také. Jaká to náhoda!"
"Kdo to byl?"
"Malíř. Jmenoval se Haller. Byl u nás jeden den v Ortry."
Madelon tiše pokyvovala hlavou a ptala se:
"Líbil se ti ten muž?"
"Proč ne?"
"Je to ten, kterého myslím i já."
157

"Jakže? Ten? Haller je teď v Berlíně?"
"Ano. Kdybych věděla, že dovedeš mlčet, svěřila bych ti tajemství."
"Madelon! Chceš mne urážet? Myslíš, že nedovedu uchovat tajemství, které mi

svěří sestra? Šly jsme společně neštěstím života, naše srdce se nikdy neoddělila a neodcizila, a teď si nakonec začneme nedůvěřovat?"
"Ne, ne, milá Nanon! Ten Haller totiž není malíř, je to francouzský důstojník."
"Co říkáš?" zvolala Nanon překvapeně.
"Ano, důstojník a vyzvědač. Francie chce začít s Pruskem válku, proto k nám posílá takové muže, kteří mají podrobně prostudovat zem i naše poměry."
"To bych o něm nikdy neřekla!"
"Velice mne to mrzelo. Bydlí se mnou v domě."
"Co říkáš?"
"Přijala jsem ho vlídně a s důvěrou a považ si, zdá se, že mu naše poměry nejsou docela neznámé."
"To by bylo zvláštní."
"Mluvil o vysvětleních, které mi podá po svém návratu."
"A ty tomu věříš?"
"Nevím, co si mám myslet. Musím trpělivě Čekat. Mám jakousi naději v zítřku."
"Jáne."
"Proč? Nemohu se zbavit myšlenky, že náš pěstoun věděl, kdo jsme. Přece neumřel, aniž by to řekl svému synovi. To je můj názor."
"A ty myslíš, že nám syn sdělí toto tajemství?"
"Ano."
"Neudělá to. Já znám Charlesa Bertena lépe než ty."
"Byl to sice svévolný a nemluvný hoch, ale aby nám doopravdy ublížil - to přece nikdy neudělal."
"Až do našeho rozloučení. Ano. Ty jsi nastoupila místo dřív než já. Já jsem však ještě zůstala v zámku Malineau. Pamatuješ se snad, že mne vždy vyznamenával?"
"Zajisté!"
"No, po tvém odchodu se vyjádřil mnohem určitěji. Dělal mi - milostné návrhy."
"Milostné návrhy?" ptala se Madelon s úžasem. "On, skoro nevlastní bratr?"
"Ano. Rozumí se, že jsem ho odmítla. To mi měl nesmírně
158

za zlé a začal mne nenávidět. I později mne ještě pronásledoval. Psal mi často do Ortry, vždy jen o lásce a blaženosti, o štěstí a rozkoši, o nebi a pekle. Jednou jsem mu odpověděla, abych ho přiměla přestat, ale nic víc, protože to bylo marné."
"To bych o Charlesovi nikdy neřekla!"
"Ó, mnohem víc! Přišel do Ortry a při procházce mne překvapil. Podařilo se mi jen s největší námahou uniknout."
"Hanebník!"
"Pak jsem šla s Martinem na cesty. Krátce po svém návratu jsem dostala opět nové psaní, kterým mi oznamoval, že co nejdříve přijde, aby si se mnou promluvil. Neodvážila bych se ani na krok ze dveří, ale mám ochránce, na kterého se mohu spolehnout."
"Kdo je to?"
"Fric Schneeberg, sběratel bylin."
"Ach, ten!"
"Vím jistě, že je mi vždy nablízku, kdykoliv vyjdu. Nemysli si, že jsme se potají domluvili, ne, aleje to tak, jako by tento věrný člověk byl vševědoucí. Kdykoliv jdu na procházku, vidím ho.Věru, neodvážila bych se ani na pohřeb, kdybych neměla tuto ochranu."
"Myslíš, že Charles obnoví své útoky?"
"Obávám se toho."
"A že tě bude moct pan Schneeberg ochránit?"
"Doufám, že ano."
"Jak by to udělal?"
"To nevím."
"Chceš ho vzít s sebou do zámku?"
"To by nešlo."
"Ne, to nepůjde. Jak tě tedy bude moct chránit?"
"To musím nechat na něm. Nejlépe bude, když s ním promluvím docela upřímně, a to ještě dnes večer."
"Ještě dnes večer? Co si myslíš?"
"Proč ne?"
"Po půlnoci! Mladá dívka k samotnému pánovi v hotelů!"
"Milá Madelon, u vás v Berlíně musí být přece jen špatní lidé, když máš tak málo důvěry. TentQ pan Schneeberg je tak dobrý, tak laskavý, tak počestný a skromný. Nepřenese ani slovíčko, které by mi mohlo být nepříjemné."
Madelon ovšem nemohla vyzradit, že právě tento vychvalovaný Schneeberg je z

Berlína a k tomu ještě hulán. Řekla tedy pouze:
159

"Udělej, jak myslíš a co uznáš za správné! Vždyť ho znáš lépe než já."
"Půjdu tedy k němu. Kdoví, zda bych zítra nalezla čas, abych s ním promluvila o samotě."
"Nezdržuje se tedy. Já si lehnu. Jsem nesmírně unavená. Celou cestu z Berlína až sem jsem nezamhouřila oči."
Nanon vyšla z pokoje a spěchala kolem několika dveří. Fric seděl u otevřeného okna a díval se ven. Minulou noc spal velmi málo, přesto však nepociťoval únavu. Světlo zhasl a díval se na hvězdy, které by všechny nevyměnil za jedinou hvězdu, která mu před krátkým časem tady dole vzešla.
Vtom bylo tiše zaklepáno na dveře.
Vyskočil skoro polekaně a zvolal:
"Dále!"
Dveře se poněkud pootevřely a zaslechl:
"Jste ještě vzhůru? - Ó ne, vy jste už potmě!"
Znal tento hlas. Vyskočil, jako by byl elektrizovaný, a odpověděl:
"Nešel jsem ještě spát, mademoiselle Nanon! Hned rozsvítím. Prosím, vstupte!"
Když rozsvítil, spatřil ji u polootevřených dveří, jako by chtěla každým okamžikem uprchnout.
"Bojíte se mne, mademoiselle?" ptal se jí.
"Ó nikoliv! Ale je už pozdě. V takovou dobu se už návštěvy nevykonávají. U vás byla tma a ani jsem nevěděla, zda jsem vstoupila do správných dveří."
"No, jsou správné. Prosím, posaďte se na pohovku! Já si sednu na židli!"
Bylo to vybídnutí tak skromné a vzbuzující důvěru. Židle, o které mluvil, stála skoro na protější straně světnice. Sedla si tedy na pohovku.
Zavřel okno a pak se také posadil.
Dívala se na něho, něžně a vlídně se usmívala a ptala se:
"Neměl jste rozsvíceno. Nenudil jste se?"
Naprosto ne."
"A co jste dělal v té tmě?"
Jeho tvář se lehce zapálila, když odpovídal:
"Bavil jsem se velmi nevinně. Díval jsem se na hvězdy."
"Na hvězdy? Aj, aj, monsieur Schneebergu! Vy jste snad docela i básník?"
"Ó, ani zdaleka. Co živ jsem nenapsal jediný verš."
"Nebo snad hvězdář?"
160

"Ještě míň! Hvězdáři musí být znamenití počtáři, já při velkých počtech zapomenu i malou násobilku, což teprve velkou!"
"Víteli, že člověk může být básník, aniž by psal verše? Hodná paní, která upraví svůj rodinný krb harmonií štěstí a míru, je snad lepší básnířkou než jiná, která napsala velké knihy písní."
"Máte pravdu. Taková paní má větší cenu než všechny poklady světa."
"A právě tak může být někdo astronom, aniž by uměl mnoho počítat!"
"Zkusil jsem na sobě, že to tak je."
"Ach! Jakto?"
"No, pozoruji pouze jedinou hvězdu, té však věnuji celý svůj život!"
"Která to asi je?"
"Není to ani jitřenka, ani večernice, ačkoliv na ni myslím ráno i večer. Nesmíte ji hledat tady venku na nebi. Ta je mi blíž, mnohem, mnohem blíž, mademoiselle Nanon!"
Zarděla se, protože jeho pohled na ní spočinul s hlubokým, skoro zbožňujícím výrazem. Ale její důvěra k němu byla tak veliká a nezlomná, že se jí nezdálo nebezpečné pokračovat v tomto směru dál.
"Vy jste tedy astronom. To je milé, protože kdybyste nebyl ani básník, ani hvězdář, a přece byste se díval na hvězdy, pak by nezbývalo nic než to třetí."
"A co je to?"
"No, říká se, že zamilovaní se usmívají do nebes."
"Opravdu? To musí být zvláštní láska! Já bych raději věnoval své úsměvy dámě, které jsem daroval své srdce."
"Ano, to byste udělal, protože nejste snílek. Jste tak praktický, tak jistý, tak odhodlaný, i když jsem zjistila, že vaše mysl je vlastně velmi měkká a něžná."
"Děkuji vám, mademoiselle. Zdá se vám, že v tom je nějaký rozpor?"
"Ó, nikoliv. Čistá, dobrá, měkká povaha je veliký dar božské milosti. Přitom může být vůle pevná a energická. To obojí, hluboký cit a pevný charakter má mít muž, který může udělat dívku šťastnou. Dnes jste opět podstoupil zkoušku své

energie a odhodlanosti tím, že jste Madelon zachránil od smrti. Jak vám to vrátíme, monsieur Schneebergu?"
161

Díval se skoro zahanbeně před sebe. Pak se vyznal:
"Mademoiselle Nanon, přál bych si, abych vám mohl denně prokazovat takové služby. Neslyším nikdy rád hovor o díku, ale cítím se tak šťastný, když mi váš zrak říká, že jste se mnou spokojená!"
"Takové služby? A přece jsem k vám přišla, abych vás prosila o laskavost, která pro vás bude zajisté nepříjemná."
"Nepříjemná? Ó, nikoliv. Každá úsluha, kterou vám mohu prokázat, mi je nanejvýš vítaná!"
"Přece jen vám to připraví nepohodlí a vzrušení."
"Copak mi to vadí, mohuli vám být užitečný?"
"Dobrá tedy, milý monsieur Schneebergu. Budu k vám tedy upřímná. Je totiž člověk, kterého nemohu ani cítit a který mne chce nutit, abych se stala jeho ženou."
Fricova přímá tvář se zasmušila.
"Ať se má napozoru, mademoiselle Nanon. V tom ohledu nerozumím žertu!" řekl.
"A pohříchu," pokračovala,,je to právě ten, u kterého zítra budu!"
"Smím se dozvědět, kdo to je, mademoiselle?"
"Syn zesnulého!"
"Tedy ten, s kterým jste byla vychována?"
"Ano."
Poté mu vyprávěla o psaních, která dostala, a také o tom, že se vůči ní jednou choval násilně.
"To se stalo také v Ortry?" ptal se Fric.
"Bohužel!"
"Štěstí, že jsem u toho nebyl!"
"Vy jste ještě v Ortry ani nebyl!"
"Ach tak!"
"Ale hrozil mi, že co nejdřív přijde!"
"Ať toho raději nechá!"
"Ó, je to velmi silný člověk!"
Fric pohlédl na své tělo, stáhl ústa v tichý, soustrastný úsměv a pak řekl:
"Přál bych si, aby byl hodně silný!"
"Proč?" ptala se udiveně.
"Abych jednou našel člověka, s kterým by stálo za to pustit se do křížku. Co jsem až dosud zkusil, byla pouhá hračka. Člověk by se přece také rád sám poznal!"
Dívala se na něho s úsměvem a řekla:
162

"Ano, musíte mít neobyčejnou tělesnou sílu. Víte, že jsem se bála, když jste mně poprvé podal ruku?" "Bála! Svatý Bože, bála se!" "Ano, skutečně! Domnívala jsem se, že přijdu o ruku."
"Jak bych vám mohl i v nejmenším ublížit?"
"Ano, a když jste pak mou ruku vzal tak tiše do své dlaně, tak opatrně a něžně, jako bych se skládala ze samých vloček, tu jsem poznala, že jsem se mýlila."
"Člověk nesmí posuzovat někoho podle postavy. Znám pána, důstojníka u hulánů, s kterým bych nechtěl zápolit."
Mínil tím svého rotmistra a pokračoval:
"Váš pronásledovatel je také tak vysoký a silný?"
"Není tak vysoký, ale velmi široký a silný. Takoví lidé jsou prý nejnebezpečnější. A teď si považte, že s ním zítra musím být celý den pohromadě!"
"Kdy bude pohřeb?"
"Ve tři hodiny odpoledne!"
"Bude tedy dost času, dostavíteli se krátce před tím."
"Když mne vychoval? Ó, nikoliv, musím přijít dřív. Lidé by se dozvěděli, že jsme se s ním nešli rozloučit, i když jsme byly přítomny."
"Budou tam přece také jiní smuteční hosté?"
"Zajisté."
"Pak se nemusíte obávat."
"Jen si nemyslete. Chopí se zcela jistě příležitosti, aby se mnou promluvil o samotě."
"A toho se bojíte?"
"Ve dne ne."

"Zůstanete tam i večer?"
"Ano, i když ne až do noci. Bude smuteční hostina a my přece nesmíme odejít, dokud nebude po ní."
"Hm! Rozumím, mademoiselle Nanon. Jak daleko je odtud do zámku Malineau?"
"Ještě půl druhé hodiny."
"Stojí ta budova o samotě?"
."Deset minut od ní je starý mlýn na prach, stojí o samotě v lese. Z druhé strany ve stejné vzdálenosti od zámku je víska, která patří k zámku."
"Jak se jmenuje?"
"Také Malineau. Touto vískou musí jít každý, kdo se chce odtud dostat do zámku."
"Je tam hostinec?"
163

"Ne, ale výčep, kam zajíždějí vozy.
"Jak se chcete ráno dostat odtud do zámku?"
"Pěšky. Někdo by nám mohl nést zavazadla."
"Prosím vás, udělejte to jinak!"
"Jinak to sotva půjde!"
"Ale přece. Vezmete si odtud kočár na celý den a pojedete v něm přímo do zámku. Když vystoupíte, vrátí se kočí do výčepu a bude čekat, až pro něho vzkážete, že má pro vás přijet a odvézt vás opět do Etainu."
"A vy pojedete s námi?"
"Nikoliv, to neudělám!"
"Proč ne? Přišla jsem přece tak pozdě jedině proto, že bych byla nerada bez vaší ochrany!"
"Nemějte žádnou starost. Budu u cíle mnohem dřív než vy, i kdyby mne neměl nikdo ani zpozorovat,.a budete pak obě celý den pod mou ochranou."
"Skutečně? Slibujete mi to?"
"Ano. Tad,y je má ruka."
"Jsem tedy uklidněná, co se mne týče, ale ne, co se týče vás, můj milý monsieur Schneebergu."
"O mne nemějte žádnou starost. Jsem přesvědčený, že zítřejší den skončíme stejně pokojně jako dnešní!"
"Dej to Bůh! A když jste k nám tak dobrý a tak laskavý, povím vám také, jakou naději vkládáme do zítřejšího dne."
"Kéž by se splnila!"
. "Myslíme totiž, že náš pěstoun byl informovaný o našem původu a že před svou smrtí sdělil svému synovi vše, co Se toho týká."
"A myslíte, že jeho syn vám to teď poví?"
"Ano. Pronesla jsem sice k Madelon nějaké pochybnosti, aby nebyla příliš zklamaná, kdyby se naše naděje nesplnila. Co si o tom myslíte vy?"
"Nechci vám lhát: nedozvíte se nic."
"Ale k čemu mu bude to tajemství?"
"Pomůže mu mnoho, velmi mnoho!"
"To si nemyslím!"
"Protože to tajemství neznáte, mademoiselle. Jedno je však jisté: v jeho rukou je toto tajemství zbraní proti vám, a to velice nebezpečnou zbraní."
"Můj Bože! Chcete mi nahnat strach?"
"Nikoliv. Nemyslím tím zbraň, která by vám mohla ublížit
164

tělesně, ale mám za to, zeji použije, aby zlomil váš odpor ke svým dosavadním nezdarům v námluvách."
"To se mu nepodaří!"
"To nemůže nikdo vědět. Co kdyby vám přislíbil bohatství?"
"Není bohatý!"
"Anebo čest?"
"Čest, kterou má on, nemá žádnou cenu!"
"Ó, nemluvím o jeho bohatství a jeho ctí, ale mám na mysli to, co snad náleží vám. Váš otec může být šlechtic!"
"Myslíte?"
"Je to možné. Když se tak na vás dívám, mademoiselle, je mi vždy tak, jako byste mohla být jen dcerou vznešené rodiny. Na vás je vše tak jemné a tak krásné. Jste jako hvězda, jejíž paprsek musí dát každému dvojí život, koho ozáří."
Sepjala ruce, vroucně se na něho podívala a řekla:
"Monsieur, nechal jste promluvit svému srdci slova, která jste mu měl vlastně zakázat."
"Dobře! Ale co tedy, kdyby byl váš otec bohatý?"

"To je ovšem možné, protože matka měla mnohé cenné věci, které musela pomalu rozprodávat."
"Vidíte! A teď tento Charles Berten žádá vaši lásku nebo aspoň vaši ruku. Řekneteli ,ano odhalí váš původ a budete bohatá. Řekneteli ,ne', neřekne vám nic a zůstanete chudá."
"A tomu dám přednost!"
"A nemusíte přitom mít ohled také na slečnu Madelon?"
Zamyšleně se zadívala před sebe a pak odpověděla:
"Madelon zůstane raději chudá, než aby mne chtěla vidět nešťastnou!"
"Bůh vám oběma žehnej! Ale ještě něco! Kde bydlí ten Charles Berten? V zámku?"
"Nikoliv. Bydlí ve vedlejší budově, určené pro správce."
"Je veliká?"
"Devět oken po délce a čtyři okna do šířky."
"Jak je vysoká?"
"Přízemí a první patro."
"Má okenice?"
"Jen v přízemí."
"Hromosvod?"
"Ano, je tam."
"Balkón?"
"Ne. Ale je tam veranda, která vede kolem celé budovy
a je zarostlá vínem."

"Ach, réva tedy sahá až k poschodí? Dům tedy stojí volně a nemá žádnou zahradu?"
"Tak je. Ale proč se ptáte na všechny tyto věci?"
"Jen z opatrnosti. Nemám ještě žádný určitý plán. Při takových záležitostech si člověk musí vše vštípit do paměti. V kolik hodin zamýšlíte zítra odjet?"
"Asi dopoledne."
"Obstarám vám tedy kočár."
"Věděla jsem, že se nás ujmete daleko víc, než co bychom směly ze zdvořilosti žádat. Nás dluh u vás každou hodinu roste, milý monsieur Schneebergu."
"Byl bych nesmírně šťastný, kdyby tento dluh mohl vzrůst tak velice, že byste se o něm bála mluvit!"
"Ale co vám za to mohu dát?"
Potřásl hlavou, udělal rukou zamítavý posunek a řekl:
"Říká se, že jsou tvorové, kteří ani neznají svou sílu. Tak je to i s lidmi. Jsou lidé, kteří mají nesmírné bohatství, aniž to tuší. Znám jednu mladou dámu, která je tak bohatá, že každý vlídný pohled jejích očí je složený ze samých diamantů. Nemá mi být takový pohled tisíckrát cennější než to, co nazýváte svým majetkem?"
Tiše se usmála, jako když zazvoní zlato, a odpověděla:
"Smím vědět, kdo je tato mladá dáma?"
"Vy sama, mademoiselle Nanon."
"Budu se vám tedy od této chvíle odměňovat pouze diamantovými pohledy."
"Udělejte to - a já si nebudu přát větší blaženost!"
Zvedla se z pohovky a podala mu obě malé, bělounké ručky, které uchopil opatrně a lehce.
"Víte, co jste, monsieur Schneebergu?" ptala se ho.
"Rád bych to od vás slyšel!"
"Jste dítě, malé, roztomilé, poslušné a spokojené dítě, které by člověk stále a stále líbal a hladil."
"Bože, kéž by to tak bylo!" odpověděl a jeho široká prsa se dmula hlubokým povzdechem.
"A víte, co ještě jste?"
"Ještě něco?"
"Ano. Jste muž, hrdý, silný, odvážný a věrný muž, bez falše a chyby, muž, kterému by člověk položil hlavu na srdce a věčně ji tam nechal spočinout. To váni říkám já, protože vás znám. Jiný by mne po těchto slovech objal a laškoval se

mnou, ale vy to neuděláte. Navzdor své jednoduchostí máte mnohem vyšší nároky. Chcete laškovat a líbat se srdcem. Monsieur Schneebergu, já jsem jen chudá, hloupá dívka. Nevím, co by na mém místě dělala jiná, ale já bych si přála, abyste byl velice šťastný, nesmírně šťastný! A dnes chci ještě vyslovit poslední, velikou prosbu. Splnil byste ji?"
"Je už splněná!"
"Dobrá! Myslete si, že bych teď byla vaše malá, dobrá ženuška..."

"Ó, Bože, jak rád!"
"A že chci svou hlavu položit na vaše srdce. Tak! Viďte, že smím?"
"Tisíckrát a tisíckrát!"
"A teď mi dejte svou pravou ruku na hlavu. Prosím, milý monsieur Schneebergu!"
"Tak?" ptal se, když splnil její přání.
Bylo mu, jako by se mu mělo srdce samým blahem rozskočit.
"Ano, tak," odpověděla mu. "A teď se trochu skloňte ke mně a říkejte po mně slova, která vám budu napovídat. Chcete?"
"Musím, vždyť jsem už slíbil, že splním vaše přání."
"Ano, musíte poslechnout," řekla a blaženě se usmívala. "Vy, velký a silný muž musíte poslechnout mne, malou dívku. Nuže, mluvme tedy!"
A tiše a zvolna, velmi zvolna mu předříkávala slova:
"Moje milá, milá, dobrá Nanon!"
Z očí mu vyhrkly slzy. Nejraději by se dal samým štěstím a blažeností do pláče, ale přemohl se a odříkával:
"Moje milá, milá, dobrá Nanon!"
A teď ho náhle popadla za hlavu, stáhla ji kousek níž a přitiskla své rty jen jednou, ale vroucně a vřele na jeho ústa.
"Dobrou noc, můj milý, milý, dobrý Frici!"
Slyšel ještě tato slova, ale už byla náhle ze dveří. Zůstal stát, jako by se nemohl pohnout, a teprve po delší chvíli se obrátil.
"Jaká to dívka!" šeptal si. "Je jako anděl z nebe. A jaké to štěstí! I pro knížete by bylo veliké a vzácné. A teď se dostává mně, opuštěnému sirotkovi, hulánskému strážmistrovi, který nemá jinou budoucnost než nepříliš skvělé kandidátství na četnické místo nebo místo berního dozorce!"

XIII.
Zámek Malineau na konci osmnáctého století vyhořel a byl tehdejším majitelem znovu zbudován v renesančním slohu mnohem větší'a krásnější než byl před požárem.
Majitel, hrdý aristokrat, nechtěl dopustit, aby s ním jeho podřízený bydlel pod jednou střechou, a proto oddělil budovu pro inspektora nebo správce od hlavního zámku.
Budova byla skutečně taková, jak ji Nanon popsala. Je třeba ještě dodat, že měla plochou střechu stejně jako zámek.
V tomto obydlí byl teď zvláštní zápach, který živě připomínal fermež nebo borový olej. Byl to zápach, který vychází z nových rakví.
V pokoji o dvou oknech seděl mladý muž, kterému mohlo být asi šestadvacet let. Jeho postava nebyla vysoká, ale neobyčejně silná a široká. Tlustá hlava, býčí šíje a malé, strnulé oči sice nasvědčovaly o tělesné síle, ale také o duševní nízkosti.
Měl před sebou knihu. V této knize byly číslice, kterými se zabýval.
Tento mladý muž byl Charles Berten, syn zesnulého správce, který dnes měl mít pohřeb. Zdálo se, že byl ve velice špatné náladě.
Vtom se otevřely' dveře a do světnice vešla žena ve smutečních šatech. Byla malá, ale silných kostí, bezzubá. Žlutá pleť se podobala vydělané kůži a činila její obličej velmi nepříjemným.
"No, Charles," řekla, "kolik vína?"
"Už zase to proklaté víno!" vyskočil. "Sami nemáme ani jedinou láhev!"
"Ale v panském sklepě!"

"No, počítám tady už celou hodinu, kolik bychom si mohli vzít a kolik trojek bych tady mohl nadělat z pětek, ale je to proklatě obtížné."
"Počítej to tedy později. Dnes na to není čas."
"Ale co když nás panstvo náhle překvapí a knihy nebudou v pořádku?"
"Hned přece nepřijde."
"Oho! Generál psal, že přijde do čtyř neděl. Bylo by to dobré a hezké. Ale teď mu musíme ohlásit otcovu smrt a lze očekávat, že přijde dřív, aby si prohlédl knihy a zásoby."
"Ani to by nás nepřivedlo do rozpaků. Generál přece ani zdaleka netuší, že otec zavedl dvojí účtování, jedno pro sebe a druhé pro milostivou vrchnost."
"To je právě háček, který mi působí bolest. Otec byl nanejvýš obeznámený v takových prohnanostech, ale protože se mi na to dovolil podívat vždy jen napůl, je to teď pro mne náramně obtížné. Ale že jsme neušetřili, to jsem už zjistil."
Žena vzdychla.
"Bohatí nejsme," řekla.

"Naprosto ne. A než přijde generál, musíme mít v pokladně devět set franků. Ale kde je vzít?"
"Myslím, že starý kapitán ?"
"No ano, ano, tato objednávka střelného prachu něco vynese, ale je to také jen větší jáma, kterou kopeme, abychom menší zasypali."
"Myslela jsem to jinak. Mohli jsme mít při otcově smrti svoji vlnu suchou."
"To byl také vždy můj úmysl ale ty prokleté křestní a rodné listy! Kde jen u čerta mohou vězet?"
"Nenajdeme je, vždyť jsme už všechno přeházeli."
"A byly tady? Opravdu?"
"Ano. Matka obou dívek je sama schovala, a sice na bezpečné místo."
"Otec znal toto místo?"
"Samozřejmě."
"A věděl také, jak se obě dívky opravdu jmenují?"
"Věděl vše."
"Tím je mrzutější, že umřel tak rychle, aniž by mohl slův
ko říct nebo napsat." .
"Co bychom mohli dostat za tyto listiny! Byly by to jistě veliké, velmi veliké částky," řekla žena.
170

"Nesmysl!" odpověděl syn. "Ty bys snad opravdu prodala listiny těm dívkám? To by ještě scházelo! Chci mít vše, vše!"
"A nemáš nic."
"Nesmysl! Hlouposti! Spisy se přece najdou, dřív nebo později. Hlavní jsou dívky. Ožením se s Nanon, pak mi dědictví neujde."
"Od kdy jsi se s ní chtěl vlastně oženit, aniž by k tomu svolila?"
"Mlč! Však ona si mne přece jen musí vzít!"
"Bah! Nevěřím tomu!"
"Dokáži ti to. Kdyby otec neumřel, vydal bych se už teď za ní do Ortry, protože dopravu prachu máme přede dveřmi. Starý by mi pomohl, jemu by bylo jen vhod, kdyby Nanon baronese odešla, protože ta v ní má oporu. Ale když nadešla smrt, mohu začít jinak. Nepůjdeli to po dobrém, půjde to po zlém. Ale dnes se to musí rozhodnout. Dnes bude má, dobrovolně anebo násilím."
"Jenom opatrně, Charles!"
"Bah! Kdo byl zvolený za vůdce franktireurů, nemůže být přece hlupák!"
"Ale co když nepřijde?"
"Přijde. Nevěděla, co byl otec zač a proto si ho velice vážila."
"A až bude tvou ženou co potom?"
"Pak zbořím celý dům, abych našel listiny."
"Ale Madelon bude dědit polovinu."
"Ani centimu, o to se už postarám. Mám už promyšlený plán. Ostatně, řeknu ti upřímně, že nechci Nanon jenom pro peníze. Je to proklatě roztomilá holka, je to soustečko, že jemnější být nemůže. Olíznu si po ní všecky prsty. Slyšíš?"
Zdola se ozval hrkot vozu a koňský dusot.
"Kdo to asi bude?" ptala se matka.
"Jdi dolů a podívej se!"
" Jelixto ona - nechceš ji raději uvítat sám?"
"Ne. To se nehodí pro mou domácí úlohu. Je pouze pastorkyní, já jsem tady pravý syn. Ona musí přijít ke mně."
Žena odešla.
Po chvíli bylo slyšet jasné dívčí hlasy a později se blížily kroky. Matka otevřela dveře a řekla:
"Tady máš překvapení jsou tady obě."
Rychle se obrátil a spatřil Nanon a Madelon. Jeho čelo se svraštilo. Nebylo mu to po vůli. Madelon mu překážela.
171

Vstal, podal oběma ruku a řekl:
"Je to dům smutku, pod jehož střechou se nacházíte, ale přesto vás vítám. Spoléhal jsem se, že Nanon přijede, ale tebe, Madelon, jsem nečekal. Jak sem přicházíš až z Pruska, z Berlína?"
Obě dívky byly nadmíru vážné. Bylo na nich vidět, že se v blízkosti tohoto člověka necítily jisté.
"Nanon mi telegrafovala, a tak jsem hned sedla do vlaku," odpověděla tázaná.
"Mohly jste toho obě nechat: to telegrafování a ty příjezdy."
Nanon upřímně odpověděla:
"Vždyť to nebylo kvůli tobě! Chtěly jsme se samy opět vidět."

"Podívejme se, jakou si opatřila vyřídilku! No, jděte dolů, spěchám. Dole pro vás budepráce. Matka vás ubytuje."
Obrátily se už k odchodu, on však.za nimi ještě zvolal:
"Počkejte! Přijely jste povozem?"
"Ano," odpověděla Nanon.
"Komu patří?"
"Jistému vozkovi v Etainu."
"A pojede hned zpátky?"
"Ne. Počká do večera v hospodě."
"Safřaporte! Vy chcete večer zpátky? Z toho nebude nic! Zůstanete tady déle."
"To není možné! Máme dovolenou tak krátkou, že musíme ještě dnes odjet."
"Tak. Kočí tedy opravdu zůstane v hospodě? A kdo mu zaplatí?"
"My."
Dobrá. Můžete jít."
Poslechly, on pak počítal a psal.
Po delší chvíli přišla opět jeho matka, aby se ho na něco zeptala. Dal jí náležitou zprávu a řekl jí, aby k němu poslala Nanon.
"Chceš ji teď žádat o svolení? Odepře ti ho!"
"Uvidíme."
"Zdá se, že se stala docela jinou. Celá se změnila, je mnohem jemnější, pevnější, jistější a rozumnější."
"Ze mne se stal také jiný chlapík. Však uvidíme, kdo zůstane pánem."
172

Odešla a hned nato vešla Nanon. Věděla předem, oč se jedná, ale nedala najevo ani nejmenší stopu rozpačitosti nebo dokonce strachu.
Posadil se na divan, ukázal vedle sebe a řekl:
"Aha, tady jsi! Vidíš, to se mi líbí. Co hlava rodiny poručí, musí být okamžitě splněno. Pojď, posaď se ke mně!"
"Děkuji!" odpověděla mu. "Lehké záležitosti, které se rychle vyřizují, odbývám ráda ve stoje."
"Myslíš, že se jedná o tak lehkou věc? To se mýlíš. Je to naopak velmi vážná a důležitá záležitost, o které s tebou musím jednat. Posaď se tedy!"
"Dobrá, sednu si."
A posadila se na židli, která byla daleko od něho.
Svraštil čelo a změřil její postavu od hlavy k patě.
"Musí se říct," začal pak, "že se z tebe stala hezká dívenka. Nemyslíš?"
V jejích očích se zalesklo. Co by nikdy neudělala, provedla dnes. Odpověděla:
"Ano. Také si to myslím."
Touto odpovědí byl opravdu překvapený.
"Hrom a blesky!" vykřikl. "Opravdu? Ty víš, že jsi hezká? A to jsi tak neobyčejně přesvědčená o své hodnotě?"
"Úplně. Jako o tvé."
"Dobrá. Hodíme se tedy k sobě. Dvě velmi vzácné osoby. Spojíme se tedy?"
'"Děkuji!" odpověděla kousavě..
"Ne? Proč ne?"
"Myslíš přece tím svým nepříliš krásným výrazem .spojíme se to, čemu se obyčejně říká zasnoubení, svatba?"
"Ano, ovšem!"
"Pak se musím divit, že místo ušlechtilého výrazu volíš právě takový hloupý a sprostý. Šťastné manželství nespočívá v tom, aby se každý jeho člen sám považoval za vzácného, ale aby každý člen byl o hodnotě vzájemně přesvědčen. Ostatně jsem na svatbu dosud ani nepomyslela. O nějakém spojení pak vůbec nemůže být řeč, to se přece rozumí samosebou."
"Mluvíš jako kniha! Tedy vzájemné ocenění! Jak vysoko asi odhaduješ moji cenu?"
"Ještě jsem na tobě nepozorovala žádnou cenu, nemohu ji tedy ani odhadnout."
173

"No, však ji ještě poznáš. Největší hodnoty bývají skryté. Na bíledni leží jenom hluché kamení, diamanty se musí vykopávat. Poskytnu ti příležitost, abys u mne mohla rýžovat, a podivíš se pokladům, které u mne najdeš."
"Nemám žádnou chuť k rýžování a dolování. Nabízí se všude dost kamenů, které jsou už broušené."
"Myslíš tedy, že jsem nebroušený?"
"Ne, protože vůbec nevím, zda by se u tebe našel kámen, který by byl hoden broušení."
"Peklo a ďábli! Ty jsi opravdu kočka, která dovede používat své drápky!"
"Vždyť jsou k tomu stvořené."

"Dobrá! Nechme však zbytečných slov - nevede to k ničemu! Vyřiďme svou věc úplně objektivně a obchodnicky! Mám totiž chuť se s tebou oženit!"
"Ráda věřím. Nemůžu ti to zazlívat. Ale já nemám žádnou chuť!"
"To je velice přímé. Doufám, že zůstaneš i nadále tak upřímná. Dostaneme se rychleji k cíli. Máš snad už ženicha?"
"Ne. Nemusím ti sice na to odpovídat, ale přesto ti odpovím, abychom byli rychleji u konce."
"Proč mne tedy nechceš?"
"Protože mi nejsi po chuti!"
"Ach! Ty se provdáš podle chuti?"
"Nepovažuji tě vůbec za muže, s kterým bych mohla být šťastná."
"Bah! Člověk se mýlí! Víš, co vám dvěma můj otec prokázal?"
"Bylo nám to tak často předhazováno, že taková otázka je velice zbytečná. Znám to všechno nazpaměť."
"Měla bys být vděčná."
"Nevidím k tomu žádný důvod. Naše matka prodala své šperky a všechno, aby vám zaplatila. Dokonce se spíš domnívám, že u vás složila jistou částku, o kterou jsme však byly připraveny."
"Hrom a peklo! Tohle je stejně odvážné jako upřímné!"
"Nemám žádný důvod, abych se bála. Tebe se mohu nejméně strachovat!"
"Nechme toho! Nevezmeš si mne tedy ani z lásky, ani z vděčnosti. A co chytrost? Spojení hezky chytře založené musí přece být velmi šťastné!"
"Děkuji!"

"Neznáte své jméno - " A ty je znáš?" ptala se rychle. "Hm!"
"Chci určitou, jasnou odpověď!"
"Dobrá. Až budeš moje žena, dám vám vaše jméno, vaše průkazy a tím i nárok na dědictví, které si máte vyzvednout."
"Ach! Ty chceš mým prostřednictvím dědit?"
"Samozřejmě. To nezapírám."
"Nejdříve mi dokaž, že máš naše listiny."
"Ach, ty mi nevěříš?"
"Ne. Znám tě, že jsi lhář."
"Tebe nikdy nepodvedu."
"Ušetři si podobné ujišťování. Dej sem listiny!"
"Ani mne nenapadne!"
"No, jsme tedy hotovi."
Zvedla se, aby odešla. On však vyskočil a řekl: "Ty mne tedy nechceš?"
"Ani kdybych měl ty listiny?"
"Dokaž, že je máš, a pak s tebou budu jednat. Dřív však ne!"
"Ukázat ti je nemohu!"
"Nechme tedy řečí!"
V jeho očích vzplanula divoká, chtivá vášeň. Přiskočil k ní, popadl ji za ruku a řekl:
"Ale já tě chci mít a budu tě mít, tak anebo tak! Rozumíš?"
"Pronesešli ještě jedinou takovou hrozbu, okamžitě opustím dům!"
"No, vezmu si aspoň hubičku, kterou má dát sestra bratrovi!"
Pokoušel seji obejmout, než se mu to však podařilo, dostal ránu do obličeje, až s výkřikem zavrávoral. Na stole, u kterého Nanon stála, byl talíř. Rychle ho uchopila a hodila ho dotěrnému do obličeje, až se rozbil. A v tom okamžiku odešla z pokoje.
Sevřel zlostně pěsti a zasoptil:
"Za tohle budeš pykat! Miluji ji šíleně! Musí být moje, z vypočítavosti, z lásky a také z trestu!"
Ostatní čas plynul jako při jiných pohřbech. Přicházeli známí a příbuzní, aby se zúčastnili pohřbu, a když byla rakev spuštěna do hrobu, všichni se vrátili do domu smutku, aby byli podle tamního obyčeje pohoštěni.

Nanon a Madelon připadl úkol, aby hosty obsluhovaly.
Krátce po návratu ze hřbitova vyhledal Charles Berten kočího, který měl zařízenou světnici ve stáji, určené pouze pro správcovy koně. Tento kočí měl stejnou povahu jako jeho pán, provedli už spolu mnohý pěkný kousek.
"Viděl jsi toho cizího vozku, který přivezl obě sestry?" ptal se Berten.
"Ne."
"Ani koně a vůz?"

"Ne."
"Jdi tedy do hospody, kde se ubytoval, a všechno si dobře prohlédni koně, postroje, kočího, jeho šaty, zkrátka všechno!"
"Proč? Bude z toho veselý kousek?"
"Ano, veselý kousek a pro tebe dvacet franků!"
"Aj! To rád pomohu!"
"Záleží mi totiž na tom, abych věděl, zda bys večer potmě mohl být považovaný za toho vozku, náš kočár za jeho a tak dále.''
"Tedy komedie s výměnou. To bude roztomilé! Už jdu, už jdu. Ale monsieur, několik franků napřed! Musím se přece zastavit v hospodě. Budete mít uznání!"
Rozradostněný kočí strčil závdavek do kapsy a odešel, aby zamířil do hospody.
Tam seděl mezi několika málo přítomnými hosty - Fric. Přišel sem pěšky, obešel zámek a teď chtěl, když se posilnil, navštívit mlýn na střehly prach, prachárnu, o které se Nanon zmínila.
Zpozoroval, že příchozí si nápadně prohlížel kočího obou dívek a že pak byl delší chvíli ve stáji a nakonec že si také podrobně prohlížel kočár, stojící u vrat.
To mu bylo nápadné. Když se tento člověk opět posadil, připil mu a začal s ním rozhovor, při kterém se dozvěděl, že je to kočí Charlesa Bertena.
To v něm už vzbudilo podezření. Tady se asi něco připravovalo, nějaký kousek, který se týkal postroje. Domyslel si, že se vyzvědač asi brzy vrátí do zámku, ale nebylo to tak. Naopak se posadil k ostatním hostům a začal s nimi hrát karty. v:
Čekání v hostinci bylo mrzuté, tak se Fric sebral, aby se trochu podíval po okolí. Bylo jisté, že - máli se něco sestrám stát bude to provedeno teprve večer.

Našel prachárnu v lese. Byl to válcový mlýn, spojený dost širokou cestou se zámkem. Stroje dnes nepracovaly. V den správcova pohřbu se nepracovalo. "
Pomalu nastával soumrak. Fric se vrátil do hospody. Viděl, že kočí ze zámku zde dosud byl, ale tentokrát se už dlouho nezdržel. Fric se za ním ubíral k zámku.
Opatřil si na cestu několik nástrojů pro případ, že by je při vyzvídání a slídění potřeboval.
Kočí zmizel a Fric se začal rozhlížet. Byla už taková tma, že se mohl něčeho odvážit. Vylezl na verandu, která se táhla kolem celé budovy, a ocitl se na ploché střeše, pobité plechem, z které mohl vidět do všech oken v prvním poschodí.
Plížil se od okna k oknu kolem budovy.
Viděl a počítal smuteční hosty, viděl i obě dívky, které je obsluhovaly, prohlédl si všechny osvětlené světnice a ihned poznal, která z nich patří Charlesů Bertenovi.
Charles seděl mezi hosty.
Dokud byl mezi nimi, nebylo čeho se obávat. Proto ho Fric zvenčí bystře pozoroval.
Teprve po delší době se Berten zvedl a vyšel ze dveři Fric se sehnul a lezl tiše po verandě k tomu místu, kde byla světnice, kterou považoval za Charlesovu.
Ještě se sem ani nedoplížil, když z otevřeného okna zaznělo zvolání:
"Mathieu!"
"Ano, pane!"
Tato odpověď zazněla z vozkova obydlí.
"Honem nahoru!"
Fric zůstal opatrně ležet na verandě. Dole slyšel kroky volaného. Když utichly v domě, lezl dál a dostal se až pod okno, které bylo otevřené. Poznal, že Berten seděl u otevřeného okna a kouřil doutník.
Kočí vstoupil. Fric mohl pak slyšet každé slovo, které se uvnitř ozvalo.
"No, otevřel jsi oči?" zeptal se Berten.
"A jak! Čím lépe se platí, tím člověk bystřeji vidí!"
"Byly postroje jemné?"
"No, prostřední, asi takové jako naše."
"Koně?"
"Dvě hnedky. Právě takové máme i my."
"Kočí?"

. 176
177

"Má postavu asi jako já. Je stejně dlouhý a silný."

"Myslíš tedy, že by bylo v noci možné splést si náš povoz s tím cizím?"
"Zcela jistě. Jenom by se k tomu nesmělo brát žádné světlo."
"To se rozumí samosebou! Můžeš se snad domyslet, o co se jedná?"
Kočí se ušklíbl a odpověděl:
"To se rozumí, že o ty, kteří v tom kočáře přijeli. Jeli tomu jinak, pak bych se moc mýlil."
"Uhodl jsi, starý chytráku. Jedná se o kousek, který chci provést svým družkám, o kterém však nesmí nikdo vědět. Domluvíme se. Víš, že dobře pochodíš."
Kočí něco zabručel, čemu Fric nerozuměl. Ale jistě to byl souhlas.
Charles Berten pokračoval:
"Musím ti totiž říct, že se chci od těchto děvčat něco dozvědět, co mi nechtějí dobrovolně říct. Musím je tedy k tomu donutit. To se však může stát jen tehdy, když jim naženu strach, aniž bych jim ve skutečnosti ublížil. Takové dívky ve strachu nejspíš otevřou ústa. A ty mi pomůžeš."
"S radostí, nebuduli z toho mít žádnou škodu," odpověděl kočí.
"Škodu mít rozhodně nebudeš. Vždyť vlastně ani nebudeš vědět, o jaký žert se mi jedná."
"To je milé, protože vaše žerty bývají někdy opravdu velmi žertovné."
"Má to být výčitka nebo vtip?"
"Nic takového. Co jsem řekl, nemělo být nic než prostá poznámka, kterou mi vnukla zkušenost."
"Nechci vyšetřovat, pokud jsi k takovým poznámkám jako můj sluha oprávněný. Dnes se jedná o skutečný žert, totiž o něco podobného únosu."
"Hrom a blesky! Není to nebezpečné?"
'"Ne. Vždyť obě dívky zase získají svobodu."
"No, budiž tedy. Takový žert si může bratr ze svých sester stropit."
"Dobrá. Máme tedy stejný názor. Sestry totiž chtějí ještě dnes odjet. Prosil jsem je, aby se zdržely, ony však nechtějí. Pošlou si pro vůz a odjedou. Můj úmysl je takový, aby nebyly odvezeny do města, ale na místo, odkud budou nuceny

vrátit se opět sem. Tím způsobem dosáhnu toho, že se stane po mém, že je tady déle zdržím."
"Ale to ještě nevidím, co bych přitom dělal já. Pošlete pro kočího z Etainu a ten odveze dívky, kam si budou přát."
"Hlupáku! Copak nevidíš, proč jsem tě poslal do hospody?"
"No, abych se podíval, jaká je podoba mezi naším a jejich spřežením."
"A proč jsem si přál mít takovou zprávu?"
"To nevím."
"A ani to neuhodneš?"
"Hádání nebylo nikdy mojí silnou stránkou."
"No, musím ti tedy pomoct. Pojedeš sám místo jejich kočího."
"Safraporte! To bude těžké!"
"Naopak, docela lehké. Jakmile budu pozorovat, že chtějí odjet, vzkážu ti. Ty zapřáhneš a přijedeš s kočárem na místo, které si domluvíme. Rozuměl jsi?"
"Docela dobře."
"Sestry si pošlou do vsi pro kočár, ale posel nepůjde do vsi, ale k tobě."
"Aha! Už začínám chápat. Přijedu, sem. Musejí se domnívat, že jsem jejich kočí."
"Tak je. Proto musí být vše přesné."
"Dobrá, budu si muset vzít také svůj starý plášť, protože jejich kočí ho má také."
"Ano, límec si ovšem vyhrneš vysoko na krk. A když předjedeš, dej pozor, aby na tebe nepadlo světlo. Tak budou spíše oklamány."
"Ale kam je zavezu?"
Berten se tvářil, jako by ještě neměl svůj plán promyšlený, jako by si teprve vhodné místo vymýšlel.
"Kam?" ptal se a uvažoval. "Hm, to je otázka. Do vesnice ne, tam by ses mohl dostat do rukou jejich kočího. Musí to být místo, kde by nemohly zůstat přes noc, takže budou nuceny vrátit se zpátky!"
"Souhlasí. Ale mimo ves není nikde takový dům, kde by se mohlo zastavit a říct, že jsme zabloudili."
"Hm. Opravdu by se nic nenašlo?"
"No, našlo, ale bylo,, by to příliš blízko. Nemohli bychom říct, že jsme zabloudili."

"Uděláme tedy okliku, pojedeme tam zatáčkou. Které místo jsi měl na mysli?"
"Prachárnu."

To bylo to, co chtěl Bérten mít. Řekl, jako by o tom uvažoval:
"Prachárna? Ano, to by šlo. Nemyslíš?"
"To by bylo nejlepší. Ale dnes tam není živá duše."
"Pojedeme tedy tam! Až sestry vsednou do povozu, rozloučím se s nimi a půjdu rychle do mlýna. Vezmu s sebou přítele Ribeaua, aby to nebylo tak pusté. Než tam oklikou přijedeš, my tam už budeme."
"Ach, dobrá! A budu dělat, jako bych ani vůbec nevěděl, kde jsme se ocitli. Zaklepu tedy a vy otevřete."
"Ano, otevřeme ti vrata. Ty zajedeš dovnitř a my za tebou zase zavřeme, takže nám dívky nebudou moct utéct Až budeme otvírat, nebudeme mít žádné světlo. Zavedeme obě dívky do mé pisárny, která bude osvětlená. Tady mne poznají. Můžeš si představit, jak budou překvapené!"
"A já?"
"No, ty chvíli počkáš, dokud ti nedám zprávu, zda domů pojedeme nebo půjdeme pěšky. Půjdemeli sami, pak pojedeš domů dřív, protože my tam zapijeme celý žert několika láhvemi vína, které si vezmeme s sebou."
"Jedná se tedy pouze o místo, kde mám vaši zprávu s kočárem očekávat."
"No, tedy na cestě do prachárny. Tam tě neuvidí živá duše. Tam nikdo nepřijde a pak je tam z obou stran vysoký, tmavý les kdyby tam přece jen někdo náhodou přišel, ani by tě nepoznal."
"No, dobrá. Už vím, co mám dělat. Ale rád bych viděl obličeje obou dam, jak se budou tvářit: budou se domnívat, že jsme zabloudili k osamělému stavení v lese, a v něm poznají svého bratra!"
"Ano, to bude nádherné! Proveď to tedy dobře. Rozhodně však nesmíš dopustit, aby dívky vystoupily z kočáru dřív, než dojedeš k prachárně. Možná, že budou mít podezření. Musíš být chytrý."
"Bez obav! Ženská hned tak nevystoupí z vozu, dokud se kola točí."
Odešel a Bérten se vrátil k hostům.
Fric slyšel každé slovo. Uhodl, co Francouz zamýšlí. Byl
180

tento kočí opravdu tak hloupý, že neprohlédl plány svého pána? Nebo se jen tak přetvařoval? Fric si v duchu řekl, že se Bérten jistě chopil dnešní příležitostí, aby obnovil své milostné návrhy. Nejspíš byl odmrštěn, a tak ji teď chtěl lstivě dopravit do prachárny, aby ji tam měl ve své moci. Samozřejmě, nemohl tam dostat samotnou Nanon, protože s ní byla i Madelon. Proto si asi vzal s sebou přítele stejného smýšlení. Běda dívkám, kdyby měly opravdu padnout do rukou těchto nesvědomitých lotrů!
Fric slyšel dost. Slezl tedy z verandy a vzdálil se tak opatrně, že ho nikdo nepozoroval.
Pak se zastavil a uvažoval.
"Hm!" říkal si v duchu. "Mohl bych celý ten záměr zmařit, aniž by byly dámy přivedeny do nebezpečí. Mohl bych jim to vyzradit. Kdybych k nim teď šel a vyprávěl jim, co jsem slyšel, odejdou se mnou ihned ze zámku. Půjdeme do vsi, vsedneme na vůz a pojedeme do Etainu. Bérten by se pak mohl vztekat. Ale má za všechno uniknout? Dopřejeme mu důkladnou lekci! Dám mu ji ze srdce rád. Ostatně mne tato stará prachárna, ten starý mlýn neobyčejně zajímá. Je mi tak, jako bych si měl odtamtud něco odnést. A také kočí zasluhuje jinou odměnu, než si myslí."
Dobrý Fric měl odvážnou mysl, ale přece jen nebyl neprozřetelný. Vše dopodrobna uvážil a nakonec dospěl k rozhodnutí:
"Dobrá, odvážím se toho! Dva revolvery a dvě silné ruce postačí, abych byl s tímto Bertenem a jeho přítelem Ribeauem hotový. Přitom nepočítám žert, který mi to způsobí."
Odebral se do vsi a vyhledal hospodu. Tady si opatřil světlo a řekl čekajícímu kočímu, že ho obě dámy posílají a žádají ho, aby na ně za hodinu čekal s připraveným kočárem. Bylo to opatření, které udělal pro všechny možné případy. Jeho plán mohl také skončit jinak, než si myslel.
Poté se odebral nazpět k zámku a tady zabočil na silnici, vedoucí do prachárny, kde měl čekat kočí.
Kočár tady ještě nebyl, ale netrvalo dlouho a Fric zaslechl koňský dusot a tichý, volný hrkot kol.
Ve stáji v hostinci našel Fric několik krátkých provázků, které si strčil do kapsy.
Byl teď na širším místě silnice. Domníval se, že tady kočí jistě kočár obrátí a pak tu bude čekat. Také se tak stalo. Muž
181

seskočil z kozlíku, upevnil opratě a otevřel dvířka kočáru, aby si vlezl dovnitř

a udělal si pohodlí.
To byl vhodný okamžik.
Fric potichu vyskočil za stromem, kde byl ukrytý, a sevřel kočímu oběma rukama hrdlo tak pevně, že ze sebe přepadený, nevydal ani nejmenší hlásku. Přepadený byl leknutím celý strnulý a bezvládný, a když Fric stiskl prsty ještě víc, Francouz zachroptěl a klesl na zem. Byl skoro uškrcený a ztratil vědomí.
Fric mu vzal plášť a široký klobouk, obojí zatím položil stranou, vzal muže za ruce a odvlekl ho notný kus Cesty do lesa. Tam ho přivázal ke stromu a ústa mu obvázal vlastním kapesníkem, aby hned nemohl volat o pomoc, až se opět vzpamatuje.
Pak se vrátil ke kočáru, přehodil si přes sebe plášť, vyměnil Širák za svůj klobouk, který schoval pod kozlík, odvázal otěže, sáhl po biči a posadil se na kozlík.
Byl připravený a čekal na posla, který ho měl odvést.
Posel přišel asi za čtvrt hodiny.
"Pst!" zavolal, když se přiblížil k povozu.
"Ano!" odpověděl Fric potichu. "Je čas?"
"Ano, ale ne příliš rychle, protože ze vsi je do zámku dál než odtud,"
Koně zabrali. Fric za krátký čas zastavil u vrat, ale tak, aby na něho nepadalo světlo. Límec pláště si vyhrnul nahoru a střechu klobouku srazil na krk, takže mu nebylo vidět ani do obličeje.
Nanon a Madelon vyšly ze dveří, provázeny několika hosty, Charlesem a jeho matkou. Rozloučily se a vstoupily. Berten obešel koně a šeptal kočímu:
"Oklikou aspoň půl hodiny!"
Fric přisvědčil a pak vyjel směrem ke vsi. Obě dámy skutečně nic nepozorovaly a neměly ani tušení o nebezpečí, které jim hrozilo.
Nedaleko vesnice se povoz zastavil. Viděly, že kočí slézá z kozlíku. Nanon otevřela okno a ptala se.
"Co se stalo? Proč zastavujete?"
"Protože chci s vámi mluvit!"
Obě popadla úzkost". Co by jim ten člověk tady na silnici mohl chtít?
"Vystupte opět na kozlík!" poručila Madelon. "Ve vsi bude také dost času, abyste nám pověděl, co chcete!"

Nikoliv, madémoiselle Madelon!" odpověděl Fric svým pravým hlasem a přistoupil blíž.
Můj Bože!" zvolala Nanon. "To není kočí! Ten hlas znám, to je někdo jiný!"
"Nuže, kdo jsem, madémoiselle Nanon?"
"Vy jste - ach, monsieur Schneebergu, jste to vy?"
",Ano, já! Nebojte se!"
"Bohudík! Už jsem se začínala strachovat. Ale, monsieur, kde je náš vozka?"
"Čeká na vás ve vsi se svým povozem."
"Ach! Tohle není jeho povoz?"
"Ne. Tento vůz i koně patří vašemu milému bratrovi Charlesů Bertenovi."
"Bože, co to znamená? Bratrův vůz! Vystupme ihned, Madelon!"
"Ó, prosím, ještě počkejte!" prosil Fric.
"Ale to přece není správné!"
"Ovšemže ne. Měly jste být uneseny."
"Uneseny!" zvolaly obě.
"Ano. Ale já jsem vám přece slíbil, že nad vámi budu bdít!"
"Děkuji vám, monsieur. Ale jak jsme měly být uneseny?"
"Měly jste být zavezeny do prachárny, kde vás očekává Berten a Ribeau."
"Ribeau, kterému jsem se stěží mohla ubránit!" zvolala Madelon.
Fric jim vypravoval vše, takže jim byl úmysl jejich bratra jasný. Zachvěly se hrůzou.
"Jaká to špatnost!" mínila Nanon. "Tento den bych ani nepřežila!"
"Já také ne," dodala Madelon. "Pane Schneebergu, zachránil jste nám život. Vraťme se rychle do vsi!"
"Skutečně se tak velice bojíte těchto dvou lidí?" ptal se.
"Když jste u nás vy, nemáme už strach."
"To slyším rád, protože mi to dodává odvahu, abych pronesl opravdu velikou prosbu."
"Mluvte, milý pane Schneebergu," řekla Madelon.
"Já bych nejraději do vsi nejel."
"A kam tedy?"
"Raději bych vás zavedl do té prachárny."
"Můj Bože! K těm dvěma mužům? Proč? Nechápu vás!"

183

"Abych je před vašima očima potrestal. A kromě toho mám ještě jiný důvod, abych se do toho mlýna podíval."
"Ale, monsieur, to je pro nás nebezpečné!"
"Ani v nejmenším! Copak ke mně nemáte žádnou důvěru?"
"Zajisté, důvěřujeme vám. Jste silný, zmužilý a věrný!"
"A opatrný," dodal sám. "Nevydám vás do žádného nebezpečí, kterému bych nedovedl čelit."
"O tom jsme přesvědčeny. Ale prachárna je na samotě! A v ní ti dva muži!"
"Mají zůstat bez trestu?"
"To vlastně ne... Co tomu říkáš, Madelon?"
"Já bych jim trest přála."
"Máš tedy odvahu jet tam?"
"Ano, když nás pan Schneeberg ujišťuje, že nás bude chránit."
"Ale co se tam bude dít? Co tam máme dělat?"
"Budu hrát úlohu kočího, kterému byla dána ta instrukce," odpověděl Fric. "Zajedu k mlýnu a budu se tvářit, jako bychom zabloudili. Otevřou nám vrata potmě a zaseje za námi zavřou."
"A budeme chyceni všichni tři."
"To mi bude právě vhod. A pak vás zavedou do písárny vašeho bratra."
"Nás samotné? Bez vás?"
"Ovšem, ale přece zůstanete pod mou ochranou. Měly jste už někdy v ruce revolver?"
"Ano," odpověděly obě.
"Tady jsou dva, schovejte si je, abyste je v případě potřeby mohly použít. Zastřelte ve jménu božím každého, kdo se k vám nebude slušně chovat. Následky vezmu na sebe!"
"Zastřelit člověka!" řekla Madelon s hrůzou.
"Ó, tak daleko to určitě nedojde. Až ti chlapi spatří zbraně, rázem ztratí odvahu. Takový druh lidí bývají zbabělci. Kde leží písárna? Budete o ní vědět, vždyť jste tam bydlely."
"Naproti průjezdu. Nebudete nám tedy nablízku?"
"Nemějte starosti. Budu rozhodně u vás, jakmile mne budete potřebovat. Chcete se mi tedy svěřit?"
Váhaly s odpovědí. Nakonec se Nanon zeptala:
"Dáváte nám své slovo, že nás ochráníte?"
"Své čestné slovo. Nikdo vám nesmí zkřivit ani vlásek!"
184

"Nuže, pak s vámi ráda pojedu, jen abych mohla těmto dvěma lidem říct, jak velice je nenávidím. Nebezpečí se mi už nezdá tak velké od té chvíle, co máme revolvery. Vyjeďme tedy."
Fric opět vylezl na kozlík, otočil vůz, vrátil se na silnici ke vsi a zabočil na cestu k prachárně. Byl tady už ve dne a zapamatoval si všechny podrobnosti. Když dojel ke stavení a koně skoro hlavami vrazili do vrat, zapráskl několikrát bičem.
"Hej! Holá! Bydlí tady někdo?" křičel.
Teprve když toto volání opakoval - samozřejmě změněným hlasem - ozval se uvnitř budovy ruch. Pak se vrata poněkud pootevřela a někdo se zeptal:
"Kdo to?"
"Zabloudili jsme! Kde to jsme?"
"U všech čertů! Zabloudili jste! A s kočárem! Kam jedete?"
"Do Etainu."
"A odkud přicházíte?"
"Ze zámku Malineau."
"To jste zabloudili. Ale chceteli čtvrt hodiny počkat, rád si k vám sednu na kozlík a ukáži vám cestu."
"Uděláme to. Dámy dovolí."
"Ach, to jsou dámy! Tím víc třeba litovat tuto malou nehodu. Prosím, yjeďte dál. Nemáme tu pohříchu světlo, ale dámy vystoupí, povedeme je."
Tato rozmluva se odbyla mezi Fricem a Ribeauem, kteří oba mluvili změněnými hlasy. Vrata se otevřela, a sotva Fric vjel do dvora, ihned se zase zavřela. Obě dámy vystoupily, i když by si teď přály, aby se raději nevydávaly do nebezpečí. Cítily, že byly uchopeny za ruku a vedeny do dveří.
Fric zprvu zůstal sedět na kozlíku. Ale sotva utichly kroky odcházejících, seskočil, utáhl otěže a připravil si světlo. Posvítil si na vrata a zjistil, že jsou uzavřena pouze dlouhou dřevěnou závorou, kterou bylo možné snadno

odstranit.
A pak vstoupil do dveří, kudy byly dámy odvedeny. Ocitl se ve mlýně, prošel jím a zaslechl zvučné mužské i ženské hlasy, nasvědčující prudké rozmluvě. Když došel za dveře, kde byly mluvící osoby, zhasl světlo a naslouchal. -
Berten, který se z večera dohodl s kočím, se vrátil opět ke
185

svým hostům. Mezi nimi byl také mladý muž, který vynikal postavou i souměrností tváře, v které však byly zřejmé pustošivé stopy zlých vášní. Byl poněkud stranou od ostatních hostů - aby mohl pozorovat Madelon, která upoutala jeho pozornost. Viděla to velmi dobře, ale přesto se tvářila, jako by si ho nevšímala. Zařídila také, aby byl obsluhován jen Nanon. Jed
nou se mu však přece nemohla vyhnout, když jí podával
prázdnou číši, aby mu nalila. •
Tento mladý muž byl Ribeau, o kterém mluvil Berten se svým kočím.
"Mademoiselle," řekl jí, když mu nalévala víno, "víte, že jste roztomilá?"
"To má být poklona?" řekla ledově.
"Ne, je to pouhá pravda. Zůstanete tady déle?"
"Ještě dnes večer odjedu."
"Škoda!"
"To je dobře!"
Mohla by se vzdálit, ale něco ji nutilo, aby jeho nápadnou pozornost potrestala. Proto u něho zůstala chvíli stát.
"To je dobře, říkáte?" pokračoval. "Copak jste se na svůj domov rozhněvala? Nelíbí se vám tady?"
"Zajisté ne."
"Ale zámek Malineau je přece hezký."
"To je pravda! Jen lidé v něm mi nejsou sympatičtí."
"Směl bych vědět proč?"
"Zajisté! Důvod je jediný: tady lidé nedovedou ovládat své oči. I oči mohou být nezdvořilé a urážlivé. To jste nevěděl?"
"Ach! Vy jste malé, roztomilé hádě! Ale váš jed neusmrcuje, působí spíše opojně."
"Mějte se tedy na pozoru!"
Odešla od něho právě ve chvíli, kdy se Berten vracel a zamířil k němu.
"Co je ti?" zeptal se. "Vypadáš nějak rozmrzele."
"To také jsem. Měl jsem malý výstup, který mne rozčilil."
"Ským?"
"S tvou sestrou Madelon."
"Ach! Galantní výstup?"
"Z mé strany ano, ale ona byla méně zdvořilá, to musím upřímně přiznat."
"Nesmíš jí to zazlívat. Vždyť bydlí v Německu!"
186

"Ano. V zemi medvědů a volů. Jak by tam mohl člověk čekat nějaké způsoby! Ale je to přece jen hezká dívka."
I teď se za ní žádostivě díval. Berten ho pozoroval s ne malým uspokojením.
"Líbí se ti?" ptal se ho.
"Nesmírně. U všech čertů! Znáš mě. Je to sice tvoje sestra, ale vlastně ti po ní nic není, a proto si myslím, že ti smím říct, že "
"Ó, prosím, neostýchej se! Jsme přátelé. Obě tyto sestry jsou mi cizí. Ostatně mohu ti říct, že se mi Nanon líbí právě tak, jako tobě ta druhá."
"Ach! Nemohlo by se v té věci podniknout malé dobrodružství?"
"Jaké míváme ve zvyku? Hm!"
"Ne? Ano? Co?"
"Snad ano, ale jedná se o největší mlčenlivost."
"Ale jdi, starý! Myslel bych, že mne už dostatečně znáš! Ostatně jsem slyšel, že obě dívky hodlají ještě dnes odjet?"
"Ano, umínily si to."
Ribeau se díval tázavě a zvědavě na svého přítele.
"A přece tedy odjedou."
"Vidím, že ti musím vysvětlit, co mám za lubem. Poslouchej tedy!" řekl Berten.
A vylíčil mu dopodrobna svůj záměr. Druh ho pozorně vyslechl a nakonec řekl:
"Poslouchej, Charles, provedli jsme spolu mnoho kousků, ale ten dnešní je věru nejvtipnější!"
"Souhlasíš tedy?"
"To se rozumí samosebou! Ale žádám pro sebe za odměnu tu malou Madelonku."
"Je tvá, dovedešli v ní vzbudit zájem."

"Buď bez starosti. Byla ke mně hrubá. To je jistý důkaz, že se o mne zajímá. K lhostejnému člověku nebývá nikdo hrubý, s takovým se prostě nemluví."
Tím bylo dobrodružství smluveno. A když sestry později prohlásily, že chtějí odjet, byl Ribeau přesvědčený, že k mnohým svým vítězstvím bude moci připojit nové.
Sotva odjel kočár s Nanon a Madelon, oznámil Berten matce, že na chvíli odejde. Vzal si několik láhví vína a čtyři sklenice a vydal se s Ribeauem na cestu. A když šli potichu vedle sebe noční
187

tmou, zdálo se Charlesovi, že zaslechl z lesa zvláštní, lidský hlas.
"Poslouchej!" řekl. "Nebylo to, jako by tady nalevo v lese někdo sténal?"
"Bah! To byl vítr ve větvích."
Ubírali se dál. Sténání bylo od svázaného kočího, který se ze všech sil namáhal, aby se ze svého postavení vysvobodil.
Když přišli k prachárně, od které měl Berten klíč při sobě, odebrali se ihned do písárny, rozsvítili lampu a postavili láhve a sklenice na stůl. Tato kancelář nebyla veliká a byla pohodlně zařízená.
"Není to tady špatné," mínil Ribeau a cynicky se ušklíbl. "Ale dvě takové světničky by byly lepší."
"Aby se sestry rozešly?"
"Zajisté! Nebo ne?"
"Eh! Dva přátelé a dvě sestry! Zapalme si nejdřív doutník."
"V prachárně?"
"Tečí tady nehrozí žádné nebezpečí. Zásoby jsou dole ve sklepě, v horních místnostech nejsou žádné nebezpečné látky."
Otevřel zásuvku u stolu, v které byly také doutníky, a když si oba zapálili, posadili se vedle sebe.
"Jsem opravdu nesmírně zvědavý na ty vyjevené a zara
žené tváře, které uvidíme," řekl Berten.
"Musíme využít prvního leknutí. Víš, to ochromí odpor. Vsadil bych se, že Madelon ode mne dostane deset hubiček, než bude schopná promluvit."
"Snad to přece nepůjde, jak si myslíš."
"Jak jinak? Zpočátku se budou hněvat, pak budou prosit, a nakonec z nich budou nejroztomilejší dámy. Poslouchej!"
"To je kočár!"
"Pqjdme!"
Odebrali se ke vratům, kde pak Ribeau hovořil s Fricem. Když sestry vystoupily, doprovodili je tmavou mlýnicí do písárny.
Berten ji otevřel a obě dámy vešly muži za nimi. Oba se domnívali, že teď uslyší nejzmatenější výkřiky leknutí a úzkosti. Proto nemálo užasli, když dívky beze slova zamířily k pohovce a posadily se na ni.
Bylo to provedeno dobře. Za zády měly zeď, po boku také a před sebou stůl.
188

Berten se podíval na Ribeaua a ten na něho, jeden víc udivený než druhý. Úplné zapomněli, aby se k dámám přiblížili. Konečně Berten zvolal:
"Hrom a blesky! To jste vy? Kdo by si to pomyslel! Ale mluvte, jak jste tak mohly zabloudit?"
"A to obráceným směrem!" dodal Ribeau.
"Na vině je zajisté kočí," odpověděla Nanon.
"To jste si najali nějakého hlupáka!"
"Anebo jsi nám ty posadil na kozlík velmi prohnaného chlapíka!"
Dal se do smíchu.
"Myslíš?" zeptal se.
"Ano, myslím si to! Buď velmi prohnaného, anebo velmi omezeného!"
"Určitě to první!"
"Já bych spíš myslela to druhé."
"Co by pomáhalo lhaní! Kdyby byl omezený, neprovedl by tak dobře mé rozkazy. Chtěli jsme vás u sebe několik hodin zdržet. No, můžeme vám vyprávět, jak jsme to zařídili. Ovšem, musíme si také přisednout k vám. Doufám, že nemáte nic proti tomu."
A chystal se odtáhnout stůl stranou.
"Ne," odpověděla Nanon. "Předpokládám, že ani vy nemáte nic proti tomuto!''
A rychle .vytáhla revolver, Nanon také.
"U všech čertů!" zvolal Berten. "Jsou ozbrojené!"
"To jste nečekali, že? A teď vám říkám, že zastřelíme toho, kdo by si na nás troufal vztáhnout ruku!"

"Nesmysl! Odkud máte ty zbraně? Ve dne jste je neměly!"
"Vůči lidem vašeho druhů musí být člověk vždy ozbrojený!"
"Ale," prohodil Ribeau, "člověk musí také umět se zbraní zacházet."
Byl na pohled obratný mladík. Jediný krok ke stolu, rychle se sehnul a popadl smělým rozmachem oba revolvery a vyrval je slabým ženským rukám. Vzápětí se ozval dvojí ženský výkřik a smích obou mužů.
"Tak," řekl Ribeau, "teďjsme pány situace mya budeme si klást podmínky!"
"Ještě ne!"
Tato slova byla pronesena za ním. Chtěl se otočit, ale
189

nezbyl mu k tomu čas, protože vtom už dostal takovou prudkou ránu pěstí do hlavy, že se svalil na zem jako špalek. Berten uskočil, protože se domníval, že má před sebou svého vlastního vozku.
"Člověče! Ničemo!" ječel. "Co tě to napadlo? Okamžitě tě vyženu z místa "
Dál nemluvil, protože ho zasáhla stejná rána, takže se svalil na podlahu vedle svého druha. Teprve teď Fric odložil klobouk a plášť.
"Tak!" řekl. "Tito dva pánové nebudou moct hezkou chvíli promluvit. Znám svou ránu. A teď především okusíme tuto láhev!" '
Otevřel láhev, nalil si a vypil víno. Pak zvedl oba revolvery, které Ribeau upustil.
"Jak je dobře, že jste přišel!" řekla Nanon. "Byly jsme beze zbraní. Co budeme teď dělat? Nejlépe bude, odjedemeli hned!"
"Prosím vás, počkejte ještě trochu!" řekl Fric.
Otevřel zásuvku a podíval se do ní. Nejdříve vytáhl svitek silného motouzu, kterým oba sražené Francouze svázal. Pak je položil tak, aby nemohli vidět, co se děje ve světnici, kdyby nabyli vědomí.
Pak pozorně prohlédl obsah zásuvky. Přitom jeho obličej nabyl výraz vzrůstajícího zadostiučinění. Madelon věděla, že byl pruský strážmistr, znala tedy také důvod, proč tak podrobně prohlíží tyto knihy a papíry. Nanon však o tom neměla ani tušení. Byla celá udivená Fricovým zájmem, který věnoval těmto škrábanicím.
"Zajímá vás tak velice výroba střelného prachu?" ptala se ho.
"Nikoliv, ale rukopisy, které tady nalézáni. Znáte tento rukopis?"
Přeložil jí několik dopisů.
"Ach, starý kapitán!" řekla.
"A tady?"
"Hrabě Rallion!"
"Tyto věci mne tak zajímají, že bych si je chtěl opsat. Ale nebudu dlouho zkoušet vaši trpělivost."
Vzal tužku a papír a začal psát. Nanon se skoro divila obezřetnosti, kterou dával tento bylinář najevo. Bylo to zvláštní postavení: tam byli oba svázaní, kteří se dosud ne
190

vzpamatovali, tady obě dívky, právě zachráněné z velikého nebezpečí, a na tomto hrozném místě napadlo bylináře, aby si sedl a klidně psal, jako by byli všichni v bezpečí.
"Tak," řekl Fric po chvíli, "skončil jsem. Můžeme vyjet!"
Schoval opisy a původní listy opět uložil v zásuvce. Chtěl si právě rozsvítit svítilnu, aby pak mohl zhasnout lampu, když se náhle zarazil.
"Někdo klepe na vrata!" řekla Nanon.
"To není klepání," mínil Fric. "To je opravdové bušení. A jaký to křik! Zdá se mi, že nás obléhají. Snad se vozkovi nepodařilo osvobodit se a pobouřit hosty?"
"Nám to neuškodí!" mínila Nanon. "Otevřme!"
Ale Madelon se vyznala lépe: Fricovi hrozilo největší nebezpečí.
"Ne, ne, otevřít ne!" řekla.
"Proč ne?"
"O tom později!"
Fric jí přisvědčil.
"Vám oběma by se sotva něco stalo," řekl, "ale kdyby se zmocnili mne, nečekalo by mne nic dobrého. Vždyť jsem spoutal vozku a srazil oba pány."
"To je zlé, to je zlé!" zvolala Madelon. "Co teď? Tlučou a stále víc volají!"
"Pojďte!" mínil Fric. "Musíme vědět, co chtějí!"
Klobouk a plášť kočího nechal ležet. Revolvery opět scho
val. Obě dámy vzal za ruce a vedl je potmě až k místu, kde

stáli koně s kočárem. Zvenčí se mnoho lidí namáhalo, aby vyrazili vrata. •
"Kdybyste neměly ve voze zavazadla!" šeptal.
"Nechme je tady!" odpověděla Nanon.
"Ne. Uvidíme, dovedouli nás tito pánové zadržet. Štěstí, že je toto místo dost veliké, aby se kočár otočil. Prosím, vstupte!"
"Svatý Bože!" řekla Nanon. "Nebude to nebezpečné?"
"Pro vás ne!"
"Ale pro vás?"
"Ani toho se nebojím! Tak. A teď pevně seďte. Teď si promluvíme s těmito lidmi!"
"Kdo je venku?" ptal se hlasitě.
"Já, já, já! My, my!" odpovědělo množství hlasů.
"A co tady vlastně chcete?"

"Kde je monsieur Berten?"
"Vpisárně."
"A monsieur Ribeau?"
"Takétam!"
"A ten cizinec, který mne škrtil a svázal?"
Byl to kočí.
"To jsem já!"
"Otevřte tedy! Otevřte! Otevřte!"
"Hned! Okamžik!"
Fric obrátil povoz a držel pevně otěže v rukou. Vrata se otvírala ven, proto se lidem nepodařilo vylomit je násilím. Mezitím, co na ně bušili a tloukli, nemohli ani slyšet, že byla odstrčena dřevěná závora. A vzápětí byl už na kozlíku, bič v pravé ruce, otěže a revolver v levé. Švihl do koní a koně zabrali. Vrata se rozletěla a strhla několik nedočkavců k zemi.
"Zpátky! Z cesty!" velel.
Šest výstřelů třesklo z revolveru. Poděšení koně se vzpínali, on je však držel pevně. Ještě několik švihů bičem a kočár vyletěl ze vrat a ujížděl lesní cestou. Vzadu u prachárny se ozývalo proklínání.
."Za nimi! Chyťte je!" řvali.
Fric se hlasitě a vesele zasmál. Tyto koně pěšky nikdo nedohoní! Cvalem vyjel z lesní cesty na silnici, která vedla do vsi. Netrvalo ani pět minut a byl ve vsi. U hospody zastavil.
"Rychle přesedněte a honem odtud!" poručil Fric.
Netrvalo ani minutu a seděli v druhém kočáře, který rychle odjížděl. Bertenův povoz zůstal stát před hospodou, když si vzal Fric zase svůj klobouk.
Nebylo radno zůstat v Etainu přes noc. Proto se rozhodli, když tam přijeli, že ihned odcestují dál. Kočí z Met, s kterým přijeli, musel ihned zapřáhnout.
To se neodbylo bez hluku.
Právě kladli do vozu zavazadla. Fric stál s dámami u vozu, ozářený domovní svítilnou. Vtom se nad nimi otevřelo okno a v něm se objevila hlava, která se dívala dolů. Madelon se právě chystala vstoupit.
"Počkejte! Hej! Počkejte!" ozvalo se zhora volání.
Fric se ohlédl, aby se podíval, zda to patřilo jim.
"Počkejte! Hej! Počkat!" ozvalo se znovu.

A poté hlava zmizela.
"Zdá se, že to patřilo nám," řekla Nanon.
"Patrně. Počkejme tedy!"
Průjezd byl velmi jasně osvětlený, schodiště také. Po schodech seběhla krátká, tlustá postava, zabalená do červeného ubrusu s obrovským širákem na hlavě. Ve spěchu se nohy spěchajícího zapletly do ubrusu. Náhle ztratil rovnováhu a z posledních schodů sletěl.
Při této příležitosti se ubrus rozhrnul a bylo vidět, že muž měl na sobě jen spodky a košili. Byl bosý. Rychle se sebral, opět si nasadil klobouk na hlavu, ovinul si kolem sebe červený ubrus a zvolal:
"Počkat! Počkat! Jenom okamžik!"
A doběhl ke kočáru.
"Myslíte nás, monsieur?" ptal se Fric.
"Samozřejmě."
"Kdo jste?" • '
"Jsem Hieronymus Aurelius Schnefíke, umělecký malíř. Já "
"Ach, už vás poznávám!" smál se Fric.

"Jakže? Vy mne znáte?"
"Ano, par renommee a par distance."
"To mne těší, to mne těší! Patříte k těmto dámám a dovolíte mi snad, abych s nimi promluvil?"
"S radostí, jeli to dámám vhod."
Hieronymus přistoupil ke kočáru a k Madelon.
"Ó, prosím, slečno, rád bych si dovolil malou otázku!"
"Jsem vám k službám!"
"Je to opravdu Angličanka?"
"Koho vlastně myslíte?"
"No, guvernantku!"
"Ach, tak!" smála se. "Ano, je to Angličanka."
Okolnosti ji donutily, že nemohla říci pravdu.
"Ó, běda! To je hloupé jako nákyp! A opravdu se jmenuje miss de Lissa?"
"Zajisté."
"Pak aby ďas spral všechny guvemantky!"
Hněvivě se obrátil, aby se vrátil do svého pokoje, ale přece jen se ještě znovu vrátil.
"Smím se ptát, kde jste teď byli?"
Byla to poněkud dotěrná otázka, ale Madelon se tento zvláštní člověk skoro zalíbil. Proto ochotně odpověděla:
"V zámku Malineau."

"Kýho kozla! Kdo by si to pomyslel!"
"Znáte to místo?"
"Vždyť tam chci jet!"
"Ach! A podnikl jste tuto dlouhou cestu jen za tímto cílem?"
Zamyslel se, smíli říci pravdu. Slíbil svému pánovi, že bude velice opatrný, proto odpověděl:
"Ó, ne! Chci si zámek nakreslit, když jsem už v těchto končinách. Nebydlí tam nějaký monsieur Berten?"
"Kdo to má být?"
"Zámecký správce."
"Ten umřel a měl dnes pohřeb."
"Hm, hm! A vy jste byly na tomto pohřbu?"
"Ano, já jsem přijela jen za tím účelem."
Byl to zvláštní, vroucí a dobrácký pohled, kterým na ni hleděl. Pak řekl:
"Byla jste snad s panem Bertenem spřízněna?"
"Byl to náš pěstoun. Tady je má sestra."
"A kam teď jedete?"
"Zase zpátky. Dřív však půjdu se svou sestrou do zámku Ortry a Thionville."
"Ortry, hm! Mademoiselle, přijměte mou ruku! Snad jsem vám na obtíž, prosím za odpuštění. Zdá se mi, že se ještě musíme spatřit a sice za okolností, kterou pro vás budou radostné. Dobrou noc a šťastnou cestu!"
Vrátil se do své světnice a viděl otevřeným oknem, jak kočár odjíždí. Pak odstranil stopy spustošení, které způsobil.
Vstal totiž navzdor své únavě z postele, aby se podíval, co se děje s kočárem tam dole, a přitom spatřil a poznal Madelon. Viděl, že se chystá odjet. Chtěl s ní ještě promluvit, ale protože už neměl čas, aby se oblékl, narazil si široký klobouk a strhl ze stolu ubrus, aby si ho přes sebe přehodil. Přitom shodil ze stolu vše, co tam stálo.
Když ráno hledal tobolku, našel ji i se skřipcem v té nádobě, z které se ani nejí ani nepije. I ty shodil ze stolu.

XVI.

Nadešel krásný den.
Pan Hieronymus Aurelius Schneffke využil dopoledne, aby putoval do zámku Malineau. Protože nepospíchal, přišel tam až v poledne.
Věděl, že jeho poslání je jaksi diplomatické, a protože, diplomaté mají být mlčenliví, nedal se při obědě v hostinci s hospodským do hovoru, i když se tento stále namáhal, aby se od tlustého mužíčka něco dozvěděl.
Po obědě sebral desky a polní stoličku a šel procházkou k zámku. Ale ani ho nenapadlo, aby tam vstoupil a začal se vyptávat. Podle jeho názoru s tím musí začít někdo jiný - a v tom měl pravdu!
Vyhledal si vhodné místo, postavil si stoličku, sedl si, otevřel desky a začal kreslit.
Netrvalo dlouho a přišel k němu mladý muž. Přiblížil se, pozdravil a postavil se

za ním, aby letmo nahlédl na započatý obraz.
"Ach, vy jste malíř, monsieur?" ptal se.
"Ano," přisvědčil Schneffke.
"Jste Francouz?"
Měl říci, zeje Průsak? Ne, to ho ani nenapadlo!
"Ne. Polák."
"Jak se jmenujete?"
"Šnefka."
"Kreslíte snad zámek na něčí rozkaz?"
"Nikoliv. Maluji pro svou zálibu."
"Odpusťte, že se tolik vyptávám. Můj otec byl včera pochován a zanechal nám několik malých obrazů. Neznáme jejich cenu. Opravdového umělce jsme tady zatím neviděli.

195
194

Proto by mi bylo milé, kdybyste mi dovolil, abych vám ty obrazy ukázal."
"Kde je máte?"
"V pracovně zesnulého otce. Moje jméno je Berten. Chtěl byste mne doprovodit do našeho bytu?"
"No, budiž!"
Složil desky, zvedl stoličku a ubíral se za mladým mužem do správcova příbytku. Tvářil se, jako by mu na tomto vyrušení příliš nezáleželo, ale v duchu se z toho velice radoval.
Charles Berten ho zavedl do pokoje, v kterém včera studoval v účetních knihách, kde uvítal sestry a kde měl také rozmluvu s kočím.
Visely tady tři malé krajinky, malované začátečníkem. Neměly skoro zhola žádnou cenu, ale Hieronymus se přece tvářil, jako by se jednalo Q něco významného. Jednalo se mu o to, aby tu směl den nebo i déle zůstat.
"Nuže?" ptal se Berten.
"Škoda! Velká škoda!"
"Jakto?"
"Kus odhaduji průměrně na pět set franků."
"Kýho kozla! Opravdu?"
"Tolik jistě stály, neli víc. Ale majitel s nimi nedovedl dobře zacházet Mnoho utrpěly."
"Oh, běda!"
"Ano, pohříchu. Teď nemají dohromady cenu ani deseti franků. Mohly by však nabýt svou dřívější cenu a snad i větší, kdyby byly vyčištěné a renovované. A to musí provést umělec."
"Je to drahé?"
"Zajisté. Ale jsou také malíři, kteří vášnivě rádi provádějí takovou práci. Pracují pak často bez honoráře."
"Ach, takového bychom tady potřebovali!"
SchnefEke tiše přisvědčil, ale tvářil se, jako by této poznámce nerozuměl, a obíral se dále obrazy.
"Obnovujete také obrazy?" ptal se Berten.
"Jenom ze záliby a to ještě jenom krajiny."
"Povězte mi, monsieur, zda chcete brzy odjet z této krajiny?"
"Jsem pán svého času, mohu jít, anebo zůstat, jak se mi líbí."
196

"Pak bych si přál, aby se vám tady u nás líbilo. Snad byste se'odhodlal, že byste se trochu pobavil těmito třemi krajinkami."
"Možná. Ale nemyslím, že bych tady zůstal déle než jeden den."
"Směl bych vědět proč?"
"Prosím vás, řekněte sám: může umělec zůstat ve vaší hospodě?"
"Ó, jeli to tak, pak by byla pomoc velice snadná! Nabídl bych vám u mne světlý pokoj. A kdybyste nepožadoval příliš veliký honorář -já totiž nepatřím mezi bohaté lidi - - "
"No, uvidíme. Ukažte mi ten pokoj!"
Berten ho zavedl do nejlepší místnosti, kterou měl a kde se dobrému Hieronymovi také líbilo.
"No, monsieur, jak se rozhodnete?"
"Něco vám povím, monsieur. Takovou práci vlastně nedělám. Je škoda času a sil,

ale vy sám se mi líbíte a tři vaše krajinky nejsou opravdu špatné. Zůstami tady a obnovím vám je, aniž bych za to žádal plat, ale předpokládám, že mne tady nenecháte zahynout hlady nebo žízní."
"Dobrá, monsieur! To je přece slovo!"
Stiskli si ruce. Charles Berten se těšil, že bude mít drahocenné obrazy. Umínil si ovšem hned, že je ihned prodá. Tlustý malíř rázem získal veškerou jeho důvěru a náklonnost. Musel tady hned zůstat.
Schneffke začal hned první den pracovat na těchto obrazech, ale umínil si, že nebude příliš spěchat. Chtěl se dozvědět co možná nejvíc pro starého pána Unterberga, který mu vyplatil velikou částku peněz na tuto cestu. Ostatně se jeho guvernantka neočekávaně proměnila v Angličanku. Na to musel zapomenout, a jak známo, nejrychleji se zapomíná buď v pilné, práci anebo v živém společenském ruchu.
Druhý den ráno seděl u stojanu, který si tu zřídil, když k němu vstoupila paní Berten a přinášela mu snídani. Měl před sebou jeden obrázek, a protože se právě chystal udělat trávu ještě zelenější, nebe modřejší a slunce zlatější, byla celá nadšená, že takový veliký umělec jim skoro slepě vběhl do stavení.
Schneffke měl otevřené okno, ž kterého viděl překrásně postavené postranní zámecké průčelí.
"Madame," ptal se jí, "komu vlastně patří tento zámek?"

"Panu generálovi hraběti de Latreau."
"To musí být velice bohatý pán!"
"Nesmírný boháč!"
"Kde bydlí?"
"V Paříži."
"Takoví bohatí pánové a šlechtici bývají často umínění příznivci. Jsou tady v zámku obrazy?"
"Ano, několik."
"Ach! Na ty bych se rád podíval! Nebyla byste tak laskavá a nedala byste mi k tomu svolení?"
Její tvář rázem nabyla jiný, odpuzující výraz.
"Nemám na to právo," řekla.
"A kdo tedy?"
"Klíčník."
"To je tady kromě správce ještě zvláštní klíčník, i když tady není panstvo? Kde bydlí tento muž?"
"Naproti v přizemí pravého křídla."
"A jak se jmenuje?"
"Melac."
"Fuj tajxl!"
Pohlédla na něho s úžasem.
"Co to bylo?" ptala se.
"Nemohu takové jméno ani slyšet."
"A já zase nemohu takové osoby ani cítit."
"Klíčníka?"
"Ano, jeho a také ostatní."
"On má tedy rodinu?"
"Ano. Ale, prosím, o těchto lidech my nikdy nemluvíme!"
"Ale musel bych tedy přece jít k němu, kdybych chtěl ty obrazy vidět?"
"Ovšem, ale radím vám, abyste to raději nedělal. Dovolení by vám stejně nedali. My bydlíme na jedné straně, oni na druhé. Nemáme nic společného, vůbec nic."
A odešla. Poslední slova pronesla skoro bezohledným hlasem, ano, hrubým, ale jemu to nevadilo. Co mu bylo po takových rodinných svárech!
Po jídle sebral svou knihu a šel do parku, který náležel k zámku. Jako každý pravý umělec byl i on veliký přítel a znalec přírody. Dovedl by stát u jediného stromu nebo keře, aby studoval jeho zvláštnosti. Proto se stalo, že ani nedbal, kudy kráčí, až najednou vystoupil z křoví a zůstal překvapeně stát.

Naproti němu, na protějším konci malého palouku byla lavička a na ní seděl stařec, že tak hezkou tvář malíř dosud neviděl. To vysoké čelo, ideální výraz tváře, ty krásné sněhobílé vousy, které mu splývají na prsa!
V okamžiku seděl Schneffke ukrytý v křoví, otevřel desky a jeho tužka rychle pracovala - kreslil si tuto výraznou, ušlechtilou starcovu hlavu.
Když se vrátil domů, pracoval i večer, aby započatou skicu dokreslil. V duchu uznal, že je to jedna z nejlepších prací, které kdy nakreslil.

Příští den ráno ho opět něco táhlo do sadu a docela bezděky zamířil zase k tomu místu, kde včera spatřil starce.
Lavička byla prázdná, posadil se na ni. Ale netrvalo dlouho a zaslechl plný, svěží dívčí hlas:
"Nikdo nebuď pyšný, na statky, na peníze. Osud si zahraje někdy i uboze. Někdo v samém štěstí má statky, peníze, ten zas je vykopává pod zemí uboze!"
Píseň byla zpívána německy - tady ve Francii, uprostřed francouzského obyvatelstva! To bylo zvláštní. Musí vidět tu zpěvačku. Zvedl se tedy a zamířil směrem, odkud zaznívala píseň.
Byla tam nedaleko opět lavička a na ní seděla dívka, která pěla píseň. Bylo jí snad něco přes dvacet let. Byla oblečená velmi jednoduše - bílá sukně a bílý kabátek. Nebyla vysoká a štíhlá, ale spíš malé postavy, zato její tvary byly plné a slibné. Měla světlé vlasy a rozmilý, kulatý, láskovný obličej, modré oči, malý nosánek a ústa jako stvořená k líbání. Klín měla plný květin, z kterých se namáhala svázat kytici. Přitom si teď zpívala alpskou píseň, jak tam v horách bučí kráva, a když jde hoch za dívkou, že si také zpívá. V Alpách že není policie, že je tam nejkrásnější klid, a jen když hoch jde za holkou, že si také zpívá. Jsou to velmi prostičké verše - horácký výrobek.
A nakonec jódlovala a výskala, že by jí to opravdová Tyrolačka záviděla.
199

"Bravo! Výborně!"
Tak musel Schneffke zvolat, protože nemohl zadržet své nadšeni. Spěchal k dívce. Začervenala se, ale nejevila rozpaky. Dívala se jasným pohledem na příchozího.
"Odpusťte, slečno, že vyrušuji!" prosil. "Ale když jsem vás slyšel tak vesele zpívat, překypělo mi srdce a musel jsem být také veselý!!
Protože byl zvyklý na francouzštinu, pronesl i tato slova bezděky francouzsky. Ona mu rovněž odpověděla francouzsky:
"A přicházíte, protože si myslíte, že ve dvou může být člověk veselejší, než když je sám?"
"Ano, zdá se mi to tak. Vy aspoň, mademoiselle, vypadáte opravdu tak, jako by člověk nemohl být ve vaší blízkosti smutný." . ;
Uhladila malýma, baculatýma ručkama květiny, které se rozčechrávaly, zasmála se, až se zaleskly její bělostné zoubky, a odpověděla:
"Máte možná pravdu, je to dar boží. Někdo je šťastný, když pláče, jiný zase, když se směje. Patříte k prvním nebo k těm druhým?"
"K druhým, mademoiselle! Tedy k vám!"
"Opravdu? Sedněte si tedy, udělám vám místo!"
Sedla si dál, takže měl dost místa. Stalo se .to tak prostě, tak klidně, tak bez úmyslu a laškování, že by jí dal dobrý Hieronymus nejraději hned hubičku.
"Děkuji!" řekl. "A teď bych vám měl pomoct, ale ve vázání kytic se opravdu vůbec nevyznám."
"Není třeba, však bude hned hotová. Není to vlastně sváteční kytice, ale dědeček miluje polní a lesní květiny mnohem víc než zahradní."
"Dnes je svátek vašeho dědečka?"
"Ano. Narozeniny," přisvědčila.
"Bydlíte nedaleko?"
"Ne. Není to daleko."
"Snad se ještě uvidíme než odjedu."
"Odjedete? Vy nejste odtud? A přece mluvíte tak dobře zdejším dialektem!"
"A vy jste Francouzka a zpíváte německé písničky."
Dědeček má Němce rád."
"Je snad Němec?"
200

"Ne. O tom svědčí už naše jméno."
"Ach, kéž bych je také znal!"
"Proč ne? Jmenujeme se Melac."
"Fuj tajxl!" vyklouzlo mu z úst stejně jako včera.
A kupodivu, dívka mu to neměla za zlé, ani se jí víčka nezachvěla ale podívala se mu otevřeně do obličeje a zeptala se:
"Viďte, myslíte na pustošitele Melaca?"
"Ano. Vždyť se po něm říká nejhorším psům Melac!"
"Pocházíme od něho, je to náš praděd, a právě proto si dědeček tolik váží Němců. Myslí, že aspoň napraví hříchy předků, nemůželi jinak."
"Váš dědeček musí být hodný muž."
"Ano, to je. Mám ho velmi ráda a jsem na něho hrdá. Milostivý pan generál je mu

také nakloněný."
"Váš dědeček je tedy v zámku klíčníkem? A co váš otec?"
"Nemám otce ani matku, proto jsem u dědečka."
"Já bydlím u správce Bertena."
"Ten umřel."
"Jste s touto rodinou přátelé?"
"Prcháme před sebou, vyhýbáme se sobě, a přece jsme si nic neudělali. Ptala jsem se dědečka na důvod, ale také mi to nedovedl vysvětlit."
To bylo pro Melacovu rodinu dobré znamení, pro Bertenovu rodinu špatné. Melacovi o svých bližních nemluvili špatně.
"Od koho jste se naučila německé písně?" ptal se Schnefíke.
"Od dědečka a od babičky. Oba dovedou německy. Jak dlouho tu ještě budete bydlet?"
"Jen několik dní."
"Škoda! Když s vámi mluvím, je mi tak, jako bych rozmlouvala sama se sebou."
"Na mou věru, je to tak!" přisvědčil malíř. "Kdybych tady zůstal bydlet, poprosil bych vás o dovolení, abych směl poznat vašeho dědečka a babičku."
"To můžete i tak. Dědeček rád mluví s lidmi, kteří o jiných soudí spravedlivě a poctivě. Neviděl jste ho ještě?"
"Jsem tady dnes teprve podruhé!"
"No, kdybyste viděl starého pána s dlouhými, bílými vousy, pak je to on. Můžete se s ním pustit směle do řeči. Velmi rád vyměňuje svoje myšlenky s jinými, ale pohříchu
201

se mu k tomu naprosto nedostává příležitost. Ráno spí déle než babička a já. Ale teď už brzy vstane, a to už musím být s kyticí doma."
Zvedla se, aby šla. Bylo vidět, že neví, jakým způsobem by se rozloučila.
Schneffke rovněž vstal a řekl:
"Rád bych s vámi natrhal trochu květů pro vašeho dobrého dědečka, ale přišel jsem pozdě. Něco bych však přece mohl k této kytici přidat, kdybych věděl, že mu tím způsobím radost"
Zvědavě se na něho podívala. Přímou prosbu nebo otázku nechtěla pronést.
"Stal jsem se totiž včera zlodějem. Viděl jsem starého, úctyhodného pána, který byl podle vašeho popisu váš dědeček. Něco jsem mu ukradl, Vraťte mu to k jeho dnešním narozeninám a poproste ho, aby mi odpustil!"
Otevřel své desky a odevzdal jí dokončený obraz. Když padl její pohled na papír, vykřikla úžasem:
"Jeho obraz! Jeho obraz! Jaká to podoba! Jaké to překvapení! Vy jste umělec, malíř, monsieur?"
"Ano, maluji."
"To je mistrovské dílo, veliké mistrovské dílo! Prosím vás velice, abyste dědečka navštívil, aby se také mohl na tento obraz podívat!"
"Prosil jsem vás už, abyste mu ho dala."
"Chtěl jste říct, abych mu ho ukázala!"
"Ne, ať je jeho vlastnictvím, dárkem k narozeninám ód jeho dobré, roztomilé vnučky."
Viděl na ní, že jí bylo těžké uvěřit, že by opravdu dostala tak veliký dar.
"Opravdu, monsieur?" ptala se. "Myslíte to vážně?"
"Zajisté! Obraz patří vám."
Její červený obličej se ozářil paprskem nesmírného dětského štěstí, radostí a rozkoší.
"Monsieur, monsieur, něco takového bych ani nepovažovala za možné! Radost, kterou váš dar způsobí, bude nevýslovná! Jak vám mám poděkovat?"
"Kdybych směl, řekl bych vám, jak byste se mi nejlépe odvděčila."
"Ó, prosím, mluvte! Mluvte!"
Na ňadrech měla planý karafiát. Ukázal na něj a řekl:
"Darujte mi tento květ, madémoiselle! Schovám si ho na památku na tuto chvíli, schovám si ho pro celý svůj život!"
202

Zapálila se, ale vzala karafiát a podala mu ho..
"To je tak málo, tak velmi málo," řekía. "Chtěla bych se vám odvděčit mnohem lépe! Ale, prosím vás, dovolte také dědečkovi, aby vám poděkoval! Smíme doufat, že vás dnes u nás spatříme?"
"Budeli mi dovoleno, ano."
"Budete nám velice vítaný! Adieu, monsieur!"
Odkvapila a on se za ní díval, dokud ji bylo vidět.

"Jaké to děvče!" řekl si v duchu. "To je jemný druh - nezkažená, zdravá, rozmarná a spíš trochu tlustá než suchá! Myslím, že bude mít jednou takovou postavu jako já. U sta kozlů, to by byl vážený párek! Na mou věru, o žádné guvernantce už nechci ani slyšet. Ty nevydrží, příliš často se mění, velmi rychle se poangličťují a dostávají jiná jména. A člověk za nimi běhá a zmešká vlaky. Ale takové dítě přírody jako tato dívka - ano, to je něco jiného! Ta má jádro a život, v ní je šťáva a síla! Tato květina sadu v zámku Malineau musí být mou ženou, jinak zůstanu svobodný mládenec!"
Odpoledne v obvyklou návštěvní dobu se odebral do přízemí pravého zámeckého křídla. Spatřil na dveřích jméno Melac a zaťukal. Otevřela mu "sadová květina", která ho hned prosila, aby vstoupil dál. Prozrazovala radost z jeho návštěvy a zavedla ho do vedlejšího pokoje.
Tam seděl ten starý, ctihodný pán, jehož podobiznu nakreslil. Vedle něho seděla dáma asi stejného věku. Byla silná a tlustá. Velice se podobala vnučce, kterou jistě čekalo, že bude jednou asi stejně silná jako její babička.
"To je ten pán, kterého jsem dnes ráno potkala v parku," řekla dívka, "a který byl tak laskavý, že mi daroval tvoji podobiznu, milý dědečku."
Oba ctihodní lidé se zvedli a pozdravili malíře vlídně a srdečně jako starého známého. Vzbudili u něho nejlepší dojem. Řekl jim, že se jmenuje Šneťka, jak se už představil Bertenovi, a brzy se bavili velice příjemně a duchaplně.
Na stole bylo víno a naříznutý dort. Bylo to jistě na počest narozenin. Podali mu kus pečiva a sklenici vína a všichni tri měli radost, že se do toho bez dlouhých okolků pustil.
Na stěně visel dost veliký obraz, podobizna v pastelu. Představovala mladého muže, jehož tahy prozrazovaly jižana. Obraz, i když byl chráněný sklem,.ztratil mnoho na své původní svěžesti. Pastelové obrazy bývají velmi brzy

podrobeny zkáze, protože jejich barvy lpí jen jako něžný prášek na papíře. Takové obrazy je nutné chránit hlavně před vlivem vzduchu a vlhka, jakož i před prachem a otřesy.
Malířův pohled se při zábavě stále a stále vracel k tomuto obrazu. Poznal, že je to dílo mistrovských rukou. Jak se asi dostalo takové umělecké dílo, takový drahý obraz do bytu prostého kličníka?
Melac pozoroval, že tento obraz malíře poutá, proto se ho zeptal:
"Zajímá vás tato podobizna, monsieur?"
"Ano. Zdá se, že je to mistrovské dílo."
"Opravdu? Já tomu nerozumím."
"Kdo ho maloval?"
"To bohužel nevím."
"Není vidět umělcovo jméno, značka nebo nějaké znamení?"
"Ne, nic."
"Ale tedy aspoň víte, kdo je ten pán, kterého tato podobizna představuje?"
"Ani to nevíme. Tento obraz je totiž dar, vlastně ani tak to nesmím říct, protože ještě není jisté, smímli se nazývat jeho vlastníkem."
"To zní opravdu záhadně!"
"A také to takové je!"
"Ach, to mám rád! Pro malíře není nic zajímavějšího nad obraz, s kterým je spojeno nějaké tajemství."
"Pohříchu nejsem s to, abych vám je řekl. Dostal jstem tento obraz od umírající paní, která den nato zemřela."
"A nevíte, jak ho dostala ona?";
"Ne. Ta dáma tady bydlela. Jmenovala se Charbonnierová a měla dvě dcerušky - "
"Charbonnierová?" přerušil ho malíř.
Musel si rázem vzpomenout na Madejon Kohlerovou. Charbonnier - uhlíř je německy Kohler!"
"Ano, Charbonnierová," odpověděl tázaný. "Bydlela u správce a zdálo se, že její kdysi dobře vedlo. Nikdy o své minulosti nemluvila, ačkoliv byla denně u nás. Přilnula totiž mnohem víc k nám než k správcově rodině. A když se rozstonala, dala se ošetřovat mojí manželkou. Ani nás nenapadlo, že by ta nemoc mohla skončit smrtí. Tehdy mi poslala tento obraz a vzkázala mi, že by se mnou o tom ráda promluvila. "Ale druhý den už byla mrtvá."

"Aniž by vám dala vysvětlení?"
"Pohříchu. Chtěla o tom mluvit ve svých posledních okamžicích, ale to už jenom koktala. Moje manželka nemohla porozumět jedinému slovu."
"Hm! Vy tedy nevíte vůbec nic o minulosti této dámy?"

"Ne.. Přišla jednoho krásného dne do zámku Malineau a najala si u správce světničku. Když pak umřela, správce se ujal dětí. Obě dívky se staly vychovatelkami."
Schneffke nesměl vyzradit, jak nesmírně se o tuto věc zajímá. Řekl:
"To je zvláštní příhoda. Mám jakousi vášeň k takovým tajuplným historiím. Snad by mohl podat vysvětlení správce. K němu byla ta dáma jistě upřímná."
"Možná, ačkoliv tomu nevěřím. Ostatně nebude už moct také podat zprávu, protože je mrtvý."
"Snad zasvětil svého syna?"
"To je nepravděpodobné..Aspoň myslím, že mladý Berten neví vůbec nic."
To bylo právě to, co měl Schneffke vypátrat a vyzkoumat.
"Doprovodil jste nebožtíka správce k hrobu?" ptal se, aby hovor neuvízl.
"Ne, nemohl jsem. Naše rodiny spolu nemluví. Bydlíte u nich, nepozoroval jste to ještě?"
"Jen jsem to tušil."
"My nejsme na vině. Mladý Berten je hrubý, bezohledný člověk. Běhal za naší vnučkou a dělal to takovým způsobem, že Marie byla nucena požádat mne o ochranu. Vyhuboval jsem mu a od těch dob žijeme v nepřátelství. Tato nenávist se z naší strany nijak nepěstuje, i když se nám velmi často naskytne příležitost k mrzutostem. Berten se dokonce opovážil žádat na nás tento obraz, ale my jsme mu ho nedali."
"Vždyť na něho nemá žádné právo!"
"Ani to nejmenší. Vždyť byl nebožtík správce přítomen, když paní Charbonnierová prosila mou manželku, aby si obraz vzala. On však stále tvrdil, že nám nebyl výslovně darován."
"Chtěl ho tedy nejspíš pro obě osiřelé dívky?"
"Ano, možná, ale ve skutečnosti určitě jen pro sebe."
"Snad tušil, že tento obraz je obestřený tajemstvím."
"Asi to tak bude."

"Dovolil byste mi, abych si ho prohledl?"
"S radostí! Marie, sundej ho ze zdi!"
Dívka postavila ke zdi židli, ale nemohla na obraz dosáhnout, proto vzal Schneffke druhou židli, aby jí pomohl. Tak stáli vedle sebe na židlích a právě, když se jim podařilo sundat obraz ze hřebíku, zapotácela se Mariina židle. Schneffke se domníval, že spadne. Nahnul se k ní, aby ji zadržel. Tím však sám ztratil rovnováhu a - sletěl dolů. Ale obraz držel i v pádu. Marie ho také nepustila, protože, nechtěla, aby se sklo rozbilo, a tak se stalo, že i ona ztratila rovnováhu a v nejbližším okamžiku spadla na malíře.
"Můj Bože!" vykřikl klíčník. "Jaké to neštěstí!"
Přichvátal k nim.
"Snad si neublížili?" ptala se klíčnice plná úzkosti.
"Ne," odpověděl Schneffke. "Sklo je ještě celé, nerozbi
lo se." .
"Ach, nemyslela jsem sklo, ale vás, monsieur, neublížil jste si?"
"Podívám se." • .
Marie se rychle zvedla. Její krásná tvář hořela v rozpacích. Schneffke se zvolna zvedl, ohmatal se, protáhl ruce, zvedal nohy a pak se smíchem řekl:
"Ne, nic se nestalo! Také jsem se nerozbil."
"Jaké to štěstí!" mínila paní. "Vypadalo to opravdu nebezpečně!"
Malíř potřásal hlavou, hladil se oběma rukama po té části těla, po které tehdy v tharandské svaté síni vykonal jízdu z kopce, a dobromyslně odpověděl:
"Nebylo to tak zlé, jak jste si myslela, madame. Já dopadnu náramně měkce."
"Zdá se, že máte pravdu," smál se klíčník. "Myslím, že to zavinila Marie."
"Ba ne," zvolal Schneffke, "na vině jsem já. Ještě dobře, že jsme nerozbili obraz. Teď si ho pěkně prohlédněme."
Popošel s obrazem k oknu a prohlížel ho.
"Vidíte?" řekl po chvíli. "Tady dole je M, přetržené čárou. Teď to lze sotva poznat. To je značka slavného malíře porcelánu Merlina v Marseille. Je už dávno mrtvý. Tato podobizna je mistrovské dílo, ale velice utrpělo, protože bylo přivezeno zdaleka. Barvy se z něj vyprášily."
"Bylo by to možné spravit?"

"Ale ano! Mám to udělat?"
"Ach, vy byste byl ochotný?"
"Zajisté! Jen dovolte, abych si vzal obraz s sebou. Za dva dny jsem hotov."

"K Bertenovým? To bych přece jen nerad."
"Proč?"
"Kdoví, dostalli bych ho zpátky."
"Sapristi! Vy mi nedůvěřujete?"
"To ne, ale Berten je schopný všeho. Snad by vám zamezil, abyste mi obraz vrátil."
"Hm! Co tedy uděláme?"
"Snad byste se mohl odhodlat k tomu, že byste opravu vykonal u nás."
To bylo dobrému Schneffkovi právě vhod. Tímto způsobem se mu naskytla možnost, že mohl zůstat u sličné Marie.
"S radostí," řekl, "ale obávám se, abych vám nebyl na obtíž."
"To vůbec ne! Jste nám srdečně vítaný! Ale o něčem si ještě musíme promluvit - !"
"Ach! Myslíte honorář? O to se nestarejte. Provedu tu práci ze záliby. Učím se přitom, cvičím se. Myslíte, že bych si za to ještě měl dát zaplatit?"
"Jste velice skromný, monsieur. Kdy vás tedy smíme očekávat?"
"Mohu začít už zítra ráno?"
"Kdykoliv se vám zlíbí! Ale, monsieur, ví Berten o vaší dnešní návštěvě?"
"Až dosud sotva!"
"Dozví se, že jdete k nám?"
"Zajisté!"
"Budete tím uvedený do nepříjemností."
"Neškodí. Jsem totiž veliký přítel nepříjemností, obzvlášť takových. A teď mi dovolte, abych se poroučel."
Podal Marii ruku. Byla stále v rozpacích. Zasmál se vesele a řekl:
"Je vám líto, mademoiselle, že jsme společně spadli?"
"Byla to z mé strany neobratnost!" odpověděla.
"Nikoliv, naopak, byla to veliká obratnost. Ani si nedovedete pomyslet, jak rád padám, zvláště s vámi. A víte snad proč?"
"Jak bych věděla?"

"No, je taková stará pověra. Když pán a dáma, kteří jsou oba svobodní, společně upadnou, pak - pak - hm, pak je z toho veselá svatba!"
"Monsieur!"
Tato slova pronesla hlasem, který mohl být trochu káravý, ale přece nezněl hněvivě. Její tvář se roztomile začervenala a její oči se upíraly na malíře ne právě zle.
"No," mínil starý, "pán jenom žertuje! Ach, někdo klepe! Kdo to asi je?"
Malíř se chtěl rychle poroučet, ale klíčník mu pokynul, aby zůstal, a řekl:
"Prosím, prosím - nepřekážíte! Je to určitě jen bezvýznamná návštěva."
Šel otevřít. Byl to mladý muž, elegantně oblečený. Pozdravil zdvořile a řekl:
"Prosím za prominutí, panstvo! Jmenuji se Martin a jsem z Roussillonu. Cestuji za vynikajícím obchodem s vínem. Smím se snad ptát, zda byste potřebovali víno?"
"Ach! Safraporte!" ozvalo se z té strany, kde stál Schneflke.
Malíř upíral na příchozího oči jako v strnulém obídivu. Ten se k němu obrátil a také jeho oči se podivně zaleskly ale jen na okamžik - za chvíli na něm nebylo nic znát.
"Děkuji," řekl Melac. "Jsem pouze zámecký klíčník. Moje prostředky mi nedovolují, abych měl ve sklepě zásoby vína."
"Ale majitel? Snad ten "
"Nikdo tady není."
"Jsou na cestách?"
"Ne. Majitel žije v Paříži. Je to jeho excellence pan hrabě z Latreau!"
"Generál hrabě z Latreau?" ptal se agent s největším údivem. "Ach, u toho pána jsem byl v poslední době velmi často, u něho a u komtesy Elly, jeho vnučky."
"Jak? Vy znáte milostivého pána?"
"Ano. Neslyšeli jste, co se přihodilo milostivé slečně?"
"Ale ano! Bylo to ve všech novinách. Dnes dopoledne jsem četl, že byla zachráněna. Byl jsem hrozně polekaný a děkuji se svou rodinou Bohu, že tyto úklady byly zmařeny.
Byl to agent s vínem, který "
Zarazil se, znovu se podíval na cizince a pak pokračoval:
"Ach, vy jste říkal, že jste byl v posledních dnech u generála? A jste cestující s vínem! Monsieur, nejste to snad vy?"

"Kdo?" ptal se cizinec s úsměvem.

"Ten, který zachránil milostivou slečnu!"
"Ne. To byl můj pán, totiž monsieur Belmonte, ale také jsem mu při tom pomáhal."
"Opravdu? Opravdu? Ach, jaká to náhoda, že přicházíte do Malineau! Monsieur, prosím vás, neodcházejte! Buďte tak laskavý a vypravujte nám o tom!"
"S radostí, zajímáli vás to, ačkoliv bych vlastně měl svůj čas věnovat obchodu."
"Však to dohoníte. Byl jste už někdy v této krajině?"
"Ne."
"No, povím vám tedy jména všech, kteří kupují víno. Tím způsobem vás mohu odškodnit za zmeškaný čas. Monsieur Šnefka, teď nesmíte ani vy odejít. Musíte vyslechnout vypravování toto podivuhodné příhody. Prosím, posaďte se, pánové!"
Zasedli u stolu, byly naplněny číše a cestující začal vyprávět. ,
Za hodinu se poroučel, provázený díkem klíčníkovy rodiny. Malíř šel také.
Když byli pod širým nebem a věděli, že už nejsou pozorováni, zvolal malíř:
"Tisíc kanónů! Myslel jsem, že mám vlčí mlhu!"
"A já nevěřil svému zraku!"
"Ty jsi tady, v Malineau?"
"A ty také!"
"Ty, agent s vínem z Roussillonu a jmenuješ se Martin!"
"Martin je moje křestní jméno! Ale ty jako monsieur Šnefka, jako Polák! Co to má být?"
"Hm! Co znamená tvůj agent s vínem? Berlínský telegrafísta dělá agenta s vínem!"
"Ano, ano! Dějí se ve světě podivné věci, můj milý Hieronyme Aurelie Schnefíke. Myslím, že bych uhodl, proč jsi tady!"
"Nuže proč?"
"Abys studoval zvířata - to rozhodně ne! Zbývají tedy antropologické záležitosti: studie lidí?"
"Skoro jsi uhodl."
"Tato malá, roztomilá, tlustá Marie Melacová?"
"Hm! Ano!"
"Chytí se na udici?"
"Myslím, že ano!"
209

"Ji myslím, že ne!" ,Proč ne?"
"Protože znám tvou proslulou smůlu."
"Nesmysl! Poznal jsem nedávno i guvernantku, s kterou jsem jel do Francie."
"Byl jsi ovšem hned samý oheň a plamen!"
"Ano, bylo mi trochu teplo, ale - - "
"No, jaké ale?"
"Když jsme přijeli do Thionville, stala se z guvernantky dcera anglického lorda."
"To je opravdu pekelná smůla. Bylo to tedy asi tak, že jsi považoval vznešenou Angličanku za vychovatelku?"
"Ano, tak to asi bylo."
"Něco takového se může panu Hieronymovi Aureliu Schneffkemu snadno přihodit. A teď jsi opět potěšený, jak pozoruji."
"Úplně. Měl jsem už to" štěstí, že jsem se s touto nejroztomilejší Marií svalil v pokoji."
"Hahahaha. Dobré znamení!"
"Které nasvědčuje svatbě."
"Tak je! Ale teď vážně: co děláš ve Francii?"
"Byla to studijní cesta, která mne náhodou zavedla sem. A ty? Ty jsi tedy byl v Paříži?"
"Ano."
"A příhoda, kterou jsi vypravoval, se ti opravdu stala?"
"Ano!"
"A kdo je vlastně ten Belmonte?"
"Rotmistr z Hohenthalů."
"Tisíc hromů! Moje tušení by tedy bylo správné?"
"No, co tušíš?"
"Ha. Vždyť jsem také voják."
"Zeměbranec."
"Chceš asi říct poddůstojník u zeměbrany."
"Dobrá! A co dál?"
Tlustý malíř se tvářil velice chytrácky a pokračoval:
"Mluví se o válce!"
"Ano, docela veřejně!"

"Mezi Pruskem a Francií."
"To se ví, že ne mezi Pruskem a Honolulu."
"A tu bývají vysíláni takzvaní eklaireuři."
"To si myslím!"
210

n A takový je tvůj rotmistr a ty také?"
"Tobě to nezapírám, že jsi mlčenlivý chlapec."
"Buď bez starosti! Myslíte opravdu, že to začne?"
"Ano a brzy!"
"Saprment! Musím tedy dělat, abych se dostal domů!"
"Ano, vrať se domů. Budou tě potřebovat!"
"Několik dní tady musím ještě zůstat, aspoň dva!"
"Kvůli Marii?"
"Ne. Kvůli obrazu, který mám opravit."
"Ach tak! Pak bude tvá studijní cesta skončena a pojedeš přímo do Berlína?"
"Přímo ne. Zastavím se v Thionville. Je tam zámek, který se jmenuje Ortry."
Martin Taunert zvedl hlavu.
"Ortry?" ptal se. "Ach! Co tam chceš?"
"To ještě nevím."
"Jakže? To přece není možné!"
"Setkám se tam s někým."
"Nejspíš s dámou, co?"
"Samozřejmě."
"Nenapravitelný donchuán! Ale ty, měj se tam napozoru, abys tam neprovedl žádnou chybu."
"Jakto?"
"Jsou tam haši vyzvědači. Kdybys je poznal, neprozraď se."
"Kdo je to?"
"Hulánský rotmistr Kónigsau."
"Saprment! To je zdatný důstojník!"
"A jeho strážmistr Schneeberg."
"Neznám ho. A jak to víš?"
"Dozvěděli jsme se to teprve včera."
"Kde je pan z Hohenthalů?"
V Metách. Musíme toto místo bedlivě pozorovat."
"Ale proč jsi přišel do Malineau?"
"Hm! Okolí Met je také důležité. Kde tady bydlíš?"
"Naproti u správce, kterému také opravuji obrazy. Chceš jít se mnou?"
"Děkuji!"
"Anebo si vypijeme láhev vína v hostinci?"
"Budiž! Ale měj se napozoru, aby nikdo nepojal žádné podezření!"
"Bah! Nejsem přece osel! Pojď!"
211

XV.
Druhý den ráno byl Schnefflce opět u klíčníka Melaca. Měl s sebou barevné tužky a dostal krásné místo u okna. Musel ovšem vytáhnout z rámu sklo i obraz. Když to dělal, byli u toho Marie i děda s babičkou.
Oddělal především zadní desku. Sotva se to stalo, padl jeho zrak na velikou obálku, která byla zastrčená mezi touto lepenkovou deskou a obrazem.
"Psaní!" zvolal s úžasem. "Komu asi patří?"
Četl adresu:
"Panu klíčníkovi Melacovi."
"Mně?" ptal se Melac. "Můj Bože, snad se jedná o tajemství, o kterém jsme včera hovořili, monsieur?"
"Snad. Tady je!"
Všichni čtyři byli nanejvýš zvědaví. Melac otevřel obálku. Bylo v ní několik složených listů, které rozdělal.
"Rodný list dítěte jménem Nanon de Bas-Montagne."
"Nebesa!" řekla jeho manželka. "To bude naší Nanon!"
"A druhý na jméno Madelon de Bas-Montagne. Ano, jsou to ty dvě sestry. A tady je oddací list rodičů: baron Gaston de Bas-Montagne a Amély, rozená Rénardová."
Klíčnice spráskla ruce a zvolala:
"To je to, o čem chtěla umírající s tebou mluvit!"
"Ano! A tady je kvitance na patnáct tisíc franků, které půjčila správci Bertenovi. Ach, myslel jsem si, že ty dívky nebudou bez peněz Jejich matka přece musela být z něčeho živa! Peníze nebyly vyplacené, protože je tady dlužní

úpis. Nejspíš chtěla, abych to uspořádal."
"Patnáct tisíc franků!" řekla jeho manželka. "Berten nemůže splatit ani patnáct set!"
212

"Uvidíme. A tady je psaní, které je adresováno na mne." Psaní, které zprvu přečetl potichu a pak nahlas, mělo tento obsah: "Můj dobrý pane Melacu!
Až se vám dostane tento list do rukou, nebudu už naživu. To už budu z tohoto světa, v kterém jsem zprvu našla tolik lásky a pak tolik zklamání. Odevzdávám vám své dvě dcery. Buďte jim pěstounem, přítelem a otcem. Obě nevědí, kdo vlastně jsou jejich rodiče. Majili se to někdy dozvědět, ponechávám to na vaší moudrosti a na vašem uznání.
Písemné doklady o jejich původu jsou připojeny, ale snad bude lépe, nedozvědíli se nikdy, že jejich otec je baron. Dejte si od správce vyplatit peníze, aby je děti dostaly. Žila jsem dosud z těchto úroků.
Co bych ještě řekla! Vy jste čestný muž a můj přítel. Uděláte a zařídíte to, co bude k nejlepšímu prospěchu mých děti, jejichž otec a děd zmizeli.
Žehnám Nanon i Madelon. Moje poslední myšlenka patří jim, a až budu před Bohem, který je samá láska, budu se za ně bez ustání modlit a také za vás, kterému se už jinak nedovedu odměnit.
Amély de BasMontagne."
Když bylo psaní přečteno, nastala delší pomlčka. Všichni čtyři byli hluboce dojati. Nakonec se ujal slova klíčník:
"Jejich pěstoun jsem tedy měl být já, já a ne správce! Proč jí nezbyl čas, aby nám řekla, kde tyto listiny schovala?"
"Ano, zatím se stalo všechno jinak," mínila jeho manželka, která měla oči plné slz. "Řekneš teď dívkám, kdo vlastně jsou?"
"O tom musím ještě uvažovat."
"A tady," řekl malíř, který zatím prohlížel zadní stranu obrazu, "tady je jméno ,baron Gaston de Bas-Montagne . Je to snad on?"
"Patrně to bude obraz otce obou dívek," mínil klíčník. "Jejich matka si ho vzala s sebou. Ale proč od něho odešla?
"Její tchán ji k tomu donutil."
Klíčník udiveně pohlédl na malíře.
"Její tchán?" ptal se. "Donutil? Jak byste to mohl vědět? Vždyť jste tady cizí! Vy jste tu ubohou dámu nikdy ani neznal ani neviděl."
213

"To je pravda. Ale viděl jsem jejího tchána."
"Ach! To by bylo něco!"
"A znám ho snad ještě teď."
"Ne - teď opravdu věřím na zázraky,"
"Ano, Pánbůh má osudy všech lidí ve svých rukou. Povím vám, že jsem přišel do Malineau vlastně jen za touto záležitostí."
Toto přiznání se setkalo s velikým úěinkem.
"Za touto záležitostí?" ptal se Melac. "Vy jste ji tedy znal?"
"Nikoliv, naopak, vůbec neznal."
"Odporujete si."
"Ani to ne. Po tom, co o vás vím, jsem přesvědčený, že se vám mohu svěřit. V Berlíně žije starý, bohatý podivín, který se jmenuje Untersberg. Vy umíte německy. Jak byste přeložil totojméno do francouzštiny?"
"Řekl bych - Unters - Bas-Montagne, ach, co to? Je snad mezi tímto Untersbergem a rodinou Bas-Montagne nějaký vztah?"
"Ano, zcela jistě. Toho pána znám. Mladý Berten mu telegrafoval, že zemřel jeho otec."
"Byl tedy ve styku s Bertenem?"
"Zdá se, že ano. Je to starý a slabý muž, nemůže se tedy sám vydat na cestu. Já jsem jediný, s kým se stýká, a tak mi dal příkaz, abych jel do Malineau a vyptal se, zda starý Berten před smrtí sdělil svému synovi nějaké tajemství."
"Jaké tajemství?"
"To jsem nevěděl, ale teď jsme seje dozvěděli. Tajemství, kdo jsou ty dvě dívky."
"Já stále ještě nechápu - "
"No, ten Untersberg je dědeček těchto dívek."
"Ach! Copak o nich nechce nic slyšet?"
"Ne. Nemají se nikdy dozvědět, kdo jsou. Jejich matka byla Němka, evangelická, z prostého rodu. Jeho syn si ji neměl brát, a když to přece udělal, dovedl způsobit, že sebrala své děti a zmizela s nimi."

"Můj Bože! To je celý román!"
"Ale velmi smutný."
"Ona tedy opustila svého muže a přišla sem k nám?"
"Tak je."
"A tento muž to strpěl?"
214

"Odešla tajně, v době, kdy byl její manžel na cestách. Než se vrátil, zmizela."
"Copak ji nehledal?"
'Hledal, a jak! Ale jeho otec ho obelhal a řekl mu, že mu je nevěrná a že utekla s jiným."
"Jaká to špatnost!"
"Hledal ji a pak zmizel beze stopy stejně jako ona. Jeho otec opustil Francii a změnil své jméno. Proč to říct nemohu."
"Ale odkud to vše víte?"
"Většinu jsem uhodl, ale něco vím docela jistě."
Domníval se, že zatím musí zamlčet, co ví o obrazech kolibříků a co s tím souvisí.
"Ale víte jistě, že ten starý Untersberg je dědeček těchto dívek?"
"Přísahal bych na to."
"Pak je musí uznat!"
"To neudělá."
"Donutím ho!"
"Jak byste to chtěl dokázat?"
"Předložím tyto listiny!"
"Tím ještě nic nedosáhnete!"
"Copak nedokazují, že je dědečkem Nanon a Madelon?"
"Soud žádá důkazy, tvrzení mu nestačí."
"No, copak mu nebude možné dokázat, že je baron de BasMontagne?"
"Snad se mi to podaří!"
"Dobrá! A pak máme vyhráno!"
"Ještě ne! Dokažte mi, že tato paní Charbonnierová byla skutečně baronka de BasMontagne!"
"Proč by jí nebyla?"
"A že Nanon a Madelon jsou opravdu děti barona Gastona!"
"Ale to nechápu!"
"A kromě toho je ještě řada jiných mezer, které je potřebné vyplnit. Člověk nesmí smýšlet tak příliš sanguinicky!"
"Povězte nám tedy, co máme dělat?"
"Především se přesvědčíme, mámeli sami pravdu nebo ne. Podívejme se, bylali paní Charbonnierová baronka de BasMontagne."
"Jak to chcete udělat?"
215

"Docela jednoduše! Znal jste madame Charbonnierovou?"
"Samozřejmě! Ano!"
"Prosím vás, popište mi ji."
"Byla to velmi krásná dáma, malá, štěpila s nádhernýma očima a báječnými vlasy."
"Hm! Viděl jsem baroncin obraz. Porovnejme to."
Měl s sebou své desky. Vytáhl z nich list papíru a chopil se tužky. Zavřel oči, aby si připamatoval tahy toho portrétu, který našel za obrazem kolibříka, a když se mu to podařilo, načrtl tu hlavu s podivuhodnou lehkostí na papír.
"Tak!" řekl. "A teď se podívejte! Je to ona?"
Oba staří lidé vykřikli úžasem.
"To je ona! Ano, je to ona!" potvrzovali.
"Dobře! Velmi dobře! Jsem si už svou věcí jistý! Tyto dívky se nesmírně podobají své matce. Ale přesto musíme jednat obezřetně. Myslím, .abyste jim zatím zamlčeli, kdo jsou."
"Ale něco přece musíme udělat!"
"Zajisté! Půjdu odtud do Ortry."
"K Nanon?"
"Ano. Madelon je u ní. S touto se vrátím do Berlína. Kdoví, co se cestou zatím najde a přihodí. V Berlíně půjdu ihned k starému."
"Abyste ho přiměl, aby řekl pravdu?"
"To s jistotou nemohu říct. Budu vám psát. Musíme jít ruku v ruce."
"To se rozumí! Monsieur Šnefka, jak je dobře, že jsme se poznali! A to je podivné, že vy, Polák, přicházíte k nám a - "
Zarazil se. Něco ho napadlo. Pak pokračoval:

"Monsieur, buďte upřímný! Vy nejste Polák!"
"Co bych tedy byl? Křovák?"
"Němec! Přiznejte se!"
Vtom k němu přistoupila Marie, položila mu ruku na rameno a řekla: •
"Opravdu? Vy jste Němec?"
"Mademoiselle, vždyť vy Němce nenávidíte!"
"Co si myslíte? Vždyť jsem vám naopak řekla, že nás Němci zajímají."
"Nuže dobrá! Přiznám se tedy, že jsem Němec!"
Všichni tři mu rázem podávali ruce a Melac se ptal:
"Proč jste to zamlčoval?"
216

"Z opatrnosti. Zdejší obyvatelstvo mluví o válce Francie s Pruskem."
A vy tomu věříte?"
"Tak, tak."
"Přál bych tedy z celého srdce Prusku vítězství, aby bezpráví dávných dob bylo napraveno. Pane, jste mi teď dvojnásobně vítaný. Vaše jméno zní také asi jinak?"
"O mnoho ne, jmenuji se Schneffke, Hieronymus Aurelius Schnefíke. To je jisté jako nákyp."
"Ale Bertenovi o tom nic neříkejte!"
"Ani mne nenapadne. Vy tedy myslíte, že se od otce hic nedozvěděl?"
"Aspoň bezprostředně před smrtí ne, protože správce umřel náhle."
"Mohl by tedy něco vědět z dřívější doby!"
"Ano. A to se mi zdá skoro pravděpodobné."
"Jakto?"
"O pohřbu jeho otce se stalo něco, co mne naplnilo obavami."
"Vypravujte mi to, abych si o tom mohl udělat úsudek."
"Večer vylákal sestry do prachárny, aby dostal Nanon do své moci."
"Copak ji miluje?"
"Kdoví!"
"Chce se s ní oženit?"
"Říkalo se to. Patrně ví, že dívka má před sebou budoucnost, proto chce Nanon za žeriu."
"Ona ho však nechce?"
"Za nic na světě. Proto ji vlákal do pasti."
"Bezbožník! Tisíc láteř! Ten by mi měl přijít před jehlovku, kdybych se ve válce dostal do Malineau. To by - sakra!"
Teprve teď zpozoroval, že byl neprozřetelný. Melac ho však uklidnil:
"Nelekejte se! Nejste mezi špatnými lidmi. Ale - jak slyším, jste také voják?"
"U zeměbrany."
Ctihodný muž se usmál. Změřil malíře od hlavy k patě a pak se ptal:
"Jsou všichni pruští zeměbranci tak tlustí jako vy, monsieur?"
217

"Všichni! Komisárek dělá divy. A zjistíte, že celá francouzská armáda se dá na útěk, přiběhneli prapor takových silných chlapů. Ať to tedy ve jménu božím spustí. Uvidíte opravdové divy! Ale teď se pustíme do podobizny, jinak bychom nebyli hotovi."
Malíř začal pracovat na obraze. Všichni tři se přitom na něho dívali a nemohli se dost nadivit jeho obratnosti. Zábava neustala, a tak se stalo, že když odcházel, sblížili se tak, jako by už tuto rodinu navštěvoval celá léta.
Berten ho uvítal zamračeně:
"Neviděl jsem vás celý den!"
"Nebyl jsem doma."
"Smím se ptát, kde jste byl?"
"V zámku naproti."
"V zámku? Tam přece bydlí jenom klíčník. Byl jste snad u něho?"
"Ano. Právě od něho přicházím."
"Monsieur, co vás napadá?"
Tlustý se tvářil náramně udiveně a řekl:
"Jaký to hlas? Co si dovolujete?"
"Nemůžete si to sám vysvětlit? Copak nevíte, že jste mým hostem?"
"Ale ano, vím."
"Ale pak nesmíte dělat nic, co je proti mé vůli!"
"Oho! Co je proti vaší vůli?"
"Návštěvy u toho Melaca."
"Bah! Jsem váš host, nikoliv však váš otrok. Ostatně pro vás pracuji. Je to pro vás čest, že máte u sebe umělce. Rozumíte! Ostatně se mi nejedná o návštěvu u

Melacových, jako spíše o práci, kterou jsem tam měl vykonat."
"Vy jste tam pracoval?"
"Tak je."
"To znamená - maloval jste tam? Snad podobiznu?"
"Ano, podobiznu."
Na Bertenovi bylo patrné, že byl velice rozčilený. Zapomněl na zdvořilost a ptal se dotěrně dál:
"Čí? Starého?" Ne."
"jeho ženy?"
"Ne."
"Dívky?" "Také ne.'
218

"Hrome! Čí tedy? Jsou tam přece pouze tyto tři osoby."
"Řeknuli, že jsem maloval podobiznu, pak je to pravda, protože jsem ji skutečně maloval, i když takovou, kterou tam už měli."
"Mají tam jen jeden obraz, který tím můžete myslet. Je pastelový."
"Ano, tak je."
"Představuje mladého muže?"
"Souhlasí."
"Kdo to asi je?"
"To nevím."
"Vy jste obraz vyndal z rámu?"
"To se rozumí samosebou."
"Nestalo se přitom nic?"
"Ale ano!"
"Co? Co?" ptal se Berten rychle.
"Spadl při tom hřebík, takže slečna Marie byla nucená ho zvednout."
"Monsieur!"
"Co si přejete?"
"Chcete si ze mne tropit šaška?"
"Bah! Odpovídám vám. Copak mohu za to, že chcete vědět vše do nejmenších podrobností?"
"Na hřebík jsem se vás neptal. Ale vy jste znalec! Má ten obraz velikou cenu?"
"Zajisté!"
"Jak ho oceňujete?"
"Mohl stát šest tisíc franků."
"Šest tis Kýho čerta! A teď? Má dosud stejnou cenu?"
"Ano. Zachová si ji."
"Tedy přece! Jak můj otec chybil!"
"Chybil? Co tím myslíte?"
"Copak nevíte, jak se ten obraz dostal do Melacových rukou?"
"Slyšel jsem, že je to dar."
"Ne, to není pravda! Dostali ho jen, aby ho uschovali. Patří mým nevlastním sestrám. Otec měl trvat na tom, aby ho dostal zpátky. Dokončil jste renovaci?"
"Ne. Ještě zítra na tom musím trochu pracovat."
"A moje malby jsou zanedbávané!"
"Nemějte starost! Než odejdu, budu hotov i s nimj."
219

Nebylo ještě pozdě, a tak se ještě malíři nechtělo, aby šel spát. Byl ve velmi zvláštní náladě. Bylo mu, jako by vyhrál hlavní výhru na los. Viděl už mnoho dívek, ale žádná v něm nevyvolala takový dojem jako Marie to bylo něco zcela jiného. Bylo mu, jako by ji ztratil a teď opět našel.
Ve světnici mu bylo těsno. Zapálil si doutník a šel ven. Rozumí se, že se pustil do parku. A je docela přirozené, že za chvíli seděl na té lavičce, kde seděl s Marií.
Nečekal snad, že se tady s ní setká - to nikoliv! Ale zůstal tady přece delší čas, jako by se domníval, že sem někdo přijde. A najednou zaslechl kroky. Zbystřil sluch. Byly to dvě osoby, které se blížily.
Nechtěl být viděn, proto se zvedl a vstoupil mezi dvoje křoviny, u kterých stála lavička. Byli to dva muži, kteří došli k lavičce a zastavili se.
"Posadíme se na chvíli?4' ptal se jeden, v kterém malíř poznal svého hostitele Bertena.
"Pro mne!"
"Ty j si dnes velmi rozmrzelý."
"Však mám k tomu důvod."
"Kvůli holkám?"

"Co jiného?"
"Eh! Byl to žert, který se nám pohříchu nepovedl."
"Ale který mne připravil o veškerou pověst."
"Nesmysl, Ribeaue! Nikdo neví, co se vlastně stalo! Živá duše ne!"
"Ale našli nás přece v prachárně svázané - a ví se, že to bylo kvůli těm dívkám."
"To mne málo bolí. To znamená, co se lidí týká. Ale že mi ušla Nanpn, to bych se vztekem zbláznil. Kdybychom jen měli tušení, kdo byl ten chlap!"
"Byl dlouhý a silný, silný jako strom."
"Měl plavé vlasy. Byl jsi v Etainu, nedozvěděl jsi se nic?"
"No, nechci tě trápit. Moje cesta byla úspěšná."
"To by bylo skvělé! Mluv, honem mluv!"
"Přijely večer před pohřbem."
"Kdo?"
"No, mademoiselle Nanon Charbonnierová z Ortry a mademoiselle Madelon Charbonnierová z Berlína. Zastavily se v hostinci u Napoleona. Měly s sebou kočár, který si najaly v Metách."
220

"Tohle všechno je mi po čertech lhostejné. Ale ten chlap, ten chlap! Kdo to byl?"
"Když přijely, seděl na kozlíku vedle kočího dlouhý, silný chlap."
"Ach! Tu ho tedy máme!"
"Zapsal také svoje jméno do knihy cizinců."
"Jak se jmenuje?"
"Fric Schneeberg z Thionville."
"Fric Schneeberg? To je německé jméno! Vzal ho čert! A co je?"
"Sběratel bylin a kořínků."
"Sakra! To je vznešený pán! A to bylo v knize cizinců?"
"Ano. Sám jsem to četl."
"A to je vše, co ses dozvěděl?"
"Ba ne! Vím docela, že tento člověk je milenec tvé krásné Nanon."
"Nesmysl! Ta a bylinář!"
"A přece!"
"Jakto? Mluv!"
"No, číšník v hotelu má malou známost s pokojskou. Stáli spolu ve tmavé chodbě, aby se trochu drželi za hlavy, když přišla Nanon a navštívila tohoto Schneeberga v jeho pokoji."
"U sta hromů! Otrávím toho chlapa! A byla to skutečně Nanon? Nebyla to ta druhá?"
"Jedná se o lásku. A tu se rozumí samosebou, že může být jeho milou jen Nanon a ne Madelon, kterou ani nemůže znát."
"Dobrá, dobrá! Pozítří půjdu do Thionville. Vyptám se sám na toho pána. A co ještě víš?"
"Obě dívky jely druhý den kočárem do Malineau, chlap šel za nimi pěšky. Prozkoumal celé okolí."
"Jak to víš?"
"Byl všude viděn. Byl i v hospodě ve vsi a mluvil s kočím."
"Aj, začínám chápat. Nejspíš mne nějakým způsobem vyslechl."
"Zajisté. Pozdě večer se vrátil s děvčaty do Etainu a hned jeli dál."
"Kam jeli?"
"Zpátky do Met."
"Jak to víš?"
"Vždyť jeli opět v kočáře, kterým přijeli z Met. Urián jel
221

s nimi. Ale dřív se tam stala ještě komická příhoda. Bydlel tam totiž malý, tlustý chlap, malíř "
"Aj! Víš, jak se jmenuje?"
"Šnefka, malíř z Polska, tak to napsal do knihy."
"Hrome! To je můj malíř!"
"Tvůj? Co to má být?"
"Bydlí u mne a spravuje mi obrazy."
"Bude tě to tedy dvojnásobně zajímat. Právě v tu chvíli, když chtěly sestry vsednut do kočáru, seběhl tento člověk ze schodů, bosý a v košili, zabalený do červeného ubrusu a s obrovským širákem na hlavě."
"Blázen! A co chtěl?"
"Mluvil s oběma sestrami a pak se zase vrátil do svého pokoje." ,

"O čem asi spolu mluvili?"
"To jsem se nemohl dozvědět, nikdo nebyl tak blízko, aby to slyšel. Ale přece je podezřelé, že tento chlap zná obě dívky a teď bydlí u tebe."
"To je pravda! Že by s nimi byl spolčený? Že by ten tlustý byl spojenec toho dlouhého, silného klacka, kterému můžeme děkovat za to, že nám oběv dívky uklouzly?"
"Myslím si totéž! Ano, jsem o tom docela přesvědčený!"
"Ale pak ať toho chlapa vezme čert!"
"Bah, čert! Budeme to my, kdo ho vezme!"
"Tak je! Protože v tom případě je to nebezpečný chlap, který má zcela jiné úmysly, než si myslíme!"
"Jaké úmysly by to byly?"
"No, kde bydlí ten sběratel bylin?"
"V Thionville."
"Tedy blízko Ortry! A kde bydlí Nanon?"
"V Ortry!"
"Dobrá! A v Ortry máme nejen svoje sklady, ale sbíhají se tam i vlákna našeho tajného spojem. Copak jsi opravdu ještě neslyšel, že v těchto končinách jsou tajní vyzvědači?"
"Ano, mluví se o tom!"
"No, skoro bych myslel, že tento bylinář a kořínkář je také takový německý zvěd!"
"Tisíc hromů! Kdyby to tak bylo!"
"Pak by bylo také možné soudit, že tento malý malíř náleží k němu!"
"Poslouchej, možná, že máš pravdu! Musíme se tomuto chlapovi podívat na prsty!"

"To udělám sám hned zítra! Jeli to vyzvědač, pak nepatří mezi obyčejné lidi!"
MNe. Bude to buď důstojník anebo diplomat"
"Tento úsudek je správný. Jenom se mi zdá, že na diplomata je trochu sprostý."
"A na důstojníka také. Kdo jedná s dámami nahatý a zabalený jen do ubrusu, ten přece nemůže být kavalír!"
"Samozřejmě! Zkrátka a dobře, chlap je mi hádankou, kterou rozluštím! Hned zítra ráno ho podrobím výslechu."
"Musíš s ním začít chytře!"
"Neměj starost! Budu se chránit, abych mu hned neřekl, co si myslím!"
"A zítra musíme mít jistotu!"
"Proč už zítra?"
"No, protože pozítří už tady nebudeme!"
"Ach, máš pravdu! Musíme odvézt prach!"
"A jak by bylo dobré, kdybychom mohli starému kapitánovi hlásit něco pozitivního! Nemýlímli se, povezeme tentokrát prach do kamenných lomů."
"Ano. To je nejbezpečnější místo."
"Může se tam s vozy?"
"Ano, od města tam vede vozová cesta. Je sice stará a už dlouhý čas se po ní nejezdilo, ale kdo ji zná, tomu jízda nezpůsobí veliké potíže. Je to jediný lom v celém okolí."
"V kolik hodin tam musíme dojet?"
"Přesně ve dvanáct.'
"Ale jak dopravíme sudy do skladu?"
"Hlupáku! To je věc kapitána. Mám za to, že i tam bude tajná chodba, která je spojená s podzemními sklepy."
"Byl jsi už někdy v nich?"
"Ne. Ale podle toho, co se mezi námi vypravuje, musí tam už být obrovské sklady zbraní a nábojů. Začnouli proklatí Prušáci opravdu, budou ztraceni."
"Začnou!"
"Hloupí jsou na to dost!"
"Budou k tomu donuceni. Císař je největší diplomat současnosti. Chce válku, a protože si nechce její přivodění vzít na sebe, nalezne určitě příležitost, aby Průsaky donutil k vyhlášení války!"
"To by byl báječný uskok! My jsme připraveni, oni však určitě ne!"

"No, půjdeme na procházku do Berlína a cestou najdeme, mnoho, velmi mnoho, co si budeme moct vzít!"
"To je hlavní věc! Těším se na okamžik, až k tomu dá starý povel. Považ, důstojník u franktíreurů!"
"A já také! A nejlepší bude, že nebudeme bráni do bitev. Zůstaneme jen za

válečným vojem, abychom - abychom - "
"No? Abychom?"
"Abychom udržovali spojení s Francií!"
"Ano. A dohlédli na pořádek."
"Hahahaha! Pořádek! Rozejdeme se napravo a nalevo a budeme hledat, kde se co najde! Tedy zítra jen dobře vyslechni malíře, a budeli ti opravdu podezřelý, postarej se, aby ti nemohl uniknout!"
"Buď bez starosti! Koho jednou popadnu, ten mi neujde. Už ho podezírám, protože se stýká s klíčníkem."
"Považuješ klíčníka opravdu za přítele Němců?"
"Rozhodně. Právě proto, že je Melacovým potomkem, považuje za svou povinnost, aby litoval toho, co jeho praděd způsobil Němcům. Ale pojď", musíme si odpočinout, zítra za svítání už musíme nakládat, abychom mohli být pozítří ve stanovenou dobu v Ortry v lomech."
Odešli.
Teprve když jejich kroky utichly, odvážil se tlustý z úkrytu.
"Hrom a blesky!" bručel si. "To byla důležitá rozmluva! To tady měl být můj přítel Tannert, berlínský telegrafista a husarský strážmistr! Já a německý vyzvědač! Hahaha!"
Posadil se na lavici a uvažoval o věcech, o kterých slyšel.
"No," pokračoval, Jakýsi vyzvědač přece jen jsem, protože jsem přišel, abych tohoto Bertena vyslechl, ale opravdový eklaireur ne, to přece nejsem. Nejsem s naším Moltkem pohříchu tak spřátelený, aby mohl vědět, jaký jsem chytrák! Tedy zítra mne vyslechne, jsemli důstojník nebo diplomat! Dobrá! Jenom vyslechni, chlapečku!"
Za chvíli se dal tiše do smíchu a řekl si:
"Snad otočíme kopí - a já vyslechnu vás! Prach a zbraně v podzemních sklepeních v Ortry nebo u Ortry! Saprment! To je nebezpečné jako nákyp, jeli nadíván dynamitem. A mají být zřízeny sbory franktireurů, tedy dobrovolníků? A zřizuje je starý kapitán? Počkejte, chlapi, já vám povím! A co se dozvím, to povím svému příteli Martinu Tannertovi,

který ach, neříkal, že také v Ortry je někdo totiž rotmistr Kónigsau? A strážmistr Fric Schneeberg? Je to snad ten bylinář, o kterém ti dva tady mluvili? Nejspíš ano! A na něho nebo na Konigsaua se budu moct přece také obrátit, budeli hrozit nebezpečí. Počkejte, chlapíci, Hieronymus Aurelius Schneffke vám hezky tlustě přeškrtne váš účet! Pozítří jsem v Thionville a v Ortry a podívám se do lomu! Zásilka střelného prachu! Podzemní sklepení! Tajné chodby! Zásoba zbraní a nábojů! Tyto tajnosti a spády musím vypátrat! Postaráme se o to, abyste měli procházku do Berlína notně příjemnou!"
Schneffke se zvolna blížil ke svému bytu, k správcovu domu. Dveře byly už zavřené, a tak byl nucený na ně zaklepat. Charles Berten mu otevřel a tvářil se velmi udiveně, když ho spatřil.
"Vy?" ptal se.
"Ano, já!" odpověděl malíř.
"Tak pozdě?"
"Mně se ještě nezdá, že by bylo tak pozdě!"
"Ne? No, pak byste snad měl ještě čas vypít sklenku vína?"
Schneffke hned věděl, že víno je jen záminka. Vlastním úmyslem Francouze bylo, že ho vyslechne hned teď.
"Sklenku vína?" řekl lhostejně. "Tou nikdy neopovrhnu! S tou byste mne mohl třeba i o půlnoci probudit ze spaní!"
"Pojďte tedy!"
"Ale musí být dobré! Alkohol nepije žádný umělec tak krátce před spaním!"
"Copak jste už u mne pil něco špatného?"
"To nemohu říct!"
"Nuže tedy! Pojďte!"
Berten zavedl tlustého do pokoje a šel pro víno. Za chvíli se vrátil a nalil.
"Tak, připijme si, monsieur!" řekl. "Na blaho naší krásné Francie!"
Přitom zabořil svůj pohled do Němcovy tváře.
"Sláva Francii!" odpověděl tento a přiťukl si s ním.
"A na blaho a slávu našeho velikého císaře!"
"Sláva Napoleonovi!"
"Ale tak dopijte!"
"Už se stalo. Podívejte se. Jednáli se o slávu Francie a jejího císaře, nenechám ve sklenici ani kapku."

Francouz nalil znovu a řekl:
"Jak vidím, sympatizujete s Francií?"
"Ó, velice!"
"Proč?"
"No, protože se mi tato země líbí, země, lidé a také císař!"
"Ale přece musíte mít nějaký důvod k takové náklonnosti."
"Bah! Proč se vám líbí pes?"
"Jaké to přirovnání, monsieur!"
,Anebo květina? Anebo dívka?"
"To je věc vkusu."
"Dobrá. Váš císař je také podle mého vkusu."
"Proč?"
"Hrome! Proč je dívka po vašem vkusu?"
"Točíme se dokola."
"To je hloupost. Zůstaňjte tedy klidně sedět. Ostatně asi víte dobře, že Poláci vždy sympatizují s Francií. Kdyby se stalo po vůli velikého Napoleona, bylo by Polsko svobodné."
"Ovšem! Vy jste tedy Polák?"
"Samozřejmě!"
"Nejspíš německý Polák?"
"Jaká to otázka! Copak jsou francouzští Kyrgizové anebo němečtí Kalmuci? Polák je Polák. Rozumíte?"
"Mluvíte velmi důrazně!"
"Ano, když mi někdo sáhne na Polsko, mohu se snadno rozohnit."
"A přece nevypadáte jako Polák."
"Proč?"
"Vaše bříško, monsieur !"
"Můj Bože! Co si o nás vlastně myslíte? Myslíte snad, že my Poláci umíráme hladem?"
"To právě ne."
"Že jsme jako tyčky na chmel anebo tyčky u plotu?"
"Ani to ne. Ale představuji si každého Poláka štíhlého a slušných rozměrů."
"To aby čert do toho praštil, monsieur!" řekl Schnefíke hněvivě. "Nemám snad slušné rozměry?"
"No, vlastně přece jen ne tak docela."
"Mám tedy špatné rozměry?"
"To ovšem právě ne."
"Ale co tedy vlastně myslíte těmi slušnými rozměry?"
"Rozměry těla."
226

Schnefíke se rychle zvedl, rozkročil se před Francouzem a řekl:
"Rozměry těla? Dobrá tedy! Jen se na mne laskavě podívejte. No, vidíte mne vůbec?"
"Přehlédnout vás není možné!"
"Dobrá! Mám tedy tělo, když mne vidíte. A teď záleží na tom, jaké rozměry má toto tělo!"
"Rozměry rozhodně má."
"Ale zda dobré nebo špatné. Začneme u břicha, protože to nejvíce bije do očí. Můžete snad vy ukázat něco tak vyvinutého, řekl bych skoro něco tak dokonalého?"
"Ne!" smál se Francouz. "Máte víc než silné tělo, jste tlustý."
"Dobrá. A nohy. Jsou snad tenké?"
"Ne."
"Ruce?"
"Také tlusté."
"Krk?"
"Tlustý."
"Tváře?"
"Tlusté."
"A teď pas?"
"Neobyčejně silný."
"Jaký tedy jsem?"
"Tlustý, tlustý a zase tlustý."
"A to nenazvete slušnými rozměry?"
"Ach! Vy myslíte tak?"
"Samozřejmě! Mám snad nafouklý život a k tomu tenké nohy?"

"Ne."
"Anebo křivá záda a rovná bedra?"
"Ne."
"Nebo malé oči a velký nos?"
"Také ne."
"Dobrá. Vidíte tedy, že nikdo nemůže mít slušnější rozměry než já. Nechci se sice nazývat právě Adonisem, protože mezi bohy nepatřím, ale co je u člověka možné, pokud se týká krásy a postavy, to všechno mám. Rozumíte? Věříte konečně, že jsem Polák?"
"Ano. Ale vaše řeč !"
"Reč? Copak? To se ví, že jsem s vámi mluvil fřan
227

couzsky. Kdybych začal polsky, točila by se vám zbytečně hlava."
"To jsem nechtěl říct. Myslel jsem jen, že nemluvíte polskou francouzštinou."
"Bůh uchovej!"
"Poláci mívají jinou výslovnost."
"Tak? Slyšel jste už někdy mluvit Poláka francouzsky? A kde?"
"V Paříži."
"To byl pěkný druh Poláků, monsieur. Vždyť vy se nemůžete s Polákem dorozumět, ani když mluví francouzsky! Vím to lépe než vy!"
Toto drastické pokárání se neminulo účinku. Pravda byla, že Berten ještě nikdy žádného Poláka neviděl, natož aby s ním mluvil. Odpověděl:
"Možná, že máte pravdu. Ale, monsieur, teď mne napadá: jste malíř?"
"Jaká to otázka! Samozřejmě, že jsem!"
"Jen malíř?"
"Ovšem!"
"Nic víc?"
"To nestačí? Chcete mne urážet?"
"Tak to nemyslím. Chtěl jsem se jen zeptat, nemáteli ještě jiné povolání?"
"Samozřejmě, že mám."
"Ach! Teď to přijde. Jaké máte ještě povolání?"
"Ne jedno, ale čtyři."
"Tolik? Čtyři? Jaká?"
"Jsem především člověk, pak křesťan, pak občan a za čtvrté lze ještě očekávat, že jednou budu také otcem rodiny."
Francouz cítil zklamání. Očekával, že uslyší, co chtěl uslyšet. Ani nepozoroval, že si s ním malíř zahrává.
"Mille tonneres!" zaklel. "To přece nenazývám žádným povoláním!"
"A přece to jsou povolání."
"No, řekněme tedy zaměstnání."
"To je něco jiného!"
"Nuže, máte vedle svého umění ještě nějaké zvláštní zaměstnaní?"
"Ne." .
"A já přece myslel - - "
"Proč?"
228

"Jen proto, když malujete pro zábavu - "
"To tak u mne rozhodně není."
"Malujete tedy pro výdělek a ode mne jste nepřijal žádný honorář!"
"Protože Francouze miluji a vy jste Francouz!"
"Jsem vám zavázán, monsieur! Ale právě proto, že jste si nedal zaplatit, domníval jsem se, že jste asi odkázaný na jiné zaměstnání."
"Maluji, abych žil, a žiji, abych maloval! Jaké zaměstnání bych ještě mohl mít?"
"Hm! Snad jste jurista?"
"Bah! Zákony jsou pro mne velmi suché. Moje olejové barvy lnou mnohem lip."
"Anebo duchovní?"
"Na to jsem příliš hříšný."
"Nebo lékař?"
"Jsem zdravý."
"Nebo nebo diplomat?"
"Nesmysl! Kdybych byl diplomat, nesedl bych si k vám, abych se tady nechal zpovídat jako nějaký školák."
"Anebo důstojník?"
"Důst důst hahaha důstojník! Blázníte? Kdybych byl důstojník, vyzval bych vás už desetkrát na pistole, protože vaše otázky obsahují celou řadu urážek! To přece pozorujete."

"Vždyť vás neurážím!"
"Že ne? Není to snad urážka, když mi nevěříte, že jsem to, zač se vydávám?"
"Posuzujete příliš ostře. Prosím za prominutí! Ale vlastně jsem měl důvod, abych na vás pohlížel s nedůvěrou."
"Proč?"
"Znáte jména Nanon a Madelon?"
"Ano."
"Charbonnierovy?"
"Také."
"No? Vidíte? Znáte tyto dvě dámy?"
"Dámy? Dvě dámy? Nemám tušení!"
"A přece jste se k tomu právě přiznal!"
"Já? Ani mne nenapadlo!"
"Můj pane, vždyť jste řekl, že tato tři jména znáte."
"Tak je. Jsou to tři francouzská jména, která znám, protože
229

jsem je často slýchával. Je dost osob, které se jmenují Nanon, Madelon i Charbonnier."
"Monsieur, mně se skoro zdá, že si ze mne chcete tropit posměch!"
"Ale, ale! Jsem velice vážný člověk! Ptal jste se mne, zda znám ta jména, ale ne osoby!"
"Tedy dvě dámy tohoto jména neznáte? A přece jste s nimi mluvil!"
"To je snadno možné. Člověk může s někým mluvit, aniž by ho znal anebo věděl, jak se jmenuje."
"Ale vaše rozmluva se stala takovým způsobem, že lze předpokládat, že se znáte blíže!"
"Jakto?"
"Mluví někdo s neznámými dámami, jeli svlečený?"
"Ne, ani se známými."
"A vy jste to přece udělaj!"
"Já? Tisíc nákypů! Svlečený? O tom nevím!"
"Tedy bosý!"
"Není možné!"
"S ovinutým červeným ubrusem na těle!"
"Ach, teď mi svítá!"
"A se širákem na hlavě!"
"Ano, ano! Pamatuji se!"
"No, co jste měl s těmito dámami?"
"Ptejte se raději, co tyto dámy měly se mnou!"
"Nuže, co?"
"Monsieur!"
Tlustý pronesl toto slovo velmi hlasitě a přísně.
"Co chcete?" ptal se Berten.
"Já bych rád věděl, co chcete. Půl hodiny se mne tady vyptáváte, jako bych se vám musel z každé maličkosti zpovídat!"
"Mám k tomu důvod!"
"Jakto?"
"Tyto dámy jsou moje sestry!"
"Ach tak! Ale neshledávám žádnou podobnost."
"Nevadí. Obě dívky se odtud vzdálily za velmi zvláštních, ano, přímo závažných okolností."
"Kradly?"
"Ne. Odešly bez mého vědomí!"
"Po tom mi nic není!"
230

"Byl u nich jakýsi pán, který je unesl, dlouhá, silná, ramenatá osoba. I s tímto člověkem jste mluvil."
"Po tom mi zase nic není!"
"Monsieur, zdá se, že vám po ničem nic není, co mne zajímá!"
"Samozřejmě! A přeji si, aby naopak ani vám nebylo nic po tom, co zajímá mne!"
"To má být hrubost?"
"Nikoliv. Hrubý jste vy!"
"Přeji si jen vědět, co musím vědět! Mluvil jste s mými uprchlými sestrami a pak jste přišel ke mně. To je přece nápadné!"
"Ještě nápadnější by byle, kdybych nejdřív přišel k vám a pak uprchl s vašimi sestrami. Neměl jsem ostatně ani v úmyslu, abych u vás bydlel. Vy sám jste mne

pozval!"
"Pak jako host máte povinnost být ke mně upřímný!"
"To také chci, ale nedám se zkoušet jako zločinec, který stojí před soudcem!"
"Dobrá! Byl jsem opravdu prudký. Odpusťte. Vy tedy mé sestry neznáte?"
"Ne."
"Ale jak se stalo, že jste s nimi takovým nápadným způsobem rozmlouval?"
"Spletl jsem se. Očekával jsem v Etainu svou nevěstu, která měla přijít za mnou. Ležel jsem už v posteli, slyšel jsem kočár a podíval jsem se oknem. Při nejasném světle jediné svítilny jsem si spletl jednu z dam se svou nevěstou, která jí je trochu podobná. Zabalil jsem se rychle do toho, co jsem měl po ruce, a běžel jsem dolů. Dole jsem však zpozoroval, že jsem se mýlil."
"Ach tak! A kdo je vaše nevěsta?" .
"Také Polka. Chce sem přijet z Paříže."
"Hm!"
Stále mu ještě nevěřil, měřil ho ostře od hlavy k patě a pak se ptal:
"A člověka, který byl s mými sestrami, jste také neznal?"
"Jakživ jsem ho neviděl!"
"Dobrá, jsem nucený vám věřit!"
"Věřte si nebo nevěřte, mně je to jedno! Ostatně bych měl spíše já důvod, abych vám nedůvěřoval!"
"Jakto?"

"Jmenujete se Berten a ty dámy jste nazval Nanon a Madelon Charbonnierovy?"
"Ano."
"Tak různá jména! A tvrdíte, že jste jejich bratr?"
"Byli jsme spolu vychováni."
"Možná! Ale po tom mi také nic není. Uvědomte si však, že nemohu být potěšen z vašich nápadných a dotěrných otázek. Jsem umělec a ne tulák. Zítra ráno tedy opustím váš dům dnes je už na to pozdě!"
To ovšem neměl Berten v úmyslu. Chtěl mít obrazy dodělány a také chtěl malíře nadále střežit. Proto řekl:
"Vždyť jsem vás už žádal za prominutí. Uvědomte si přece, že bratr musí být rozčilený, opustíli jeho sestry s cizím člověkem otcovský dům, aniž by si vyžádaly jeho svolení."
"Hm! Ano! Mne by to také rozzlobilo. Já bych to nestrpěl!"
"Co byste udělal?"
"Jel bych za tím cizím člověkem, abych mu sestry vyrval."
"To ovšem také zamýšlím, jenomže jsem k tomu ještě neměl čas. Ale zítra se za nimi pustím. Smím doufat, že vás tady ještě najdu, až se vrátím?"
"Vlastně ne!"
"Nechcete mi tedy opravdu prominout? Podívejte se, monsieur, ťukněme si! Připijme si! Uzavřeme mír!"
Podával malíři sklenici. Schneffke se durdil, jako by pro něho nebylo tak snadné přemoci narychlo své přesvědčení, ale přece si s ním připil.
"No, budiž tedy. Zůstaňme svorní!" řekl.
"A počkáte, až se vrátím?"
"Ano, neli tady, pak v Etainu, kde se setkám se svou nevěstou, jak jsem vám už řekl."
Seděli ještě chvíli u stolu a bavili se o lhostejných věcech. Pak se rozešli. Když malíř odešel, Berten řekl:
"Mluví tak nevinně. Mám mu věřit? Nepřipadá mi jako prohnaný chytrák, ate přesto má notně za ušima. Musím ho mít na očích!"
A když se Schneffke ocitl ve svém pokoji, bručel si:
"Chlap kupodivu špatný, a přitom desetkrát hloupější, než jak vypadá! Ten a vyptávat se mne! To by si museli jiní přivstat! Pozítří o půlnoci jsem v lomech u Ortry."

XVI.
Když Schneffke ráno vstal a dostal snídani, slyšel, že Berten už odešel. Maloval tedy chvíli na starých správcových obrázcích a pak se odebral naproti do zámku k Melacově rodině.
Divil se, když viděl, že okna byla otevřená a záclony vytažené. Když vstoupil, uvítal ho starý klíčník zvoláním:
"Monsieur, kdybyste věděl, jakou radostnou zprávu jsme ještě včera večer dostali!"
"Uhodnu to!" odpověděl.

"Nuže?"
"Dostanete návštěvu."
"Tak je! Ale kdo sem přijde?"
"Větráte celý zámek přijde tedy majitel."
"Uhodl jste! Uhodl jste! Skoro o půlnoci jsme dostali tuto depeši."
Ukázal ji malířovi. Zněla:
"Zítra přijedeme. Hrabě Latreau."
"Co tomu říkáte?" ptal se pak.
"Že musíte mít své panstvo velice rádi. Vidím to podle radosti, kterou dáváte najevo. A dále říkám, že teď už zase mohu jít."
"Jít? Proč?"
"Nebudete mít čas, abyste se bavili s cizím člověkem."
"Ó, my jsme pracovali celou noc! Matka a Marie jsou nahoře u záclon. Chcete se k nim podívat?"
"S radostí! S radostí!"
Klíčník zavedl malíře nahoru do hraběcích komnat, kde pracovala babička s vnučkou. Srdečně ho uvítaly. Ani nevěděl, jak se to stalo, ale už byl sám také na žebříku a stará, dobrá klíčnice spráskla ruce a volala:

"Otče, vidíš to také?"
"Copak?"
"Ten rozdíl!"
"Mezi starými záclonami a vypranými?"
"Ó, je! Ty jsi tedy muž! Podívej se, jakým způsobem monsieur aranžuje záclony! To je vkus a krása! Je vidět, zeje to umělec."
Malý, tlustý Hieronymus se pohyboval opravdu krkolomně na svém žebříku, ale dnes ho ani nenapadlo, aby klopýtl anebo docela sletěl.
V poledne byli s prací hotovi. Byt byl připravený k příjezdu panstva. Schnefíke byl pozvaný k obědu a pustil se pak do pastelového obrazu, aby ho dokončil.
Děd s babičkou byli v panských pokojích, jen Marie seděla u něho a háčkovala. Přitom se občas s údivem zadívala na obraz a na malíře, který, jak se zdálo, neměl pro ni ani vteřinu, dokonce ani slovíčko.
Konečně odložil barevné tužky, odstoupil od obrazu a prohlížel si ho zdálky.
"Hotovo?" ptala se.
"Ano," přisvědčil.
Přiskočila k němu, postavila se vedle něho a své dobré oči upřela na obraz.
"Je to přece jen čarovné umět něco takového," řekla. "Jak se dělá takový úsměv, takový pohled, který se vlastně ani nedá popsat?"
Podíval se jí do očí a odpověděl:
"Jak vy dokážete ten úsměv, který máte právě na rtech?"
Začervenala se.
"A jak dokážete tento hluboký, vlhký, a přece tak čistý pohled, který teď vychází z vašich očí?" pokračoval. "Víte, že mám oči, oči, hm, nenalézám pravý výraz, ale když se vám tak podívám do očí, tak - tak - "
Zajíkal se. Pohlížela na něho tázavě, a proto dodal, ale nejopatrnějším hlasem:
"Tak bych hm! Smím to říct?"
Mlčky přisvědčila.
"Ale nebudete se hněvat?"
"Ne! Nikdy!"
"Ach! Opravdu ne, mademoiselle?"
"Nemohu si myslet, že by bylo něco, proč bych se mohla hněvat," odpověděla dobromyslně.

"Ale to, co jsem vám chtěl říct, je přece něco, proč byste se mohla hněvat."
"Zkuste to tedy!"
"No, chtěl jsem říct: Když se vám člověk dívá do těchto dobrých, milých očí, tak by vás zlíbal!"
Poslední slovo pronesl skoro násilím. Její obličej se zalil temným ruměncem a zdálo se, že se chce od něho odvrátit.
"Vidíte, mademoiselle," řekl. "Přece se na mne hněváte! Odcházíte!"
Rychle se obrátila. Její tvář byla upřímná, ze rtů sejí ozval zvučný smích.
fcCopak jsou moje oči tak milé a dobré?" ptala se.
"Docela! Docela!"
"A takové políbení je asi něco tak vzácného?"
"Nesmírně!" přisvědčil.
"Hm! Až dosud jsem to nevěděla."

"Svatý Bože na nebi! Kdybych vám to směl dokázat!"
"Proč? Musela bych to už dávno vědět."
Poněkud se zarazil.
"Dávno vědět? Jakto? Máte milého?"
"Ne."
"Ale měla jste?"
"Také ne, jak jsem vám už řekla."
"Jak jste tedy mohla říct, že byste už dávno věděla, že políbení je tak vzácné?"
"Protože jsem už líbala."
"Prach a broky! Nemáte milého, a přece jste líbala?"
"Ano."
"Ale koho tedy, pro vše na světě?"
"No dědečka a babičku."
Zhluboka si oddychl, spráskl ruce a řekl:
"Já osel! Mohl jsem si to přece hned pomyslet. Ale to nic není, mademoiselle, to vůbec nic není! Co se dá otci nebo matce, bratru nebo sestře to nikdy nelze nazvat políbením."
"Žene? A jak tedy?"
"Hm! Je to také hubička, ale není to hubička."
"Tomu nerozumím."
"Kéž bych vám to mohl udělat srozumitelnější! Ale slovy to nejde."
"Ani barevnými tužkami?"
"Ne."

"Nebo štětcem?"
"Vůbec ne."
"Musím se toho tedy zříct."
"To je škoda, věčná škoda!"
Přitom pohleděl tak roztouženě na její plné, rudé rty, že se tentokrát opravdu od něho odvrátila. Posadila se a on si přitáhl židli blízko k ní a pozoroval ji, jak její malé, tlusté prstíčky obratně zacházely s jehlicemi. Napadly ho přitom různé myšlenky, které však vesměs končily stejně. A nakonec mu vyšlo z úst:
"Muselo by to být nádherné!"
Slyšela to, zvedla hlavu a ptala se:
"Co by muselo být nádherné?"
Začervenal se jako chlapec, který je přistižený při zakázaném činu. Chvíli trvalo, než odpověděl:
"Hm! To mi jen tak vyklouzlo."
"Ale na něco jste při tom přece myslel."
"Zajisté!"
"No, a co by bylo nádherné?"
"No, mademoiselle, myslel jsem na světničku - "
"Tak, tak," smála se.
"Ano, to by nebylo samo o sobě ještě nic. Ale v této světničce jsem stál - "
"Stál jste," opakovala,'když se opět váhavě odmlčel.
"U stojanu. Maloval jsem."
"A co?"
"Hm! Takového roztomilého, buclatého, malého klučinu, který ležel v kolébce."
"S cumlíkem v pusince?" ptala se se smíchem.
"Ne," odpověděl. "Cumlík bych jako otec nikdy nedovolil."
"Ach tak! Vy jste byl otcem toho malého klučiny?"
"Ano."
"A nic víc jste nemaloval?"
"Ale ano, totiž matku."
"Také bez cumlu?"
Udělal netrpělivý posunek a řekl:
"Nepleťte mne, mademoiselle! Ten obraz byl tak krásný, a chceteli si z něho tropit šašky, raději ho ani nedomaluji."
"Dobrá! Malujte dál."
"Tedy matku. Seděla na židli a hádejte, co dělala?"
"Pletla?"

MNe. Háčkovala jako teď vy."
"To je zajímavé."
Mám vám ji popsat?"
"Ano. Přece jen bych ráda poznala dámu, která je matkou té bytosti, která se

bude nazývat vaším malým, baculatým klučinou."
"Je světlovlasá."
"Ach! Světlovlasá?"
"Docela jako vy. Není veliká ani štíhlá."
"Tedy malá a silná?"
"Ano, docela jako vy. Tvářičky má jako jablíčka."
"Renety nebo míšeňské?"
"Oči jako nebe a hvězdy."
"Ach, ta musí být hezká!"
"Ne. Krasavice není, ale ošklivě také nevypadá. A je dobrá, z celé duše dobrá. A rty, rty má safřamente, rty! Ty by"
"No? Co?"
"Ty by se líbaly!"
"Zdá se, že dnes máte opravdu zálusk právě na líbání.'
"Tak je. A je to tím zvláštnější, že nejsem nikdy pro líbání zaujatý."
"Opravdu?"
"Zajisté!"
Zvedla hrozebně prst a řekla:
"Monsieur, monsieur! Kdo má takovou paní a takového baculatého klučinu, ten už jistě velmi mnoho líbal!"
"Ale já obojí ještě nemám!"
"Ne? Já myslela, že už malujete!"
"Ano, z ptačí nebo vlastně z myšlenkové perspektivy. Musím oba nejdřív nalézt, ženu i hocha! A to je zvláštní! Tento malý, tlustý kluk není podobný jen mně."
"Komu ještě?"
"Vám."
"Aj! To je podivné! Jak je to možné?"
"Protože také matka je vám podobná, a sice tak, jako by vám z oka vypadla."
"Snad je se mnou spřízněna."
"Ne, ne! Řekl bych spíše, že jste to vy sama. Ano, na tento obraz jsem myslel, když mi vyklouzlo z úst: Muselo by to být nádherné! Myslíte, že nemám pravdu?"
237

"Na takovou otázku nikdy nepřisvědčím, dokud se nepřesvědčím, že se opravdu nemýlí, kdo se mne tak ptá."
"No, já se jistě nemýlím. Škoda jen, že to vše musí zůstat jen obrazem a že to nikdy nemůže být skutečnost."
Její obličej ted nabyl neobyčejně vážný výraz. Zadívala se snivě z okna. Schneffke čekal, aniž by mluvil dál. A ona se k němu obrátila a zeptala se ho:
"A není někdy štěstím, když se nám některý sen nesplní?"
"Zajisté máte pravdu, ale splnění tohoto snu by nemohlo být nikdy neštěstím!"
"Člověk nesmí posuzovat tak určitě."
"Bah! Posuzujeli srdce, věřím tomu, co říká. Vždyť právě to je naším štěstím, že smíme svému srdci věřit. A proto bolí tím víc, když se člověk musí zříct přesvědčení jen proto, že - žeže"
"Že?" ptala se s úsměvem.
"Saprment! Že musím už dnes odcestovat."
"Už dnes?"
Její červená tvář poněkud zbledla.
"Ano. Už dnes, mademoiselle!"
"A musí to být?"
"Pohříchu. Nelze to odložit!"
"Ale včera jste ještě nemluvil tak určitě o svém odjezdu."
"Přihodilo se něco, co ho uspíšilo."
"Běda! Snad jsme vám my "
"Ó, nikoliv! Ne! Ne!" přerušil ji rychle. "Důvod je docela jiný."
"Ale přijdete zase do našeho kraje?"
"Kdoví! Odejduli jednou, budu asi sotva důvod, abych se sem vracel."
"Zdá se mi, že o jednom důvodu vím."
"O jakém?"
"Je to naše záležitost o Nanon a Madelon de Bas-Montagne."
"Kdoví, jaký obrat tato záležitost vezme. Moje osoba zůstane určitě jen v pozadí. Možná, že se záhy vrátím do Francie - ale jako váš nepřítel."
"Nikdy! Můj a náš nepřítel nebudete."
"Ani kdyby byla válka?"
"Ne. Znáte naše smýšlení. Ale věříte, že by se to mohlo stát?"
238

"Ano. Francie naléhá a chce válku."
"Jaká to pošetilost! Můj Bože! Pornyslímli na toto neštěstí! Kanóny duní, kule fičí, meče ostře zvoní. A v tom všem - - "
Zarděla se a umlkla.
"Dál! Dál!" prosil rychle.
"A v tom všem budete vy - který přece na tom všem nemáte nejmenší vinu."
Jeho obličej zářil štěstím a radostí.
"Myslíte na mne? Na mne?" ptal se.
"Ano. Nemám jinak nikoho, kdo by byl válkou přímo ohrožený."
"A co kdybych padl? Kdybyste jednoho dne dostala zprávu, že mne položili do hromadného hrobu a - - "
"Prosím vás, mlčte!" přerušila ho. "To by bylo velmi, velmi smutné."
Zastřela si rukou oči, jako by viděla něco strašného. Přistoupil k ní, stáhl jí ruku dolů a řekl:
"Mademoiselle! Marie! Zapomenete na mne, až odtud odjedu?"
"Ne," odpověděla tiše.
"Budete na mne tedy vzpomínat?"
"Ano."
"A často?"
Její tvář se stáhla k čtveračivému, plachému úsměvu, když se ho ptala:
"Mám?"
"Ano, ano. Je to mé největší přání, abyste na mne hodně myslela."
"Pak si musím to vaše přání hodně často připomínat."
"Udělejte to, mademoiselle."
Položil jí tiše a jakoby pokusem ruku kolem pasu. Neodporovala, ale čtveračivě se vyptávala:
"Ale co z toho budu mít, monsieur?"
"No, já pak budu na vás také tak často a rád vzpomínat. Nebo nemám?"
"Ale ano! Mysleme si, že naše myšlenky k sobě letí a cestou se setkají."
"Jen naše myšlenky?"
"Co ještě?"
"Naše láska ne?"

Marie sepjala ruce a šeptala:
"Láska! Láska! Byla by to pravda?"
"Ano, ano, tisíckrát ano! Marie, chceš mi věřit, že tě mám rád?"
"Vy mne? Malíř, umělec chudou, prostou dívku?"
"Ano, Marie! Mám tě rád, ze srdce rád, z celého srdce. A ty? Chceš mi odpovědět?"
Podívala se mu vážně do očí a odpověděla:
"Ne!"
"Jakže? Ne? Nechceš mi dát žádnou odpověď?"
"Dát ne, ale vezmi si ji."
Podala mu svoje rty, po kterých prve mamě toužil.
"Hrome!" zvolal. "To je znamenité! To je ovšem nejlepší odpověď, jaká jen může být. Pojď sem!"
Přivinul ji k sobě a líbal ji celých pět minut. Pak si výskl a zvolal:
"To by měl vědět! Sapristi!"
"Kdo?"
"Haller."
"Kdo je to?"
"Můj kolega, malíř. Prodělal se mnou slavnou skluzavku kvůli guver - "
Zarazil se leknutím. Vždyť se právě chystal vyzradit své milostné dobrodružství.
"Guver dál!" prosila ho.
"Chtěl jsem říct guvernantce."
"Skluzavku kvůli guvernantce? Jakto?"
"Hm! Bylo to vlastně nadmíru jednoduché."
"Prosím, vypravuj mi to."
"No, byla jednou jedna guvernantka - - "
"Ach, tak začíná pohádka. To je hodně obyčejné."
"Ale zato tím neobyčejněji končí."
"To by byla škoda. Nuže dál!"
"Byla tedy jednou jedna guvernantka a byl také jednou jeden malíř. S tímto malířem jsem se sešel v tharandském lese."
"Kde to je?"
"U Drážďan. Chodí se tam na hříbky a na řeřichu."
"Malíři tam šli na řeřichu?"

"Ano."
"A guvernantka také?"
"Uhodla jsi!"
240

"Ach, a teď přijde román."
"Ano, teď přijde. Malíř chtěl totiž guvernantku líbat, ale ona si to nepřála."
"Ten, co chtěl líbat, jsi byl přirozeně ty!"
"Bůhví, mne to ani nenapadlo!" hájil se.
'"Tedy ten druhý?"
"Ano, Haller ji chtěl líbat, ať se děje co děje."
"A ona nechtěla?"
"Ne. Bránila se ze všech sil."
"A ty ses na to klidně díval?"
Schneftke hned neodpověděl, ale díval se jí vlídně do očí.
"No?" naléhala s laškovným úsměvem.
Konečně odpověděl s vážnou tváří:
"Bůh uchovej. Vím, co se sluší a patří. Vždyť jsem umělec a kavalír. Snažil jsem se dostat je po dobrém od sebe, ale nadarmo. Haller ji držel příliš pevně. Nakonec jsem tahal ze všech sil. Najednou to hrozně trhlo. Měl jsem guvernantku v rukou, Haller však letěl, válel a koulel se z kopce. Roztrhal si kalhoty, spadl do vody, napůl se utopil a víc se neobjevil."
"To je ta skluzavka?"
"Ne, ale to byla ona."
"A ty? Ty jsi pak měl guvernantku?"
"Ano."
"Byla hezká?"
"Velice!"
"Dál! Dál!"
"Poděkovala mi. Řekla mi dokonce, že by mi dala hubičku, ale Hallerovi ne. A hubičku mi docela nabídla!"
"Ójé!"
"Ano, opravdu."
"Co jsi udělal?"
"Zavrtěl jsem hlavou."
"Nic víc?"
"Čím jsem měl ještě vrtět kromě hlavy?"
"Myslím, zda jsi jinak nic víc nedělal?"
"Ne. Zprvu jsem byl celý zmatený, takže jsem nebyl schopný promluvit."
"Ale pak se ti řeč vrátila?"
"Ano, ale teprve asi za pět minut."
"A co jsi jí řekl?"
"Děkuji, slečno! Nechci žádnou hubičku, protože mámdobré zásady!"
241

"To že jsi jí opravdu řekl?"
"Prosím, zeptej se jí na to."
"Ale ta se asi pak hrozně urazila!"
"Ó, nikoliv! Uklonila se a řekla: ‚Můj pane, to je mi líto! Jsem vychovatelka a spisovatelka. Právě píši knihu o líbání. "
"Je to možné?"
"Ano! Knihy se mohou psát o všem, tedy i o líbání. Samozřejmě se musí všemu důkladně rozumět, musí se vše důkladně znát, musí se studovat a cvičit, o čem se píše. Právě proto řekla dále: ‚Musela jsem se přirozeně v líbání cvičit. Líbala jsem. Chudé i bohaté, veliké i malé, tlusté i hubené, vysoké i nízké, umělce i komiky, mistry a výhybkáře, ale taková líbavá ústa, jaká máte vy, jsem dosud neviděla. Proto jsem vás prosila o hubičku. Ale co není, není. Buď sbohem, bylo by to tak krásné. Buď sbohem, nemělo to být! "
"To byla zvláštní žena!"
"Ó, spisovatelky a vychovatelky jsou vesměs nanejvýš zvláštní. Jeli pak jedna dáma náhodou obojím, pak je desetkrát zvláštní."
"Co dělala potom?"
"Prosila mne, abych ji vyvedl z lesa."
"A?"
"No, a? Musel jsem to udělat. Venku na ni čekala nějaká paní generálová. Byla u toho celá společnost. Byli na koních. Já jsem také dostal koně, šimla z Arábie, ďábelsky divoké zvíře!"
"Bože! Co kdybys spadl?"

"Já? Spadl? Není možné! To dřív padne kůň než já! Jeli jsme pak tryskem domů. Když jsem přijel do Drážďan, ohlédl jsem se po společnosti nebyla se mnou živá duše. Všechny jsem předjel a koně jsem zastavil, až když jsem zase vyjel na druhé straně z Drážďan."
"Jak jsi odvážný! Toho musíš později z lásky ke mně zanechat. Nebo ne?"
"Z lásky k tobě? Ha! Jsem vášnivý jezdec. Neznám větší požitek. Ale z lásky k tobě ovšem. Ach, kdo to?"
Venku se ozval hrkot vozu a hlučné praskání bičem. Přijížděl panský povoz se třemi jinými kočáry a kuchyňským vozem. . "Pán! Milostivý pán!" zvolala Marie. "Musím ven!"

A v okamžiku stál Hieronymus Aurelius v pokoji sám.
"To se mi podařilo!" liboval si spokojeně. "Stane se mou žínkou a tu bude dobře, zjednámli si včas náležitou vážnost!"
Ekvipáž zastavila. Dva sluhové seskočili a otevřeli ji. Vystoupil z ní starý pán.
"To bude jistě sám generál!" řekl malíř. "Nádherný stařec! Hezký, hrdý, vojenského chování."
Za ním vyskočila jeho vnučka Ella z Latreau.
"Safřaporte!" řekl si malíř tam za oknem. "To je anděl! Huriska z Mohamedova ráje! Kleopatra! A kdo to ještě?"
Ta, která teď vystoupila, byla Alice, sestra tajemníka hraběte Ralliona, milenka telegrafisty Martina Tannerta. Snad si vzpomeneme, že Ella z Latreau slíbila, že ji vezme pod svou ochranu.
Z ostatních vozů vystoupilo služebnictvo.
U vrat stál klíčník se svou ženou a vnučkou, aby přivítali vrchnost. Pánovi a Elle políbili ruce a zavedli je nahoru. Vrchnost byla milována a zasloužila si to.

XVII.
Trvalo delší čas, než se ubytovali a vše uspořádali. Pak odešla Ella s Alicí do svých komnat a nechala dědečka, aby mohl myslet na obchodní záležitosti.
Hieronymus Aurelius Schnefike poznal svým ostrovtipem, že všechny kočáry hraběti asi nepatří. Šel tedy ven a zastavil se u jednoho vozky.
"Vy jste v generálových službách?" ptal se ho.
"Nikoliv, monsieur."
"Odkud jste?"
"Z Met."
"Ach, hrabě vystoupil v Metách z vlaku a najal si vás na cestu sem?"
"Ano, tak je!"
"Kdy se vrátíte?"
"Ještě dnes. Nakrmím v Etainu koně a nechám je chvilku odpočinout."
"Vzal byste mne s sebou do Met?"
"S radostí. Ale pak bych prosil, abyste své záležitosti urychlil. Za hodinu odjíždím."
Malíř se dohodl o odměně a spěchal pak do správcova bytu. Měl tam jen pár věcí, které si vzal s sebou. Ani se nenamáhal, aby se rozloučil anebo se zmínil o svém úmyslu. Bylo mu docela i milé, nedozvíli se Berten už dnes, že odjel.
Pak se vrátil do zámku, kde si nechal desky a polní sedátko. Obojí dal do vozu a pak se chtěl rozloučit. Ale s kým? V pokoji nebyla živá duše. Klíčník byl u hraběte, jeho žena a vnučka byly u komtesy. Schnefíke se choval jako vždy: udělal, co ho právě napadlo. Šel nahoru po schodech. Nahoře stál sluha v livreji.
"Kdo jste?" ptal se ho.

"Umělec. Hledám monsieura Meláca."
"S ním nemůžete mluvit. Je u excellence."
"A madame Melacová?"
"U milostivé slečny."
"Mademoiselle Melacová?"
"Také u milostivé slečny."
"Tisíc hromů! Nemám tolik času! Musím se rozloučit. Kočí nečeká!"
Sluha ho změřil a pak řekl se smíchem:
"Máte opravdu tak naspěch, monsieur?"
"Nesmírně."

"Pan Melac nemůže, paní Melacová asi také ne. Postačí vám snad, pošluli vám slečnu Melacovou?"
"Ano, ano, to úplně postačí!" spěchal Hieronymus s odpovědí.
"Kam ji mám poslat?"
"Dolů do bytu."
"Dobrá! Spolehněte se na to, že to hned zařídím."
Malíř se odebral do klíčníkova bytu, sluha pak Šel do slečniny předsíně. Tam byla komorná, která skládala ubrousky.
"Kdo je u milostivé komtesy?" ptal se.
"Madame a mademoiselle Melacovy."
"Mohl bych madame vyvolat?"
Komorná šla a zavolala paní Melacovou.
"Madame, byl tady jeden pán, který chce s vámi velmi naléhavě mluvit," hlásil sluha.
"Se mnou?"
"Ano. Tak jsem mu aspoň rozuměl."
"Kdo to byl?"
"Říkal, že je umělec."
"Ach! Malý, tlustý pán?"
"Ano, ano. Byl to on."
"Kde je?"
"Ve vašem bytě."
Šla dolů a sluha odcházel s veselým smíchem na rtech. Pan Hieronymus Aurelius Schnefíke stál u zrcadla a prohlížel si svou tlustou postavu, která se ve skle živě odrážela.
"Nejsem zlý chlapík," mínil. "Kdo mne obejme, ten nebo ta má něco v rukou! Hrom a blesky, hodím se přece znamenitě k této famózní Marii. Délka, šířka, hloubka, váha,

objem, čtverečný obsah, vše, vše se nejlépe shoduje. Proto je políbení z jejích rtů tak hezky pohodlné. Člověk nemusí skákat do výšky a natahovat si lýtka, ani se nemusí shýbat. A teď rozloučení! To bude - - ach, už ji slyším! To jsou ženské kroky! Přichází. Hned ji obejmu!"
Postavil se ke dveřím.
Dveře se otevřely.
"Marie, má milá, sladká - - nebesa sakramente - to je pohanská smůla!"
Uskočil. Přivinul na své roztoužené srdce babičku očekávané dívky!
Paní Melacová byla udivená, dokonce ještě víc než udivená.
"Monsieur!" zvolala.
"Madame!" odpověděl, protože ho v tu chvíli nic jiného nenapadlo.
"Vy mne objímáte?"
"Ano, pohříchu!" vyhrklo z něho.
"Pohříchu! To tedy znamená, že se vlastně k objímání nehodím?"
Potil se úzkostí.
"No teď už ne!" odpověděl.
Teprve, když byla tato slova venku, zpozoroval, jaké nezdvořilosti se dopustil. Viděla jeho rozpaky, ale považovala ho za hodného člověka. Na jejích rtech se objevil úsměv.
"Teď tedy už ne?" mínila. "Jsem snad tak hrozně ošklivá?"
"Ne. Přece jsem tím nemínil, že byste byla monstrum!"
"Dobrá! A toto obejmutí patřilo asi jiné?"
"Ano."
"A ta jiná se jmenuje Marie? Aspoň se mi zdá, že jsem slyšela toto jméno."
"Nemohu to popřít!"
"Myslíte mou vnučku?"
"Ano," přisvědčil.
"Tak, tak! Tu jste tedy chtěl obejmout?"
"Ano. To bylo mé přání."
"Ale proč jste tedy posílal pro mne?"
"Pro vás?" ptal se.
"Ano. Sluha mne přece vyvolal!"
"Ach! Kdybych měl toho chlapa tady!"
"Asi vám špatně rozuměl."

To není možné! Nejsem němý a on, doufám, není hluchý. Zdá se mi, že si chtěl zažertovat!"

Jeli to tak, pak se mu to ovšem velice znamenitě poda
řilo."
"Ale mně ne! Vyprošuji si takové služebnické žerty!"
"Já vlastně také. Ale když na věci už nelze nic změnit, přejděme raději k dennímu pořádku."
"Hm!" zahučel a díval se na ni pátravě. "Čemu říkáte dennípořádek?"
"Tomu, co se teď sluší. Nebo neměl byste mi to spíše říct sám?"
Už sahal po klobouku, aby se co nejrychleji vzdálil, kdyby měla tato věc pro něho špatně skončit. Protože se však paní Melacová klidně posadila a netvářila se nijak mrzutě, odložil zase širák a řekl:
"Pravda, madame. Musím vás především srdečně prosit za prominutí."
"Odpouštím vám!" odpověděla s úsměvem. "Není snad starší dáma, která by považovala obejmutí za neprominutelný hřích. A ostatně jste mne laskavě ujistil, že nejsem aspoň monstrózně ošklivá."
"Ne, to nejste, jinak byste se ani trochu nepodobala mademoiselle Marii."
"To je to, k čemu musíme přijít! Tedy Marie to byla, kterou jste chtěl obejmout?"
"Ano."
"Ale víte, kterou osobu člověk objímá?"
"Zajisté jen tu, kterou má rád."
"Tím chcete říct - ?"
"Že Marii miluji? Ano."
"Ale, monsieur, vždyť Marii znáte teprve od včerejška! To šlo neobyčejně rychle!"
"Ano. Přišel jsem, viděl jsem a zvítězil jsem!"
Paní Melacová se vesele smála a odpověděla:
"Anebo spíše jste vy přišel, viděl a Marie zvítězila. Není to tak?"
"Tak také, ano. Spatřili jsme se a přemohli jsme se."
"Vyjadřujete se neobyčejně poeticky, můj milý!"
"Ano, učil jsem se v tomto směru dobře," smál se.
Rozveselila se také a to mu dodala opět dřívější odvahu. Řekla:

"Jak se zdá, už jste s Marií mluvil?"
"Ano, před chvílí, než přijel hrabě, který mi přišel náramně nevhod. Mohl také přijít o deset minut později."
"Dala vám Marie své slovo?"
"Ne. Ale hubičku."
"Hubičku? Aj!"
Obejmul ji, a než se mu mohla ubránit, srdečně ji políbil.
"Pomalu, pomalu!" kárala ho a odstrkovala ho od sebe. "Vy jste v dobývání opravdový Alexandr Veliký!"
"To je vrozený dar boží," odpověděl se smíchem.
"Ale přece nemohu pochopit tu rychlost, jak jste se s Marií dohodl."
"Ano, i na mne to přišlo poněkud rychle. Ale někdo potřebuje patnáct let, aby se jen dozvěděl, že se žije, aby se ženilo, druhý zatím utrápil už šestou ženu do hrobu. U někoho přichází láska jako hlemýžď, jinému se zjeví jako naolejovaný blesk. Jde to ráz na ráz, úder za úderem. Zableskne se a už je tu hrom a člověk je raněný a ochromený na celý svůj život."
Paní Melacová se musela upřímně smát. Řekla:
"Opakuji, že dovedete velmi pěkně vybírat své obrazy. Ve vás se zkazil lyrický básník. Nebo ne?"
"Snad se budu ve svých pozdějších létech vyjadřovat silněji. Teď jsem mladý a plný strun. Když pak později vezme život člověka do školy, stane se mrzutý, dostane podagru a básní jenom tragické výstupy."
"Přála bych vám tedy, abyste zůstal pokud možno dlouho mladý."
"Souhlasím bez dalšího hlasování. Ale teď vážně, madame! Tady je má ruka. Zlobíte se na mne, že mne srdce přimělo, abych s Marií promluvil o lásce?"
"Nemohu se na vás zlobit. Nikdo na světě hlas svého srdce neumlčí. Člověk má jen povinnost, aby pustil ke slovu také rozum."
"Ó, to já také dělám."
"A myslíte, že hlas rozumu v tomto případě bude v souladu s hlasem srdce?"
"Jsem o tom přesvědčený."
"Ale my bydlíme ve Francii a vy v cizině. Chcete nám tak daleko odvézt naše jediné dítě?"
Potřásl hlavou a odpověděl:

"Nemějte starost. Jsem úplně volný. Malíř není vázaný na žádnou zemi. Ostatně mne ještě ani nenapadlo, abych na vás nebo na Marii žádal závazné slovo."
"Ach! Jak mám tomu rozumět?"
"Řekl jsem Marii, že ji miluji, a ona mi odpověděla také tak. Pak přišel hrabě a teď už musím odjet. Nemohli jsme tedy o své budoucnosti promluvit ani slovo."
"Myslela jsem, že jste se dohodli?"
"Nikoliv. Já se však budu považovat za zavázaného. Až zase přijdu, a budeli Marie ještě svobodná, přičiním se, abych vám dokázal, že jsem vašeho dítěte hoden. Řekneteli pak ano, uděláte mne šťastným."
"To je čestné, monsieur. Máte moje sympatie. Ví o tom můj muž?" Ne."
Má se to dozvědět?"
"To nechám na vás."
"Promluvíte s ním před svým odjezdem?"
"Musím ihned odjet a nevím, máli čas."
"Také pochybuji, že by mu pro vás zbyla minutka."
"Musí tedy stačit, že jsem vás informoval o naší srdeční záležitosti. Dovolíte mi, abych Marii občas napsal?"
"S radostí, monsieur. Doufám, že vás opět záhy spatříme?"
"Přál bych si to. Psát vám musím rozhodně, vždyť vám musím dát zprávu o rodině Bas-Montagne. Teď se však nesmím déle zdržovat. Prosím, přijměte hrst díků a rozloučení. Buďte přesvědčená, že jsem poctivý člověk a že mi můžete svěřit štěstí svého dítěte."
"Věřím vám. Buďte sbohem, monsieur!"
Zvedla se podala mu ruku, kterou políbil. Chtěl jít, ale ona řekla:
"Počkejte ještě okamžik. Tolik času vám může kočí ještě dopřát."
Odešla.
"Sakra, teď mi pošle na krk starého," bručel si Schneffke. "No, také dobře! Je docela v pořádku, abych promluvil také s otcem, když jsem už mluvil s dcerou a s matkou."
Chvilku musel čekat, pak se otevřely dveře a - vstoupila Marie. Bylo to veselé překvapení.
"Marie!" zvolal. "Babička má tedy mnohem víc rozumu než ten lokaj, s kterým bych si ještě rád důvěrně promluvil."

"Pochybuješ o tom?"
"Ne, po tom, co jsem s ní mluvil. Poslala tě sem?"
"Ano, ale chceš tak rychle odejít?"
"Ano. Venku už čekají koně."
"Ale budeš psát?"
Přivinul ji k sobě a zeptal se jí:
"Komu, můj andělí? Dědovi?"
"Snad také mně?"
"Ano, kdybych věděl jistě, že budeš číst moje řádky."
"S radostí, s upřímnou radostí. Budu čekat psaní každý den."
"Dítě, to bys žádala trochu mnoho. Řekněme každý měsíc!"
"To je zase málo."
"Tedy každý týden."
"A třeba ještě dřív."
"A odpovíš mi?"
"Ano, ačkoliv jsem takový druh psaní ještě nepsala."
"Ó, to se snadno naučíš. Ostatně ti dám malý pokyn: Pošleš mi pokaždé pěknou hubičku."
"Jak se to dělá?"
"Uděláš perem kolo na papír, právě tak veliké, aby se do něho vešla ústa, když se sešpulí. Do tohoto kola napíšeš slovo jHubička' a až to uschne, dáš tam opravdu hubičku."
"A zůstane tam?"
"Budeli dobrá obálka, pak ano."
"A co s ní bude potom?"
"Já si ji vyberu."
"Jak? Prsty?"
"Ne. Kleštěmi, ty malý, roztomilý čtveráčku!"
"Myslíš si, že moje hubičky jsou z takového tvrdého, pevného materiálu?"
"Zkusíme to hned."
A zkoušeli to tak dlouho, až kočí venku dával hlasitým práskáním biče najevo svou netrpělivost.
"Slyšíš?" řekl malíř. "Ten člověk je jistě nešťastně ženatý, jinak by nám dopřál

těch pár minut. Buď tedy sbohem, můj poklade!"
"Sbohem - a zůstaň mi věrný!"
Za chvíli odhrčel kočár se šťastným Hieronymem. -
Charles Berten se neukázal celý den doma. Vrátil se teprve pozdě odpoledne. Matka mu šla vstříc plná úzkosti.
250

"Kde vězíš tak dlouho?" ptala se. "Očekávala jsem tě s největší netrpělivostí."
"Proč?" ptal se rychle.
"Ty to ještě nevíš?"
"Co mám vědět? Měl jsem práci v prachárně. Byl jsem tam celý den."
"Aniž bys mi to řekl. Kdybych to věděla, mohla jsem pro tebe poslat."
"Copak to bylo tak nutné?"
"Ano. Generál přijel."
Berten se překvapením zarazil.
"Generál?" ptal se. "Sám?"
"Ne. Se slečnou a se služebnictvem."
"Zůstane tedy tady?"
"Jak se zdá."
"U všech čertů! Ovšem, dalo se čekat, že přijde, když otec umřel. Ale tak záhy!"
"Poslal pro tebe."
"To ještě scházelo!"
"Máš přinést knihy a soupis zásob. Chce udělat uzávěrku."
"Tisíc láteř! To se otci v hrobě špatně povede!"
"Byl příliš neopatrný. Mohl a měl si také počínat mnohem chytřeji. Ale teď jde také o nás!"
"O nás? Nám nemůže nikdo nic udělat!"
"O naše místo."
"Vždyť už bylo stejně ztracené! Nebo si snad myslíš, že by mne generál nechal správcovat?"
"Ne! Ale teď buď upřímný! Schovali jsme si něco?"
"Ne. Všechno je spotřebováno."
"Hlupák!"
"Kdo? Já?"
"Ne, nebožtík!"
"Ach tak! No, musíme rozhodně odtud! Teď si zajistím Nanon. Myslím, že si tím pomůžeme."
"Nedostaneš ji."
"Bah! Znám prostředek. Znám muže, který mi ji vydá."
"Kdo je to?"
"To není nic pro tebe! Teď půjdu ke generálovi!"
Odebral se s množstvím knih do zámku, odkud se vrátil až za delší dobu. Jeho obličej byl zamračený.
"Jak je?" ptala se matka.
"Zle."
251

"Počítal už tedy sám?"
"Ne. Ztrátu najde teprve později. Ale už mne přijal takovým způsobem, že jsem viděl, že i bez tohoto schodku bude s námi zle. Budu se snažit, abych odtud zmizel!"
"Probůh! A mne tady necháš?"
"Ne. V několika dnech se pro tebe vrátím."
"Kam půjdeš?"
"DoOrtry."
"Ach, ke kapitánovi! Ten se o nás musí postarat!" '
"Musí? To přece nelze říct!"
"Je otci velice zavázaný."
"Myslíš, že ten člověk je vděčný?"
"Byl to vlastně on, kdo přivedl otce na scestí. Nesmí nás nechat padnout."
"Morálně se nedá nijak nutit. Ale mám v rukou jeho tajemství, za které mi musí zaplatit. Musí mi zaplatit buď hotově - anebo Nanon, na to se můžeš spolehnout!"
252

XVIII.
V den železničního neštěstí seděl doktor Müller odpoledne na lavičce v parku v Ortry, zabraný do hlubokých myšlenek, z kterých se probudil, teprve když zaslechl blížící se kroky. Ohlédl se a spatřil Deephilla, Amerikána. Zdvořile

povstal a poklonil se, aby ho nechal přejít, ale on se před ním zastavil.
"My jsme se už dnes viděli?" ptal se a smekl klobouk.
"Ano, monsieur." N
"Na místě neštěstí?"
"Ano. Měl jsem čest obdivovat obětavost, kterou jste věnoval nešťastným. Jmenuji se Miiller a jsem vychovatel mladého barona."
"Znáte moje jméno?"
"Ano, monsieur."
"Dovolíte, abych si k vám na okamžik přisedl?"
Vychovali nemohlo být nic milejší. Uklonil se a odpověděl:
"Jak poroučíte!"
"Ó, ne," usmál se cizinec. "Názor pevniny, že vychovatel je společensky níž než ten, kdo ho najal, u nás Amerikánů neplatí!"
"Americe je možné opravdu závidět. To je země, která udělala pořádek mezi škodlivými a směšnými předsudky."
"Bohudík, že je to tak! Muž, kterému svěřím vychování svých dětí, tedy jejich štěstí a budoucnost, protože buď sám nemám čas na jejich výchovu, anebo se k tomu nehodím, nemůže přece být míň než já!"
"Kéž by se také jiní povznesli na tento správný názor!"
"Tento vzdech mi prozrazuje, že se ve svém nynějš,ím postavení necítíte docela šťastný?" "Jsem spokojený," odpověděl Mtiller zdrženlivě.

"Čemu říkáte spokojenost? Spokojený - to není nic, spokojenost je prostředí, není ani teplá ani studená, mladá ani stará, chudá ani bohatá!"
"A přece milióny touží jen po tom, aby byli spokojení!"
"A nebudou jimi nikdy, protože jimi být nemohou, protože nároky člověka rostou s jeho úspěchy."
"Mluvíte o ctižádostivých!"
"Ó, nikoliv!"
"A o nespokojených."
"Zdá se, že máte spokojenou mysl!"
"Můj život je mi předepsaný. Konám svou povinnost a důvěřuji v Boha!"
Amerikán mu pátravě pohleděl do očí.
"Pane, říkáte to vážně?"
"Proč ne?"
"Pak jste - ach, ano, řekljste, že se jmenujete Můller?"
"Ano."
"Jste tedy Němec?" "Ano."
"Jedině Němec dovede mluvit jako vy. Jen ten koná svou povinnost a spoléhá na Boha. Ale co z vás Bůh udělá, nebudeteli se sami hýbat?"
"Vždyť se pohybuji, když konám svou povinnost!" "Pohybujete se, ale nesnažíte se. Jste vychovatel, snad jím také zůstanete, ačkoliv snad máte schopnost k tomu, abyste se stal profesorem." Můller se tiše usmál a odpověděl: "Nemějte o nás starost! My se také snažíme!" "Po čem? Po ideálech?"
"Ideály mnohdy činí šťastnějšími než materiální věci!" "A přece - ano, nezazlívejte mi to - já ideální Němce nenávidím!" "Všechny?"
"Vesměs! Připravili mne o můj ideál. Kam se dostanou? Kam chtějí? Vědí to? Můžete mi to říct?" "O kterém oboru mluvíte?" "Především o politice." "Té nerozumím."
"To jsem si myslel. Páni vychovatelé jsou všude doma, jenom v politice ne, i když každý příslušník jiných národů se přičiňuje, aby v tomto směru něco vykonal."

"Hm! A podle toho také vypadá."
Amerikánovy oči se zaleskly.
"Pane, chcete mne urážet?" ptal se.
Vychovatel na něho pohlédl zvláštním, přesvědčujícím pohledem.
"Urážet?" ptal se Mtiller. "Jak přicházíte k tomuto zvláštnímu názoru?"
"Protože mi odporujete."
"Copak je pouhý odpor urážkou?"
"Znělo to tak."
"Monsieur - vy nejste Amerikán."
"Co tedy?"
"Francouz, a sice Francouz z jihu, snad Korsikán."
"Jak přicházíte k této domněnce?"
"Následkem vašich tahů v obličeji a vaší prudké povahy. Považujete za urážku,

když si dovolím mít jiný názor, než máte vy, a přece jste mne už předtím co nejhlouběji a nejcitelněji urazil!"
"Hrome! Jakto?"
"Řekl jste mi do očí, že nenávidíte všechny Němce, bez výjimky.'"
"Snad se smí říct pravda?"
"Neníli urážlivá -jinak ji zamlčíme, i kdyby to bylo jen z pouhé zdvořilosti nebo z místné opatrnosti."
"Opatrnosti? Myslíte, že otevřenost, jakou mám já, by mi mohla uškodit?"
"Zajisté!"
"Kdo by mi uškodil?"
"Každý muž, z kterého si uděláte nepřítele, vám může škodit, škodit víc, než kolik užitku vám přinesou všichni vaši vlivní a znamenití přátelé."
"Ach! Není to německé přísloví?"
"Tak je."
Amerikánovy rty se stáhly zvláštním, uvědomělým úsměvem. Měřil chvíli Mullera a pak řekl:
"Dobrá! Uděláme porovnání! Jsem bohatý!"
"Věřím tomu!"
"Nezávislý!"
"Zajisté!"
"Vlivný."
"Připouštím."
"A vy?"

"Hm! Jsem všeho opak: chudý, závislý a bez jakéhokoliv vlivu."
"Věřím vám tak, jak jste věřil vy mně. Tedy dejme tomu, že vás urazím. Jak byste mi chtěl za to uškodit?"
Můller pokrčil rameny.
"Nijak, protože nejsem mstivý. Dovedu hájit svou čest, jinak však jsem člověk a křesťan."
"Pak jste vzácný exemplář lidského rodu. Ale tak to asi nebylo míněno. Dejme tomu, že jste mstivý. Jakým způsobem byste mi chtěl škodit?"
Miiller zvedl zvolna víčka. Jeho oči se upřely na chvíli tiše, pevně a vážně na sousedovu tvář. Pak lehce pokrčil rameny a odpověděl:
"Pomstil bych se tím, že bych se vámi vůbec nezabýval."
Tato slova byla pronesena hlasem, z kterého byl patrný jakýsi důraz, který Amerikán nemohl nechat bez povšimnutí. Zeptal se tedy:
"Nerozumím vám. Co tím myslíte? Opovrhoval byste mnou?"
"Ne."
"Nuže, tedy bych pro vás vůbec neexistoval?"
"Tak jsem to myslel."
"A tím byste mi škodil?"
"Ano."
"To je mi hádankou."
"A přece to je tak jasné a srozumitelné. Škodímli vám, když si vás nevšímám, přináším vám - "
"Už vám rozumím," přerušil ho Amerikán rychle. "Myslíte, že by bylo pro mne výhodné, když se mnou zabýváte?"
"Zajisté."
Na Deephillovi bylo vidět, že se cítí dotčený Müllerovými slovy i chováním.
"Mluvíte ještě příkladně nebo se už pohybujete ve skutečností?" ptal se.
"Úsudek nechávám na vás."
"Dobrá! To stačí! Máte něco! Máte tajemství. Můžete mi prospět, sdělíteli mi ho, a uškodit mi, když ho zamlčíte."
Muller pokrčil rameny a řekl:
"Je ovšem vidět, že jste diplomat. Takoví páni vidí za každým slovem nějaké tajemství."
"Tady se však skutečně o nějaké jedná."

"Snad jste vy sám tímto tajemstvím," odpověděl vychovatel.
"Anebo vy?"
Změřil znovu Müllera, který se vůbec nenamáhal, aby se přetvařoval, a pak pokračoval:
"Zdá se mi, že jsem vás už někde viděl."
"V Americe jsem nikdy nebyl."
"Tam ne."

"Ani v jižní Francii."
"Nemyslím, že bych viděl vaši osobu, ale ve vašich tazích ! vidím něco, něco jak bych to jen nazval? Něco tak známého, milého."
"Milého? Já? Němec, kterého nenávidíte?"
"A přece! Řekl bych v tomto okamžiku, že přece jen ne všechny Němce nenávidím! Máte jakousi podobu, která mi buď už je milá anebo která by mi mohla být milá, jenomže nevím - ach, už vím!"
Vzal Miillera za niku a obrátil ho tak, aby ho mohl vidět z profilu.
"Ano," řekl, ,je to tak! Nemýlím se. Jsou to tytéž tahy, jenomže ostřejší, výraznější, slovem mužnější! Byl jste v Anglii?"
"Ne."
"Máte tam příbuzné?"
"Také ne."
Muller tušil, co se stane. Byl příliš bystrozraký, aby si to hned domyslel, ale zůstal docela klidný a ptal se:
"Asi vás spletla náhodná podoba?"
"Ano."
"Smím se zeptat s kým?"
"S jistou dámou."
"S vaší známou?"
"Vlastně ne, ačkoliv jsem ji viděl a mluvil jsem s ní."
"Skoro probouzíte mou zvědavost."
"I vy jste ji viděl. Pamatujete se na miss de Lissa, na tu Angličanku, která dnes pomáhala obvazovat raněné?"
"Ano. Byla většinou pohromadě s naší milostivou baronesou Marion."
"Ano. Přijel jsem s ní z Trieru a dostalo se mi štěstí, že jsem jí zachránil život. Této dámě se podobáte. Teď to vidím zcela dobře."
"Pak je to jen náhoda, jaká se stává často."
257

"Zajisté. Tato dáma ve mně vyvolala zvláštní, dokonce bych řekl hluboký dojem. A jistě vaše podobaje na vině, že ve vás nevidím Němce."
"Jsem tedy této dámě zavázaný velikým díkem."
"To znamená, že snad ani ke mně necítíte odpor?"
"Ano, to jsem chtěl říct."
"Dobrá, můj milý! Nebudíme nepřátelé."
"S radostí, s radostí! A je to podivné, ale co mne táhne k vám, je také asi podobnost."
"Aj! To by bylo neobyčejné!"
"A je to skutečně tak. Znám jednu dámu - "
"Dámu?" přerušil ho Amerikán. "To jsem také podobný dámě?"
"Ano."
"Ke které chováte náklonnost?"
"Zajisté!"
"To je veselé, monsieur Miillere! Kdo je ta dáma?"
"Společnice naší baronesy."
"Bydlí tedy v Ortry?"
"Ano, ale teď je na cestách."
"Jsem opravdu zvědavý, až ji spatřím. Kdy se vrátí?"
"Snad pozítří. Šla na pohřeb svého otce."
"Jak se jmenuje?"
"Nanon Charbonnierová."
"Nanon! Jaké to jméno! Měl jsem kdysi - ach, to sem však nepatří! Jsem jí tedy podobný?"
"Ano."
"Je to opět náhoda."
"Nepochybuji o tom. Ale dámy, které jsem tak podobný, si musím přece jen lépe všimnout. Znáte její jméno?"
"Miss Harriet de Lissa z Londýna."
"Kde bydlí?"
"U jistého doktora Bertranda v Thionville."
"Hm! To bych se musel rozstonat."
"Jsem přesvědčený, že tuto dámu spatříte tady v Ortry."
"Opravdu?"
"Ano. Zdá se, že baronesa s ní uzavřela přátelství a mluvila o tom, že ji pozve. Bylo to dnes po obědě, když jste už odešel od stolu."
"Takové pozvání však není snadné. Závisí na kapitánovi, který tady vládne velice přísně."

258

Bah! Pohostinství snad platí i tady?"
"Na Ortry nikoliv. Kapitán není příliš společenský."
',To jsem pozoroval. Jsem k němu doporučený, byl jsem pozvaný do Ortry. Kapitán mne viděl na dráze a pokynul mi, abych přišel do zámku, ale tady jsem ho ještě neviděl."
"Vím, že ještě neopustil svůj pokoj, ale myslel jsem si, že si vás zavolal k sobě."
"To se nestalo."
Muller tiše potřásal hlavou.
"Toto opomenutí se zdá nepochopitelné, ale on má neproniknutelný charakter!"
"Zdrženlivost a jeho stranění mi musí být tím víc nápadné, protože má odůvodněnou příčinu radovat se z toho, že nejsem také obětí katastrofy. Moje záchrana mu přináší prospěch."
Na Mullerových rtech se objevil sotva znatelný úsměv, ale nedal se do hovoru o této věci. Řekl:
"Slyšel jsem, že za svou záchranu děkujete jistému občanovi z Thionville?"
"Pochybuji, že pochází z Thionville. Seděl jsem s ním ve voze. Zapomněl se vlastně představit. Řekl, že je sběratel bylin."
"Ach! U doktora Bertranda?"
"Ano, tam, co bydlí ta Angličanka. Znáte snad tohoto kořínkáře?"
"Potkal jsem se s ním v lese."
"Zdá se, že je víc, než zač se vydává."
"Hm! Možná."
Amerikán se znovu podíval na Miillera a řekl:
"Pronášíte tato slova se zvláštním důrazem. Skrývá se snad za nimi nějaký tajný smysl?"
"Ano."
"Jaký?"
"Prosím, aby mi bylo prominuto vysvětlení."
"Aj, aj! Hrajete si na tajuplného?"
"Stejně jako vy."
"Monsieur! Zase vás nechápu!"
"Ale já vás ano. Odměníte toho bylináře za jeho čin?"
"Zajisté."
"Vyhledáte ho v Thionville nebo si pro něho pošlete, aby přišel do Ortry?"
259

"Zajisté. Musím přece našeho zachránce představit kapitánovi. Vždyť zachránil také sestru této společnice."
"A přece to neuděláte."
"Že ne? Že ho nezavolám a neodměním?"
"Ne. Nepřijal by od vás nic."
"Znáte ho tedy lépe, než jste naznačil?"
"Ano."
"Pak jsem se ve vás zklamal! Vy nejste ve skutečnosti Němec."
"Proč ne?"
"Protože jste přítel toho takzvaného bylináře. Mám pravdu?"
"Jsem jeho přítel. Dokonce mu i tykám, jsmeli sami."
"No, dobrá, pak také nejste žádný Němec. Kapitán by ostatně žádného Němce nepřijal do.služeb a žádný Němec, máli trochu ctí v těle, by nekul pikle proti své vlasti."
"Ach, já kuju pikle proti své vlasti?"
"Ano. Bylinář je zasvěcený do všeho a vy, pokud jste jeho přítel, nemůžete být jiný."
"Ano, je zasvěcený a já ještě víc. Mohu říct, že jsem víc zasvěcený než sám kapitán."
Amerikán se tvářil náramně udiveně. To nečekal.
"Ještě víc než kapitán?" ptal se.
"Ano. A ještě víc než hrabě Rallion."
"U sta hromů! Vy víte vše?"
"Vše. Ano. Ale očekávám, že jste čestný muž."
"Pochybujete snad o tom?" osopil se Deephill.
"Ne. Je ve vašem zájmu, abyste mi věnoval důvěru. Chci vás o něco požádat, ale ujišťuji vás, že nebudu žádat nic, co by bylo proti vaší cti nebo k vaší škodě."
"Co si přejete?"
"Chci vaše čestné slovo, že budete mlčet o všem, co jsme právě mluvili a o čem

ještě budeme mluvit."
Amerikán zamyšleně pohlížel na ruku, kterou mu vychovatel podával, ale pak přece řekl:
"Jste zasvěcený, vzbuzujete ve mně dobrý dojem, že vám mohu důvěřovat. Dobrá, tady je má ruka! Budu mlčet, jak dlouho si budete přát."
"Nejsem tím, čím se zdám - "
"To jsem si hned řekl," přerušil ho Deephill.
"Mám v rukou vlákna, o kterých Rallion a kapitán nemají ani tušení. Vy sám, monsieur, víte ještě méně než oni."

"Tak je! Ale doufám, že se všechno dozvím."
"Ano. Přišel jste, abyste Francii podporoval penězi?"
"Francii vlastně ne, jen pořadatele dobrovolníků!"
A jako takoví jsou vám známí Rallion a Richemonte, nemýlímli se?"
"Takje."
"Věděli, kterým vlakem přijedete?"
"Docela přesně."
"A že máte u sebe peníze?"
"Také."
"Byl učiněný pokus, aby se někdo těchto peněz zmocnil, aniž by vám byl zavázán - "
"Oloupil mě, myslíte?"
"Ano."
"A zabil?"
"Ano."
"Vykolejením vlaku?"
"Ano."
"Věřím tomu, protože je to dokázáno. Jen jádro mi je nepochopitelné."
"Však to záhy pochopíte."
"Myslím totiž, jak mohli vrahové znát tak přesně všechny okolností?"
"Mně je vše jasné."
"Ale vždyť jen Rallion a Richemonte znali moje tajemství!"
"To právě dokazuje, kdo je vrah."
Amerikán otevřel oči dokořán a zděšeně pohlížel na Můllera.
"Tisíc dablů!" zvolal. "Snad si nemyslíte, že " , "No? Co? Ale mluvte potichu!"
"Že Rallion - " pokračoval Amerikán.
Můller jenom přisvědčil.
"A kapitán?"
"Najali vrahy."
"Ano."
"Právě to myslím."
"To by bylo hrozné!"
j,Ó, tito dva provedli už jiné věci! Poslyšte, co vám řeknu. Kapitán se vám dnes proto neukázal, aby o tom s vámi nemusel mluvit."

"Dal se omluvit nevolností."
"V kterém pokoji bydlíte?"
"Tady nahoře v těch třech oknech."
Ukázal nahoru. Byl to pokoj, v kterém byl zavražděn tovární ředitel. Míiller kývl hlavou.
"Dobrá!" řekl. "Myslete si, že jsem vševědoucí. Kapitán dnes připravil jed - "
"Tisíc hromů! Snad rie pro mne?"
"Pro vás."
"Děkuji pěkně!"
"Nemějte starost. Neumřete, aspoň ještě teď ne, ale jenom tvrdě usnete."
"Proč?"
"Chce si asi prohlédnout vaši tobolku, máli její obsah pro něho nějakou cenu."
"Bez mého podpisu vůbec žádnou."
"Ví o tom?"
"Myslím, že ano."
"Ale presto přijde. Pozoroval jsem ho. Prohlížel si podrobně vstup do vašeho pokoje a pak nalil jed do lahvičky. Jedná se tedy o vás."
"Zastřelím ho!"
"To neuděláte. V lahvičce a také v láhvi, z které jed odlil, byla pouze voda. Dostal jsem se tajně k němu a vyměnil jsem jed za vodu. Lze očekávat, že vám teď

tajně dodá obsah lahvičky."
"Čerta budu pít!"
"Ne, budete právě naopak pít vše, co vám podá. Starý pak bude přesvědčený, že na vás jed působí, a přijde do vašeho pokoje, aby si prohlédl obsah vaší tobolky."
"Odkud to všechno víte?"
"Nevím to, ale jen se tak domnívám. Znám ho. A to je tak jisté, jako bych to věděl určitě."
"Obdivuji vás! Co mám dělat? To, co mi radíte, je příliš nebezpečné."
"Ne. Ručím vám svým čestným slovem za to, že se vám nic nestane."
"Čestným slovem? Hm! Ano. Neznám vás. Vy jste domácí učitel Můller! Copak může člověk takovému muži nazdařbůh svěřit svůj život a své jmění?"
"Dobrá. Poznáte mne a budete mít ke mně důvěru. Musel

jsem vám zamlčet pravdu, protože jsem si vámi nebyl jistý. Byl jsem v Anglii."
Amerikán vztyčil hlavu.
"Opravdu?"
"Ano. Jsem docela Angličan."
"U sta kozlů! A ta podoba - - "
"Jmenuji se de Lissa."
"Jaké to překvapení! Ta dáma je vaše příbuzná?"
"Ano. Je to moje sestra. Teď jsem k vám byl upřímný. Budete mi už důvěřovat?"
Amerikám mu podal pravici a řekl:
"Tady je má ruka! Jsem váš, úplně váš, jak jen můžete se mnou disponovat."
"Dobrá! Musím vám říct, že vás bude kapitán tajně pozorovat. Může vidět celý váš pokoj."
"Jakto?"
"Nemohu vám to popsat, ale co nejdřív vám to ukáži. Cokoliv budete ve svém pokoji dělat, dělejte vše s přesvědčením, že vás starý pozoruje. Užijete tedy to, co vám podá?"
"Ano, když to chcete."
"Než ulehnete, prohlížejte si své cenné papíry, aby tajný pozorovatel viděl, kam je položíte."
"Vy jste chytrák!"
"Pak se tvařte, jako byste tvrdě spal, a také se ani nehněte, dokud bude ve vašem pokoji. Světlo samozřejmě zhasněte, jakmile ulehnete."
"Ale budeli mne chtít připravit o život?"
"To neudělá. Dokud nebudou poukázky opatřeny vaším podpisem, bude vás šetřit. Ostatně až zhasnete, můžete opět vstát a vzít si do postele zbraň, třeba nůž. Později přijdu i já, abych se přesvědčil, zda se moje domněnky splnily."
"Nemám tedy zavírat dveře u pokoje?"
"Zavřete se dobře, přesto k vám přijdu, stejně jako starý."
"Je tedy do mého pokoje tajný vchod?"
"Ano."
"No, monsieur, děkuji za takový pohostinný dům, kde si člověk není ani okamžik jistý svým životem!"
"Bdím nad vámi. Teď jsme hotovi a můžeme se rozejít. Adieu, monsieur!"
Zvedl se z lavičky. Amerikán rovněž vstal, ale vzal ho za ruku a zadržel ho.

"Počkejte, mylorde," řekl, "rád bych "
"Pst!" přerušil ho Miiller. "Nevystavujte toto anglické slovo ani tehdy, když byste si myslel, že jsme úplně sami. V tomto domě má všechno uši."
"Dobrá, monsieur Müllere! Ještě něco, než se rozejdeme. Jsem bohatý - "
Můller jen přisvědčil. Tušil, co bude následovat.
"A nezávislý, jsem vlastně také ze staré, dobré, bezúhonné šlechty. Viděl jsem vaši sestru. Dovodíte mi jako čestný muž otázku?"
"S radostí!"
"Je srdce této dámy svobodné?"
"Myslím, že ano. Jsem přesvědčený, že by mi to jinak sama ihned svěřila."
"Máte vy nebo snad vaše rodina nějaké úmysly s touto dámou?"
"Nikoliv. Má právo volit podle hlasu svého srdce."
"Dovolil byste mi, abych se jí přiblížil?"
"Ano, jsteli opravdu čestný muž, za jakého vás považuji."
"O tom nepochybujte. Hádal jste dobře. Jsem Francouz a pocházím z krásné jižní Francie. Smutné poměry, které jsem nezavinil, ale které však na mou čest nevrhají ani nejmenší poskvrnu, mne vypudily do ciziny. Mohu v tomto okamžiku nést opět své staré jméno. Podařili se mi naklonit si srdce této dámy, smíte být

ujištěný, že ve mně najdete ctihodného přítele a příbuzného."
Můller nedal najevo žádné nadšení, odpověděl chladně, ale přátelsky:
"Zkuste své štěstí! Snad budete šťastnější než jiní. Moje sestra má vážnou povahu. Je těžké si ji naklonit."
"Tím větší cenu má pak vítězství. A, monsieur, smím přece očekávat, že se z naší rozmluvy nedozví ani slovo?"
"Zajisté! Naše vzájemné čestné slovo nám ukládá největší mlčení. Adieu! Na shledanou dnes v noci!"
Můller šel. Amerikán se za ním díval a bručel si:
"Kdo by si to pomyslel! To je celý muž, diplomat jako málokdo. Jsem přesvědčený, že ho ještě ani zdaleka neznám. Ale škoda, že je zmrzačený! Zvláštní věc, že právě hrbatí bývají tak bystrého ducha! Budu mu důvěřovat - už i kvůli jeho sestře!"

XIX.
Železniční neštěstí pobouřilo obyvatelstvo celého okolí a také narušilo obvyklý pořádek v Ortry. Vyučování nebylo. Alexander si vyšel se štolbou na místo neštěstí. Můller měl tedy také volno.
Tvářil se, jako by se procházel parkem, záhy však zabočil stranou, aby se pěšinkami dostal do města.
Když došel, odebral se k doktoru Bertrandovi, který mu přišel vstříc.
"Aj, pan doktor Můller!" řekl. "Zamýšlíte snad požádat miss de Lissa o audienci?"
"Ano. Lze s ní mluvit?"
"Je ve svém pokoji. Mám vás ohlásit nebo "
"Prosím, ohlaste mne!"
Lékař otevřel dveře a zavolal:
"Pan doktor Můller z Ortry! Smí vstoupit?"
"Ano. Dále!"
Když Můller vstoupil, Ema povstala. Počkala, až za sebou zavřel dveře, pak k němu běžela a padla mu kolem krku.
"Richarde, drahý Richarde!" řekla a srdečně ho líbala. "Konečně! Venku na trati jsem nesměla dát ani najevo, že tě znám!"
"Má milá, dobrá sestro! Kdo by si pomyslel, že tě tady uvidím!"
"Můžeš mi odpustit?"
"No, tvůj příchod mi notně popletl moje účty!"
"Škodí to moc?"
"Snad ne, ale poznajíli tě?"
"Kdo by mne poznal?"
"Starý kapitán!"
"Ó, ten mne ani moc neuvidí!"

"A pak naše veliká podoba!"
"Podoba? Ó, běda! Jsem ti i teď podobná? Děkuji pěkně! Takové vlasy!"
"Nepravé!"
"Krásné kníry ty tam!"
"Musely zmizet!"
"A ta cikánská pleť!"
"Odvar z ořechových slupek! I tady na rukou!"
"A pak ten - ten - jaké to hrozné slovo! - Ten strašný hrb!"
"Byl uznán za nutný!"
"Ale když se z celé duše stydím!"
"Eh! Proměna už na sebe nedá dlouho čekat!"
"Doufejme! Posaď se tedy a povídej! Jak je s válkou?"
"Je za dveřmi."
"A vítězství?"
"Dobudeme si ho."
"Bohudík! Budu se srdečně modlit, abys nebyl raněn! Malíř je u dědečka."
"Ach! Tedy přece!"
"Dědeček mu mnoho namluví. Napiš jen několik zpráv, které mu dáme do rukou."
"Stane se to jistě ještě dnes v noci. Ale teď vypravuj! Jak tě mohlo napadnout, abys mne tady překvapila?"
"Upřímně řečeno především to byla ženská zvědavost."
"Kvůli Marion?"
"Ano."
"No, jak se ti líbí?"

Ema byla nadšená.
"Kupodivu sličná, naprosto zvláštní dívka!" zvolala.
"Orientální, co?"
"Ano, ale ne židovka! A jakého má ducha, jakou mysl! Richarde, jsem do ní zamilovaná, nadobro zamilovaná, víc než ty sám!"
"To mne těší! Myslíš, že k ní dědeček bude moct být laskavý?"
"Hned, ačkoliv je proti tomu, že mu přivedeš Francouzku."
"Zdá se tedy, že jsi mu moje tajemství vyzradila?"
"Jinak to nebylo možné!"
"Čtverácko! A co ty? Upřímně! Nechtěla bys být také tak šťastná jako já?"

"Jak ráda! Ale já jsem veliké, hloupé dítě. Čekám na nějakého prince. Ten, koho budu milovat, nesmí být obyčejný člověk."
"Co tedy? Anděl? Polobuh?"
"Ne, ne, to ne! Nemohu nalézt pravá slova, abych ho popsala. Mám v sobě velikou touhu po lásce, ale obávám se, že by moje něžnosti mohly mého muže udusit. Proto se dobře hodím k tomu, kdo dřív mnoho vytrpěl."
"Ale ne smutné postavy! Hezký však rozhodně musí být!"
"Bohatý také?"
"Ne!"
"Vznešený?"
"Ne, ale šlechetný a dobrý. Přemýšlímli tak o něm, myslím, že by musel být snědý."
"Ojel"
"Kučeravý! Jižní tváře!"
"Ó, ještě více: ójé!"
"Proč to?"
"Nemám pro lidi z jihu žádné sympatie. Jsou jako sláma. Ihned vzplanou. Mladík ze severu, světlých žlutých vlasů a s důstojnickým patentem v kapse to by byl můj ideál, kdybych byl mladá dáma!"
"Pak byeh se mohla provdat za kteréhokoliv Prušana. Ti všichni se hodí do tohoto rámce."
"Viděla jsi dnes Amerikána, který přijel vlakem?"
"Kvůli kterému se vlastně celé to neštěstí stalo? Samozřejmě, že jsem ho viděla. Co je s ním?"
"Byl to hezký muž!"
"Bah! Otrokář baron!"
"To bych neřekl!"
"Nuže, tedy olejový princ anebo bavlněný hrabě. Anebo má rýžové a tabákové plantáže!"
Odvrátila se a řekla:
"Víš, že mi zachránil život?"
"Ano. Budeš mu muset poděkovat!"
"Je v Ortry?"
"Ano."
"Kdyby směl vědět, že jsi můj bratr "
"Už to ví!" přerušil ji Muller.
Otočila se rychle k němu.

"Opravdu? Není to smělé počínání? Tady přece nesmí nikdo ani tušit, že se jmenujeme Kónigsauovi!"
"To neví ani on. Žiji v Ortry inkognito jako doktor Miiller, ale jmenuji se vlastně de Lissa a jsem Angličan."
"Ach! Jak tě napadla tato myšlenka?"
"Zvláštním způsobem. Slyšela jsi, že přinesl mnoho peněz?"
"Ano."
"A také za jakým účelem?"
"I to."
"No měl být zabit."
"Opravdu?"
"Ano. Já a Fric jsme včera ty zlosyny vyslechli. Útok se nepovedl a teď mu ukládá o život starý kapitán."
"Probůh! Nemůžeš ho varovat, zachránit?" ptala se plná úzkosti.
"Už jsem ho varoval a doufám, že jsem v něm získal spojence. Pak přijdou Francouzi o tuto pomoc. Ovšem, považuje mne za přítele Francie, i když také za

nepřítele kapitána."
"Ale nestane se mu nic?"
"Ne. Bdím nad ním!"
"Udělej to! Víš, že mu vděčím za život!" řekla a uchopila ho se zřejmou úzkostí za ruku. "Poslechne tvou výstrahu?"
"Zajisté! Slíbil mi to. Možná, že se s ním setkáš. Buď pak opatrná. Nedovol se vyptávat na poměry rodiny de Lissa. Mohli bychom si odporovat."
"Myslím, že mne Marion pozve."
"Ó, běda!"
"Máš takové obavy ze starého kapitána?"
"Ten člověk je skutečně nebezpečně důvtipný."
"Budu se mít na pozoru. Přece jen bych ho ráda jednou viděla."
"Emo, zahráváš si s ohněm!"
"Mám tedy slíbit, budeli mne Marion zvát?"
"No, zkus to tedy! Odvážíme se toho. Ale teď další důvody tvé cesty?"
"Schneeberg."
"To jsi mohla nechat mně."
"Ty vše víš?"
"Ano."
"Považuješ ho za jednoho ze ztracených chlapců?"

"Lví zub je pravý."
"To je hlavní věc."
"Ne, nikoliv. K tomu schází důkaz, že tento zub se nikdy nedostal do nepravých rukou. Tento důkaz musí být teprve opatřen."
"A kdo ho opatří?"
"Myslím, že to udělám sám!"
"Ty? A jak? Máš nějaký podklad?"
"Ještě ne, ale budu ho mít. Musím především vyhledat pobyt toho komedianta."
"To asi bude těžké!"
"Bohužel! Ale pak mám nemýlímli se - ještě druhou stopu, které se budeš nejen divit, ale nad kterou přímo užasneš!"
"Napínáš mne."
"Haller!"
"Malíř?"
"Ano."
"Můj Bože, jakto? Samozřejmě, nesmírně se Fricovi Sneebergovi podobá!"
"To mne také hned napadlo, když jsem ho tady v Ortry poprvé spatřil. Jmenuje se vlastně Bernard Lemarch a je velitel švadrony, tedy rotmistr. Jeho otec je hrabě Lemarch v Paříži."
"Nemůže tedy být nalezenec."
"Proč ne? Při takové podobě nevěřím na žádnou náhodu. Naopak mám za to, že jsou to bratři. Udělal jsem už také opatření a psal jsem na vyslanectví v Paříži. Záhy se dozvím, jeli tento Haller opravdu syn hraběte Lemarcha. Neníli to tak, pak jsme získali velice mnoho."
"Nepodáme o tom zprávu strýci Goldbergovi? Snad by to bylo lepší."
"Ne. Zatím ho nerozčilujme. Musíme rozhodně mlčet, dokud nebudeme na pravé stopě. A to bude, doufám, brzy."
Tím byly hlavní věci odbyté. Ještě nějaký čas rozmlouvali o jiných věcech, řekli si o všech událostech, dohodli se na různých věcech a pak zase Míiller odešel, aby se vrátil do Ortry.

XX.

Richard teď nešel polní cestou, ale po silnici.
U silnice byla hospoda.
Krátce před Mullerovým příchodem ležel naproti v příkopě na trávě mladý muž. Byl elegantně oblečený a před slunečními paprsky chránil svou tvář kloboukem, který si položil na tvář. Nebylo možné ho poznat, ale on mohl zpod klobouku všechno vidět.
Kónigsau na něho vrhl jen krátký pohled a chtěl jít dál, ale muž v trávě se právě pohnul, aniž by z tváře sundal klobouk.
"U sta kozlů! Vidím dobře?" zvolal.
Richard se zastavil. Nablízku nebyla živá duše, zvolání se tedy týkalo jeho.
"Myslíte mne?" zeptal se.
Cizinec mluvil francouzsky, ale teď mu odpověděl německy:
"Samozřejmě! Koho jiného?"

Richard se polekal. Poznal ho tady snad někdo? To by bylo osudné! Zůstal tedy při francouzštině:
"Kdo vlastně jste?"
"Ten člověk mě nezná!"
"Sundejte si klobouk z obličeje!"
"Pojď sem a sundej mi ho sám! Je to jen kvůli překvapení."
"Vzal vás ďas! Nevím, co si přejete."
Chtěl jít dál, ale vtom zvolal druhý, aniž by smekl klobouk:
"Richarde, starý brachu! Snad bys to neudělal a právě mně! Pojď sem! Udělej mi radost a sundej ten čertovský klobouk, aby se moje duše mohla kochat na tvé tváři!"
270

Váhal. Někdo známý to musel být, o tom nepochyboval, přeskočil tedy příkop, sehnul se k muži a odstrčil mu klobouk z tváře. Jeho úžas byl stejně veliký jako radostný.
"Hohenthale! Arture! Kdo by si to pomyslel!"
"Také jsem si nemyslel, že tě tady hned najdu!" odpověděl domnělý cestující s vínem a vyskočil ze země.
"Ty jsi tady, tak neočekávaně!"
"A ty tady, s takovým hrbem! Člověče, velbloude nebo snad dromedáre, vždyť máš jen jeden hrb -jak to vypadáš?"
"Velmi uhlazeně! Co?"
"Ano. A ty vlasy! Ta barva! Člověk by se uchechtal k smrti, kdyby věděl, že tady nablízku nejsou žádní Francouzi!"
"Ale přece jen se zdá, že moje přestrojení je nanejvýš nedostatečné."
"Proč?"
"Protože jsi mě hned poznal."
"Jen si nemysli! Věděl jsem, že sídlíš na zámku v Ortry. Chtěl jsem tě navštívit. Proto se stalo, že jsem tě poznal."
"Chtěl jsi mne navštívit?"
"Ano, samozřejmě!"
"Přicházíš z Paříže?"
"Přes Mety."
"Kde bydlíš?"
"V Metách."
"A obchody?"
"Jdou velmi dobře. A ty?"
"Také ne špatně."
"Přicházím ti oznámit některá sdělení, která jsou pro tebe nanejvýš důležitá. Máš čas?"
"Pro takové záležitosti a pro tvou osobu přirozeně vždy, milý Arture."
"Dobrá! Odbudeme si konferenci snad tady? Není tu lepší místo?"
"Hm!" odpověděl Muller a rozhlédl se. "Musíme zůstat nepozorováni!"
"A nikdo nás nesmí slyšet!"
"No, tady v hospodě je besídka. Bude ti vhod?"
"Ano. Sklenice vína nebo piva by mi byla vítaná. Běžel jsem, až mám žízeň."
"Pojď tedy!"
271

Ubírali se k hospodě. Vtom se blížila ekvipáž. Seděla v ní Marion. Richard se zastavil a zdvořile pozdravil. Hohenthal
také. "Nebesa!" řekl, když kočár předjel. "Jaká to krása!"
"Viď?"
"Nádherná! Kdo tu dostane...!"
Mlaskl jazykem jako výborný znalec vína, když okusí dobrou kapku.
"Ty máš stále dobrou chuť!" smál se Richard.
"A ty ne? Ne, ty žiješ jedině pro službu svého krále, ty nedbáš o mnohem sladší službu u dam. Kdo byla tato víla?"
"Baronesa ze Sainte-Marie."
"Snad z Ortry? Tedy mladá paní?"
"Ne. Sestra mého chovance."
"Saprlot! Svobodná?"
"Ano."
"Zasnoubená?"
"Ne."
"Zamilovaná?"
"Ne."

"Ty, kamaráde, ukaž sem ruku!"
"Tady je! Proč?"
"Tepnu!"
"Ach tak! Hoří?"
Hohenthal mu sáhl docela vážně na tepnu a pak řekl žalostným hlasem:
"Z tebe nikdo na světě nezmoudří. Přál bych si, aby tady byl můj Martin, ten tomu lépe rozumí."
"Ano. Je to povedený chlapík."
Došli do besídky a vstoupili do ní. Hostinský se jich ptal, co si přejí, splnil jejich přání a zase odešel. Hohenthal si hezky přihnul a pak se žertovně vážně ptal:
"Ta byla opravdu čarovně krásná. No, hochu, pověz upřímně: Nezahryzl jsi se ani tady?"
Konigsau se díval vážně před sebe a odpověděl: "Upřímně? Tedy ano."
"Aleluja! Konečně! Konečně! Rozumí se, že najednou?" "Hned, jakmile jsem ji poprvé spatřil. A to bylo v Drážďanech."
"V Drážďanech? Tady ne? Člověče, Richarde, větřím nějaký román nebo aspoň novelu! Vypravuj!"
272

Nesmysl! Tady! Máme si promluvit o jiných věcech. A navíc je pro mne tato věc příliš vážná, příliš svatá."
"Ano, tobě je dáno pozorovat vše z nejsvětější stránky. Ale, drahoušku, ještě něco mi svěř!"
"Co?"
Zakousla se také?"
Richard pokrčil rameny a odpověděl:
"Do čeho se má zakousnout? Snad do tohoto hrbu?"
"Bah! Tvůj obličej nevypadá jako tvář milence nadarmo toužícího po lásce. Jakmile zmizí hrb a přestrojení, bude tvá. Co?"
"Doufám, říkám to jen proto, abych tě uklidnil, jinak bychom se nedostali dál."
"Snad mi to nepřičítáš za chybu? Důkladnost je vždy ctnost, zvlášť v tak důležitých věcech. Ale teď k věci! Především ti musím říct, že se jmenuji monsieur Belmonte a jsem zástupce velkoobchodu s vínem z jihu."
"Ach! Prodáš mnoho?"
"Nesmírně. Teď vyřizuji objednávku pro Mety. Doufám, že tam toto víno ještě najdeme, až tam přijdeme."
"Brrr! To stojí mnoho peněz! Rozumí se, že víno prodáváš na úvěr?"
"Ano. Na šest měsíců."
"Kdo je platí?"
"Krásná Francie."
"Jsi tedy se svými úspěchy spokojený?"
"Mohu být úplně rád. Veliký podíl z toho patří také mému strážmistrovi."
"Stejně jako u mne. Schneeberg je hodný chlapík."
"Martin neméně. Bez něho bych tady tak neseděl."
"Ale, Arture, co hledáš v Ortry?"
"Přirozeně tebe, Richarde."
"Snad ne pouze přátelsky?"
"Co si myslíš! Jak bych si mohl dovolit takový výlet, kdybych ti nechtěl oznámit důležité zprávy?"
"Ach! Něco důležitého? Vítej tedy, milý kamaráde, a teď mluv."
"Tady v Ortry bydlí starý kapitán, který se jmenuje Richemonte?" "Tak je."
"Ty - vezmi si ho na mušku!" "Proč?"
273

"Dává v Paříži verbovat franktireury."
"Ach! Opravdu?"
"Ano. Slyšel jsem to na své vlastní uši."
"Kdo by to řekl!"
"A chlapy jsem viděl těmito očima. Rozumíš, ty nevěřící Tomáši? Přišel jsem vlastně proto, abych tě přivedl na jeho stopu."
"Děkuji pěkně."
Hohenthal celý zaražený pohlížel na Kónigsaua, který se touto velikou novinou nezdál právě překvapený.
"Člověče," řekl. "Víš, jak mi připadáš? Já bych dal rád za takovou zprávu tisíc tolarů!"
"Já však nevyhazuji peníze oknem."
"Co? Nevěříš tomu, co ti říkám?"

"Právě, že tomu věřím, nezaplatím."
"Nerozumím ti - na mou věru!"
"Rád věřím! Protože já už toho starého kapitána pevně
držím!"
"Ach tak! To je něco jiného! Ty tedy už znáš poměry?"
"Úplně. Ortry je ústřední agitace pro dobrovolnické sbory. Kapitán je opravdový ďábel. Má tady podzemní skladiště, ve kterém jsou obrovské zásoby zbraní a nábojů."
"Ty znáš tyto úkryty?"
"Ano."
"Šťastlivce! Přicházím tedy pozdě?"
"Ano. Ale přesto jsem ti ze srdce vděčný!"
"Prosím, prosím! Mohu se tedy vytasit s jinou zprávou?"
"Ano. Máš ještě jednu?"
"A sice ne zcela nedůležitou. U vás v Ortry se totiž zdržuje důstojník. Radil bych ti, abys dal na něho pilný pozor."
"Opravdu? To je mi novinka."
"Ach, tedy přece něco znám, o čem ještě nevíš? Myslím, že se budeš divit."
"Asi sotva. Musel by tady být v přestrojení."
"Možná! Dozvěděl jsem se to u generála Latreaua a ještě na jiném místě."
"Jak se jmenuje ten pán?"
"Lemarch."
"Lemarch? Aj!"
"Viď, toto jméno ti je známé? Je to syn hraběte Lemarche
z Paříže."

"Není však v Ortry."
"pak se tedy můj důvěrník mýlil!"
"Ne, nemýlil se. Lemarch byl v Ortry, ale teď už tu není."
"Není? Ty jsi ho viděl?"
"Ano."
Popiš mi ho. Je totiž od mládí zasnoubený s dámou, o kterou se zajímám."
"Hm! Zakousl ses také?"
"Na celý život!"
"Do zasnoubené?"
"Nemůžeme za to. Ostatně doufám, že z toho zasnoubení svatba nikdy nebude. Prosím tě, popiš mi toho Lemarche. Je to hezký člověk?"
"Ano."
"Hrome! Padne víc do oka než našinec?"
"Samozřejmě! Je větší a širší než ty, má krásnou postavu - jak řečeno, je to hezký chlapík!"
"Aby ho čert vzal! Kde je teď?"
"U Kónigsauových."
"U Kónigsauových? A kde?"
"V Berlíně."
"Vždyť to jste vy!"
"Tak je, miláčku!"
"Člověče, mluv zřetelněji!"
"Nuže tedy: hrabě Rallion ho vyslal do Berlína, aby mu zasílal do Paříže zprávy o našich válečných nemocech. Je tam na zapřenou jako malíř Haller ze Štutgartu."'
"Mluví tedy německy?"
"Velmi dobře."
"Ty jsi snad s ním také mluvil?"
"Ano. Měl ke mně velikou důvěru a vyptával se mne na hulánského rotmistra Richarda Kónigsaua."
"Tedy rovnou na tebe?"
"Ano."
"To je klasické!"
"Mně se to zdá spíš moderní. Zdá se totiž, že Rallion ví, že mi je svěřována jakási důvěra a že by se mohla u mne vyzvědět různá tajemství, kdybych chtěl povídat. Proto tohoto Lemarche poslal přímo za mnou."
"A kdyby ses nedal chytit?"
"V tom případě se má obrátit na mou sestru."

"Na Emu? No, to by přišel na tu pravou!"

"Tento dobrý malíř se mne ptal, jeli moje sestra hezká."
"U všech čertů! Snad se jí nechce dvořit?"
"Myslí, že z lásky bude povídat."
"Spoléhajíli páni Francouzi na takové vzdušné zámky, zhatí se jim brzy vše. Tedy Lemarch je u vás?"
"Ne sice jako host, ale tu a tam přichází jako domácí přítel. Já zatím posílám domů jistá podvržená pojednání, návrhy, dobrozdání a podobné práce, které mu dědeček dává jako skutečná tajemství číst."
"Ó, je! Běda! To bude o nás Napoleon pěkně smýšlet!"
"To také má! Ať se jen směje! Později se budeme smát my."
"A Ema? Má se hezky k malíři?"
"Ani ji nenapadne! Odjela ihned, když přišel a představil se."
"To je hezké. Tedy ani to se nepovedlo! Myslel jsem, že ti aspoň touto zprávou poskytnu něco opravdu nového, ale ty jsi to už vykořistil lépe, než jsem považoval za možné. Mám sice ještě jednu novinku, číslo tři, ale raději šiji nechám pro sebe!"
"Ven s ní!"
"Ne! Nechci se už ostouzet starými novinkami!"
"Snad to přece bude něco nového!"
"Sotva. Naše úloha se toho vůbec netýká. Jedná se o soukromou osobu, která tě nemůže nijak zajímat!"
"Proč ne, když zajímá tebe?"
"Ne, ne! Setkal jsem se za zvláštních okolností s chlapíkem a jeho zevnějšek se mi vštípil do paměti. Poslední dobou jsem byl na něho upozorněn. Slyšel jsem o skutku, který zcela jistě spáchal, a bylo to prý tady v Thionville. Jen tak jsem si na něho vzpomněl."
"V Thionville? Co to bylo?"
"Vražda."
"Kdo to byl?"
"Komediant, šašek."
Kónigsau vyskočil.
"Člověče! Hohenthale! Arture! Je to možné? Toho chlapa hledám!"
"Chceš si snad zařídit společnost komediantů a provazolezcú?"
276

Nežertuj! Tato věc je nanejvýš důležitá! Pamatuješ se, že se"stýci Goldbergovi ztratili oba hoši?"
,Samozřejmě! Celý svět o tom ví."
No, tento komediant je ten, kdo je unesl!"
'Hrom a blesky! Opravdu?"
"Zcela nepochybně!"
"Svatý Bože! To jsem měl vědět!"
Ty jsi ho viděl?"
, Dokonce jsem se s ním stýkal, mluvil a také pil!"
"Kde?"
"V Paříži."
"To si mohu domyslet, ale kde?"
"Není ti nic platné, řeknuli ti, kde. To místo bylo policií uzavřeno. Bylo to v lotrovské krčmě otce Maina. Chodil jsem tam jako pseudozlosyn, abych studoval a poslouchal řeči. A on tam také chodil."
"A teď?"
"Zmizel."
"Kam?"
"Kdoví! Svatý Bože, hned bych se celých deset hodin políčkoval! To jsem měl vědět! Co provedl tady v Thionville?"
Richard mu vyprávěl pokud možno stručně o zavraždění tanečnice, ale přesto dost přesně, a nato připojil Hohenthal zprávu o svých dobrodružstvích v Paříži. Vyprávěl ještě, když už se kočár Marion de SainteMarie vracel z města. Vedle ní seděla - Ema Kónigsauová. Marion ji zvala tak dlouho, že přítelkyně tak rychle a upřímně získaná neodolala a svolila, že dnešní večer stráví u ní v zámku.
Když jely kolem, nemohly vidět do hustě zarostlé besídky, ale oba muži dobře viděli, kdo seděl v kočáře. Hohenthal vyskočil.
"Podívej se, Richarde, podívej!" zvolal vážně.
"Co je?" ptal se suše.
"To byla zase baronesa!"
"No ano. Ty jsi zase celý pobouřený!"
"Viděl jsi také tu druhou?"
"Ano."

"Znáš ji?"
"Ty snad ano?"
"Samozřejmě! Člověče - to byla tvoje sestra!"
"Tak je."
277

Hohenthal se tvářil, jako by se strachoval, že se jeho přítel zbláznil.
"Tak je!" bručel po něm. "A to říkáš tak klidně?"
"Tak je!" opakoval Richard lhostejně.
"Gazela ve lvím doupěti!"
"Jsou pod mou ochranou!"
"Hochu, ty jsi musel značně vyrůst v moci a v sebevědomí!"
"Ano, člověk roste,"
"Tedy jen si vzrůstej, ty i ďábel!" vykřikl mrzutě. "Takový hrbatý vychovatel si mi troufá říct, že jeho sestra odjela, ale kam, to mi zamlčí!"
"K čemu zbytečná slova? Tušil jsem, že Marion jede pro Emu, a tak se rozumělo samosebou, zeji musíš spatřit."
"Marion? To je její jméno?"
"Ano, k službám!"
"Jsi s ní už tak daleko, že ji říkáš křestním jménem?"
"Ano."
"Pane Bože, tento člověk dělá obrovské pokroky!"
"Není to tak zlé. Jmenuji ji křestním jménem, ale jenom výjimečně, totiž když není přítomna a tudíž to neslyší."
"To dovedu se svou Ellou také, ty starý Švejdo."
"Tedy to jen dělej, nemám nic proti tomu."
"Také bych si to vyprosil! Ale přece jen nemohu ještě pochopit, že tvá sestra je tady v Ortry."
"Sestra? Hm! Je to Angličanka!"
"Aj! Jakto?"
"Jmenuje se miss de Lissa a je z Londýna!"
"Nad tím mi zůstává rozum stát. Co tady chce?"
"Chce poznat svou budoucí švagrovou."
"Tvou Marion?"
"Ano. Vždyť jsi viděl, jak se už spřátelily! Ale dal jsi se tím vyrušit a ztratil jsi nit svého vyprávění."
"Nediv se. Víš přece dobře, že jsem se tvé sestře svého času dvořil."
"A nesmírně!"
"Miloval jsem ji."
"Neskonale!"
"Zbožňoval jsem ji."
"Jako by byla bohyně a ty jen ubohý pária."
"Skládal jsem o ní dokonce i písně."
"Ano, sonety."
"Hymny a ódy."
2o

"Písmo nebylo špatné, ale básně stály za starého kozla. Putovaly všechny do kamen." Opravdu?"'
Skutečně!"
wVy barbaři! Jaký to nevděk! Celý jsem se rozplýtval!"
l\J kulečníku." Posílal jsem jí denně kytici!"
,Dali jsme je koze domácího pána."
"A pak se ukázalo, že její srdce je pro mne příliš malé."
"Protože tvoje bylo pro ni příliš velké. Ve tvém srdci bydlí vždy tucet jiných."
"Je tedy po všem!"
"Chvála Bohu!"
"Ale přesto si jí velice vážím."
"Jen ji nepřevaž."
"Ty jsi necita!"
"Zato ty máš cit tím více vyvinutý."
Oba se srdečně smáli a pak se opět posadili, aby mohl Hohenthal pokračovat ve svém vyprávění. Seděli v besídce, až nastala tma. Stále vyměňovali své myšlenky, svá mínění a své historky. Učili se vzájemně na sobě, a když se konečně zvedli, aby se rozešli, Kónigsau řekl:
"Jak je mi líto, že tě nemohu pozvat k sobě! Ale není to možné."
"Ne. Nesmíme se toho odvážit, milý příteli! Musíme být opatrní. Pojedu posledním vlakem do Met a budu doma."

"Co bys udělal, kdybych tady právě nešel?"
"Počkal bych, až se setmí, a pak bych už nějak zařídil, abych se k tobě dostal."
"Podruhé jdi k doktoru Bertrandovi a ptej se na sběratele bylin Schneeberga."
"Zapamatuji si to. Ale poslouchej, Richarde, není to zvláštní, že my dva nepatrní důstojníci stojíme tady v cizí, nepřátelské zemi s pyšným sebevědomím, že - dojdeli k válce bude její zdar záviset v nemalé míře na naší nynější činnosti?"
jjAno a proto mějme oči otevřené a neklesejme únavou při výkonu svých povinností. Dobrou noc, milý Arture!"
"Dobrou noc, milý Richarde! Na shledanou!"
279

XXI.
Když se Miiller vrátil do Ortry, zjistil, že jídelna je osvětlená. Od těch dob, kdy si vynutil své místo v jídelně, měl do ní volný přístup. Proto nemeškal ani dnes, aby se tam odebral. Našel tady Marion, Emu, Amerikána a baronku. Tu nutila zvědavost, aby Angličanku poznala ještě před večeří.
Ema hrála svou úlohu znamenitě a s neobyčejnou nenuceností. Každá Angličanka by ji považovala za svoji krajanku.
Můller byl všemi vlídně přivítán, kromě baronky. Všichni s ním také zacházeli jako se sobě rovným. Hovoru se účastnil velice málo a dal přednost tomu, že poslouchal rozmluvu a pozoroval.
Marion a Ema si už tykaly. Amerikánův pohled s údivem tkvěl na Emě. Byl to muž vysoce nadaný a jemného vzdělání a namáhal se, aby dal Emě příležitost, jak by poznala přednosti jeho ducha.
Když jednou Můller uctivě oslovil Emu, jak se slušelo na vychovatele, a ona mu odpověděla vlídně vyznamenávajícím způsobem, a přece zřejmě svrchovaným jako pravá aristokratka muži prostého rodu, zářily Amerikánovy oči radostí nad uměním, s kterým oba svoje úlohy hráli.
Při této zábavě se potichu otevřely dveře, které byly ve stínu a vstoupil jimi baron. Bylo to vzácné vystoupení - nejspíš ho zapomněli zavřít v pokoji.
Nikdo ho nepozoroval. Vstoupil tiše a blížil se potichu, bez hluku k místu, kde světlo plně padalo na Eminu hlavu. A náhle pronikavě vykřikl hrůzou, takže všichni poděšeně vyskočili.
"To je jedna tvář, ale není to zcela ona!" křičel, vztahoval ruce jako k obraně a upíral vyboulené oči strnule na Emu.
280

Vždyť mu nemohu ublížit! On zase obživl! Bydlí tady dole ve sklepě v ústředí!"
Tento neočekávaný výjev přirozeně vyvolal velice trapný dojem. V Marionině tváři se zračil nejhlubší soucit. Amerikán plný úžasu pohlížel na muže, o jehož existenci a přítomnosti neměl ani tušení. Miiller a Ema se kradmo a rychle podívali na sebe. Miillerova tvář zbledla na smrt.
"To je šílenec," řekla baronka chladně. "Odveď ho, Marion, a zavři za ním."
Tato vzala nemocného za ruku.
"Pojď, otče," řekla mírným hlasem.
Dal sejí odvádět, ale na prahu se znovu obrátil a bědoval:
"Ne, nejsem vinen! Vždyť on ještě žije! Válečný poklad, ó, válečný poklad!"
Dveře se za ním zavřely, ale bylo ho slyšet ještě zvenčí, jak naříká dál, až vstoupil do svého vzdáleného pokoje.
Zábava byla přerušena a už se nedostala do pravého proudu. Večeře byla připravená. Kapitán, který byl o tom informovaný, vzkázal, aby začali večeřet, že přijde později.
Zatím přišel Alexandr, takže ke stolu zasedlo šest osob.
Amerikán seděl vedle Emy a všemožným způsobem se snažil, aby jí projevoval svou pozornost. Miiller podával baronce a baronese. Baronka přijímala jeho služby pyšně jako něco samozřejmého. Baronesa se však cítila častěji pohnutá, aby vychovatele odměnila laskavým pohledem.
Skoro po večeři se objevil také kapitán. Nevěděl nic o přítomnosti Emy a přistoupil ke stolu. Stál právě za ní, když se všichni zvedli, aby ho pozdravili. Obrátila se. Pohlédl jí do obličeje, zděšeně uskočil a zvolal:
"Margot! Sestra! Peklo a ďábli!"
Všichni leknutím mlčeli, jen dva zůstali lhostejní: Můller a Alexandr. První očekával podobný výstup, chlapec pak řekl napůl se smíchem:
"Mýlíš se, dědečku! Vždyť tato dáma je miss Harriet de Lissa z Londýna, kterou potkalo ve vlaku neštěstí!"
Nikdy asi nebyl starý kapitán tak na rozpacích jako teď. Hluboce se poklonil a koktal:

"Miss de Lissa?"
"Ano, moje přítelkyně, kterou už znáš," dodala Marion.
"Odpusťte, miss! Jsem starý a právě teď churavím. Viděl jsem dnes místo neštěstí na trati a nemohu se zbavit hrozné
281

myšlenky. Jsem nervózní. Budu asi nucený brzy opět odejít!"
Jedl velmi málo. Na stole bylo jen lehké moselské bílé víno.
"Červené mne snad posilní!"
S těmi slovy se starý zvedl a přistoupil k baru u zdi. Můller lehce zakašlal, Amerikán se po něm ohlédl a dostal pokyn, kterému hned rozuměl. Oba bystře pozorovali starého, aniž by to mohlo být ostatním nápadné. Naléval si víno do sklenice, přičemž byl k přítomným obrácený zády. Současně vytáhl levou rukou něco z kapsy. Co dělal, nebylo vidět, ale z jeho pohybů bylo možné soudit, že něco zajisté asi nějakou tekutinu - pustil do další prázdné sklenice. Pak zase sáhl rukou do kapsy u vesty a opět se posadil.
Muller se lehce usmál, ale zpozoroval to pouze Amerikán. Ten lehce kývl hlavou. Očekával jen nový povel.
Starý se napil. Přistoupil zase ke skříni a nalil si znovu sklenici a také druhou, kterou podal Amerikánovi.
"Musíte mi dnes odpustit, monsieur Deephill," řekl mu. "Zítra budu zase zdravý. Abych však nadobro neurážel a nezanedbával povinnosti pohostinství, dovoluji si vám přiťuknout na šťastný příjezd. Pijte!"
Své víno vypil. Amerikán pohlédl tázavě na Mullera, tento mu tajně pokynul, aby ho pobídl, zvedl tedy také sklenku k ústům a naráz ji vyprázdnil.
Pak přál starý dobrou noc a šel. Společnost se ještě bavila, Ema zazpívala několik anglických písní.
Deephill využil první příležitosti, kdy mohl k Mullerovi přistoupit, a pošeptal mu:
"Dřív něco nalil do číše!"
"Viděl jsem to také."
"Ale byli to opravdu jed?"
"Nemějte strach, byla to voda!"
"Co teď?"
"Nechtě se sebou klidně vše dělat. Bdím nad vámi! V době, kdy bude u vás, budu připravený pomoct. Budeli možné, ukáži se vám. Dívejte se jen zamhouřenýma očima!"
Za chvíli se Ema poroučela. Odvezli ji do města. Amerikán ji chtěl doprovodit, ona však s díkem odmítla a vyprosila si Mullerův doprovod. Zdálo se, že tato volba se stala jedině proto, že Deephill byl vyšší pán a Muller vlastně služebník -
282

ale první dobře věděl, že oba sourozenci si budou chtít promluvit, a nikterak jí toto odmrštění nezazlíval.
Byla veliká tma. Bratr se sestrou mohli v kočáře šeptem mluvit, aniž by je kočí slyšel.
"Dosud se chvěji," řekla Ema. "Kapitán mne považoval za babičku Margot!"
"Myslel jsem si hned něco takového, i když jsem nevěřil, že bys jí byla tak podobná. Máš přece světlé vlasy a ona měla černé!"
"Co si bude myslet?"
"Prozatím je mi to lhostejné. Zajímá mne teď pouze chování šíleného barona de Sainte-Marie."
"Co chtěl? Mluvil o válečném pokladu."
"Blouzní."
"A o někom, kdo mi musí být podobný."
"Sdělím ti později své domněnky, dnes už na to není čas."
Ale jeho mlčení mělo zcela jiný účel. Nechtěl své sestře působit bol, který teď ještě nedovedl utišit. Přisahal by, že jeho otec, Gebhard Kónigsau, je dosud naživu a že je tady dole v podsvětí v zajetí, protože se kapitán domníval, že by se od něho mohl dozvědět, kde je známá válečná pokladna zakopána.
Když se Muller v kočáře opět vrátil do zámku, odebral se do své světnice, sundal si hrb, vzal si svítilnu, nůž a revolver, zavřel z vnitřku dveře na závoru a vystoupil z okna na střechu a pak slezl po hromosvode dolů na dvůr.
Přitom viděl, že starý je ještě ve svém pokoji. Ležel na divaně.
Poté se odebral do známého zahradního pavilónu, za kterým se skrčil a čekal.
Půlnoc už dávno minula, když zaslechl tiché kroky.
Přicházel starý kapitán. Vstoupil do pavilónu, v jehož vnitřku se rychle kmitlo

světlo, aby hned zase zmizelo.
Muller čekal, až hlomoz kroků utichl, a pustil se za kapitánem stejným způsobem jako dřív.
Dole v chodbě, vedoucí do zámku, měl starého se svítilnou před sebou, mohl tedy a musel svou svítilnu vstrčit do kapsy.
Tak to šlo až k místu, kde se sbíhaly četné chodby, a pak nahoru jako tu noc, kdy byl zastřelen tovární ředitel. Šlo tenkrát o stejný pokoj, v kterém i dnes starý zmizel. Muller potichu tápal a dostal se až k otevřeným tajným dveřím.
Uvnitř
283

v pokoji byla tma. Starý jistě zkoušel Amerikána, zda nápoj účinkoval. Pak se náhle rozsvítilo. Míiller vystrčil hlavu a viděl, že kapitán otevřel kapesní svítilnu, ale jen tak, aby zář světla padla na Amerikánovu tvář.
Tento ležel bez pohnutí, s očima zavřenýma, jako by tvrdě spal. Ruce měl pod přikrývkou. Jistě tam měl podle Mullerovy rady schovanou zbraň.
Starý pozoroval jeho tvář a zdálo se, že byl spokojený, protože se obrátil od lůžka, aby podrobil předměty ve světnici prohlídce. Jeho pohled padl na stůl, na kterém ležela tobolka. Rychle, ale potichu k ní přiskočil a otevřel ji, aby si prohlédl její obsah. Přitom postavil svítilnu na stůl. Její světlo padlo také do kouta, kde byl tajný vchod. Starý byl k němu obrácený zády.
Tohoto okamžiku Muller využil. Byl přesvědčený, že Amerikán, ležící ve stínu, otevřel oči. Chtěl mu ukázat, že je tady, a tak vstoupil do pokoje na ozářené místo. Byla to veliká smělost, protože byl jasně osvětlený - a kdyby se kapitán jen poohlédl, byla by jeho přítomnost prozrazena. Ale starý byl naštěstí přespříliš zaměstnaný papíry, které našel v tobolce. Neohlédl se.
Amerikán vytáhl ruku a zvedl ji na znamení, že Mullera viděl. Ten dosáhl svůj cíl a zmizel.
284

XXII.
Po chvíli starý opět tobolku zavřel, aniž by z ní něco vzal. Položil ji opět na stůl a chopil se svítilny. Posvítil si opět na Amerikánovu tvář, který spal jako dřív, a opustil jeho pokoj tajnou cestou, kterou přijel.
Muller, když poznal, že kapitán tobolku skládá, rychle a ihned seběhl z úzkých schodů dolů. Dole se postavil do postranní chodby, aby nechal starého projít. Našel za pilířem dobrý a bezpečný úkryt.
Richemonte zvolna sestupoval. Zdálo se, že byl nesmírně zadumaný. Nedaleko Mflllerova úkrytu se zastavil a bručel si:
"Proklatě! Ten Deephill je opatrný chlap! Co by mi byly platné poukázky, scházíli na nich podpis firmy! Tito Amerikáni jsou nanejvýš opatrní obchodníci. Ale podepsat je přece musí!"
Šel kolem sloupu, za kterým byl ukrytý Muller, jako by se chtěl zase vrátit do zahradního pavilónu, ale už po dvou krocích se opět zastavil.
"Mám navštívit Ralliona?" ptal se sám sebe.
Chvíli se zamyšleně díval před sebe a pak pokračoval:
"Ta Marion musí být zkrocena a to co nejdřív! Promluvím s ní, možná se i poleká, že mne tak nenadále spatří u své postele."
Otočil se do jiné chodby, takže Muller se musel za sloupem schovávat, aby nebyl spatřen, a pustil se jinými schody nahoru.
I tyto vedly mezi dvěma úzkými stěnami nahoru. Zdi byly tak úzké, že člověk mohl projít pouze šikmo nakloněným tělem. Nahoře byl zase nízký, úzký, dveřím podobný vchod, uzavřený pohyblivými deskami. Richemonte odstrčil desku,
285

chvíli naslouchal, pak se sehnul a proklouzl vzniklým otvorem.
Byl v ložnici mladého Ralliona.
Přistoupil k jeho lůžku a posvítil spáči do obličeje. Hrabě nic neslyšel. Jeho obličej byl znetvořený náplastí, kterou si hojil bodnutí Frice Schneeberga.
Starý kapitán lehce hrabětem zatřásl.
"Pane plukovníku!" řekl.
Rallion se otočil a otevřel oči. Spatřil světlo a viděl starého.
"Hrom a peklo!" vykřikl a rychle vyskočil. "Kapitáne, jak přicházíte do mého pokoje?"
"Rozumí se, že pěšky!" odpověděl starý se smíchem.
"Ale dveře jsou zavřené závorou!"
"To pro mne není překážka. Ale, prosím, mluvte trochu tišeji. Naše rozmluva se může odbýt jen potichu."

"Rozmluva? Ach, zdá se mi, že jste si k ní zvolil zvláštní čas!"
"Nejlepší dobu, o tom vás mohu ujistit!"
"Dobrá! Dovedete to lépe posoudit než já. Ale důvod k ní musí být dojista neobyčejný!"
"Pro vás snad je neobyčejný, pro mne nikoliv. Jedná se totiž o Marion."
"O Marion? Aj! Pro tu mne můžete v noci burcovat kdykoliv! Počkejte - vstanu."
"Není třeba!"
"Ale to mám v posteli "
"Eh! Mezi čtyřma očima nemusíte tak dbát o dekorum. Jen zůstaňte ležet!"
"Dobrá! Ale jak jste se sem dostal?"
"Po tom vám prozatím nic není!"
"Pro mne! Co je tedy s Marion?"
"Ta dívka je nanejvýš vzdorovitá."
"Bohužel! Bohužel!"
"Chce dát svou ruku jedině muži, kterému se podaří získat si nejen její lásku, ale i její vážnost."
"Tisíc blesků! To znamená, že její lásku nemám?"
"Tak je."
"A vážnost?"
"Také ne."
Rallion se posadil na posteli.
286

Mne, gardového plukovníka, císařského důstojníka, že si neváží? To je mnoho! Jaké důvody má, aby mi odřekla i svou vážnost?" "Zeptejte sejí sám!" "Vy jste se jí neptal?"
"Nekladu otázky, o kterých musím předpokládat, že na ně nedostanu odpověď."
"Jednáte s tou dámou neodpustitelně shovívavě. Můžete přece poručit! Můžete ji donutit!" "Ano! To také udělám!" "Nuže, udělejte to!" "Potřebuji k tomu vaši pomoc." "Můžete jí být ujištěný."
"Proto jsem tady. Mám už hotový plán. Donutíme Marion, aby vám náležela, aby se stala vaší ženou." "Dobrá! Povězte mi o tom plánu." "Musíte zlomit její odpor."
"Čím?" "Donucením."
"To mi už nemusíte opakovat, když jste mi řekl, že dobrovolně nesvolí. Jaký způsob donucení myslíte, pane kapitáne?"
"Je jen jeden: zbavit ji svobody!" "Ach! Zajetí?" "Ano."
"Neměli bychom dát přednost něčemu jinému?" "Už jsem se pokpušel o všechno."
"To je osudné! Nanejvýš osudné! Bezprávné omezování svobody by pro nás mohlo být nebezpečné."
"V tomto případě ne. Mám dovolené důvody, abych tuto vzdoro vitou osobu zavřel."
"Dobrá tedy, udělejte to. Nemůželi opravdu pomoct nic jiného, jsme nuceni použít tento poslední prostředek. Jak má být zavřena?"
"Do jednoho z našich sklepení." "Fi donc! To je hanebný pobyt!" "Tím lip! Obměkčí ji." "Snad i při chlebě a vodě?"
v "Ne. Nedostane ani jídlo ani nápoj. Bude trpět hlady a žízní, dokud se nepodrobí."
"Hm! To je vlastně pro mne nanejvýš deprimující." "Jakto?"
287

"Dívka má být donucena hladem a žízní, aby se stala hraběnkou Rallionovou!"
"Proveďte to tedy jinak!"
"Ale co tomu řeknou ostatní?"
"Kdo?"
"Baronka."
"Ta naše jednání jen schválí. Vždyť ji nenávidí, ta nám bude docela i pomáhat."
"A baron?"
"Šílenec? Ten přece ani neexistuje!"
"Alexandr?"
"Chlapec? Nic se nedozví."
"Nanon, společnice a všichni ostatní?"
"Ani ti se nic nedozvědí."
"Ale vždyť budou Marion postrádat?"
"Nikoliv. Marion bude na cestách."
"Jak to zařídíme?"
"Docela jednoduše. O tom později. Ale není tak jednoduchý způsob, jak Marion dostaneme do sklepení. Musím přitom počítat i s vámi."
"Slibuji vám svou součinnost, protože předpokládám, že mi z toho nevznikne žádné nebezpečí."

"Ani nejmenší. Nikdo nemůže o naší součinnosti ani nic tušit. Všichni se budou domnívat, že jste tady v posteli, zatímco dopravíme Marion dolů."
"Bude se zdráhat, bude dělat hluk, přivolá pomoc!"
"Nevydá ze sebe ani nejmenší zvuk. Uspím ji chloroformem."
"Chloroformem?" ptal se Rallion. "To je znamenité! Máte chloroform?"
"Samozřejmě."
"A stane se to v noci?"
"To se rozumí samosebou."
"A jak se k ní chcete dostat? Jistě bude v pokoji zavřena."
"Copak vy jste se dnes také nezavřel?"
"Ano."
"A přece stojím u vás. Stejným tajuplným způsobem najdeme přístup i do Marioniny ložnice. Ovšem musím vás přitom zasvětit do stavebních tajemství tohoto zámku, o kterých dosud neví živá duše. Doufám, že se budu moct spolehnout na vaše mlčení."

"Dám vám své čestné slovo, že nic nevyzradím."
"vstoupíme tedy tajně a tiše k ní - ona bude spát - nebude nic slyšet položím jí šátek namočený do chloroformu na obličej dvě minuty postačí - a pak ji odneseme cestou, kterou vám ukážu, dolů do sklepení."
"Dobře! Výborně! A pak?"
"Ostatní se rozumí samosebou."
"Snad přece ne."
"Necháme ji hladovět, až svolí."
"A zemřeli raději hladem?"
"Nesmysl! Hlad bolí!"
"Avšak jsou přece případy "
"No, pak 'žízeň bolí ještě víc. Nebo snad ještě pochybujete?"
"Je to přece jen nebezpečné."
"Já si to nemyslím."
"Svolí naoko, ale pak vše vyzradí."
"Ne. Nepustíme ji dřív, dokud se nezaručí, že bude celý svůj život mlčet."
"Bah! Takové vynucené slovo nemívá žádnou platnost."
"U Marion ano. Je to charakter."
"Dobrá. Dejme tomu, že své slovo dodrží. Ale co kdyby nám provedla kousek, kdyby - - "
Odmlčel se. Starý se ptal:
"No? Kdyby?"
"Kdyby si zařídila vše tak, aby ani nemusela své slovo rušit?"
"Jak by to mohla dokázat? Bude rozhodně nucena slíbit mlčenlivost."
"Ale jeden případ přece je, na který -jak se zdá - jste nepomyslel."
"Co by to bylo? Promyslel jsem už vše."
"Případ, že by si něco udělala."
Starý sebou trhl.
"U všech čertů!" řekl. "To by se od ní dalo čekat!"
"Že ano? Vždyť jste ji sám nazval vzdorovitou."
"Ano, je taková, byla by opravdu schopná zmařit nám tímto způsobem celý náš plán."
"Nesmíme tedy rozhodně strunu příliš napínat."
"No, ale pak je prostředek, aby přece byla přinucena, že svolí."

"Na to jsem opravdu zvědavý."
"Necháme ji nejdřív několik dní hladovět, a pak - - " Nebylo pro něho přece jen tak snadné, aby tento nápad pronesl. Zajíkal se, ale pak pokračoval:
"A pak no, pak vás k ní na několik hodin zavřu." Hrabě zvedl hlavu.
"Safra!" řekl. "Mne samotného? S ní?" "Ano."
"Samozřejmě, že potmě!" "Ano."
"A myslíte, že Marion pak - - "
"Ostatní je vaše věc. Nejste přece chlapec. Až zase otevřu, opustíte sklepení jako muž a žena." "Kapitáne, tento nápad je hezký, ale ďábelský!" "Copak vy jste anděl? Ach ! Slyšel jste něco?" "Hm! To byl vzdech!" .
"Ano. Vy jste to tedy také slyšel? Domníval jsem se, že se mýlím. Snad přece nebude - - "
Vytáhl z kapsy revolver, popadl svítilnu a obrátil se k tajnému východu, který byl otevřený. Neviděl nic podezřelého. Vyšel ven a posvítil si na schody - nikde nic. Seběhl rychle ze schodů a svítil do všech koutů a rohů. Nikde nenašel nic,

co by ho znepokojilo. Vrátil se tedy.
Když opět vstoupil do Rallionovy ložnice, tento už vstal, rozsvítil lampu a prozkoumával tajný vchod.
"Ach, tak to tedy je!" řekl a pokyvoval hlavou. "Tady jsou tajné dveře?"
"Které se nám teď můžou velmi dobře hodit," řekl starý. "Ale proč jste vstával?"
"Protože jsem nemohl vědět, co se přihodí. Viděl jste něco?"
"Ne. Buď jsme se mýlili - - " "Ne. Slyšel jsem to zcela zřetelně."
"Byl to tedy proud vzduchu. Živá duše nemá o těchto schodech tušení. Přesto však z opatrnosti zavřeme."
Zavřel a pak pokračovali ve své tajné rozmluvě. Kapitán se ptal:
"Považujete tedy můj návrh za ďábelský?"
"Trochu."
"Ale praktický?"
"Praktický a - zajímavý."

Bude nucena svolit. Myslím, že jste už vyrostl na takovou úlohu."
Rallion se ošklivě ušklíbl a řekl:
O tom ani nepochybujte, i když se zdá, že mne nepovažujete za zmužilého člověka."
,Bah! K tomu není třeba zmužilost. A až se vzdá odporu, bude se smět ze své cesty zase vrátit."
"Ale jak chcete zařídit, aby se věřilo, že odjela?" Nic jednoduššího není. Dáme v noci zapřáhnout a odvezeme Marion na nádraží."
Rallion na něho tázavě pohlédl a řekl:
"Nerozumím vám."
"No, do kočáru nevstoupí Marion, ale někdo jiný."
"Ach, už tuším!"
"No? Kdo tedy?"
"Baronka."
"Takje."
"Bude tedy také zasvěcena do tajemství?"
"Jenom to nejnutnější."
"Ale klam se přece pozná."
"Asi sotva, je tma."
"Kočí"
"Nepotřebuji vozku. Vezmu malý kočár a pojedu sám."
"Ale sluha uvidí, když bude baronka vystupovat."
"Dovedu už tomu předejít."
"A musíte se s baronkou vrátit!"
"Nikoliv. Zavezu Marion na nádraží a pak se vrátím sám."
"Jak to chcete zařídit?"
"Docela jednoduše. Nechám baronku vystoupit, jakmile budeme ze zámku, a ona se potmě tajně vrátí sama."
"To je chytrost! Ano, ano, tak to musí být. Ale kdy se to stane?"
"Pokud možno brzy. Spor, který jsem měl s Marion, mne naplňuje obavou, zeji nemohu důvěřovat."
"Tedy nejlépe ještě dnes v noci?"
"Na to je už pozdě. Musím přece o tom promluvit také s baronkou."
"Tedy zítra?"
"Ano. Zítra zcela jistě."
"V kolik hodin?"
"To teď ještě nelze říct. Přijdu pro vás."
"Sem?"

"Samozřejmě!"
"Stejnou cestou?"
"Ano.
"Dobrá! Smím si zatím tuto cestu trochu prohlédnout, kapitáne?"
Tázaný svraštil obočí, tvářil se nadmíru podivně a řekl:
"Bude lépe, počkáteli, až vám sám toto tajemství odhalím."
"Dobrá! Jak si přejete."
Přitom si však v duchu umínil, že bude hned pátrat, jakmile starý odejde.
Kapitán mu podal ruku a řekl:
"Pro dnešek tedy dost. Nebo se snad chcete ještě na něco zeptat?"
"Nikoliv."

"Dobrou noc tedy!"
"Dobrou noc!"
Kapitán otevřel a vyšel otvorem z pokoje. Venku desku zase zastrčil a poslouchal.
"Je zvědavý," šeptal si s úsměvem. "Nebude čekat, bude chtít ihned vyšetřovat. Ale, chlapečku, tentokrát se ti to nepodaří!"
Starý kapitán docela potichu zastrčil závory a pak spokojeně řekl:
"Tak! Teď ať se namáhá!"
Šel zvolna po úzkých schodech dolů.
Richemonte hádal správně. Rallion ve své ložnici stál u tajného východu a naslouchal.
"Už jde!" myslel si. "Kdo by to tušil, že je tady tajný vchod! Tento zámek je opravdu naprosto tajemné a záhadné hnízdo. Ten, kdo ho vystavěl, nebyl hlupák!"
Vzal na sebe nejpotřebnější oblečení a vrátil se k tajným dveřím..
"Odstrčil desku nalevo, viděl jsem to dobře," řekl. "Zkusím to, zda to také dokážu."
Ale mohl dělat, co chtěl přece se mu nepodařilo dveře odstrčit.
"Prohnaný chlap!" bručel si mrzutě. "Venku jistě bude zvláštní zámek. No, zítra se mi naskytne příležitost, abych si to prohlédl!"
292

XXIII.
Muller, když starý kapitán prve nahoře zmizel, se plížil tiše, docela tiše za ním. V duchu si přiznal, že se odvažuje mnoho.
"Jedná se o Marion," myslel si. "V její záležitosti jde k Rallionovi. Musím slyšet, co se děje."
Šel tedy po schodech nahoru, svítilnu schoval do kapsy. Nahoře spatřil před sebou světlý paprsek. Dřív však se přesvědčil, že schody vedou ještě výš.
"Do druhého patra," myslel si. "To bude dobrý úkryt při ústupu, kdyby bylo třeba rychle zmizet. Musím si to zapamatovat."
Plížil se dál a došel k otvoru, který kapitán nechal za sebou otevřený. Napjal sluch, slyšel hlasy. Poznal Richemonta a Ralliona.
Muller se skrčil, abys měl ucho u samého otvoru a rozuměl každému slovu, které bylo uvnitř proneseno. Dozvěděl se tedy, jaké úklady Marion hrozí. Nejraději by vrazil dovnitř, aby jim rozbil pěstí hlavu, ale musel přemoci svůj hnus, aby nevykřikl.
Slyšel také o návrhu, že Rallion má být zavřen s Marion. To bylo pro jeho svědomí přece jen mnoho. Ruka, v které držel svítilnu, sebou bezděky trhla. Dotkl se jejího plechového víčka a spálil se. Vtom zasyčel bolestí. Byl to ten tichý vzdech, který nemohl utajit.
Oba uvnitř to slyšeli. Muller ještě zaslechl slova:
"Aj! Slyšel jste něco?"
"Hm! Bylo to jako vzdech," odpověděl Rallion.
Bylo třeba rychle ustoupit.
Rychle jak jen mohl, aby se neprozradil hlukem, běžel
293

Muller ke schodům. Ale místo, aby šel dolů, prchal po schodech nahoru do druhého patra. - A to bylo jeho štěstí. Sotva měl za sebou šest nebo osm schodů, přišel starý a svítil si dolů, dokonce sešel i ze schodů, aby si dole posvítil.
Müllerovi zbylo dost času, že mohl vylézt výš a nahoře vytáhl svítilnu, aby se přesvědčil, kde je.
Viděl, že nemůže dál. Schody končily u zdi.
"Dobrá!" myslel si a schoval svítilnu opět do kapsy. "Nadešel rozhodující okamžik! Teď je všechno jedno. Přijdeli kapitán také sem nahoru, spatří mne a budeme spolu muset zúčtovat."
Vytáhl revolver, ale záhy poznal ke svému uspokojení, že nebude zbraň potřebovat. Starý se vracel a šel přímo k Rallionovi, aniž ho napadlo, aby ve svém pátrání pokračoval i nahoře.
"Bohudík!" myslel si Muller a spokojeně si oddychl. "Nebudu se vrhat střemhlav do nebezpečí. Slyšel jsem dost. Kéž by dal Bůh, aby mi zbylo ještě tolik času, abych mohl Marion varovat."
Šel potichoučku ze schodů až na chodbu, která vedla do zahradního pavilónu. Zastavil se a vytáhl opět svítilnu. Odtud vedly různé tajné chodby všemi směry budovy.
"Marion má tedy ve své komnatě také takový tajný vchod," šeptal si. "Vyplývá to ze slov starého. Vrátit se zahradou do mé světnice a pak jít k Marion, abych ji probudil a varoval, to by bylo nápadné a trvalo by to dlouho. Zatím by oba muži

mohli být dávno u ní. Jsem nucený použít tajné dveře. Ale jak je nalézt?"
Svítil si kolem a uvažoval.
"Tady tyto schody budou asi pravé," myslel si. "Vedou směrem, kde je pokoj Marion. Zkusím to."
Svítil si na cestu a mohl se velmi rychle pohybovat. Nemohl vyslechnout další rozhovor obou pánů, a proto myslel, že Marion má být zavřena už dnes.
V prvním patře zpozoroval úplně tajný otvor, jako byl ten, který vedl do Rallionovy ložnice. I tady byly závory, nebyly však zastrčené, ale odstrčené.
Schoval zase svítilnu do kapsy a naslouchal.
Uvnitř se nic neozvalo. Odstrčil zvolna dřevěnou desku. Dala se pohybovat, aniž by způsobila nejmenší hluk. Prostrčil hlavu otvorem a poznal, že je v úplně tmavé místnosti.
294

Pak se skrčil a vstoupil, vytáhl svítilnu, otevřel ji a opatrně si posvítil.
"Bohudík!" šeptal si spokojeně. "Je to Marionin pokoj. Našel jsem ho, vedle má ložnici."
Zastrčil zase za sebou tajná dvířka a cítil, jak se jeho srdci ulehčilo. Když se nalézal u baronesy, nemohlo se jí nic přihodit.
Otevřel opatrně svítilnu a rozhlédl se. Jeho oko padlo na hedvábný slunečník, který visel u dveří.
"To se m'i dobře hodí," myslel si. "Prozradí mi jejich příchod."
Vzal slunečník a opřel ho o dveře tak, aby upadl, kdyby se otevřelo. Tím vznikne hluk, který prozradí jejich přítomnost.
"A teď k ní!"
S touto myšlenkou se blížil ke vchodu do ložnice. Ložnice byla oddělená jen portiérou,. Dveře byly na léto odstraněny. Stál už u portiéry, když ho napadlo:
"Běda! Vždyť jsem si sundal hrb! Tak mne nesmí ani spatřit!"
Ohlédl se. Na křesle něco leželo, kus prádla nebo šatstva. Ani se nedíval, co to bylo, a strčil si to vzadu pod vestu. Teprve pak rozhrnul portiéru a potichu vstoupil.
Tady ležela vroucně milovaná, zbožňovaná - a spala! Z hlavy jí splývaly dva dlouhé copy. Klidně oddychovala. Její tváře byly lehce zarudlé.
Miiller se obrátil a uchopil hedvábnou přikrývku.
"Baroneso!"
Ani se nehnula.
"Milostivá slečno!"
Ani to nemělo žádný úspěch.
"Slečno! Marion!"
Zatáhl silněji. Pohnula se. Bezděky se obrátil a zcela proti své vůli k ní. Krásné, plné rámě se vynořilo zpod přikrývky, bělostné, jako by bylo z nejčistšího, nejlesklejšího alabastru. Miillerovi bylo tak, že by se nejraději sklonil a tuto ruku políbil.
"Neslyší!" myslel si. "Jak se poděsí! Ale schpvámli svět1 lo, lekne se ještě víc!"
Blížil se k hlavě, vzal přikrývku a tiše, tichounce jí zase rameno přikryl. A teprve pak, když jí bylo vidět pouze hlavu, se ústy přiblížil k jejímu uchu a šeptal:
"Baroneso Marion!"
296

Otevřela zvolna oči, chvilku je na něho upírala a pak je zase zavřela.
Nepozoroval na ní zděšení, naopak, na její sličné tváři se objevil lehký, blažený úsměv.
Myslela snad, že jen sní? Zajisté!
,Milostivá slečno! Prosím, probuďte se!"
Teprve teď se zachvěla.
Její oči se otevřely veliký, zděšený pohled upřela na vetřelce - ale nevykřikla ani se neozvala, jenom si stáhla přikrývku až přes bradu. Procitla úplně a poznala ho.
"Odpusťte, baroneso!" šeptal jí rychle. "Hrozí vám veliké, hrozné nebezpečí a musel jsem přijít, abych vás varoval."
"Monsieur Muller!" zvolala, ale ne nahlas -jenom tak tiše, jak on sám mluvil.
"Ano, to jsem já! Prosím, odpusťte mi!"
"Bože! Nechápu vás! Jděte!"
"Ne, ne! Musím zůstat! Nejde to jinak. Chtějí se vás zmocnit!"
Teprve teď se zdálo, že začala chápat.
"Prosím, zhasněte!" prosila rychle.

Zavřel svítilnu a schoval ji do kapsy.
"Teď se posaďte vedle na židli a mluvte!" poručila mu.
Postavil si židli až k jejímu lůžku, posadil se a řekl:
"Bohudíky, že se mi podařilo přijít ještě v pravý čas! Chtějí vás uvěznit!"
"Uvěznit? Kdo?"
"Kapitán a Rallion."
"Proč?" ' "Aby vás donutili, abyste se provdala za Ralliona!"
"Kdo to říká?"
"Tajně jsem je vyslechl."
"Můj Bože! Zmocnit se mne! Snad tajně?"
"Ano!"
"Ach! Sem přece nemohou! Dveře jsou zastrčené závorou!"
"A já jsem se sem nedostal?"
"Ach ano! Monsieur Muller, jak jste to mohl udělat?"
"Váš pokoj má tajný vchod!"
"To není možné!"
"Moje přítomnost tomu přece nasvědčuje... Jak bych se sem mohl dostat, když jste dveře zavřela?"
"To je pravda! Jaké to místo! Jaký to byt! Ale kdy se mne Cntějí zmocnit?"
297

"Ještě tuto noc, co nejdřív, hned! Snad jsou už tak blízko, že by nás slyšeli, kdybychom mluvili hlasitěji."
"Spasiteli můj! Co mám dělat?"
"Nic! Prosím, abyste zůstala ležet! Jsem tady, abych vás chránil."
"Ach, když jsem varována, už se nebojím. Máte snad u sebe zbraň?"
"Ano. Revolver."
"Dobrá! Ale co tomu řeknou, když vás u mne najdou, monsieur Mullere?"
"Nic, docela nic! Můžete jen říct, že jsem přišel, abych vás varoval."
"Ó ne, ne! Oni řeknou - "
Zarazila se. Kdyby bylo světlo, mohl by vidět těžký ruměnec, kterým se pokryla její tvář. Ale přece uhodl, co chtěla říci. Proto ji rychle přerušil:
"Nikoliv, milostivá slečno! Dokáži jim, že tady jsem teprve dva okamžiky. Dokáži jim, že jsem nepřišel dveřmi, ale tajným vchodem. Dokáži jim, že jsem je poslouchal a že tady mohu být jedině proto, abych vás varoval."
Zdálo se, že ji tato slova uklidnila.
"Mohl byste to dokázat?" ptala se, a když přisvědčil, pokračovala:
"Dobrá! To stačí! Kde je ten tajný vchod?"
"V salónku, mezi krbem a dívaném."
"Děkuji! Prosím, jděte trochu dál!"
Poslechl a slyšel, že se zvedla, aby vstala z lože. Slyšel její lehké kroky a šustot šatstva. Pak zůstala stát nedaleko něho.
"Chtějí mne překvapit," šeptala, "ale zatím to budou oni sami, kdo budou překvapení. Proto nesmím rozsvítit lampu. Ale neměl jste v ruce svítilnu? Mohl byste ji na okamžik otevřít, aby se pokoj rychle osvětlil?"
"Ano!"
"To je dobře. Ale zůstaňme potmě. Bylo by jen dobře, kdybychom poznali, až přijdou vchodem!"
"Uslyšíme to. Postavil jsem tam váš slunečník tak, že ho shodí, až budou vstupovat. A to určitě uslyšíme, milostivá slečno."
"Jsem tedy spokojená. Vím teď vše, co je pro první chvíli nutné, a teď si můžeme klidně vyprávět dál. Prosím, pojďte, sedněme si tady na pohovku."
298

Muller poslechl. Pohovka byla malá a sotva určená pro dvě osoby Stiskl se skromně na kraj, aby se jí nedotkl, ale ona
Nechtěl byste si sednout blíž, monsieur Muller? Smíme přece mluvit jen docela potichu a to by nebylo možné, jsteli ode mne tak daleko."
Poslechl, pokud mu skromnost dovolovala.
"Ještě blíž!"
Cítil, že hledá jeho ruku. Sklonila se k němu a řekla:
"Ještě blíž! V nynějším postavení není nutné brát ohled na přikré pravidla úcty. Tak, teď sedíme dost blízko a můžeme se šeptem dorozumět!"
Její teplé dotknutí na něho působilo jako elektrická jiskra. Když mluvila, cítil její dech. Jaká to důvěra! Věděla, že ji miluje, vždyť se jí z toho vyznal, a přece ho prošila, aby byl u ní tak blízko! Cítil se šťastný jako ještě nikdy předtím.
Vytáhla opět ruku z jeho ruky a začala se vyptávat.

"A teď, prosím: jak jste se dostal k tomuto tajemství, monsieur Mullere?"
"Slyšel jsem, jak se domlouvali."
"To jste mi už řekl. Ale kde?"
"V Rallionově pokoji."
"Jak jste se tam dostal?"
Několik okamžiků váhal, proto se ptala:
"Je to tajemství?"
"To nemohu popřít. Je to docela nanejvýš důležité tajemství."
"O kterém mi nemůžete říct?"
Ačkoliv mluvila tiše, znělo to z jejích rtů přece jen jako výčitka.
"Přál bych si, abych vám směl říct vše!" odpověděl.
"Vy tedy nesmíte?"
"Ne."
"A přece si musíte říct, že vám v tomto okamžiku projevuji důvěru, že ani větší být nemůže!"
"Baroneso, přiznávám se, že se cítím hluboce pokořený! Ale tato tajemství nejsou mým výhradním vlastnictvím!"
"To je ovšem důvod. Povězte mi tedy alespoň tolik, kolik smíte říct!"
"Chci udělat vše, co smím: povím vám, že jsem nepřišel do tohoto zámku pouze s tím úmyslem, abych byl učitelem vašeho bratra."
299

"To je pro mne veliké překvapení! Vy tedy máte ještě jiné úmysly?"
"Ne, jenom ještě jeden: pozoruji kapitána."
"Ach! Vy jste přišel, abyste ho pozoroval! Z toho soudím, že vlastně nejste vychovatel, ale něco jiného."
Tento obrat mu byl velice nepříjemný. Umínil si, že raději bude lhát, než aby se ukázal ve špatném světle. Proto se ptal:
"Co bych tedy byl?"
"Snad policista," odpověděla váhavě.
"Nikoliv, milostivá slečno, nejsem policista. Jsem skutečně takový, jakého mne znáte. Ale mám přítele, který mne prosil, když se dozvěděl, že jsem tady přijal místo, abych se vyptal na jisté poměry."
"Smím vědět, jaké to jsou poměry?"
"Týkají se rodiny, kterou kdysi kapitán přivedl a uvrhl do velmi velikého neštěstí. Ta.to rodina tím dosud trpí a mým úkolem je vypátrat, neníli možná změna, zlepšení!"
"Pak ovšem vidím, že nejste sám vlastníkem svého tajemství. Musíte být diskrétní a já na vás nesmím naléhat."
"Děkuji vám z celého srdce, milostivá slečno! Musím se však obávat, že vaše důvěra, která mne činila tak šťastným, je teď otřesena?"
"Ne. Důvěřuji vám jako dosud. Tady je má ruka."
Podala mu ruku, kterou zvedl ke rtům a políbil ji. Pak pokračoval:
"Kapitán je nebezpečný člověk. Pozoroval jsem, že zamýšlí něco zlého s osobou, o kterou se musím zajímat a proto jsem pozoroval každý jeho krok. Tak jsem se dozvěděl, že tady v zámku jsou tajné schody a tajné dveře."
"O tom jsem neměla ani tušení."
"Tušil jsem to hned v první hodině svého zdejšího pobytu a netrvalo to dlouho a znal jsem toto tajemství. Dnes se mi naskytla příležitost, že jsem mohl kapitána stopovat tajnou chodbou. Šel k Rallionovi."
"A také tajnými dveřmi?"
"Ano."
"Zná tedy také Rallion tato tajemství?"
"Zčásti ano!"
"Bože, tady je tedy Člověk ve dne v noci obklopený tisícerým nebezpečím, které ani nezná!"
"Jsou oči, které nad vámi bdí!"
300

Vaše! Ano, vím to, a to mne uklidňuje. Ale smím se snad dozvědět, kdo je ta osoba, o kterou se tak zajímáte?"
"Mister Deephill, Amerikán."
"Ten? Znáte ho?"
"Teprve odtud."
,"Ale jak tedy s ním můžete tak cítit, že vás to přimělo i k"tomu, abyste stopoval kapitána?"
,Dozvěděl jsem se, že kapitán chce Amerikána zavraždit."
Zavraždit? Můj Bože! Mluvíte vážně?"

"zajisté! Kdyby mne nebylo, byl by mister Deephill už včera mrtvý!"
"Ježíši! Slyším dobře? Snad si nemyslíte, že kapitán měl prsty v tom železničním neštěstí?"
"Pohříchu je to tak! Vždyť jsem vám už pár věcí řekl. Kapitán je váš příbuzný, ale to mi nevadí, abych vám řekl, že je to největší zlosyn a ničema na světě!"
"Vždyť jsem vám už řekla, že se ho obávám a že si ho ošklivím! Vaše upřímnost mne tedy nikterak neuráží. Smím se dozvědět, zda Amerikán tuší, že se od kapitána nemůže nadít ničeho dobrého?"
"Varoval jsem ho. Nemohl jsem s ním sice mluvit otevřeně, ale jen jsem mu to naznačil."
"Přítomnost pana Deephilla si vůbec nemohu vysvětlit. Nikdy jsem o něm neslyšela, neznala jsem ani jeho jméno. Co tedy v Ortry asi chce?"
"Mohu vám to vysvětlit, očekává se totiž válka s Německem"
"Tedy opravdu? Myslíte, že je pravda, co se povídá?"
"Ano. Francie, to znamená Napoleon, chce válku a bude tedy válka. Mají být zřízeny dobrovolnické, fřanktireurské sbory. Kapitán v tom hraje vynikající úlohu. Jen nevím, jak daleko je v tom zainteresovaný jeho zájem, vím jen, že potřebuje značné částky, aby tuto úlohu rozluštil. Kapitán se za tím účelem spojil s tímto Amerikánem."
"A ten mu má dát peníze?"
"Ano. Projevil k tomu ochotu. Teď přijel, aby složil peníze. Kapitán dostal zprávu o jeho příchodu, věděl i kterým vlakem přijede. Jedná se o milióny. Deephill má ovšem v úmyslu uzavřít obchod. Očekává kapitál i s úroky. Ale co kdyby se mu nemusel vrátit ani kapitál, ani úroky?"
"Můj Bože! Snad nemyslíte !"
301

"Myslím, že by bylo velice výhodné, kdyby se někdo mohl stát milionářem, aniž by musel podpisovat smlouvy nebo jiné listiny!"
"A to by mohlo být jenom v tom případě, kdyby - "
Marion váhala dopovědět. Tato myšlenka pro ni byla příliš hrozná, než aby ji mohla tak lehce vyslovit.
"No, co jste chtěla říct, slečno?"
"Nemohuto říct! Bylo by to hrozné!"
"A přece je to pravda! Jak jsem už řekl, znal vlak, kterým přijede. A tento vlak měl být vykolejen."
"Bože! A to se také stalo!"
"Bohužel! Doufalo se, že Amerikán bude mrtvý. V tom případě bylo velmi snadné vzít mrtvému tobolku."
"Bohudík, že se to nepodařilo!"
"Tento plán vyšel z kapitánovy hlavy. Tři jeho lidé ho měli provést!"
"Víte to jistě?"
"Slyšel jsem dva z těchto mužů, jak se domlouvali. Pohříchu jsem neslyšel tolik, abych poznal jejich úmysl. Zjistil jsem jen, že má být Amerikán zavražděn a oloupen. O vykolejení vlaku jsem ani netušil, až teprve samo neštěstí mi otevřelo oči."
"To je hrozné! Strašné! Zajisté teď učiníte na kapitána oznámení?"
"Přála byste si to?"
"Copak nemusíte?"
"Vlastně bych měl... Ale znám vaši rodinu... A kromě toho mám i jiné důvody, abych počkal. Trestu přece rozhodně nemůže ujít."
Marion mlčela.
Co slyšela, bylo tak hrozné, že potřebovala delší čas, aby se vzpamatovala. Pak řekla:
"Ale Deephill je tady stále v nebezpečí."
"Byl varován!"
"Kapitán ho usmrtí, aby mu vzal peníze."
"To se nestane tak rychle. Amerikán při sobě nemá hotové peníze. Chtěl mu zaplatit poukázkami, které však dosud nepodepsal. Bez jeho podpisu nemají žádnou cenu, a dokud je nepodepíše, nehrozí mu nebezpečí."
"Ví o tom?"
"Opakuji, že dostal výstrahu. Budeli dbát mé výstrahy,
302

nemůže se mu nic stát. To tedy byla záležitost, pro kterou jsem nespustil kapitána z očí. Dnes večer jsem zpozoroval, že se chystá do podzemních chodeb, a tak jsem ho následoval."
"Můj Bože! Smíte se vydávat do takového nebezpečí?"

Miiller cítil, že její ruka spočinula na jeho rameni. Tyto obavy ho naplnily šťastným zadostiučiněním.
"Odvaha není pro mne tak veliká, jak si snad myslíte," odpověděl.
"Ale kdyby vás zpozoroval!"
"Jsem ozbrojený. Nebojím se ho. Když jsem se tedy ubíral za ním, viděl jsem, že šel k Rallionovi. Vyslechl jsem pak část rozhovoru, který spolu měli."
"A tento rozhovor se týkal mne?"
"Ano."
"Co si povídali?"
"Kapitán říkal, že se zdráháte promiňte, milostivá slečno, ale musím se o tom zmínit že se zdráháte svolit k sňatku s Rallionem."
"Ano, má pravdu. Chtějí mne k tomu Rallionovi upoutat. Proč, to nevím. Chtějí mne docela nutit, ale já se jim postavím na odpor."
"Tento odpor chtějí zničit."
"Tím, že mne oloupí o svobodu?"
"Ano. Chtějí se sem dostat, až budete spát, a omámit vás chloroformem."
"Hrůza!" řekla a lehce se zachvěla.
"Pak nebudete moct mluvit, nebudete moct volat o pomoc, nebudete se moct bránit. V tomto stavu vás odnesou do vězení."
"Znáte to místo?"
"Myslím si, kde to bude."
"A přece vám říkám, že ani tím nedosáhnou svůj účel. K jejich úmyslům rozhodně nepřistoupím."
"Nechají vás o hladu a žízni."
"Umřu tedy hladem."
"O tom se také mluvilo. Ale pro ten případ si domluvili Prostředek, který
Zarazil se. Marion se ptala:
"Jaký prostředek?"
,Je to nejen bezbožné, ale ještě horší. Jsem nucený vám
303

říct i to. Kdyby hlad a žízeň zůstaly bez účinku, chce kapitán svého přítele Ralliona zavřít k vám."
Nastala pomlčka. Marion mlčela, neodpověděla. Slyšel hluboký vzdech. A teprve po delší době šeptala:
"Kdo by si něco takového pomyslel! Jaká to hrůza! Copak mohou být skutečně lidé, kteří by byli schopni takové hanebnosti? Monsieur Mtillere, jak velikým, velikým díkem jsem vám zavázaná!"
Hledala potmě jeho ruku a srdečně ji stiskla. Míiller by ji nejraději objal, ale přemohl se a řekl prostě:
"Tady je dík už obsažený v činu, milostivá slečno. Jsem šťastný, že vám smím posloužit."
"Ale jaké služby mi prokazujete, jak veliké, nesmírně veliké služby! Můj Bože, jak hrozné, jak strašné by bylo, kdyby se těmto dvěma lidem podařilo provést, co zamýšleli! Ale vždyť by se přece poznalo; že jsem zmizela!"
"Kapitán chtěl říct, že jste odjela."
"Ach, jaká to prohnanost! Ano, je schopný všeho. A myslíte, že teď přijdou?"
"Ano. Co jsem slyšel, to mne opravňuje k'této domněnce." l
"Ať tedy jen přijdou. Poslouchejte! Neslyšel jste nic?" y
"Ne."
"Jako by se v předním pokoji něco ozvalo."
Poslouchali, ale nebylo nic slyšet.
"Nebylo to nic," šeptal. "Do pokoje nemohou, aniž by ne shodili slunečník." ',
"Jak se polekají, že mne spatří připravenou! Ale vy, mon l sieur! Musíte se ukázat a tím ztratíte hned své místo!" l
"Toho se neobávám. Právě ta okolnost, že vím o jejich tajemstvích, vydává kapitána do mých rukou."
"Ale budou se vás chtít zbavit."
"To se jim nepodaří. Půjdu, až sám budu chtít."
"Ale pak budete stále v nebezpečí."
"Nebojím se ho. Udělal jsem potřebná opatření. Starý se bude chránit, aby mi usiloval o život."
"Jste si tím jistý?"
"Ano. Nechtěl jsem o tom mluvit, ale abych vás uklidnil, řeknu vám, že kapitán zastřelil ředitele továrny."
"Svatý Bože! Je to možné? Ředitel byl přece sebevrah!"
"Ba ne. Byl jsem svědkem vraždy. Byl jserr\ při tom."

"Nebesa! To je mnoho, velmi mnoho, co se tady doji
304

zvídám. Skoro bych myslela, zeje to jenom sen. Vypravujte mi to!"
Miiller jí řekl, co věděl o vraždě, pokud uznal za vhodné. Byla dojatá a chvěla se hrůzou.
"To je peklo, v kterém se nalézám!" řekla. "A vy jste to neudal?" Mrtvý by se tím nevzkřísil."
"Ale vrah by neušel trestu."
"Neujde mu ani tak. Mám důvody, abych ještě veřejně nevystupoval."
"On tedy ví, že o této vraždě víte?"
"Ano."
"Ale to vás teprve uvádí do nebezpečí."
"Nikoliv. Mam jeho podpis. Staneli se mi něco, bude tento podpis předložen a on se bude chránit, aby proti mně nic nepodnikal."
"Ale jsou tajné jedy."
"Jsem opatrný."
"Může se zmocnit vaší osoby a zavřít vás právě tak, jakto chce udělat mně."
"To je ovšem pravda, ale mám se na pozoru, a pokud se už nestalo, udělám opatření, abych opět získal svobodu, kdyby se mu podařilo dostat mne do své moci."
"Jak to chcete udělat?"
"Znám někoho, kdo by mne vysvobodil."
"Opravdu? Ale ten někdo by musel také vědět, kde je vaše vězení!"
"Tak je."
"Musel by tedy znát také podzemní chodby a sklepení."
"Ano. Tak je."
"Jakže? Vy tady máte důvěrníka?"
"Ano. Přejete si vědět, kdo to je?"
"No ovšem! Ano! Znám ho?"
"Ano, znáte ho. Je to sběratel doktora Bertranda."
Marion byla nanejvýš překvapená.
"Ten Ach, ten!" zvolala. "Ten, který zachránil moji Nanon z vody!"
"Ano, ten."
"Vy se s ním tedy znáte?"
"Zajisté. Vždyť jsme spolu byli na parníku. Setkal jsem se s ním pak tady v lese - a jemu mohu děkovat za to, že jsem vnikl do kapitánových tajemství."
305

"To je podivné! To je podivné!" "Kdybych zmizel, udělá všechno, aby mne zachránil." "Můžete mu důvěřovat?" "Mohu se na něho úplně spolehnout." "To je opravdu zvláštní! Také Nanon se s ním setkala v lese. I ona, jak se zdá, k němu chová neobyčejnou důvěru. Víte, kde se teď nalézá?"
"Ano."
"Ó, to asi budete stěží vědět!"
Kdyby bylo světlo, viděla by, že se usmíval. Řekl:
"Je s Nanon v zámku Malineau."
"Skutečně! Víte to!"
"Sám mi to řekl."
"Pak se s ním znáte určitě dobře."
"Jsme skoro spojenci. Řekl jsem vám už, že jsem vykopal hrob vaší matky. On byl tehdy se mnou."
"Ten monsieur Schneeberg?"
"Ano. A pak také viděl vaši matku."
"Opravdu? Ach! Kdy?"
"Zjevila se nám, aby nám hrozila."
"Byl to její duch."
"Nikoliv. Milostivá slečno, opakuji vám, že jsem sám přesvědčený, že vaše matka dosud žije."
"Myslíte, že byla tady dole zavřená?"
"Ano."
"To je hrozné! Příšerné! Ale viděli jsme ji ve věži. A vy jste ji pak viděl znovu. Vždyť by tedy měla příležitost, aby opět získala svobodu."
"Hm! Mám zato, že nechce."
"Že nechce? To si nemůžete myslet!"
"Ale spíš si myslím, zeje v zajetí zcela dobrovolně."
"Ne, to přece není možné!"
"Ale ano! Je prostředek, aby taková bytost byla donucena, že se zřekne světa a

všeho."
"Neznám žádný takový prostředek."
"Jsou takové. Například mateřská láska."
"Jakto?"
"Řekne se matce, že její dítě bude zabito, že je může zachránit pouze tím, zemřeli naoko sama."
"To by bylo strašné, ale proč raději neumře doopravdy? Proč ji nechávají žít?"
306

"To asi musí mít své důvody, i když dosud jasně nevím, jak bych si je vysvětlil."
"Monsieur Mullere, čím déle poslouchám, tím spíš si musím myslet, že můžete mít pravdu. Ale myšlenka, že moje matka ještě žije, je tak nesmírná, že ji skoro nemohu pochopit."
"Pro mne je to skoro jisté."
"Pak by byl kapitán opravdový ďábel!"
"To také je. Mám například tušení, že tady dole jsou vězni, kteří už dlouhá, dlouhá léta neviděli slunce."
"To je strašné! Ale, monsieur, jeli pravda, že moje matka ještě žije, pak je mou nejsvětější povinností, abych ji zbavila pout, v kterých úpí."
"To jsem si sám už uložil."
"Děkuji vám! Jste neobyčejný, nevšední muž. Myslíte, že se vám to podaří?"
"Doufám."
"A přece nesmím tuto úlohu svěřit pouze vašim rukám. Dovolíte mi, abych jednala s vámi?"
"Ó, s radostí!"
"Dobrá tedy - buďme spojenci a důvěrníci! Tady je má ruka. Spojme se proti kapitánovi. Prosím, slibme si to!"
"Ruku na to, milostivá slečno! Vaše pomoc pro mne bude velice výhodná."
"Přála bych si to a také v to doufám. Především záleží na tom, abychom se dozvěděli, jeli ten zjev ve staré věži duch nebo člověk."
"Jsem už přesvědčený, že je to člověk."
"Ale já se o tom chci také přesvědčit!"
"Už byste se přesvědčila, kdybyste mi dovolila po té bouřce, abych šel za domnělým duchem!"
"Ano, dopustila jsem se této chyby, ale tehdy jsem ještě nevěděla, co vím teď. Musíme to napravit. Ale jak?"
"Je jen jediná možnost: musíme toho ducha vyhledat."
"Zajisté! Musíme se dostat do těch podzemních místností, a to co nejdřív."
"Stane se to, jen co se sběratel bylin zase vrátí."
"Proč?"
"Slíbil jsem mu, že na něho počkám."
"Kéž byste to nesliboval! Teď, když si musím myslet, že moje matka dosud žije, bych nechtěla ztrácet ani okamžik."
307

"Musím vás však přece prosit o trpělivost, potřebuji pomoc svého spojence. Bez něho se nesmím odvážit, abych se vydal do těch sklepení. Jsou tam nebezpečí, o kterých nikdo nemůže mít předem tušení. Jedinec se tam může snadno ztratit, ale přítomnost druhého ho může zachránit."
"Dobrá! Musím se tedy podrobit, protože vaše důvody uznávám. Ale co asi vlastně vede toho monsieur Schneeberga k tomu, že se zajímá o zámek Ortry tak, že se vrhá i do nebezpečí?"
"Snad přátelství ke mně, snad také nepřátelství k Rallionovi."
"K Rallionovi? Co mají spolu?"
"Utkal se už s oběma hrabaty, byli při torn oba poraněni."
"Poraněni? Nestalo se to kosou?"
"Ale ne. To bylo Schneebergovým nožem."
"Zase nové tajemství!"
"Ano, milostivá, tady je nekonečně mnoho tajemství, ale jednou přece tuto hádanku rozluštíme. Divím se však, že kapitán dosud nepřišel. Od té doby, co jsem je vyslechl, uplynula už víc než hodina."
"Snad jste se mýlil?"
"Stěží."
"Mysleli něco zcela jiného!"
"Ne, ne! Rozuměl jsem každému slovu. Mohlo by se jedině snad stát, že jsem se zmýlil v čase."
"Jakto?"

"Že vás chtějí napadnout teprve zítra, a ne už dnes."
"Myslíte? Pak jsme se pro dnešek bezdůvodně strachovali."
"Sám bych už soudil, že svůj úmysl odložili na zítřek. Oba ti muži by tady už dávno museli být. Přesvědčím se."
Chtěl se zvednout. Zadržela ho a ptala se:
"Jak to chcete zařídit?"
"Půjdu tajnou chodbou k ložnici Ralliona."
"Ale co když je právě potkáte? To by bylo dvojnásobně nebezpečné!"
"Nikoliv. Měli by světlo, které bych musel vidět už zdaleka. Mohl bych tedy včas ustoupit. Prosím tedy, abyste mi dovolila - "
"Ale vrátíte se zase?"
"Zajisté!"

"Dobrá! Jděte tedy anebo, ach, jsem teď váš spojenec: smím jít s vámi?"
Chvíli se rozmýšlel a pak odpověděl:
"Je to nebezpečné... Nemohla byste se tak rychle vrátit, jak by bylo nutné."
"Co na tom? Zůstane přece stále stejné, uvítámeli je tady, nebo potkámeli se s nimi na cestě sem. Žádám na vás toto znamení důvěry, abych vás směla provázet. Chcete mi odříct tuto první prosbu?"
"Vyšlovujeteli své přání tímto způsobem, pak vám nemohu jeho splnění odepřít."
"Děkuji! Nuže, vydejme se na cestu!"
Zvedla se a on také.
"Ale opatrně!" řekl. "Nejdřív trochu poslouchejme. Budu však nucený si posvítit, milostivá baroneso!"
"Jen svíťte. Mně to nevadí!"
"Pojďme tedy do předního pokoje."
Vytáhl z kapsy svítilnu, otevřel ji a svítil si. Baronesa šla napřed. Spatřil, že slunečník je dosud opřený o stěnu, jak ho tam postavil.
"Tady je tajný východ," řekl Míiller a ukazoval na tento kout. Obrátil se přitom dozadu.
Teprve teď spatřil Marion při světle svítilny. Jak byla krásná, jak čarovně hezká!
"Tedy tady to dřevěné obložení!" řekla. "Kdo by si to pomyslel? Jak se vchod otvírá?"
"Takto!"
Odstrčil slunečník a pak potichu odsunul desku na stranu. Sehnula se a sáhla po svítilně.
"Posviťme si," řekla.
"O, prosím, ne! Nejdřív se musíme ujistit, že nebudeme překvapeni."
Zavřel svítilnu a vlezl do chodby. Venku naslouchal. Neozvalo se nic podezřelého. Šel potmě ze schodů, stále dál, až se dostal do hlavní chodby. Když ani tady nic podezřelého nezpozoroval, byl přesvědčený, že se může odvážit vzít Marion s sebou. Vrátil se tedy.
Zatím její zmocnil nepokoj.
"Byl jste tam tak dlouho!" řekla. "Už jsem se o vás obávala."
"Chtěl jsem se přesvědčit, mámeli se připravit na setkaní," odpověděl tiše.
309

"Myslíte, že ano?"
"Prozatím ještě ne. Kapitán je buď dosud u Ralliona, anebo svůj záměr odložil na zítřek a je už ve svém pokoji."
"Pojďme tedy!"
Vyšla za ním na úzkou chodbu a on ji začal provádět. Aby mohla cestu dobře poznat, šel za ní a svítil jí. Měl ji před očima - a připadala mu jako bytost z jiného světa.
Dostali se dolů do chodby. Tady se zastavil, posvítil kolem a řekl:
"Tady vidíte mnohé tajné chodby. Stěny tohoto domu jsou dvojité a mezi nimi jsou schody do všech pokojů. Tady ty schody vpravo vedou do bytu Amerikána, do téhož pokoje, kde byl zavražděn ředitel."
"Tudy jste tehdy šel?"
"Ano."
Obrátila rychle pohled" z temného kouta na osvětlené místo. Zachvěla se.
"Vražda! Můj Bože, mám strach."
Marion stála vedle Mullera. Vlivem dojmu, který ji překonal, se tiskla těsně k němu.
"Vrátíme se?" ptal se jí.
"Ne," řekla rychle. "Muselo by to být sice hrozné, být přepaden a překvapen v těchto tmavých síních, ale nebudu se bát vždyť jste u mne! Co budeme dělat

teď?"
"Nejbezpečnější by bylo, abychom vyhledali kapitánův pokoj a podívali se, jeli doma."
"Dobrá! Půjdeme! Víte kudy?"
"Ano. Prosím, tady vlevo nahoru."
Šli po schodech. Když se konečně zastavil, položil si prst na ústa, aby nemluvila. Dole u země spatřila Marion dřevěné pažení, úplně takové, jaké měla ve svém bytě. O několik schodů výše byl ve zdi malý, kulatý otvor. Sem vystoupil Miiller. Za několik okamžiků sestoupil a pošeptal jí do ucha:
"Prosím, podívejte se tímto otvorem! Ale - probůh, ani nejmenší hluk!"
Vyšla na schody. V otvoru byla skleněná tabule, na které byly namalovány postavy. Tabule byla zasazena do horní části čalouněného pásu tak obratně, že ji z vnitřku pokoje nebylo možné ani rozeznat. Mezi obrazy na skle bylo pak možné přehlédnout celý pokoj.
By Ho kapitánův pokoj. Marion viděla, že sedí u stolu a píše. Šla opět dolů.
310

"Vrátil se," šeptala. "Dnes tedy asi už napadena nebudu?"
"Asi už ne. Prosím, pojďme!"
Vrátili se do pokoje Marion. Když Muller zavřel deskový vchod, řekl:
"Teď už si smíme rozsvítit. Poradíme se, co dělat zítra."
Muller zhasl svou svítilnu, Marion rozsvítila lampu a posadili se ke stolu.
"Je to hrozná prohnanost, zbudovat takové chodby ve zdích a takové vyhlídky!" řekla. "V mém pokoji je také taková vyhlídka, monsieur?"
"Ano!" odpověděl. "Copak jste to nepozorovala?"
"Ne. Kapitán mne tedy mohl kdykoliv pozorovat?"
"Zajisté!"
"A já nic nevěděla! Jak je to strašné! A kde je?"
"Tady nahoře nad hodinami."
"V ložnici tedy ne?"
"Ne. Tam není žádný takový zrádný otvor."
"To mne uklidňuje. Ode dneška se tedy musím zařídit tak, abych mohla být kdykoliv neškodně pozqrována. A slyšet je asi také, co se tady mluví?"
"Každé slovo."
"To je ještě horší. Teprve teď chápu, jak mohl kapitán vše vědět" takže se zdál být skoro vševědoucí. U vás je také takový vchod?"
"Nikoliv. Jenom pozorovací otvor."
"Jak jste to poznal?"
"Hned první den svého příjezdu. Byl jsem klidně ve svém pokoji a zaslechl jsem u zdi šelest. To kapitána prozradilo."
"Musíte se tedy také mít stále na pozoru."
"Zajisté, zvlášť když mi nedůvěřuje. Ale o tom jsme nechtěli teď mluvit."
"Ano. Myslíte tedy, že zítra přijdou?"
"Mám za to, že déle nebudou čekat."
"Co mám dělat? Jak je mám přijmout?"
"Hm! Leknou se, že byli spatřeni, ale hned se vzpamatují a vymyslí si nějakou pohádku, aby vám svůj příchod vysvětlili."
"Myslíte, monsieur, že na mne pak nesáhnou?"
,Ne, to neudělají. Jejich úmysl se jim přece může podařit
Jen tehdy, najdouli vás spící, aby vás mohli omámit dřív,
než byste volala o pomoc."
311

"Ach! Nepřiznají se tedy k tomu, co zamýšlejí?" "Zajisté ne!"
"Také si to myslím. Najdou nějakou výmluvu. Ale to mi nebude stačit. Ráda bych je přistihla při činu, abych jim mohla dokázat jejich špatnost."
"To by bylo nejlepší i podle mého názoru."
"Ale jak to zařídit?"
"Je to spojené s potížemi!" řekl a po chvíli uvažování pokračoval:
"Ti dva si nevezmou do vaší ložnice světlo, i kdyby s ním přišli. Provedou tedy své dílo potmě."
"Nejspíš."
"To mne přivádí na nápad. Vaše komorná má skoro stejnou postavu jako vy, milostivá slečno - "
"Ach! Myslíte?" přerušila ho rychle.
"Kdyby tato kqmorná na rašeni místě - - !"
Marion přisvědčila.
"Zajisté, zajisté!" řekla. "To by šlo!"

"Potíž je ta, že si musíte vymýšlet důvod, aby komorná spala ve vašem pokoji."
"Ó, takový důvod už najdu. I kdybych měla říct, že se jedná o žert."
"Dobrá! A pak bude tato dívka uspána chloroformem a odnesena."
"Přinesou ji asi hned zase zpátky, protože při prvním paprsku světla, který na ubohou padne, poznají svůj omyl."
"Zajisté. A až ji přinesou opět zpátky, bude ten nejvhodnější okamžik říct jim, že byli odhaleni. Pak nebudou moct svůj úmysl popřít."
"Ano, zničím je oba a tohoto zadostiučinění, za které mohu děkovat jenom vám, se také zúčastníte."
"Mám být přítomen?"
"Ano."
"To asi bude těžké."
"Proč?"
"Protože tady se smí nalézat pouze komorná."
"Rozumím vám. Ale pojďte se mnou, prosím vás."
Vzala světlo a vedla ho do ložnice. Tady byly úzké skleněné dveře, jejich okno bylo zastřené záclonou.
"Vidíte ty dveře?" ptala se.
"Zajisté!" usmál se.

"To je moje šatna. Schováme se tam, vy i já."
Hm! Co kdyby se tam podívali?"
"Zavřeme z vnitřku."
"To by mohlo být nápadné!"
"Ba ne. Proč by to vzbuzovalo podezření?"
"A ani komorná by neusnula, kdyby věděla, že jsme v šatně."
"Nebude o tom ani vědět. Schováme se tady dřív než půjde spát."
"Pak by se to ovšem mohlo podařit. Ale kde se sejdeme, milostivá slečno?"
"Budeme dělat, jako byste šel spát, ale krátce po desáté hodině přijdete tajně sem. Ostatní nechejte na mně. Dovedu to už dobře zařídit."
"Dobrá, poslechnu vás. Samozřejmě, ve dne se budeme chovat, jako bychom nic netušili."
"To je nevyhnutelné. Myslíte tedy, že teď už návštěva nepřijde?"
"Určitě ne! Budu bdít za vás."
"A já pozoruji, že můj dluh u vás stále více vzrůstá. Jak bych byla nešťastná, kdybyste nepřišel do Ortry!"
Podala mu obě ruce. Uchopil je. V očích se mu zaleskly slzy.
"Milostivá slečno, poručte a já pro vás půjdu na smrt!" řekl třesoucím se hlasem.
"Ne můj milý, na smrt ne!" odpověděla. "Jste vzácný muž. Člověk by ani neřekl, že jste učenec. Musíte žít, žít a být šťastný!"
Její ňadra se vlnila hlubokým oddychováním. Bylo mu, jako by cítil, zeji může teď dobýt, řekneli jí jediné slovo, ale bylo by to šlechetné vykořisťovat takovým způsobem její vděčnost? Ne! Zavrtěl hlavou a odpověděl:
"Díky, milostivá slečno! Vaše slova jsou mi víc než všechno bohatství celého světa. Dej Bůh, abych mohl pro vás udělat mnohem víc, než jsem až dosud směl! Zachovejme si tedy věrné přátelství! A podaříli se mi odvrátit od vás hrozící nebezpečí, budu odměněný víc než bohatě."
Byla od něho napůl odvrácena, teď se k němu opět obrátila a řekla:
"Ano, jste stejně šlechetný jako nezištný. Vidím vám do hloubi vašeho srdce. Tedy věrné přátelství! Dobrá,

neopouštějme se! Ale teď- teď už snad bychom si mohli přát ‚dobrou noc'?"
"Zajisté. Teď se už nemusíte ničeho obávat."
"Dobrá. Spěte blaze, můj milý příteli! Odpočiňte si také, protože zítra asi budeme nuceni zříct se spánku!"
Podala mu ruku.
"Ještě něco!" prosil. "Smím vyslovit jedno přání?"
"Zajisté! Mluvte!"
"Prosím vás, neodvažujte se bez mého doprovodu do tajných chodeb! Pochopíte jistě důvody, které mě k této prosbě nutí."
"Máte pravdu. Slibuji vám, že neudělám nic, aniž bych vám to nejdřív neoznámila."
"To mne uklidňuje! Dobrou noc, nejmilostivější baroneso!"
"Dobrou noc, monsieur!"
Odešel. Venku, když za sebou zavřel vchod, se zastavil a uvažoval.

"Hm!" myslel si. "Jistota je jistota! Zastrčím závory. Ach, musel bych to i tak udělat, vždyť byly zavřené, když jsem sem přišel!"
Odebral se nakonec ještě jednou k pokoji kapitána. Přišel právě včas, aby viděl, že se svléká ke spaní.
"Dobrá," myslel si. "Nemusím tedy bdít. Je tedy zcela jisté, že dnes už proti Marion nic nepodniknou."
Pak vyhledal opět schody, které vedly k pokoji Amerikána. Tento seděl u stolu, když k němu Můller vstoupil. Na stole svítila lampa.
"Konečně!" řekl Deephill. "Jak dlouho jsem se načekal!"
"Nemohl jsem dřív!"
"Myslel jsem si už, že ani nepřijdete."
"Ó, své slovo vždy dodržím, ale byl jsem pohříchu něčím zdržen, o čem jsem neměl tušení."
"Prosím, posaďte se! Tady jsou doutníky!"
Můller si zapálil. Amerikán se na něho díval a pak řekl:
"Víte, co jste?"
"Nuže?"
"Pro mne především hádankou."
"A pak?"
"A pak neobyčejný muž."
"Děkuji, mister Deephille!"
"Co jste předvídal, to se stalo."
"Věděl jsem to."

"Ale vysvětlete mi, jak to můžete vědět."
"Prostě jsem si to vypočítal."
"Ale přece jen na základě jistého pozorování a jistých zkušeností, které jste získal už dřív."
"Zajisté."
"Chtěl bych být jednou trochu neskromný."
"Zkuste to!"
"Smím se ptát, jaké to jsou zkušenosti, které vám poskytují možnost, že můžete dělat tak přesné výpočty?"
"Odpověděl bych vám, monsieur, ale nemohu."
"Nemáte ke mně důvěru?"
"Opatrnost není přece totéž jako nedostatek důvěry."
"Připouštím a musím se tedy spokojit s vaším zamítnutím. Tady se mi zdá leccos nepochopitelné, ale jedno je mi velice jasné, že totiž jste se mnou smýšlel upřímně."
"Tak je. Věříte už tedy mé výstraze?"
"Úplně! Považuji toho starého kapitána Richemonta za ničemu."
"Tím se nedopustíte žádného omylu."
"Dále věřím tomu, že měl prsty v železničním neštěstí."
"Nemám důvod, abych to popíral."
"Ano, zajisté! Vy určitě víte mnohem víc, než chcete říct! Ale jak by se to mohlo kapitánovi dokázat?"
"To musím nechat na vás."
"Pachatelé unikli, jinak mohli být přinuceni k doznání."
"Snad ještě budou chyceni."
"To bych se načekal! Ale je ještě jiná cesta, aby Richemontovo autorství bylo dokázáno."
"Na tu jsem opravdu zvědavý."
"Byl jsem zachráněn jistým pánem, který byl ve vlaku - - "
"Ach, sběratel bylin!"
"Ano. Znáte ho?"
"Celý svět ho zná."
"Ten potají vyslechl pachatele v lese."
"Kapitána také?"
"Nikoliv. Ale z toho, co slyšel, vyjde snad spoluvina starého najevo!"
"Nuže, zeptejte se ho!"
"Ten muž tu pohříchu není. Jak jsem se dozvěděl, použil nejbližší vlak k další cestě."
"Ale jistě se vrátí."

"Také doufám a jsem tedy nucený čekat na něho.Do té doby vás žádám, abyste mi zachoval svou účast." "Jsem vám k službám, pokud moje síly stačí, monsieur."

"Povězte mi tedy upřímně, čeho se mám u kapitána obávat."
"Dám přednost tomu, abych slyšel vaše vlastní mínění," odpověděl Muller opatrně.
"No, jsem přesvědčený, že chce dostat moje peníze do svého vlastnictví." "Tomu také věřím." "A sice zločinem." "Tak je!" "Vraždou?" "Neodporuji vám."
"Bylo by tedy vlastně nejlepší, kdybych se prostě vzdálil." "Lepší radu bych vám také nemohl dát." "Ale to se příčí mému charakteru. Tento starý zlosyn se má chytit do své vlastní kličky." "Radil bych vám největší opatrnost." "Bah! Když jsem už varován, nemusím se ničeho obávat. Budu si hrát na nepředpojatého." "Až budete opravdu chycen!"
"Nemějte starost! Jsem na něho rozzlobený. Přijdu až ze zámoří, abych sloužil jeho věci, a on mne chce z vděčnosti zavraždit! Nezasluhujeli to trest, pak už nemusí být trestáno vůbec nic. Nemám ještě v rukou žádné důkazy, ale opatřím si je, i kdybych se při tom musel zříct cizí pomoci." "Jak to chcete zařídit?"
"Budu mu naoko důvěřovat." "Myslíte opravdu, že ho oklamete?" "Znám se, dokáži to." "Ó, on je veliký lišák!"
"I lišák vleze do želez! Budu dělat, jako bych úplně přistupoval na jeho názory." "Pak jste ztracený!"
"Ba ne! Jen nepodepíšu tyto své poukázky a jsem si jistý, že se mi nic nestane."
"Zdá se, že ano, i já si to myslím. Ale starý je přímo neVypočitatelný."
"Ale my ho přece spočítáme, a to s výsledkem." Muller pokrčil rameny a odpověděl:
316

Každý počítá svým způsobem, proto se někomu podaří velmi snadno to, s čím si druhý nadarmo láme hlavu."
Amerikán svraštil čelo.
"Považujete mne snad za hlupáka?" ptal se.
"Ne, ale za horkokrevnou povahu. Je to výho'da, ale může také snadno přivodit škodu."
"No, jsem především přece ještě ve výhodě: mám podezření, o kterém starý ani netuší, mám vaši výstrahu, kterou jste nepronesl bez důležitého důvodu, a nakonec znám tajemství, že jsou tady tajné úkryty."
"To poslední vám mnoho nepomůže."
"Aj! Prohlédnu tajnou chodbu, kterou ke mně starý vnikl a kterou jste teď přišel i vy!"
"Radím vám, abyste to nedělaL Opusťte tento zámek. Budete všude v bezpečí, jenom ne tady!"
"Možná, že máte pravdu, ale cítím jakési dráždění v tom, abych sám svedl zápas s tímto starým ničemou. Mohl byste mi podat vysvětlení o tajné chodbě?"
"Sám ji dosud úplně neznám."
"Aj, zůstáváte zdrženlivý! To je mi líto. Řekl jsem vám už, jakou k vám mám důvěru!"
"Jsem vám za ni vděčný, monsieur. Dokázal jsem vám, že tato důvěra je vzájemná."
"Zajisté! Ale kdybyste chtěl být trochu upřímnější, byl bych mnohem šťastnější!"
"Snad to bude možné později. Víte, že nejsem tím, čím se zdám být. Víte, že znám dobře kapitána, že ho sleduji a pozoruji. Prosím vás, abyste poslechl mou výstrahu a abyste opustil co možná nejdříve zámek."
"To mi nemůže pranic prospět. Víte, že jsem k této krajině vázán "
"To nechápu. Přicházíte, abyste uzavřel s kapitánem obchod, vidíte, že vás podvádí, dokonce že smýšlí co nejhůř. - Co by vás k němu mohlo poutat?"
"Ach, tak to nemyslím. Je to docela jiná osoba, která mne nutí k tomu, abych zůstal v této krajině. Myslím, že uhodnete, koho myslím. A umínilli jsem si jednou, že v tomto kraji zůstanu, proč bych tedy nezůstal tady v zámku?"
"Protože to je pro vás nejnebezpečnější místo."
"O, ne! Ve lvím doupěti bývá člověk mnohdy bezpečnější než mimo ně. Kapitán mne může nalézt, ať bydlím tady nebo v Thionville."
317

Mtiller se zvedl a řekl:
"Nemohu si přivlastňovat právo, abych působil na vaše rozhodnutí a vaše konání. Myslel jsem to dobře."
"To věřím. Vím, že naše známost je příliš krátká, než abyste mi mohl všechno říct. Snažím se tedy o to, abych vzbudil vaši důvěru, a to bude snadnější, buduli bydlet tam, kde se nacházíte i vy - to je opět důvod, abych zůstal v Ortry."
"No, mám pro tuto chvíli jen jednu prosbu."
"Je už splněná. Mluvte!"
"Nedopusťte, aby někdo třeba jen tušil, že jste byl mnou varován."

"Budu mlčet."
"A ať se přihodí cokoliv, nevyzraďte, že znám tajnou chodbu a že jsem vás touto tajnou chodbou navštívil!"
"I to vám slibuji. Ale mám k vám také jednu prosbu."
"Mluvte!"
"Pozoruji, že se mnou mluvíte hlasem, jaký bývá ve zvyku u osob, které si jsou povinnovány zdvořilostmi, ale ničím víc než pouze zdvořilostí. Projevil jste mi sice důvěru, ale je to důvěra, jakou máme ke kterémukoliv člověku. Řeknu vám upřímně, že mi to nestačí."
Müllerova tvář se stáhla k úsměvu.
"To zní nadmíru diktátorsky!" řekl.
"Zanechte, prosím, podobné myšlenky! Toužím po vašem přátelství. Vím, že si ho nedobudu útokem, ale stejně zřetelně poznávám, že mezi námi něco leží, co nemohu pohříchu určit. Je to něco nepochopitelného, nepochopitelného rukama, ale přesto to působí. Byl bych vám opravdu zavázaný největším díkem, kdybyste mi chtěl upřímně a poctivě říct, co vlastně tvoří tuto neurčitou překážku!"
"Ano, ano," přisvědčil Muller zamyšleně. "Považuji vás za jižana a tím jsem asi uhodl vše. Chcete přes řeku a skočíte oběma nohama současně do vody, aniž byste dřív uvažoval, umíteli plavat nebo ne!"
"Copak mohu za svou povahu, za svou přirozenost?" "Ne, ale taková povaha se může mírnit! Ale nehádejme se!" "Chcete snad říct, že nemám pravdu?" "To netvrdím."
"Připouštíte tedy, že něco mezi námi leží, co nám vadí, abychom se srdečně sblížili?" "Ano. Upřímně to připouštím."

"Bohudík! A smím teď snad poznat také tuto osudnou překážku?"
"Poznáte ji ale až v pravý čas. Ano, teď, mi není dovoleno, abych ji řekl."
"Spočívá snad v mé osobě?"
"Nikoliv. Ta by mi byla zcela sympatická, jak se vám upřímně přiznám."
"Nebo v mých poměrech?"
"Ne. Ty poměry přece znám."
"Tedy v čem jiném? Snad v mých názorech a v mém smýšlení?"
"Ano. To je ono."
"Pak pro mne nebude těžké uhodnout, co mi ještě nesmíte sdělit. Jedná se tedy o mé názory? Snad náboženské?"
"Ne."
"Tedy politické?"
Muller si lehce hvízdl, potřásal hlavou a pak odpověděl:
"Můj nejváženější mister Deephille, poznáváte přece, že vám nemohu na vaše další otázky odpovídat."
"Proč ne?"
"Docela jednoduše. Nesmímli vám něco sdělit, pak je mi také zakázáno, abych dopustil, že jste to uhodl. Vždyť to by přece bylo totéž!"
"Dobrá, rozumím vám! Ale myslím, že jsem už blízko uhodnutí a ujišťuji vás, že budu o vašich slovech uvažovat."
"Udělejte to. Dobré uvažování není v žádném případě zbytečné. Těšilo by mne, kdyby vám naše známost mohla být prospěšná!"
"Vždyť po tom právě toužím a přeji si to. Vytrpěl jsem, co by tisíce nesnesly. Cítil jsem se bídný, bídný a opuštěný jako málokdo. Ztratil jsem štěstí, nad které nemohlo být větší, a bloudil jsem bez ustání a bez klidu, abych je opět našel. A teď mi je, jako by se mi měl po dlouhé tmě objevit nový červánek. Má to být klam? Copak pouze pro mne nemá být žádná hvězdička, když i nechudšímu svítí slunce boží?"
Mluvil z hlubin svého nitra. Jeho pohled spočíval skoro úzkostlivě na Müllerových očích. Tento sám byl hluboce dojatý. Podal mu ruku a odpověděl:
"Proč jste klesal na mysli? Jsem si jistý, že i vám vzejde ještě paprsek světla. Ale když tolik a tak velice prosíte, povězte mi, v které zemi začal váš žal!"
"Tady! Ve Francii!"

"Proč se tedy vracíte? Proč se za každou cenu vrháte do náruče zlým vzpomínkám? Proč přinášíte oběti zemi, které jste už přinesl největší oběť štěstí svého života?"
Deephill se zamyšleně díval před sebe.
"Ve vaší otázce je pro mne něco nesrozumitelného," řekl. "Ale ačkoliv tomu nerozumím, přece cítím, že to má být pro mne výstraha, pokyn, napomenutí, které bych rád poslechl."
"Hádáte docela správně, monsieur! Mám za to, že jste ztratil štěstí svého srdce.

Hledáteli je, proč se vrháte do náruče krajním eventualitám, od kterých nemůžete nikdy štěstí očekávat? Dáteli králi šach, není přece třeba, abyste hrál také vabank! Zakusíte to na tomto starém kapitánovi, že při tom přece jen budete zničen! Tady je má ruka! Cítím, že bych vás dovedl mít rád! Uvažujte o mých slovech, a najdeteli pravé, bude to jistě pro vaše štěstí! A teď - dobrou noc!"
"Dobrou noc!" opakoval Amerikán bezděky.
Jeho pohled sledoval Mullera, jak zmizel tajným východem a pak desku opět za sebou zastrčil. Stál tak dlouhou chvíli. Nakonec se jeho obličej vyjasnil.
"Bude to jistě pro vaše štěstí!" opakoval si. "Ach, ona mne miluje! Jistě s ní mluvil. Ona mne miluje, on se to dozvěděl! Budu šťastný - ale jen tehdy, najduli to pravé! Ale co je to? Co tím myslel? Musím si opakovat každé jeho slovo. Mluvil rozvážně, každé jeho slovo má svůj význam. Je to pravý muž! A musím se dozvědět, co tím myslel!"
320

XXIV.
Následující den probíhal normálně.
Miíller byl zaměstnán svým žákem, Marion jela odpoledne do Thionvilie, aby navštívila svou novou přítelkyni miss de Lissa.
Starý kapitán se ukázal jen při obědě a také při večeři přišel do jídelny jen na několik okamžiků. Rallion byl ve svém pokoji, jeho otec už odjel.
Tak se blížil čas, kdy chodívali spát. Můller zavřel svůj byt a plížil se ke komnatám Marion.
Baronesa na něho už čekala.
"Vítám vás," řekla. "Máte všechno?"
"Ano."
"Svítilnu?"
"Mám ji s sebou."
"Zbraně?"
"Mám dva revolvery, tedy víc než dost."'
"Pojďme tedy do naší pozorovací stanice. Pojďte!"
Zhasla světlo a zavedla ho.do šatny, v které svítila svíčka. Zavřela za sebou dveře. Odtud bylo možné tenkými záclonami pozorovat vše, co se dělo v ložnici.
"Tak, posaďme se! Sama jsem sem dopravila tyto dvě židle. A teď to může začít," dodala a zhasla svíčku.
"Bude tady spát komorná?"
"Ano. Musela jsem samozřejmě přinést -jistou oběť."
"To velice lituji."
"Nebylo jinak možné se jí jinak vymluvit než tak."
Víc nemluvila. Míiller by rád poznal tuto výmluvu, ale zanechal otázek, protože je považoval za dotěrné. Ona však dobrovolně pokračovala:
321

"Musím vám totiž říct, že jsem nadmíru romantická bytost."
"Ještě jsem to nepozoroval." "Ó, přece!" smála se tiše. "Jen si považte: já jsem zadala
své srdce!"
"Běda!"
"Mám naštěstí tajně zbožňovaného!"
"Šťastný to muž!"
"Bylo mi však zakázáno, abych náležela jemu."
"To je velice smutné!"
"Proto se vídáme jen potají!"
"Jak dojemné! A jak neopatrné!"
"Očekává mne také dnes večer!"
"Šťastný Romeo!"
"Poletím k němu!"
"Šťastná vlaštovice."
"Ale baronka má jakési tušení. Mohlo by ji napadnout, aby se přesvědčila, jsemli tady a zda spím."
"Uzel se zaplétá stále víc a víc."
"Komorná tedy musí spát na mém místě."
"Řekla jste jí to všechno?"
"Ó, nikoliv! To bych nemohla. Řekla jsem jí velice málo, ale zato jsem ji nechala velmi mnoho uhodnout. Měla příliš bujnou fantazii -'to přece není moje vina!"
"Ostatně pozná velmi záhy, proč byla přinucena, aby zaujala vaše místo. Aj!

Vidíte? Komorná přichází!"
Komorná skutečně vstoupila se světlem v ruce. Rozhlédla se, zavřela za sebou dveře a udělala si v ložnici pohodlí. Vzala ze skříně několik knih a dívala se na obrazy, až ji to unavilo. Pak se svlékla, zhasla světlo a lehla si.
V posledních deseti minutách se Muller zvedl ze židle a přistoupil k oknu. Když světlo zhaslo, opět se vrátil na své místo.
"Už je půl dvanácté!" šeptala Marion. "Co myslíte, kdy přijdou?"
"Kdoví! Zajisté nepřijdou dřív, dokud si nebudou myslet, že už tvrdě spíte, milostivá slečno."
"Je to pro nás malá zkouška trpělivosti!"
"Prosím, jen si odpočiňte. Já budu bdít!"
"Ó, myslíte, že bych mohla spát? Ne! Jsem tak rozčilená a napjatá, že bych naprosto nemohla usnout!"

Ale od té chvíle oba mlčeli.
Míjela čtvrthodina za čtvrthodinou, až bylo kolem jedné po půlnoci. Bylo slyšet, jak komorná tiše chrápe.
Náhle se Marion zachvěla.
"Slyšíte?" šeptala.
"Ano. Přicházejí. Vrazili do židle."
Oba poslouchali se zatajeným dechem.
Několik minut nebylo nic slyšet, ale pak zaslechli šustot, jako když se pohnou peřiny. Později se už ozvaly kroky, kterým se už teď nevěnovala dřívější pozornost. A pak zase bylo ticho.
"Stalo se!" řekla Marion tiše.
"Poznají svůj omyl a brzy se vrátí."
"Můj Bože! Teprve teď opravdu cítím, jakému nebezpečí jsem unikla. Monsieur, jak vám děkuji!"
Cítil, že ho vzala za ruku. Držel ji za ručku a odvážil se zvednout ji ke svým rtům. Strpěla to. Líbal krásnou, teplou ručku zas a zas - ona mu ji nevytrhla. Nepustil ji už. Držel ji pevně oběma rukama a ona ani teď mu ještě neodporovala.Ano, za nějakou chvíli cítil, že se ho dotkla ramenem. Opravdu nebeská rozkoš projela celým jeho tělem. Její hlava klesla na jeho rameno, nechala ji tam opřenou klidně a plná důvěry.
Byla unavená? Usnula přece? Neptal se. Neměl vůbec místo pro tuto otázku, byl celý plný rozkoše, která jím procházela.
Tak seděli zase asi čtvrt hodiny, aniž by promluvili. Ano, aniž by se hnuli, až se nakonec ozval zdola ve dvoře koňský dupot.
Baronka se právě chystala, že si upraví noční toaletu, když se k ní dal ohlásit kapitán. Přijala s úžasem tak neobyčejnou návštěvu.
"Jsme sami? A neposlouchá nikdo?"
"Vidíte, že jsme sami!" odpověděla mu. "Naslouchat se u mne nikdo neopováží!"
"Musím vám říct důležitou novinku!"
Nebyla jeho přítelkyní, nenáviděla ho a jen v zášti k ostatním se shodovali. Proto ani teď nečekala nic dobrého.
"Novinku?" ptala se. "Nemyslím, že by mne potěšila!"
"Mýlíte se. Je to velice dobrá zpráva. Odjedete totiž, paní baronko."

"Já? Že odjedu? Kdy?"
"Ještě dnes v noci!"
"Co vás napadá? Kam?"
"Až k zámecké bráně!"
Začala se zlobit.
"Pane kapitáne!" zvolala.
Změřil ji rozvážným pohledem a ptal se:
"Co je libo?"
"Mám se snad domnívat, že si ze mne tropíte špatné žerty?"
"Nikoliv, ačkoliv to bude neobyčejně dobrý žert, který dnes provedu. Odjedete totiž místo Marion."
"Nerozumím vám!"
"Jsem pohříchu už zvyklý, že u vás nenalézám porozumění. Ale tentokrát pro vás snad nebude těžké pochopit mne. Víte, že se Marion zdráhá podat plukovníkovi Rallionovi ruku "
"Nemohu jí, bohužel, poroučet! Ale její odpor bych už dávno dovedla zlomit!"

"Opravdu? Co byste udělala?"
"Donutila bych ji! Velmi jednoduše!"
Starý se opovržlivě zasmál a řekl:
"Smím se snad dozvědět, jaký druh donucení byste použila?"
"Nemyslela jsem ještě na nic určitého, ale jsem si jistá, že bych našla vhodný prostředek!"
"No, zatímco jste vy dosud ani nemyslela, já už jednám. Zavřu Marion na tak dlouho o vodě a chlebu, až povolí!"
Tato zpráva byla pro baronku nanejvýš vítaná.
"To by bylo nejmoudřejší," řekla, "ale nevěřím, že byste dovedl tento dobrý úmysl skutečně také provést!"
"Mýlíte se opět. Marion bude zavřená ještě dnes v noci."
"Kde?"
"To je moje věc. Tolik je však jisté, že toto místo nikdo na světě nenajde. Dostane svobodu jedině jako Rallionova nevěsta."
"Dobře tak! Ale budou ji postrádat!"
"Aby se to nestalo, o to se právě musíte postarat vy! Marion pro svět odjede. Dostala nějakou zprávu. Dáme zapřáhnout a já sám ji zavezu na nádraží. Já, ne kočí. Místo ní však vsednete do vozu vy. Tuto záměnu nikdo nezpozoruje,

protože bude tma. Postačí, že do kočáru vstoupí dáma. Vezmete si s sebou velký klíč. Venku vás nechám vystoupit a pak se pomocí klíče vrátíte pokud možno nepozorovaně do svého příbytku. Později se vrátím bez Marion z nádraží."
Kývala hlavou na znamení souhlasu.
"To je dobře vymyšleno!" řekla. "Ale dá se Marion dobrovolně zavřít?"
"To je opět má věc. Až se zachová podle mého rozkazu, až poslechne, postarám se, aby se vrátila z cest. Jste ochotná pomoct mi?"
"Zajisté! Kdy dáte zapřáhnout?"
"Vlak pojede krátce po čtvrté hodině. Musíte se tedy připravit na třetí hodinu."
"Dobrá. Jsem k vašim službám."
Bylo vidět, jakou radost cítí z kousku, který rná být její nevlastní dceři proveden. Kapitán se ironicky poklonil a řekl:'
"Jsem vám velice zavázán, ale cítil bych se šťastný, kdyby paní baronka dobrotivě chtěla i v jiných záležitostech se mnou smýšlet harmoničtěji."
Odešel a čekal ve svém pokoji, až všichni odešli spát. Pak se odebral tajnou chodbou k Rallionovi, který ho už netrpělivě očekával. Myšlenka, že teď se už může bezpečně spoléhat, že Marion bude jeho, způsobila, že ani neviděl, jak hanebným způsobem se to stane.
"Konečně!" řekl. "Myslel jsem, že přijdete mnohem dřív, pane kapitáne!"
"Vždyť jsme nic nezmeškali. Snad i teď ještě přijdeme brzy. Tady máte!"
Podal hraběti plstěné střevíce, jaké měl sám na nohou.
"K čemu?" ptal se Rallion udiveně.
"Aby byl ztlumen hluk našich kroků. Nikdo nás totiž nesmí ani slyšet. Obujte šije a půjdeme!"
Hrabě poslechl vyzvání a vyšel za starým tajnými dveřmi do chodby ve zdi. Tak se dostali při svitu svítilny, kterou nesl starý, až k pokoji Marion. U deskové plochy se kapitán zastavil, zavřel svítilnu a schoval ji.
"A teď ani nejmenší hluk!" řekl. "Podívám se, zda už spí."
"Kde to jsme?" ptal se plukovník.
"U jejího salónku. Odtud za portiérou je její ložnice. Počkejte!"
Starý docela potichu odstrčil desku. Místnost, kam se

podíval, byla úplně tmavá. Vstoupil a plížil se k portiéře. Ani v ložnici nebylo světlo. Přikradl se potichu k posteli a naslouchal. Tiché, pravidelné oddychování nasvědčovalo, že spánek jeho oběti je pevný. Dal jí na obličej chloroformový šátek. Trvalo to trochu déle, takže hrabě už byl netrpělivý. Nic neviděl ani neslyšel, proto ho napadlo, že snad něco není v pořádku.
Konečně slyšel, jak se k němu starý plíží. "Kde jste vězel tak dlouho?" šeptal mu Rallion.
"U Marion přirozeně! Snad si nemyslíte, že chloroform působí už v několika vteřinách?"
"Ne, ale zdá se mi, že už uplynulo několik čtvrthodin. Už jsem se domníval, že se vám něco stalo."
"Bah! Mně se nic nestane!"
"Tedy je vše v pořádku?"

"Vše."
"Půjdu také do pokoje."
"Ne, ne, ještě počkejte! Musíme se nejdřív dohodnout, jakým způsobem odtud dívku dopravíme."
"No, rozumí se, že ji musíme odnést."
"To se rozumí samosebou. Užití chloroformu není zcela bezpečné. Proto jsem opatrně šetřil dávkou. Možná, že se Marion po cestě probudí."
"To by neškodilo!"
"Mně ne, ale vám!"
"Jakto?"
"Chcete snad, aby poznala, komu má děkovat za to, že se dostala do vězení?"
"Hm! Máte pravdu! Ať aspoň neví, že jsem při této záměně místa pomáhal."
"Ano. Musíme vám ponechat především vyhlídku, že byste se mohl stát jejím vysvoboditelem. Proto v tuto chvíli nesmíme rozsvítit."
"Ale já se tam nevyznám a pak je tu taková tma, že rozhodně potřebuji světlo."
"Ne, nepotřebujete. Povím vám docela přesně, jak půjdeme."
"Ale Marion je přece hm!"
"No? Co je?"
"Svlečená."
"To nám nebude vadit. Její šaty leží na pohovce, vezměte je a já vezmu dívku. Zaváži Marion docela jednoduše do

prostěradla. Nejdřív ji mohu nést sám, později mi ovšem musíte také pomoct. A teď do práce!"
Vkradli se do ložnice, kde hrabě brzy našel na pohovce šaty komorné, které si tam odložila. Nemusel dlouho čekat a starý už šeptal:
„Ven! Mám ji!"
Že by je někdo mohl poslouchat, o tom neměli ani tušení. Venku starý kapitán zavřel především tajný vchod. Udělal to nohou a pak se ubírali zvolna ze schodů.
Nebylo to vůbec snadné, protože prostor byl neobyčejně úzký. Ale kapitán měl navzdor svému věku tolik tělesné síly, že pro něho břímě nebylo příliš těžké. Tak se dostali dolů do hlavní chodby, na místo, odkud se tajné schody rozvětvovaly na různé strany.
"Tak!" řekl starý. "Tady si trochu odpočinu!"
"A kam teď?"
"Teď už půjdeme stále po rovině. Jděte za mnou, držte se mne trochu a nebudete moct udělat ani jeden chybný krok."
Putovali stále hlouběji do tmy. Museli otevřít několik dveří. Pak hrabě cítil, že z obou stran jsou dřevěné stěny, byly to bedny na sebe postavené. Nakonec se starý zastavil.
"Jsme u cíle!" řekl.
"Dobrá! To byla proklatá cesta! Kde vlastně jsme?"
"To uvidíte potom!"
"Je Marion v bezvědomí?"
"Ano. Dosud se nepohnula!"
Kapitán položil své břímě na zem a otevřel dveře. Zrezavělé veřeje zaskřípaly, když dveře otvíral.
"To je žalář pro jednu osobu!" řekl. "Cítíte rukou vchod?"
"Ano."
"Hoďte tam šaty! Zajatou položíme na ně."
Hrabě poslechl. Veřeje opět zaskřípaly, několik závor zapadlo a pak starý vytáhl svítilnu.
"Tak, teď se podívejte, kde jsme," řekl a svítil kolem. Byla to ta místnost, ve které našel Muller osudné klíče.
Hrabě měl přece jen o Marion obavy.
"Snad se neudusila?" řekl.
"Ne. Dýchá. Jsem přesvědčený, že se brzy vzpamatuje."
"Chtěl bych vidět, jak si bude počínat!"
"Ne, to není možné! Ostatně si můžete pomyslet, jak radostně bude překvapena, že se ocitla v takovém bezpečí."

"Má tam jídlo a nápoj?"
"Ne. To by bylo naprosto proti našim úmyslům."
"A kdy k ní půjdu?"
"Dřív ne, až zítra večer. Musí zůstat v nynějším postavení aspoň čtyřiadvacet

hodin. Budu ostatně přítomen vašemu shledání, i když se jí neukážu. A teď pojďte, vrátíme se!"
Zavedl Ralliona stejnou cestou, kterou přišli, do zámku a pak zavřel u desky tajného vchodu do Rallionova pokoje závory, aby jeho spojenec nemohl samostatně nic podniknout.
Když došel do svého pokoje, byl sám se sebou spokojený.
"Tak!" řekl si. "Co si pomyslí až při procitnutí pozná, kde se nalézá? Bude ovšem ihned tušit, kdo jí ten kousek provedl. Ale to je začátek trestu za odpor, kterého se vůči mně odvážila."
Teď se konečně přestrojila šel dolů do stáje, aby probudil kočího.
"Připrav kočár!" řekl mu. "Baronesa odjede!"
Muž byl poněkud udivený a ptal se:
"Na nádraží, milostivý pane?"
"Ano! Odvezu ji sám! Však uslyšíš, až se budu vracet!"
Kočí poslechl. Ustrojil koně, zapřahl je a rozsvítil také svítilnu na kočáře.
Starý přivedl dámu. Byla zastřená závojem. Kočí nepochyboval, že by to nebyla baronesa Marion. Otevřel vrata, a když kočár vyjel, zase je zavřel.
Pak se vrátil do své komory a zapálil si dýmku. Mohl odtud vidět cestu do Thionville a poznat podle svítilen, že se starý vrací. O tom však, že se za nějaký čas tiše otevřela dvířka ve vratech, neměl ani zdání. Baronka se tajně vrátila do svých komnat.
Ráno se mluvilo v celém zámku o tom, že baronesa Marion musela náhle odcestovat.
Kapitán považoval za moudré, aby se k snídani dostavil do jídelny, aby mohl přítomným podat zprávu o odjezdu své příbuzné. Muller vyslechl tuto zprávu mlčky, ale přesto se nemohl zdržet, aby nedočkavě nepohleděl ke dveřím.
Právě když začínali snídat, otevřely se dveře - vstoupila Marion a pozdravila přítomné obvyklým slušným způsobem.
Starý, když ji spatřil, vyskočil a zděšeně na ni pohlížel.
"Marion! U sta čertů]" vyklouzlo mu z úst.
Šla zcela klidně na své obvyklé místo a ptala se udiveně:
328

"Co se stalo? Copak můj zjev je dnes tak nápadný?"
"Já myslel - ah! To je nepochopitelné!"
"Co je nepochopitelné?"
Vtom se ujal slova Muller a řekl:
"Pan kapitán nám právě ohlásil, že jste byla dnes v noci zcela znenadání nucena odjet."
Marion potřásla hlavou a řekla nejklidnějším hlasem:
"Pan kapitán se velice zmýlil. Nevěděla bych, jakou cestu bych teď mohla vykonávat."
Kapitán si nemohl nijak vysvětlit Marionin příchod. Její počínání rovněž nenasvědčovalo o pražádném nepřátelství. Umínil si tedy, že bude prozatím mlčet. Ale když po snídani stanul na chvilku u okna a Marion šla kolem něho, upřel na ni pichlavě oči a řekl:
"Jaká to zase záhada? Bylo mi řečeno, že jsi byla v noci odvezena na nádraží."
"Kým?"
"Na to jsem se tě neptal. Také jsem se dozvěděl, že jsi v noci nebyla ve svém pokoji."
"Od koho?"
"Od tvé komorné!"
"Ano, měla pravdu. Nebyla jsem ve svém pokoji!"
Kapitán vyvalil oči ještě víc a ptal se:
"Kde jsi tedy byla?"
"Copak tě to tolik zajímá?"
"Samozřejmě! Bylo mi řečeno, že jsi odjela. Ty však přesto přicházíš k snídani a tak to ve mně musí vzbudit zvědavost, jak to vše souvisí."
"To bych také sama ráda věděla. Mne ani nenapadlo, abych odjížděla."
"Ale kde jsi tedy byla?"
"V bezpečí, pane kapitáne!"
Tato odpověď byla na pohled docela nahodilá, ale kapitán přitom spatřil pohled, který mu řekl, že tato slova mají hlubší význam.
"V bezpečí?" ptal se. "Nechápu, co chceš těmito slovy říct. Mám za to, že tady v Ortry je v bezpečí každý."
"Jiní snad nemají stejný názor."
Obrátila se od něho a opustila jídelnu. Na to už čekala baronka. Přichvátala ihned k starému kapitánovi a ptala se hp:
"Můžete mi to vysvětlit?"

"Ne!" odpověděl.
329

Bylo na něm vidět, že byl v nesmírných rozpacích.
"Ale vždyť jste s ní mluvil! Rozumí se, že jste její na to ptal!"
"Samozřejmě, že jsem to udělal."
"Co vám odpověděla?"
"Odpověděla vyhýbavě."
Baronka zakašlala a usmála se. Byl to úsměv skoro vyzývavý.
"Nejvzácnější kapitáne," řekla, "začínám tušit, že jste dnes provedl kousek, který nezasluhuje obdiv."
"Děkuji za poklonu!" zvolal kapitán.
"Byla určitě zasloužená. Včera jste si vůbec nepočínal příliš chvalitebně."
Věděl, že ho nenávidí, ale tímto způsobem si s ním ještě netroufala mluvit. Ostatní přítomní se vzdálili, byl tady teď s baronkou sám, proto nemusel mluvit potichu. Postavil se pokud možno hrdě a řekl:
"Jakou řeč si dovolujete, milostivá paní?"
"Velice zřetelnou."
"Ale já si to vyprosím! Zakazuji vám tento tón! Co jste myslela slovy ,příliš chvalitebně ?"
"Vaše včerejší chování k Angličance."
"Smím prosit, abyste se vyjádřila zřetelněji?"
"Byl jste celý zmatený, když jste tuto dámu spatřil."
"Jen překvapený."
"Ó, řekla bych, že to bylo něco víc než pouhé překvapení. Nebyl jste překvapený, zaražený nebo udivený, ale přímo zděšený."
Kapitán se posměšně ušklíbl, výsměšně ji změřil a odpověděl:
"Mluvíte jako učenec. Toho bych se u dcery ovčáka nebo pasáka nikdy nenadal!"
"Já bych také nikdy neřekla, že máte tak málo sebeovládání. Zdá se, že se Angličanka podobá některé vám známé osobě."
"Tak je."
"A to vás tak vyvedlo z rovnováhy?"
"Bah! Byla mi jen nápadná."
"Ale slyšela jsem, že jste s touto dámou mluvil už na trati nedaleko rozbitého vlaku."
"Tak je."
330

"Aniž by vám hned tam byla tato podoba nápadná?" "Musím se k tomu přiznat. Snad to bylo proto, zeje různé, vidímeli některou osobu ve dne, nebo při klamném světle
lamp."
"Já to však přesto nemohu pochopit. Považoval jste ji za jakousi Margot. Nejmenovala se tak vaše sestra?"
"Ano. Ale kam míříte těmito otázkami? Nedal jsem vám ještě nikdy svolení, abyste mne takovýmto způsobem vyslýchala."
"Zapomínáte, že jsme teď spojenci!"
Pokrčil rameny a ptal se:
"Myslíte opravdu?"
"Samozřejmě! Po tom, co jsem včera musela na váš pokyn udělat, mám jistě důvod, abych se nazývala vaším spojencem!"
"To jste byla včera. Ale dnes už nejste."
"A přece jsem! Nebo se teď nesmím ani zeptat, jak asi souvisí příchod Madon s vaším vymyšleným odjezdem?"
"Vždyť to ani já sám nevím."
"Myslela jsem, že je vaším zajatcem."
"Já jsem si to myslel také. Byl jsem o tom přesvědčený."
"Ona se tedy sama vysvobodila?"
"To bych až dosud považoval za naprosto nemožné. Musím mít rychle jistotu!"
Starý šel, nikoliv však do svého bytu, ale do pokoje hraběte Ralliona. Našel ho v posteli.
"Aj, pan kapitán!" zvolal Rallion. "To je neočekávaná návštěva!"
"A také asi nepříjemná?"
Přitom pohlédl na hraběte nanejvýš nedůvěřivě.
"Nepříjemná?" ptal se Rallion. "Co si myslíte? Ležím sice ještě v posteli, ale dovolte mi, abych vstal. Chtěl jsem dohonit, co jsem v noci zameškal."
"Kdy jste šel spát?"
"Ihned, jak jsme se rozešli."

"Spal jste a do této chvíle jste nevstal z lože?"
"Ani na okamžik. Ale k čemu tyto otázky? Zdáte se mi poněkud podivný."
"To vám rád věřím. Zdá se, že se vám vaše úloha nesmírně zalíbila."
"Nerozumím vám. Jakou úlohu myslíte?"
"Zachránce baronesy."
331

"Uhodl jste, ovšem. Nemohu se už dočkat večera."
"Vždyť jste nečekal, už to vím."
"Nerozumím vám, můj nejlepší příteli."
"Ó, prosím! Neužívejme slovo přítel. Nechci ho užít při označení muže, na kterého se nemohu spolehnout."
"Hrom a blesky! Stáváte se stále záhadnější."
"A vy dáváte najevo, že se umíte přetvařovat, jak bych to od vás nikdy nečekal."
Hrabě se zvedl.
"Pane kapitáne," řekl, "nehrajte divadlo! Pozoruji ke svému úžasu, že proti mně něco máte. Řekněte mi tedy, co mi chcete vyčítat?"
"Že jste překročil můj rozkaz."
"Rozkaz? Aj, rád bych věděl, kdo by tady v Ortry chtěl udělovat rozkazy hraběti Rallionovi!"
"Já!"
"Aj, aj! Můžete mi dát pokyn, ale ne rozkaz. Ale nehádejme se. Mluvte krátce! Čím jsem se provinil?"
"Vy jste použil tento tajný východ."
"Já?"
"Ano, přesto, že jsem zavřel dvířka závorou."
"Tak? To jsem tedy udělal?"
"Ano. A ještě víc."
"Ještě víc? Smím vědět, co to bylo?"
"Vstoupil jste do tajných chodeb."
"Smím se ptát, za jakým účelem?"
"Abyste vysvobodil baronesu."
"Tak, tak.sTedy to jsem udělal? Opravdu?"
"Chcete to snad popřít?"
"Ovšemže to popírám!"
"Ale já vám to dokážu!"
"To se vám asi nepodaří."
"Ihned. Mluvil jsem s Marion."
"V žaláři?"
"Ne, ale v jídelně při snídani."
Po těchto slovech hrabě vyskočil z postele, vklouzl nohama do trepek, oblékl si župan a řekl:
"Ne! Musím opravdu vstát! Hrajete se mnou trochu komedii."
"Ani mne nenapadne. Provedl jste mi kousek, který zvrátil celý náš plán."
332

"Ale teď už dost! Teď už vás nesmím déle poslouchat. Vy jste opravdu viděl Marion?"
"Ano."
"A mluvil jste s ní?"
"Ano."
"U snídaně?"
"Ano."
"Ale to je přece nemožné, naprosto nemožné!"
"Je to tak. Je to skutečnost, kterou byste dovedl nejlépe vysvětlit vy."
"Vy tedy myslíte všechny tyto výčitky vážně?"
"Snad si nemyslíte, že je to žert, když jsem byl tak zostuzený náhlým zjevením baronesy?"
Rallion ho vzal za rameno a zvolal:
"Kapitáne, skoro jsem si nucený myslet, že nemáte hlavu na svém místě. Kdopak má klíče od všech dveří, kterými jsme dnes v noci prošli?"
"Já"
"A já že jsem pak tyto dveře otevíral? Čím?"
"Rozumí se, že také klíči."
"A kde bych je vzal?"
Starý se posměšně zachechtal a odpověděl:
"Považujete mne opravdu za takového nejapu? Myslel jsem si, že musím hledat ztracené klíče za bednami, ale teď vím, že se dostaly do rukou vám."

"Ale, kapitáne, člověče, příteli! Copak vás posedl ďábel? Nemám přece žádné klíče!"
"Opravdu ne?"
"Na mou čest! A kdybych je i měl, co by mi byly platné? Nemohu přece tudy ven!"
Ukázal na tajný východ.
"Vy jste tudy nešel?"
"Ne. Vždyť jste sám zavřel závory."
"Dobrá. Uvidíme."
Přistoupil k desce a prohlížel ji. Jeho tvář nebyla snad ještě nikdy tak zklamaná jako .teď.
"Tisíc hromů!" zvolal. "Tady je vše v pořádku!"
"No, co dál?"
"Myslel jsem, že jste desku vyrazil!"
"Jak by mne mohlo něco takového napadnout!"
"Ale pak je mi vše přímo nepochopitelné!"

"Nechápu nejen to, čemu říkáte ,vše', ale ani vás, můj milý!"
Starý udeřil pěstí do stolu a řekl:
"Mám si snad tedy myslet, že to byl jen sen? Vždyť jste byl se mnou! Nebyli jsme dnes v noci v pokoji Madon?"
"Samozřejmě!"
"A dopravili jsme ji do sklepení?"
"Ovšem."
"A tam jsme ji zavřeli?"
"Zajisté."
"Představte si tedy moje leknutí, když jsem ji před chvílí viděl vstupovat do jídelny!"
"Proklatě! Nejsme přece očarováni!"
"Rozhodně ne!"
"Ale jak se dostala na svobodu?"
"Tovídabel!"
"Copak jste se jí neptal?"
"Mohl jsem? Chovala se docela klidně a nenucené, jako by o ničem ani nevěděla. Jediné slovo, které řekla, mohlo ve mně vzbudit domněnku, že hraje komedii."
"Domněnky vám nejsou nic platné. Musíme mít jistotu. Jakým způsobem unikla se můžeme dozvědět jen tehdy, vyhledámeli její vězení."
"Ano. Oblékněte se rychle a pojďte! Opravdu jsem vás podezíral."
"A jsem zcela nevinný, můj milý. Ale však najdeme toho, kdo se provinil."
"Také doufám a běda mu! Ten, kdo osvobodil naši uvězněnou, musel vniknout do našich tajemství. Musí být rozhodně zneškodněn. Ustrojte se tedy, hned se vrátím."
Odešel, ale za několik minut už otevřel desku, zavírající tajný vchod. Hrabě byl právě hotov s oblékáním. Kapitán měl s sebou rozžatou svítilnu. Sešli dolů do chodby a chvátali k místu, odkud podle jejich mínění Marion uprchlá.
Cestou nenašli ani nejmenší stopu, že by tady byla jiná lidská bytost. Když kapitán otevíral sklepení, za jehož zadní částí bylo vězení, zdálo se mu, že něco zaslechl. Zastavil se, vzal hraběte za ruku a ptal se ho:
"Slyšíte něco?"
"Ano. Někdo tluče."
"To je tam zezadu, kde jsme zavřeli baronesu."

"Zdá se, že ano."
"Tisíc hromů! Něco mne napadá!"
"Mne také!"
"Vás také? Ach, a co myslíte?"
"Zavřeli jsme nejspíš nepravou!"
"Zdá se, zdá - - Ale jak by to bylo možné?"
"To se také ptám."
"Vždyť jsme byli v Marionině pokoji!"
"Byla to opravdu její ložnice?"
"O tom není pochyb."
"Kdo by tedy spal v tomto pokoji a v její posteli? Kdo jiný než Marion?"
"Samozřejmě!"
Pohlíželi na sebe, jako by si nevěděli rady. Vzadu neustávalo klepání.
Kapitán nakonec řekl:
"Už to tak bude. Zmocnili jsme se nepravé a zavřeli jsme ji tady."

"Ale jak by to bylo možné?"
"To se ihned vysvětlí, jakmile uvidíme, kdo to vlastně je."
"Jsem na to čertovsky zvědavý!"
"Bude to hned. Musíme dělat, jako bychom o ničem nevěděliPojďte!"
Čím víc se blížili, tím hlučnější bylo bušení na dveře. Nakonec slyšeli i volání. Ve chvilce, kdy se komorná ztišila, zaslechla kroky obou mužů.
"Otevřte!" křičela. "Pusťte mě!"
"Hned, hned!" odpověděl kapitán.
Odstrčil závoru a otevřel. Uvězněná jim vyběhla vstříc. Byla ustrojená. Obličej měla na smrt bledý, byla na ní patrná hrozná úzkost a strach, které vystála. Starý jí posvítil do obličeje.
"Sakramente, to jste vy?" zaklel. "Jak jste se dostala do tohoto sklepa?"
"Můj Bože, já nevím!" odpověděla.
"Nevíte? To zní jako pohádka! Musíte přece vědět, kdy a jak jste se sem dostala?"
"Nemám o tom ani tušení, pane kapitáne! Ó Bože, jakou úzkost jsem tady vystála!"
"Vy tu tedy nejste dobrovolně?" "Ne, ne! Naprosto ne!"
335

"Tomu aby čert rozuměl a ne člověk! Co jste vlastně hledala tady dole? Kdo vám dovolil, abyste se sem dostala?"
"Pane kapitáne, já jsem nevinná, úplně nevinná!"
"Tomu nemůže nikdo na světě věřit! Kdo vás sem dolů dopravil?"
"To nevím."
' "Poslyšte, nepřiznáteli se dobrovolně, najdu už prostředek, abych vás přiměl k řeči!"
Ubohá komorná se třásla rozčilením a strachem.
"Přísahám při všech svatých, že ani nevím, kde jsem!" zvolala skoro plačtivě.
"Ale vysvětlete mi tedy svoji přítomnost!"
"To právě sama nedovedu říct! Šla jsem včera večer spát, a když jsem se probudila, byla jsem tady."
"To zní jako pohádka, kterou jste si vymyslela. Kde jste si večer lehla?"
"U milostivé slečny."
"U baronesy Marion? Snad v její ložnici?"
"Ano."
"Co? Vy jste spala na loži milostivé slečny? A kde byla Marion?"
"To nevím."
"Dovolila vám, abyste spala v její ložnici?"
"Nařídila mi to."
"Proč?"
"To nevím."
"Musela vám přece říct nějaký důvod!"
Komorná nechtěla vyzradit, co jí Marion svěřila, proto odpověděla:
"Jsem služebná a musím poslouchat, aniž bych se ptala na důvody."
,"Hm! Stala jste se tedy obětí nějakého hloupého žertu. Vyšetřím tuto záležitost a viníka přísně potrestám. Vy tedy nevíte, kde jste?"
"Ne. O tom nemám ani tušení."
"No, uvidíme, jak by se věc dala zařídit. Umíte mlčet?"
"Ó, neřeknu s radostí ani slovíčko, jen buduli se moct dostat zase na svobodu."
"Dostanete se na svobodu. Ale dozvímli se, že jste vyprávěla třeba jen jedinému člověku, co se stalo, budete mít se mnou co dělat. Rozumíte?"
336

,Mohu složit nejsvětější přísahu, že budu mlčet jako hrob!"
"Ani baronese nic nepovíte?"
"Ani baronese."
"Ale ta vás už jistě postrádala. Jakým způsobem, se jí chcete omluvit?"
"To ještě nevím."
"Hm! Zdá se mi, že máte v blízké vesnici rodiče?"
"Ano."
"Nuže, slyšela jste tedy dnes ráno, že váš otec nebo vaše matka se roznemohli, a šla jste rychle k nim. Teprve teď se vracíte. Rozuměla jste mi?"
"Ano, řeknu to tak."
"A povíte mi každé slovo, které vám Marion řekne - rozumíte?"
"S radostí!"
"No, chci vám věřit. Pojďte tedy!"
Vzal kapesník a zavázal jí oči.
"Nemějte strach, nic se vám nestane," řekl jí při tom. "Nemusíte vidět, kudy

půjdeme. To je jediný důvod, proč vám zavazuji oči. Pojďte! Povedu vás."
Zavřel dveře a vzal komornou za ruku. Vedl ji teď do zahradního pavilonu, z kterého ji zavedl do parku. Pak ji vedl několikrát dokola v křovinách a nakonec jí sundal šátek z očí.
"Tak!" řekl. "Teď jste svobodná. Jděte po své práci a mlčte."
Odběhla, jak rychle mohla. Hrabě šel ovšem s nimi. Kapitán se teď k němu obrátil:
"Co tomu říkáte?"
"Provedli jsme hloupost, nesmírnou hloupost!"
"Jakto?"
"Měli jsme se přece přesvědčit, mámeli opravdu Marion. Ale vy jste stále trval na tom, abychom nerózsvěcovali. Nemám na tom vinu."
"Já také ne. Kdo mohl tušit, že Marion napadne taková naprosto neobyčejná myšlenka, aby nechala komornou spát ve své ložnici!"
"Nemohu to rovněž pochopit."
"Ó, je to nejen nepochopitelné, ale docela i podezřelé!"
"Podezřelé? Jakto?"

"Hm! Žádná baronesa nepřenechá bez zvláštního důvodu své lůžko služebné!"
"Je tedy naší úlohou, abychom tyto důvody vypátrali."
"To také uděláme. Zatím ovšem můžeme mít pouze domněnky."
"Já žádné nemám. Nebo snad měla Marion nějaké tušení?"
"O čem?"
"O našem úmyslu."
"Jak byste si to mohl vysvětlit?"
"To ovšem nevím! Bude na vás, milý kapitáne, abyste to vypátral!"
"Budu se ihned ptát. Pojďte!"
"Kam? Do zámku?"
"Ano. Ovšem!"
"Děkuji pěkně! Nemám chuť ukazovat svou rozbitou tvář, dokud nebude aspoň trochu zahojená."
"Myslíte, abychom se vrátili opět podzemní chodbou?"
"Ano. Prosím vás o to."
"Dobrá. Vždyť si mnoho nezajdeme!"
Zmizeli opět v zahradním pavilonku. -
Marion byla ve svém pokoji, když se komorná vrátila. Spatřila dívku a ihned poznala, že starý kapitán šel do sklepení, aby si záhadu vysvětlil.
"Zvonila jsem na tebe a hledala jsem tě," řekla jí vyčítavě.
"Promiňte!1" odpověděla komorná. "Sotva jsem se probudila, dostala jsem zprávu, že mé matce není dobře."
"Ty jsi tedy byla doma?"
"Ano."
"Jak dlouho jsi tady spala?"
"Asi do pěti hodin."
"Dobře tedy. Musela jsi vykonat svou povinnost k matce."
Dívka byla celá šťastná, že tak dobře dopadla. Marion však této omluvě nevěřila. Jenom jí nebylo jasné, jak se může vše tak shodovat. Proto se odebrala do Mullerova pokoje. Podařilo se jí dostat se tam, aniž by byla zpozorována. Míiller seděl u stolku a pracoval. Psal zase jakési vojenské dobrozdání, vlastnoruční padělek, který se měl prostřednictvím dědečka dostat do rukou domnělého malíře Hallera. Když k němu Marion vstoupila, zvedl se se zřejmým překvapením ze židle.
"Vy, slečno?" ptal se.

"Ano, já. Jdu si pro radu." Vzhledem k tomu, co se stalo?"
"To je nebezpečné. Kapitán nás může pozorovat."
"Může také slyšet, co mluvíme?"
"To snad ne."
"Nuže, myslím, že se toho můžeme odvážit."
"Zkusme to tedy. Prosím, posaďte se! Vezmeme do ruky knihu a budeme se tvářit, jako bychom z ní četli."
Sáhl po knize, otevřel ji, neodvracel oči z knihy a ptal se:
"Jakou radu myslíte, milostivá slečno?"
"Komorná se právě vrátila."
"Ach! Pustil ji?"
"To se dalo předpokládat."

"Co říkala?"
"Namluvila mi, že spala do pěti hodin. Pak dostala zprávu, že se roznemohla její matka, která bydlí v blízké vesnici. Šla tedy k ní."
"Tuto výmluvu jí poradil kapitán."
"Zajisté!"
"Co jste jí řekla?"
"Dělala jsem, jako bych tomu věřila."
"To bylo snad správné."
"Nemyslíte tedy, abych dala najevo, že vím, kde se nalézala?"
"Bylo by dobré zjistit, co jí kapitán namluvil, ale pro nás bude rozhodně výhodnější tvářit se, že nic nevíme."
"Ani když se bude kapitán znovu ptát?"
"On se vás už ptal?"
"Ano. Chtěl vědět, kde jsem v noci byla."
"A co jste mu řekla?"
"Odpověděla jsem, že v bezpečí."
"To bylo poněkud dvojsmyslné. Dává mu to možnost myslet si, že jste věděla o jeho úmyslech."
"Byla to tedy chyba?"
"Nikoliv. Je ještě v nejistotě a to je pro nás dobře. Člověk, který neví, na čem je, nebude také vědět, jak se má chovat. Ostatně byl pro mne nezaplatitelný okamžik, když jste přišla."
"Pro mne také. Ale teď mi asi ještě stále hrozí totéž nebezpečí?"

"Pro nejbližší tři dny ne. O to se už postarám, milostivá slečno. Doufám, že mému ujištění uvěříte."
"S radostí, monsieur! Poznala jsem ve vás muže, který ví, co mluví. Ale už musím odejít. Nechci být méně obezřetná, než jste vy."
Podala mu ruku, kterou přitiskl ke rtům. Pak se vzdálila. Stalo se to právě včas, protože sotva odešla do svého pokoje, už k ní přišel kapitán. Bylo to tím nápadnější, že se stávalo velmi zřídka, aby se k ní osobně namáhal.
Jeho pohled přeletěl ostře a pátravě celý pokoj. Pak se posadil a zadíval se na ni zamračeně, nevlídně. Zůstala stát a klidně snesla tento pohled.
"Diviš se, .že mne tady vidíš?" začal.
"Skoro," odpověděla suše.
"Není to ovšem dobré znamení, jeli člověk nucený běhat za těmi, kteří mají poslouchat."
"Ó, myslím, že jsem ti kdykoliv k službám!"
"Naopak, docela naopak! Proč jsi tak rychle odešla, když jsem s tebou v jídelně mluvil?"
"Protože jsem myslela, že naše rozmluva skončila."
"Měla teprve začít!"
"O tom jsem neměla ani tušení. Zdálo se mi, že téma hovoru bylo vyčerpáno."
"Ba nikoliv. Chtěl jsem vědět, kde jsi v noci byla."
"Kdo říká, že jsem tady nebyla?"
"Dozvěděl jsem se, že u tebe spala tvoje komorná!"
"Aj, ty se vyptáváš komorné na paní? To je jednání, které musím pokárat. Bývá jenom u sprostých lidí, že se panstvo takovým způsobem domlouvá se služebnictvem."
Svraštil obočí, špičky knírů vytáhl do výšky. Objevily se dlouhé, žluté zuby a pak zasyčel:
"Cože? Pokárat? Ty chceš kárat moje jednání? Ty?"
"Samozřejmě!"
"Děvče, co tě napadá! Velice se přeceňuješ. Nevíš, s kým mluvíš!"
"Znám tě dost dlouho, abych to mohla vědět!"
"A přece se velice mýlíš! Od určité doby začínáš mluvit způsobem, který si musím vyprosit!"
"Protože sis zvykl považovat takový způsob řeči za svůj monopol. Říkáš, že se přeceňuji? Snad je to tak mnohem spíš u tebe. Co mi chceš ještě říct?"

"Především chci vědět, kde jsi byla minulou noc?"
"O tom ti nejsem povinna skládat účty!"
Kapitán vyskočil a zvolal:
"Tisíc pum! To říkáš mně?"
"Ano!" odpověděla klidně.
"Tak? Aj! To je pěkné! Víš, že jsem tady pánem já?"

"Baron de Sainte-Marie, nikoliv však kapitán Richemonte!"
"Jsem baronův otec, tvůj děda!"
"Dokaž mi to příbuzenství!"
Kapitán úžasem skoro strnul.
"Děvče blázníš?" soptil hněvivě.
Odvrátila se od něho a řekla klidně:
"Nechme takový hovor! Vidím, že ani nevíš, jak máš jednat s dámou. Oblíbil sis od jisté doby způsoby plebejce, na kterého se můžeme dívat jen se soucitem."
Popadl ji za ruku a řekl hlasem, který zněl skoro sípavě:
"Ano, ano, šílíš, jinak by ses nemohla odvážit něčeho takového! Ale já jsem muž, který tě zkrotí! Tedy nepovíš, kde jsi byla?"
"Ne!"
"Chce to vědět tvůj ženich!"
"Nemám žádného ženicha. Dej ruku pryč!"
"Ba ne, ne! Budu tě držet a docela tě i potrestám, setrvášli při tomto způsobu řeči!"
"Dobrá, začneme tedy jinak!"
A než jí mohl zabránit, sáhla po zvonku a zvonila, že to bylo slyšet skoro ve všech síních. Všude se otřásaly dveře.
"Ach, tentokrát se ti to ještě podaří!" řekl. "Chci se vyhnout hluku, proto jdu. Podruhé však zvítězím já! Zařiď se podle toho!"
Odešel.
"To nic není! Kliďte se k ďasu!" obořil se na služebnictvo, které spěchalo ze všech stran.
A odebral se do svého pokoje v rozčilení, které stěží přemáhal.

XXV.
Muller zatím dokončil svou práci. Pečetil'ještě list, když pohlédl bezděky oknem. Viděl venku na lípě znamení, které měl smluvené se strážmistrem.
"Aha, Fric!" řekl si radostně. "Už je tady! Chce se mnou mluvit. Dobrá! Může hned dát mou práci na poštu."
Poté se obrátil od lípy k silnici. Viděl, že se tudy blíží kočár, v kterém seděly obě sestry, Nanon i Madelón.
"Už jedou," myslel si. "Přítomnost Madelón by mi mohla uškodit. Nesmí mne prozatím ani spatřit."
Počkal, až obě dívky vystoupily a vstoupily do zámku. Pak se pustil parkem k lesu.
Na smluveném místě mu přišel vstříc Fric.
"Pozdrav Bůh, pane doktore!" řekl. "Přicházím ohlásit svou přítomnost."
"Výborně! Myslel jsem, že se zdržíš déle. Jak se ti dařilo?"
"Velmi dobře, s dobrodružstvím."
"S dobrodružstvím? To zní velice slibně. Pojď a vypravuj mHo."
Šli spolu hluboko do lesa a Fric vypravoval, co zažil. Nakonec sáhl do kapsy a vytáhl několik papírů.
"Tady jsou poznámky, které jsem si udělal v prachárně u zámku Malineau,"
"Děkuji. Myslíš tedy, že jsou pro nás důležité?"
"Zajisté! Dozvěděl jsem se z nich například, že je to poslední zásilka prachu, kterou kapitán dostane."
"To tedy dokazuje, že jeho přípravy jsou už skoro skončené. Musíme si tedy pospíšit."
"Tak je. Je zdravý?"
Při této otázce Fric významně zamžoural očima.

"Neslyšel jsem, že by byl churavý."
"Dostál jste tedy svému slibu."
"Zajisté! Nechtěl jsem prohledávat sklepení bez tebe. Ale teď už nebudu váhat. Starý dostane kapky ještě dnes."
"Není to obtížné?"
"Nikoliv. Dává si přinést po večeři sklenici absintu. Dostane vždy tutéž sklenici, která stojí v baru. Kapky ho tedy neminou."
"Budouli pak účinkovat ještě dnes?"
"Uvidíme. Přijď po jedenácté hodině sem! Najdeš mě tady."
Vrátil se do zámku. Tam se dozvěděl, že kapitán bude večeřet ve svém pokoji.
Muller přišel tentokrát do jídelny o několik minut dřív než obyčejně.
Nanon a Madelón tady už byly. Prvá mu spěchala vstříc a radostně řekla:

"Vidíte, pane doktore, že jsem se opět vrátila. Tady je má sestra, kterou jste viděl na místě neštěstí."
Oba se velice obřadně poklonili, jako by se ještě nikdy neviděli.Ale v hovoru vyčkala vhodného okamžiku a pošeptala mu:
"Bez starosti! Nebojte se ničeho!"
To ho uklidnilo.
Po večeři, když se ještě všichni bavili, byl stále nedaleko baru. Nalil si sám číši vína a využil té příležitosti, že nalil do kapitánovy číše čtyřicet kapek léku.
Když pak vstoupil komorník s malým podnosem v ruce, věděl už Muller, co chce. Nalil si sám do číše absint a ptal se jen tak mimochodem:
"Číši pro pana kapitána?"
"Ano, pane doktore!"
"Tady!"
Sluha vzal číši a odešel s ní.
Pak nastala doba čekání. Muller slyšel, že Marion je v Thionville na návštěvě u své nové přítelkyně Harriety de Lissa. Také Amerikán opustil zámek, snad za stejným účelem. Večer byl nedaleko. Vtom nastal po chodbách veliký ruch a spěch a pak vyjel štolba tryskem ze zámku a letěl po silnici do Thionville.
Muller vyšel z pokoje a ptal se, co to znamená.
"Pan kapitán náhle ochuravěl," odpověděl komorník, na kterého se obrátil.
"Co se mu stalo?"

"Dostal křečový záchvat."
"Prudký?"
"Ó, nikoliv! Ale zdá se, že nemůže mluvit ani se pohybovat."
"Ó, běda! To zní opravdu nebezpečně."
Muž si odkašlal a tiše řekl:
"Hm! Přál bych si, aby to bylo něco horšího!"
"Pst! Probůh!"
"Ó, vy mne nevyzradíte, pane doktore. Ale v dědkovi bychom přece jen ztratili velkého tyrana."
V přiměřený čas se sluha vrátil. Doktor Bertrand přijel s ním a odebral se hned k nemocnému. Prohlédl ho a prohlásil záchvat za silný, nikoliv však nebezpečný. Zůstal pak v zámku ještě chvíli.
Když se objevil v jídelně, byl zahrnut otázkami.
"Nemějte žádné starosti,""řekl. "Jedná se jen o křeč, která není nebezpečná."
"Ale nemůže už ani mluvit," řekla baronka, která uznala za vhodné, aby projevila obavy, které vůbec neměla.
"Bude moct zase mluvit."
"A nemůže se pohybovat."
"I to se jistě naučí. Znám tuto chorobu velmi dobře a mohu vás uklidnit. Pan kapitán zůstane ležet dva dny a dvě noci bez pohnutí a pak se probudí jakoby z tvrdého spánku."
Přitom pohleděl na Mullera, jako by mu chtěl naznačit, že jeho slova se vlastně týkají jeho že on má teď dva dny úplně volně jednat, jak se mu líbí.
Vychovatel se ve stanovený čas odebral do lesa, kde už na něho čekal Fric.
"Dobrý večer," řekl Fric. "Už dostal kapky a také velmi dobře účinkovaly."
."Jak to víš?"
"Přijeli pro doktora. To postačí, abych poznal, na čem jsem. Kdy začne naše výzkumná cesta?"
"Hned."
"Ach, to bude dobré! Máte vše s sebou?"
"Samozřejmě! Sestoupíme v zahradním pavilónu."
Stalo se.
Dostali se pod pavilón, tam, kde se vpravo táhla cesta k zámku a vlevo byly zavřené a závorou utažené dveře.
Rozsvítili si svítilny a Fric zvědavě pohlížel do tmavé chodby.

"Tady sejde k zámku?" ptal se. "Půjdeme tímto směrem?"
"Nikoliv! Tuto část tajemství jsem už vypátral. Teď musím vědět, co je za těmito dveřmi."
"Budeme je moct otevřít?"
"Doufám, že ano. Vždyť máme hlavní klíč."
Vyzkoušel ho - a skutečně, hodil se. Když otevřeli, spatřili před sebou chodbu, která byla úplně stejná jako ta, která vedla do zámku. Zavřeli za sebou dveře a

šli zvolna dál.
Za nějaký čas zpozorovali po straně dveře a pak zase jiné dveře.
"Co asi za nimi vězí?" ptal se Fric.
"To se dozvíme později."
"Proč ne hned?"
"Nechci se zdržovat podrobnostmi. Musím se především orientovat o poloze, směrech a povaze chodeb. Pojď dál!"
Spatřili řadu dveří, aniž je však otevřeli. Za nějaký čas se dostali do veliké, čtyřhranné místnosti, do které ústila ještě jiná chodba a tvořila zde křižovatku.
"To je místo, které hledám," řekl Muller. "Jak se zdá, tušení mne neklamalo."
"O směrech těchto chodeb?"
"Ano. Tady přímo bychom přišli k lesní díře. Tu cestu už známe. Napravo vede chodba ke zřícenině, v které tě málem chytili, a nalevo k staré věži, kde straší duch mrtvé baronky."
"Kudy teď půjdeme?"
"Především přímo."
Udělali tak, ale už za krátký čas se mohli zastavit. Muller posvítil na jedny dveře a řekl:
"Ty mi jsou nějak známé. Za těmito dveřmi jsme našli klíče nebo spíš jsme si je přivlastnili. Počkej, podíváme se."
Otevřel a vstoupili. Prošli řadami beden dozadu, kde Muller otevřel další dveře.
"Ano, nemýlím se," řekl. "Tady jsou prázdné pytle."
"Jsou prázdné? A proč by tady byly?"
"To bylo lůžko pro Marion."
"Mademoiselle Marion? Ta tu měla ležet?"
"Ano. Kapitán se jí chtěl násilím zmocnit, ale překazil jsem mu to. O tom ti budu ještě vypravovat. Vraťme se teď na křižovatku."
Když tam došli, zamířili vlevo. I tato chodba byla stejná
345

jako předešlá dveře vpravo, dveře vlevo - ale žádné z nich neotevřeli.
Nakonec stanuli u dveří, jimiž byla chodba ukončena. Klíč se hodil i k nim.
Když vstoupili, Fric se rozhlédl a hned řekl:
"Ano,'máte pravdu. Tady je zřícenina."
"Vyznáš se tu?"
"Je to síň, v které by mne mále dopadli. Ne, nemýlím se."
"Můžeme se tedy zase vrátit, abychom prohledali poslední chodbu, která podle mého názoru končí ve staré věži."
Když vstoupili do této čtvrté chodby, nenašli nic, čím by se lišila od předešlých. Ale brzy odtud zatáčela jiná štola vpravo.
"Pustíme se tam?" ptal se Fric.
"Ano. Nemýlímli se ve svých výpočtech, vede tato odbočka směrem k lomu. Podívejme se!"
Urazili notný kus cesty, aniž by viděli nějaké dveře. Pak byla chodba náhle zasypaná.
"Ach, to je škoda!" řekl Fric. "Nemůžeme dál!"
"A přece bych tvrdil, že nejsme daleko od kamenného lomu. No, pojdme zase hlavní cestou."
Vrátili se a šli opět dál. V této chodbě bylo opět několik dveří.
Náhle se Fric zastavil, vzal pána za ruku a zadržel ho.
"Pst!" zašeptal.
Svítilna ihned zmizela v Mullerově kapse, takže se ocitli v úplné tmě.
"Co je?" ptal se rychle.
"Zdálo se mi, jako bych tu slyšel někoho mluvit."
"Kde?"
"Tady vpředu, před námi!"
"Já jsem nic neslyšel!"
"Snad jsem se mýlil ale naslouchejme chvíli!"
Zůstali potichu stát. Ani se nehýbali.
A skutečně, za malou chvíli k jejich sluchu dolehly zvuky, které mohly pocházet pouze od člověka. Ten hlas byl provázen odměřeným ťukáním.
"Slyšíte už?" ptal se Fric.
"Ano, docela zřetelně. Budeme se opatrně plížit dál!"
Čím dále šli, tím zřetelnější byl tento hlas. Nakonec spatřili úzký pruh světla, který snad vycházel ze dveří ne úplně zavřených.
346

"To není muž, je to žena!" prohodil Fric.
"Máš pravdu, také to slyším. Mohl bys tušit, kdo to je?"
"Ne."
"Jsme teď asi nedaleko staré věže!"
"Zajisté!"
"No, a která ženská bytost tam dlí?"
"Sapristi! Liama!"
"Mám za to, že to je ona!"
"Kdyby to tak bylo! Měli bychom konečně ducha v hrsti!"
"Pojdme dál. Ale tiše!"
Dostali se až ke skulině ve dveřích. Můller se podíval dovnitř. Stanul u vchodu do dost veliké místnosti, v které byla postel, stůl a židle. Ze stropu visela na drátě velice jednoduchá olejová lampa a ozařovala bíle oděnou postavu. Postava seděla na zemi a rozbíjela kukuřičná zrna. Toto rozbíjení se dělo v taktu a přitom zněla z úst postavy slova:
"Ve jménu Boha, Všeslitovniká! - Klepající! Kdo je klepající! Kdo tě naučí pochopit, co je klepající? V ten den budou všichni lidé jako rozprášení molové a hory jako různá zčesaná vlna. A ten, jehož vážka bude těžká dobrými skutky, bude vést život spokojený, ten pak, jehož vážka bude nalezena lehká, bude uvržený na dno pekelné propasti. Ale kdo tě naučí chápat, co je dno propasti? Je to nejpalčivější oheň!"
Byla to slova sto první súry koránu. Zpívají ji mohamedánské ženy při drcení zrní.
Také Fric se díval na pracující.
"Znáš ji?" ptal se Můller.
"Je to ta, která se nám zjevila, když jsme otevřeli hrob!"
"Tedy Liama. I já ji poznávám!"
"Jaké má zvláštní šaty!"
"Je to kroj beduínských žen."
"Tato žena musela být kdysi krásná, velice krásná!"
"Ano, podobá se Marion, své dceři."
"Co budeme dělat? Vstoupíme?"
"Polekali bychom ji."
"Hm. Ale nemůžeme přece tentookamžik nevyužít!"
"Zajisté ne. Pojďme potichu zpátky. A pak se sem přiblížíme hlasitými kroky."
Udělali tak. Jakmile se jejich kroky ozvaly, otevřely se dveře a Liama se objevila na prahu.
"Už zase přicházíš?" ptala se. "Nech mne klidně plakat a v míru se modlit."

"Sallam alejkum! - Pokoj s tebou!" odpověděl Miiller.
"Alejkum sallam! - S tebou pokoj!" odpověděla. "Ale čije to hlas? Ještě nikdy jsem ho neslyšela!"
"Je to hlas ochránce, který ti chce vrátit svobodu a sluneční světlo!"
"Přistup blíž!"
Obrátila se do osvětlené místnosti a Můller šel za ní. Fric zůstal ještě stát venku na chodbě. Dívala se na něho pozorně a pak řekla:
"Tvoje oči jsou oči dobroty a ve tvé tváři je psáno slovo pravdy. Tvoje srdce nezná klam a tvá ústa nemluví lež. Co mi přinášíš?"
"Svobodu!"
"Nech si ji pro sebe!"
"Štěstí!"
"Liama nemůže být nikdy šťastná!"
"Blaženost!"
"Blaženost tady na světě Liama nikdy nenajde, ale teprve po smrti. Poslal tě on?"
"Koho myslíš?"
"Starého bělovousa, kterého musí všichni poslouchat."
"Ne, to není on, kdo mne posílá!"
"Ví, že jsi tady?"
"Neví."
"Pak odtud rychle prchni, jinak budeš ztracený. Je plný moci a ukrutnosti!"
"Nebojím se ho!"
"A já tě napomínám, aby ses ho bál, jinak tě pohltí jako pardál nevinné jehně!"
Kynula mu na znamení, aby šel. On však přistoupil blíž a řekl:
"Ty jsi Liama, dcera Beni Hassanů?"
"Nejsem Liama, ale její duch!"
"Tvůj otec byl Menalek, šejk vašeho kmene?"

"Tak je!"
"Znala jsi Saadiho, miláčka Alláha a jeho proroka?"
Vzpřímila se a odpověděla:
' "Zda jsem ho znala? Byl mým blahem a šla jsem do pekla, abych ho zachránila!"
"Je mrtvý?"
"Ne, žije. Saadi nemůže zemřít!"
348

"A znáš Marion, vnučku Beni Hassanů?"
"Marion? Ano, znám!"
Sepjala ruce, pohlédla prosebně na Miillera a řekla:
"Viděl jsi ji?"
"Ano. Vidím ji každý den!"
"Mluví také s tebou?"
"Mluvíme spolu často, velmi často."
"Zná ještě jméno své matky?"
"Zná a každou hodinu je vyslovuje!"
"Měla zemřít. Aby ji zachránila, stala se Liama duchem. Liama nežije, je mrtvá. Ale její dcera žije a bude šťastná!"
"Tvoje dcera ví, že jsi nezemřela!"
"Pro Alláha, to se nesmí dozvědět!"
"Už ví vše!"
"Ať to tedy nikomu neříká!"
"Má velikou touhu. Chce tě vidět a mluvit s tebou!"
"Nesmím s ní mluvit! Přísahala jsem při nejvyšším nebi a při nejhlubším pekle, že se svou dcerou nebudu mluvit - nikdy, co budu živa!"
"Komu jsi to přísahala?"
"Maleku Omarovi!"
"Muži se šedivým vousem?"
"Ano. Má život mé dcery ve svých rukou. Ne, ať nezemře, ať zůstane naživu!"
"Přicházejí k tobě také jiní muži?"
"Mnoho, a já je chráním."
"Znáš také Abu Hassana, kouzelníka?"
"Znám ho. Zestárnul a zešedivěl. Viděla jsem ho u svého hrobu."
Liama už dojista nebyla paní svých smyslů. Co se teď Můller od ní dovídal, poskytovalo mu hroznou zbraň na Richemonta.
"Jak jsi se dostala do této jeskyně?" ptal se.
"Sama jsem šiji vybrala."
"Copak tě nenutili?"
"Ne. Jsem mrtvá a bydlím pod svým hrobem."
"Nechceš žít? Žít a být šťastná?"
"Jsem mrtvá. Jsem šťastná, když žije moje dítě!"
"Smím si prohlédnout tvůj byt?"
Zpozoroval totiž dveře, které vedly dál. Jeho otázka vyvolala hrozný dojem. Přiskočila ke dveřím, postavila se před ně a zvolala:
349

"Zpátky! Zpátky! Kdo by si chtěl vynutit vstup, zemře strašlivou smrtí - a já s ním!"
Míiller tušil, že tyto dveře spojují hrob a věž. Velmi rád by toto tajemství poznal, ale střežil se ublížit ubohé ženě. Proto řekl konejšivě:
"Nebudu si ho vynucovat. Ptal jsem se tě jen."
"Ani se neptej! Nesmím ti odpovědět, protože jsem to přísahala. Opusť mne! Chci být sama."
"Nesmím se sem vrátit?"
"Ne, teď ne!"
"Ani později?"
"Snad! Povíš mi pak, co moje dcera s tebou mluví o duchu své matky."
"Povím ti vše!"
"Ale muž bělovous ať se o tom nedozví!"
"Ne. Ty mu řekneš, že jse.m tady byl?"
"Ne, jinak by tě zaškrtil. Ale teď jdi! Alláh tě provázej!"
Vystrčila ho ze dveří a zastrčila zvnitřku závoru. Frice neviděla. Oba muži tápali potmě dál. Mulléř vytáhl svítilnu teprve na křižovatce. Tady teprve začal mluvit.
"Slyšel jsi vše?" ptal se.
"Ano! Vše!"
"Jaký to objev! Jakou zbraň mi dává do rukou na kapitána!"

"Bude ztracený, kdykoliv se vám zachce!"
"Ano, ale ještě nesmím chtít!"
"Proč ne? Takový zlosyn má být ihned utracen! Je hřích nechat ho naživu!"
"A přece nesmím kvůli svému otci!"
"Kvůli vašemu otci?" ptal se Fric udiveně.
"Ano."
"Vždyť ten je dojista mrtvý!"
"Ba ne! Žije!"
"Nebesa! A kde byl byl?"
"Tady v těchto sklepeních!"
Dobrý Fric'se tvářil, jako by byl přesvědčený, že ztratí rozum.
"Tady v těchto sklepeních? Tisíc pum a granátů! Pak musí odtud, a to hned! Jenom kde věží? Máme přece klíče!"
"To ještě nemohu říct. Zeje zde, to si jen myslím, zatím to určitě nevím. A jeli tady, jsme mu jistě v tomto okamžiku
350

docela nablízku. Pojďme, hledejme, budemeli moct nalézt skryté vězení."
Vzpomněl si na slova, která pronesl nemocný baron v jídelně. Tady tato křižovatka byla středem všech chodeb. Tady tedy musel hledaný být, byli tu vůbec.
Oba hledali a pátrali a napínali všechen svůj důvtip - ale marně. Nikde nemohli nic nalézt.
"Vždyť jsme dosud neotevřeli ani jediné dveře!" řekl Fric. "Snad bude někde tam schovaný!"
"Nemyslím. Ale musíme vědět, co se za těmito dveřmi skrývá. Podíváme se tam tedy."
Šli z chodby do chodby, od jedněch dveří k druhým. Všechny dveře se daly otevřít stejným klíčem. Byly to vesměs prostory zaplněné zbraněmi a náboji. Tyto zásoby je nesmírně překvapily.
Kolik lidských životů má být těmito zásobami zničeno!
"Než bych připustil, aby mohli Francouzi tyto zbraně použít, raději vše vyhodím do vzduchu!" řekl Fric.
"To je i můj názor. Pokud bude záležet na nás, nesmí nám žádná tato zbraň a žádný tento náboj uškodit. Ale víš, že za chvíli bude svítat? Je čas, abychom už přestali. Zbývá nám ještě celý den, než se starý uzdraví."
"Měl by raději ležet a snášet tisíceré bolesti! Proč ho neudáte?"
"Protože hledám otce, který by snad zahynul bídně hladem, kdyby byl kapitán zatčen."
"Ach tak! Už chápu. Ale Liama? Co bude s ní?"
"Hm! Prozatím ji musíme nechat tam, kde je."
"A nikomu o ní nic nepovíme?"
"Ne. Nikomu."
"Ale aspoň její dceři?"
"Ani té ne. Zdá se, že bych tím mohl uškodit jí i matce. Než začnu jednat, musím poznat všechna tajemství těchto podzemních sklepení. Pak se celá stavba zřítí jediným okamžikem. Běda mu, až s ním začnu účtovat!"
Tak minulo několik hodin.
Lékařova předpověď se osvědčila. Za dva dny se kapitán probudil, ale byl tak zesláblý, že se ani neukázal. Život v zámku šel svým chodem, napohled nebyly žádné změny. Ale tepny tohoto života mocně bušily a byla tu tichá rozuzlení, které nikdo - jak se zdálo - nepozoroval. -
351

Marion se denně stýkala s Hariettou de Lissa a Amerikán také rád vyhledával lékařův dům. Cosi ho neodolatelně táhlo k domnělé Angličance - a zdálo se mu, že jí jeho přítomnost není lhostejná.
Tak přišel i dnes, aby ji viděl. Slyšel, že je v zahradě, a odebral se tam za ní. Našel ji v otevřeném révovém loubí, které bylo u samého plotu, a dostalo se mu dovolení, aby si k ní přisedl.
Cítil se tak šťastný v blízkosti sličné bytosti, že ani nepomyslel, aby mluvil o lásce, ale bylo mu tak, jako by to i beze slov musela uhodnout.
V tu chvíli se kolem plotu zvolna ubíral malý, velmi tlustý mužíček. Na hlavě měl obrovský širák a v rukou polní stoličku a malířské desky.
Kráčel po trávníku, a tak se stalo, že ho ani neslyšeli. Byl to dobrý pan Hieronymus Aurelius Schneffke, který přicházel přímo z Met.
Jak se tak zamyšleně ubíral kolem, náhle se zastavil. Trhl sebou. Zaslechl totiž tichý, zvučný smích.

"Tisíc pum!" šeptal si. "Ten smích já znám!"
Naslouchal. Ano, hned nato zaslechl také ženský hlas.
"To je guvernantka, guvernantka! To je jisté a pevné jako nákyp. Ale kde jen je?"
Přistoupil těsně k plotu a díval se do zahrady.
"U Boha! Tam sedí v besídce, svěží a krásná jako květ a sluneční jas. A u ní sedí - hromado nákypu! Kdo je to?"
Pozoroval podrobně Amerikána a pak řekl:
"Ano, vše souhlasí, vše přesně souhlasí! Taková charakteristická tvář není druhá na světě. To je originál podobizny ze zámku Malineau! Jenomže je starší než obraz. To je pan BasMontagne, jak žije a tyje. Teď musím "
Chtěl se na plotě trochu povytáhnout, aby lépe viděl, byl však příliš těžký. Ozval se praskot obě latě, kterých se držel, se přelomily a dobrý Hieronymus se svalil na zem.
Amerikán slyšel tento praskot. Přiběhl, aby pachatele přistihl. Přišel právě včas, aby viděl, jak Schneffke vstává ze země.
"Pane, co tady hledáte?" osopil se na něho.
"Špičky latí," odpověděl Schneffke.
"A lámete je?"
"Ano."

"A proč?"
"Abych upadl na zem. Vždyť to vidíte."
'Člověče, zdá se mi, že jste tak trochu tulák."
"samozřejmě! A to z nejšpatnějšího druhu."
Tisíc hromů! Chcete si ze mne tropit posměch?"
",Příliš mnoho ne, protože se mi nezdáte příliš k smíchu. Jak se vlastně jmenujete?"
"Ach, to je trochu mnoho! Tento člověk sem přijde, aby tu lámal latě v plotě, a ještě se mne ptá na jméno! Jak se jmenujete vy?"
"Moje jméno zní poněkud vzácně. Jsem malíř zvířat Hieronymus Aurelius Schneffke z Berlína."
"Dobrá! A co máte jako malíř dělat tady u plotu?"
',To jsem vám už přece řekl! Ale teď vás prosím, abych směl slyšet také vaše jméno."
"Nepovažuji to za potřebné. Dávám svůj lístek jenom lidem docela slušným."
"A já snad takový nejsem?"
"Zajisté ne! Vypadáte spíš jako tulák než jako malíř, a proto budu raději považovat své jméno za své vlastnictví."
"No, dobře, protože se zdá, že vaše jméno nemá velkou cenu. Kdo má dobré jméno, nemusí ho zamlčovat."
To bylo příliš silné pokárání. Zasáhlo Amerikána jako bodnutí dýkou.
"Pane, to si mi troufáte říct?" zvolal. "Mám snad "
Zarazil se. Měkká, teplá ručka se mu položila na rameno. Angličanka přišla také k plotu.
"Koho tady máte, monsieur?" ptala se.
"Ó, člověka, který ani nezaslouží, aby "
A zase nemohl domluvit, protože ho přerušila:
"Koho vidím? Aj, to je náš dobrý pan Schneffke z Berlína!"
Malíř smekl klobouk, udělal uctivou poklonu a řekl nejzdvořilejším hlasem:
"Ano, to jsem ještě já, moje milostivá."
Slůvko Ještě" vyslovil s takovým důrazem, že to muselo být nápadné.
"Ještě?" ptala se. "Co tím myslíte?"
"Jsou lidé, kteří už dnes nejsou tím, čím byli včera."
Usmála se a řekla:
"Ano, poměry se často náhle mění."

"Tak, že ze společnic se stanou bohaté dámy?"
"Proč ne? Ale, pane Schneffke, dejte si blahopřát, že jste zmeškal ten nešťastný vlak."
"Děkuji! Při smůle, jakou mám, bych dnes bych jistě dole mezi mrtvými."
"Dosáhl jste šťastně svůj cíl?"
"Ano, děkuji. Našel jsem tam docela i štěstí, které jsem krátce předtím marně hledal jinde."
Ihned tušila, co tím mínil. Proto se ho zeptala:
"Rozumímli dobře, smím vám ještě jednou blahopřát?"

"Hm! Co myslíte, má milostivá?"
"Vy jste zasnoubený."
"Tisíc bouřek! Ano, uhodla jste!"
"Ach, to je hezké! Jak se jmenuje?"
"Marie."
"Hezké, poetické a také zbožné jméno!"
"Ano, je hezká, také poetická a rovněž zbožná. Má tak asi moji postavu. Hodíme se k sobě znamenitě."
Amerikán, který se nemohl zdržet, se dal do hlasitého smíchu.
"A to nazýváte hezké?"
"Ano. Proč ne?" ptal se Schneffke.
"No, jen se na sebe lépe podívejte!"
Dáma myslela, že by se malý malíř mohl cítit opravdu uražený, proto řekla prosebným hlasem:
"Monsieur Deephille!"
Schneffke zvedl hlavu.
"Co?" ptal se. "Tento pán se nazývá Deephill?"
"Ano."
"Zamlčel mi své jméno. Bylo by určitě moudřejší, kdyby mi je řekl, což mu ještě přece jen dokážu. Buďte sbohem, milostivá slečno!"
Šel, aniž by se ohlédl. Ale když zatočil za roh, zastavil se a bručel si:
"To je podivné! Nanejvýš podivné! Taková podoba! Je to opravdu on? To by byla náhoda anebo řízení boží, že lepší nemůže být! Deephill je francouzsky Bas-Montagne a německy Untersberg. Tady si zahraji jednou na Pánaboha a ukáži těmto lidem, jaký chlapík je vlastně pan Hieronymus Aurelius Schneffke!"

XXVI.
Po tomto výjevu se pan Hieronymus Aurelius Schneffke odebral do města, aby si vyhledal pokoj v hostinci.
Náhodou vstoupil právě do toho, kam chodíval Fric Schneeberg, protože tento hostinec byl nedaleko jeho bytu. Byla to stejná hospoda, ve které tehdy bydleli umělci, když tanečnice sletěla z provazu. Odtud tedy utekl také komediant s kasou.
Když Schneffke vstoupil, byl v hostinské místnosti jediný host Fric. Pozdravil ho a poručil si víno.
Číšnice mu nápoj přinesla a zase odešla, takže byli opět sami. Tlustý malíř byl zapřísáhlý nepřítel nudy a proto udělal konec mlčení a začal rozmluvu:
"Neviděli jsme se už někde?"
Fric ho pozoroval už delší dobu. Přisvědčil a odpověděl:
"Zdá se mi, že už několikrát."
"Mně se to také zdá, ale už nevím, kde."
"Snad tady v Thionville?"
"Ano."
"A kde?"
"Na nádraží."
"Ach! Nemohu si vzpomenout!"
"Ale já ano. Stál jsem ve voze a vy jste zmeškal vlak. Co?"
"Ano, to je pravda. Mám takovou vrozenou smůlu, že zmeškávám vlaky. Na tom nelze nic měnit."
"Člověk se musí takovému neštěstí podrobit!" smál se Fric. "A pak jsem vás viděl také v Etainu:"
"Safra! A kde?"
"Bylo to k večeru. Byl jste zabalený do červeného hadru. A nechci ani přísahat, že jste nebyl bosý."

"Tak, tak! Hm! Ano, mohl jsem být bosý. Potily se mi nohy. Odkud jste?"
"Jsem naproti ze Švýcarska."
"Zaměstnání?"
"Sběratel lékařských bylin."
"Tedy botanik? To není špatné zaměstnání. Stále jednáte s květinami a bylinami a to je mnohem lepší než se zvířaty nebo s lidmi."
"Vy jste nepřítel lidstva?"
"Ano. Lidstvo není nic jiného než obrovský nákyp, který zkysal a zkazil se a v kterém se teď hrabe plno různých červů a hmyzu."
"Děkuji!"
"Zač?"

"Protože já patřím podle vašeho názoru také mezi hmyz a červy."
"Samozřejmě!"
"A vy asi ne?"
"Já také. To se přece rozumí samosebou."
"Ale pak patříte k nejtlustšímu druhu červů, jak se zdá."
"Zajisté. Nebo se vám snad zdá, že se podobám tasemnici?"
"Naprosto ne. Ale ptal jste se na mé poměry. Smím také vědět, co'jste vy?"
"Proč ne? Jsem muzikant."
"Hm! Na jaký nástroj hrajete?"
"Na brnkačku a na hřeben."
"To jsou asi nejtěžší hudební nástroje."
"O tom není pochyb."
"A odkud jste?"
"Jsem rodilý Madar."
"Maďar? Hm! Ale žil jste v Německu?"
"Ne. Ani okamžik."
"To by bylo divné!"
"Proč?"
"Myslel jsem, že jsem vás viděl v Německu."
"Mýlíte se. Nemohu Německo se všemi jeho obyvateli ani cítit."
"Možná! Ale jednoho přece znáte, s kým se snesete."
"Kdo by to mohl být?"
"Jakýsi Martin Tannert. Je telegrafista."
356

"U všech větrů! Vy ho znáte?"
"Ano. Vy ho také znáte."
"Kdo to říká?"
"On sám. Ostatně jsem vás viděl velmi často. Potkával jsem vás v Berlíně. Nejste vy ten tlustý malíř, který by se jednou málem utopil ve Sprévě, protože se vsadil, že vyleze na komín parníku?"
"Fuj tajxl! Vy o tom víte?"
"Celý Berlín o tom tehdy mluvil."
"No, budiž! Ostatně jsem tehdy tu čertovskou sázku vyhrál."
"Ale pak jste spadl do řeky."
"Tím byl na vině pouze kapitán lodi, kterého ta věc mrzela. Chtěl jsem mu pozpátku utéct, ale nedal jsem si pozor na šířku lodi, narazil jsem pozpátku na pažení a po hlavě naznak jsem sletěl do vody. No, plavat dovedu, ale přece jen jsem vypadal jako nákyp, když jsem přišel zase do sucha."
"Mohu si myslet! No, ale teď už připustíte, že jste bydlel v Berlíně?"
"Vždyť mne k tomu nutíte."
"A v Uhrách jste se narodil?"
"Pochybuji."
"A muzikant také nejste?"
"Ani mne nenapadne! Kdo je tak tlustý jako já, bude se chránit, aby nesmyslně foukal trošku toho vzduchu, co se do něho vejde, do mosazné brnkačky."
"A vaše zášť k Němcům "
"Také neplatí."
"Dobrá. Rozumím. Mám za to, že jste velmi dobrý Průsak."
"To bych si také vyprosil. Kdo by chtěl tvrdit něco jiného, tomu bych namaloval jednu do tváře, že by považoval vrabce za celý svět."
"No, proč se tedy bavíte francouzsky?"
"No, vy snad mluvíte německy?"
"Trošku."
"Uvidíme tedy, jak vystačíte s tou troškou. Nebo jste mne snad natíral jako já vás?"
"Tolik jako vy ne. Jsem opravdu sběratel bylin."
"Ale Němec?''
"Ano,"
357

"Hm! Jak se vlastně jmenujete?"
"Sehneeberg."
"Hromado nákypu! A křestním jménem Fric?"
"Ano."
"Ale ať mi upečou hned čápa a nohy hezky křupavé! Pane Frici Schneebergu, já vás znám!"
"Opravdu?"

"Ano. Smím si přisednout k vám?"
"Samozřejmě. Pojďte, krajane. Budeme pít spolu."
"Ano. Pijme, až škvarek praskne."
"To se stane dřív a spíš vám než mně."
"Jakto?"
"Protože ten váš je už nesmírně napjatý."
"No, ještě to půjde. Ten už něco vydrží. Tak! Ale přiťukneme si. Na vaše zdraví, strýčku!"
"Na zdraví! Ale strýc? Jakto?"
"No, po naší prabábě, po staré Evě, co? Není to tak?"
"To nemohu popřít," odpověděl Fric, kterému se veselý tlustý malíř zalíbil.
"Prosit! Ale nemluvte tak nahlas!"
"Ovšem, tady ve Francii musí být našinec proklatě opatrný. Víte, že se Francouzi chystají, aby se na Průsaky obořili?"
Fric se tvářil udiveně a odpověděl:
"Co říkáte? Není možné!"
Tlustý zamžoural očima a řekl:
"Vy malý čtveráčku! Chcete mne mít za blázna?"
"Já? Vás? Jakto?"
"Co vám chci říct, víte lépe než já!"
"Lépe? Jakto?"
"No, mám vám to snad vypočítat na prstech?"
"Nechápu vás."
"Dobrá, nechci se vtírat do vašich tajemství. Ale chci být upřímnější než vy a učiním vám sdělení, které - - "
Opatrně se ohlédl.
"Co hledáte?" ptal se Fric.
"Jsme tady v bezpečí?"
"Ano."
"Je někdo tady vedle ve světnici?"
"Ne. Už jsem se podíval."
"Podíval? Aj, už vás tedy mám! Kdo nakukuje do světnic,

zda je bezpečný, má důvod k tomu, aby byl opatrný. No, dobře! Říkáteli, že jste sběratel bylin, pak asi znáte zdejší krajinu?"
"Tak, tak."
"Znáte zámek Ortry?"
"Ano"
"A také starého chlapa, který tam bydlí?"
"Myslíte starého kapitána Richemonte?"
"Ano."
"Toho znám."
"No, ten starý hříšník má prý za ušima, totiž proti Němcům."
"Vím, že Němce nenávidí."
"Ten člověk kupuje docela i střehly prach."
Fric, který to rovněž věděl, se tvářil velice udiveně.
"Střehly prach?" ptal se. "K čemu?"
"Inu na Průsaky."
"Chce s nimi vést válku?"
"Poslouchejte, starý Frici, nedělejte jako právě narozené dítě."
"Ale jak vlastně přicházíte k názoru, že právě já mám něco vědět?"
"Jsem přesvědčený, že vedle bylin sbíráte ještě něco jiného."
"A co?"
"Ale, ale! Nehádejme se. Vždyť jsem vám už řekl, že nechci vnikat do vašich tajemství."
"Ale smím se snad zeptat, kde jste slyšel, že kromě květin sbírám něco jiného?"
"V zámku Malineau a v okolí."
"Vy jste tam byl?"
"Ano. Ale o tom později!"
"Ne, později ne. Co jste tam chtěl?"
"Oholit někoho."
"Nesmysl!"
"Ba ne, opravdu! Chtěl jsem tam někoho holit za ušima, totiž jakéhosi Charlese Bertena."
"Sapristi!"
"Ano, vylétněte úžasem do vzduchu!"
"Co jste s ním měl?"

"Ale mnoho. To je moje věc. Vy se starejte o moje tajem
359

štvi právě tak málo, jako já dbám o vaše. Ale teď mne něco napadá! Máte bratra?"
"Ne."
"Tak? Já myslel !"
"Proč?"
"Protože jsem viděl jednoho pána, který se vám podobá jako já sám sobě."
"Kde?" ,
"V Tharandtu. Jel se mnou do Drážďan a pak dál do Berlína. Tam dosud bydlí."
"Kdo je to?"
"Malíř. Jmenuje se Haller."
"Ze Štutgartu?"
"Aj! Znáte ho?"
"Ne. Vím pouze, že ve Štutgartu je jistý malíř, který se jmenuje Haller."
"Tak! Podoba je opravdu nápadná. Ale bratři ovšem ani nemůžete být, když máte tak různá jména."
"A co bylo, co jste mi chtěl sdělit?"
"Ach tak! To o střelném prachu."
"Který kupuje starý kapitán?"
"Ano. Dostane novou zásilku."
"Kdy?"
"Dnes o půlnoci."
"Jak to víte?"
"Já jsem to hm, to patří také k mým tajemstvím."
"Ale proč o tom mluvíte právě se mnou?"
"Protože si myslím, že vy jako sběratel bylin se budete zajímat také o střelný prach."
"Vy jste zvláštní člověk!"
"Tomu nasvědčuje už moje jméno."
"Jak se jmenujete?"
"Hieronymus Aurelius Schneffke."
"Jméno zajisté velice poetické."
"Zdá se vám také? Ano, mí rodiče byli asi v nadmíru lyrické náladě, když mi je dávali. Ale abychom přišli zase k našemu prachu: já bych při tom rád byl."
"Dnes večer, až ho přivezou?"
"Ano."
"A proč?"
"Abych to zmařil."
360

"Pane Schneffke, žádné neprozřetelnosti, které by se mohly nazvat skoro všetečností!"
"Nesmysl! O mne nemějte žádnou starost! Ale vždyť to ani jinak nejde. Musím těm chlapům něco provést. Mám na ně navrch!"
"Koho myslíte?"
"Toho Charlesa Bertena a jeho přítele Ribeaua."
"Oni přivezou prach?"
"Samozřejmě."
"Znáte místo, kde ho budou skládat?"
"Vyslídil jsem je, ale neznám ho. Jsou zde někde nablízku kamenné lomy?"
"Ano, jediné."
"Byl jste tam už?"
"Často."
"A jste přesvědčený, že tady jiné lomy nejsou?"
"Ano. Je to tak důležité?"
"To se rozumí!"
"Proč?"
"Protože střelný prach má být složen právě v těchto lomech."
"Sapristi!"
"No? Koukáte?""
"Tak je. A má se to stát tajně?"
"Jak se zdá. Ale já jim polévku osolím."
"Jakto?"
"Vystopuji je."
"Proč?"
"A pak to oznámím."
"To by vám neprospělo."

"Co? Neprospělo? Tajné zásilky prachu jsou přece všude zakázané, tedy i ve Francii!"
"Zdá se však, že tady jsou teď jiné poměry."
"Možná."
"A oznámením byste nic nedosáhl."
"Udělám to tedy jinak."
"Jak?"
"Vyhodím celý ten krám do povětří!"
"Oho!"
"Ano, jsem toho schopný."
"A přitom sám poletíte do pekla."
361

"Ani mne nenapadne! Snad přece bude možné tady koupit kus doutnáku?"
"Varuji vás před všemi neprozřetelnostmi!"
"Ale mám tedy klidně dopustit, aby tady bylo nashromážděno množství prachu, kterým později budou střílet na nás? Na Němce?"
"To ovšem nepotřebujeme, ale vždyť se jistě najdou i jiné prostředky než udání nebo doutnák."
"Víte snad něco?"
"V tuto chvíli ne, ale budu o tom uvažovat."
"Ano, uvažujte. A až asi za šest nebo za osm neděl něco vymyslíte, bude už dávno pozdě."
"Osm neděl nepotřebuji. Aleje třeba znát poměry, to znamená, že člověk musí být při tom, pak lze jednat, jak okamžik vyžaduje."
"Hm! Vy byste šel do lonlů?"
"Ano."
"Ale snad ne beze mne?"
Fric na tlustého pátravě pohleděl, potřásl hlavou a řekl:
"Neznám vás."
"To znamená, že mi nedůvěřujete?"
"Ne, to ne, ale nevím, jsteli muž, jakého lze při takové příležitosti potřebovat."
"U všech nákypů! Poslouchejte, Frici, zdáte se mi trochu podivný. Kdopak vlastně vyslídil, že dnes má přijít zásilka střelného prachu?"
"No vy!"
"Dobrá! Celá ta historie je tedy moje tajemství, můj majetek. A já bych měl být vyloučený?"
"Tak jsem to nemyslel."
"Ale považujete mne za hlupáka. Když jsem to vypátral, jsem snad také schopný, abych pátral dál. Nevezmete mne s sebou, ale já jsem ten, kdo rozhodne, zda smíte jít také vy. Rozumíte, starý Švejdo?"
"Co mi tady říkáte, nezní právě nesprávně, ale musím vám říct"
"Nic mi nemusíte říkat!" přerušil ho rychle tlustý. "Já vůbec nikdy nic nesprávného nesvedu. Dnes večer půjdu do kamenných lomů. Vezmuli vás s sebou, prokáži vám tím laskavost! Puntík!"
"Sapristi, jen jděte!"
362

"No, půjdete také?"
"Dnes večer?"
"Ano."
"Dobrá. Půjdu s vámi."
"Kde bydlíte?"
"Tady naproti."
"Dobrá! Kde se sejdeme?"
"Tady. To bude nejlepší. Kde bydlíte?"
"Také tady."
"To se tedy hodí. Přijdu tedy po deváté pro vás."
"Souhlasím! Ale nikdo nesmí pozorovat, že máme společně něco za lubem."
"To se rozumí samosebou. Až přijdu, vyjdete napřed ven. Já vypiju sklenku vína a půjdu za vámi."
"Mámli jít napřed, musím přece znát cestu."
"Máte pravdu. Venku před domem se obrátíte napravo a pak zatočíte do první uličky. Ta ulice vede ven do polí. Zdaleka je vidět skupinu vysokých olší. Kolem nich vede úzká pěšinka, přímo do kamenného lomu."
"Dobrá! To stačí."
"Věc je snad spojená s jakýmsi nebezpečím. Máte zbraně?"

"Mám revolver. Mám si snad ještě koupit čtvrt tuctu kanónů?"
"Není třeba. Já si vezmu s sebou také revolver. To postačí. Vždyť to bude jen pro případ, že by nás zpozorovali."
"No, snad by nás přece nezabili!" v
"Nepovažujte tuto věc za tak .snadnou. Francouzi nedopustí, aby jim někdo beztrestně nahlédl do karet a starý kapitán je opravdu člověk, který dovede člověka zabít, aniž by přitom dělal mnoho okolků."
"Budeme se tím tedy řídit. Já to také dovedu."
"By jste snad voják, pane Schneffke?"
Fric přitom změřil postavu tlustého pohledem, který prozrazoval, že očekává zcela jistě zápornou odpověď.
"Samozřejmě," odpověděl malíř.
"Co? Opravdu? Není možné!"
"A proč? He?"
"S tímto objemem těla?"
"Bah! Jsem u těžkého dělostřelectva!"
"Žertujete!"

"Ani mne nenapadne! Nejenže jsem byl voják, ale dosud jsem!"
"U kterého druhu?"
"U těžkých dělostřelců. Vždyť jsem vám to už řekl a máte mi věřit! A teď ještě něco jiného. Stál jste ve voze, když jsem zmeškal vlak. S kým jste jel?"
"Jel jsem ve společnosti dvou dam."
"To jsem si myslel! Nanon a Madelon!"
"Ano."
"Mluvily o mně?"
"Až příliš mnoho!"
"To si myslím. Jednu z nich, totiž Nanon, jsem dosud neznal, ale s Madelon jsem jel z Berlína až do Thionville. Doufám, že poznala, že lepšího a pozornějšího průvodce na cestě nad pana Hieronyma Aurelia Schneffkeho ani není."
"Ano, o tom je přesvědčená."
"Že ano?"
"Zajisté, protože nikdo tak často nezmeškal vlak a nikdo nepadal tak často na nos jako tento pan Schneffke."
"Tisíc nákypů! Copak můj nos vypadá podle toho, jako bych na něho často padal?"
"Ne. Je hezky podepřený tlustými tvářemi. Ale žerty stranou! Co jste vlastně chtěl v zámku Malineau?"
"O tom snad později. Ale jaké dobrodružství jste tam zažil vy?"
"O tom také později!" smál se Fric.
Tlustý mu pohrozil prstem a řekl:
"Mluvilo se o tom. Poslouchejte, věc se mi zdá nanejvýš podezřelou!"
"Jakto?"
"Byl jste slečnou Nanon pozván, abyste ji a její sestru doprovodil?"
"Ano."
"Tedy jako duch strážný?"
"Tak asi!"
"No, člověk přece ví, jakým duchem se dá mladá dáma nejraději ochraňovat. Hodila snad mademoiselle po vás okem?"
"Hm!"
Dobrý Fric se při této otázce opravdu začervenal. Tlustý to zpozoroval a řekl:

"Nanon jedním okem po vás a vy oběma po slečně?"
"Měl byste snad něco proti tomu, kdyby to tak bylo?"
"Ano."
"A co?"
"Hrozny jsou pro vás příliš vysoko! A chceteli být moudrý, uděláte to jako ta liška, která řekla: Eh co, jsou kyselé!"
"Mluvíte v hádankách!"
"Ale s přesvědčením a ne bezdůvodně."
Fric se stal pozornější. Rychle se zeptal:
"Smím vás požádat, abyste se vyjádřil jasněji?"
"Ano, požádat mne smíte, ale já se budu mít na pozoru, abych vám vyhověl. Chci vás jenom varovat. Nešťastná láska je prý příliš hořká večeře. Znáte starou písničku:
Loučení, loučení! Jaká to těžká věc, když se musí rozloučit, když se musí rozloučit s panenkou mládenec!"

"Zpíval jsem ji dost často."
"Dobrá! Zpívejte si ji, jak často chcete, ale nechtějte to zažít! Jak je to zlé, to jsem často zažil sám, příliš často, můj milý!"
"Tak? Příliš často?"
"Ano, bohužel!"
"A při tom jste tak ztloustl!"
"To záleží méně na nešťastné lásce, jako spíš na mé šťastné konstituci. Koše, kterými jsem dostal, mne vykrmily. Víte, nejsem éterické povahy."
"Já také ne!"
"A přece vás varuji!"
"Ale musíte přece mít důvody, tvrdíteli, že tyto hrozny jsou pro mne příliš vysoko?"
"Ty ovšem mám - a jsou velice pádné!"
"Prosím vás, povězte mi je!"
"Snad později. Teď na to nemám čas!"
"Znáte snad slečnu Nanon nebo její sestru?"
"Blíže také ne!"
"Ale jejich poměry?"
"Ne."

"No, mohl by být pouze jediný důvod, a ten právě spočívá v těchto poměrech."
"Po tom mi nic není. Snad si o tom promluvíme později, protože - - "
Zarazil se a francouzsky prohodil hned lhostejnou poznámku, protože právě vstoupil hospodský. Zeptal se ho, můželi tu obdržet pokoj, načež hostinský přisvědčil a pustil se s nimi do hovoru.
Fric viděl, že není možné pokračovat v rozmluvě, která byla pro něho nakonec tak zajímavá. Proto odešel.
Malíři byl vykázán pokojík, v kterém si upravil své šaty. Pak se podíval do města. Záleželo mu na tom, aby našel lom ve dne, aby byl večer už s jeho okolím obeznámený.
Sotva měl .budovy za sebou, spatřil skupinu stromů, kterou mu označil kořínkář, a našel také pěšinku, která kolem nich vedla do lomu. Prošel tam všechny kouty, a protože bylo krásné počasí, pokračoval ještě ve své procházce.
Šel do lesa a pustil se do něho. Zabrán do myšlenek šel stále dál a dál, až se náhle zaraženě zastavil. Nedaleko se ozval rozmilý ženský zpěv:
"Na podzim, když skřivan odlétá,
tiše zpívá sbohem -
jen jedno řekni slovo milé,
než se rozejdem!
Hle, roním proudy vřelých slzí,
zpívánky skřivan krásné má,
ale slzy ne!"
"Ne, na mou věru, slzy skřivan nemá!" bručel si Schnefíke pro sebe. "Ani nemá, proč by plakal. Na něho nepřijde ani exekutor, aby mu všechno zabavil, nehraje v loterii, aby nic nevyhrál, a krejčí mu také nemůže zkazit kalhoty, aby zlostí nad tím ronil proudy slzí. Skřivan je mnohem šťastnější tvor než pan Hieronymus Aurelius Schneffke, protože - hromado nákypů, kdo to odpovídá?"
Z druhé strany totiž zpíval silný mužský hlas:
"Když se jaro zase vrací k nám,
přiletí skřivánek,
v duši má vzpomínky jen

na štěstí minulé. Kéž by mi jen přinesl také od tebe vzpomínku! Zpívánky skřivan krásné má, tvůj pozdrav ne!"
"Hm, hm!" bručel Schneffke. "Začíná to nanejvýš zajímavě! Tady napravo zpívá ona a tady nalevo on. A oba zpívají německy, tady ve Francii. Myslím, že on a ona tu mají dostaveníčko a ohlašují se navzájem těmito květnatými skřivánky. Podíváme se, kde se sejdou! Jsem zvědavý, budouli i pak zpívat jen o skřivánku, nebo užijíli svých úst k něčemu lepšímu. No, tady to praská a šustí!"
Slyšel, že někdo nablízku šel kolem něho, proto se pustil tiše za ním. Ani by si nikdo při jeho tloušťce nemyslel, že se dovede tak obratně a tak opatrně plížit.
Vtom zaslechl ženský hlas:
"Ach! Monsieur Schneeberg! Dobrý den!"
"Dobrý den, madeřnoiselle!" odpověděl mužský hlas. "Jaký to div, že se tu setkáváme!"
("Div?" myslel si Schneffke. A přitom oba řvali o svých skřiváncích, že to bylo

slyšet na šest mil daleko!")
"Chcete dál, mademoiselle?" slyšel malíř otázku.
"Ne, hledám lesní kvítí."
"Smím vám pomoct?"
"S radostí. Vždyť víte, kde jsou nejkrásnější."
"O, kde je nejlepší a nejkrásnější, to vím zcela jistě, mademoiselle."
("Saprment, to je galantní člověk! Takovou otřepanou větou jí chce poplést hlavu? Na tuto lesní květinu se musím podívat.")
Lezl dál a rozuměl ještě slovům:
"Hledejme tedy, ale ne hned. Jsem unavená a musím si chvilku odpočinout."
"Posaďte se tedy! Zde!"
"Na vašem pytli?"
"Ano, prosím!"
"Ale pak se vám zkazí vaše byliny!"
"Ba ne! Jsou tam jenom jalovcová sníťka, jitrocel a lebeda."
("Tisíc nákypů!" hučel si malíř. "Dostaveníčko s jalovcem,

jitrocelem a lebedou! To je opravdu novinka! A chlap si nese pytel! Snad to je dokonce kořínkář? Uvidíme!")
Proškrábal se tiše křovím a spatřil malou, vyhloubenou mýtinu. Na konci příkrého svahu seděl Fric Schneeberg a vedle něho na bylinářském pytli seděla Nanon.
"Jak se vám dařilo po cestě?" ptal se.
"Děkuji. Výborně! Ale vy jste nějak bledý!"
"Nespal jsem poslední noc příliš dobře. To bude asi příčinou!"
"Musíte se šetřit, monsieur Schneebergu! Jsou osoby, které by velice zarmoutilo, kdyby vás viděly nemocného."
("Hm! Ty osoby sedí vedle něho!" myslel si Schnefťke. "Holka není zlá. Neměl jsem tu Nanon přirovnávat k hroznu,, ale spíš k některé krásné květině. Ale přesto je pro něho příliš vysoko. Musím trochu poslouchat. Udělejme si tedy pohodlíčko.")
Nedaleko byla uschlá bříza, která byla už velice nakloněná. Schnefřke se na ni vyšplhal. Sehnula se pod ním ještě víc, a tak se ocitl v poloze polosedící a pololežící. Tímto způsobem měl hlavu právě ve výši vrcholu křoví, které ho od nich dělilo, a mohl vše vidět a slyšet, aniž by byl sám zpozorován. , "Jak se daří v zámku?" ptal se Schneeberg.
"Dobře! Kapitán byl nemocný a měli o něho obavy, ale jeho stav se velice zlepšil."
"Vychází už?"
"Ještě ne. Madelon mne chtěla doprovodit, ale - - "
Zarazila se a její hezký, roztomilý obličej se hluboce zapálil. Díval se na ni tázavě, proto pokračovala:
"Ale já jsem myslela, zeje po dlouhé cestě asi unavená, a prosila jsem ji, aby zůstala doma."
"A přece jste se neměla tak sama odvažovat do lesa."
"Proč ne?"
"Nemyslíte, že je to nebezpečné?"
"Jaké nebezpečí by to mohlo být?"
"Různé. V lese chodívají lidé, jaké člověk nerad potká na volné cestě."
"Ó, mně nikdo neublíží. Vždyť jsem nikoho neurazila. A pak si vždycky myslím, že vy - " Zase se zarazila, proto se jí zeptal: "Co je, co si o mně myslíte?" "Jste tak často v lese. Kdykoliv vstoupím pod stromy, zdá

se mi, že jsem pod vaší zvláštní ochranou a že tu musíte hned být, kdyby mi hrozilo nebezpečí."
Jeho oči se radostně zaleskly. Oddychl si zhluboka a pak řekl:
"Nejsem všudypřítomný, mademoiselle. Ale Bůh ví, že bych dal svůj život, kdyby se jednalo o vaši záchranu."
("To není špatně řečeno!" myslel si Schneffke. "Chlapík je jaksi obratný, aby se vpašoval do důvěry ostatních.")
Podala Schneebergovi ruku a řekla:
"Jak jste dobrý! Však jsem to poznala v posledních dnech, vždyť jste v prachárně nasadil svůj život, abyste nás zachránil z Bertenovy moci."
"Nebylo to tak odvážné, mademoiselle!"
"Ba přece! A nemohu vám ani být dost vděčná. Myslela jsem si, že budu moct něco pro vás udělat vzhledem k vašemu původu, ale dáma, na kterou jsem se obrátila, je pohříchu na cestách."

"Nemějte starost, slečno. Myslím teď raději na svou budoucnost než na minulost. Ostatně jsou vaše poměry stejné jako moje. Ani vy neznáte svého otce."
"A asi ho nikdy nepoznám."
"Tak nesmíte mluvit. Cesty boží jsou nevyzpytatelné a mnohdy vše přivedou k nejlepšímu cíli."
Nastala pomlčka. Bříza, na které Schneffke ležel, se pružně houpala, ale,to mu nevadilo. Bručel si:
"Ano, cesty boží jsou nevyzpytatelné! Mne přivedly sem na tento strom. Ale chlapík nemá tak zcela nepravdu, protože neklamelí mne moje domněnka, je její otec v Thionville."
Po chvíli se ujala slova opět Nanon:
"Lze očekávat, pane Schneebergu, že vaši rodiče jsou velice vznešení!"
"Nemyslím na to."
"A přece na to musíte myslet! I já na to myslím."
"Opravdu? A co si myslíte?"
"Myslím, že si ubohé a chudé Nanon ani nevšimnete, až najdete své rodiče."
"Ne, to si nesmíte myslet. Spíš já sám mám důvod, abych si to myslel o vás."
"Opravdu? A co?"
"Kdyby se vám podařilo nalézt otce, snad bych se s vámi tady víckrát nesetkal."
369

"Tady snad ne, ale jinde přece!" "Ale vy byste si mne pak ani nevšimla." "Já vás? Nevšimla? Myslíte to opravdu? Copak mne považujete za tak bezcitnou a nevděčnou, že bych mohla zapomenout, že jste mi zachránil život?"
("Ach!" myslel si Schneffke. "On jí zachránil život! Pak může z těchto lesních schůzek povstat nejkrásnější cesta do kostela. Musím vylézt trochu výš. Snad něco uvidím.") "Prosím,'nemluvme o tom!" prosil Fric. "Ne, pane Schneebergu! Tady je má ruka! Říkám vám, ať se stane cokoliv - - svatý Bože!"
"Sapristi!" vykřikl i Schneeberg.
V tom okamžiku totiž zazněl silný praskot a skulil se k nim shora člověk. Schneffke vylezl na břízku příliš vysoko. Pod jeho tíhou se zlomila a on se svalil ze stráně přímo k nim.
"Kdo to?" ptala se Nanon poděšeně.
"Ano, monsieur, kdo jste?"
Schneffkova tvář se zapletla v pádu do šosu kabátu, který se mu shrnul přes hlavu, takže mu nebylo vidět do obličeje. Vyhrabal se a stanul před nimi.
"Ach, muzikant na brnkačku!" řekl Schneeberg dost hněvivým hlasem.
"Monsieur Schneffke!" dodala Nanon.
Schneffke se zdvořile poklonil a odpověděl:
"Ano, mademoiselle, jsem malíř Hieronymus Aurelius Schneffke z Berlína."
"A stále ještě starý nešťastník," řekl Fric.
"Proč ne? Já si to mohu dovolit, můj nejvzácnější pane Schneebergu."
"Ale co tady vlastně děláte?"
"Poklonu této dámě, jak vidíte."
"A přišel jste schválně za tím účelem?"
"Vlastně ne."
"Co vás tedy přivedlo do lesa?"
"Moje láska k přírodě."
"Ale co to tam nahoře tak praskalo?"
"Bříza."
"Bříza? Ach, je zlomená! Snad se nemám domnívat, že - pane Schneffke!" , "Co se vlastně domníváte?"
370

"Že jste na tu břízu lezl."
"A proč bych nelezl?"
"Pane, proč lezete na stromy?"
"Lezení je moje libůstka. Vždyť víte, že jsem vylezl také na komín parníčku - proč bych tedy nevylezl na břízu?"
"Ale proč jste tam lezl?"
"Hledal jsem skřivánky."
"Jaké skřivánky?"
"Kteří mají zpívánky, ale ne vzkazy."
"Pane, vy jste naslouchal!"
"Ani mne nenapadlo!"
"A přece to tvrdím!"
"Nesmysl! Vy zpíváte a mluvíte přece tak, že člověk nemusí ani naslouchat. Chce se panstvo ještě na něco zeptat?"

"Ne. Seberte si klobouk a hleďte, abyste byl rychle odtud!"
"Oho! Co kdybych chtěl s vámi mluvit?"
"Skončili jsme spolu!"
"Anebo s touto dámou?"
"Nevěděl bych, co byste jí měl říct."
"Zato ona to ví nejlépe!"
"Pak ji vyhledejte v jejím bytě a ne tady v lese, vy tlustý, šplhavý datle!"
"Dobrá! Jak poroučíte! Má úcta, vzácné panstvo!"
Zvedl ze země klobouk, udělal hlubokou poklonu a odcházel. Přitom si samolibě bručel:
"Ten chlapík se mi líbí! Má v sobě opravdu něco vznešeného. Kdyby byl jinak ustrojený, mohl bych ho považovat za něco zvláštního."
371

XXVII.
Schneffke se pustil lesní pěšinou. Zabraný do myšlenek neslyšel ani kroky, které se k němu chvatně blížily. Pěšinka tvořila ostrý záhyb a v těch místech se malíř srazil s mužem, který přicházel rychlým krokem z protější strany.
"Tisíc hromů!" zvolal a drbal si hlavu.
"Člověče, dejte přece pozor!"
Podíval se, do koho to vrazil. Byl to Deephill, Amerikán. . j I on ho poznal a řekl:
"Malíř zvířátek z Berlína!"
"K službám, monsieur!"
"Jak jste se jmenoval?"
"Hieronymus Aurelius Schneffke."
"Dobrá! Víte, jak byste se vlastně měl jmenovat?"
"Jak?"
"Šmolka místo Schneffke."
"Proč?"
"Protože se zdá, že máte smůlu. Prve jste nám polámal latě
n "
"Ó, prosím, monsieur, stalo se to s největší radostí!" přerušil ho malíř.
"Ale nám jste neudělal žádnou radost. A teď zase jste mi málem rozbil hlavu!"
"Máte ji opravdu rozbitou?"
"Vaše je asi dávno rozbitá. A ke všemu si ještě libujete v impertinentní řeči!"
"Kdo? Já?"
"Ano, vy!" .
"Jakto?"
"No, copak už nevíte, co jste řekl, když jste odcházel od plotu?"
372

"Ne. Co jsem řekl?"
"Že jste měl důvod, abych vám své jméno řekl."
"Skutečně to tak je."
"Vysvětlete mi to!"
"Jsou dva důvody. První je, že jste mi měl říct, jak se jmenujete, když jsem vám řekl svoje jméno, a druhý - "
"Nuže? Druhý?"
"To vám povím později."
"Je také tak impertinentní jako první?"
"Ba ne. Naopak."
"Povězte mi to tedy raději teď hned."
"Ani mne nenapadne!"
"Proč ne?"
"Budu s vámi o tom mluvit teprve pak, až poznám, že jste se naučil zacházet se svými bližními zdvořileji!"
"Člověče!"
"Pane! Jste hrubián! Adieu!"
Tlustý ho odstrčil a ubíral se dál. Amerikán za ním zuřivě pohlížel a hněvivě si bručel:
"Nejraději bych ho zpolíčkoval! Je to klacek! Ale miss de Lissa má pravdu. Jsem příliš prudký, příliš prchlivý. Musím se uklidnit. A to se také stane, aby tato nádherná dívka byla má!"
Šel dál. Byl u domnělé Angličanky několik hodin. Měl její obraz ve svém srdci a vznášel se mu také před očima. Myslel jenom na ni a ne na cestu. Zatočil zamyšleně hned vpravo, hned vlevo, úplně bez plánu - a pak se divil, že se mu cesta náhle ztratila v křoví.

Konečně se zastavil, aby se orientoval. Stromy tu nebyly vysoké, a tak bylo možné vidět slunce. Podle něho Amerikán odhadl směr, kterým se vydal. Chtěl se už obrátit, když znenadání zaslechl volat své jméno.
"Vy tady, monsieur Deephille? Snad jste zabloudil?"
Starý kapitán stál za stromy a při těchto slovech vystoupil. Deephill se poněkud polekal, ale rychle se vzpamatoval a odpověděl:
"Ovšem, zabloudil jsem, pane kapitáne!"
"Smím se ptát odkud přicházíte?"
"Z města."
"A kam chcete?"
"Do zámku."
373

"Pak jste ovšem nešel nejkratší cestou!"
"Ale chtěl jsem jít správnou cestou - jenomže jsem z ní v myšlenkách sešel."
"Prosím tedy, abyste mne následoval!"
Starý šel napřed. Jeho oči se leskly radostným žárem. Byl považovaný ještě za nemocného, ale navzdor tomu se zavřel v pokoji a pustil se tajnou cestou do podzemních sklepení, aby se přesvědčil, jeli tam vše v pořádku. Sklepní vzduch ho dnes ještě tísnil, proto vyšel na chvíli pod širé nebe, aby se nadýchal čerstvého vzduchu. Přitom viděl, že se sem blíží cizí muž, a k svému úžasu v něm poznal Amerikána,
Zavedl ho ještě hlouběji do lesa, až se ocitli u staré zříceniny.
"Co je to?" ptal se Deephill.
"To jsou zbytky kláštera."
"Proč jdeme sem?"
"Je to nejkratší cesta do zámku. Prosím, pojďte jen za mnou!"
Vstoupili do zřícenin a tady sešli po úzkém schodišti, dolů do shromaždiště. Protože tu byla tma, vedl starý svého hosta za ruku. V sále svítila lampa.
"To je zvláštní!" řekl Amerikán. "Zdá se, že tyto ruiny používáte?"
"Ano. Ukáži vám vše. Neměli jsme ještě ani čas, abychom si promluvili o svém obchodě. Můžeme k tomu využít tuto příležitost. Dřív mi však snad dovolíte otázku?"
"S radostí!"
"Byl jste opravdu ve městě?"
"Ano."
"Chtěl jste skutečně do zámku?"
"Ano."
"A zabloudil jste tedy opravdu?"
"Ano. Ale proč takové otázky? Myslíte, že mne smíte považovat za lháře?"
"Nikoliv, ne, ne. Ale musím být při svém postavení velice opatrný. Potkal jste se s někým?"
"Jen s jedním mužem."
"Kde? V lese?"
"Ano."
"Kdo to byl?"
"Cizí malíř, který zde asi vykonává svá studia."
374

"A nikoho víc?" "Ne, nikoho!" "Dobře tedy. Pojďte!"
Vedl ho pak ze sklepení do sklepní a ukazoval mu všechny nakupené zásoby. Deephill žasl nad jejich velikým množstvím, ale opatrně se zdržel jakékoliv poznámky. Nakonec se starý zastavil u stolu v jednom sklepení a řekl:
"Teď, když jste se přesvědčil, že jednáme vážně a že jsme také připraveni, mohli bychom snad také vyřídit svoji záležitost. Prosím, posaďte se!"
"Proč ne raději nahoře v zámku?"
"Protože takové věci vyřizuji vždy tady. Jsme zde nejbezpečnější. Znáte tento spis?"
Kapitán otevřel klíčkem zásuvku a vytáhl z ní list popsaného papíru. Amerikán ho četl, přisvědčil a řekl:
"Je to naše smlouva."
"Jste ochotný ji dodržet?"
"Zajisté."
"A jste ochotný nám přenechat dotyčnou částku?"
"Své slovo dodržím vždy."
"Dobrá! Doufám, že máte peníze u sebe."
"Dám vám poukázky na Paříž, jsou jako hotové peníze."
"Souhlasím! Rád odbývám každý obchod hladce. Mohu dostat ty poukázky hned?"

"Jakmile bude\podepsána smlouva."
"Dobrá! Podepišme ji!"
"Teď? Tady?"
"Ano."
"Kdo ji má podepsat?"
"Vy a já."
"Hm! Postačí to?"
"Zajisté. Váš podpis mi úplně postačí."
"To se rozumí samosebou. Můj podpis byste ani nepotřeboval, jen kdybyste dostal peníze. Ale kdo mi ručí za splacení?"
Ta " "já.
"Jen jestli mi to postačí!"
Starý roztáhl špičky svých knírů do šířky, udiveně pohlédl na Deephilla a ptal se ho: "Považujete mne za podvodníka?" "Ne, ale za člověka."
375

"Co to má znamenat?"
"Jste vydán změnám života. Máte jmění?"
"Zajisté!"
"Pak by mi váš podpis stačil, ale musíte uznat, že člověk nesmí být lehkomyslný, jednáli se o milióny!"
"Schvaluji vaši opatrnost."
"Pak bych prosil, abyste mi laskavě podal výpis svého jmění, pane kapitáne."
Starý se na něho obořil:
"Co? Já vám mám dokázat, že mám jmění?"
"Ano. Musím dokonce i vědět, kolik. Musíte mi poskytnout takovou záruku, kolik ode mne dostanete!"
"Ano, tolik vám nemohu zaručit!"
"Pak to teď nepodepíšu."
"Aj! Kdy tedy?"
"Až promluvím s hrabětem Rallionem."
"Vy tedy chcete do Paříže?"
"Ano."
"Hm! Zůstaňte tady, zavolám ho sem telegraficky."
Deephill zjistil, že starému šlo pouze o to, aby získal čas. Proto odpověděl:
"To přece nesmíte. Hrabě vás sotva opustil a bude v Paříži zaměstnán důležitými záležitostmi."
"Ale přece přijde, jednáli se o takovou částku."
"Ale proč ho obtěžovat, když mám dost času, abych ho v Paříži navštívil?"
"Protože já jsem autor všeho, protože až dosud vše, i nejmenší podrobnost, byla mnou aranžována a protože tedy je pro mne čestnou povinností, abych vše také sám skončil."
"Prosím tedy dejte mi záruku!"
"Monsieur, vaše řeč je taková, na jakou tady nejsem zvyklý."
"A vaše není obchodní!"
"Obchod a stále jen obchod! Copak nadšení pro věc vlasti nemá zhola žádnou cenu?"
"Velmi velikou. A tento spis, tato smlouva už vás musí přesvědčit, že jsem na toto nadšení vzal skutečně ve veliké míře ohled."
"Ale teď se zdá, že to uhaslo."
"Nebylo by divu."
"Ach! Jak to myslíte?"
376

"Jsou poměry a osoby, které jsou schopné působit nanejvýš chladně."
Tato slova provázel pokrčením ramen. Kapitán se zvedl ze židle, změřil ho od hlavy k patě a ptal se ho:
"Mluvíte o zdejších poměrech?"
"Ano."
"A o zdejších osobách?"
"Ano."
"Prosím, abyste mi je jmenoval. Jsem snad mezi těmito osobami i já?"
"Pouze vy sám."
"U všech čertů! A co poměry, o kterých' se zmiňujete? Chtěl byste je blíže označit?"
"Myslím skryté chodby, tajné schody a dveře v zámku Ortry."
"Nerozumím vám. Právě tyto tajné místnosti obsahují zásoby, které vás musí přesvědčit, že o své peníze nemusíte mít obavu!"

"Nemyslím místnosti pod zámkem, ale schody, dveře a chodby nahoře v zámku."
"Vyjádřete se zřetelněji."
"Skryté cesty umožňují noční návštěvy, které nemohou být nijak příjemné."
Starý se odvrátil a tiše zakašlal. Cítil se zasažený a musel se namáhat, aby; to nedal na sobě znát. Tato námaha však byla marná. Četí to v Amerikánových tmavých očích, jak ostře a ptevně se na něho upíraly.
"Saprment!" řekl. "Měl jste snad noční návštěvy, monsieur?"
"Pohříchu!"
"Přísně to vyšetřím a co nejpřísněji potrestám. Na to se můžete spolehnout."
"Nespolehnu se ani na to, ani na ono."
"Jakže? Vy pochybujete o pravdě mého ujištění?"
"Nadobro!"
"Smrt a ďábel! To je urážka!"
"Říkám pouze to, co si myslím. Není, co byste vyšetřoval, a také nikoho nepotrestáte."
"Proč?"
"Pah! Kdo by trestal sám sebe?"
"Sám sebe? Monsieur, blouzníte?"
"Nikoliv!"

"Přivádíte tedy mne, mne samotného do spojení s těmi nočními návštěvami?"
"To se rozumí samosebou."
"Byl jsem snad u vás já?"
"Ano."
"Kdo to říká? Kdo to tvrdí?"
"Já!"
"A kdo vám to namluvil?"
"Moje oči a uši!"
"To znamená, že jste to viděla slyšel vy sám?"
"Ano."
"Ve vašem pokoji?"
"V mé ložnici."
"V noci, tedy tajně?"
"Tajně."
"Něco se vám zdálo! Kdo by mohl v noci k vám! Copak se nezavřete?"
"Ano, závoru na dveřích jsem také zastrčil."
"Jak bych se tedy mohl k vám dostat?"
"Tajnými dveřmi v rohu."
Starý měl znovu záchvat náhlého kašle. Přemohl ho však rychle a řekl:
"Mohu jen opakovat, že se vám něco muselo zdát. Co bych u vás chtěl?"
"Podívat se do mé tobolky."
"Monsieur, copak vás nadobro a docela posedl ďábel?"
"Ne, naprosto a zhola ne."
Oba stanuli hrozebně proti sobě. Starý kapitán sice viděl, že byl přistižen a prohlédnut, ale byl si jistý vítězstvím. To mu dodávalo jisté vystupování. A co se týče Amerikána, nebál se v tomto okamžiku, říkal si, že nanejvýš to může skončit osobním sporem, a tu cítil - mladý, obratný muž - že silou i svěžestí starého daleko předčí. Oba na sebe nepřátelsky upírali oči.
"Co bych mohl zamýšlet s vaší tobolkou?" ptal se kapitán. "Proč bych to dělal? Vždyť peníze mám jisté, protože podepíšeme smlouvu!"
"Ale ne tak jisté, jak si myslíte. Pro nás dva nebylo rozhodně lhostejné, sestávalli obsah z papírů hned splatných nebo ne."
"Pro mne to bylo úplně lhostejné."

"Nikoliv, jinak byste se o tom nepřesvědčoval."
"Ale, prosím vás! Vy jste opravdu snil! Dávám vám své čestné slovo!"
Amerikán zvedl ramena a otřásl se, jako by ho mrazilo. Pak odpověděl:
"Čestné slovo! Pah! Čestné slovo muže, který se v noci vplíží do pokoje svého hosta!"
Starý zlostně dupnul a zvolal výhružným hlasem:
"Pane, musím vás důtklivě žádat, abyste si dal lepší pozor na své výrazy. Máte před sebou důstojníka, který se nedá urážet, a právě jen proto, že jste jeho host, se až dosud namáhal, aby svou zlobu ovládl. I v tomto okamžiku se chci ještě domnívat, že jednáte a mluvíte pod vlivem klamu, protože je na bíledni, že

to mohla být pouze halucinace."
"Netrpím nikdy halucinacemi."
"Ale považte přece, že bych nemohl ani vaše papíry potmě vidět!"
"Měl jste s sebou svítilnu."
"Horečná fantazie! Blouznění! Skutečně, horečné blouznění. Jak bych mohl se světlem vniknout do vaší ložnice a otevřít vaši tobolku, když se přece mohu nadít, že byste každou chvíli otevřel oči?"
"Domníval jste se, že jste se postaral o to, abych velmi tvrdě usnul."
"Já? Jakto?"
"Uspávacím nápojem, který jste mi dal."
"Já že jsem vám dal uspávači nápoje? To může tvrdit jen blázen! Jakým způsobem jsem vám ho dal?"
"V číši vina při večeři."
Starý nechápal, jak může Deephill vše vědět. Byl nesmírně zaražený, ale nedal to na sobě znát. Řekl na pohled klidným hlasem:
"Monsieur, nechci pustit ze zřetele, že jste na zámku můj host, jinak "
Amerikán udělal rukou prudký, zamítavý posunek a rychle ho přerušil:
"Prosím, prosím, neostýchejte se. Nemusíte mne už považovat za svého hosta, protože jakmile vyjdeme z těchto sklepů, opustím co nejrychleji zámek Ortry. Nemohu naprosto zůstat pod střechou člověka, který mi usiluje o život."
Starému docházel dech. Jen s velkou námahou ze sebe vyrazil:

, "Já - jsem - vám - usiloval - o život?"
"Ano."
"Dokažte to!"
"Proč bych vám to dokazoval, když to víte lépe než já! Je to zbytečné."
"Ale copak jsem se zbláznil já - anebo vy?"
"Nikdo z nás. Já mluvím pravdu a vy si hrajete trochu na komedianta."
"Zůstává mi rozum stát! Já že jsem vám usiloval o život? I kdyby byla pravda, co jste až dosud tvrdil, není v tom přece nic a docela pranic nebezpečného vašemu životu. To bych přišel do vašeho pokoje, abych viděl, jakého druhu jsou vaše papíry, ale nikoliv s úmyslem usilovat vám o život."
"Připouštím, ano, ale nemám na mysli pouze to."
"Co tedy?"
"Vykolejení vlaku."
Kapitán vyskočil, jako by viděl před sebou náhlou propast. Rukama tápal ve vzduchu, jako by hledal pevnou oporu.
"No, vždyť se leknutím potácíte!" řekl Deephill.
"Já?' Leknutím? Ani mne nenapadne. Lekámli se, je to pouze zděšení při takovém obvinění, které je přímo ďábelské. Co jste chtěl vlastně tvrdit o železničním neštěstí?"
"Ze jste ho sám zavinil!"
"Já?"
"Ano."
"Můj Bože! Kde nabrat sílu, abych to vydržel? Jak mi mohlo záležet na tomto neštěstí?"
"Na pohled nic, ale ve skutečnosti velmi mnoho."
"Vysvětlete mi to."
"Věděl jste, kterým vlakem přijedu?"
"Ano. Vždyť jste mi to oznámil."
"Domníval jste se, že budu mít při sobě hotové peníze, snad ve vysokých anglických bankovkách."
"Mně přece mohlo být úplně jedno, jaký druh peněz máte!"
"Proč jste tedy způsobil vykolejení vlaku?"
"O takovém způsobení nic nevím."
"Ani o tom ne, že jste uložil třem mužům, aby neštěstí přivodili?"
"Ne."
"Jeden měl hodit na koleje balvany, druzí dva zaměstnat hlídače trati."

"Ne, o tom nevím ani slovo."
"Tito dva pak měli vyhledat Amerikána mezi mrtvými "
"To je hrůza!"
"A kdyby ještě žil, dorazit ho - "
"Mlčte! To je jen fantazie šílence."
"A vše jen proto, aby mu byla odňata tobolka. Souhlasí? Nebo nesouhlasí?"

"Monsieur, mám z vás strach. Neměl jsem ještě nikdy úzkost, ale teď z vás cítím strach."
"To je přirozené."
"Rozumějte mi správně. Bojím se vás jako zdravý Člověk toho, kdo byl pokousán vzteklým psem."
"Uklidněte se. Já vás nekousnu, aspoň teď ne a doslovně ne. Ale můžete si pomyslet, že mne ani nenapadne, abych blouznil pro věc, v jejímž čele stojí takový satan."
"Monsieur, nemohu vám ani odpovědět."
"A já vám mohu jen říct, že se vzdávám Francie, protože má takové syny."
"Ale co když vám dokážu, že mne obviňujete naprosto neodůvodněně?"
"To nemůžete!"
"Ba docela snadno!"
"A jak?"
"Pojďme nahoru. Přinesu vám důkazy do vašeho pokoje."
"Považuji to za prázdný slib, ale přesto vyčkám celou hodinu v zámku Ortry, abych vám dal čas k předložení vašich důkazů."
"Dobrá. Však vy mne co nejdřív odprosíte za své šílené obviňování. Chcete snad ještě něco říct?"
"Pojďte tedy. Prosím."
Aby vyšli opět do chodby, museli se ovšem vrátit dveřmi, kterými přišli. Amerikán si nevšiml směru, kde to bylo. Tma byla klamná a hovorem se nesmírně rozčilil. Ubíral se za mužem, který se chopil lampy a zamířil k docela jiným dveřím. Otevřel je, zastavil se a řekl:
"Prosím, monsieur. Musím opět zavřít."
Rozumělo se samosebou, že Deephill šel napřed. Ale neudělal ještě ani dva kroky, když se za ním ozvala temná rána, nastala tma a závory zapadly. Obrátil se a letěl ke dveřím. Zavřely se za ním. Tápal rukama a poznal podle tří
i
381

sevřených stěn, že se ocitl v úzkém sklípku, odkud nebyl jiný východ.
"Počkejte!" křičel a bušil pěstmi do dveří. "Co to má znamenat?"
"Že jste můj zajatec," odpověděl starý venku.
"Lotře!"
"Hlupáku!"
"Nedosáhnete přece nic!"
"Ale ano, dosáhnu vše! Vše!" chechtal se starý výsměšně.
"Dám vás potrestat."
"Kým?"
"Soudy!"
"A jak se dostanete k soudu? Jste tady pevně schovaný!"
"No, budu vysvobozený!"
"Bah! Rád bych viděl toho, kdo by to dokázal! Jedině jedna cesta vám zbývá, jak můžete získat svobodu, můj nejvzácnější monsieur Deephille!"
"Jaká?"
"Podepište své poukázky. Jakmile budu mít peníze v rukou, budete propuštěn na svobodu."
"Nikdy!"
"Dobrá. Zahynete tedy hladem."
"Satane!"
"Možná, že jsem satan. Nedostanete ani jíst ani pít. Hlad bolí a žízeň ještě víc.Vždy za tři dny se přijdu zeptat. Řekneteli ano, dobře. Řekneteli ne, zahynete se svými milióny hladem. Adieu, monsieur, adieu - a pěknou zábavu!"
V první chvíli nechtěl Deephill ani věřit takovému satanskému činu, ale záhy se mu v hlavě rozbřesklo, že starý je ukrutně vážný a že vše je pravda. Bylo mu najednou nesmírně úzko. Křičel a bušil na dveře, ale zbytečně. Kapitán odešel...
Kapitán se vracel a spokojeně si bručel:
"Vlezl do pasti, bohudík - nebo spíš čertu dík! Živý už na denní světlo nepřijde, ať už podepíše nebo ne! Ale jak se mohl všechno dozvědět? Ví všechno, všechno! To je nepochopitelné! Musím to vypátrat. Ale je tak nebezpečný, že musí navždy zmizet. Od jisté doby se všechny moje plány hatí. Mám neviditelného soka, který mi nahlíží do karet. Kdo to asi je? Běda mu, padneli mi do rukou! A to se rozhodně musí stát!"
382

XXVIII.

Večer malíř nečekal bylináře nadarmo. Jednali, jak si řekli, a setkali se za městem.
"Ale, člověče, jak jste jen přišel dnes odpoledne do lesa?"
"Po ševcově komoni. Nebo snad myslíte, že jsem si tam měl dát postavit honem železnici?"
"Co jste venku chtěl?"
"Byl jsem na procházce. Nic víc."
"Byla to tedy náhoda,,že jste se se mnou setkal?"
"Ano. Byla to náhoda a váš dvojitý zpěv o proslaveném skřivanu, který nemá slzy ani pozdravy - ubohé hovado!"
"Měl jste zůstat doma."
"Proč?"
"Protože nemusí nikdo vědět, že se zajímáte o tuto krajinu. A přitom je vaše postava tak nápadná, že - "
"Tak nápadná s břízou, chtěl jste říct?" přerušil ho malíř.
"Pro mne! Viděl vás někdo?"
"Ano. Ale jenom jeden."
"Kdo to byl?"
"Jakýsi Deephill."
"Znáte ho?"
"Viděl jsem ho jen jednou, a to dnes." .
"Zná on vás?"
"Ví, jak se jmenuji a že jsem malíř. Ale mluvme o něčem, co je nám bližší."
"O čem?"
"O té roztomilé Nanon."
"Ona je vám tedy tak blízká?"
"Zdá se mi, že tolik jako vám přece ne."
"Tedy toho raději nechme. Chceme na výzvědy, nesmíme být tedy spatřeni. Budeme mluvit jen to nejnutnější."
383

"Jak myslíte, můj nejvzácnější muži s jalovcem, jitrocelem a lebedou."
"Vy jste opravdu slyšel vše!"
"Ano, vše."
"To je hanebné!"
"Ba ne, naopak. Dokázal jsem vám tím, že jsem přímo zrozen k takovému špehounství, k jakému se právě chystáme."
"A přitom přece sletíte ze stromu!"
"V lomech nejsou žádné stromy. Ale jsou neobyčejně rozsáhlé. Kam se schováme?"
"Do lomů rozhodně ne. Schováme se u vchodu za skalami. Až přijdou, budeme se za nimi opatrně plížit. To bude nejlepší. - Přál bych si, aby byl také s námi. Hm!"
"Kdo?"
"Mám přítele, který jepři takových nočních výpravách neobyčejně obratný."
"Proč jste ho nepřivedl?"
"Neměl jsem možnost se s ním setkat."
Myslel tím doktora Müllera, jehož přítomnost by teď byla velice výhodná. Ale když začali ve dvou, museli věc také ve dvou provést.
U vchodu do kamenných lomů bylo nakupeno množství velkých balvanů, za které se schovali. Co si ještě chtěli říci, to pronášeli už jen šeptem.
Čas míjel velmi pomalu.
Konečně zaslechli hluk, ale ne zvenčí, ale z lomu. Byly to kroky, které se zvolna blížily. Pak se zastavila nedaleko nich vysoká mužská postava.
Tento muž jistě očekával zásilku střelného prachu, několikrát netrpělivě zabručel a zase se vrátil.
"Kdo to asi byl?" šeptal malíř.
"Starý kapitán ze zámku Ortry."
"On sám? To je ticho! Slyšíte?"
"Ano. Hrkot vozu. Už jedou!"
Rachot kol se ozýval stále zřetelněji a nakonec kolem nich projel vůz, do kterého byli zapraženi čtyři koně. Jestliže si Fric myslel, že vůz bude doprovázen pouze dvěma osobami, pak se mýlil. Bylo jich víc.
"Jedou tady vpravo, určitě do protějšího kouta," šeptal bylinář malířovi. "Budu se plížit za nimi, ale bude lépe, zůstaneteli vy tady."
384

"Já mám zůstat tady? Ani mne v nenapadne. Statečný kanonýr od těžkého dělostrelectva udatně pracuje, jeli vůbec jaká práce."
"No, ale pak nanejvýš opatrně. Po čtyřech." "Po všech špičkách prstů a prstců

tedy přesně po dvaceti."
Vůz už zmizel ve tmě, ale netrvalo dlouho a přiblížili se k němu tolik, že ho mohli zase vidět. Koně byli už vypřaženi a odvedeni stranou, vůz zatažen pokud možno do kouta, jehož nízká část byla pokrytá a vyplněná hrubým násypem. Z vozu se ozývaly dva hlasy. Fric je ihned poznal. Byl to hlas kapitána a Charlese Bertena. První se ptal svým ostrým, velitelským způsobem: "Poslední zásilka tedy. Kde máte lístek?" "Tady."
Objevil se slabý paprsek světla. Starý měl jistě s sebou svítilnu, pomocí které si prohlížel obsah průvodního listu. Pak řekl:
"Souhlasí. Skládejte tedy!"
Řetězy zadrnčely a spadly z vozu a pak začali sundávat sudy.
"Tady musí být tajný vchod," šeptal malíř. "Zajisté! Podívám se." "Cože? Vy chcete ještě dál?" "Ano. To se rozumí samosebou." "To půjdu raději s vámi."
"Ne. Byla by to největší neopatrnost. Jeden z nás postačí. A ostatně nevím, jsteli dost obraný, abyste se mohl nepozorovaně plížit dál."
"To je jasné! V plížení jsem hotový indiánský válečník. Smýkám se dopředu jako chřestýš." "Při vašem objemu těla?"
"Čím tlustší, tím lip. Když takový masitý chlap do něčeho vrazí, stane se to mnohem měkčeji a tišeji, než když karamboluje kamením takový kostnatý Bohumil jako vy."
"Nechtě toho raději. Nechoďte nikam. Zůstaňte tady a počkejte, až se vrátím."
Lezl tiše dopředu a za několik okamžiků zmizel v tmě. "Co si ten člověk jen myslí!" myslel si Schneffke. "Ten chce být chytřejší než já! Ale já mu dokážu, že nejsem také z Hloupětína. Polezu za ním. Anebo ne. Budu stopovat tu
385

zásilku prachu docela po svém. Vyhledám si místo, odkud budu moct všechno slyšet a také vidět - tam, kde je vchod do nitra této zemní díry. Ale docela indiánsky, úplně a zhola tak jako lidožrouti."
Položil se na zem a lezl dál. Když přišel skoro až k vozu, zpozoroval skalní výběžek, který se zvedal nad kout lomu a z kterého by bylo pozorování nejsnadnější. Šplhal se na tento výběžek a vylezl nahoru.
Nebyla to snadná práce, ale dostal se tam přece nepozorovaně.
Dole rozsvítili několik svítilen, jejichž světlo vše dostatečně osvětlovalo. Starý kapitán spočítal sudy a uděloval rozkazy.
"Teď jsme hotovi se skládáním," řekl. "Kutálejte sudy dovnitř."
"Je otvor dost rozšířený?" ptal se Berten.
"Samozřejmě! Tady je! Přesvědčte se."
Posvítil k otvoru, který vedl do nitra země.
"Počkat!" myslel si malíř. "To je vchod, musím si ho dobře prohlédnout."
Vylezl až na kraj skály, aby mohl lépe vidět, ale pustil přitom úplně ze zřetele, že kámen byl větrem a deštěm vetchý. Když vystrčil hlavu co možná nejvíc, aby mohl vše vidět, udrobilo se kamení a sypalo se dolů.
Dole stojící to slyšeli a cítili. Podívali se do výše. Schneffke chtěl rychle hlavou couvnout, ale trhl sebou tak prudce, že uvolněné kamení se pod ním drobilo ze skály dál.
"Hrom a peklo!" zvolal kapitán. "Tady nahoře musí někdo být! Vylezte nahoru!"
Schneffke se pokoušel zvednout, ale tím věc jenom zhoršil. Začal se klouzat a šlo to tím rychleji, čím víc se bránil. Z kamínků, které se prvně udrobily, se staly kameny, pak veliké kusy a nakonec následoval malíř sám. Sletěl celou svou tíhou ze skály a spadl právě mezi muže, z nichž dva svým pádem také strhl k zemi.
"Tisíc křižáků!" zaklel. "Teď leží celý nákyp v míse sirupu!"
"Peklo a ďábli!" láteřil kapitán. "Kdo je ten chlap? Držte ho pevně!"
Ihned se deset paží natáhlo po Schneffkovi a popadly ho.
"Pomalu, pomalu!" varoval je. "Jinak prasknu jako bomba!"
386

"Jen praskni, ďáble! Nepusťte ho!"
"Ten nás poslouchal," řekl Berten. "Musíme si ho zajistit. Svažme ho."
"Máte provazy?" ptal se Richemonte.
"Dost. Tady na voze."
"Spoutejte ho tedy!"
Schneffke byl zvednut ze země a v okamžiku svázán provazy.
"Počkat!" řekl. "Ruce mi nechtě tak dlouho volné, až se ohmatám, kolik kostí se mi polámalo."
"To by tak scházelo," odpověděl Berten. "Kosti, které nemáš ještě polámané, ti přetlučéme my, chlapíku."

"Má to snad být duchaplný nápad?"
"Jen se neposmívej. Ostatně se mi zdá ten hlas i celý ten tlustý člověk známý. Sem svítilnu! Posvifte mu trochu do obličeje! To jsem si myslel. Je to opravdu ten malíř."
"Malíř?" ptal se kapitán. "Znáte ho?"
"Až příliš dobře."
"Odkud?"
"Vpašoval se ke mně, aby kul piklte s tím proklatým Melacem v Malineau."
"Ach, to stačí, abychom ho znali. Odkud je?"
"To ví das. Nesmí se mu věřit. Považuji ho za prušáckého vyzvědače."
"Jeli to tak, pak se mu zle povede."
Starý přistoupil blíž, aby si tlustého lépe prohlédl. Potřásl hlavou a řekl:
"Příliš chytře nevypadá. Nenajdouli si Prušáci jiné vyzvědače, pak nebudou mít valný úspěch. Tento veliký kus masa se mi nezdá příliš nebezpečný."
"Pak se mýlíte. Ostatně - co chce v tuto chvíli v lomech?"
"Ano! Co tu chpete?"
Tato kapitánova otázka byla namířena přímo na Schneffkeho.
"Teď už nic," odpověděl malíř.
"Co to znamená?"
"Chtěl jsem něco, ale teď už nechci nic."
"A co jste chtěl?"
"Studovat tyto lomy."   •
"K čemu?"
"Obchodní záležitost!"

"Nesmysl! Nemyslete si, že námriěco namluvíte. Jaké obchody byste tady mohl mít?"
"Vždyť jste přece slyšel, že jsem malíř."
"No, ano."
"Přišel jsem dnes do Thionville a vyptal jsem se na přírodní krásy této krajiny. A tu mi byly tyto lomy označeny jako nanejvýš pitoreskní. Přišel jsem tedy sem, prolezl jsem je a notně jsem se při tom unavil. Vypil jsem o skleničku vína víc, to mne přemohlo a tady nahoře jsem usnul."
"To je dobře vymyšleno."
"Nic není vymyšleno, ale pouhá pravda."
"A to jste spal až doteď?"
"Ano. Probudil jsem se, slyšel jsem dole hlomoz a hlasy a chtěl jsem se podívat dolů. Ale tu se začala ta čertovská krajina pode mnou pohybovat a sletěl jsem dolů. Pokud jsem vám tím ublížil, mějte útěchu, že ani já jsem při tom dobře nepochodil."
"Nevěřte mu, pane kapitáne!" varoval Berten.
Kapitán vzal malíře za rameno a ptal se:
"Jste tady sám?" Ne."
lAj! Kdo tady ještě je?"
"Rozumí se, že vy."
"Tisíc hromů! Myslíte si snad, že vám dovolím, abyste si ze mne tropil šašky? Myslím, zda přišel někdo s vámi?"
"Proč? Takové skluzavky provádím nejraději sám. Společná radost je přece jen poloviční radost."
"No, přišelli jste sem, abyste si způsobil radost, musím vám také přispět. Později vás vyslechnu podrobněji. Vy dva ho zaveďte do chodby, ostatní prohledejte lom. Ale nejdřív obsaďte vchod do lomu, aby ten, kdo je tu snad ještě schovaný, nemohl uniknout."
Dva muži se chopili Schneffkeho a strkali ho k otvoru, který byl pro něho sice dost vysoký, ale ne široký. Nechal se sebou dělat, co chtěli. Viděl, že jsou v přesile, a odpor by byl nejen zbytečný, ale i nebezpečný. V tom okamžiku ani tak nemyslel na sebe, jako spíše na Frice Schneeberga, kterému teď také hrozilo nebezpečí, že bude přistižen.
Otvor ve skále se záhy rozšířil v nepravidelnou, klenutou chodbu, ve které byl oběma muži pevně držen. Nepromluvili ani slovo a, on se také varoval toho, aby s nimi navázal

rozhovor, protože tušil, že by mu spíš uštědřili kopance než odpověď.
Tak uplynulo víc než půl hodiny. Poté přichvátal kapitán. Zdálo se, že ještě mluvil s Bertenem a ten ho učinil ještě nedůvěřivějším. Změřil si malíře nanejvýš zlostně a řekl:

"Byl jste opravdu v lomech sám?"
"Ano."
"Ba ne! Byl s vámi ještě někdo."
"O tom nic nevím."
"Nezapírejte! Moji lidé slyšeli někoho utíkat. Podařilo se mu z lomu uniknout dřív, než obsadili vchod."
"Toho bych rád viděl!"
"Kdo to byl?"
"Jak bych mohl vědět, kdo se kromě vás ještě potlouká v této díře?"
"Vy se tedy opravdu nechcete přiznat?"
"Nevím o ničem."
"Dobrá! Však my vás donutíme promluvit. Na to se můžete spolehnout. Poslouchal jste nás. Co jste slyšel z naší rozmluvy?"
"Slyšel jsem pouze, že sudy mají být složeny tady."
"Víte, co je v sudech?"
"Ne. Nic mi do toho není. Ale snad víno, které má být složeno do sklepů."
"Samozřejmě. Ale přesto vaši vzácnou osobu zajistíme."
"Neprohledáme mu kapsy?" ptal se jeden muž.
"To není nutné. Zavřeme ho. Budeme ho mít bezpečně schovaného, tedy také vše, co má u sebe. Teď už není čas. Až bude víno složeno, budeme se moct s ním blíže zabývat. Pojďte, odveďte ho."
Sel napřed a muži se zajatcem za ním, stále hlouběji a hlouběji do chodby.
Fric se připlazil k vozu z druhé strany. Tady byla na náspu skupina vysokého kapradí a jiných rostlin, za kterými se ukryl. A odtud také mohl vše pozorovat a slyšet. Slyšel každé slovo, které bylo proneseno.
Ani ho při tom nenapadlo, že by malíř opustil své stanoviště. Proto se nemálo poděsil, když ho viděl tak náhle sletět mezi dělníky. Vzniklý hovor ho přesvědčil, v jakém nebezpečí se sám ocitl, a když pak slyšel, že lomy mají být prohledány a vchod obsazen, prchal rychle odtud.
389

Nemohlo se to však stát tak tiše, jak by si přál. Jeho kvapné kroky bylo slyšet a už se pustili za nim. Pádil tím rychleji. Dostal se ke vchodu a - srazil se tu s člověkem, který se sám tiskl ke kamení. Rozumí se, že si myslel, zeje to nepřítel, a popadl ho, aby ho srazil z cesty - musel však ihned poznat, že tento muž je aspoň stejný silák jako on, protože cítil, že byl pevně popadnut za hrdlo, takže skoro ztratil dech. V zápasu, který trval sotva několik okamžiků, najednou cítil, že muž má - hrb.
"Pa - ne - dok - tore!" koktal namáhavě.
Muž ho ihned pustil a šeptal:
"Saprlot! To jsi ty, Frici?"
"Ano."
"Co tady děláš? Kdo je tam uvnitř? Někdo přichází!"
"Málem byste mne uškrtil. Ale pryč, rychle odtud, pane doktore!"
Vzal ho za ruku a rychle ho odváděl. V největším spěchu běželi sousedním polem, až už víc neslyšeli kroky pronásledovatelů.
"Kam teď?" ptal se Můller.
"Do lesní díry."
"A proč?"
"Nemám čas. O tom později. Ale teď rychle!"
"Vidím, že je to nutné. Pojďme tedy!"
Běželi k lesu, a když k němu doběhli, pustili se pokud možno rychle stromovím dál. Nešlo to ovšem bez potíží, ale tuto cestu už vykonali ve dne i v noci, a tak se šťastně dostali do lesní díry.
"Měl byste mít u sebe svou svítilničku!" řekl Fric.
"Mám ji."
"Ó, to je znamenité! Snad také klíče?"
"Ano."
"Výborně! Rozsviťte. Musíme dovnitř."
Můller vytáhl svítilnu a zápalky. Při rozsvícení měl čas k otázce:
"Proč musíme dovnitř?"
"Abychom zachránili člověka, po kterém by jinak bylo veta."
"Kdo je to?"
"Dozvíte se to později. Teď svítilna svítí a my už nesmíme mařit čas. Ten, koho myslím, byl totiž z lomu odvedený do
390

tohoto podsvětí. Vnikneme tam z této strany. Pospíšímeli si, přijdeme snad ještě

,včas, abychom viděli, do kterého sklepaní bude zavřen."
"To prozatím stačí. Pojď tedy!"
Byli už na dně prohlubiny a vnikli známým způsobem do podzemní chodby. Spěchali rychle až ke křižovatce, kde se cesty sbíhaly, a chtěli právě zabočit za roh, aby se dostali do chodby, která vedla směrem k lomům - když Můller náhle uskočil několik kroků nazpátek.
"Co je?" ptal se Fric.
"Málem bychom provedli hloupost."
"Jakou?"
"Myslíš, že jsou tady na chodbě vpravo?"
"Ano."
"A my jsme chtěli se svítilnou zabočit také vpravo?"
"Sapristi! Ano. Mohli nás snadno zpozorovat!"
"Schovejme tedy svítilnu. Musíme potmě dál. Nějak to už půjde."
Teprve teď, když je už světlo nemohlo vyzradit, šli zase dál.Sotva však zašli za roh, ihned se zastavili.
"Vidíš?" ptal se Můller.
"Ano. To malé světélko tam vpředu je ze svítilny. Nebo ne?"
"Zajisté. Dejme si pozor, zda se pohybuje."
I když se mohli mýlit, přece poznali, že se světelný bod stává stále větší.
"Svítilna se pohybuje," řekl Fric.
"Ano, přicházejí sem. Počkejme tady!"
Vyčkávali klidně, až se kolem bodu utvořilo jasné okolí. Pak Můller řekl:
"Teď už nejsou ani sto kroků vzdáleni. Musíme tedy ustoupit."
"Ale kam?"
"Tam, odkud jsme přišli."
"Snad ne zase do lesa?"
"Nikoliv. Musíme vidět, co budou dělat. Vrátíme se tedy jen tak daleko, pokud to vyžaduje naši bezpečnost."
Rychle ustoupili a po chvíli se zase zastavili. Nečekali dlouho a na křižovatce se objevilo světlo svítilny.
"Sapristi!" šeptal Fric. "Jdou do této chodby! Musíme ještě dál!"
391

"Ale ne tak rychle. Aj, vidíš? Zastavili se!"
Oba tecf mohli dost zřetelně rozeznat čtyři muže, kteří se právě zastavili. Bylo tam v dáli proneseno několik slov, jejichž zvuk se nesl tichou chodbou až k oběma vyzvědačům. Pak slyšeli, jak se otevírá zámek, a světlo zmizelo.
"Vstoupili dveřmi do sklepení," poznamenal Fric. "Půjdeme blíž?"
"Ano."
Plížili se nanejvýš opatrně dopředu. Odvážili se mnoho, ale podařilo se jim dostat se ke dveřím, které byly pouze přivřené.
Míiller se podíval skulinou. Sklepení bylo plné sudů. Docela vzadu bylo patrné malé světlo.
"Vidíte něco?" ptal se Fric.
"Ano. Poslouchej!"
"Přirazili dveře!"
"A teď rachotí závora. Ach! Už se vrací. Rychle odtud!"'
Běželi opět po špičkách k místu, kde se prve zastavili. Ale ještě ani nedoběhli tak daleko, když za sebou zpozorovali opět světlo,
"Stát!" šeptal Můller. "Jejich svítilna nesvítí až sem, jsme tedy v bezpečí. Snad budeme slyšet, co si povídají."
"Ale kdyby šli sem?"
"Zbude nám stále ještě dost času, abychom prchli. Poslouchej!"
"Jsou jen tři. Jeden zavírá."
"Čtvrtého tedy zavřeli. Pst! Něco si povídají."
Bylo pak slyšet, jak jeden z nich řekl:
"Vyslechneme ho tedy později?"
"Ano, za hodinu budeme hotoví. Do té doby je dost času."
"Chlap si může gratulovat!"
"Ať je cokoliv, nevinen nebo vyzvědač - poslouchal nás a musí být zneškodněn. Teď zase ven k sudům!"
Vzdalovali se směrem, odkud přišli. Když už nebylo jejich světlo vidět, ptal se Fric:
"Rozuměl jste posledním slovům, pane doktore?"
"Ano. Chtějí ho vyslýchat a pak zneškodnit."
"Tomu musíme zabránit."
"Kdo je vlastně ten muž?"

"Malíř. Víte, ten tlustý malíř, o kterém jsem vám už vyprávěl."
392

"Ach, ten! Ale jak se dostal ten zvláštní člověk do tohoto osudného postavení?"
"Zdá se, že ho pronásleduje zlý osud."
"A přitom je podivný chlap."
"Skoro víc než podivný, řekl bych roztodivný. Setkal jsem se s ním v hostinci a pak jsem se od něho dozvěděl, že dnes večer má sem přijít náklad střelného prachu. Chtěl to pozorovat a nemohl jsem ho od jeho úmyslu odvrátit."
"Dále!"
Fric mu vyprávěl vše, a když byl hotov, řekl Můller:
"Přesto se ten malíř nezdá zlý. Musíme se ho ujmout. Jaká to šťastná náhoda, že jsem se s tebou srazili"
"Mohlo mne to stát skoro život!"
"Ach, tak rychlé skrčení přece není!"
"Ale jak jste se dostal do lomů?"
"Pozoroval jsem starého a poznal jsem, že šel do svého podsvětí. Ubíral jsem se za ním, abych viděl, co zamýšlí. Pamatuješ se ještě, že vchod do kamenných lomů byl zasypaný?"
"Ano. Ale dnes byl rozhodně otevřený."
"A udělal to starý kapitán. Pozoroval jsem ho. Rozumí se, že jsem hned poznal, že se v lomech bude něco dít. Musel jsem se to dozvědět. Ze svého místa jsem nemohl nic vidět, proto jsem sklepy opustil lesní dírou a šel jsem do lomů."
"Ach, tedy tak to bylo!"
"Ano. A sotva jsem tam došel, slyšel jsem, jak odtamtud někdo rychle běží. Přitlačil jsem se těsně ke skále, abych ho nechal kolem sebe proběhnout, ale ten někdo chtěl také těsně podél skály, a proto se se mnou srazil."
"To jsem byl já!"
"Ano. Považoval jsem tě za někoho jiného."
"A stiskl jste mi proto trochu chřtán. No, už je po všem. Co teď?"
"Vyhledáme malíře."
"Ale budemeli při tom přistiženi?"
"Máme hodinu čas."
"Ale přece jsou tu obavy, pane doktore."
"Jaké?"
"Osvobodímeli ho, vzbudí se v starém podezření."
"To je ovšem pravda. Ale jak bychom se tomu vyhnuli?"
"To také nevím."
393

"Musíme se tedy do toho pustit, ale přece je to zvláštní věc. Můžeš se ještě upamatovat, že jsme i my byli v tom sklepení?"
"Ano. Je plné sudů." "Viděl jsi tam nějaké dveře?" "Nikoliv."
"Já také ne. A přece jsem docela jasně slyšel, že závory zaskřípaly a dveře byly přiraženy." "Snad jsou vzadu za sudy." "Asi ano. Do práce tedy!"
Odebrali se k těm dveřím. Míiller vytáhl klíč, otevřel, vstoupil s Fricem dovnitř a zase za sebou dveře zavřel. Pak vzal svítilnu a otevřel ji. Ještě nezhasla. Světlo ozařovalo řady sudů.
"Kde asi budou ty dveře?" ptal se Fric. "Bylo to až tady vzadu, tady jsem pozoroval to světélko. Hledejme je!"
Šli až na konec sklepení a hned také poznali, že tady bylo několik sudů odstrčeno. Tím se za nimi objevily ukryté dveře, pobité silným železem." "Tady to musí být!" "Tak je!"
"Jen hodíli se k nim také náš klíč?" "Uvidíme."
K jejich veliké radosti klíč vykonal svou povinnost. Dostali se do prázdné, malé, čtvercové místnosti a viděli opět další dveře. I ty otevřeli a Můller vstoupil.
Tato místnost byla úplně stejná jako předešlá. Nebylo tu vidět nic než tlustou lidskou postavu, která klečela na zemi a namáhavě se zvedala.
"Začne tedy už ten výslech?" ptal se tlustý muž. "Nikoliv!" odpověděl Můller.
"Co tedy? Mám si snad s vámi zahrát partii šestašedesátky?"
"Zdá se, že jste příliš dobře naladěn, pane Schneffke!" "Proč bych nebyl? Tady je přece o mne dobře postaráno." "Můžeme tedy zase jít. Domnívali jsme se, že vám prokážeme laskavost, pomůžemeli vám a přeříznemeli vaše provazy."
"Saprment, to není špatně! Kdo jste?" "Známý vašeho známého!"
394

"Kterého známého?"

"Tady toho!"
Ukázal na Frice, který stál až dosud za ním a nemohl být viděn.
"Prosím, posvifte mu trochu do tváře!"
Můller poslechl a malíř hned zvolal:
"Svatý zázraku! Co je to? Kdybych nebyl svázaný na rukou a na nohou, spráskl bych úžasem ruce i nohy nad hlavou. Pan Schneeberg!"
"Ano, já!"
"Ale jak sem přicházíte?"
"Pěšky!"
"To jsem viděl, vy čtveráku. Ale - "
"Nechme toho. Ukažte!"
Vytáhl nůž a přeřezal provazy.
"Ták, teď jste volný. Podruhé laskavě zanechte takových hloupostí!"
"Jakých hloupostí?"
"Řekl jsem vám, že máte zůstat na svém místě!"
"Hm! Ano! Vždyť tam můžeme hned zase jít!"
"Zdá se, že jste nenapravitelný."
"Čeho bych se mohl bát?"
"Smrti, můj nejdražší!"
"Hrome a hromado! Copak to bylo opravdu tak zlé?"
"Zajisté! Zcela jistě!"
"No, pak vám srdečně děkuji! Ó, mne by nebylo příliš škoda, ale mám ještě vykonat různé povinnosti, které jsou mi svaté. Ale, prosím, vysvětlete mi, jak mne můžete vysvobodit."
"Teď není čas na vysvětlování!" řekl Můller. "Musíme se co nejrychleji vzdálit, nemajíli tito lidé mít tři vězně místo jednoho."
"Pojďme tedy."
"Tak ne. Seberte se země všechny provazy. Nesmíme je tady nechat."
"Proč ne?"
"Kapitán si nesmí umět vysvětlit, jakým způsobem jste mu unikl."
"Výborně. Tady jsou provazy, jsem tedy hotov."
Šli a Můller za sebou zavíral zase všechny dveře. Chodbou se dostali do lesní díry. Pro malíře bylo trochu těžké protlačit
395

se úzkými otvory, které nebyly přizpůsobené pro jeho objem. Když byl pod širým nebem, zhluboka si oddychl a řekl:
"Pánové, byla to přece jen zatracená příhoda!"
"To si myslím!" řekl Miiller. "Však ani nedovedete odhadnout nebezpečí, v jakém jste se nalézal."
"Copak je ten kapitán skutečně tak nebezpečný chlap?"
"Horší než myslíte. Ale ted to nejhlavnější. Umíte mlčet?"
"Samozřejmě."
"Prosím vás totiž, abyste o tom, co jste dnes zažil, se nikde ani slovem nezmínil."
"Tuto úsluhu vám mohu udělat. Ale proč nemám ty lidi volat k zodpovědnosti?"
"To se ještě dozvíte. Slyšel jsem, kde jste se ubytoval. Kdy odjedete?"
"Dnes a zítra asi sotva!"
"Proč?" .
"Zcela prostě - protože tu mám ještě práci!"
"Nechci se vás vyptávat na druh vašich obchodů, ale je mou povinností upozornit vás na to, že pro vás bude nejlépe, když se co nejrychleji vzdálíte."
"Proč?"
"Protože kapitán udělá vše, aby se vás zmocnil."
"To se mu stěží podaří. Spíš se zmocním já jeho."
"Nedůvěřujte si přespříliš."
"Ten kapitán je nejhloupější chlap, jakého jsem kdy poznal."
"Jakto?"
"Zavře mne a nechá mi revolver!"
"To je ovšem skoro neuvěřitelné. Ale přesto vám radím, abyste byl opatrný. Nedopusťte, aby vás spatřil. Myslím, že s vámi budu ještě mluvit. Jděte domů!"
"Domů! Tisíc nákypů! Chtěl bych do lomů!"
"Proč?"
"Abych ty chlapy dál pozoroval!"
"Přenechte to raději mně! Tady pan Schneeberg vás doprovodí. Úplně stačí, dozvímli se já sám, co se teď v lomech děje. Dobrou noc!"
Světlo už dávno zhasl. Listí trochu zašelestilo - a už zmizel.
396

XXIX.
TSchneffke se namáhal, aby zrakem pronikl tmou. Pak řekl:
"Tento pán má příliš určitý způsob řeči. Kdo je to?"
"Domácí učitel v zámku Ortry!"
"Aj! Jak se jmenuje?"
"Doktor Muller."
"Tak, tak! Byl to snad ten známý, o kterém jste mluvil?"
"Ano."
"Hm,hm!"
"Proč bručíte?"
"To dělám vždy, Jcdyž uvažuji o věcech nebo osobách, které mne zajímají. Řekl dobrou noc. Odešel opravdu?"
"Samozřejmě!"
"No, poslechněme ho tedy a nechme toho lomu. Co ještě dnes zamýšlíte?"
"Nic. Půjdu domů."
"Dobrá! Pojďme spolu. Znáte cestu?"
"Úplně. Vezměte mne pod paží."
"To bude opravdu nutné. Když totiž bystře a velice podrobně uvažuji, stává se mi, že jaksi nemohu udržet hlavu, a zdá se mi, že jsem ji nedostal proto, abych si ji ve tmě a v mlze rozbíjel o stromy."
"Mně se daří právě tak. Pojďte! Ale teď mlčme! Není třeba, aby nás někdo zpozoroval."
Tlustý poslechl toto vyzvání. Teprve když měli les za sebou a mohli už rozeznat, jsouli pozorováni nebo ne, začal:
"A teď mi povězte, můj milý pane Schneebergu, co si o mně myslíte."
"Dobrá! Ale mám být upřímný?"
"Ano."
397

"Dobrá. Přiznám se vám, že vás považuji za velmi dobrého chlapa, ale také za velikánskou bačkoru."
"Tisíc blesků! Kdo to říká, musí být sám bačkora. Ale nechci vám to mít za zlé. Mám smůlu, ale také štěstí. Kapitán by mne nesežral, vždyť mám zbraň! Ale přesto - " "Co jste chtěl dělat s revolverem?" přerušil ho Fric. "Zastřelil bych starého." "Vždyť jste byl svázaný!"
"Saprment! To je pravda! Na to jsem zapomněl. Ani bych nemohl střílet. Zato jsem tím větším díkem zavázán. Ale teď mi povězte, jak jste přišel na to, abyste mne vyvedl." "Měl jsem vás tam snad nechat?" "Ne. Ale považoval bych to za nemožné."
"A přece to nebylo těžké. Znám podzemní chodby a k tomu jsem se ještě setkal s panem Müllerem, který je s nimi skoro ještě lépe obeznámený než já. A tak bylo poměrně dost snadné dostat se až k vám."
"Jsou jistá tajemství a jisté záhady, ale neptám se na ně, protože mi po nich nic není. Chtěl bych však přece být při tom, až se vrátí a najdou prázdné hnízdo." "Ti si nebudou moct vaše zmizení ani vysvětlit." "Kapitán tedy asi vůbec neví, že máte také klíče?" "Ne. Nesmí ani tušit, že známe ty chodby."
"Budu tedy už i z pouhé vděčnosti mlčet, abych vám nezpůsobil škodu. Ale to je pro mne příliš málo. Nemohl byste mi udělat radost tím, že mi povíte, jakým způsobem by bylo možné dokázat vám mou vděčnost?" "Hm! Konal jsem svou povinnost, nic víc." "To je příliš skromné. Zachovám se tedy rovněž tak skromně a budu k vám konat pouze svou povinnost. Smím?" "Nevěděl bych, jakou povinnost můžete myslet." "Jsem přesvědčený, že nevíte. Já bych vás totiž velice rád viděl šťastným."
"Vy mne považujete za nešťastného?" "Ne, ale přesto byste mohl být ještě šťastnější než teď." "To je pravda. Každý den má své horko a svůj stín." "Nejen den, ale i člověk. I vy máte své horko a svůj stín." "Já? Jakto?"
"Vaše horko se jmenuje mademoiselle Nanon." "Zvědavý slídile! Ale to se jen domníváte, aniž by to bylo oprávněné." "Eh! Milujete Nanon!"
398

"Pane Schneffke!"
"Inu ano! Teď byste byl nejraději hrubý, a já to s vámi přece myslím tak dobře. Rád bych vás totiž zbavil vašeho stínu. A ten máte také." "Co by to bylo?"
"Jisté tajemství, které se týká hm, původu." "Sapristi! Co víte o tomto tajemství?" "Že může být odhaleno." "Snad vámi?" "Ano."
"Ctveráku! Kdo s vámi o tom mluvil?" "Nikdo."
"Pak přece nemůžete ani vědět, že jsem nalezenec." "Vy? Nalezenec? Ach tak! Ale o vás přece není řeč." "Že ne? O kom tedy? Mluvil jste přece o mém původu?" "Ani

mne nenapadlo! O vašem ne." "O kterém tedy?" "O Nanonině."
Fric se náhle zastavil, přitiskl k sobě malířovo rámě a řekl: "Pane Schneffke, ta otázka je pro mne příliš svatá, než abych o ni mohl strpět žerty." "Copak žertuji?"
"A co tedy?"
"Mluvím naopak velice vážně."
"To mi asi velmi těžko můžete dokázat!"
"Ba velice snadno."
"Chcete snad tvrdit, že znáte původ, o kterém mluvíme?"
"Není to právě tvrzení, co chci dokázat. Jsou však náhody, které mohou vést k úsudku."
"Ke klamnému úsudku!"
"Snad! Ale dnes nemám chuť, abych klamně usuzoval. Buďme upřímní! Zajímáte se o Nanon?"
"Ano."
"To ovšem znamená, že ji milujete?"
"Ne jinak."
"Dobrá tedy! Budete ji mít!"
"Sapristi! Vy si náramně odporujete!"
"Jakto?"
"Vždyť jste ještě dnes říkal, že hrozen je příliš vysoko."
"Ano, ale zatím jste mi prokázal velikou službu, a tak vám chci ze všech sil přispět. Zkrátka a dobře: dostanete Nanon."
399

"Pane Schneffke, přiznám se vám, že jsem až dosud myslel, že žertujete. Ale váš hlas se mi zdá být vážný."
"Myslím vše úplně vážně."
"No, cesty boží jsou nevyzpytatelné. Ale uvěříte mi, ujišmjili vás, že jsem nesmírně zvědavý na to, co mi chcete říct."
"Rád věřím. Mám totiž za to, že Nanon neměla rodiče obyčejného rodu. Byl jsem vzámku Malineau."
"Já také. A přece nebylo možné se tam nic dozvědět."
"Vy jste se nic nedozvěděl. Ale přesto je možné, že se to podařilo jiným. Myslíte, že vás Nanon také miluje?"
"Snad."
"Bah, snad! Miluje vás, to je jisté! Pozoroval jsem to, když jsem visel na bříze. Ale myslíte, že by vám podala ruku, kdyby nabyla jistotu, že její otec je šlechtic?"
"Pro lásku není nic nemožné."
"Ale tomu otci by to snad.nebylo vhod."
"To lze očekávat."
"Proto vám chci podat ruku, abyste si toho otce tak zavázal, že vám musí dát svou dceru."
"Mluvíte, jako byste se rozhodl být mou prozřetelností!"
"Je to skutečně tak. Nadarmo jste dnes nepomohl malíři Hieronymovi Aureliovi Schneffkemu z bryndy. Můžete jít teď se mnou do hostince?"
"Nepřekážel by mi vlastně nikdo, ale přece bych šel nerad."
"Proč?"
"Nemusí nikdo vědět, že spolu něco máme. Hostinský je totiž spojený s kapitánem."
"Ach tak! To je škoda! Rád bych vám už dnes dal do rukou prostředek, jak byste Odhalil Nanonin původ."
"Copak je opravdu takový prostředek?"
"Nemyslím a nevěřím, že bych se v tom mýlil."
"Pak jsem vám rád k službám, ale ne v hostinci. Prosil bych vás, abyste přišel do mého bytu."
"V lékárně?"
"Ano."
"Nebude to nápadné?"
"Vůbec ne. Nikdo nás ani neuvidí."
"Dobrá, půjdu s vámi. Ta lékárna je ostatně dům, pro který mám živou sympatii."
"Proč?"
"Protože tam bydlí tři osoby, kterým věnuji svůj největší zájem."
400

"Smím znát ty osoby?" "Zajisté! První jste ovšem vy." "Srdečný dík!"
"Druhá osoba je Angličanka." "Ach tak! Hm! Ano! A třetí?" "Asistent." "Ten?

Jakto?"
"Koupil jsem si jednou něco od něho, co jsem dosud neužil, a prqto bych mu to velmi rád namazal pod nos. Jednou s(c) mi to hodí! Ale tady je město. Tedy půjdeme k vám?" "Ano. Jsem zvědavý a rozčilený, že už to více není ani možné. Pospěšme si."
Fric měl také klíč od domu. Zakrátko byl s malířem ve své světnici a rozsvítil. Pak čekal na sdělení svého hosta. "Máte papír a tužku?" ptal se malíř. "Ano. Chcete psát?" "Ne. Kreslit." "A co?"
"Hned uvidíte. Dejte to sem!" Dostal, co žádal, sedl si ke stolu a řekl: "Zapalte si doutník a přičiňte se, abyste neměl dlouhou chvíli. Musím svůj výkres dělat zpaměti a k tomu se potřebuji soustředit."
Fric poslechl, kouřil a Schneffke kreslil. Míjela minuta za minutou, pomalu z nich byly čtvrthodiny Fric byl jako v ohni, neřekl však ani slovo, aby ho nerušil. Konečně, když minula dávno celá hodina, odložil Schneffke tužku, postavil výkres do náležité vzdálenosti, aby si ho dobře mohl prohlédnou, a pak řekl: "Myslím, že se mi to podařilo." "Co jste to kreslil? Srním se podívat?"
"Ano. Tady to je."
Fric spatřil ženskou hlavu. Díval se na ni a pak řekl: "To je roztomilý žert!"
"Žert? Jakto?" "To je přece Nanon!" "Nanon? Ach! Opravdu?"
"Ano. Maloval jste Nanon v budoucnosti, jaká bude, až bude o několik let starší a bude ženou."
"Tak, tak!" usmíval se Schneffke. "Jste si tím tak jistý? Naopak jsem myslel, že kreslím obraz Madelon."
"Vidíte to dobře?"
401

"Docela dobře. Klam není možný."
"Ale, můj milý, co když bylo opravdu mým úmyslem, abych kreslil Nanon! Podívejte se na obraz ještě lépe!"
,Fric zkoumal znovu portrét a pak řekl:
"Nejsem z toho moudrý! Je to i Nanon i Madelon, jenomže starší a vyvinutější."
"Nejste moudrý? A já jsem vás přece považoval za moudrého. Pomohu vám tedy trochu. Jeli tento obraz Nanon i Madelon a přece zase není, kdo to tedy musí být?"
"Snad jejich sestra."
"Mají tedy sestru?"
"Ne."
"Hádal jste tedy špatně. Dál!"
Fric chvilku uvažoval, pak se jeho hezká tvář vyjasnila.
"Myslíte snad matku?" ptal se.
"Proč ne?"
"Ach! Tedy matka to má být! Znal jste tuto dámu? Je už dávno mrtvá."
"Nikdy jsem ji nespatřil."
"Ale jak tedy můžete kreslit její podobiznu?"
"Viděl jsem jednou obraz, takový jako tento. A pod ním stála slova, která teď napíši pod tuto roztomilou hlavičku."
To poslední ovšem nebyla pravda, ale hodilo se to do jeho plánu. Fric pohlédl na slova a četl:
"Mon doux et aimé becquefleur - můj sladký, milý kolibřík! Svatý Bože! Člověče, jak jste přišel k těmto slovům?"
"Docela tak, jak jsem řekl. Četl jsem je."
"A Nanon mi řekla, že o své matce ví, že jí otec vždy laškovně říkával kolibřík! Jak však můžete soudit z toho jména, že "
"No? Že?"
"Že tato hlava je podobizna matky Nanon?"
"Hm! To tajemství mi už musíte nechat. Později se vše dozvíte."
"Dobrá! Ale teď už mne nenapínejte na skřipec!"
"Doufám, že to nebudou nepříjemná muka!"
"Smím tento obraz ukázat Nanon?"
"Ano."
"A Madelon také?"
"Ano, ale kladu si podmínku."
"Podmínku? Doufám, že nebudete žádat nemožné věci!"
402

"Ne. Co žádám, je pouze k vašemu štěstí. Smíte obraz ukázat oběma sestrám, ale neříkejte, od koho je."
"Proč ne?"

"Mám zvláštní úmysl."
"Není možné!"
"Ó, přece! Ukážete totiž tento obraz ještě třetí osobě, aniž byste ovšem také řekl, od koho ho máte."
"Kdo je ta osoba?"
"Je to - ach, víte, kdo dochází do tohoto domu?"
"Znám všechny."
"Viděl jste tuto osobu v zahradě s Angličankou."
"Myslíte snad mistera Deephilla?"
"Deephill, ano, tak se jmenuje."
"A jemu mám tento obraz ukázat?"
"Ano."
"Proč?"
"To vám poví on sám."
"Ale co řeknubudouli se mne ptát, kdo ho kreslil?"
"Obraz není podobizna, ale jen studie hlavy, nakreslená vaším přítelem, kterému budete psát, abyste dostal vysvětlení."
"No. A o toto vysvětlení pak požádám vás?"
"Ano. Teď chci zůstat v pozadí."
"Samé hádanky! Od Deephilla dostanu zprávu, od vás vysvětlení! Proč mi je nedáte raději hned?"
"Chci se nejdřív přesvědčit, zda jsou moje domněnky správno nebo ne."
"Musím se tedy podrobit. Doufám, že Nanon potkám hned ráno. A Deephill chce také přijít. Kde vás potom najdu?"
"V hostinci. Ale říkal jste, že hostinský je spojenec kapitána. Po tom, co se stalo, je to nebezpečné. Vystěhuji se tedy."
"A kam?"
"To dosud nevím, ale oznámím vám to několika řádky, které vám pošlu."
"Prosím vás o to! Tato záležitost je pro mne tak důležitá, že bych nerad ztratil ani minutu."
"No, jenom neběžte ještě dnes v noci do zámku Ortry! Nechtě dámy, aby se vyspaly! Ale teď dost. Půjdu."
Rozloučili se a ujistili se o svém vzájemném přátelství.
Fric byl tak rozčilený, že nemohl ani spát. Pobíhal ještě celé hodiny po světnici, kul plány do budoucnosti a měl duši plnou všemožných domněnek. Nakonec byl tělesně i duševně tak unavený, že přece ulehl.
403

XXX.
Následky tomu odpovídaly.
Když se Fric probudil, bylo už poledne. A když se podíval z okna, spatřil přicházet doktora Mttllera, který vstoupil do jejich domu.
Co znamená tato návštěva?
Vypil rychle kávu a ustrojil se k odchodu, aby se pokusil setkat s Nanon. Vtom k němu přišel Miiller.
"Byl jsi už dnes venku?" ptal se spěšně.
"Ne."
"Pak se ani od tebe nic nedozvím. Myslel jsem, že jsi se s ním snad náhodou setkal."
"S kým?"
"S Deephillem."
"S ním? Hledáte ho?"
"Ano. Chtěl jsem s ním mluvit a nenašel jsem ho. Vyptával jsem se a dozvěděl jsem se, že kapitán řekl, že Amerikán tajně odjel."
"A vy tomu nevěříte?"
"Ne. Jistě by se mnou promluvil, než by odjel. Šel jsem tedy k sestře, ale nedozvěděl jsem se také nic, jen že tady byl včera odpoledne."
"A byl pak v zámku?"
"Ne. Nikdo ho už neviděl."
"Tisíc hromů! Nikdo ho neviděl! Napadá mě ach, to by byl přece jen zatracený kousek!"
"Co?"
"Malíř Schnefíke včera chodil lesem a od něho jsem se dozvěděl, že tam potkal Amerikána." "Kde?"
404

"Venku v lese."
"A kde asi?"

"Muselo to být krátce před tím, než jsem malíře potkal já, tedy asi mezi starou věží a klášterní zříceninou."
"Musím tedy vyhledat malíře."
"Odstěhoval se."
"Kam?"
"To dosud nevím, ale oznámí mi to určitě ještě dnes."
"Škoda! Mám o Deephilla velké obavy. Kapitán mu usiluje o život, o tom jsem úplně přesvědčený. Kdoví, co se tu stalo?"
"Tisíc hromů! A právě teď potřebuj i Amerikána jako sůl!"
"Proč?"
"Aby mi dal zprávu o rodičích Nanon!"
"A on ti má podat zprávu - - ?"
"Ano. Prosím vás, pane doktore, podívejte se laskavě na tento obraz."
Vyprávěl mu obsah rozmluvy, kterou měl s malířem. Miiller pozorně poslouchal, prohlédl si podrobně obraz a řekl:
"Ten Hieronymus Aurelius Schneffke je skutečně člověk psychologicky nanejvýš zajímavý. Zdá se, že je složkou hlouposti a chytrosti, lsti a důvěřivosti. Co ti tady řekl, dokazuje, že ví mnohem víc. Ale jak se vším souvisí Amerikán, to si sám nemohu vysvětlit. Tuším, že Deephill neodjel. Budu po něm pátrat."
"Ve sklepích?"
"Ano, i tam."
"Mám vám pomoct?"
"Ano. Budu se po něm ještě vyptávat a přesně ve tři hodiny tě budu očekávat v lesní díře."
Odešel a také Fric záhy opustil město, aby zamířil k zámku.
Náhoda byla neobyčejně příznivá, protože když se pustil od staré věže cestou k parku, spatřil obě sestry, které přicházely z opačné strany.
Zaradovaly se velice, když ho spatřily, a pozvaly ho, aby je na procházce doprovodil.
Byl krásný den. Zašli hluboko do lesa, až se dámy unavily a navrhly, aby si na mechu odpočinuli. V rozmluvě pak přišla řeč i na události v Malineau, na starého Bertena a na jeho rodinu. Přitom se ovšem zmínily i o své matce.

"Otce jste tedy vůbec neznaly?" ptal se Fric rozradostněně, že rozmluva přešla na toto téma. "A ani nevíte, kdo byl?"
"Nevíme vůbec nic - kromě několika vedlejších věcí."
"Tu mne napadá: Neřekla jste jednou, že váš otec říkával vaší matce kolibřík?"
"Ano."
"To je zvláštní! Včera jsem si to velice živě připomněl."
"Jakto?"
"Hledal jsem ve starých psaních a našel jsem list se studií hlavy. Pod touto hlavou byl zvláštní nápis: Můj sladký, milý kolibřík."
"Opravdu? Skutečně?" ptaly se sestry.
"Ano."
"To je nanejvýš podivné. Čí to byla podobizna?"
"Nebyla to podobizna, ale studie hlavy."
"Kdybychom ji mohly také vidět!"
"Tomu nic nepřekáží, ale také to nemá žádný účel, vždyť je to docela cizí hlava."
"Ale podpis ji dělá tak zajímavou."
"No, nemýlímli se, mám ten list při sobě."
"Prosím, prosím! Smíme ho vidět?"
"S radostí!"
Vytáhl tobolku, chvíli v ní hledal a pak z ní vyňal list a podal jim ho. Byl nesmírně zvědavý, jaký účinek u nich vyvolá.
Nemusel dlouho čekat. Sotva sestry pohlédly na hlavu, hned vyskočily.
"Maminka!" zvolala Madelon.
"Ano, naše máti! Ó, můj Bože, to je ona, opravdu ona, naše milá, dobrá matka!" zvolala také Nanon.
Fric se tvářil udiveně a ptal se:
"Jakže? To je vaše maminka?"
"Ano! Je to ona!"
"To bude jistě jen klam!"
"Ne, není pochyb!"
"Copak byste se tak jasně pamatovaly na matku?"
"Úplně, úplně! Nebyly jsme staré, když nám umřela, ale milovaly jsme ji, a koho má člověk tolik rád, na toho nikdy nezapomene!"

A Madelon dodala:
"A i kdybychom se mýlily, považte tady ten podpis! Kdo by mohl ještě pochybovat?"
406

"Ale jak by se dostal můj přítel k tomuto obrazu?"
"Od koho ho máte?"
"Nakreslil mi ho přítel, byl to mladý malíř. Daroval mi ho, protože jsem se nemohl nasytit těchto rysů."
"Ach! Líbil se vám?"
"Velice!"
"Ale jak může ten malíř znát naši matku? Ach, mluvím opravdu jako dítě! Vždyť ani nevím, kde žil! Snad v této krajině?"
"Ne. V Německu. Nemyslím, že by byl někdy v tomto kraji."
"Kde bydlí teď?"
"Je na cestách. Píše mi, že se brzy vrátí a že mne navštíví."
"Ví, kde se teď zdržujete?"
"Ano."
"A tady - tady vás navštíví?"
"Ano. Vystoupí tady a zdrží se den u mne."
"Ó, prosím, monsieur, vyptejte se ho na tento obraz!"
"Zajisté! Udělám to s radostí!"
"A ale ne, to by bylo neskromné!"
"Co?"
"Obraz naší dobré matky! O, monsieur!"
Přitom se na něho zadívala svýma krásnýma očima tak výmluvně, že nemohl nerozumět. Ale Fric zavrtěl hlavou a odpověděl:
"Nejde to, mademoiselle Madelon. Řekl bych s radostí ano, ale opravdu nemohu!"
"Proč ne?"
"Protože - no, protože jste dvě!"
"A to je opravdu důvod?"
"Zajisté. Obě ho mít nemůžete, protože jedna bydlí tady a druhá v Berlíně."
"Nejste tak laskavý, jak jsem si myslela!"
"Mýlíte se. Abych vám to dokázal, vymyslím si něco! Mám?"
"Co myslíte?"
"Kdysi jsem také trochu kreslil - - "
"Ach tak! Chtěl byste "
"Aspoň se pokusím!"
"Dovedete to?"
"Snad. A pak dostanete každá jeden."
"Vy dobrý, milý!"
407

"Prve jste mi tak neříkala, mademoiselle Madelon."
"Odpusťte! Jsem přesvědčená, že se nemůžete hněvat na dceru, která si přeje mít obraz své zesnulé matky."
"Jak bych se hněval!"
"Ale kdy přijede váš přítel?"
"Myslím, že brzy."
"To je znamenité! Bude nám muset říct, kdo mu seděl modelem, když kreslil tuto hlavu. Ta kresba je tak charakteristická a tak čistě provedená, jako by - ach, bylo by to směšné, kdybych to řekla!"
"Co?"
"Viděla jsem při jízdě vlakem obrazy zvířat, které kreslil jistý cestující, malíř Schneffke. Tam to byly hlavy zvířat, tady je lidská hlava, ale jsou provedeny stejným způsobem. Řekla bych skoro, že Schneffke kreslil i tuto hlavu."
Fric se divil bystrosti dámy. Svůj účel dosáhl. Měl důkaz, že tato hlava je opravdu ta, za kterou ji vydával Schneffke. A teď hořel touhou, aby se setkal s Amerikánem.
408
Následuje román Osvobození a nalezení

Zestárlý kapitán Richemonte se nezměnil. Na zámku Ortry organizuje a cvičí franktiery k připravované válce, s jejichž pomocí v podzemních chodbách zámku shromažďuje zbraně a munici. Napoleon hledá záminku k další válce. Vyhlášení války se očekává každým dnem. Prusko vysílá do Francie vyzvědače. Jedním z nich je i poručík Kónigsau, který má výzvědný úkol právě v zámku Ortry.

Karel May
HULÁNOVA LASKÁ
IV
1. díl Válečná pokladna
2. díl Otec a syn
3. díl V Paříži
4. díl Vyzvědač z Ortry
5. díl Osvobození a nalezení

KAREL MAY
HULÁNOVA LÁSKA
Díl čtvrtý
VYZVĚDAČ Z ORTRY
KLÁRA, Český Těšín 1993

ONLÍNE
Okresní knihovna v Olomouci
R 1993
20475ffil
R93
(c) Illustration obálka Adam Glajc, 1993
(c) niustration Jaromír Suchý, 1993
Vydalo nakladatelství KLÁRA
Vytiskly Brněnské papírny, s.p., závod Český Těšín
Výhradní prodej zajišťuje PEMIC, distribuce,
Drážní ulice 372,
719 OO OstravaKunčice, tel. O69 282334,
fax: O69282187
Doporučená cena nakladatelem 64 Kč včetně DPH